

Incipit tabula su
per libros Boecij de consolatione philo/
sophie secundum ordinem alphabeti.

A

Acidiosi et viciosi arguunt li. iij. me.
viij. Accusatio crudel li. i. p. iij.
Accusatio Boecij erga regem ha
buit tria vicia libro primo prosa quarta
Adus quilibet requirit ordinem temporis et loci li. i.
me. vi. In vere flores et autumno vire col
liguntur li. me. vt supra.
Adus sequitur conditionem potentie cuius est
adus libro quinto prosa quarta
Aduersa bonis prospera malis quare con
tingant libro quarto prosa sexta.
Aduersa ac prospera adueniunt bonis et
malis libro quarto prosa septima.
Aduersitas veros amicos ostendit li. ij. p. viij.
Aduersitate non debet sapiens molestari nec
fortis multitudine hominum terri li. iij. p. viij.
Aduersitate et in prosperitate ut se homo equi
liter habeat hortatur exemplis li. iij. me. viij.
Affectiones quatuor gaudium spes timor dolor
impediunt cognitionem veri li. i. me. viij.
Affectus est condolendum li. i. p. iij.
Ager mentem hominis designat li. ij. me. i.
Aliena probitas et pulchritudo hominem
non decorant li. secundo prosa quinta.
Amicitia dissimilitudo dissolvit li. i. p. iij.
Amicorum triplex genus li. ij. prosa tertia
Amicum inuenisse est preciosissimum di
uitiarum genus li. ij. prosa octava.
Amicos fortuna infortunum inimicos fa
cit libro tertio prosa quinta.
Amor diuina tria facit in hominibus li. ij. me. viij.
Anaxagoras philosophus stulticiam hominum solum pro
deum colentium reprehendit li. i. p. tertia.
Anime felicitas in morte non terminatur
libro secundo prosa quarta.
Animalia diuersa sunt figure li. v. me. v.
Animalia cetera preter homines caput de
mergunt Ibidem.
Anni sunt quattuor partes li. i. metrum v.
Animi transformatio peior est quam corporis
libro quarto metro quarto.
Antiquitas eras fuit sine cupiditate li. ij. me. v.
Appetitus est duplex li. iij. p. xi
Arma philosophie li. i. prosa secunda

Artes liberales dicuntur lac ibidem.
Asinus ad lyram est homo sine attentioe
verba sacra audies li. i. prosa quarta.
Auari dicuntur canes libro primo p. iij.
Et idem habetur li. ij. metro secundo. i
Auari insatiabiles. et auaritia vadit in in
finitum libro tertio metrum tertium.
Auarus dicitur lupus li. iij. prosa tertia.
Auxilium diuinum in minimis debet inuo
cari libro quarto prosa nona
Auxilij diuini inuocatio a Boecio libro
tertio metro nono.

B

Beatitudo siue felicitas est duplex
libro secundo prosa quarta.
Beatitudo est ipse deus li. iij. p. xij
Beatitudo summa est in deo li. iij. prosa x.
Beatitudo non potest auferri virtuosus li
bro quarto prosa tertia.
Beati sunt diu Ibidem
Beitudo non est in dignitatibus li. ij. p. vi.
Beatitudo siue felicitas non consistit in bo
nis fortuitis libro secundo prosa quarta.
Beatitudinis descriptio li. iij. p. secunda.
Beatitudinem ad veram omnes vocantur
libro tertio metro decimo
Beatus omnis deus est li. iij. prosa x
Bellare ad mortem homines non debent
libro quarto metro quarto
Belli causa est diuersitas morum ibidem.
Bellum iustum licet li. iij. metro quarto.
Bene fiunt omnia et quod mala fieri videntur
error est libro quarto prosa sexta
Bestie non beatificantur li. iij. p. septima
Bibliotheca vnde dicitur li. i. p. quarta.
Boecio multa noia annexuntur in premio
Boecius ordinavit adus suos ad commu
nem vtilitatem et rexit romam propter com
bonum patet septem exemplis li. i. p. iij.
Boecius habuit uxorem pudicam et filios
prudentes et socerum sapientem li. ij. p. iij.
Boecius habuit plura bona quam postea susti
nuit mala libro secundo prosa secunda.
Boecius quare infirmus iudicabatur libro
primo prosa sexta

Bona corporis sūt vilia li. iij. pro. octava.
Bona hoīs sūt rō et intellectus. nō tem-
poralia libro pmo pfa sexta.
Bona temporalia somniant esse felicitas
libro tertio pfa prima
Bonū pretitū torquet li. ij. pro. iij.
Bona temporalia querēs in varia incidit
libro tertio pfa octava.
Bona temporalia nec sufficientiā nec pos-
sentiam pstant libro tertio pfa nona.
Boni semp sūt potentes malū vero impo-
sentes libro quarto pfa secunda
Boni nō sūt sine pmo/et mali nō sūt si-
ne pena li. iij. pfa tertia
Bonis quare nō ptingit fortuna bona li-
bro quarto pfa quinta.
Bonum est duplex li. ij. pfa sexta.
Boni nō solū hic pms pūantur s̄ a ma-
lis calcantur li. iij. pfa prima.
Boni veri imagines vbi inueniuntur li-
bro tertio pfa nona.
Bonum summū est vnum et indiuisibi-
le libro tertio pfa nona
Bonū summū est necesse esse li. ij. pro. p.
Bonū summū cuiuslibet videt id quod appe-
rit libro tertio pfa secunda
Boreas ventus significat philosophiam
libro primo metro tertio.
Breuitas vite humane li. iij. pro. iij.

De libro quarto pfa quarta
Cognitiua virtus aliter in nobis intellectu-
na et aliter sensitua li. iij. pfa tertia.
Cognoscitur rotundum aliter visu et aliter
tactu libro quinto pfa quarta
Cognoscit hoīem aliter scūs. aliter imagi-
natio aliter rō aliter intelligētia dīna ibidē
Comedere parētes in certis partibus lau-
dabile est li. ij. pfa septima.
Cōprehēdit res aliter q̄ existit li. v. p. iij.
Concordari nō possunt mali cū bonis nec
etiam inter se libro quarto pfa sexta.
Conscie libertas et p̄cia libera li. i. p. iij.
Conscientia p̄ua punit malum intrinsece
si exterius n̄ punit libro quarto pfa iij
Consolatio philosophie li. i. pfa tertia
Consules electi ducti in pretorium scdm p̄-
suetudinem romanorū li. ij. pfa tertia
Contemplatio supernorum est nostrum cō-
tra stultos ppugnaculum li. i. pfa tertia
Contingens require necessarius
Crapula hominem debilitat li. ij. pro. v.
Cupiditas multorū malorū cā est li. ij. me. v.
Cupiditas veri boni naturaliter est inserta
hominibus libro tertio pfa secūda.

D

Anciscit homo ex dolore li. i. me. i.
Caro nihil aliud est nisi sanguis co-
agulatus libro pmo metro pmo
Casus nō est euentus p̄sūs li. v. pro. i.
Casus diffinitur ibidem
Casus que contingunt non sūt sine causa
Causidici potius liberant accusatos q̄ ac-
tusandos libro quarto pfa quarta.
Cā contingētium que sūt li. iij. pfa. sexta
Celum quare dicitur stabile li. i. me. scdo.
Celum mouet duplici motore ibidem
Celū q̄re dicit stare eiusq̄ stelle li. i. me. iij.
Circulo cōparatur vita hoīs li. ij. me. scdo
Ciuitas est regēda a p̄his li. i. pro. quarta.
Cognitio sūmi boni fit p̄ creaturas grada-
tīm transcendendo li. iij. metro pmo
Cognitio sequitur naturam cognoscentis
libro quinto pfa quinta.
Cognitio veri repellit cecitatem ignoran-

DEi regimen in concordia clemēto-
rū appet et i p̄tib⁹ āni li. iij. me. vi
Desideriū sine appetitū suūz imple-
re soli sapientes possunt libro iij. pfa ij.
Deus est eternus et intuet oīa li. v. p. vi.
Deo sūt preces offerende ibidem
Deus p̄sudet vt cōditōr mūdi. li. i. pfa vi
Deus cognoscitur et commendatur de gu-
bernatione celestīū et t̄restriū li. i. me. v.
De⁹ sine sūmū bonū nō inuenitur in terre-
nis sicut nec anz in arborib⁹ li. ij. me. viij.
Deus regit omnia excepto libero arbitrio
libro tertio metro nono.
Deus est immutabilis et manet omnia li-
bro tertio metro nono.
De⁹ a nullo cōpuls⁹ s̄ sua bonitate fecit oīa
et cōmēdat ex parte sapie sue ibidē.
Deus omnia gubernat li. iij. pfa xij.
Deo omnia recta sūt li. iij. pro. i.
De⁹ fons oīs bonitatis p̄ oīpotentiam: ius-
dex equitatis per iusticiam li. iij. me. septo

Deū eternū omnes sapiētes dixerūt libro
 quinto prosa sexta
Deus oia videt li. quinto prosa sexta
Deus est sol illuminās li. iij. me. f.
Dignitas siue potestas ē duplex li. ij. p. vi
Dignitas reddit malos peiores vt patet
 de romanis libro secundo prosa sexta.
Dignitas reddit peiores ptz de Nerone
 cui⁹ ponit quattuor malicias li. ij. me. vi
Dignitas si esset bona nō adueniret pessis
 mis libro secundo metro sexto.
Dignitas collata improbis non efficit di
 gnos. s. ostētat indignos li. ij. pro. vi.
Dignitas nō reddit hoīem honorabilez si
 nō est virtuosus li. iij. pro. iij. et probat q̄
 duplici via.
Displicere malis laudabile est li. i. pro. iij.
Diuitie in quinq; distunt li. ij. pro. v.
Diuitie disperse minuunt / scia vero disp
 sa augmentat li. ij. pro. v.
Diuitie nō sūt appetēde trib⁹ rōnib⁹ pbat
 ibidē et ppter diuitias mltri perierūt ibidē
Diuities soli reputant honore digni ibidē.
Diuitie nō auferūt indigentā siue diuites
 sp sunt indigētes li. iij. pro. iij
Diuinatio quid sit li. v. pro. quarta
Diuino amore tria regunt scz astra elemē
 ta et tpa. li. ij. me. viij
Diuinus amor tria facit in hoīb⁹ ibidē.
Dolere faciunt tria Boeciū li. i. pro. iij
Dolor ira meror li. i. prosa quinta.

E

Brius volēs ire domū sic errans
 ad felicitatē li. iij. prosa secunda
Eclipsis lune est hominibus mira
 bilis libro quarto metro quinto
Eger oīs eo qđ desiderat li. iij. prosa. iij.
Eloquentia sine sapientia et eloquentia cū
 sapientia libro secundo prosa prima.
Epicuri vñ dicant li. i. prosa tertia.
Erro: sapientis est duplici de causa peior
 q̄ insipientis li. primo prosa prima.
Esse malos simpliciter nō pcedit sed esse
 hoīes malos sicut cadauer esse hominem
 libro quarto prosa secunda.
Esse desiderat oē qđ ē in mūdo li. iij. p. ij.
Esse verissime habet primū ens quāto er
 go aliq; magis p vicia recedit a primo eē
 tanto magis desinit esse li. iij. pro. ij.
Etates quattuor per poetas distinguunt

libro secundo metro quinto:
Eternitas deo attribuitur ppetuitas mu
 do libro quinto prosa sexta.
Eternitatis distimatio li. v. pro. vi.
Eternitatis cognitio habetur ex cognitio
 ne temporis ibidem.
Eternitatis vocabulo mltri sūt abusi ibidē
Eternū triplex li. v. pro. vi.
Eternus nō est mundus sed perpetuus li
 bzo quinto prosa sexta.
Exilium Boeciū fuit ad xciij. miliaria teu
 tonica libro primo prosa quarta
Exiliū nullibi est li. i. prosa quarta
Eufratis et tigris duplex origo li. v. me. i.

F

Fama inspiciunt vulgares nō me
 ritū libro primo prosa quarta
Famā bonā diminuit pena ibidem
Fama alicuius nunq; p totum mundū vo
 lant libro secundo prosa septima.
Famam non curant virtuesi ibidem.
Fama popularis nō prouenit ex recto iudi
 cio rationis libro tertio prosa sexta.
Familiaritas principum est perniciosa li
 bro tertio prosa sexta
Fatū duplex notificatur li. iij. p. 20. vi
Fatum comparatur circulo li. iij. pro. vi
Fatū ad pudentiā habet differentiā ibidē
Fatum dependet a diuina prouidentia ex
 emplum ibidem.
Fati diuersi opinionones ibidem.
Fato oia que subsūt. etiā diuine pudentie
 subsunt ibidem
Fatum se habet ad prouidentiam sicut rō
 cinatio ad intellectum ibidem.
Fatum incipit vbi motus. et quicquid sup
 motū est fatum est. ibidem.
Felicitas est duplex scilicet politica et spe
 culatina libro primo metro primo.
Felicitas nō est in rebus exterioribus sed
 intra nos est libro scdo prosa quarta.
Felicitas nō cōsistit in multitudine agroꝝ
 nec in dignitate nec in utilitate nec in bo
 na fama nec in luxuria nec in bonis fortu
 ne libro secundo prosa quinta.
Felicitas temporalis in tribus consistit li
 bro secundo prosa quarta
Felicitas nemini totaliter aduenit ibidem
Felicitas falsa libro quarto metro primo.

Felicitatē a vero bono errantes in quinq; posuerunt consistere li. iij. pro. secunda.

Felix quāticūq; quis sit in alterius status apparet felicior li. ij. pro. sexta

Filios p̄bos habere est iocundū et p̄ oppositum nihil infelicius li. iij. pro. septima.

Finis cū sit causa causari tō nihil p̄t per se de sciri nisi sine cognito li. i. pro. sexta

Finis et principiū in vnū coincidunt. patet in circulo ergo cognito principio cognoscitur finis oim rerū. s. deus li. i. pro. vi.

Fletus duplex verus et ficius siue adulatorius li. i. me. i.

Fortuna aduersa plus p̄dest q̄ prospera libro secūdo pro. octaua.

Fortune mutatio incurere dolorem nō debet p̄pter quinq; li. ij. pro. i.

Fortune bona transitoria et deceptoria nulli seruant fidem li. i. me. i.

Fortuna caduca p̄pter duo duplicē habet licē. an̄ albā et retro nigrā. ibidē

Fortuna ceca depingit duplici fronte. capillata et calva li. ij. pro. i.

Fortuna nō est in p̄ate hominis ibidē

Fortuna depingit cum rota ibidē.

Fortuna nō assuescit in oppositū nec natura ibidē.

Fortuna quelibet dupliciter consideratur libro quarto pro. sexta.

Fortunam esse bonam vel malā stat in voluntate hominis li. iij. pro. vij.

Fortuna sup̄ba quia nulla verē li. ij. me. i.

Fortuna inuehitur contra auariciam libro secūdo metro secūdo

Fortune bona nō efficiunt qd̄ p̄mittunt libro tertio pro. tertia.

Fortuna omnis aut iocunda aut aspera libro quarto pro. septima

Fortuni euentus declaratur p̄ flumina paradiſi scilicet tigrim et eufratem quorum duplex est origo li. v. me. i.

Fuga passionū siue affectionū li. iij. m. vij.

Futura deo sunt certa. nobis aut̄ incerta.

G

Gloria mūdāna nō dicit̄ beatitudo libro quarto pro. sexta

Gloriādū n̄ ē in vestib^o li. ij. p. v.

Gloriandū nō est in multitudine seruos

rum libro secūdo pro. quinta

Gloria siue fama n̄ spectat ad virtuosos libro secūdo pro. septima

Gloria humana nō est appetenda propter quattuor libro secūdo pro. septima.

Gloria vana ex nobilitate sanguinis libro tertio pro. sexta.

Gubernaculum quo deus regit mundū est bonitas dei. li. i. pro. vi.

H

Hebetatur et ingrossatur messis humana sp̄alibus li. i. me. ij.

Hō sit diuinus p̄cupia terrena superata libro quarto metro septimo.

Hominis bona sunt rō et intellectus. nō tēporalia libro primo pro. sexta

Homines mali naturam amittunt humanam et in bruta cōuertunt li. iij. pro. ij.

Hōis forma est sursum ad celos creata. brutorū vero deorsū ad terrā li. v. me. v.

Hō nō vilis s̄ nobilis pars mundi et nihil homine melius li. ij. pro. iij.

Homo vere scit qui seipm̄ scit. et ignorat qui se ipsum ignorat. li. i. pro. vi.

Homo nō est hō nisi rōnalis li. iij. pro. ij.

Homines nō errāt nisi querendo felicitatem libro tertio metro septimo.

Humani actus regunt̄ a deo li. i. me. v.

I

Ignorantia est duplex interna siue naturalis et hec est iuuenum. externa siue extra naturam et hec est senum et negligentium li. i. me. ij.

Impatiētia optat mutari statū li. ij. p. iij.

Inclinatio capitis signū est profunde imaginationis li. ij. pro. ij.

Infortunius ad multa est bonū li. ij. p. vij.

Ingenū humanū nō valet ordinē diuine p̄uidētie cōprehendere li. iij. pro. vi.

Inimicus familiaris ē effica. pestis libro tertio pro. quinta.

Inuidus cōparat̄ vesuo monti ardenti libro primo metro quarto.

Ira quid sit li. i. pro. v.

Ira nō erat in antiquis li. ij. me. v.

Iudices mouent̄ ad miam duplici de causa libro primo pro. quarta.

Iudiciū vulgariū dicit̄ infortunatū/miser. fortunatū felicē li. i. pro. quarta.

Judiciū naturale et rōnale differunt libro quinto prosa secunda.

Justicia quid sit li. iij. pro. i.

Juuetus viridis et felix differunt li. i. me. i.

R L R

Rabotintus domus multis circulis pstruata li. iij. pro. xij

Raici odiunt lratos li. i. pro. tertia.

Laudare pntem dupliciter contingit libro secundo prosa tertia.

Laus minuit consciam libro i. pro. iij.

Lethargia qualis infirmitas li. i. pro. ij.

Lethargum homo parit respectu celestiu3 libro primo prosa secunda

Lenia documenta precedere debent difficulta libro primo prosa secunda

Liberum arbitrium est in rōnali creatura libro quinto prosa secunda

Liberū arbitriū aliter est in angelis aliter in hoibus bonis et alit in prauis ibidem.

Liberū arbitriū nō necessitat sed de^o oia prospicit ibidem.

Liberū arbitriū sequunt premia et pene libro quinto prosa tertia.

Liberi arbitrii et puidētie dine nō est discordia sicut aliquatit apparat lib. v. met. iij.

Liberi arbitrio possunt res sic et aliter euenire. libro quinto prosa sexta

Luxuria magis dolor q̄ voluptas libro tertio prosa septima.

Luxuria pungit post factū li. iij. pro. vi.

Luxuriosi pparant rabiei maris li. i. m. iij

Luxuriosus dicitur porc^o. lib. iij. pro. iij.

M

Magistratū quare assumpsit Boecius libro primo. prosa quarta.

Mala sunt in mundo li. iij. pro. i.

Mali et stulti nō sunt timendi li. i. pro. iij.

Mali sunt inferiores ipsis quibus iniuriatur libro quarto prosa quarta.

Malis nunq̄ est bene/quāuis ita opinentur homines li. iij. prosa sexta.

Malis quare cōtingit fortuna bona libro quarto prosa quinta

Mali in dignitate positi peiora faciunt q̄ incendium vel diluuium li. ij. pro. vi.

Mali essent infelicissimi si malicia eterna

liter duraret li. iij. prosa quarta

Mali destrunt dies et noctes ibidez

Malis nequitia suppliciu est li. iij. pro. iij.

Mali amittunt naturā humanam ibidez

Mali hnt diuersas naturas aialiu ibidem

Mali pficiunt qd̄ delectat. nō qd̄ desiderat libro quarto prosa secunda.

Malis nūq̄ quare bene/q̄nq̄ male cōtingit libro quarto prosa sexta.

Mali de malis nūq̄ faciunt bonos ibidem

Malozū potentia est ab impotentia virū libro quarto prosa secunda.

Malum nusq̄ est libro iij. prosa sexta

Malum nihil est li. iij. prosa duodecima.

Medicus qualiter inuestigat morbum libro primo prosa secunda.

Medica dicitur philosophia li. i. pro. iij.

Medic^o nō solū p̄ signa vrine querit morbu s̄ etiā per interrogationes li. i. pro. vi.

Mendacium est triplex li. i. pro. iij.

Metro et prosa vtitur Boecius propter duo libro primo metro primo.

Miseria et exiliū li. i. prosa quinta

Miser est ois malus li. iij. prosa quarta

Miserior tanto quis quāto supplicio dignior ibidem.

Miseriores eēt mali si nō punirent ibid

Mons ethna semp ardet li. ij. pro. v

Mors samam destruit li. ij. me. vij.

Mortē refugiunt oia li. iij. prosa quinta

Mors felix et infelix s̄m vulgares libro primo metro primo.

Mundus dicitur area fortune li. ij. pro. i.

Mundus cōparat mari li. i. prosa tertia.

Mundum posuit Plato incepisse libro quinto prosa sexta

Murem velle muribus dñari ridiculosū est libro secundo prosa sexta

Mutabilitas rerū probat tribus exēplis scz sole floribus et mari li. iij. pro. viij

Mutabilia oia p̄ter deum li. iij. pro. vi

Mutatio animi est maior pena q̄ in corpore libro quarto metro tertio.

N

Natura nō assuescit in oppositū nec fortuna libro secundo prosa prima

Natura est triplex li. iij. me. ij

Natura nō misceat strarijs li. ij. pro. vi.

Natura humana paucis minimisq̄ p̄tenta est libro secundo prosa quinta.

Natura si interdum violētatur tñ qñq; ad
 id redit qđ naturalit sibi puenit vl sic Na
 tura aialiu oim arborū sicut stat in legibus
 suis z nō variat pueniēdine vt pz de leo
 ne vegetabilibus z volātibz li. ij. me. ij.
Naturale iudiciū differre a rōnali li. v. p
 sa secūda
Nerōnis malicia li. ij. me. vi.
Necessitates sunt due li. v. p. sa sexta
Necessariū idem potest esse et contingēs
 ad diuersa relatus li. v. p. sa sexta
Nerōnis luxuria li. i. me. iij.
Nigromāticū presumpserunt Boeciū
 propter duo li. i. p. sa quarta.
Nihil est causa mali li. iij. p. sa sexta
 Ex nihilo nihil fieri quomodo intelligitur
 libro quinto p. sa prima.
Nobilis quis p̄ter illum qui est dedit
 vicijs libro tertio metro sexto.
Nobilitas est laus parentum li. ij. p. sa vi.
Non ens est duplex libro quinto p. sa sexta
Nox est duplex accidentalit et naturalit
 libro primo metro tertio.

O

Obediunt deo cūcta naturaliter ex
 assentia li. iij. me. vi.
Oblivio est aie a corpe li. ij. m. vij
Oblivioni tradent diuites li. ij. p. sa vij.
Oblivioni tradent viri magni li. ij. p. sa vij
Oscium dicitur studium secundum vulgari
 res libro primo p. sa quarta
Oculi p̄ hie rō et intellectus et triplici rōe
 dicuntur ardentes li. i. p. sa prima.
Oscium nō habet locum apud sapientes li
 bro quarto p. sa quarta.
Omnēs laborāt licet diuerso calle ad vnū
 beatitudinis finem puenire li. ij. p. sa ij.
Omnēs tendunt ad beatitudinem vi natu
 rali compulsi sed varie li. ij. p. sa ij.
Opus qđ facere vis requiritur voluntas z
 potestas libro tertio p. sa quarta.
Oratio siue deprecatio quid sit li. v. p. sa iij
Oraciones siue preces sunt deo porrigen
 de libro quinto p. sa sexta.
Oratores qui sint li. iij. p. sa quarta
Ordo debitus t̄pis et loci debet esse in q/
 libet opere siue actū li. i. me. vi.
Ordo debito seruant res in suo esse ibidē
Ornamentis ornari est error li. ij. p. sa v.
Orphens citharista li. ij. me. xij

Orphēi fabule moralitas ibidēz

P

Passio est quidaz motus cellule ap
 petitiue li. i. p. sa vi.
Passioes aī et opiniōes impediūt
 rectū rōnis iudiciū li. i. p. sa vi.
 Et ibidem me. vij.
Pati sapientes nō est nouum sed antiquū
 libro pmo p. sa tertia.
Patēntia probat p̄m li. ij. p. sa vij.
Patria est beatitudo. via ad eam sunt vir
 tutes libro quinto p. sa prima.
Paupertas duplex li. ij. me. iij.
Pax seu tranquillitas mentis li. i. p. sa v.
Pecunia paupertatē inducit li. ij. p. sa v.
Pecunia facit hoīem indigentē li. iij. p. sa ij.
Pell. de sunt affectiōes li. i. me. vij.
Pena malozum bona. impunitas mala. li
 bro quarto p. sa quarta
Pene damnatorū siue purgandozū n̄ sunt
 edisserende li. iij. p. sa iij.
Pene maloz quare fieri p̄mittunt bonis
 et malis iocūda q̄ debent bonis li. iij. p. sa v.
Pene mentis speculatio rōnis li. iij. p. sa i.
Perichitari li. ij. me. vij.
Periodi mortis siue mete vite. libro quar
 to metro quarto.
Peripatēticū libro primo p. sa tertia.
Permanentia est appetitus naturalit non
 voluntarius libro tertio p. sa xi.
Phia dicit mulier p̄pter tria li. i. p. sa i.
Phie partes tres mathematica Natura
 lis metaphysica ibidem
Philosophia diuidit in practicā et specu
 latiuam ibidem
Phia practica habet in ethica. iconomica
 et politica s̄ speculatiua seu theoretica tri
 plex est. s̄. physica mathematica z metaphy
 sica z in talib⁹ est ordo p̄ modū scale ibidē
Phia magistra oim virtutū et est a deo li
 bro primo p. sa tertia.
Phia est via ad cognoscendū verū lumen
 scz deū et docet p̄tenere terrena li. iij. p. sa i.
Phs fuisse si tacuisse li. ij. p. sa vij.
Piger dicit asinus li. iij. p. sa ij.
Pythagorici posuerūt duo p̄ncipia rerum
 bonū et malū li. ij. p. sa xi.
Poemata dulcedine inficiunt li. i. p. sa i.
Poēticē muse meretrici assilant li. i. p. sa i.
Poētica ars a phia fugat li. i. p. sa i.

Posse malum peius est q̄s velle. libro quar-
 to proza quarta. qualiter intelligitur.
Posse malū nō est posse li. iij. pro. ij.
Potētia n̄ pōt in liberū arbitriū li. ij. p. vi
 vt patet de illo q̄ momordit linguam
Potētia vera est refrenare aim li. ij. me. v
Potētia / sufficiētia / reuerētia / claritudo / so-
 cunditas sunt vnū in re li. iij. pro. ix.
Potentium familiaritate Seneca et plu-
 res mortui sunt li. ij. p̄sa quinta
Potentia pdit indignum li. ij. p. sexta.
Item li. ij. met. ij.
Potentia nō est sine timore li. ij. p̄sa iij
Potentes noiantur falsis nōib⁹ li. ij. p. vi
Potentia est occasio mali li. ij. met. ij.
Potēs est q̄ scit refrenare ppriā maliciam
Potētes hui⁹ mūdi nō sūt timēdi li. i. m. iij
Potens ecōtra patit̄ potentiam / exemplis
 de busiride interfecto ab hercule **I**tem de
 regulo romano li. ij. p. vi.
Potestas regia nō est vera p̄as li. ij. p. v
Potestas gladio sup caput pendentem com-
 paratur ibidem
Potestates pcedunt malis li. iij. p. sexta
Premia nūq̄s delunt bonis. nec malis sup
 plicia li. iij. p. ij.
Premium extrinsecum nō curat bon⁹ cū
 habeat in aīo intrinsecū. li. iij. p. iij.
Prescīentia dei libro quinto proza tertia.
Prescīentia dei nullam necessitatem impo-
 nit futuris libro quinto proza quarta.
Prescīentia dei nō mutat pprietatem rei
 libro quinto p̄sa sexta.
Priūaliter oīa sunt in deo li. v. p̄sa sexta
Pretorio inducebantur consules romani
 require consules.
Priūcipum malorum potentia ligata est
 multis catenis libro iij. metro secūdo.
Prodiūgium quid sit li. ij. p̄sa p̄ma
Propositionum veritas est sup naturam
 rerum libro quarto p̄sa secūda
Prosopopeia ē fictio noue p̄sone li. i. p. i.
Prouidētia dei sol claritate excellit li. v.
 metro secūdo.
Prouidentia diuina quo ad diuersos ad⁹
 hominis nō fallitur libro quinto p̄sa sexta
Proza et metro vtitur boecius duabus de
 causis libro primo metro primo.
Prudens tria respicit tempora li. ij. pro. i.
Prudētia rerum exitus metis li. ij. pro. i.
Pulcritudo quadruplex li. ij. proza quinta
Pulcritudo nō est i hoīe s̄ i veste li. i. p. v
Pulcritudo corporis velociter rapitur.

libro tertio proza octaua.
Pulcrū videri nō reddit natura s̄ oculoꝝ
 debilitas ibidē exemplū de Alcibiade.
Pununtur alibi grauius mali. hic impu-
 niti libro quarto proza quarta.

Quid nominis et quid rei differēs
 libro quinto proza prima.

Ratio recta est homini propriū bo-
 num libro primo p̄sa quinta
Recordari quid sit li. iij. pro. ij.
Regendum tria requiruntur li. ij. p. viij.
Republice tunc beate sunt si per sapien-
 tes et studiosos regantur li. i. pro. iij.
Rixosus dicitur canis li. iij. pro. ij.
Ruge q̄re i senib⁹ nō i iuuenib⁹ li. i. me. i.

Sacrilegium u. i. proza iij.
Sanitas corporis tridua febre
 soluitur li. iij. proza octaua
Sapiens habet se vniformiter ad vtrāq̄
 fortunam libro primo proza prima.
Sapiens cōparat̄ corpi tetragono li. iij.
 proza septima.
Sapientis n̄ est promittere que nō potest
 implere li. iij. proza secūda.
Sapiens nō odit stultuz li. iij. pro. iij.
Sapientis ē declarare difficilia li. iij. p. vi
Sapientium est simplicibus arridere cuz
 sapientiam acquirunt ibidē
Scientia dispersa augmentatur. opposituz
 de diuicijs li. ij. proza quinta.
Scia diuina q̄lis sit noianda li. v. p. vi
Scientia auferri nō potest li. i. me. i.
Scia est socia in tribulatione li. i. pro. ij.
Scientia letificat li. ij. p̄sa prima
Scire scdm Platonem li. v. me. iij.
Senes quare rugosi li. i. me. i.
Senium generatur tripliciter li. i. me. i.
Senium multa hz incommoda ibidē
Sensualitas cōtrariatur tōni li. i. me. ij.
Sermōnes accipiendi sūt scdm materiaꝝ
 s̄bictam li. ij. me. xij
Serenitas vespertina li. v. pro iij

Seruoꝝum improbitas dominum grauat
libro secundo proſa quinta
Signum ostendit ſignatum, nō neceſſitat
libro quinto proſa quarta.
Socrates p̄hs in noie vnus dei bibit ve
nenum ⁊ nihil ſibi nocuit li. i. pro. tertia
Socrates docet ſemper pandere veritatē
libro primo proſa quarta.
Sol quōq; ſignificat intellectū li. i. me. iij.
Solis color libro primo met. ſecundo
Spes ⁊ deprecatis ceſſarent ſi futura de
neceſſitate euenirent. li. v. proſa tertia.
Stoici vñ dicantur libro quinto met. iij.
Studiu duplex florens et aridū li. i. me. i.
Studiu thoro ſiue lecto cōparat li. i. pro. i.
Stupor quid ſit libro primo proſa prima
Stupor Boeciꝝ Ibidem.
Stupor et pudor differunt li. i. pſa ij.
Supbus compatur fulmini li. i. me. iij.
Contra ſuperbos vanam gloriā queren
tes libro metro ſeptimo

U

Uaciturnitas dupliciter prouenit
libro primo proſa ſecunda
Uaciturnitas triplex li. ii. p. p̄ma
Temporalia hebetat et ingroſſant mentes
humanam libro primo metro ſecundo
Tempus vernale puenit vite hūane ibidē
Talia nō ſūt cā eternoꝝum li. ij. pro. tertia
Tempus autūnale dat vuas ibidem
Tenebris aſſueti nō queunt lumen intue
ri vt ſunt certe aues li. iij. proſa quarta
Terra habitabilis ſolū dat tres partes libro
ſecundo proſa ſeptima.
Terrena bona excecant vulgares libro
quarto proſa quarta.
Teſtis conditiones libro primo proſa iij
Tetragonum corpus comparatur ſapiens
ti libro quarto proſa ſeptima
Tigris flumen require euſtratis
Lumere nō hnt ſancti malos li. i. met. iij.
Lonitru dicitur deus tonare vt ſic diuina

providentia recogitetur li. iij. met. ſexto
Iuſticia ſedata redit ad ſtudiū li. i. p. iij
Iullius negauit prouidentiam ſtare poſſe
cum libero arbitrio libro quinto proſa iij.
Turbationes animi impediunt cognitio
nem veritatis libro primo metro ſeptimo

U

Uenti quattuor principales a quat
tuor partibus mūdi. quilibet duos
bz collaterales ⁊ ſic ſt r̄y. li. i. m. iij
Uentorum generatio li. i. met. ſecundum.
Uerba lenia mitigat doloꝝe li. ij. pro. iij
Ueritas qualiter latet in principio in no
ſtro intellectu libro tertio met. vndecimo.
Ueritas impeditur a falſis opinionibus ⁊
paſſionibus. libro primo met. ſeptimo.
Ueritatē nō oēs eodē mō capiunt nā qui
dā dēmonſtratiue quidā auctoritatiue qui
dam p modum fabule li. ij. met. r̄y.
Ueritas cōtrariat opiniōi vulgariū q̄ pu
tāt malos impunitos felices li. iij. p. q̄rta
Uertex capitis tres habet partes phanta
ſia in anteriori. cogitatiua in medio. memo
ratiua in occipite li. primo proſa prima.
Ueſtibus nō eſt gloriandū li. ij. pro. q̄nta.
Ueſtis p̄tinet pulcritudinē n̄ hō li. ij. p. v
Uici^o antiquoꝝ fuit groſſus li. ij. me. l̄cdo.
Uicia ſunt ſpernenda li. v. proſa ſexta.
Uicia nō ſunt ſine penis li. iij. pſa prima
Uini duo dolia in limite Jouis li. ij. p. ij
Uirtutes ſunt colende li. v. proſa ſexta
Uirtuoſi debēt eſſe fortiſſimi li. iij. me. vij
Uirtus quanta ſuſtinet ibidem
Uirtus interpretat libro q̄rto pſa ſeptima.
Uirtutes ſūt via ad b̄itudinē req̄c p̄ia.

Vitam habens bonam nō habet timere &
 erigere potest vultum. li. i. metro. iij.
 Vita virtuosa est status mediocris ppter
 similitudinem edificij. li. ij. metro. iij.
 Unū & bonū idem sunt. lib. iij. prosa xi.
 Unū manet interim q̄ ē unū. Ibidem
 Unū est ad qd̄ oīa tendunt. lib. iij. psa xi.
 Volūtū nihil nisi cognitū. lib. v. metro. iij.
 Volūtas est occasio peccati. libro. iij. psa. ij.
 Volūtas et ptās req̄runt ad oēm actum.
 Voluptas duplex. li. 3. p. vij. li. iij. p. ij.
 In voluptate non est britudo Ibidem
 Voluptas pingalis h̄z anxietatē annexā
 vide exemplū nōbile. li. iij. prosa vi.
 Voluptas ē sic stimulus apū li. 3. me. vij.
 Voluptatem quid mali sequit Ibidem
 Vulgi opinionibus plures nomē magnū
 receperunt. libro. iij. prosa vij.
 Vultus reuerendī dī p̄bia. q̄a sic vultus
 honestus facit hominem reuereri. sic p̄bia
 amatores suos. li. p̄mo. prosa prima.
 Uxoratorū infelicitas. lib. ij. prosa quarta.
 Uxorē habere castā & filios habere bo
 nos iocundū est. li. iij. prosa septima
 Uxorē habere peruersam nihil infelicit
 us Ibidem.

Finis

LANDS
TRADE STAMPS
AND REVENUE
EXCHANGES

Prefatio i libz de consolatione philosophie.

Boecij Romani et

oratoris celeberrimi libri de consolatione philosophie. et commentarius super eisdem Incipit feliciter.

Philoso-

phie seruias oportet tibi contingat vera libertas. Nec sunt diuina Seneca octaua epistola ad Lucillum. Quia vocari philosophia scientiarum veritatis re-

de se habet. ex secundo metaphysice. Et philosophia affert delectationes mirabiles firmitate et puritate ex. x. ethicorum. Et multis visa est philosophia reamirabilis et diuina. ex de celorum mundi. Aristoteles. Item quod nulla scientia similis est philosophie que clarificat animam et facit delectari eam in hoc seculo in perfectione et rectitudine. ex libro de potentia et morte. Et philosophia trahit hominem ab obscuritate ignorantie ad scientiam. a tenebris stulticie ad lucem sapientie et ad claritatem intellectus. ex eodem libro. Aristoteles. Item quod philosophia a superstitione liberat: metu mortis non perturbat. secundum Lucillum in libro de finibus bonorum et malorum. Ideo Seneca has et similes delectationes et effectus laudabiles philosophie aduertens hortatur nos ad seruitium philosophie in propositione apposita sic dicens. Philosophie seruias oportet. Que quidem propositio potest probari multis rationibus.

Primo sic. Illi oportet seruire per cuius fuerit homini contingit vera libertas. si philosophia est homini. igitur etc. Maior non quod libertas est nobilissima conditio quam natura humana desiderat et affectat. Minor propter eandem Seneca. qui postquam permisit propositionem istam. Philosophie seruias oportet. contingit ut tibi contingat vera libertas. Et paucis interpositis dicit. hoc enim scilicet ipsius seruire philosophie: libertas est.

Probat secundo sic. Illi oportet seruire quod animi proficit. vitam disponit. actiones regit. agenda et omittenda demonstrat et sine quo nemo est securus. Philosophia est homini. igitur etc. Maior non. nam iste delectationes sunt de perfectione hominis. Minor declaratur per Seneca. xvi. epistola ad Lucillum loquens de philosophia dicit. Nec animam format et fabricat. vitam disponit: actiones regit. et omittenda demonstrat. sed det ad gubernandum errantia. fluctuantium dirigit cursu. si sine hac nemo est securus. Probat tertio sic. Illi est fruendum quod tradit cognitioni ultimi finis magni incrementum. philosophia est homini. igitur etc. Maior non quod cognitio ultimi finis ma-

gnū incrementū fert ad vitam ex. i. et h. Minor declarat. nam ultimus finis vite humane est beatitudo cuius cognitio est philosophia tradit. Dicit enim philosophia in. iij. de consolatione. per. ij. quod beatitudo est statim omnium bonorum aggregatione perfectus. Et in eodem. iij. omnia philosophia in qua sit vera beatitudo et quomodo ad eam perueniat. Probat quarto. Illi oportet seruire quod facit hominem parere deo. philosophia est homini. igitur etc. Maior non propter se Minor propter per Seneca. xlix. epistola ad Lucillum qui dicit. Hoc enim mihi philosophia permittit ut me parum deo reddat. Probat quinto. Illi est fruendum quod est magistra omnium scientiarum. nutrit omnium virtutum. summum solatium lapsorum aiorum. quod est primum veri luminis et cuius exhortatio est recta sua auctoritate dignissima. philosophia est homini igitur etc. Maior non quod rationabiliter propter has delectationes laudabiles alicui fuerit. Minor declarat. Nam philosophia est magistra omnium virtutum ex. i. de philosophia. per. iij. Ipsa est nutritrix omnium virtutum. ij. de philosophia. per. iij. Ipsa est summum solatium lapsorum aiorum ij. de philosophia. per. i. Ipsa est primum veri luminis iij. de philosophia. per. i. Et eius exhortatio est recta sui auctoritate dignissima. v. de philosophia. per. i. Sic ergo propositio declarata quod dicit. Philosophie seruias oportet. Sed dices. Quid mihi prodest philosophia si fatum est? Quid mihi prodest philosophia si deus rector est? Quid mihi prodest philosophia si casus impar est? Ad hoc rident Seneca. xiiij. epistola sua. Sive inexorabili lege fati nos stringat: sive deus arbiter vniuersi cuncta disponit. sive casus actiones humane sine ordine permiscet. adhuc philosophie insistendum est. Philosophia enim nos tueri habet. hec enim hortatur ut libenter deo placeamus: ut ipsi sequamur: ut continue fortune resistamus et ut casum feramus. Licet autem omnes homines natura scire desiderant. tamen pauci. de quibus dolor est. philosophie vacant. quod id contingit quod plures omnium delectationibus interioribus. ad delectationes refugunt corporales. Non tamen oportet delectationes corporales esse eligibiles interioribus delectationibus quia delectationes corporales impediunt a summo bono. interiores autem ad id promouent. In Boecio in tractatu de summo bono dicit. Dolere debet qui delectationibus sensibilibus detinetur. bona interiora omittendo. Nam delectationes bonis sensualibus: summa bona non attingunt. Quos homines sensuales Boecius quarto de philosophia. per. iij. comparat vesperilionibus dicens. Neque uent ei oculos suos tenebris assuetos ad lucem perspicue veritatis attollit. similesque sunt ambus qui intuitum noctis illuminat. dies excecatur. Et hi homines sensuales et vulgares non magnificet nomen philosophie sed magis blasphemant. nihilominus tamen ipsa philosophia in sua dignitate perseuerat teste Seneca. xiiij. epistola ad Lucillum. Nunquam inualecet ad tantum

De causa suscepti operis et causis huius libri

malicia neq; ad tantū excedit q̄ stutes vt nō nomē phie sacrum et venerabile pmaneat.

Sz dicēs. philosophari nō valeo qz paup sū. s; si diuitias habuero totū me phie dabo. et h videt rōnabile. qz natura p se nō ē sufficiens ad speculandū. s; oportet cibū et potū et reliquā famulatū pexistere. Et p tāto sacerdotēs i egypto habitis necessarijs p̄t admirari ceperūt philosophari. **H**ec excusatio rōe pau pratis nō valz. **A**udi **Sen.** xvij. ep̄ ad **Lucil** lū q̄ dic̄. **N**ō est quo nos paup tas a phia reuocet. tolerāda enī est fames quā tolerauerūt qdā i obsidionib; et qd aliud erat p̄mū patie illoz qz in arbitriū nō cadere. s. inimicoz. qm̄ to magis est q̄ promittit̄ perpetua libertas. nullius homis timor et q̄ aim liberat a furoribus. multis enī ad philosophandū obstitit diuitie. **P**aup tas aut̄ expedita securā ē. si vis aio vacare paup sis oportz. aut paupi silis. qz nō p̄t studiu; salutare fieri sine cura fragilitatis. fragilitas at̄ ē volūtaria paup tas. **H**ec **Sen.** **V**erū est igit̄: ad philosophandū exigunt̄ necessaria. sed sufficiunt̄ hoi pauca. nō ei oportet futurū felicē deū terre et maris esse. quia natura paucis minimis qz p̄teta ē. ex secūdo de cōsolat. p̄sa quita. **P**roice q̄ oīa a te et ad philosophiā magno cursu. totisq; viribus at̄cede **H**ec **Sen.** xvij. ep̄ ad **Lucil** lū. **P**hie q̄ seruias oportet vt tibi p̄tingat vera libertas. vt tibi p̄tingat vera securitas. vt tibi innorescat felicitas. vt par deo fias. et p̄cipue vt i aduersitatibus et tribulatiōibus positus p̄ ipam verisime p̄soleris: exēplo **Boeci** quē phia in exiliū relegatū. ab oibus bonis pulsus. dignitatibus exenti. multis miserijs afflētū. dulcissime p̄solabat **De** cui; phie p̄solatōe agit̄ in libro **Boeci** q̄ intitulat̄. **L**iber de p̄solatiōe phie. de q̄ ad p̄ns n̄ra est intentio. **H**ec sufficiant de introduciōe huius li. **S**ed anteq; ad l̄ras accedam; quib; sūt p̄mittēda. **P**rimū de causa suscepti opis. **S**ecūm de causis hui; li. **T**ertiu de titulo huius libri et expositiōe. **Q**uartū de cā intitulariōis p̄ntis li. **Q**uitū de generali sūma et snia huius li. **C**irca primū vis delictet circa cām suscepti opis q̄re **Boecius** hūc librū p̄scripsit. est sciendū. q̄ **Boeci** vir eximius cōsul **Roman**. fide catholicus extitit q̄ disputās de fide catholica p̄tra duos hereticos scz p̄tra **Nestorū** et **Euticē**. cū nullus esset q̄ eis resisteret. **Boecius** ipos i cōmuni p̄silio deuicit. sic p̄tz in li. suo de duab; naturis i christo. **T**pe vero **Theoderici** regis gothoz cū idē **Theodericus** tyrānidē suā p̄ **Rō** nos veller̄ exercere et q̄libet bonos opprimē.

Boecius virtute dei armatus plus oib; alijs sibi restitit. et q̄s tyrānica rabies inuaserat **Boeci** amore iusticie exponēs se perculis ipsos liberauit. **V**idēs at̄ **Theodericus** rex gothoz solū ipm̄ **Boeciū** sibi resistentē. cogitabat q̄lter ipm̄ p̄deret. et cū iustā cām p̄tra eū nō inueniret. duas falsas cās cōfingit. **D**ixit enī **Boeciū** impediuisse quēdā delatorē sibi l̄rarū. q̄ cōtinebāt accusatiōe senatus **Rōnoz**. vt sic senatus redderet reus lese maiestatis. **H**anc cām tāgit **Boecius** p̄sol. iij. hui; primi dicēs **Delatorē** ne documeta referret quib; senatus maiestatis reū faceret impedisse. criminamur **Secūdo** accusabat **Boecius** q̄ q̄sdā l̄ras direxisset ad impatorē cōstantinopolitanū p̄ q̄s restitueret libertatē pristinā ipis **Rōnis**. **H**anc cām tāgit **Boecius** eadē p̄sa sic dicēs. **H**az de cōpositis falso l̄ris quib; libertatē arguoz sperasse **Rōnā** qd attinet dicē. **H**is de causis **Boeci** p̄ viles p̄sonas et infames accusatus: indefensus reus est iudicatus. et a rege **Theoderico** papie in exiliū relegat;. **Boecius** at̄ in exilio positus p̄teritā p̄speritatē secū reputās et p̄ntem aduersitatē cōsiderās. ne aliquis hō in sili statu positus desperet sed vñ cōsolaret̄ h̄iet. philosophicā cōsolatiōem cōposuit p̄tra mutabilitatē fortune. **E**x quib; dicitis patz q̄ cā suscepti operis ē illa: q̄tinus **boecius** se in exiliū relegatū: ab oibus bonis depulsi; dignitatibus exenti. philosophice se tueret. volens cōsolari quēlibet hōiem in sili statu positū ne desperet sicut esse cōtuedū. **S**ecūdo videndū est de causis h; li. cuius cā efficiēs fuit **boecius** q̄ describens materiā hui; li. vti; taz p̄sa qz metro. imitat; **Marcianū** felicē capellā q̄ i describēdo nuptias **mercurij** et **philogit**: hoc stilo vsus est. de q̄ fit mētio in **Theodolo** vbi dī **Egregiaz** solobē cui p̄ **Stilbontis** amorē. **V**i super magna sociasti teste capella. **L**icet ille lib **boeci** multū excellat librū **Martiani** tā nobilitate materiē qz p̄uilegio eloquētie. **boecius** enī nec **Tullio** i p̄sa. nec **Virgilio** i metro minor reputat̄. **V**ti; aut̄ **boeci** i hoc libro p̄sa in q̄ ponit rōnes ad cōsolandū **boeciū**. p̄bando q̄ nō sit dolendū de amissiōe rerū tpaliū. **V**ti; aut̄ metro delectabili vt dum audiat; meror obliuioi tradat. **C**ausa materiā hui; li. est phica cōsolatio ordinata ad cōtemptū mūdanoz et ad appetitū sūme felicitatis. vel phica cōsolatio p̄suadēs neminē excoli in p̄speris. nec dep̄mi in aduersis. **V**el alif **C**ausa materialis siue s̄iectū huius li. ē stat; miserabil; **boeci** phica p̄solone sup̄ducta. **C**ā formalis ē stat; hui; li. cōsistit in eius diuisi;

De titulo. et generali sūma huius totius libri.

one de q̄ videbit post. **Cā** aut̄ formalis edān di est modus agendi boeciū. z est dialogus. i. sermo duoz. Introducit enī boeciū. i. hoc li. duas psonas. s. seipm suā miserā deplāget. z phiaz sibi cōdolentē. z ipz sup sua miseria cōsolantē. z hoc est rōnabile. **Nā** fm br̄m **Gre.** **Verus** ordo consolatiōis est vt cū volumus aliquē a merore suspēdere. p̄rio studeamus luā eius cōcordare. **Vel** iō cā formalis ē dialogus. quā in q̄daz pte huius primi li. phia introducitur fortunā ipz boeciū alloquentē. vbi incidit quedā figura tropi que vocatur ethopeia. de q̄ dic̄ grec̄im^o. **Ac** itroducit aliquos ethopeia loquentes. **Ut** cū fortuna loquit̄ boeciū ip̄e. **Vel** pōt dici fm cōmunit̄ loquentes q̄ cā formalis tractādi est quituplex. diffinitina. diuisina. pbatina. im. pbatina. exēploz postina. sicut videbit̄ in libro. **Cā** finalis huius libri est. vt ip̄o cognito nosipos z q̄sber alios in aduersitatibus et tribulatiōe positos phica cōsolatiōe tueamur. z ne extollamur in p̄speris z deprimamur in aduersis **Tertio** vidēdū est de titulo h^o libri. z de ei^o expositiōe. **Un̄** sciendū q̄ titulus fm Remigium sup Donato. ē clavis siue ingressus opis sequētis. **Sd̄** titulus a titan qd̄ est sol. sic ei sol illuminat mūdū sic titulus libz. **Et** p̄ponit̄ titulus libro ad cōmēdatiōem opis z ad laudē auctoris. **Est** h̄ titul^o p̄ntis li. itis. **Anicij** Manlij **Loquati** **Seuerini.** **Excōsulis.** **Patricij.** **Ordinarij** **Boeciū** viri illustris incipit liber d̄ cōsolatiōe phie **Sz** gr̄if̄ q̄re tot noia p̄ria ponunt̄ in titulo! **Dicit̄** aliqui q̄ forte cōsuetudo fuit Rōnorū vt sic noia ascriberēt suoz auoz z p̄decessorū. **Vel** alr̄ pōt dici q̄ plura noia ponunt̄ in titulo p̄pter honorē z laudem ip̄ius boeciū quia fm **Sen.** in li. de clemētia ad **Neronē.** **Multa** cognōia honoris data sūt **Hic** ei vilis p̄sona n̄ vult noiri nisi vno noie. quia quāto plus noiat̄ tāto plus cognoscit̄. z tāto magis sordescit. **Sic** honesta p̄sona vult noiri pluribus noibus vt sic magis innoscescat z clarescat alijs sua fama. nā oē bonū in cōmune dedudū magis elucescit. **Exponit̄** at̄ iste titul^o sic **Boeciū** diā^o fuit **Aniciū** a quodā nobili Rōno sic diāto de cui^o genere ip̄e fuit. **vel** diāus **Aniciū** q̄ inuad^o. ab a qd̄ est sine z nicos victoria. nunq̄ enī **Boeciū** vincī potuit vt **sc̄d̄**erē a iure ad iniusticiā. sicut ip̄e testat̄ in q̄rta p̄sa huius primi li. dicēs **Nunq̄** a iure ad iniuriā me q̄q̄ detrahit. **Secūdo** boeciū diāus fuit. **Mālius.** qz de genere mālioz fuit qui erāt nobiles Rōni **Tertio** **Boeciū** diāus fuit **Loquatus** a q̄/

dā nobili Rōno sic diāto qui cū singulare bel lū iniret cū quodā de gallia ip̄m duxit z torz quē in cello habentē sibi abstulit. cuius rōne diāus fuit torquatus. de cui^o genere fuit boeciū. **Quarto** boeciū diāus fuit **Seuerinus** a seueritate. **Seuerus** ei fuit: cū **Theoderico** regi gothoz se opposuit. **vel** diāus fuit **Seuerinus** q̄si sequēs veritatē. nunq̄ enī in iudicijs vl̄ amore vl̄ odio **sc̄d̄**ā potuit a veritate. **Qui** to boeciū diāus fuit **Excōsul** q̄ vn^o ex p̄sulis **Rōnoz.** **vel** excōsul q̄si extra p̄sulum positus quē prius habuit. **Exconsulares** dicebant̄ qui iā deposuerant p̄sulatū. z licet ab honore p̄sularis cessarēt: tamē postea plus alijs in magna reuerentia hēbant. **Sexto** diāus fuit **Patricius** a nobilissimo Rōno sic diāto de cuius genē fuit boeciū. **vl̄** alio mō patricij dicebant̄ nobiles romani qui p̄uidebāt reipublice sic p̄ filio qz noia scripta erant aureis lris. z iō dicebant̄ p̄res. de quoz numero fuit vnus: boeciū. p̄pter qd̄ diāus fuit patricius **Septimo** dicebat̄ **Ordinariū** qz rēpublicā ordinauit. **vel** alit̄ ordinarij dicebant̄ qui tante dignitatis erāt vt q̄libet ordie digni essent z sic boeci^o fuit **Quinto** noie p̄rio diā^o fuit boeciū **vl̄** interpret̄ adiutor qz i necessitate paupibus subueniebat. **Quarto** vidēdū de cā intitulationis h^o li. **Intitulaf** iste liber de cōsolatiōe phica. **Sibi** sciendū. phica p̄solatio d̄z rōnatis demōstratio declarans de cuius amissōe nō est dolendū. z de cui^o possessiōe nō sit gaudēdū. z qz hoc p̄tractat̄ in p̄nti li. iō sic intitulaf. **Quito** vidēdū ē de generali sūma huius totius li. **Ubi** sciendū q̄ boeci^o in hoc libro ont̄ bona tpalia esse trāstoria z nō p̄sistere totaliter in eis totalē verā felicitatē z p̄ p̄ns nō est dolēdū de eoz absentia. nec gaudēdū de eoz p̄ntia. z neminē debere extolli i p̄speris nec dep̄mi in aduersis. **Und̄** enī in p̄nti li. quid sit sūmū bonū. vbi sit sitū. et quō ad ip̄m pueniat̄. **Enī** on̄d̄if̄ q̄ boni sp̄ sūt p̄tentēs. z mali sūt sp̄ impotētēs. z q̄ bonis nū q̄ desunt sua p̄mia. malis nunq̄ sua supplicia. **Post** hoc on̄d̄if̄ qd̄ sit dīna p̄uidētia. qd̄ casus. qd̄ fatū. qd̄ libez arbitriū. **Et** ponit̄ boeciū rōnes quibus p̄bat libez arbitriū nō posse stare cū p̄uidētia dīna z ponit̄ quorūsdam falsaz solutionē z eā im. p̄bat. z postea ont̄ verā solutionē quā rōibus cōfirmat. **Ista** z alia plura pulcra determinātur in hoc libro sicut patebit̄ in sequentibus.

Liber de consolatione philosophie

Anicij Manlii Torquati Severini Boecii
Ordinarium Patricium viri excelsus de
consolatione philosophie liber primus

Metrum primum heroicum elegiacum.

Mina qui quondam studio florere peregi
Flebilis: heu mestos cogor inire modos
ales q̄s continet. In primo conquerit se miseris subiectum. In secundo ponit remedia consolativa. In tertio determinat de vera felicitate in quo sita et quomodo ad eam perveniat. In quarto movet quasdam questiones ipsius philosophie. In quinto determinat de casu et providentia divina. Primus liber incipit hinc. Carmina. Secundus liber incipit ibi. Post hec paulisper. Tertius ibi. Jam cantum illa finierat. Quartus ibi. Nec cum philosophia. Quintus ibi. Dixerat oros
nisque cursum. Quid et de quo agat in quolibet libro prebit loco suo. Primus liber dividit in sex partes. quia huius primi libri sunt septem metra et sex pars que partes prebitur. que autem sit materia et intentio cuiuslibet partis similiter prebit. Notandum autem quod primum metrum huius primi libri. vocatur elegiacum. Est autem metrum elegiacum quod constat ex uno hexametro. i. sex pedum. et alio pentametro. i. quinque pedum. Et dicitur elegiacum ab Eleyson quod est misereri. elegia enim est miseria. Metrum autem elegiacum inveniuntur fuit per de scribenda miseria. quamvis eo hodie aliquid vtiunt ad alia describenda. Unde Porzianus. Versibus imperiter iunctis querimonia primus. Post etiam inclusa est voti sententia compos. Quis autem fuerit adinventor illius metri elegiaci dubitat. unde Porzianus. Quis tamen eriguos elegos emiserit auditor. Grammatici certant et adhuc sub iudice lis est. At dividit hoc primum metrum in quatuor partes. Primo Boecius deplanget statum sue miserie ex parte permutationis studii. Secundo ex parte defectus corporalis. Tertio ex parte prolongationis vite miserabilis. Quarto apostrophat contra suos amicos. secunda ibi gloria felicitatis. tertia pars ibi. mors hominum felix. quarta ibi. quid me felicem. Primo facit quod dicitur est. secundo appropinquat dicitur suum ibi. ecce mihi lacere. Dicit primo. Ego boecius qui quondam tempore prosperitatis studio meo florere peregi. i. composui. carmina supple delectabilia et iocunda. nunc tempore adversitatis flebilis. i. dignus ut descam. vel flebilis. i. tristis. cogor inire. i. inchoare. mestos modos. i. tristitia metra de mea miseria. Notandum sicut dicitur fuit prius boecius vti in hoc libro tam per se metro. metro quia talis modus scribendi magis fuit conveniens sue materie. sicut enim potio curativa que amara est: delectabilis sumit si fuerit aliquid dulcedine permixta. sic rationes philosophie in per se edite libentius a boecio suscipiuntur si fuerint iocunditate metri dulcorate. Et ideo boecius nunc vti metro. nunc per se quia alternatis vti delectabilis est. Unde auctor poetrie. Quod sapit insipidum vitiosa frequentia reddit. Item non quod boecius potius incipit librum suum a metro quam a per se. quia modus scribendi metricus magis fuit usitatus apud antiquos quam per se. vel ideo quia metrum est delectabilis per se. ut ergo magis alluciat audientes ad suum librum. ideo in principio libri sui vti metro. Item non circa litteram que carmina uno modo dicuntur scripta metrica certis pedibus mensurata. Alio modo dicuntur quecumque dea vel scripta etiam per se que sunt de re delectabili Boecius autem florere studio composuit ut plurimum carmina per se de re delectabili Edidit enim quedam carmina philosophica. quedam logicalia: quedam theologica. sicut patet respicienti eius diversos libros. Tempore autem adversitatis cogebat boecius ad proponendum carmina mesca tristitia. Item non studium est vehemens applicatio animi ad aliquid agendum cum bona voluntate. Dico cum bona voluntate. quia in malivolam animam non introibit sapientia. hec Salomon. Et perfectio discipuli in tribus consistit ex boecio de disciplina scholarum. In attentione. docilitate et benivolentia. homini enim nolenti. sciam et ut oportet studium impossibile est possessio boni. Eustratius primo ethicorum. Item non quod duplex est studium florens et aridum. Ad studium florens tria exigunt. Primo requiritur iuventus quia iuvenes perspicaciores sunt sensibus. senes autem magis sunt immemores. Secundo requiritur habitus necessarios que natura per se non est sufficiens ad speculandum. sed oportet necessaria existere. ex quarto ethicorum. Tertio requiritur animi tranquillitas que contingit per sedationem passionum que anima in quiete et residentia fit prudens. vii. physicorum. Ubi enim passiones dominantur ibi intellectus obscuratur. Ideo Boecius in fine huius

Retrum primum.

ius pmi hortado nos ad fugā passionū dic. **Gaudia pelle, pelle timorē. Spemq; fugato nec doloz adsit.** Nubila mens ē vinctaq; frenis **Dec vbi regnāt.** Studiū at aridū ē ad qd pcurrūt op posse cōditōes scz senectūs. necessariorū defcā? .z ai pturbatio. **Nō q** versus de miseria dicū tur mesti modi. **Dicunt** enī modi a modulando qz pedibus modulant. z dicūtur mesti rōne materie qz sunt de tristi materia scz aduersitate. **Nō q** i pms duobus versibus notat architectis. i. cōtrapositiō. dicūt enī in pmo versu quondā pegi. cui cōtrariat in scdo versu. cogoz inire. i. in choare. **Itē** dicūt in pmo versu. flozente studio cui cōtrariat in scdo. flebilis. **Itē** dicūt in pmo versu carmia supple iocūda. cui cōtrariat in scdo. mestos modos. **Itē** nōndū q **Boecius** rōnabilē replangit statū suū ex pte pmutatiōis studiū phici. qd versū fuit in studiū poetiū q nunc cogebat vti. pposuit enī boecius dolorē suū metricē scribē z cū philosophice plolari. nā studiū philosophiū est studiū veritatis. qz scdo metaphysice vocari phiaz sciam veritatis recte se hz. studiū aut poetiū est studiū falsitatis. nā ex pmo metaphysice fm puerbiū **Mentunt multa poete.** **Itē** p studiū phicū adquirūt btrudo ex. x. **Ethi** Per studiū aut poetiū falsitatis certitudo. ex scdo metaphysice.

**Ecce mihi lacere dicant scribenda camene
Et veris elegi fletibus ora rigant**

Dic Boecius appbat dictū suū. **Dixit** ei q cogat inire mestos modos hoc ipse pbat. scdo rñdet questiōi. ibi has saltē. **Primo** dic. **Bene** dixi q cogoz inire mestos modos. **Ecce** amō

stratio huius ad sensuz. **Nā** camene. i. muse poetice. lacere. i. lacerantes mētes hoim: ille dicant mihi dicta scribenda supple carmia metrica. z elegi. i. versus miserie quos muse mihi dicant. illi rigant. i. humedāt ora. i. faciē meā veris fletibus. **Nōndū** q hz poetas nouē fingunt fuisse muse in mōte elicone iux fontē caballinū. de quo fonte loquit **Persius** in pncipio libri sui dices. **Fō** te caballino zc. **Que** muse fingunt poetis ministrasse sciaz pponēdi carmia metrica. **Et** ille muse poetice vocabant **camene** qsi canētes amene eo q multū delectāt hoies rōe metri. **Nō** q ille muse poetice dicunt lacē actiue. qz lacerāt. i. distrahūt mētes hoiz sbijciētes ipas diuersis passiōib? nūc passiōi amoris. nūc doloris sic pz p **Quid.** d amoē ēdātē z p alios poetas. **Ul** dicunt lacē passiue rōne poematiū suoz q poemata dicunt lacera qz nō sūt firmitate rōis stabilita **Ubi** nōndū q qdā carmia dicunt iteg qdā lacēa. **Integ** sūt carmia phica nulla falsitate pmixta. sūt firmitate rōnū stabilita z aim firmāt. **Lacera** sūt carmia poetica q nō instrunt hoim nec psolant sūt lacerant. i. distrahūt mētes hoim. nūc reducēdo hoī ad memoriā voluptates. nūc dolorē nūc alias passiones. **Itē** nōndū versus elegi pncipalr innēti fuerūt ppter miseriā describēdā. z qz hos versus muse dictabant **Boecio** p quos **Boecius** magis suā miseriā reduxit ad mēoriā qz p eos psolare tō elegi erāt causa ipi **Boecio** veri flet? **Itē** nōndū duplex ē flet? .adulatorius z verus. **adulatorius** qui est fictus qualis ē fletus amasie. **Si** enī dixerit amasius ad amasiā **Nō** diligit me: ipa incipit flere. qre? vt p fletū firmius ipm possit tenere. cū aut nūmos nō poterit extorquere ab ipo dic. **Hade** gartio te nō noui vere. **Alius** ē flet? verus q ex verō cordis dolore z ex vera pietate pcedit. z ad talē fletū **Boeci?** puocat? fuit p musas dictātes sibi carmia. **Itē** dū q hec dictio elegi pōt exponi duplicit. vno mō q teneat nomiatiue. z tunc est sensus. elegi. i. versus miserie rigāt ora mea fletibus. alio mō q teneat genitiue z tūc est sensus. camene rigāt veris fletibus ora elegi. i. miseri hois. qz eleg? a. um. i. miser ra. rum. fm **Uguitionem.**

Was saltē nullus potuit quincere terror

Dic Boecius rñdet tacite questiōi. **Querēt** aliqs. quō muse dictāt tibi carmia scribenda cū sis in exiliū relegatus. qz itrastrī sine oī comitiua ad hoc rñdet **Boecius.** **Licet** oēs amici mei de

Ne nostrū comites psequerentur iter

reliquerūt me in exilio ppter timorē impialē. tū has musas nullus terror impialis potuit vincē qn comites seqrent nřz iter vsq; in exiliū. dictātes nobis carmia **Nōndū** licet bona exteriora possint auferri ab hoie p violentiā sicut p furtū: p rapinā: p incendiū. tū scia nō pōt auferri ab hoie. nō enī scia violentia aufert. nec vetustate colunt nec tristitia minuit. vñ **Seneca.** ix. epla ad **Lucill.** recitat. q cū **Stilbon** capra patria amissis liberis amissa vxore sua z alijs bonis solus ab incendio exierat. **Requisit?** fuit a **Demetrio.** nūquid oīa pdidisset rñdet. **Nihil** pdidi s oīa bona mea mecū sunt. iusticia: virtus: z prudentia. z s innuit **boecius** dices. **Musas** se non reliquisse. **Uñ** etiā **Alanus** de plāctū nature de scia dic. **Sup** oēs possessiōem generosa emanat possessio q sparsa colligit. erogata reuertit: publicata suscipit icremētū. p quā nobilis thesaurus secretis penetralibus nascit. effectus eterne delectatiōis adquirūt. **Dec** est sol per quē mens dielcit a tenebris cordis oculus deliciozā ai paradisus. hec immōzlem ex mortali facit. z caducū hoim in dū

Camene Mus

in supra it flet?

Uguit

Libri .i. de solatiōe philosophie.

difficile mutatiōis auctoritate puerit. **Nō** circa hāc diatiōē saltim q̄ tres diatiōes pferri p̄nt p̄ tim que deberent pferri p̄ tem. vñ pferimus saltim p̄ saltē. t̄mpus p̄ tempus. ex t̄mplo pro ex t̄mplo. qd̄ est cōtra **U**guitiōez q̄ dīc̄ **L**im tria deestoz. ex t̄mplo t̄mpora saltim.

Hic boecius deplāgit statū suū ex pte defectus cor/poralis. **E**t p̄mo p̄ponit eū in generali. sc̄do in speciali sc̄da ibi. venit ei. **D**ic̄ p̄mo. q̄ndā solabant me gl̄a felici. i. p̄sp̄e iuuetut. z gl̄a viridis iuuetē. i. delectabil̄ in uetutis. s̄ nūc fata. i. euentus. mesti senis. i. tristis senectutis solant̄. i. solant̄ mea. i. meā p̄tē. q̄si diceret p̄us solabar dulci iuuetute nūc aut̄ soloz tristi senectute s̄m illā s̄niam sic exponit̄ l̄ra.

Gla felici olim viridis q̄ iuuetē

Solatur mesti nūc meā fata senis

Gloria felici iuuetē. i. p̄sp̄e iuuetutis viridis. i. delectabilis iuuetutis q̄ndā supple solabat me nūc fata. i. euentus mesti senis. i. tristis senectutis solant̄ mea. i. meā p̄tē. **N**ōndū q̄ cōmunit̄ illa l̄ra alit̄ exponit̄. referēdo eā ad musas poeticas sic. **C**amene que quondā tpe iuuetutis erant gl̄a felici z viridis iuuetutis. qd̄ dī pro t̄to qz iuuetes olim solebāt informari in arte poetica in qua p̄ficiētes gl̄abant̄ i vsu metroz z r̄hythmoz. nūc s̄t camene solant̄ meā fata in quā mesti senis. **N**ōndū q̄ felix iuuetus est que bonis exterioribus est adornata. z quibus bonis loquitur **Ar**. circa p̄ncipiū li. de bō fortuna dīcēs. **S**ine reb̄ exterioribus quoz fortuna est d̄na nō cōtingit eē felice. **S**z viridis. i. delectabil̄ iuuetus est illa q̄ est bonis nature decorata. s̄. fortitudine. pulcritudine. z agilitate. **I**n **Ar**. in **Et**. **N**ō oīo felix est q̄ specie turpis. aut solitarius. aut carens ple. **N**ō q̄ boecius reputat̄ i se statū miserie cū dīc̄. fata mesti senis se solari cūz mīme hoīem solant̄ s̄ magis p̄turb̄ t. **E**t iā cū dicit musas poeticas se solari similit̄ reputat̄ statū miserie. qz muse poetice nō cedent̄ alicui in solatiuz s̄ potius in alimētū doloris. **I**tē de significatiōibus fati ponit̄ v̄guitio duos versiculos dīcēs. **C**ōstellatio mors p̄ce r̄isa d̄ozus. **E**uentus reruz signantur nomine fati.

Hic boecius declarat̄ in sp̄ali defectū corpa/le dīcēs. bñ dico q̄ fata meste senectutis nūc solant̄ me. enī p̄ qz senectus inopina. i. iopinata p̄ apocopaz. p̄perata. i. festinata venit in malis. i. cū suis malis z incōmodis. z dolor supple quē patior. iussit inesse. i. idurix̄ mibi suā etatez **P**er qd̄ inuit̄ q̄ nō solū etas inducit̄ dolorē s̄ eēuēto dolor inducit̄ z causat̄ etatē z senū.

Venit ei properata malis inopina senectus

Et dolor etatem iussit inesse suam

Intempestiuū funduntur vertice cani

Et tremit effeto corpore laxa cutis

Et tūc boecius ponit̄ duo siḡ sue senectutis dīcēs **C**ani supple capilli intempestiuū. i. aū debitū temp̄. fundunt̄ i vertice. i. i capite meo. **A**liud signūz senectutis ibi. q̄ cutis mea laxa. i. soluta tremit corpore. z effeto. i. carne p̄sumpta z euacuata. **N**ō q̄ hoīem senē multa mala z incōmoda circūueniūt. nā pellis eius p̄trahit̄. cor eius p̄entit̄. pulmo eius debilitat̄. lūbi eius idurant̄. d̄orsuz icuruaſ. membra tremūt. vñ poeta dicit. **O**ptam̄ senū dū venerit est male ventū. **H**oc est gibbosuz surdū cecūqz morosuz. p̄ter hoc dīc̄. boecius q̄ se senectus venit mibi cū suis malis. **N**ōndū circa illā p̄tē. z dolor etatez. q̄ triplex est cā senectutis. s̄. etas. infirmitas. z aduersitas. **S**enectus que iducit̄ p̄ etatē. natural̄ est. que aut̄ iducit̄ p̄ infirmitatē v̄l aduersitatē accidental̄ est qual̄ senectus fuit i boecio q̄ sennerat̄ p̄pter multitudinē doloris z tristitie. **N**ōndū q̄ canicies boeciū fuit intempestiuā. **U**guitio dīc̄. **I**ntempestiuū ē qd̄ est i cōgruū. icōueniēs. inutile v̄l sine tpe. vñ intempestiuū dī illud qd̄ nō hz idoneū tps v̄l quod nō est p̄ueniēs p̄ tpe. z qz boecius iuuetis erat etatez. z cū sennerat̄ ex aduersitate iā canicies eius fuit intempestiuā. **N**ō q̄ i iuuenibus cutis ē dēsa p̄pter mltitudinē sāguinis ex quo sāguine generatur caro. s̄ qz sāguis diminuit̄ i senibus: diminuit̄ etiā caro i eis iō cutis senū est laxa. **N**otan dū circa hoc vocabulū effeto q̄ ipm̄ tractū est a mulieribus pregnātibz. que cū pepererit dīcūt̄ tur effeto. i. fetu euacuate. **I**n dīc̄. v̄guitio q̄ fetus est nat̄ mulieris adhuc in vtero exis. z dī a foueo eo q̄ ibi foneat̄. **I**n fetus a. um. i. plen̄ a. ū. **I**n effetus. i. debilis q̄si sine fortitudine viriū v̄l viribus euacuatus. **I**nde fetosus fetosa sum. i. plenus fetu. vñ i ps. **O**ues eoz fetose. i. plene fetu z senes p̄nt dīci effeti q̄si eē fetū positi. qz senectus nō ē apta ad generādū fetum.

Hic boecius deplāgit statū suū ex pte duratiōnis vite miserabil̄ **E**t p̄mo p̄mittit̄ que mors hoī nū sit felix z q̄ nō. z dīc̄ sic. **I**lla mors hoīem ē felix q̄ nec inserit̄. i. nō immittit̄ se dulcib̄ ānis. i. tēporibus p̄speris cum delectat̄ hoīem viuere. s̄ illa ter illa mors est felix que sepe vocata venit mesti supple annis. i. tristibus annis quia in annis

Mors hoīem felix q̄ se nec dulcibus ānis

Inserit. z mesti sepe vocata venit

Heu heu q̄surda miseros auertit̄ aure

Heu heu q̄surda miseros auertit̄ aure

Retrū primū.

Et flentes oculos claudere seu negat
 Dū leuib' malefida hōis fortūa faueret
 Pene caput tristis merserat hora meuz
 Nūc qz fallacez mutauit nubila vultum
 Protrahit ingratas impia vita moras

aduersitatis miseri psueuerūt vocatē mortē. Tūc
 oñt que mors hoim sit crudel' dicēs. Deu qz sur/
 da aure. i. reclusa aure. seu mors. i. crudel'. auer/
 tit. i. spernit miseros hoies. z negat. i. n̄ vult clau/
 dre flentes oculos eozū. qsi dicat. crudelis mors
 est q nō pmitrit miseros mori. z dic' claudere flē/
 tes oculos. p hoc inuens q in morte oculi hoim
 claudunt. Et tūc boecius deplāgit plongationez

sue vite dicens. Dū fortuna malefida. i. pfida mihi faueret. i. arrideret. leuibus. i. trāstozys bonis
 tristis hora supple mortis pene merserat. i. opprēsserat meū caput. qsi dicat. tempe pspiratis sem/
 per accelerant mors opprimere me. nūc aut qz fortuna nubila. i. aduersa mutauit fallacē vultum
 impia. i. misera vita. ptrahit. i. plongat. moras supple viuēdi. ingratas. i. odiosas mihi. quia ppter
 miserā tedebat ipm boeciū viuere. Nōndū q licz fz vulgares z fm apparētā hec snia z mor/
 te felici z crudeli videat vera. tū fm rei veritatē ē fallā. qz mors etiā tpe pspiratitatis potest esse
 bona. Nā fm. Sen. optimū est mori cū delectat viuere z tpe aduersitatis pot' mors esse mala. qz
 aduersitas sepe iducit d' spatioez. Boecius aut representādo statū miseri hois hanc sniaz ponit tā
 qz verā. Nōndū q mors vel cōpat ad vitā pntē vel futurā. Primo mō illa mors dī felix que
 fugit tpe pspiratitatis z accelerat tpe aduersitatis. Si aut cōpat mors ad vitā futurā tūc ipsa
 pot' dici bona z mala tpe pspiratitatis z etiā aduersitatis. qz si mors ducit ad glām dī bona si ad
 penā dī mala. Nōndū fz Remigiū sup Donatū. heu aliquādo est monosyllabū. aliquādo dis/
 syllabū sicut metri necessitas requirit. Uñ in pposito est dissyllabū dicēdo. heu qz surda miseros a/
 uertit aure. Nōndū q hoc sbū auertoz quādoqz est passiū pstruā cū abticio mediante pposi/
 tiōe. vt dicēdo auertoz a te. z ē idē qd remoueo. aliqñ ē sbū d'ponēs pstruā cū accio. vt dicē/
 do auertoz te z tūc idē est qd sperno te. z sic accipit i pposito. cū mors auertit. i. spernit miseros
 Uñ verū. In vi passiui notat auertoz remoueri. Si sit d'ponēs auertoz spernere signat. No/
 tandū Boecius appellat fortunā malefidā qz ē d'ceptiua. Uñ Sen. Neminē aduersā fortuna cō/
 minuit nisi que secūda d'cipit. Et alibi Sen. fortuna nemini fidē seruat. nulli semel obesse cō/
 tenta est. que nimis fouit hūc stultū facit. Nō fortune bona dicunt leuia qz trāstozia. Nō ei p/
 durat circa hoim fm Sen. Illud nō est tuū quod fortuna fecit esse tuū. Donū enī qd dare po/
 tuit. potuit z auferre. Nōndū q Boecius appellat fortunā nubilā. i. obscurā siue cecā Depinge/
 bat enī antiqñs fortuna ceca. qz ex im pūiso accedit z recedit vel qz cecū reddit hoim. extolle/
 do enī in pspers z d'pmedo in aduersis. Nōndū q Boecius dic' fortunā olim circa se mutal'
 se fallacē vultū. qz fortuna oliz depingebat duplici facie. anteriori alba. posteriori aut parte ni/
 gra. p albā designabat pspertitas. p nigrā aduersitas. mutauit ergo fortuna circa Boeciū fallacē
 vultū pspiratitatis. postea ostendit ei vultū aduersitatis.

Quid me felicem totiens iactastis amici

Dic boecius deplāgit statū miserie sue apo/
 strophādo cōtra amicos dicēs. D amici mei. qd
 ē. p'opt quid iactastis. i. iactādo dixistis me totis/
 ens felicē. frustra ei hoc dixistis qz felicitas mea

Qui cecidit: stabili non erat ille gradu

nō erat stabilis. quod ptz ex hoc quia ego cecidi z iste q cecidit de pspertitate in aduersitatē nō
 erat in stabili gradu pspiratitatis. Nōndū duplex ē felicitas. politica q p'sistit in bonis exterio/
 ribus. z talis nō ē stabilis sicuti nec bona exteriora. Alia est felicitas speculariua que p'sistit in
 adū sapiētie scz in speculariōe substantiaz separarū. z talis felicitas ē stabilis z imutabilis cū sit
 bonū optimū pulcerrimū delectabilissimū. Ex primo Ethicorum.

Prosa prima. primū libri.

Et dū meū tacitus ipe reputarē. qri
 moniāqz lachrymabilē stili officio desi
 gnarē. astitisse mihi supra verticē vi
 sa ē mulier. reuerēdi admodū vultus
 oculis ardētibus z vltra p'munē hoim valentiā pspi

Dic incipit psa pma huius pmi
 in qua boecius itroducit p'ham su
 p suā miserā p'solantē. Ubi nō
 qz boecius dolēs: z ipa p'ha ipm cō
 solās nō sūt aliud nisi animus dolēs
 ex opprēsiōe sensualitatis z rō p'so
 lans ex vigore sapiētie. Et diuidit
 Primo oñt boecius quō p'ha sibi
 apparuit. scdo quid circa ipm egēt
 scda ibi. Que vbi poeticas musas
 Primo describit apparitiōē p'he
 a iij

Libri primi.

quo ad tēpus et ad locū et describit
eius dispositionē quo ad vultū, quo
ad aspectū q̄ ad colorē et vigores et
quo ad etatē. **S**ecūdo describit phi-
as quātū ad hitū exteriorē. **T**ertio
quo ad ornāmēta et insignia que ma-
nib⁹ gestabat, scda ibi, vestes erāt,
tertia ibi, et dextra q̄dem. **D**ic̄ p̄mo
dū ego **B**oecius hec que sup̄ i me-
tro diri tacitus meū reputarē, i. co-
gitarē, et q̄rimoniā lachrymabilē, i.

puocārē ad lachrymas, designarē, i. describerē officio stili, visa est mihi mulier astitisse sup̄ verti-
cē, i. sup̄ caput, admodū, i. valde reuerēdi vultus oculis ardētibus, et p̄spicacibus, i. claris vltra
cōmunē valētā hoīm, i. vlt̄ hoies, que apparuit in colore viuido, i. delectabili et apparuit mihi tā
q̄ inexhausti, i. icōsumpti vigoris quīs ip̄a foret ita plena cui, i. duratiōis vt nullo mō crederet
esse n̄re etatis, statura eius ambigue, i. dubie discretiōis, i. cognitiōis, qz nunc, i. aliq̄n cohibebat, i.
extēdebat sese ad cōmunē mēsurā hoīm, i. lōgitudinē, nūc, i. aliq̄n videbat, pulsare, i. attingē celū
cacumie sum̄i verticis, i. altitudine capitis, que cū caput altius extulisset ip̄m etiā celū sua lōgitu-
dine penetrabat. **N**ōndū q̄ **B**oecius describit phiam sibi apparuisse sub sp̄e mulieris qz phia
apud grecos et sapia apud latinos est generis femini. **E**t iō qz **B**oecius erat eger mulier aut ma-
gis ē cōpassiuaz magis habil̄ ad solād̄ egrū q̄ vir. **N**ā s̄z **S**alomonē vbi nō est mulier ibi in-
gemiscit eger. **N**ōndū stare est erecto mō se h̄re, et qz phia erigit hoīem ad delectatiōes itelle-
ctuales, faciēs cadē sensuales, iō ip̄a describit steritissē. **E**t dic̄ steritissē sup̄ verticē qz phia ē i aīa
intellectiua que nō h̄z organū in v̄trice, nā aīe intellectiue nullius organi corporalis est actus. **E**t
d̄z iō stare sup̄ v̄tricē, qz de sup̄o cardine elapsa venit vt dic̄ **B**oecius tertia p̄sa huius p̄mi.

Nōndū phia d̄z reuerēdi vultus qz suos possessores reuerēdos facit. **N**ā fm̄ **T**ullīū sola sapi-
entia est que meret hōres. **I**tē fm̄ **T**ull̄, reuerētia ē decens ac matura gratuitas que h̄etur per
phiaz, ergo d̄z reuerēdi vultus. **N**ōndū illud qd̄ est ardens est penetratiū, et qz p̄ rōem et in-
tellectū q̄ sūt oculi phie penetramus intima rez et quiditates earū. **I**ō phia d̄z apparuisse ardenti-
bus oculis. **E**t qz p̄ phiam speculamur ea que vulgares et cōmunes nō speculant, iō d̄z habuisse
oculos p̄spicaces vltra cōem hoīm valentiā. **N**ōndū color viuidus est color naturalis pulcer
et delectabilis qz mirabiles affert delectatiōes iō describit apparuisse viuido colore. **I**tem phia
apparuit inexhausti vigoris, quia phia cū sit p̄petua exhauriri nō pōt. **E**t iō est inexhausti vigoris
qz quātūenqz hō cognoscat de phia adhuc restant plura cognoscenda. **Q**d p̄z ex diuersitate opi-
nionū in phia q̄rū vna destruit aliā. **I**tem qz phia est etna et p̄cesserat ip̄m boeciū, iō dic̄ eā non
fuisse sue etatis. **N**ōndū tres sūt partes phie essentielles ex vij. metaphys. naturalis mathema-
tica et diuina. **S**ecūdo naturalē phiam d̄z phia se cohibē ad cōem mēsurā hoīm, inq̄stū t̄at de
naturalibus q̄ cōiter via sensus cognoscunt, int̄ que natura hoīs est summū ad qd̄ puenit. **D**ici-
tur aut̄ phia pulsare celū quo ad mathematicā, i. q̄ ad astronomiā inq̄stū tractat de moribus et fi-
guris astroz. **D**̄z aut̄ penetrare celū quo ad mathematicā inq̄stū dirigit in cognitionē dei et s̄bstā-
tiarū sepataz. **E**t d̄z phia frustrare intuitū hoīm respicientiū, qz p̄fectā cognitōez s̄bstantiarū sepa-
tarū in hac vita h̄re nō possumus. **N**ā sicut se h̄z oculus noticozicis ad lumen solis, sic intelle-
ctus noster ad manifestissima in natura, ex secundo metaphy.

Hic boeci⁹ describit phiam quā/
tū ad hitum exteriorē. **P**rimo quā/
tū ad materiā vestiū, scdo quātum
ad p̄cturā vestiū, tertio quātū ad
violētā vestibus illatā, et legant p̄
res simul. **D**ic̄ primo. **V**estēs phie
erant p̄fctē tenuissimis, i. subtilissimis
filis et erant ex subtili artificio et ex
materia indissolubili q̄s vestes ip̄a
texerat p̄p̄is manibus vti p̄ sicut

Vestēs erant tenuissimis filis, subtili artificio, indiss/
solubili materia p̄fctē, quas vti post eadē p̄dēte, cog-
nouit, suis manibus ip̄a texerat. **Q**uarū speciē ve-
luti fumosas imagines solis, caligo quedā neglecte ve-
tustatis obduxerat. **V**aruz in extremo margine. **P**.
grecū, i. sup̄mo vero **L**. legebat intextū. **A**tqz inter

Prosa prima.

utrasque litteras in scalarum modum gradus quidam insigniti videbantur. quibus ab inferiore ad superius elementum esset ascensus. Eandem tamen vestem violentorum quidam sciderunt manus. et particulas quas quisque poterat abstulerunt.

fumosas imagines. id est stantes in fumo. Tunc enim quid fuerit depictum in vestibus eius dicens. In extremo margine. id est in inferiori parte harum vestium legebat interitum. **P.** id est practica in supremo supple margine. id est in superiori parte vestium erat interitum. **T.** id est theorica. quod interpretatur speculativa. et inter utrasque litteras inter. **T.** et **P.** erat quidam gradus insigniti. id est impressi ad modum scalarum quibus a gradibus ascendebatur ab inferiori littera ad superiorem. Tunc tamen violentiam vestibus illarum dices. Eandem vestem absciderunt. id est laceraverunt manus quorum quidam hominum violentorum supple facientium violentiam et unusquisque abstulerat particulas a veste quas poterat auferre. Nondum quod per vestes philosophie intelligunt partes essentiales et artes liberales. Sic enim corpus vestibus ornatur sic philosophia suis partibus decoratur. Per fila autem subtilissima intelliguntur precepta philosophicalia sive propositiones philosophicales. sicut enim unum filum in vestibus ordinatur circa aliud. sic una propositio inter alia. que propositiones dicuntur subtilissime quod per eas homo subtilia investigat. Dicitur et huiusmodi precepta subtili artificio ratione ornatus doctorum et sanarum que in eis inveniuntur et sunt ex materia indissolubili quod licet a quibusdam male exprimerentur tamen in seipsis habent veritatem indissolubilem. Nondum quod manus philosophie per quas suas vestes texerant intelligunt philosophi qui precepta philosophicalia prescripserunt. et dicuntur rationabiliter manus philosophie quia nisi fuissent instructi preceptis philosophicis ea exprimerent minime valuissent. Nondum quod vestes philosophie dicuntur fuisse obduata quidam caligine quod tempore Boetii artes ad tantam negligentiam devenerant quod pauci eas curabant. **B.** Boetius eas tractavit et exposuit sive commentatus est. **U.** id est ut vestes philosophie fuerunt fumose. quia ab antiquis obscure fuerit tradita philosophia. ab Empedocle poetice. a Platone enigmatische. ab Aristotele sibi doctorum obscuritate. Notandum quod due sunt partes principales philosophie. scilicet practica et theorica. id est in veste philosophie erant due littere in texto. id est **p.** et **t.** **P.** autem erat in inferiori parte vestis. et **T.** in superiori parte quod innuit quod practica philosophia est inferior speculativa ordine dignitatis. Per gradus autem medios que erant inter utrasque litteras intelligunt scientie eloquentie que sunt grammatica logica rhetorica. Nondum quod dicitur ascensus fuisse per gradus a practica ad speculativam per hoc innuitur quod homo primo doctorum esse sufficienter instructus in practiciis ut postea ascendere valeat contemplativis. Nondum quod dicitur scindere vestes philosophie. Illi tamen dicuntur vestes scindere philosophie que putant habere unam scientiam se esse perfectos philosophos sine alijs. Si autem aliquid scientiam unam arte sine alia dummodo se cognoscant non esse perfectos philosophos: tales non scindunt vestes philosophie. **U.** illi scindunt vestes philosophie que per extortas expositiones trahunt veras propositiones ad suas falsas opiniones.

Et dextra quidem eius libellos. sceptrum vero sinistra gerebat.

nam philosophie gestabat libellos. sinistra vero gestabat. id est portabat sceptrum. id est virgam regalem. Nondum quod ois cura et intentio viri sapientis statatur vel circa contemplationem sapientie que designatur per libellos. vel circa regimen reipublice quod designatur per sceptrum. Et quod contemplatio sapientie potior est quam regimen reipublice. id est philosophia dicitur in dextra habere libellos. in sinistra vero sceptrum.

Que ubi poeticas musas vidit. non assistentes thoro stantibusque meis verba dicentes. promota paulisper. ac toruis inflammata luminibus. **P.** Quis inquit has scenicas meretriculas ad hunc egrum promisit accedere? Que dolores eius non modo nullis remedijs foverent. verum dulcibus insuper alerent venenis. He sunt enim que in fructuosissimum affectum spinis vberem fructibus rationis segetem necant hominumque mentes assuefaciunt morbo non

ego cognovi eadem philosophia pendente. id est reuelate mihi in tertia parte huius primis quibus supple vestium spiritum. id est pulcritudinem quidam caligo. id est obscura ignorantia neglecte vestustatis. id est negligentie veterum obduerat. id est offuscaverat veluti solis supple obducere caligo.

D. Boetius describit philosophias quas tamen ad insignia et ornamenta que manibus gestabat dicens. Et dextra manus philosophie gestabat libellos. sinistra vero gestabat sceptrum. id est virgam regalem. Nondum quod philosophia sibi apparuit. Dicitur enim que circa ipsas egerit priorum sunt quod musas poeticas fugavit. secundo sunt quod ipse de hoc obstupuit. tertio quod philosophia sibi appropinquas statum eius deplavit. secunda ibi. at ego. tertia ibi. tamen illa. Dicitur primo. Que supple philosophia. ubi per postquam vidit poeticas musas assistentes non strom thoro. id est lecto quia Boetius tanquam eger in lecto decubuit. et cum vidit musas dicentes carmina meis stantibus. ipsa philosophia paulisper. id est aliquantulum

Libri primi.

cōmota et inflāmata, i. incēsa toruis
lunibus, i. crudelibus vel terribili/
bus oculis inquit, quis pmisit has
meretriculas scenicas, i. vmbrosas
accedē ad hūc egrū? q̄ dolores eius
nō mō, i. nō tm̄ n̄ fouerēt, i. sanarēt
nullis remedijs, i. medicamētis, ve
rū p̄ sed, alerent supple dolores eius
dulcibus venenis, he sūt enīz muse
que infructuosus spinis affectuuz, i.
passionū, necāt, i. suffocāt, vberēz, i.
fertile segetē rōnis, fructibus, i. fru
ctibus suis et mentes hoim assuefa

ciūt morbo nō liberāt. **Tūc** alloquit musas dicens. **M**use si v̄e blandicie detraissent nob̄ que
i. aliquē virū pphanū, i. illiteratū, vti p̄ tanq̄ solitū, i. similem vulgo, ego putarē id ferendum, i.
patiendū minus moleste, quippe in hoc nihil lederent n̄re ope, i. n̄re sedulitates sed vos allestis
nobis hūc hoim enutritū studijs, i. scientijs eleaticis, i. aristotelicis atq̄ achademicis, i. platon/
cis. **Tūc** fugat eas dicens. **Sed** abite, i. recedite vos syrenes dulces vsq̄ in exitū, i. in mortez
et relinq̄te eū curandū meis musis, i. doct̄inis salutaris. **Tūc** iste chorus, i. turba mularū, incre/
pitus, i. redargutus melior, i. tristior existens vultū suū dicit, i. inclinavit humi, i. terre et rubo/
re p̄fessus verecūdiā tristis excessit, i. exiit, limē, i. domū in q̄ decubuit **Boecius**. **Nōdū** q̄ iō
muse poetice dicebant assistere thoro **Boecij** quia **Boecius** studuit metricē dolozē suū p̄scribē

Itē p̄bia dī paulisp̄ cōmota p̄ qd̄ inuitē q̄ ira immoderata nō debet cadē in virū sapientē qz
virtus p̄sistit in moderatiōe passionū. **En** licet irasci sit homi naturale, tm̄ irasci quādo oportet
et vt oportet et quātū oportet est hois virtuosi et sapientis, vñ **Seneca**. **Quid** crudelius ira. **Si**
milit in de virtutibus cardinalibus. **Esto** tardus ad irā. **Itē** interrogatio quādoq̄ fit cā ignoran/
tie alicuius, aliquādo vt ex respōsione facta aliquid p̄betur, quādoq̄ fit p̄pter icreparationem faci
endā, et hoc vltimo mō p̄bia interrogat dicens. **Quis** has scenicas meretriculas zc. **Nōdū**
q̄ muse poetice dicunt meretricule. **Sicut** enī meretrix allicit hoim delectādo nihil vtilitatis li
bi p̄ferendo et cōmiscet se cuiuslibet nō ex amore sed spe lucri, ita poete nō scribūt amore scie s̄ vt
aliquid laudis v̄l p̄mij p̄sequātur, et delectant rōne metri: modicū vtilitatis p̄ferendo s̄ diuersas
passiones inducendo. **Appellat** at̄ p̄bia musas meretriculas scenicas, qz carmīa poetica in scena
p̄sueuerūt p̄nūciari. **Ubi** nota q̄ scena dicebat̄ locus vmbrosus in teatro vbi abscodebant̄
p̄sone p̄nūciātes carmīa tragica vel comica vñ scena interpretat̄ vmbratio v̄l vmbra. **U** ideo
muse poetice dicunt̄ scenice, i. vmbrales qz sūt vmbra scie: nō vera scia, cū obūbrent metes ho
minū. **Itē** metrica descriptio doloris nō sanat dolozē sed magis auget quia p̄sideratio materie ē
puocatiua tristitie, vnusquisq̄ aut̄ cū diligentia p̄siderat qd̄ scribē vult. **Itē** metrica descriptio dī
esse dulce venenū, qz placet et nocet, rōne metri placet sed p̄pter recordationē doloris nocet.

Itē affectus est vehemens ai passio aim torquens et verū iudiciū rōnis impediens. **Et** sunt
quatuor affectus ai, gaudiū dolor spes et timor q̄ dicunt̄ infructuose spine quia suffocāt segetē rōis
que est scia et virtus. **Itē** licet de oi errore dolendū sit, potius tm̄ de errore sapientis q̄ insipientis
nā error sapientis alios exemplo corrūpit, error aut̄ insipientis nō, qz ab insipiente nō trahitur
exemplū, p̄pter qd̄ dicit **Salustius** oia mala exempla a rebus bonis orta sunt. **Ergo** dicit p̄bia
magis esse dolendū de errore **Boecij** q̄ alterius pphanī. **Itē** fm̄ **U**guitiōne pphanū idē est qd̄
templū in pphanus, i. sacrilegus q̄si p̄cul a phano, i. a tēplo. **Prophanū** etiā dī quicqd̄ nō ē sac
erū, vñ oīs laici et illiterati dicunt̄ pphanī q̄si p̄cul a phano sapientie. **Itē** fm̄ **U**guitiōne opa
ope est sedulitas in rebus agendis, opa aut̄ p̄bie est intētio vel labor ad aliqd̄ p̄ficiū addiscen/
dū. **Itē** eleys est ciuitas grece in q̄ studuit **Plato**, vñ studia sua dicunt̄ achademica, vtrūq̄ aut̄ studijs
boecius fuit enutritus. **Itē** p̄bia musas appellat syrenes sicut enī syrenes dulcedine cant̄ at̄
trahūt naues piclitādo eas, sic muse delectatiōe metri alliciūt hoies vel mentes hoim, et rōne ali
quo affectu summergūt et obscurant. **Itē** qvna p̄bia puentū musarū expulit: signat̄ q̄ vñ sa
piens sua virtute et sapientia infinitos errores stultozuz extinguit.

Hic boecius oñt quō obstupuit **At** ego cuius acies lachrymis mersa caligarat, nec dī
de actū p̄bie dicens, **At** ego boeci?

Metrum secundum.

noscere possem quena esset hec mulier / tam impiose au-
toritatis: obstupui. visusq; i terra defixo: quidna dein
ceps esset actura expectare tacitus cepi.

i. miratus fui. et defixo. i. inclinato visu i terras tacitus cepi expectare quidna deinceps. i. sequentem
esset actura circa me. Nondu qz boecius doluit de amissione reru tpalium eius acies. i. ro z itel/
leus caligarat. ita qz no potuit cognoscere phiam. No qz licz boeci de actu phie obstupuit. tu
tacitus expectauit qd deinceps face vellz p hoc innuens se ee talem qui consolationem accipet

Qui eni refatit alios audire nec audita roe adqescunt tales sibiipis obstaculu psolationis facit.
Tu illa propius accedens in extrema lectuli mei par-
te confedit. mensq; intuens vultu. luctu graue. atq; in
humu merore deiectu. his versibus de nostre mentis
perturbatione conquesta est.

questa est his versibus sequentibus de pturbatione nre mentis. No qz phia di sedisse i extrema
pte lectuli. i. cordis boeci. Nam cu essz in tristitia z doler prop amissionem rerum temporalium
parum vl nihil sapientie habebat z quia tota cura eius erat circa terrena amissa. Ideo di habu/
isse vultum merore deiectum in humuz.

Metrum. ii. primi libri.

Heu qz precipiti mersa profundo
Mens hebet z ppria luce relicta
Te dit in eternas ire tenebras

Terrenis quotiens flatibus acta
Crescit in immensum noxia cura.

tis hoim. secudo specialit puerit planctu suu sup boeciū ibi. hic quoda. Primo dic Deu qz. i. qz
tu mens hoim hebet. i. obcurat mersa precipiti pfundo. i. cura reru tpaliu qz precipitat hoim. z tak
mens relicta ppria luce. i. ptemplatione tendit. i. laborat ire in tenebras externas. i. in ignorantia
as exteriores. Hoc aut ptingit hoī quotiens supple mens acta. i. agitata frenis flatibus. i. pspert
tatibus vel cuentibus cura. i. sollicitudo reru tpaliu noxia. i. nocina crescit i immensu. i. sup modu.
No qz in nobis est duplex virtus. ronalis z sensualis. sensus aut sp aduersatur roni quia caro
pcupiscit aduersus spm z spūs aduersus carnē. cu aut sensualitas vincit ronem tuc homo est i ma
lo statu regiminis z efficit bestialis. Un Albertus sup tertio de aia dic. Turpe est nobis abij-
cere regimē superioris z induere regimē inferioris virtutis qd nobis comune est cu bestijs. Jo
scribit ij. Ethicoru in antiqua translatione. valde conandū z laborandū est nobis vt virtus no-
stra pcupiscibilis subiecta sit rōi. Quēadmodū enī pueri puerse viuūt si nō a suis pedagogis fu-
erint coacti ad recte viuendū. sic appetitus sensualis ducit nos ad insolentiā nisi regula rōnis fu-
erit coartatus. plures aut hoies sequuntur sensualitate qz rōnē: insudantes bonis exterioribz z de-
lectationibus sensualibus p que impediunt in speculatione z cognitione summi boni. Jo phia hoc
deplangens dicit in metro. Deu qz precipiti. Itē cu aia ingerit se curis rez tpaliu pfunde pcel-
pitat z hebz. qz a cognitione rez sui creatoris destituit. z destituta cadit in tenebras externas. i.
in ignorantias exteriores. Ubi nota qz duplex est ignorantia qdam naturalis que est in iuue-
nibus z decrepitis. z vocatur ignorantia interna. quia ex naturali defectu ptingit. Alia est igno-
rantia que causatur ex negligentia hois qn sollicitatur circa exteriora z talis dī externa quia est
extra naturā. de qua dī qz oēs hoies naturalr scire desiderant. Prima ignorantia cu sit natural
nō est viciosa. quia turpes a natura nemo increpat neqz bonos laudat. Secūda ē viciosa cu sit
p hois negligentia de quo loquit boecius scdo huius pla. v. Ceteris animāribus sese ignoraē na-
tura est: hoibus vero vicio venit. Itē dicit noxia cura. vñ Seneca in puerbys. Magnā pte

cuius acies. i. visio mersa lachrymis
caligarat. i. obscurata fuerat vt nec
possez dinoscē. i. inuestigae quena
i. que esset hec mulier tam impiose
auctoritatis. i. potētie. ego obstupui

Hic boeci ont quo phia sibi ap-
propinquas statu eius deplaxit dices
Tu illa phia accedes propius psedit
in extrema pte lectuli. i. cordis mei
z intuens meū vultū gūc. i. gūatum
luctu atq; deiectū. i. inclinatu. in hu-
mū. i. i terrā. merore. i. tristitia con-

Hic incipit metrum secundum huius primi qd vo-
catur dactylicum a pede predominantē. Et dī tetra
metrum a numero pedu. a tetra qd est quatuor qz
quatuor pedes ptingit. z dī hycatalecticum ppter
syllabā abundante post duos pedes i medio ver-
sus. vbi gra. pmus pes est heu qz. secūdu picipi
s syllaba ti. huius nois picipi supabundat. ter-
tius pes est mersa pro. qrt fundu. flr est i alijs
In hoc ergo metro phia deplangit statu Boe-
cij dolendo de pturbatione sue metis. Et fac duo
pmoniuersalit phia deplangit pturbationez me-

Libri primi.

perurbationis sibi dedit, qui exterioribus se intiecit. Itē rō et intellectus dicunt lux hoīs, qz illi lumināt hoīem ad cognitionem creature et creatoris, dicuntur autē ppria lux hoīs quia solū gen^o hoīm viuūt arte et rōe ex proemio metaph.

Dic phia spāliter pūertit se ad replāgendū Boeciū et pmo oñt quāta cōtēplatiōe Boecius qndā viguit, se cūdo oñt quō destitutus a tali pteplatione solū de terrenis cogitabat ibi Nūc iacet effeto **Primo** phia pmen/ dat Boeciū ab astronomia, scdo a naturali phia, tertio a metaphysica scda ibi, quinetiā causas, tertia ibi, quis voluat stabilē. **Primo** dic Boecius quondā liber, i. solutus a cura rerū tpaliū celo sibi apto p cognitionē suētus fuit ire p rōem in ethereos meatus, i. in motus coz/ porū celestū, et ipse cernebat, i. specularat lūa, i. radios rosei solis, visebat, i. cū desiderio videbat, sidera i. stel/ lationes gelide, i. frigide lune, et ipse Boecius victor ignorātie hēbat oēm stellā pphēsam nume/ ris, i. certis cōputationib⁹ / quecūqz stella erratica exercet, i. opatur, vagos, i. varios recur⁹, nūc pgregrediēdo, nūc regrediēdo, stella inqz flexa, i. mota, p varios orbes, i. circulos **Nō** qz aio libera/ to a curis exteriorib⁹ pcessuz est phari, iō quedā artes dicunt liberales qz filij liberoz, i. nobiliū qui erāt liberati a curis tpalibus, talibus artibus vacabant iō dic phia qz Boecius qndā liber zē

Nō qz dicit celo apto, licz homo planetas celi corporalr nō attingat tū speculariōe pphēdit **Voc** pulcre tāgit, **Ter** megistus dicens Magnū miraculū est homo, et aīal hōrandū, hic aīa itel/ lectūa in naturā dei transit qñ ipse deus sit, hic p naturā aīe dīus est pūctus, hic dmonuz genus nouit, terrā colit, elemētis cōmiscet, acumine mentis in maris pfunda descendit, celū qd videē altissimū aī sagacitate metit, intētionē aī eius nulla aeris caligo pfundit, nec terre densitas ei⁹ o/ pationē impedit, nō aque pfūditas aspectū eius occūbit, **Nō** qz sol in ortu suo apparet roseus ppter vapores interpositos inē vīsum nrm et solē, nā albū vīū p fumū apparet rubeū, **Et** iā licet in meridiē vapores sint interpositi, nō tū apparet tūc roseus eo qz illi vapores nō sunt grossi s̄ s̄tiliati calore solis, **Nō** phia dicit lunā esse gelidā quod nō est intelligendū formalit, qā pme q̄litates que sunt calidū frigidū humidū siccū nō hnt locū in corporibus celestibus cū nō recipi/ ant pegrinas imp̄ssiones sed dī luna gelida virtualit vel effectiue quia frigus et etiā humores efficit in inferioribus ppter qd noctes quibus luna p̄st sunt gelidiores et humidiores diebus,

Nō qz planete dicuntur hēe vagos recursus, quia mouent duplici motu scz pmi mobilis ab o/ riente in occidentē et pprio motu ab occidentē in orientē, vel iō quia quādoqz apparent nobis sta/ tionarij, quādoqz retrogradi, qñqz p̄p̄nqui, qñqz aliquāliter remoti, **Nō** qz stella erratica dī fle/ xa, i. mota p varios orbes circuloz scz dferentis et epicycli, rōne quoqz circuloz nūc dicunt pro/ gressui, nūc retrogdi, nūc stationarij, vt dcm̄ ē, et hz videri in theorica planetarū vel astronomia **Dic** cōmēdat eū ex pte naturalis phie dicens, **Qui** etiā p certo, Boeci⁹ solitus fuit rimari, i. inq̄rere cās, vñ, i. p/ ter qz causas sonora flāmīa, i. sonozosi venti, sollicitēt, i. per/ turbēt, equora, i. planiciem, ponti, i. maris, q̄i dicēt boecius scīuit cās generatiōis ventozū qui cōmouent ipm mare, **Nō** qz ex libro methozoz pz qz vēr⁹ generat ex vapore calido et sicco eleuato p calorē solis qui pueniēs ad locū nubū frigiditate nu/ bis repectit et repectus fertur in latus et facit sonū impellendo aerē, et quia aqua facilliter est di/ uisibilis de facili cedit et reuerberat p ventos, **Vel** aliter pōt intelligi, Antiqui ei dixerūt qz iō vērū turbāt mare qā in ipō mari generant vērū qz nō exēnt s̄ faciūt fluxū maris, licet hec opinio nō sit vera quia mare fluit et refluit tempozē determinato sicut bis in die naturali, venti autē ge/ nerātur tempozē indeterminato.

Dic phia cōmēdat boeciū a metaphysica, et itera/ to a naturali phia dicens, boecius etiā solitus fuit ri/ mari, qz spūs, i. intelligentia voluat motu diurno sta/ bilē orbē firmamenti, vel etiā cur sidus solis vel ali/ ud hūs ortū et occasum casuz in hespias vndas, i. i a/ quas maris occidentalis surgat, i. itez oriatur ab ori/ tu rutilo, i. ab orientē splendido qñ diceret, boecius

Dic quondam celo liber aperto

Suctus in ethereos ire meatus

Lernebat rosei lumina solis

Visibat gelide sidera lune

Et quecūqz vagos stella recursus

Exercet, varios flexa per orbes

Cōprehensam numeris victor hēbat

Qui etiā causas vnde sonora

Flamina sollicitāt equora ponti

Quis voluat stabilem spūs orbem

Vel cur hesperias sidus in vndas

Casurum rutilo surgat ab ortu

Quis veris placitas tempet horas

Et terram roseis floribus ornet

Metrum secundum.

**Quis dedit ut pleno fertilis anno
Autumnus gravidis influat visus
Rimari solitus atque latentis
Nature varias reddere causas**

solitus erat inquirere cur stelle que in occidente videntur occidere iterum resurgant in oriente, etiam erat solitus rimari que temper placitas horas veris, id est temporis finalis ut ornet terram roseis floribus, que dedit, id est ordinavit ut autumnus fertilis anno pleno, id est secunde influat, id est influentia faciat gravidis visus, id est botris repletis, etiam erat solitus reddere, id est assignare varias causas latentis nature, id est rerum naturalium. **Non**

omne quod movetur ab alio movetur, ex vi philosophorum, ergo celum ab alio movetur. **M**ovetur autem celum a duplici motore, per cometarum, et metaphysice ab uno principio et appropriato qui vocatur intelligentia a quo movetur effectivum, ab alio motore separato qui est deus a quo movetur in ratione finis. **I**tem dicitur orbem celestem esse stabilem, licet enim moveatur et mutet locum secundum partes non tamen secundum totum, et quantum ad se dicitur esse stabilis, id est immobilis. **I**tem causa que stelle que occidunt iterum orientem non est alia nisi motus circularis primi mobilis que secum rapit omnes stellas tam fixas quam erraticas. **I**tem hesperus est stella que de vespe sequitur solem occidentem a qua stella mare occidentale dicitur hespericum mare eo quod sol et hesperus ibi se mergant non quod ita sit sicut que vulgares sic opinantur, cum enim stelle occident propter interpositionem maris inter visum et stellas videntur stelle mergi in mare. **I**tem tempus finale dicitur placitum quia est pueniens vite hominis. **E**st enim tempus veris calidum et humidum in quibus consistit vita, ex libro de moribus et vi. **E**t in illo tempore producantur flores, nam materia florum est humidum aquem sterile bene coactum a calido aereo quod igitur in vere dicitur calidum aereum et humidum aquem sterile, quod parva indiget digestionem, id est in vere cuius calor tepidus est flores producantur. **I**tem vitis multum abundat de humido aqueo et grosso cuius signum est quia tempore putationis distillat ab eis quasi humidum lachrymabile, tunc autem humidum grossum multum resistit digestionem id est vult ad maturitatem tarde puenire, id est tempore autumnum. **I**tem Boetius confuevit reddere causas latentes rerum naturalium quod fuit iudicium felicitatis. **N**am secundum Virgilium, felix que potuit rerum cognoscere causas.

**Nunc iacet effeto lumine mentis
Et pressus graubus colla carenis
Declinans gerens pondere vultu
Cogitur heu stolidam cernere terram**

Hic omnia philosophia quod Boetius destitutus fuit predicta speculatione cum de terrenis cogitabat dicens. **N**unc, id est tempore doloris, Boetius iacet, id est prostratus est, effeto, id est euacuato lumine, id est speculatione mentis et ipse pressus colla, id est secundum colla gravidis carenis passionum que mentem gravant gerensque declinans vultum, id est inclinatum pondere amissionis rerum temporalium heu cogitur cernere stolidam terram, id est bona terrena que homines stolidos efficiunt.

Non catena est ferreum instrumentum que aliquid in sua natura detinet. **Q**uattuor autem effectus qui sunt, gaudium, spes, timor, et dolor, similitudinarij dicitur catene quod animi homines detinet et in sua natura et ratione ad illicita trahunt, nam ratio spiritus dicitur ad optima ex primo Ethici. **E**t propterea Boetius in fine huius primi hortatur ad fugam passionum ibi, tu quoque si vis. **I**tem non non est estimandum quod Boetius sic esset ita euacuatus lumine mentis sicut lira sonat: quia alias fuisset insufficientis pro positione huius libri, sed philosophia loquitur hoc pro passionem. **I**lle enim est lumie mentis stultus qui inclinatur se ad terrena diligendo ipsa, et non elevando intellectum suum ad speculabilia que sunt non fuit Boetius. **U**n dicit Augustinus, Tales sunt homines que sunt ea que diligunt, quia dilectio transmutat diligentem in similitudinem rei quam diligit. **H**ec Marquardus.

Mulier requirit siquid sensus in Boecio adhuc maneat.

Prosa secunda, primi libri.

Medice inquit tempus est potius querere. **B.** Tu vero totis in me inteta lumibus. **P.** Tu ne ille es ait, qui nostro quando lacte nutritus, nostris educatus alimentis in virilis

Dic incipit secunda prola huius primi in qua philosophia inuestigat morbum Boetij ex quibusdam signis, secundo solatur ipsum ne despet, secunda ibi, cum me non. **P**rimo dicit philosophia **O** Boeci, ego possem multa querere de perturbatione mentis tue, sed nunc potius medicine tempus est querere. **R**espondeo pro sed, tum, id est tunc mulier illa inteta me totis lumibus, id est oculis ait, es tu ne ille que quando

Libri primi. proſa ſc̄da

dā tpe iunētutis nutritus n̄o lacte .i. facilibus documētis. in etate aut p̄fecta educatus. i. nutritus n̄ris ali mētis. i. doct̄inis difficilioribus. tu euaseras. i. pueneras. in robur. i. in fortitudiez viril̄ ai. atq̄ p̄ certo nos p̄mleram? tibi arma t̄lia. i. documēta q̄ nisi p̄oz abiecisses p̄ obliuionē ip̄a tuerent̄ te inuicta firmitate. **Diē**

ph̄ia Agnoscis ne me? quid taces? siluisti ne pudore. i. verecūdia. an stupore. i. mentis alienatiōe ego mallē. i. magis velle te siluisse pudore. s̄ vt ego video stupor oppressit te. **Nō** q̄ ph̄ia i deplāgēdo **Boeciū** nō facit lōgā morā ne **Boeci** desperet sup̄ infirmitate sua. s̄ diē ph̄ia magis eē tps̄ medicine q̄ q̄rele **Ite** boni medici ē totis ocul̄ diligēt respicē facie infirmi eo q̄ in facie magis apparent̄ signa p̄nosficatiōis infirmitatis. ideo ph̄ia dī esse intuta **Boeciū** totis lumibus. **Ite** p̄ arma ph̄ie intelligūt̄ p̄cepta ph̄icalia que p̄suadent̄ minime extolli i p̄speris nec dep̄mi i aduersis. hortat̄ enī nos ph̄ia ad magnanimitatē. **Magnanim** aut̄ est q̄ p̄tra difformēs insultus fortune vnanimi mētis p̄stātia militat. **De** his 7 similibus p̄ceptis ph̄icis **Boeciū** oblitus fuit p̄pter dolorē. **Nō** taciturnitas q̄nq̄ puenit ex pudore. quādoq̄ ex stupore. q̄nq̄ ei manifestat̄ alicui aliquid quod velle celari. ipe efficit̄ verecūdius. 7 oculi eius dep̄mūt̄. facies ei? rubet 7 auertit̄. 7 ligua eius in loquēdo ligat̄. **Nō** q̄ stupor vno mō est abūdās admiratio mētis. vt ibi. **Papa** stupor mūdi. alio mō ē mētis alienatio. 7 sic accipit̄ in p̄posito 7 inducit̄ taciturnitatē. ex quo enī motus lingue est s̄m p̄formitatē ad ph̄antasiā. turbata ph̄antasia sicut̄ p̄tingit̄ in alienatiōe mētis. p̄pedit̄ lingua in loquēdo. ergo diē ph̄ia. pudore an stupore siluisti. 7 q̄z taciturnitas pueniens ex pudore d̄terior ē q̄ que causat̄ ex pudore. cuz ip̄a causat̄ ex aliq̄ defectu interiori. iō diē ph̄ia. mallē pudore siluisses. **Nō** s̄m **Uguitiō** pudor ē corporis s̄ pudicitia est mentis. **Est** aut̄ pudor verecūdia ex aliq̄ casu inata. nō auferēs memoriā s̄ impediens linguā **Stupor** at̄ ē casus memoriā auferēs. 7 linguā impediēs. 7 p̄cius est tacere stupore q̄ pudore q̄ melius est memoriā retinendo nō loqui q̄ loq̄ 7 memoria carē. **Nō** ph̄ia diē **Boeciū** habuisse nutrimentū suo lacte. p̄ nutrimentū lactis intelligit̄ triuū. s̄. gr̄amatica. logica. 7 rhetorica. quibus iuuenes sunt seriatim informādi tanq̄z facilibus documentis. sic puer lacte nutrimento molli 7 facilis digestionis nutrit̄. **Sed** p̄ hoc q̄ diē in virilis ai robur euaseras sc̄z ad sciam mathemat̄icā 7c̄. qua tanq̄z p̄ sciam magis subtile hō p̄fecte etatis efficit̄. **Nō** ph̄ia p̄tulit **Boecio** arma n̄ corporalialia sed sp̄nalia sic sunt p̄tutes intellectuales q̄s enumerat **Ar̄. vi. Ethicor̄** 7 sūt illa. **Intellectus. sapientia. scia. ars. 7 prudentia. Et** similit̄ virtutes cardiales que sunt q̄tuor. **Prudentia. iusticia fortitudo. temperātia. Et** dicunt̄ cardiales q̄z quādā p̄ncipalitatē sibi v̄dicāt. s̄. **ma-terialia** circa quā h̄nt fieri. **Illa** enī arma abiecit **Boecius** quādo temporalibus adhefit. appetitui sensitiuo annuens. 7 ab attentione celest̄iu sequestratus. **Et** de istis armis diē apl̄us. **Abicite** s̄ opa tenebrarū 7 induimini arma lucis sic vt in die honeste ambulemus.

Diē ph̄ia p̄solat̄ **Boeciū** ne desperet dices. **Cunq̄** ph̄ia vidisset me nō mō. i. nō t̄tū tacitū. s̄ p̄orsus. i. t̄olit̄ elingūē. q̄z pro 7 mutū ip̄a ad mouit. i. apposuit p̄ctori meo lenit̄ manū 7 inquit. i. dixit nihil piculi ē circa hūc hōiem ipe patit̄ lethargū. i. morbū obliuionis. morbū inq̄z cōmunē mentiū illuzat. i. d̄ceptarū et ipe paulisp̄. i. modicū est oblitus sui sed facile sui recordabit̄. si quidē p̄ certo cognouerit nos ph̄iam ante. i. prius. quod vt ipe possit̄ facē. tergamus lumia. i. oculos eius. caligātia nube. i. obscuritate rez mortal̄iu. i. temporal̄iu. **hec** dixit ph̄ia 7 veste sua p̄tracta. i. puoluta in rugā siccauit oculos meos fletibus vndantes. i. humedātes. **Nō** q̄ tacitus est ille qui nō loquit̄

Cunq̄ me nō modo tacitū s̄ elingūem p̄orsus mutū q̄z vidiss̄. admouit p̄ctori meo leniter manū. **P. Et** nihil inquit periculi est. lethargū patit̄ cōmunē illuzat̄ mentiū morbū. **Sui** paulisper oblitus est. recordabit̄ facile sui si q̄dē nos an̄ cognouerit. **Qd** vt possit̄ paulisper lumina eius mortal̄iu rerū nube caligātia tergamus. **B. Hec** dixit. oculos q̄z meos fletibus vndantes contracta in rugā veste siccauit.

Nō q̄ tacitus est ille qui nō loquit̄

Metrum tertium.

licet habeat partem lingue ad loquendum, sed clinguis vel mutus dicitur ille qui non solum non loquitur sed non habet partem lingue ad loquendum et talis fuit Boetius propter stuporem, id est mentis alienationem.

Non quod phia inuens se esse bonam medicam solatur Boetium dicens nihil periculi est in homine isto, quod secundum Senecam in libro de clementia ad Neronem Mali medici est despare ne curet eger. Non quod lethargia est infirmitas causata ex oppressione cerebri cum obliuione et iungit continuo somno, et sic lethargus est morbus inducens obliuionem et somnum. Inde lethargicus, et est homo qui patitur tale morbum. Et dicitur a lethos quod interpretatur obliuio, et lethus est flumen infernalis. Boetius ergo patiebatur lethargum, id est morbum obliuionis, quod si precepta phie in memoria habuisset nunquam de amissione rerum temporalium doluisset. Item dicit lethargum esse morbum illusarum mentium, quia mens illusa est ubi ratio est ligata propter defectum phantasiae: sicut in freneticis, vel propter defectum memorie sicut in lethargicis. Notandum homo componitur ex anima immortalis et corpore mortali. Sed quia boetius oblitus fuit bonorum anime id dicit fuisse sui oblitus non totaliter sed paulisper quod adhuc curam habuit de bonis terrenis quod respiciunt corpus. Item homo per phiaz habet sui ipsius perfectam cognitionem, ad cognoscendum autem illud quod per phiam cognoscitur, oportet primo phiam cognoscere, id est dicit phia sui recordabitur facile si nos prius cognouerit. Item per vestes phie in ruga preteritas intelliguntur precepta phicalia in vniuerso volumine aggregata sicut in illo libro quibus ipsa phia boetium solatur. Non quod ad medicum infirmum curare volentes plures requirunt conditiones. Primo ut qualitates et conditiones respiciat et ut humores nocentes agnoscat. Secundo ad loquendum eum moueat. Tertio si per valida egritudine commutescat ut manum corpori infirmi adhibeat. Quarto ut eum sibi solatorijs reficiat. Sic phia videns dolens boetium per eum insperit, et ad loquendum monit, et manum suam corpori apposuit, et quarto sibi solatorijs refecit.

Metrum iij. primi libri.

Quic me discussa liquit nocte tenebre

Luminibusque prior redijt vigor

Ut cum precipiti glomerantur sidera coro

Nimbosisque polus stetit imbibus

Sol latet ac nodum celum venientibus astris

Desuper in terram nox funditur

Hanc si thraicio boreas emissus ab antro

Verberet, et clausum reseret diem.

Emicat et subito vibratus lumine phebuis

Mirantes oculos radijs ferit.

hic incipit tertium metrum huius primi libri cuius primus versus vocatur metrum dactylicum hexametrum, secundus dicitur metrum alamanicum ab inventore, tetrametrum a numero pedum, dactylicum a pede predominantem, acatalecticum quod nulla syllaba abundat nec deficit. In hoc metro boetius declarat per quoddam simile quod remotis impedit mentis vigorem cognitionis recuperavit et est talis similitudo. Sicut coram stare nubes generant et per interpositionem nubium solis alia astra nobis occultant, sic aduersitate eminentem hominem afficit diuersis passionibus obscurantibus intellectum. Et sicut auster flante nubes dissoluntur et radij solares reuertuntur, sic aduersitate adueniente solatio phica passiones sedant et intellectus illuminatur. Dicitur ergo in terra. Tunc cum phia terret oculos meos tenebre liquerunt me discussa nocte, id est obscuritate, et post vigor cognitionis redijt luminibus meis, id est oculis, ut per sicut sol latet, id est occultatur, cum, id est quando, sidera, id est stelle glomerantur, id est inuoluntur precipiti coram, id est tali vento, et polus, id est celum, stetit, id est stare videtur, nimbosis imbibus, id est pluuijs nubilosis ac per etiam nox, id est obscuritas, fundit desuper, id est de nubibus in terram, nodum, id est non adhuc, astris, id est stellis venientibus, id est apparentibus in celo. Si boreas emissus, ab thraicio antro, id est thracie regionis verberet, id est appellat hanc noctem, id est obscuritatem et reseret clausum diem, tunc phebuis, id est sol, emicat, id est lucet, et vibratus, id est fortificatus lumine suo ferit, id est percutit oculos hominum mirantes subito lumine solis post tenebras. Non phia trahit hominem ab obscuritate ignorantie ad lucem sapientie ex libro de pomo Aristoteli, et etiam per metristam. Ars hominem format ne sint esse malum. Et ergo cum phia sicasset oculos boetij fugatis tenebris ignorantie: redijt vigor intelligentie. Non quatuor sunt venti principales qui flant a quatuor partibus mundi scilicet ab oriente occidente septentrione et meridie quorum quilibet habet duos collaterales et sic sunt octo, venti qui his versibus continentur flant subsolanus vulturinus et eurus ab ortu. Atque die medio notus heret aphicus auster. Circius occasus zephyrusque fauonius afflant. Sed veniunt a quo boreas et corus a quo Corus est ventus qui flante generatur nubes et conglomerantur sidera sic quod per nubes occultantur. Nota quod polus est stella que semper in eodem loco videtur, sed hic polus ponitur pro firma metro tanquam pars pro toto per synecdochen. Non quod polus, id est celum dicitur stare quando est obductum nimbosis imbibus non quod stetit sed quia motus eius tunc nobis non apparet, motum enim celi non percipimus nisi

per motū alicuius stelle. cū autē celū est cooptū obscuris nubibus: nulla stellavideri pōt. **Nota** fm Ugnitionē nimbus est nubiu densitas ex intēpestate orta. z sic dicit Boecius hic in nimboſis imbribus. i. densis pluuijs. z est rō qz tenuis imber nō impedit aspectū astrozū. **Nō** qz boreas dē flare ab antro thraicio qz forte regio thraicie ē cauernosa de cui⁹ cauernis exit ventus. genēa tus ex vaporibus siccis in terra. **Nō** postqz phia terſit oculos Boeciū z eisdē a fletu lachry/ marū cōpescuit restitū⁹ fuit pristino vigori. **Uñ** oculi ipius Boeciū: vt rō z intellectus: offulca ti erant tenebris ignorantie cū istis tpalibus adheſt. ppter amissionē rerū tpalū diuersis fuit ſt icatus passionibus. **Sed** phia oculozū caliginē abiecit cū ipius intellectus illuminauit. tenebras ignorantie fugando z lumine spūali vt scia illuminando.

Cognoscit mulierē philosophiā esse. ac rogat cur dignetur visere exilium.

Hic incipit tertia p̄sa p̄mi libri i qua Boecius onit quō phiam cog nouerit. **Et** diuidit quia primo onit quō phiam cognouit z qualis de p̄tia eius admirari cepit z quō phia sibi r̄nt. **secūdo** p̄bat phia p̄secutio nē sapientū a vulgaribus nō eē no uā. scdā ibi. nōne apud veteres. **Di** cir p̄mo. **Haud** p̄ nō aliter. nebulis tristicie mee dissolutis. i. fugat. p̄ cō solationē phie qm̄ sicut nubes dis/ solūntur p̄ flatū boree sic ego Boe/ cius hausi. i. resperi celū. i. sursum. z recepi mētē. i. vigore rōnis ad cog noscendā faciez medicantis. i. medi ci. **Itaqz** p̄ ergo. vbi. i. postqz ego de duxi. i. uerti oculos. qz p̄z d̄fixi. i. stabiliui intuitū i eā resperi nutrice meā phiam in cui⁹ laribus. i. scho/ lis fuerā obuersatus ab adolescētia .i. a inuēute mea. z inqz. i. dixi o ma gistra oim virtutū. quid. i. ppter qd tu venisti lapsa. i. p̄gressa supno car die. i. de celesti porta. i. has solitudi nes. i. loca deserta. nri exilij. i. nre re legationis an. i. nūquid ppter hoc venisti. vt exns rea. i. tanqz culpabilis mecū agiteris. i. manife steris falsis criminatiōibus. **Il**la phia inquit. i. dixit o alūne. i. p me nutrite an. i. vtz te d̄sereres? q̄si dicēt nō. nec partirer. i. diuiderē tecū cōmunicato labore. i. diuiso labore. sarcinā. i. pōd⁹ quā tu sustulisti ob inuidiā mei nōis. rōne sapiētie. atqz p̄ certe. nō erat fas. i. honestū phie relinquere iter inocentis icomitatū. i. sine comite. **supple** si ego te d̄reliq̄sem. ego vererer. i. timerē. meā cri minatiōem. i. meā d̄anationē z valde phozrescerem q̄si aliquid nouū acciderit **supple** circa te. ei p̄ quia nū. i. nūquid tu cēsēs. i. iudicas p̄mū ipam sapiam esse laceſsitā. i. afflicā. piculis. i. p̄turba tiōibus. apud im̄pbos mores. i. male mozigeratos hoies? q̄si dicat hoc nō ē nouū. **Nō** phia dē medica. **Sicut** enī medicus morbo fugato sanitatē inducit. sic phia ignorantia relegata vitā vtri/ usqz seculi p̄donat. nā hētur in libro de pomo **Ar.** Qui phiam inuenit vitā in vtroqz seculo iuenit **Et** alibi. Qui me iuenerit vitā iueniet z hauriret salutē a dño. **Et** iō dicit Boecius faciem medi/ cātis. **Nōndū** qz Boecius nō solū d̄duxit oculos in phiam sed d̄fixit in eā intuitū. p̄ quod in nuif qz quivult phari: oportet se totū tradē phie p̄tinuū studū z laborē. **Nā** sicyna hyrūdo ad ueniēs nō facit verē: nec vna dies calida fac̄ estate: sic nec vna speculatio phica fac̄ philosophū. **Nō** qz tps oportunū ad philosophandū est tēpus adolescentie quod inuens boecius cuius la ribus ab adolescētia fuerā obuersatus. **Nā** etas hois assimilāt cerc que si nimis est mollis vt du

Prosa tertia primi libri.

Haud aliter tristicie nebulis dissolutis. hausi celū. z ad cognoscendā medicantis facie men tē recepi. **Itaqz** vbi in eam deduxi oculos intuitūqz d̄fixi. respicio nutrice meā cuius ab adolescentia lari bus obuersatus fuerā phiam. **Et** qd̄ inquā tu in has exilij nostri solitudines **O** oim magistra virtutū supe ro cardine delapsa venisti? **An** vt tu quoqz mecū rea falsis criminatiōibus agiteris? **An** inquit illa te alūne d̄sererē. nec sarcinā quā mei nominis inuidia sustulisti cōmunicato tecū labore partirer? **Atqui** phie fas nō erat icomitatū relinquere iter inocentis. **Deā** sez criminatiōem vererer. z q̄si nouū aliquid accidēt phozrescerē. **Nūc** enī primū cēsēs apud im̄pbos mo res: laceſsitam periculis esse sapientiam?

Prosa tertia.

ra nimis. formā sigilli nō recipit nec retinet. si autē est tempate mollis vel dura: figurā recipit et retinet. Sic similit̄ etas nimis tenera sicut infātia: nō recipit doctrinā phīcā. nec etas nimis dura sicut decrepitas. Sed etas tempata quālis est adolescentia que faciliter intelligit et intellecta memorie cōmendat. Nō p̄ lares phīe intelligunt̄ diuerse seāte phōrū sicut Aristotelis et Platonis quibus Boecius ab adolescentia fuit obuersatus. Et dicit **Uguitio** q̄ obuersari est idē q̄ puerari. Nōndū q̄ phīa dī m̄grā oīm d̄tutū. qz oēs frutes morales docz vt p̄z ex ethīc. et dico morales p̄pter virtutes theologicas que sūt. fides. spes. et charitas. Et dī phīa delapsa a supno cardine qz oīs sapia a dño deo est. Nā sicut scribit̄ in p̄logo libri de regimie p̄ncipiū. Deus est q̄ diuitias sue sapie istuit aiab. i. studētib⁹: f̄buit gr̄az cognoscēdi. cui nihil ē difficilez sine q̄ nihil ē possibile possideri. Nō vt postea p̄tēbit q̄ Boecius false crimiabat de lris cōpositis et de impedi mēro delatoris. et illud qd̄ faciebat sapia: dicebat̄ facē arte magica. iō dīc ad phīaz. Nūquid venisti vt tu mecū rea falsis crimiatiōib⁹ agiteris? Nō phīa tāgit tres rōnes p̄pter q̄s nō debuit derelinquē Boeciū. Prima qz nutrit̄ nō debet derelinquē suū alūnū. Secūda q̄ patit̄ p̄pter aliū nō debet vt deserat̄ ab illo. Tertia qz nō debet phīam derelinquē innocentē. Boecius autē fuit alūnus phīe. ip̄e patiebat̄ iūrtias p̄pter phīam et fuit innocēs q̄ rē. Nō f̄z Uguitiōnē lacesso. i. cū d̄siderio lacero vel vexo vel iniurijs affligo.

Nōne apud veteres quoqz ante n̄ri Platonis etatē magnū sepe certamē cū stulticie temēitate certauim⁹? Eodē qz sup̄stite p̄ceptor eius Socrates iuste victoriā mortis me astante promeruit. Cuius hereditatem cū deinceps epicureū vulgus ac stoicū ceteriqz p̄ sua quisqz parte. raptū ire molirent̄. meqz reclamātē renitentēqz velut in partē prede traherēt. vestē quā meis texuerā manibus disciderūt: arreptisqz particulis ab ea totam me sibi cessisse credentes abiere. In quibus quoniam quedā nostri habitus vestigia videbantur meos eē familiares imprudētia rata: nōnullos eorū p̄phanē multitudinis errore peruertit.

p̄tē prede. me reclamātē. i. p̄tradicētē. qz p̄z. renitentē. ip̄i disciderūt vestē meā quā texuerā meis manibus et ablatiis p̄aniculis abierūt credētes me totā sibi cessisse. Et qz in istis apparuerūt qdā vestigia n̄ri hitus. i. prudentie. imprudentia vulgarū rata. i. opinata ip̄os meos esse familiares. i. meos discipulos rōne sapie p̄uertit nōnullos eorū. i. alijs errore. i. p̄secutione p̄phane multitudine. i. indocti vulgi. sic vulgares solēt p̄uerrere dōctos. Nō q̄ añ tempus Platonis mlti sapiētes p̄secuti fuerūt a vulgaribus. et tpe Platonis Socrates magister eius interijt p̄pter suā sapiētiam. nā ip̄e cognouit sua sapia esse vñū dñū. alios at̄ colentes plures dōs redarguit. qd̄ p̄cipies dur̄ Atheniensū noie Anetus coegit ip̄m bibere venenū in noie pluriū deoz et interijt. Nō mortuo Socrate discipuli sui qui sciam Socratis tanqz hereditariā sibi vendicabāt: inceperūt dissentire in q̄ magister eorum Socrates posuisset summū bonū. Quidā enī suoz discipulorū dīcti epicuri dicebāt ip̄z posuisse summū bonū in voluptatibus. Alij sicut stoici dicebāt qz in virtutibus. et quilibet eoz p̄ defensionē sue opinionis rapuerūt auctoritates phīe ip̄as extorze exponēdo. p̄pter quod phīa dicit illud reclamasse. et sic male exponēdo sciderūt vestes phīe et particulas abstulerūt. et quāuis nō essent veri phī qz tñ videbant̄ esse. multi eorū a vulgaribus occisi sunt.

De si nec Anaxagore fugaz. nec Socratis venenum nec Zenonis tormēta quoniam sūt peregrina nouisti

Dic phīa p̄bat p̄secutiōem sapiētū a vulgaribus nō esse nouā. Et hoc p̄o p̄bat exēplis antiqs. et magis modernis. 3o oñt qd̄ sit faciēdū p̄ insultus vulgarium. scda ibi. qz si nec stia ibi qui s̄qñ p̄. Primo dīc. bñ dixi qz p̄secutio sapiētū a vulgaribus et a malis nō est noua. nonne apud veteres atē etatē n̄ri Platonis nos phīa sepe certauimus magis certamē cū temeritate stulticie. i. cū stultis et temerarijs hoibus. co dēqz Platone viuēte m̄gr̄ ei⁹ Socrates iuste p̄meruit victoriā mortis me sibi astate. cui⁹ Socratis hereditatē. i. sciētiam hēditarie relictaz suis discipulis cū epicureū vulgus et stoicū et ceteri. molirent̄. i. laboraret̄ ire raptū. i. rapē vnusqzqz p̄ sua pte. et cū ip̄i traherēt me phīam in

Dic phīa p̄bat p̄secutiōnē sapiētū exēplis magis modernis dī. **D** Boeci si nō nouisti fugā Anaxagore. nec venenū Socratis. nec tormēta
b i.

mēta zenonis. qm̄ ista sunt pegrina
 .i. extranea ⁊ aliena quomō tu potu
 isti scire canios. i. psecutōnem canij
 ac senecas ac soranos. i. seq̄ces so/
 ranij quozū memoria nō est puetu/
 sta. i. valde antiq̄. nec incelebris. i. n̄
 sine gl̄a. quos viros nihil aliud de
 traxit in cladē. i. in mortē. nisi q̄ in/
 stituti. i. in formati n̄ris moribus. ipi
 videbāt dissimillimi studijs impro/
 boz. Itaq̄ nihil est. i. nō est cā q̄ tu
 admirere. i. debeas admirari si in h̄
 salo vite. i. amaritudine nos sapien
 tes agitemur. i. veremur. pcellis. i.
 aduersitatibus malozū circūstantibus. q̄bus scz nobis sapientib⁹ maxie ppositū est. i. intentio dis
 plicē pessimis. quoz maloz si sit numerosus exercitus. tñ est spernend⁹ qz nullo duce supple rō/
 nis regit. sed tñ rapit errore lymphante. i. p̄cipitate eos ad modū lymphē temere. i. p̄sumptuose
 ac passim. i. vbiq̄. **Nō q̄ Anaxagoras** stulticiā hoim solē pro deo colentiū resp̄hendit dicēs so
 lē nō esse deū sed lampadē ardente ppter qd̄ reus iudicatus est ⁊ in fugā cōpulsus q̄ dicit phia
Anaxagorē fugā. **Nō dic̄ Socratis** venenū ⁊ quo dictū est sup̄: quo veneno interijt. Similr
 zeno multa tormēta rōne sue sapie sustinuit. **Nō q̄ Canius. Seneca. Soran⁹.** fuerūt nobiles
Rōni ex moribus phie instructi ppter quod interierunt. **Qñ canij** dicebant imitatores a mḡo
 suo **Canio.** Similr soranij dicuntur a **Sorano** q̄ fuit poeta. ⁊ eius seq̄ces ab eo nominant. **Nō**
de Seneca dic̄ **Boecius** in de discipl. scholar. q̄ **Nero** familiarē suū p̄ceptorēq̄ **Senecā** ad eli
 gende mortis arbitriū coegit. **Nō q̄ sapientes** dissimiles sūt studijs im. pboz qz dic̄ **Seneca**
 in li. de amicitia. disparēs mores disparia sequunt̄ studia. quoz dissimilitudo dissoluit amicitiam
 nec vnq̄ im. pbi p̄bis: nec p̄bi improbis amici eē possunt. nō ob aliā cām nisi qz tāta est int̄ ipos
 distantia quāta esse pōt studioz malozūq̄ moz distantia. **Nō q̄ ppositū** sapiētū est displicere
 pessimis qz dicit **Seneca** in de remedijs fortuitoz. **Malis** displicē laudabile est. ⁊ alibi virt⁹ sese
 diligit aspnatq̄ malū. **Et poeta.** **Opto** placere bonis prauis odiosus haberi. **Nō q̄ dic̄** exer
 citū malozū esse innumerōs. qz fm̄ **Salomonē.** **Stultoz** infinitus ē numerus ⁊ pueri difficul
 ter corrigunt. **Nō q̄ mali** nō reguntur duce rōnis quia rō dēp̄cat ad optima. mali at̄ opantur
 pessima. **Ducunt** enī errore sensualitatis: vitā bestialē psequētes. ⁊ quib⁹ dī in libro **Ethicozū.**
Quidā sunt hoies vitā pecudū eligētes similes sardanapalo. **Et q̄ dic̄ phia** q̄ tales sunt timēdi
 quia ex quo nō regunt per rōnē tūc eozū fatuitas facilliter dissipatur.

Dic̄ phia oñt qd̄ sit faciendū cō
 tra insule⁹ maloz dicēs **Si** exerci/
 tus maloz icubuerit. i. istiterit. stru/
 ens. i. faciens aciē. i. bellū p̄tra nos
 sapientes. q̄dez p̄ certo n̄ra dux. i.
 rō p̄h̄it. i. colligit. copias. i. scias ⁊
 virtutes copiosas. in arcē. i. in alti
 tudinē speculatiōis celestij. vero p̄
 sed. illi mali occupant̄ circa diripi/
 endas. i. auferendas inutiles sarci/
 nulas. i. diuitias corporales que sarcinā ⁊ pond⁹ corpōris sūt iutiles. aiām summergētes. ac nos
 sapientes in p̄templatione celestij p̄stituti irridem⁹ malos: rapientes queq̄ vilissima rez. nos se
 curi existentes totius furiosi tumult⁹. i. p̄tra furiosuz tumultū maloz q̄. i. ⁊. nos sumus muniti. eo
 vallo. i. munimine q̄ nō sit fas aspirare. i. accedere stulticie grassanti. i. impugnāti nos. **Nōndū**
Boecius hic n̄ram rōem appellat ducē. **Qñ rō** diffiniē sic. **Est** h̄tus dirigens oēm actiōem hu
 manā in vltimū ⁊ optimū finē. **Itē** nota p̄ arcē ip̄e intelligit altitudinē speculatiōis celestij
 ⁊ ad hanc ducit nos rō. **Et** hoc est vltimū bonū humane vite qd̄ nullus aufere pōt **Nō** copie
 in h̄ loco dicuntur appetitus sensitiui. ⁊ dicunt copie q̄si cupie qz cupiūt res aliquādo p̄tra rōez
 ⁊ tales copias debz regere rō ⁊ debet se munire vallo humilitatis ⁊ paciētie. ⁊ tūc oēs impugna/
 tiones: aduersitates: ⁊ miserias: equanimiter sustinebit ⁊ tentatōnes. ⁊ dēlectationes noxias quas

at canios. at senecas. at soranos. quoz nec puetusta
 nec incelebris memoria est. scire potuisti? Quos nihil
 aliud in cladem detraxit. nisi q̄ nostris moribus insti/
 tuti: studijs improbozū dissimillimi videbant. Itaq̄
 nihil est q̄ admirere. si in hoc vite salo circūstantibus
 agitemur pcellis. quibus hoc maxime proposituz est
 pessimis displicere. Quozū quidē tamen numerosus
 exercitus: spernend⁹ tñ est. qm̄ nullo duce regit. s̄ er/
 rore tantū temere ac passim lymphante raptatur.

aduersitatibus malozū circūstantibus. q̄bus scz nobis sapientib⁹ maxie ppositū est. i. intentio dis
 plicē pessimis. quoz maloz si sit numerosus exercitus. tñ est spernend⁹ qz nullo duce supple rō/
 nis regit. sed tñ rapit errore lymphante. i. p̄cipitate eos ad modū lymphē temere. i. p̄sumptuose
 ac passim. i. vbiq̄. **Nō q̄ Anaxagoras** stulticiā hoim solē pro deo colentiū resp̄hendit dicēs so
 lē nō esse deū sed lampadē ardente ppter qd̄ reus iudicatus est ⁊ in fugā cōpulsus q̄ dicit phia
Anaxagorē fugā. **Nō dic̄ Socratis** venenū ⁊ quo dictū est sup̄: quo veneno interijt. Similr
 zeno multa tormēta rōne sue sapie sustinuit. **Nō q̄ Canius. Seneca. Soran⁹.** fuerūt nobiles
Rōni ex moribus phie instructi ppter quod interierunt. **Qñ canij** dicebant imitatores a mḡo
 suo **Canio.** Similr soranij dicuntur a **Sorano** q̄ fuit poeta. ⁊ eius seq̄ces ab eo nominant. **Nō**
de Seneca dic̄ **Boecius** in de discipl. scholar. q̄ **Nero** familiarē suū p̄ceptorēq̄ **Senecā** ad eli
 gende mortis arbitriū coegit. **Nō q̄ sapientes** dissimiles sūt studijs im. pboz qz dic̄ **Seneca**
 in li. de amicitia. disparēs mores disparia sequunt̄ studia. quoz dissimilitudo dissoluit amicitiam
 nec vnq̄ im. pbi p̄bis: nec p̄bi improbis amici eē possunt. nō ob aliā cām nisi qz tāta est int̄ ipos
 distantia quāta esse pōt studioz malozūq̄ moz distantia. **Nō q̄ ppositū** sapiētū est displicere
 pessimis qz dicit **Seneca** in de remedijs fortuitoz. **Malis** displicē laudabile est. ⁊ alibi virt⁹ sese
 diligit aspnatq̄ malū. **Et poeta.** **Opto** placere bonis prauis odiosus haberi. **Nō q̄ dic̄** exer
 citū malozū esse innumerōs. qz fm̄ **Salomonē.** **Stultoz** infinitus ē numerus ⁊ pueri difficul
 ter corrigunt. **Nō q̄ mali** nō reguntur duce rōnis quia rō dēp̄cat ad optima. mali at̄ opantur
 pessima. **Ducunt** enī errore sensualitatis: vitā bestialē psequētes. ⁊ quib⁹ dī in libro **Ethicozū.**
Quidā sunt hoies vitā pecudū eligētes similes sardanapalo. **Et q̄ dic̄ phia** q̄ tales sunt timēdi
 quia ex quo nō regunt per rōnē tūc eozū fatuitas facilliter dissipatur.

Qui siquādo contra nos aciē struens valentior incu
 buerit nostra quidē dux copias suas in arcē cōtrahit.
Illi vero circa diripiendas inutiles sarcinulas occu
 pātur. **At** nos desuper irridemus vilissima rerū que
 q̄ rapientes securi totius furiosi tumultus. eoq̄ val
 lo muniti quo grassanti stulticie aspirare fas nō sit.

Metz quartū.

suggesterit diabolus et caro impellit et mundus commouet non timebit. hec Marquardus. Item nota ille merito est deridendus quia maiori et meliori bono dimisso; eligit et occupat circa bona viliora. si sapientes eligunt bona aie que sunt maxime bona. primo Ethicorum. Et vulgares eligunt bona temporalia que dicuntur vilissima res quia impediunt hominem in cognitione summi boni. Non dum quod arx arcis est altum edificium in quo hostes pugnatur. si autem accipit per contemplationem celestium et spe futurorum bonorum. nam per hec duo sapientes omnem aduersitatem malorum superant. et circa contemplationem diuinorum tota interior sapientis versatur. Unde Boetius in tractatu de summo bono dicit Philosophus maxime delectatur in primo principio et in contemplatione summe bonitatis. et hec sola est recta delectatio. Nec enim est vita per se sine qua nemo viuunt vita recta. Non de hoc nomine vallum dicit Socrates. Est vallus palus circa castrum patitur. Ne pro palorum sed mutua sit tibi vallum. Non aspirare secundum Viginti est anhelare: conari: vel deuenire. Item secundum eum grassor grassaris per gratiam inuadere. crudeliter punire.

Metz iiii. primi libri

Quisquis composito serenus euo
Fatum sub pedibus egit superbū

Fortunam tuens vtriusque reatus
Inuidum potuit tenere vultum
Non illum rabies mineque ponti
Versum funditus exagitatis estum
Nec ruptis quotiens vagus caminis
Torquet fumificos vescaus ignes
Aut cellas soliti ferire tures
Ardentes via fulminis mouebit

Impetus maris facies ebullitionem non nocebit illi homini qui non extollit in prosperis nec deprimatur in aduersis. Nec tali homini nocebit ignis vescaus motus. quia ignis ille motus torquet. id est emittit ignes fumificos ruptis caminis suis. quasi dicat. nec tali homini nocebit vagus vescaus suis ignibus. nec illum hominem mouebit via ardentis fulminis soliti. id est fracti ferire cellas tures. Non philosophia tria tangit que non nocent homini qui constant est in vtriusque fortuna. Primum est rabies maris per quam designatur luxuriosus. Sicut enim mare sole et motu suo calefacit et feret. sic luxuriosus cupiditas sua inardescit et patitur libidine feret. de quibus sic dicit scriptura. Perierunt iumenta in stercore suo. Tales luxuriosus non nocent homini constanti in vtriusque fortuna. Secundum quod tangit est ignis vescaus motus per quem designantur auari et inuidi. Sicut enim ignis vescaus motus spiritus ardet: ita auari ardent in cupiditate bonorum exteriorum. et sicut ignis eructans quandoque consumit loca vicina: sic inuidi quandoque nocent verbis si non possunt factis. et tales inuidi non nocent homini constanti. Tertium quod tangit est ictus fulminis per quem intelliguntur superbi. sic enim fulmen generat in alto sic superbi alte se extollunt. et mirabile videtur de superbis quod cum alijs hominibus hitare nolunt et tamen ad celum volare non possunt. tales superbi non nocent homini constanti. Alij per rabiem maris intelligunt inuidos. per ignem iratos. per fulmen superbos ut dictum est. Alij per mare quod est sonorosus intelligunt auaritia. per ignem penam corporis. per fulmen reprobationem. Non vescaus est mons italie intrinsecus ardens. qui quandoque ruptis cauernis emittit ignem: qui loca vicina consumit.

Non circa hoc quod dicit serenus euo Seneca dicit. Talis est animus sapientis qualis est mundus superluminatus. talis autem mundus spiritus est serenus. et sic animus sapientis in vtriusque fortuna spiritus est serenus. Unde Aristoteles in Ethicorum dicit. Sapienter bene scit ferre fortunas quia se habet sicut tetragonum sine vituperio.

Quid tantum miseri seuos tyrannos

Mirantur sine viribus furentes?

Nec speres aliquid: nec extimescas

Exarmaueris impotentis iram

Hic incipit quartum metrum huius primi quod vocatur metrum fallentium ab inventore. et constat ex spondaeo dactylo et tribus trocheis. unde potest dici metrum trochaicum a pede predominantem. In hoc metro philosophia ostendit quomodo debeat se habere ut persecutiones improborum non preualeant contra ipsum. et hoc primo declarat quod in similibus. secundo exclamat contra timores tyrannos secunda ibi. quod tantum miseri. Dicit primo. Quicumque homo serenus. id est clarus virtute composito euo. id est ordinata vita. egit. id est calcavit sub pedibus superbū fatum. id est eventum rerum temporalium. et quicumque tuens. id est respiciens vtriusque fortunam. id est prosperam et aduersam reatus. id est non flexus. potuit tenere vultum. id est animi inuictum ita quod non vincatur prosperitate se extollendo. nec aduersitate deprimendo: illum hominem non mouebit. id est turbabit rabies ponti. id est inundatio maris exagitatis. id est mouentis funditus. id est a fundo essum versus. id est ebullitionem versus. quia in ebullitione maris aqua vertit per fluxum et refluxum quasi dicat.

Quicumque homo serenus. id est clarus virtute composito euo. id est ordinata vita. egit. id est calcavit sub pedibus superbū fatum. id est eventum rerum temporalium. et quicumque tuens. id est respiciens vtriusque fortunam. id est prosperam et aduersam reatus. id est non flexus. potuit tenere vultum. id est animi inuictum ita quod non vincatur prosperitate se extollendo. nec aduersitate deprimendo: illum hominem non mouebit. id est turbabit rabies ponti. id est inundatio maris exagitatis. id est mouentis funditus. id est a fundo essum versus. id est ebullitionem versus. quia in ebullitione maris aqua vertit per fluxum et refluxum quasi dicat.

Hic philosophia exclamat contra timentes tyrannos dicens. Quid. id est quare miseri homines mirantur timendo se uos tyrannos furentes sine viribus. quasi dicit. tyranni sunt impotentes quia non preualeant nisi in quantum homo se subicit eis. Et addit. non speres aliquid de bonis temporalibus. nec timeas eos de aduersitatibus. tunc tu exarmaueris iram impotentis tyranni. sed quicumque homo

trepidus pauet timore maloz tpalii. vel optat bō tpalia. talis nō est stabilis z sui iuris. i. pprie liber tatis ipe abiecit clypeū securitatis. z mor⁹ a loco stabilitatis. ipe nēdit. i. cōponit catenā affectionuz qua valeat trahi ad tristitiā z dolorē mētl. Nō potestas frena ad nihil se extendit nisi ad largien dū bona tpalia vel ad auferendū ea. z iō nullus sibiacet frene potestati nisi q̄ sperat tātia bō vel timet eoz ablatiōem. q̄ aut nec timet nec sperat. ipe est oino sup vel extra frenā prārent z p̄ p̄ns terrēna ptās sibi nec pficē nec obesse pōt. Propt̄ quod p̄bia exclamat p̄ra illos tanq̄ miserōs qui spe bonoz tpalii vel timore ablatiōis eozū s̄bi cūit se terrenis prāribus dicēs. Quid tāti mi feri. Nō circa illud. Ac quisquis trepidus. Seneca dic̄ in libro de virtutibus cardinalibus. Magnanimitas si insit aīo tuo cū magna fiducia viues intrepidus z alacer. magni aī est nō va cillare sed p̄stare z finē vite intrepide expectare: si magnanimus es nūq̄ iudicabis tibi cōtume liā inferri ab inimico. sed dices nihil mihi nocuit sed aim nocendi habuit. Nō tyrānus q̄ndaz dicebat quidā rex fortis. z dicebat a tyro. i. fortitudine. s̄ illud nomē est iā appropriatū p̄ncipātū bus pessimis. z dicitur a tyro. i. ab angustia quā inferūt suis subditis. Nō clypeus sumit hic p̄ rōne hoīs. qz sicut clypeus defendit nos ne ledamur a telis z a similibus. ita rō hominis tuctur eū z prouidet sibi ne offendatur.

In exilio recordatio benefacti sui z accu-
satoz suoz. delationis. z criminationis.

Dic̄ incipit p̄sa q̄rta in qua p̄bia p̄mo inq̄rit Boeciū sup̄ attentōem p̄dicōz. z hortat ip̄m ad sui morbi reuelatiōem. secūdo Boecius reuelat morbū suū. ibi. tū ego. Pri⁹ dic̄ B̄ Boeci nūquid sentis. i. intelligi. ea q̄ relicta sunt atqz illabunt. i. im/ p̄mūtur aīo tuo. Et s̄biungit grecū quod in latino valz. Es ne asinus ad lyrā? Quid fles. Quid manas. i. fluis lachrymis. Et s̄biungit grecū quod tāti valz. Cōfiteri mihi ne abscondas. Si expectas oī perā. i. diligentiā medicantis oportet vt detegas. i. manifestes vulnus tuū. Nō q̄ puerbiū erat apud grecos. Cū aliquis audiuit verba alicui⁹: z nō aduertit nec curauit intellectū verboz illi dī cebat. Es ne asinus ad lyrā. facis ei sicut asinus positus circa lyrā. audit sonū lyre sed nō p̄cipit melodiā nec p̄portione sonoz intelligit. nec delectat̄ in ea. Sic aliq̄s audiens verba z nō curās itellectū eoz d̄s esse asinus ad lyrā. Nō si q̄s voluerit sanari: oportz eū morbū vel vulnus suū detegere z manifestare. vñ Seneca tertia eplā dic̄. Nemo p̄ se sanū. valet vt emergat sed oportz vt manū porrigat z alius ip̄m extrahat. tunc enim morbi ad sanitatem inclinant cum ex abdito erumpunt z vim suam proferunt.

Dic̄ Boecius reuelat morbus z dolorē suū z p̄mo oñt se esse p̄turba tū ex his que iniuriōse agebant̄ cir ca ip̄m. secūdo ex his que generalit̄ vidit in alijs ibi. videre aut̄ videoz. Primo oñt se p̄turbatū ex sui exiliū relegatiōe. secūdo ex meritoz suoz frustratiōe. tertio ex iniusta sui p̄dem natiōe. q̄rto ex fame sue lesione. se/ cūda. ibi. q̄tiens ego. tertia ibi. q̄b⁹ aut̄. q̄rta ibi ac vero sic. Adhuc dī/ uidit. p̄mo fac̄ qd̄ dicit̄ est. secūdo respōdet obiectiōi ibi. atqz tu. Dic̄

At quisquis trepidus pauet vel optat

De non sit stabilis suiqz iuris

Abiecit clypeum. locoqz motus

Nēdit qua valeat trahi catenam

Prosa quarta primi libri.

Sentis ne inquit atqz aīo illabuntur tuo? Ex-
pers es ne lyre? alias Es ne asinus ad lyrā
Quid fles? qd̄ lachrymis manas. Confiteri mihi z ne
occultes mala tua Si operam medicantis expectas:
oportet vt vulnus detegas tuum.

Si expectas oī perā. i. diligentiā medicantis oportet vt detegas. i. manifestes vulnus tuū. Nō q̄ puerbiū erat apud grecos. Cū aliquis audiuit verba alicui⁹: z nō aduertit nec curauit intellectū verboz illi dī cebat. Es ne asinus ad lyrā. facis ei sicut asinus positus circa lyrā. audit sonū lyre sed nō p̄cipit melodiā nec p̄portione sonoz intelligit. nec delectat̄ in ea. Sic aliq̄s audiens verba z nō curās itellectū eoz d̄s esse asinus ad lyrā. Nō si q̄s voluerit sanari: oportz eū morbū vel vulnus suū detegere z manifestare. vñ Seneca tertia eplā dic̄. Nemo p̄ se sanū. valet vt emergat sed oportz vt manū porrigat z alius ip̄m extrahat. tunc enim morbi ad sanitatem inclinant cum ex abdito erumpunt z vim suam proferunt.

B. Tū ego collecto in vires aīo. An ne adhuc eget
āmonitione. nec per se satis eminet fortune in nos ser-
nientis asperitas? Nihil ne te ipsa loci facies mouet.
Heccine est bibliotheca quā certissimā tibi sedē nr̄is
in laribus ipsa delegeras. in qua mecū sepe residēs de
humanarū diuinarūqz rerū scientiā differebas. Talis
habitus talisqz vultus erat cū tecū nature secreta ri/
marer. cū mihi siderū vias radio describeres. cū mor

Prosa quarta.

res nostros totiusq; vite rationem ad celestis ordi-
s exemplar formares? **H**ecce premia referimus: tibi
obsequentes.

ne. i. declaratioe? **N**unquid facies. i. dispositio huius loci. s. carceris mouet te. heccine. i. nunquid hec e
bibliotheca. i. locus studij que habui in patria qua tu phia delegeras. i. elegisti tibi certissimam se/
de in nris laribus in qua bibliotheca tu mecum sedens diserebas. i. disputabas de scia reruz dinaru
z humanaru. nunquid erat mihi tunc talis hitus vilis z talis vultus tristis cum ego rimarer. i. iuestiga
re tecum secreta nature. cum describeres mihi vias sideru. i. cursus stellaz radio. i. virga geometrali
cum tu formares. i. formare docuisti mores nros. i. mores hoim. z roem. i. dispositionez totius vite
ad exemplar. i. similitudine celestis ordinis. sur ne ista pmia que referimus a. reportam? tibi ob/
sequetes. i. seruientes? **N**o q; bibliotheca est locus vbi reponuntur libri. z di a biblo. i. inco in
quo antiq; scribebat libros. tale bibliotheca habuit **Boecius** Rome marmoreis lapidib; polita
in qua studuit de rebus dinis z humanis. **N**o **Boecius** dic sibi phiam elegisse certissimam sede i bi
bliotheca. s. dicit pro tanto q; licz **Boecius** esset diuersis officijs z negotijs occupatus tñ nulli
eoz ta certis temporibus: ta certa inrecone vacabat sic studio in libris phicis quos in certo lo/
co repositos habuit. **N**o phia tractat de rebus dinis z humanis. vñ **Sen** xxi. ep. **N**o pot vtus
pfecta esse nec eqlis tenor vite sine phia p qua diuina z huana cognoscunt q si te occupas. inci/
pis esse xozu socius. **E**t alibi di. **O** lucilli scio nemine bn viuere posse z tolerabiliter sine studio
phie q; sine studio phie anim; eger est. **N**o **Boecius** studuit i naturali phia ppter hoc dic. **C**u
tecum nature secreta rimarer. **S**tuduit etia in phia morali. s. dic cum mores nostros. **S**tuduit etiaz
in astrologia. ppter hoc dic **C**u mihi sideru vias radio describeres. **G**bi no radius est virga ge
ometralis qua geometri describunt figuras in puluere supposito. **N**o q; vita huana z mores ho
minu debent formari ad similitudine celestis ordinis **S**ic eni spere inferiores planetaru obedi
unt spere superiori z regunt motu firmameti. sic virtus nra sensibilis debet obedire virtuti ronali
z regi ab ipa. turpe eni est abycere regime superioris z induere regime inferioris/ quod nobis co/
mune est cu bestijs sic dic **Albertus** sup tertio de aia. **N**o ex quo **Boecius** rone sue sapie i mi
seria fuit postus io dic ad phiam. sunt ne hec pmia que nos referimus obsequentes tibi.

Atqui tu hanc sententia platonis ore sanxisti. beatas
fore respublicas. si eas vel studiosi sapientie regerent
vel earu rectores studere sapientie ptigisset. **T**u eius
de viri ore. hac sapietib; capessende reipublice neces
saria cam ee monuisti. ne impbis flagiciofisq; ciuib;
vrbium relicta gubernacula: peste bonis ac perniciē fer
rent. **H**ac igit auctoritate secutus. quod a te inter se
creta ocia didicerā transferre in actū publice admini
strationis optaui. **T**u mihi z qui te sapientium men
tibus inseruit deus pscij: nullū me ad magistratū nisi
cōmune bonoz oim studiū detulisse. **I**nde cū impro
bis graues inexorabilesq; discordie. **E**t qd conscien
tie libertas habet: pro tuendo iure: spreta potentioz
semper offensio.

tibus sapientū estis mihi conscij. i. testes nullū studiū me detulisse ad magistratū nisi cōmune stu
diū oim bonoz. qsi diceret. nihil mouit me ad magistratū gerendū nisi cōis vtilitas. **I**nde. i. ppter
hoc mihi erant graues. i. difficiles. q; i. z inexorabiles. i. inexplicabiles discordie cū impbis z sp

pmo sic. **T**u. i. tūc ego **Boecius** col
lecto aio in vires. i. resumptis viri
b; ai dixi. an ne satis eminet. i. appa
ret aspitas fortune seuietis cōtra
nos? **N**unqd adhuc egz admiratio

Hic **Boecius** respondet obieci
oni. posset eni phia sibi obycē dicē/
do qle pmū debuisti reportae cū tu
no studuisti ppter pmune bonū sed
ppter vanā glam z ppter ppriā vti
litate. cui obiectōi rñdet **Boecius**
dicēs **O** phia tu sanxisti. i. pfirmā/
sti hac iniam ore **Platonis** beatas
esse respublicas si eas sapientes re
gerent vel si rectores eaz ptigisset
studē sapie. z cōfirmasti ore eiusdē
Platonis necessariū ee reipublice
q; a sapientibus regeret: ne guber
nacula. i. regimina pmissa impbis.
q; i. z flagiciofis ciuib; vrbium ifer
rent peste. ac. i. etiā pnicie. i. damnū
bonis hoibus. **I**git ego secut; hac
auctoritate. i. sententiā qd ego didi
ceraz a te phia int secreta ocia. ego
optaui. i. curauī transferre. i. deducere
in actū. i. in opus publice administra
tionis. i. cōmunis vtilitatis. tu phia
z deus q; inseruit. i. infudit te menti

fuit mihi sprete offensio potentium p tuendo iure. i. p iusticia defendenda. quod habet libertas scientie. i. libera scientia scz nullum timere p tuendo iure. **N**o fm **Platonē** bta est res publica cui dñs pñs est. z **Ue genti** cuius dñs puer ē. Et rationabiliter quia philosophia z sapientia vitam disponit. adiones regit. agenda et omittēda demonstrat. **U**nde **Seneca** xvi. epistola dicit. **S**i vis oia tibi subijcere. subijce te rōni. Multos enī rezeris si rō te rezerit. **E**t **Ail.** in proemio metaphysice. **S**apientis est regē et ordinare. **E**x quib⁹ patet q regimē reipublice spectat ad sapientes. p tātō dicit **Tullius** in pncipio sue rhetorice. **A**d reipublicā plurima prinēt cōmoda si moderatrix z regulatrix oim rerū pnesto est sapia. **N**o q studiosi sapie dicuntur illi q tā p studiu adepti sunt sapiam **I**lli aut dicuntur studere sapie q adhuc studēdo adquirūt sapiam. **N**o q boeci⁹ studiu vocat secretū ocium: quia in studio hō ociaf ab exteriori occupatiōe. **D**e q ocio sine quiete loquit. **S**eneca lvij. epla dicens. **N**ulla placida est quies nisi quā rō cōponit z illa vera est trāquillitas in qua mens bona explicat. **N**o q deus immittit sapientiā mētibus sapientū hoc scribit in plogo de regie pncipū **D**eus est qui diuitias sue sapie influit in aīas sapientū. **N**o q libertas scientie habet nullū metuē qz dicit **Macrobius** **H**oc hz libera conscientia pxiū q si quid possideat nullū potentē metuat. **I**te **Seneca** liij. **S**apiens ex libero arbitrio. nihil timz imbecillitatē hoīs qz securitatē dei habet. **E**t **Seneca** de qttuor virtutibus cardinalibus dicit. **E**t iustus sis nō sufficit q innocens sis sed innocentes ab iniuria serues **E**t idem. **I**usticia est vinculu diuine z humane societatis

Dic **Boecius** onit se pcurbatum ex meritoz frustratiōe suoz **E**t pō rangit merita z bñficia alijs exhibita. secūdo tāgit frustratiōez eoz ibi sed esse. **P**rima in septē ptes fm q recitat septē bñficia que patebunt. **P**rimo dicit. **E**go **Boecius** multoties ipz **Conigastū** q fuit officialis regis **Theoderici** obuuius. i. pstrari⁹ excepti. i. impediui ipm. facientē impetū. i. insultū ptra fortunas. i. conf bona fortune cuiusqz hoīs imbecill. i. impotētis vel paupis resistere. **T**ūc ponit bñficiū dicens. **Q**uotiens ego abieci. i. auerti. **T**ri guillā sic didū: ppositū regie dom⁹. i. regalis aule **Theoderici**. ego ipz deieci ab incepta z ppetrata iuria ipis paupibus **T**ūc subiūgit tertū bñficiū dicens **Q**uotiens ego pteri miseros. i. pauperes quos auaricia barbaroz. i. crudeliū hoīm impunita. i. castigata verabat infinitis calūnijs. i. miserijs: illos ego ptereri auctoritate mea obieci. i. exposita periculis. i. dānis. nunqz quisqz. i. aliqz detraxit me. i. deflexit ab iure ad iniuriā. **N**o q **Conigastus** fuit quidā nobilis familia/ris regis **Theoderici** qui suus officialis fuit z totus tyrānus. qui plures hoīes inuasit impotent. i. sua ipis auferendo. quē boecius sibi pstrari⁹ a suo impetu iuriōso auertit. talis etiā erat **Triguilla** ppositus aule regie **N**o fm **Uguitionem** q barbarus idē est q crudel incult⁹ z stolidus. z est nomē crudelitatis. vñ olim oēs ac vniuerse gentes dicte sunt barbare pter grecos z latinos **E**t barbaria dē quedā terra inxta **Breiciā** sita ppter crudelitatis excellentiā. **N**o **Boecius** dicit nunqz ab iure iuriā. z hoc debet glosari sic. **E**go nec sum retractus a iure amore: nec odio nec timore nec pxiō modo que oia solent impedire verū iudiciū. **U**n dicit **Laobintus** **Q**uem numus psona pces de tramite recto **N**on ducūt. iudez sidera laude ferit

Dic **Boecius** ponit quartū bñficiū dicens. **E**go indolui sic illi q patiebant fortunas. i. bona fortune p nicialiū. i. illoz hoīm. n. i. aliqñ pefundari. i. sbijci puatis rapinis. i. oc cultis. n. i. aliqñ publicis veatigalibus. i. tributis q. d. cū puinciales nūc spoliarent. nūc in tributis bona ipoz auferēdo ego dolui tantū sicut q patiebant. **N**o q oēm ciuitatē vel regionem quā **Romani** expugnaverūt: fecerūt tributariā vel coloniā vel puinciā. **T**ributariā faciebāt quādo relictis inhabitatoribus terre ad tributū soluendū hoīes cōpellebāt. **C**oloniā aut faciebāt cū expulsis hītoribus: alienos instituerūt ad inhabitandū. **P**rouinciā aut faciebant quādo aliquē **Romanū** pfectiebāt illi terre q colle

Quotiens ego **Conigastū** in imbecillis cuiusqz fortunas impetū facientē obuuius excepti. **Q**uotiens **Triguillā** regie prepositū domus. ab incepta et ppetrata iam prorsus iniuria deieci. **Q**uotiens miseros q̄s infinitis calūnijs impunita barbarozū sp. auaricia verabat. obieci periculis auctoritate pteri. **U**nqz me ab iure ad iniuriam quisqz detraxit.

Prouincialium fortunas. tum priuatis rapinis. tum publicis veatigalibus pessum dari. non aliter q̄ qui patiebantur indolui.

prosa quarta

dis redditibus eos Romā mitteret. et in habitatores illius tre dicebant puinciales. Isti puinciales aliqui moliebant occultis rapinis. i. exactionibus suorum pfectorum. aliqui publicis vectigalibus. i. tributis quae indebito modo et iniusto exigebant ab eis. de qua boetius voluit. **Nō** vectigal proprie dicitur tributum quod datur de vectura. **Nō** secundum Ugul. **Provincia** est regio subingata **Rōnis** et tributaria facta. **Inde** provincialis. i. tributarius.

Cū acerbe famis tempore: grauis atque inexplicabilis indigentia coemptio pflugatura inopia **Campaniā** puincia videre: certamen aduersus pfectum pretorij cōmunis cōmodi rōne suscepi. rege cognoscente contendit. et ne coemptio exigeret euici.

mi ego certant. rege cognoscente: et euici ne exigeret illa coemptio. **Nō** quod coemptio est institutio super aliquam portione danda de re emenda vel vendenda. et vocatur vulgariter vngelt. et talis fuit institutio super **Campaniam** puincia destruentia quae boetius remouit.

Paulinū psularē viuz cuius opes palatini canes iam spe atque ambitione deuorassent: ab ipsis hiantium faucibus traxi. **Ne** **Albinū** psularē virū p iudicate accusationis pena corriperet: odijs me **Cypriani** delatoris opposui. **Satis** ne in me magnas videoz exacerbasse discordias?

sic isti hiant ad diripiendas facultates pauperum rōnoz.

Ego interposui me odijs **Cypriani** delatoris. i. accusatoris ne pena p iudicate accusationis corriperet. i. puniret **Albinū** virū psularē. **Nō** quod **Cyprianus** qui fuit de familia regis: iniuste accusauit virū **Albinū** psularē qui prius iudicatus fuit ad penam quam accusatus. et ne ista pena cui adiudicatus fuerat: ipsum **Albinū** corriperet: boetius se opponens odijs **Cypriani** accusatoris: **albinū** saluauit.

Nō ex istis beneficijs enumeratis apparet quod boetius non gessit magistratum pro utilitate propria sed pro cōmuni. si enim propria utilitate intendisset: utique odijs offensam potentem cuitasset: quod non fecit. **Et** prius dixit. nunc me a iure ad iniuriam quaeque detraxit. **Ex** quae siliter apparet ipsum non quiescisse pro modo. tales enim frequenter de iure descedunt. **Et** subdit. Nunquid videoz in me. i. si me exacerbasse. i. irritasse. vel exacerbasse. i. cumulasse satis magnas discordias opponendo me poterit? qui dicit imo.

Sed esse apud ceteros tutior debui: qui mihi amore iusticie nihil apud aulicos quo magis essem tutior reseruauit.

curitate apud aulicos. i. familiares regis aulam inhabitantes: opponendo me eis amore iusticie. **Nō** quod vna causa perturbationis boetij fuit frustratio suorum meritorum. quia amicitia et gratia istorum frustrabat circa ipsum quibus multa beneficia impendit. et propter quos multa beneficia impendit. et propter quos multa odia et indignationes incidit.

Quibus autem deferentibus pculsi sumus? **Quorum** **Basilis** olim regio ministerio depulsus: in delatione nostri stri nois alieni eris necessitate propulsus est. **Opilionē** vero atque **Gaudentiū** cum ob innumeras multiplicesque fraudes ire in exilium regia censura decreuisset. **Cumque** illi parere nolentes: sacratum sese edium defensione tue/

Hic ponit quantum beneficij dicens **Cū** tempore magne famis esset indigentia. i. instituta fuit coemptio. i. angaria que coemptio erat pflugatura. i. punitura **Campaniā** puincia inopia. i. paupertate. ego boetius suscepi certamen contra pfectum pretorij qui indigerat ista coemptione. et rōne cōmuni boetius.

Hic ponit sextum beneficij. d. **Ego** traxi. i. liberaui **Paulinū** virū psularē cuius opes iam deuorassent spe et ambitione. i. cupiditate canes palatini. i. familiares regis siles cambus: illum traxi a faucibus hiantium. i. appetentium opes **Paulini**. **Nō** quod familiares regis qui psidebant palatio vocabantur canes palatini. **Sicut** enim canes habent ora hiantia ad cupidas escas.

Tūc ponit septimum beneficij. dicens **Ego** interposui me odijs **Cypriani** delatoris. i. accusatoris ne pena p iudicate accusationis corriperet. i. puniret **Albinū** virū psularē. **Nō** quod **Cyprianus** qui fuit de familia regis: iniuste accusauit virū **Albinū** psularē qui prius iudicatus fuit ad penam quam accusatus. et ne ista pena cui adiudicatus fuerat: ipsum **Albinū** corriperet: boetius se opponens odijs **Cypriani** accusatoris: **albinū** saluauit.

Hic tangit frustrationem suorum beneficiorum. d. **Sed** ego debui esse tutior apud ceteros. i. rōnos quibus impendidi ista beneficia. et tamen non sum tutus ut propter videbitur. sed ego non meruerim seruari.

Hic tangit frustrationem suorum beneficiorum. d. **Sed** ego debui esse tutior apud ceteros. i. rōnos quibus impendidi ista beneficia. et tamen non sum tutus ut propter videbitur. sed ego non meruerim seruari.

Hic Boetius tangit suam perturbationem ex iniusta sui condemnatione. et primo facit h. 2. expurgat se de quibusdam sibi obiectis. scda ibi. **Quia** vti primo ostendit iniusta sui condemnationem et accusatione personarum vilium. 2. ex fallitate criminis sibi impositi. 3. ex seueritate iudicij et pueritate. scda ibi **At** cuius criminis. scda ibi **Cuius** vng. b. iij.

Prio die Nos sum⁹ pculsi. i. pculsi
aulicis deferentib⁹. i. accusantib⁹ nos
qz vnus erat Basili⁹ q ppter mali-
cia suaz depulsi fuerat a misterio
regis. ille ppulsius pecunia suscept⁹
est in delatione. i. accusationem nri
nois. Alij duo accusatores nri fue-
runt Opilio et Baudetius. quos cu
Rex Theodericus ppt innumerabi-
les fraudes ipoz ordinasset ire i ex-
ilu: z ipsi nolent parere. i. obedire
s tuerent. i. defenderet se intrado ec-
clesias. cu illud eet pperu. i. reuela-
tu regi edixit. i. pcepit rex vt nisi infra statutū sminū decederent: ab vrbe Rauēna deberent re-
pelli. et pmo signari in frontibus cauterio sic solēt signari malefactorēs **Et** die boeci⁹. qd videt
posse astrui. i. pformari vel pari huic seueritati q eodē die ipsis accusantibus nos: suscepta fu-
it eoz accusatio? **Quid** igit o phia est dicendū. meruerūt ne hoc artes nre q dicēt nō. Nunqd
isti iustificati sunt ppt nram accusationē? q dicēt nō. **Nū**qd nihil puduit fortunā de tali accusa-
tione? q dicēt Immo debuit pudere fortunā. zli nō puduit fortunā inocentia accusati: tū vilitas
accusantiū debuit esse pudor ipsi fortune. **Nō** hoc vobulū pculsus. dicit Uguis. Per cello lis.
pculi in pterito. z pculsū in supio est idē qd pcutē vel poti⁹ trefacē. s pcutē pmet ad corpus. et
pcellē ad aiaz. **Nō** circa hoc vobulū deferentib⁹. q defero tria significat. pmo idē est qd deper-
ro. inde delator. i. deportator. 2° idē est qd honoro. inde delator. i. honoris exhibitor. 3° id ē accu-
so. inde delator. i. accusator q deregit id qd latebat. z hoc vltio mō capis hic. vñ s sus. **Accusat**
defert. dat honorē. fert qz doctū **Nō** ad testes idoneos septē requirunt pditiones q his sribus
pntent **Etas**. pditio. sexus. discretio. fama. **Et** fortuna. fides. in testibus illa requires. **P**rio req
rit etas qz pueri nō pnt esse testes. **S**cdō reqrit pditio libera. iō serui nō pnt phibē testionuz
Tertio reqrit sexus masculinus. iō mulieres nō pnt esse testes. **Q**uarto requirit discretio. iō fu-
riosi z stulti nō pnt testari. **Q**uinto reqrit fama. iō psonae infames nō pnt testificari. **S**exto req
rit fortuna. ppt qd paupes nō pnt testificari. **S**eptio reqrit fides. ppt qd infideles nō pnt phib-
bere testionū **I**nt illas pditiones duc st viliores. s. paupras. z infamia **B**oecius q volens ostē-
dere suā pdemnationē iniustā ex vilitate testiū accusantiū ppt quā repellendi erant a testionio.
Dicit i vno fuisse defectū fortune. s. in Basilio. s. in alijs duob⁹. s. in Opilione z Baudentio die
fuisse vitū infamie. **Nō** q nihil videt seuerius z nequ⁹ qz psonas viles z damnādas admittē
in testionū p innocētes qz die **B**en in de remed. for. l. **Nō** pt hie vllā auctoritatē sententiā vbi
qui damnandus est male de te loquit

renf: compertūq id regi foret: edixit vt ni intra pseri
ptū diem Rauenna vrbe decederent: notas insignitē
frōtibus pellerent. **Q**uid huic seueritati posse astrui
videt? **A**tqui eo die deferentibus eisdem nois nostri
delatio suscepta ē. **Q**uid igit? **N**ostre ne artes ita mei
ruerūt? **A**n illos accusatores iustos fecit pmissa dam-
natio? **I**ta ne nihil fortunā puduit? si minus accusas-
te innocentie: at accusantiū vilitas.

At cuius criminis arguimur. sumā queris? **S**enatū di-
cimus saluū esse voluisse. **M**odū desideras? **D**elatorē
ne documenta deferret qbus senatū maiestatis reū fa-
ceret: impedisse criminamur. **Q**uid igit o magistra cē-
ses? **I**nficiabimur crimen: ne tibi pudori simus? **A**t
volui. nec vnq̄ velle desistam. fatebimur. **S**ed imper-
diendi delatoris opera cessabit. **A**n optasse illius or-
dinis salutē nefas vocabo? **I**lle quidē suis de me de-
cretis vti hoc nefas eet effecerat. **S**ed sibi sp̄ mentis
ens imprudentia: rerū merita non p̄t immutare. **N**ec
mibi socratico decreto fas esse arbitror. v̄t occuluisse
veritatē vel pcessisse mendaciū. **U**ex id quoquo mō

prosa quarta

fit: tuo sapientiumque iudicio estimandum relinquo. **Cui?**
rei seriem atque veritatem: ne latere posteros queat:
stilo etiam memorie que mandavi

cas: inficiabimur. i. negabimus cri-
men illud ne simus tibi pudori: pu-
dor enim est sapienti non posse reuelli
obicitur crimen. atque. i. h. ego volui
saluare senatum. nec unquam desista veli

le. h. opa. i. diligentia impediendi delatoris ista cessabit. i. cessare debet. quod non est verum quod impediue-
rim? delatorem lras. Nunquid est nefas optare salutem illi? ordis. i. senatus? qui dicit non est nefas. **Iste**
vero senatus qui consensit in mea damnatione effecerat hoc suis decretis. i. iudicij aeli esse hoc nefas
saluare ipsum. **Sed** imprudentia sibi ipsi mentis. i. in damnationem suam mentis: non potest immutare me-
rita reus. ita quod illud quod prius fuit meritorium: postea fiet demeritorium. nec puto esse licitum secundum pre-
ceptum **Socratis** occulisse. i. occultasse veritatem. vel processisse mendacium. h. quod illud sit: ego relinquo
tuo et sapientium iudicio. veritatem autem huius rei ne lateat posteros. i. successores: ego promedani stilo. i.
scriptor et memorie **Non** accusatio **Boecij** fuit detestabilis quod facta per infames personas. fuit irra-
tionabilis quod de bono accusabat. s. de saluatione senatus quod erat bonum. **Etiam** accusatio eius fuit
iniusta quod falsa. accusabat enim impediuisse delatorem: quod falsum fuit. **Non** iste dicit esse reus lese maie-
statis que per regem vel alium principem aliquid malum machinat. **Non** inficio: ar. p. me pugil. deponetale. i.
nego. **Non** **Uguil.** Inficio: ar. p. me. e non fateri factum quod verum est h. per veritatem uti mendacio. vel
est proprie inficiari secundum eum rem debita denegare cum a creditore deposcit. et etiam. i. pretendere vel denega-
re **Non** dicit in tex. **Nunquid** optare salutem senatui nefas vocabo. duplex est salus. spiritualis que est aie-
tpalis que est corporis **Salutem** spiritalem tenemur omnibus velle. etiam malis ratione charitatis: per quam etiam
mali diligendi sunt. h. non in eo quod mali. **Salutem** vero temporalem tenemur velle omnibus bonis. et precipue
amicis. **Amicorum** vero peccantium tenemur salutem velle quod diu sanabiles sunt ut recuperent salutem am-
sam. h. sicut magnitudine malicie sunt insanabiles: dissoluit amicitia. nec est optanda salus. **Et** quia
malicia senatus **Romanoz** erat sanabilis: quod forte senatus impulsus metu regio fuit sentire in dam-
nationem boecij. id optare sibi salutem non erat nefas. h. boecio turbato hoc videtur **Non** veritas non
est occultanda secundum **Socratem**. nam que tacet veritatem: alijs nescientibus mentit. et que mendacibus sentit
siliter facit **Non** mendacium non est procedendum quod secundum **Ar.** in **Eth.** **Mendacium** per se prauum est et fu-
giendum. **Et** primo elencorum. **Duo** sunt opera sapientis. non mentiri de his de quibus nouit. et mentientes
Posse manifestare.

Nam de propositis falso lris: quibus libertatem arguo: spe-
rasse romanam. quid attinet dicere? **Quare** fraus apta pa-
tuit: si nobis ipsorum professione delatorum. quod in omnibus
negocijs maximas vires habet: uti licuisset. **Nam** que
sperari reliqua libertas potest: atque utinam possit vlla. **Re-**
spondissem **Canij** verbo. qui cum a **Gaio** cesare **Germa-**
nici filio: conscius protra se facte iurationis fuisse dice-
ret **Si** ego inquit scissem: tu nescisses.

locutione ipsorum delatorum. i. accusatorum. quod scilicet uti examinatōe accusatorum: maxias vires hz in omnibus ne-
gocijs. i. causis iudicialibus. nam que reliqua libertas sperari potest **Romani**: quod d. nulla. quod omnes **Roma** relicta **Co-**
stantinopolim prexerunt. tantum enim rex **Theodericus** inualerat quod nullus potuit vel audebat per ipsum.
utinam posset vlla libertas sperari. utique ita prudenter egissem de negotio quod regi non innotisset. et re-
spondissem verbo **Canij**. que cum accusaret a **Gaio** cesare filio **germanici** quod esset reus iurationis facte
per se: ruidit **Canius**. si ego scissem. tu nescisses. quod d. si eum reus ita prudenter celassem negotium quod ad
tua noticia nunquam puenisset. **Non** quod in causis iudicialibus testium sive accusatorum examinatōe maxias
hz vires quod per eam deuenit ad rei veritatem. sic per **Danicem** qui examinando duos presbyteros false
accusantes **Susanna** ipsos de falsitate accusationis coram omni populo puicit. **Siliter** boecij si datus
fuisset sibi locus examinandi suos accusatores. utique ipsos mendaces reddidisset. **Non** **Canius**
fuit quod d. **Romani** prudens et sapiens. accidit ut quod d. ex **Romani** conspirarent et facerent iurationem per
Gaium cesarem. et cum cesar proponeret **Canio** quod esset reus illius iurationis facte. ruidit **Si** ego scissem:
tu nescisses. **Sic** boecij ruidisset regi **Theoderico** si sibi improperasset de lris propositis super resti-
tuenda libertate ipsius romanis.

Dic boecij excusat se de secundo cri-
mine sibi imposito. **Imponebat** enim
sibi quod scripsisset lras ad **Impatorem**
Constantinopolitanum per liberatōe **Ro-**
manorum de manu regis **Theoderici**
Non dicit in lra **Nam** de propositis lris
falso: quod false hoc mihi imponit. que
b. lris arguor spasse romanam liber-
tatem. quod attinet dicere cum non def mi-
hi locus defensionis: quod lras fraus
i. fraudulencia fuisset apta. i. manife-
sta si nob licuisset uti professione. i. al

Dic boe. ex blatis infert quādam
 ammirationē. 2° inuehit 3° senatores
 q̄ p̄senserūt in suā damnationē. ibi.
 s̄ si fas fuerit. **D**ic p̄mo. **E**x q̄ a ma/
 lis iuste accusatus sū qua i re. i. p̄t
 qd̄ nō ira. i. non in tātu meror. i. t̄sti
 cia hebetauit. i. oppressit sensus no/
 stros. vt ego querar. i. p̄querar im/
 pios. i. malos molitos. i. machinan/
 tes scelerata. i. neq̄ciosa p̄tra p̄tutē
 .i. vtuosos hoies. s̄ ego admiroz ve/
 hement. i. fortiter effecisse. i. ad effe/
 ctū p̄duxisse. supple illa q̄ mali sp̄era/
 nerūt. i. p̄ceperūt. nā velle deteriora. i. mala forsitan fuerit n̄i defectus. i. ex n̄o defectu: s̄ posse
 supple p̄ficē malū 3° innocētā. i. hoies inocētes q̄ q̄sq̄ scelerat^o p̄cepit. i. cogitauit. deo hoc inspe/
 ctante. supple hoc est s̄ile mōstro. i. admirabile. vnde. i. p̄ tāto q̄daz tuoz familiarū. i. p̄hoz q̄sūt
 haud iniuria. i. nō iniuste. s̄ q̄dem deus est vñ mala supple p̄ueniūt! nō p̄ s̄. vñ. i. a quo bō si de^o
 nō est. q̄. d. ex q̄ iniuste a malis accusatus sū. p̄t hoc nō in tātū sū oppressus dolore q̄ p̄querar ma/
 los machinari mala bonis. s̄ amiroz q̄ illi q̄ mala p̄cipiūt 3° bonos p̄nt p̄ducē ad effectūz. Nam
 velle malū ē forte ex n̄o defectu. s̄ q̄ malus possit p̄ficē malū p̄tra bonos. deo hoc inspiciente: ē
 s̄ile mōstro. **U**n quidā p̄hs nō iniuste q̄sūt **S**i deus est vnde p̄ueniūt mala! etsi deus nō est:
 vñ p̄ueniūt bona! **N**ō ex q̄rto h^o **D**uo requirunt ad aliquē effectū p̄ducendū. i. volūtas 2° po/
 testas **R**equirūt volūtas qz nlls aggredit qd̄ nō vult. **R**equirūt p̄tās qz sine p̄tate volūtas frustra
 tur. q̄ s̄t mali h̄nt volūtatē offendedi bonos: nō est intrādū. s̄ q̄ h̄nt p̄tatem p̄ducēdi ad effectū
 suā volūtatē: deo respiciente est s̄ile mōstro. **N**ō s̄ile mōstro est qd̄ p̄tingit p̄ter intentionez
 nature. **S**ic q̄ mōstra s̄iūt p̄ter intentionez nature. sic videbat̄ boecio q̄ mala p̄ter ordinē diuine
 p̄uidencie p̄tingerēt. **N**ō videret̄ rōnale. cū de^o sit s̄mū bonū q̄ aliq̄ mō sit cā mala fieri. q̄ ma/
 la fieri in mūdo deo inspiciēte videt̄ s̄ile mōstro. **N**ō q̄ de^o nō est cā effectiua mali cū sit s̄i/
 me bonus. lz sit cā mali p̄missiua qz p̄mittit fieri malū. 2° sic exponit ancēs p̄phetic dicentis. **E**go
 d̄ns faciēs oīa hec: faciēs bonū. 2° creās malū. supple p̄missiue. **A**lit d̄i duplex ē maluz. i. pene 2°
 malū culpe. **D**e^o est cā mali pene qd̄ punit. s̄ nō est cā mali culpe. qz hic est q̄ p̄cēm non fecit.

Dic boe. inuehit p̄tra senatū q̄
 p̄senserūt in suā p̄demnationē: tāgēdo
 suā beniuolētā quā habuit ad eos
 et dic. **S**i fas fuerit. i. ponam^o fas
 esse nefarios hoies q̄ oīm bonoz et
 totū senat^o. i. p̄sulatus romane ciui/
 tatis petūt. i. desiderāt sanguinez. i.
 mortē. nos etiā voluisse ire p̄ditū. i.
 ad p̄cēdū q̄s viderāt p̄pugnare bo/
 nis hoibus. qz p̄ et. senatū. **S**z nū
 .i. nunq̄d nos idez. i. p̄dere mereba/
 mur de p̄tibus. i. de senatorib^o. q. d.
Vere nō merui. nā q̄cqd̄ vnq̄s feci
 2° dixi: te ipsa teste ad salutē senat^o
 p̄uertī. **S**z o p̄hā memisti vt opi/
 nor: qm̄ me didiciz. i. volentem dicē
 qd̄. i. aliqd̄. ve p̄ vel facturū. ipa sp̄
 p̄sens supple ex̄ns dirigebas. i. rege/
 bas. q̄ nec v̄bis nec factis offēdi se/
 natū. **M**emisti inq̄m p̄hā **V**erone
 .i. apud veronā citatē cū rex **T**heo/
 deric^o auid^o ex̄ns cois ex̄itū. i. tor/
 menti senatoroz cū ip̄e crimē lese ma/
 iestatis delatū i **A**binū ip̄e rex mo

Qua in re nō ita sensus nostros meror hebetauit: vt
 impios scelerata p̄tra virtutez querar molitos: s̄ que
 sperauerint effecisse: vehemēter admiroz. **N**ā deteri/
 ora velle: nostri fuit fortasse defectus. posse autē cōtra
 innocētā que sceleratus quisq̄ p̄ceperit/ inspectate
 deo: mōstro s̄ile est. **U**n haud iniuria tuoz quidam
 familiarū quesuit. **S**i quidem deus inquit est: vnde
 mala! **B**ona nō vnde: si non est?

Sed si fas fuerit nefarios hoies q̄ bonozū oīm totū
 q̄ senatus sanguinē petunt. nos etiā quos p̄pugnare
 bonis senatūq̄z viderant/ perditū ire voluisse. **S**ed
 num idem de patrib^o q̄q̄ merebamur? **M**emisti vt
 opinor qm̄ me didiciz quid facturū ve: p̄sens sp̄ ip̄a
 dirigebas. **M**emisti inq̄m **V**erone cuz rex audius
 ex̄itū p̄munis maiestatis crimen i **A**binū delatuz: ad
 cunctū senatus ordinēz transferre moliret/ vniuersū
 innocētā senatus/ q̄nta mei periculi securitate defen/
 derim. **S**cis me hec 2° vera p̄ferre/ et in nulla vnquā
 mei laude iactasse. **M**inuit enī quodāmō sese p̄bātis
 p̄scientie secretū: quotiēs ostentando quis factū reci/
 pit fame precū. **S**ed innocētā nostraz q̄s exceperit
 euctus: vides. **P**ro vere virtutis premijs/ falsi scele/
 Cris penas subimus

prosa quarta

lit et .i. laboraret trāferre illud crimen ad totū senatū. q̄nta securitate. i. tutela mei piculi defende-
rim. i. liberauerim innocentia vniuersi senatus. i. toti⁹ psulatus. **D** phia tu scis me pferre. i. loq̄
vera ⁊ nūq̄ me iactasse i vlla mei laude. enī p qz. minuit qdāmō secretū. i. bonitatem psicie. pbātis
.i. laudātis se. q̄tiens q̄s ostentādo. i. manifestādo factū: recipit p̄ciū fame. i. mercedem laudis ab
hoib⁹. s̄ tu phia vides q̄s euetus exceperit. i. liberauerit n̄ram inocentia nos subim⁹. i. sustinem⁹
penas falli sceleris. i. false nobis impositi pro premijs vere stutis. **N**ō fm Sen̄ dolor dupli-
caf cū ab eo a q̄ bonū merueras: malū venit. cū igit boeci⁹ oēm beniuolentiā exhibuerit senato-
rib⁹: q̄uius voluit de sua offensione. **N**ō in citate Verona cū Albin⁹ esset accusatus de graui
crimine ita vt diceret reus lese maiestatis: illud crimen rex Theoderic⁹ voluit transferre ad to-
tū senatū ⁊ ipm̄ damnare. s̄ boeci⁹ exponens se piculis defendit inocentia senat⁹. securus de suo
piculo et senatū liberauit **N**ō q̄ secretū psicie ē virtus q̄ minuit cū aliq̄s stuose opat: iactādo
se vt psequat famā et laudē ppli. **I**n Sen̄ Consciaz potius q̄s famā attende. **E**t dic̄ Macrobi-
us Sapiens glaz suā in psicia ponit. stult⁹ at̄ in laude. **I**n dic̄ Iud̄ Qui aliqd̄ donū a deo lar-
gitū in laudē suā puertit: pculdubio stutē in viciū transire facit

Et cuius vnq̄s facinoris manifesta p̄fessio ita iudices
habuit i seueritate p̄cordes: vt nō aliquos vel ip̄e hu-
mani error ingenij/ vel fortune p̄ditio cūctis mortalib⁹
bus incerta sūmitteret? **S**i inflāmare sacras edes vo-
luisse: si sacerdotes impio iugulare gladio: si bonis o-
mnibus necem struxisse diceremur: p̄ntem tñ sentētia
p̄fessum cōuictū ve punisset. **N**ūc quingentis fere pas-
suū milibus pcul moti atq̄ indefensi ob studiū p̄pen-
suis in senatū: morti p̄scriptioniq̄s damnamur. **D** me-
ritos de simili crimine neminē posse p̄uinci. cuius di-
gnitatem reatus: ipsi etiam qui detulere viderunt.

⁊ p̄fessū crimen. **S**ed nos pcul moti. i. absentes q̄ngentis milib⁹ passuū a Roma. ⁊ indefensi ob
p̄pensius. i. diligentius vel intensius studiū in senatū. nos damnamur. i. adiudicamur morti. qz p̄
et. p̄scriptioni. **E**t tūc exclamat dicens **D** merito. q̄i d. p̄ tā honesta re damnamur. **D** qd̄ ē in-
tericatio dolētis atq̄ admirātis. **Q**uid habes? **M**erito inq̄t doleo. neminē illoz posse vinci de sili
crimie. qz nlls eoz tate stutis erat vt mecū staret. p̄ salute. s̄. senat⁹: qd̄ ipi hnt p̄ crimie. **U**el alif
D meritos. fm quosdā codices **I**ronice loquit. i. negatiue. **D** meritos. i. felices q̄i nō meritos di-
xerim accusatores meos neminē illoz posse p̄uinci de sili crimie q̄ me accusauerūt videlz q̄ sena-
tū velim esse saluū si tñ s̄: crimē est dicendū. **U**el o dico hoies meritos. ⁊ qd̄ meritos? neminē. s̄.
illoz de sili crimie posse p̄uinci. **U**el meritos. i. magni meriti illos n̄ros esse dico. s̄. neminē posse
p̄uinci de sili crimie. **I**ronice. q. d. bñ cauerūt sibi ne vnq̄s aliq̄s illoz vellet salutē senatus. et in
hoc nulli⁹ sūt meriti. **C**uius reatus. i. criminis dignitatē. i. inocentia ipsi etiā viderūt. i. cognouerūt
q̄ detulere. i. accusauerūt me **N**ō q̄ iudices q̄nq̄ mouent ad miam duplici de cā. **P**rio mō p̄p̄
errore hūani ingenij qz humanū ingenij sepe fallit i iudicio. qz ignorat vtz aliq̄n iuste de re sen-
tiat vel nō. ⁊ timēs deū ne iniuste iudicet: mouet ad miaz: parcendo reo. **S**cd̄o iudices mouent
ad miaz p̄p̄ euentū fortune q̄ incertus est hoibus. qd̄ enī index in alio damnat: sibi facile p̄ for-
tunā euenit. ⁊ illud debet recordari. **S**ed nlla illaz causarū mouit iudices ad miserandū boecio
s̄ adeo p̄cordit ipm̄ damnabāt ⁊ in suā damnationē fuerūt intenti vt neq̄ ignorantia: aut timor
hūane fragilitatis aliq̄n retheret. qd̄ solet fieri etiā i manifeste reis. et absens iudicatus est qd̄
etiā p̄ criminali p̄ccō nō debēt fieri. **N**ō q̄ nlls debet damnari etiā p̄ crimie q̄ntūcūq̄: enozmi
nisi sit p̄ns. p̄uictus. vel crimen i iudicio p̄fessus. **B**oeci⁹ at̄ cū damnaret: nō erat p̄uict⁹. nec cri-
men p̄fessus. ⁊ erat absens: qz in studio atheniē. s̄ iniuste erat damnat⁹ **N**ō q̄ boeci⁹ cū dam-
naret distabat a loco iudicij q̄ngentis milib⁹ passuū. et cū mille passus faciūt vnū miliare. iō bñ

Dic boe. ont se pturbatū ex iudi-
cū seueritate inflexibilitate d. **C**u-
ius vnq̄s facinoris. i. p̄ccī manifesta
p̄fessio. i. cui⁹ vnq̄s hois p̄ccm mani-
festū habuit iudices ita p̄cordes in
seueritate. i. crudelitate. vt nō aliq̄s
eozū vel ipse error humani ingenij
sūmitteret. i. flederet ad miaz: vl̄ cō-
ditio fortune. i. euent⁹ fortuitus exi-
stens incerta cūctis mortalib⁹ sup-
ple hoibus suple sūmitteret aliq̄s
eoz. **S**i diceremur voluisse inflam-
mare. i. incēdē sacras edes. i. eccias
et si nos diceremur struxisse. i. p̄cu-
rasse necē. i. mortē bonis oib⁹. **E**t si
diceremur iugulaē. i. interimē sacer-
dotes impio gladio. tñ p̄ s̄. snia id ē
iudiciū damnasset me p̄ntē p̄uict⁹

distabat ad quingenta miliaria **N**ō boe. damnat⁹ fuit p̄scriptioni. **U**guicio dicit **P**roscriptio ē iudicialis sūa lata p̄ aliquē cuius nomē p̄ scelē de scriptura tabule enee debebat. **C**ōsuetudo eī romana fuit q̄ noīa senatorū q̄z p̄ilio vrbs romana regebat aureis lris ī tabula enea scriberent vñ z p̄ies p̄scripti dicebant. **E**t dicit p̄scriptus q̄i p̄cul a scriptura positus. z sic boeci⁹ erat p̄scri ptus. qz nomen suū deletū fuit de tabula enea. **I**te nō ibi. morti et p̄scriptioni. plus dicit q̄ si simplr̄ morti dicēt. **T**res enī sunt p̄scriptiones. s. **P**arua. media. maria. **P**arua est vbi alicui ci ui publicant bona: s̄ ius ciuis nō auferit. **M**aior: vbi bō dimitunt: s̄ ius ciuis auferit. **M**axima vbi z bō publicant. z ius ciuile negabat. z ipse morti damnabat.

Hic boe. expurgat se de q̄busdā obiectis. remouēdo a se cupiditatez z ambituz. z falsoz deoz culturā. 2° oñt vñ sūpra fuit rō obiectōis. scda ibi **S**z o nefas. **N**ō boecio obij/ cebat q̄ ipse vsus arte necromanti ca sacrificaret demonib⁹ p̄ dignita tibus adquirendis **Q**uia p̄suetudo inuidoz est cū nō p̄nt alicui suā p/ bitatem auferre vel negare: nitunt̄ sp̄am saltē aliq̄ vicio denigrare. et sic fama boeciū denigta fuit vicio sa crilegiū. et de hoc boeci⁹. excusat se dicens **Q**uā. s. meā dignitatē. vti p̄ vt. offuscarent. i. denigrarent admi/ xione alicui⁹ sceleris. **E**t dicit fusca rent qz reatus suus p̄ se p̄sideratus pulcer etiā illis videbat q̄ eū detu lerūt. **M**entiti sūt me polluisse con scientiā/sacrilegio. i. demonuz obse quio. **D**ixerūt enī eū studē necromā tice. ob ambitū. i. p̄p̄ cupiditatē di

gnitatis adq̄rende **D**ixerūt enī me intromississe de hac arte ob auariciā: qz essez ambitiosus z cu pidus hōris ad quē alit̄ puenire nō possem nisi hoc mō. **A**t q̄ p̄ certe. tu insita. i. inserta nobis p̄/ lebas de sede. i. de loco cupiditatē oim rez mortaliū. et s̄ tuis oculis nō erat fas esse locū sacri/ legio. i. cultui demonū. qz p̄ et. tu instillabas. i. paulatī infundebas aurib⁹ z cogitationib⁹ meis il lud pythagoricū **D**eo nō d̄ys. i. demonib⁹ seruiendū. nec pueniebat me captare. i. optare siue de/ siderare p̄sidia. i. aurilia vilissimoz sp̄um. i. demonū. quē tu p̄ponebas. i. locabas ī hac excellētīā vt silem deo facēs. **D**eīn p̄bat p̄ p̄uidū venerabiliū. se libez ab hoc crimie dicens **P**roterea. i. p̄ter illud qd̄ tu mihi testioniū p̄stas. innocēs penetral. i. vxor domus mee. cetus. i. multitudo ho nestissimoz amicoz. et socer scūs. s. **S**ymmachus et reuerēdus ipso adū: defendūt me eque sic alij amici ab oī suspitione hmōi crimis. s. necromātie **N**ō q̄ sacrilegiū est sacre rei furtū. **Q**d̄ p̄tingit t̄bus modis. s. auferēdo nō sacru de sacro. vl̄ sacru de sacro. vl̄ sacru de nō sacro. **H**oc ipz videt̄ id qd̄ est auferre seipm̄ z subtrahē deo. **V**el etiā sic legē possum⁹. **D**ixerūt me tractare exe crabilia. qz vt aiūt sine hūana cede z sanguine nepotū exerceri illa ars diabolica nō p̄t. nā ama/ re demones sanguinē dicunt. **J**ō q̄tiens necromātia noīat: cruoz admisceet. z colore sanguis faci lius puocant. **E**t hoc mō capit̄ sacrilegiū p̄ cultura demonū siue idoloz. inde sacrilegus. i. ido/ latra. z sic capit̄ in p̄posito **N**ō q̄ ambitus media pducta. ē cupiditas honoris. **S**z ambit⁹ me dia correpta ē circuit⁹. z p̄mo mō accipit̄ h. **N**ō q̄ p̄bia repellit oim cupiditatē bonoz exte/ riorū qd̄ scribit̄ in p̄mo li. de plātis q̄ p̄bia tria inducit. s. mentis illustrationē. felicitatis appetitū z mollis affluētie p̄temptā. **N**ō p̄bia facit hoīem silem deo: nō silitudine omnimoda s̄ p̄cipa tina. scz rōne et intellectu. ita q̄ hō p̄cipat aliq̄d̄ p̄ditionis diuine. ad imaginē enī et silitudinez dei p̄diti sum⁹. **I**mago q̄dem dei nobis est in intellectu z mentis rōnabilitate. **S**ilitudo ē ī mo rū p̄bitatez aīe puritate. **E**t tali mō etiā intelligit̄ illud **E**go dixi d̄ys estis. nō natura s̄ p̄ grām rōne scz et intellectu. **I**te **S**en. **H**oc mihi p̄bia p̄mittit q̄ me parē deo reddit. **E**t alibi dicit **C**ir speculatiū est q̄i deus ī hūano corpe hospitat⁹ **N**ō sacrilegiū non hz locū sub oculis p̄bie. qz

Quā vti alicui⁹ sceleris admixtione fuscarēt: ob am/ bitū dignitatis sacrilegio me p̄scientiā polluisse men/ titi sunt. **A**tqui et tu insita nobis: oim rez mortaliuz cupidinem de nr̄i animi sede pellebas. z sub tuis ocu lis sacrilegio locū esse fas nō erat. **I**nstillabas enī au ribus cogitationib⁹ qz quotidie meis pythagoricuz il lud **E**nyoy henon id est deo nō d̄ys seruiendū. **N**ec pueniebat vilissimoz me spiritū p̄sidia captare: quē tu in hanc excellentiā p̄ponebas vt p̄similē deo face res. **P**roterea penetral innocens dom⁹: honestissimo rū cetus amicoz. **S**ocer etiā sanctus. z eque adū ipō reuerendus ab omni nos huius criminis suspitione defendunt.

prosa quarta

phila p se oia agenda z faciendā ordinatissime disponit. z nō pmittit hōiem ad vana declinare. qz dicit Lull. in li. de fi. bo. z mal. **Ph**ia a superstitione liberat. metu mortis nō p̄turbat. **Et** est sup̄sticio vana religio. s. idolorū cultura. **Nō** penetrat est secreta camera vel locus secretus interior in domo vel in templo vbi reponunt clinodia. vel aliq̄ talia. **Et** ponit h̄ p̄ vxore boecij p̄ meta phorā. ponendo p̄tinens p̄ p̄tento. qz ip̄a p̄suevit morari in penetrati **Nō** q̄ Symmachus fuit qdā nobilis roman⁹ z socer boecij. cui⁹ filiā boeci⁹ duxerat noīe Elpe. q̄ lymmachus nō fuit tm̄ scūs interi⁹ in affectu: s̄ etiā reuerendū in exteriori actū. **Nō** q̄ p̄tiositas alicui⁹ fm̄ boeciū ex p̄tiositate sibi subditi p̄pendit. ibi. **Pr**eterea penetrat. zc.

Sed o nefas. illi h̄o de te tanti criminis fidē capiūt. atq; hoc ip̄o videbimur affines fuisse maleficio. q̄ tuis imbuti disciplinis: tuis instituti morib⁹ sum⁹. **I**ta nō est satis. nil mihi tuā p̄fuisse reuerentiā. nisi vltro tu mea potius offensione lacereris.

o phia. qz nihil imponit alicui nisi aliq̄ mō vī deat. atq; hoc ip̄o. i. p̄t hoc videbimur fuisse affines maleficio sacrilegij. s. necromātie. q̄a sum⁹ imbuti. i. instructi tuis disciplis. z sum⁹ instituti. i. informati tuis morib⁹. i. qz tuis disciplis repletus sum: necromāticū me asserūt. in q̄ apparet neq̄cia eoz. **Nā** nō sufficit eis q̄ me p̄t te non reuerent: qn̄ ip̄i te meū crimentē. hoc ē dicē. **Nō** satis est eis qz nō solū iō qz sū sapiens nō par cūr: s̄ insup̄ me lacerat. **Et** h̄ est qd̄ dicit **I**ta nō est satis. dolendo loquit. tuā reuerentiā nihil mihi p̄fuisse nisi vltro. i. sponte vel sine culpa tu potius lacereris ab illis mea offensione. **Hoc** dicit boeciū p̄ tanto qz iniuriati sunt sibi p̄t phiam. iō magis iniuriati sūt phie q̄ sibi. z sic phiaz laceratus p̄ tanto qz vacabat studio fugiebat p̄fortia stultoz. z q̄rebat secreta loca p̄pter studij. iō putabāt ip̄m loq̄ cū demonib⁹ z eis sacrificare. **I**te qz boeciū fere oia q̄ volebat facere: sua sapia faciebat. iō putabāt cū demonē h̄re familiarē sibi obsequentē. sic **Apulcius** opina tus est de **Socrate** q̄ h̄et familiarē deū de q̄ fecit libz quē intitulauit **De deo socratis**. **Pos** set etiā hec lra sic p̄tinuari **Ego** vellē p̄ te me excusare. s̄ o nefas nō p̄cedo s̄ crimē augeo zc

At vero hic etiāz n̄ris malis cumulus accedit. q̄ ex/ istimatio plurimoz nō rez merita: s̄ fortane spectat euentuz: eaq; tm̄ iudicat esse prouisa que felicitas cō/ mendauerit. **Q**uo sit vt existimatio bona/ prima om̄i nūū deserat infelices. **Q**ui nūc populi ruzores. q̄dis/ sone multiplesq; sentētie: piget reminisci. **Hoc** tm̄ dixerim vltimā esse aduerse fortune sarcinā. q̄ dū bo nis aliqd̄ crimen affigit: que p̄ferunt meruisse credū tur. **Et** ego quidez bonis oibus pulsus. dignitatib⁹ exur⁹. existimatione fedatus ob b̄ficiū supplicij tuli. nūc sint ruzores ppli. z q̄s multiples. qz p̄ et. diffone. i. discordātes sn̄ie sint de me. **Nā** qdaz dicit me reū esse: qdā nō. hoc tm̄ dixerit. i. volui dixisse vltimā esse sarcinā. i. ḡuissimū pond⁹ aduer se fortune. qz dū aliqd̄ crimen affigit. i. falso imponit bonis: ip̄i credunt meruisse. supple illa q̄ ip̄i boni p̄ferūt. i. patiunt. z ego bonis oibus t̄palib⁹ pulsus qz i exiliū relegatus. z exutus dignitatib⁹ bus. s. p̄sulatu qz damnatione p̄scriptus. z fedatus. i. maculatus existimatione ego q̄ pus virtute honestus reputabar: nūc scelere deformis reputor. et tuli. i. recepi supplicij. i. penā ob b̄ficiū

Nō q̄ vulgares nō iudicāt fm̄ merita rez vtz hō mereat aliqd̄ vel nō. s̄ iudicāt fm̄ euentū fortune. vñ hōiem b̄ fortunatū iudicāt felicē. male fortunatū iudicāt miser. s̄ tale iudiciū falsū ē **Uñ** dicit **Sen.** xlv. ep̄. **Nō** felicē hūc estimes quē vulgus appellat felicē. ad quē pecunia p̄fluxit s̄ illū cui om̄e bonū in aīo est credūz extensū **I**te bona estigatio deserit infelices. qz primū malū

Hic boe. ont vñ fuerit rō sup̄ta obiecti criminis qz ex ip̄a phia cui de ditus erat. vñ dicit exclamando **Pa** ter q̄ me nō eē necromāticū dicūt vt dictū est p̄ vitā: z p̄uersionē p̄ dictoz. s̄ o nefas. illi capiunt fidē. i. credulitatē tāti criminis de te. i. p̄t te **o** phia. qz nihil imponit alicui nisi aliq̄ mō vī deat. atq; hoc ip̄o. i. p̄t hoc videbimur fuisse affines maleficio sacrilegij. s. necromātie. q̄a sum⁹ imbuti. i. instructi tuis disciplis. z sum⁹ informati tuis morib⁹. i. qz tuis disciplis repletus sum: necromāticū me asserūt. in q̄ apparet neq̄cia eoz. **Nā** nō sufficit eis q̄ me p̄t te non reuerent: qn̄ ip̄i te meū crimentē. hoc ē dicē. **Nō** satis est eis qz nō solū iō qz sū sapiens nō par cūr: s̄ insup̄ me lacerat. **Et** h̄ est qd̄ dicit **I**ta nō est satis. dolendo loquit. tuā reuerentiā nihil mihi p̄fuisse nisi vltro. i. sponte vel sine culpa tu potius lacereris ab illis mea offensione. **Hoc** dicit boeciū p̄ tanto qz vacabat studio fugiebat p̄fortia stultoz. z q̄rebat secreta loca p̄pter studij. iō putabāt ip̄m loq̄ cū demonib⁹ z eis sacrificare. **I**te qz boeciū fere oia q̄ volebat facere: sua sapia faciebat. iō putabāt cū demonē h̄re familiarē sibi obsequentē. sic **Apulcius** opinatus est de **Socrate** q̄ h̄et familiarē deū de q̄ fecit libz quē intitulauit **De deo socratis**. **Pos** set etiā hec lra sic p̄tinuari **Ego** vellē p̄ te me excusare. s̄ o nefas nō p̄cedo s̄ crimē augeo zc

Hic boe. ont aliā cām sui morbi z ont se esse p̄turbatuz ex fame sue lesione. d. **Sup** deā qd̄em mala me satis ḡuant z quoquo mō possem illa ferre. atq; hic cumulus. i. augmen tatio accedit n̄ris malis q̄ existia/ tio. i. iudiciuz vel opio plurimoz. i. vulgarium nō spectat. i. nō respicit merita rez sicut hō mereat. s̄ spectat euentū fortune. i. iudicat hōiem fm̄ q̄ fortuna se h̄z circa ip̄m. et ea tm̄ iudicat vulgus eē puila a deo que p̄mendauerit. i. laudabiliora fecerit felicitas. i. p̄spa fortuna. q̄ sit. i. ex q̄ seq̄ vt existiatio bō deserat infeli/ ces. vñ me piget. i. tedet reminisci. q̄ cū me reū esse: qdā nō. hoc tm̄ dixerit. i. volui dixisse vltimā esse sarcinā. i. ḡuissimū pond⁹ aduer se fortune. qz dū aliqd̄ crimen affigit. i. falso imponit bonis: ip̄i credunt meruisse. supple illa q̄ ip̄i boni p̄ferūt. i. patiunt. z ego bonis oibus t̄palib⁹ pulsus qz i exiliū relegatus. z exutus dignitatib⁹ bus. s. p̄sulatu qz damnatione p̄scriptus. z fedatus. i. maculatus existimatione ego q̄ pus virtute honestus reputabar: nūc scelere deformis reputor. et tuli. i. recepi supplicij. i. penā ob b̄ficiū

Metrum quintum

quod infelices incurrit est quod vulgus male de ipsis opinatur. credit enim vulgus ea quae miseri patiuntur quod ex merito talia patiantur.

Dicit boetius. omne se esse perturbatum ex his quae vidit in mundo generaliter. scilicet bonos deprimi et malos extolli dicit. Ego vero video videre. id est cognoscere nefarias officinas. id est malas societates sceleratorum hominum: fluitantes gaudio quae propter et leticia et quaeque perditissimum. id est pessimum imminente. id est insistentem novis fraudibus delationum. id est accusationum. et video deo bonos iacere. prostratos. id est depresso terrore nostri discriminis. et etiam video deo quaeque flagiciosum. id est pravum hominem incitari ad audendum. id est ad presumendum facinus. id est peccatum impunitate. id est sine pena. non propter. incitari premiis ad efficiendum. id est ad perpetrandum facinus. id est peccatum. at propter ego video insontes. id est innocentes. non modo. id est non tantum prius securitate verum etiam defensione. Itaque propter liber. id est placet mihi exclamare ad deum celi quae talia permittat in mundo ut mali exultent: et boni deprimantur. et cum omnia alia certo ordine regat: solos homines et ad eorum regem spernat. et in se sibi sequentibus dicit. Non quod boetius quod erat turbare mentis et in statu miserie. videbat quod mali in hoc mundo essent potentes et viverent impuniti. boni autem impotentes et vident irremunerati. et propter in quarto huius ipsi solando probat malos propter esse impotentes. et bonos esse potentes. et malis nunquam deesse sua supplicia. et bonis nunquam sua premia. Non quod officine dicuntur domus officialium ubi reponuntur ea quae ad ipsos spectant. et ad eorum officia sic sunt cellaria et granaria et alia huiusmodi. Dicit autem accipiunt officine propter congregatione malorum. vel etiam iniquas mentes hominum vocat officinas. et dicuntur ab officio eius. id est noceo

Dicit incipit quintum metrum huius primi libri. quod dicitur pindaricum

ab inventore. anapesticum a pede pedante. Est autem anapestus pes trarius dactylo: stans ex primis duabus brevibus et tertia longa syllaba. Et est metrum acatalecticum. id est sine defectu In hoc autem metro boetius exclamat propter prudentiam divinam admirans quod omnia regantur a deo propter actus humanos. licet hoc falsum sit. tamen boetius sic videbat secundum statum turbatum Et dividit. primo commendat divinam prudentiam ex gubernatione celestium et terrestrium. et tangit actus humanos non regi a deo. 3. ro gat deum ut regat actus hominum. scilicet ibi. Omnia certo. tertia ibi Quisquis rex. Prima dividit. primo commendat regem divine prudentie circa celestia. 2. magis circa terrestria. ibi Tu vis variis. Primo dicitur conditor. id est creator orbis stelliferi. id est ferentis stellas. quod nixus. id est adiutus perpetuo solio. id est eterne sedis. versas. id est frequentis ortus celum rapido turbine. id est veloci motu. et cogis sidera pari lege. id est debiti ordine ut ipsa luna nunc. id est aliquando lucida pleno cornu sic in plenilunio. obvia. id est opposita totis flammis. id est lumibus fratris. id est solis. ipsa luna condat. id est abscondat minores stellas quae in plenilunio non videntur propter maius lumen. et tu cogis nunc. id est aliquando ut ipsa luna ex his pallida obscuro cornu. ipsa ex his prior phebos. id est soli pdat. id est amittat lumina. id est lucem. quod dicitur. Tu facis ut luna quanto magis recedit a sole: tanto magis illuminatur. et lumine suo obscurat minores stellas. et quanto magis appropinquat soli tanto plus obscuratur. et tu cogis ut hesperus. id est stella vespertina quae agit argentes. id est frigidus ortus. tunc noctis. id est i crepusculo quod est prima pars noctis sequendo solem. iste hesperus de mane lucifer dicitur. pallens i ortu phebos: iterum mutet sol. tas habenas. id est solitos cursus. nam cum de vespere sequitur solem: et mane procedit ipsum. et tu stringis. id est coartas

Metrum anapesticum pindaricum

O Stelliferi conditor orbis
Qui perpetuo nixus solio
Rapido celum turbine versas
Legemque pati sidera cogis
Et nunc pleno lucida cornu
Totis fratris obvia flammis
Condat stellas luna minores
Nunc obscuro pallida cornu
Phebo propior lumina perdat
Et qui prime tempore noctis
Agit argentes hesperus ortus
Solitas iterum mutet habenas
Phebi pallens lucifer ortu
Tu frondiflua frigore brume
Stringis lucem breviora mora
Tu cum seruida venerit estas
Agiles nocti dividis horas

lucē. i. diē breuiore moza tpe brume. i. hyemis. frondiflue. i. facientis frondes fluere. z cuz feruida estas venēt. tūc tu diuidis. i. distinguis agiles. i. breues horas noctis. q. d. tu facis q tpe hyema mali noctes sūt plixiores dieb⁹. in tpe estivali ecōuerso Nōndū q de⁹ dī cōditoz stelliferi oz bis qz ab ipso dependet celūz tota natura. ex. xij. metaph. Et dī residē in ppetuo solio. qā i celo qd est ppetuū. nā celū est locus deoz z spūum. z oēs/barbari z greci: z q cūqz/purāt deos ec. cū locū qui surū est deo attribuit: tanqz imoztale imoztali coaptātes. pmo celi z mūdi. Et dī vertē celū rapido turbine. **Not⁹** enī firmamētī dī rapidus qz suo motu rapit secū alias speras **Nō** verso sas. ē vbnū frequentatm. z sigficat frequent vtere. z in hoc innuit q celū sp mouet z nō cel sabit. qz dicit Cōmetator **Nō** est timendū q celū stet. Et rō. qz mouēs celū mouet sine fatigatio ne. z sine pena. xij. metaph. **Itē** de⁹ est nixus ppetuo solio. i. pūctus ppetuo celo. **Cū** de⁹ tri plicit ē in vniuerso. s. essentialit seu pūctialit. sacralit seu mysterialit. z misericordialit. **Essentialit** sine pūctialit ē in sua vera claritate in q ipm hō nunqz vidit sic dīc ppha **Deus** nemo vidit vnqz sic ipse est in ppetuo solio. **Sacralit** seu mysterialit de⁹ est in sacro eucharistie qd rata fide cre dim⁹. **Sz** misericordialit de⁹ est vbiqz fm q dīc scriptura **Mia** dñi plena est fra. Et in puenit dī cū pūctio fm q dīc scriptura **Deus** est vbiqz **Nō** fm **Ugnitionē** soliu ē sedes regalis ex so lidis lignis facta: dīcā a soliditate. i. a firmitate. **Nō** q de⁹ cogit sidera pati legē. nō violenta nec coacta motione. qz nullū violentū ppetuū. s. cogit ea volūtarīa ordinatōe obſuare legē. i. de terminatū motū vt tpe eis statuto oriant z occidāt. **Nō** q luna de se ē corpus opacū recipies lumē a solet i ea pte que ē versus solē illuminat. cū aut dirēde opposita sit soli sic in plenilunio. tūc lumē suo obſcurat minores stellas. eo q maius lumē offulcat minus. s. cū luna ē in ista pte celi in q est sol sic ptingit in pūctiōne: tūc supior ps q est versus solem ē illuminata. z inferior ps q ē versus nos ē obſcurata. z tūc nihil videm⁹ de luna. s. cū incipit elongari a sole: tūc ps clō gata: in cipit modicū apparē nobis. z tūc dicim⁹ esse nouilunū. z qnto plus elongat tāro pl⁹ appa ret nob illūinata **Nō** boeci⁹ dicit solē esse frem lune. qz fm fabulas **Jupit** pūbens cū latona genuit ex ea duos gemellos. i. phebū qui dī sol. z dianā que dī luna. z sic fm fabulas sol ē frater lune. **Nō** stella q de vespe sequit solē: z de mane pcedit/hz diuersa noīa. ptz p vsum **Lucifer** auroza: ven⁹: vesperus: hesperus idem. **Quō** at sit possibile q eadē stella de vespe sequat solē z de mane pcedat: **Dicit** aliq q hoc nō ptingit in vna z eadē pte anni s. in diuersis. **Dicit** enī q in estate sequit solē. z in hyeme pcedat. **Sz** hoc est p oēs audōres dicentes hoc esse i eodez tpe anni. **Alij** dicūt q mercuri⁹ z ven⁹ sint stelle silis coloris z qntitatis. qz vna qnqz sequit so/ le: alia pcedit. z sic videt esse vna stella q sequit z pcedit. s. hoc nō est. **Ugnitio** dīc q ven⁹ ē al/ tior sole. z loquit fm antiquos astrologos q locauerūt venerē sup solē. **Cū** igit ptingit q ven⁹ z sol sit veniūt ad occasū qz venus ē altior: diutius videt in sero qz sol. eadē rōne citi⁹ videt in mane: quis eque cito discurrāt. **Nā** citi⁹ videntē ascendētia remota qz ppinqua. z diuti⁹ videntē descendētia remota qz ppinqua. lz eqli motu incedāt. **Sz** moderni astrologi locāt venerē s. so/ le. **Alij** dicūt q vna est stella q vno tpe sequit solē: alio tpe pcedit. z dicūt fm **Ptolemeū** q illa stella hz epicyclū in cui⁹ circūferentia deserēt corpus ei⁹. **Est** at epicyclus circūferentia cuius centū ē in circūferentia orbis deferentis. **Nūc** aut est ita q epicyclus veneris sp est cū sole. ita q si ptrahat linea a centro fre p centū epicycli veneris ad firmamentū: eadē linea trāsbīt per centz solis: z nō multū distabit ab eo. **Cū** at ven⁹ feratur in circuitu epicycli: aliqñ erit i eadez linea cū sole. aliqñ pcedit. aliqñ sequit. **Itē** moza solis sup orizontē facit diez. cū dies sit latio solis sup terrā. **Moza** at solis sub orizonte: facit noctez. et qz longiore facit mozā tpe estivali sup orizontē z breuiore sub orizonte. iō dies estiuales longiores sūt noctib⁹. **In** hyeme at sit ecō

Tua vis variū temperat annum
Ut quas boree spiritus aufert
Reuehat mitis zephyrus frō des
Queqz arcturus semina vidit
Syrius altas vrat segetes
Nihil antiqua lege solutum
Linqvit pprie stationis opus.

Querso ppter qd dies hyemales breuiores sūt noctib⁹.
Dic boe. pmedat regimen diue puidētie magis cir ca frestria. s. circa ptes anni d. **D** xus tua vis. i. virtus temperat. i. ordinat variū annū. i. diuersas ptes anni vt mitis zephyrus. i. vent⁹ vernalis reuehat. i. reducat frō des quas aufert. i. destruit spūs. i. status boree. z tua vis temperat vt qcūqz semina vidit arcturus illa stella altas. i. longas segetes vrat syrius. i. stella canicula tpe estina li. **Et** subdit. nihil solutū. i. segregatuz antiq. i. etna lege diuine puidētie linqvit. i. derelinquit opus pprie statio nis. i. ad qd operandū est statutuz. **Nō** q qtuoz sunt

ptēs anni. s. ver. hyems. autumn^o. et estas. In vere fiat ventus q̄ dī zephyrus q̄ est collateralis fauonij. 7 qz status ei⁹ est lenis. iō dī mitis 7 pducit viridia. In hyeme et maxie i principio viget status borec q̄ est ventus collateralis aq̄lonis: cui⁹ status ē fortis 7 frigidus 7 destruit viridia 7 nudādo arbores. Nō arcturus ē stella circa maiore vlsam q̄ dī vidē semina. qz tpe sui ortus q̄ orit cū sole: sic seminat. sic in autūno. Itē de arcturo dīc Jst. i. li. etym. Arcturus ē sidus p^o can dā maioris vlsē positū. 7 orit tpe autūnali. S; dicit Uegeci⁹ arcturū oriri post idus septēbris xvij. kal. octobris. Nō sirius est stella q̄ alio noie dī canicula. Et dī a siren qd̄ ē tradus ppter longū tractū calozis. 7 apparet cū sol est i cācro. 7 dī vtere segetes. i. maturare. Itē dicit Jst. Canicula ē stella. 7 dī sirius q̄ estiuis mēsb^o i medio centro celi ē. 7 iūcta cū sole duplicat calor ei⁹ et dissoluunt corpaz euaporāt. a q̄ stella dicunt dies caniculares in q̄bus molestē s̄ purgatōes

In ista pte boe. tāgit ad⁹ hoīm nō regi a pudentia dina: s̄ derelictos regimī fortūe d. **D**e⁹ tu gubernās oia certo fine. i. certo ordine ad finē. 7 respis. i. spernis regē solos ad⁹ hoīm. q̄ o reātor deus tu merito cohibē. i. coerearis. Cur lubrica. i. instabilis formā vsat. i. vtit tātas vices. i. altnationēs. qz ipa pmit insontes. i. inocētes noxia pena: debita scelerī. i. homi scelerato. 7 pueri mores. i. hoies pueri i morib^o resident in cello solio. i. i alto loco. 7 ipi nocētes. i. mali calcāt sancta colla. i. colla scōz hoīm iusta vice. i. altnatione. q̄ sci potius deberēt calcare colla nocentū q̄ ecōuerso. 7 clara v̄tus. i. hō clare v̄tutis iacet p̄dita. i. abicōdita obscuris tenebris. i. ab hoīb^o vicio obscuraris. 7 iustus hō tulit. i. sustulit crimē iniq̄ hoīs. et piuria nil nocet ipsis iniq̄s. nec fraus compta. i. ornata mēdaciū colore. i. falsa apparētia nocet ipsis s̄ cū prauis libuit vti virib^o. i. exerce vires. q̄s p̄uos metuūt inumeri ppli. i. vulgāres tunc ipsi gaudent subdē. i. suplatāe sumos reges. i. bonos 7 sapientes. qz ē alios regere et gubernare. Itē deus oia gubernat certo fine qz dicit Cōmend. p. metaph. De⁹ ē mensura oim 7 regla 7 infallibilē v̄z metz. Idē dīc pmo ce. 7 mū. Entia diuina nos gubernāt 7 regūt: i nobis sūt q̄i finis. Itē illd̄ qd̄ est sapientissimū. regit certo fine. cū sapientis ē regē. s̄ deus ē sapientissim⁹ eo q̄ sapia a deo pcessit. Un serā p̄tura Dis sapia a deo est. Nō boecius vidit i mūdo bonos deprimi: 7 malos exaltari: cū tñ poti⁹ fieret ecōuerso. Itē sibi videbat q̄ adūs 7 opationes hoīm nō regerent a deo. s̄ magis a fortuna q̄ hūc hūliat 7 hūc exaltat. Ideo ipse deo pquerit

Hic boe. rogat vt deus regat adūs hoīm 7 hoies sic regit celū. **D**e⁹ quisquis de⁹ es tu q̄ neāis. i. iūgis federa. i. cōcordias rez. respice miseras tras. i. hoies in fris hitantes. nos eni hoies nō sum⁹ vilis ps s̄ valde nobilis tanti tui opis. i. mūdi: nos q̄rimur. i. pcutimur salo. i. mari 7 amaritudini fortūe. Itē tu deus p̄pme. i. restringe rapidos fluāus. i. magnos impetus fortune. 7 eo fedē. i. regimie q̄ regis imensuz celū. tu firma. i. robora stabiles tras. i. hoies stabiles in tra. Nō boecius dicit hoīem nō esse vilē partē mūdi qz scribit in plogo li. de pomo Aristotelis. Nō est dignissima creatura: s̄litudo oim: ad imaginē dei fact⁹. et. ij. de aia: qd̄āmō aia puenit cū oibus creaturis. Cōuenit eni cū angelis i intelligēdo. cū brutis i sentiēdo. cū plātis in vegetādo. cū lapidib^o in essēdo. Nō boecius ppat fortunā salo. i. mari. Sic eni nauis v̄ndis marinis iadāt nūc in altū. nūc in pfundū. sic hō p fortunā nūc in p̄speritate leuat. nūc in aduersitate deijcīt.

Omnia certo fine gubernans
Hominum solos respis adūs
Merito reātor cohibere modo
Nam cur tantas lubrica versat
Fortuna vices? p̄mit insontes
Debita scelerī noxia pena
At peruersi resident cello
Noxes solio. sanctaqz calcant
In iusta vice colla nocentes
Latet obscuris condita virtus
Clara tenebris. iustus qz tulit
Crimen iniqui
Nil periuria. nil nocet ipsis
Fraus mendaciū compta colore
Sed cum libuit viribus vti
Quos innumeri metuunt populi
Summos gaudent subdere reges
Ideo ipse deo pquerit

Diam miseras respice terras
Quisquis rerum federa neāis
Operis tanti pars non vilis
Homines. quatimur fortune salo
Rapidos reātor compume fluā⁹
Et quo celum regis immensum
Firma stabiles federe terras

Cōuenit eni cū angelis i in creaturis. Cōuenit eni cū angelis i in

Prosa quinta

Increpacio philosophie cur se exulē patet ppter longinquitatem urbis cū eius patria sit padisus.

Nec ubi p̄tinuato dolore delatram: illa vultu placi
do nihilq; meis questib⁹ mora. **P.** Cū te inq̄
mestū lachrymātēq; vidisset/ ilico miser exulēq; cog
nouit. Sed q̄ id longinquū esset exilium: nisi tua p̄di
disset oratio nesciebā. **S.** tu q̄ p̄cul a patria/ nō q̄dez
pulsus es: s; aberrasti. **A.** si te pulsū existimari mauis
te poti⁹ ipse pepulisti. **N.** id q̄dem de te nunq; cuiq;
fas fuisset. **S.** enī cui⁹ oriūduus sis patrie remiscaris:
nō vti atheniensū quōdā multitudis imperio regit:
s; eius vn⁹ dñs est/ r vn⁹ rex/ vnus r p̄nceps q̄ regit
eam. qui frequentia ciuiū/ nō depulsione letatur. **Cu**
ius agi frenis atq; obtēperare iusticie: sūma libertas
ē. **A.** ignoras illā tue ciuitatis antiq̄simā legē: qua
sancitū est ei ius exulare nō esse: q̄squis in ea sedē sū
dare maluerit? **N.** q̄ vallo eius ac munimine p̄tinet:
nullus metus ē ne exul esse mereat. **A.** q̄squis inha/
bitare eā velle desierit: parit̄ desinit etiam mereri.

fuisse fas. i. licitū. cuiq; s. hoi. **S.** enī remiscaris. i. recorderis cui⁹ patrie. i. de q̄ patria sis oriū/
dus. i. nat⁹. nō vti p̄ sic citas atheniensū q̄ndā regit impio. i. ex p̄cepto multitudis. i. multoz re/
toz. **S.** equit grecū qd̄ tātū valet in latio. s. vn⁹ ē dñs r vn⁹ rex. vn⁹ r p̄nceps q̄ gaudet de fre
quetia. i. frequeti inbitatione ciuiū. i. incolaz. r nō depulsione. **Cui⁹** regis agi. i. duci frenis. i. p̄ce/
pris. atq; p̄ et. obepare. i. obedire iusticie sūma ē libertas. **A.** n. p̄ nunq̄d ignoras illā antiq̄simaz
legē. i. statutū tue citatis. i. recte rōnis q̄ sancitūz. i. p̄firmatū ē ius nō eē. i. ad eā nō p̄tinet exulare
. i. exiliū pati q̄squis. i. q̄cunq; maluerit. i. optauerit sūdare. i. locare in ea citate sedē. i. inbitationem
suā. **N.** p̄ qz qui p̄tinet. i. p̄hendit vallo ac munime ei⁹. i. citatis. nlls metus. i. timor ē illi ve
mereat esse exul. at p̄ s. q̄squis desierit. i. cessauerit velle inbitare ip̄am citatē: parit̄ desinit etiaz
mereri. i. meritū p̄seq. **N.** q̄ delatrare p̄prie est canū. in p̄posito at̄ delatrare est vrgente dolore
rōnem loq̄. **A.** sic boeci⁹ qz dixit ad⁹ hoim nō regi a deo: rōnem loquebat. s. dic̄ se delatasse

N. nō est hois sapientis moueri ex his q̄ dicunt ab insipiente rōnem. s. magis debet insipi
entē instruē r p̄solari. s. p̄bia nō fuit mora ex questibus boeci⁹ s. magis ip̄z p̄solabat **N.** p̄bia
cognouit boeciū esse miser r exulē. **M.** miser est ille cui⁹ anim⁹ sequit̄ mutationē rex t̄p̄atuz. ita q̄
extollit̄ in p̄speris r depmit̄ i aduersis. **E.** xul in p̄posito est ille nō qui mutat regione: s. q̄ agit r
rōnem. **N.** q̄ p̄ lachrymas p̄t cognosci q̄ rō hois sit turbata. s. q̄ntū turbata sit nō cognoscit̄
nisi finone dolentis. s. dic̄ p̄bia lachrymis cognouit te eē exulē. s. q̄ntū esset exiliū nesciebam nisi
tua oīo mihi p̄didisset. **N.** ille pulsus est a patria q̄ oīo rōnem amittit. s. ille aberrat q̄ infra
patriā in aliq̄ rōnem retinet: r in aliq̄ amittit. **B.** oeci⁹ at̄ nō erat pulsus p̄cul a patria qz nō totā
rōnem amiserat. credebat enī oīa regi a deo. s. in hoc aberrabat q̄ ad⁹ hoim a deo regi nō puta/
bat. **N.** de patria hois q̄ est recta rō loquit̄ **S.** enī. in de rem. foris. dicēs **P.** patria est vbiq; qz
bō bñ est. illud at̄ qd̄ bñ in hoie est: nō in loco ē. **I.** n hois inq; p̄tate est: si sapiēs est non peregrī
nat̄. s. stultus: exulat **N.** a patria rōnis nlls boeciū expulit nisi ip̄e scipm. qz boeci⁹ nō aliens

D.ic incipit q̄n
ta pla h⁹ p̄mi li. i.
q̄ boeci⁹ ont̄ quō
phia se habuit ad

suaz querimoniā. r qd̄ ex ea cogno
uerit. r⁹ p̄bia qd̄ dicta boeci⁹ irra/
tionabilia paruipēdit. 3⁹ s̄ breuita
te recolligit ea q̄ ip̄m boeciūz p̄tur
babāt. q̄rto p̄bia dat modū remede
di ip̄m boeciū. s. da ibi. Itaq; nō tā
stia ibi. **E.** tu qd̄ de tuis. q̄rta ibi.
S. qm̄ plim⁹. **D.**ic p⁹ **P.**ostq; ego
boeci⁹ delatram. i. r̄ r̄atōnez locut⁹
sū. hec supple p̄dicta p̄tinuato dolo
re. i. assidua turbatōe. illa. s. p̄bia pla
cido vultu nihil mora ē. i. irata me/
is questib⁹. i. de meis q̄rimonijs in/
quit. i. dixit. **C.**ū. i. qm̄ ego vidisset te
boeciū mestū. i. tristē. qz p̄ et. lachry
mātē. i. flentē. ilico. i. statū p̄gnoui te
miserū. qz p̄ et. exulē. s. q̄ longinquū
. i. remotū esset exiliū ego nesciebat
. i. ignorabā nisi tua oīo. i. sermo mi
hi p̄didisset. i. renclasset. s. tu. s. boeci⁹
qd̄ p̄ certo nō es pulsus qz p̄cul. i.
valde remōte a patria. i. a iudicō rō
nis. s. aberrasti. i. xuiasti. at p̄ s. si te
mauis. i. magis vis estiare pulsus a
patria poti⁹ supple tu ipse pepulisti
te boeciūz. nam p̄ quia. qd̄dem p̄ cer
to. id supple repellē te a patria nōq;

Prosa quinta .li.i.

impetu s̄ pprio defectu terminos z limites rōnis exiit. **N**ō ciuitas atheniensū regebat impē-
rio multitudinis. p̄mo enī eā regebāt reges: postea succedente tpe p̄ncipes. tandem p̄ regimie eius
singulis annis eligebant. xxxviii. sapientes. s̄ patria rōnis tm̄ vno p̄ncipe regit. s̄. deo q̄ ē regis
recte rōnis. **N**ō hō dī oriūda p̄ria rōnis inq̄ntū aīa ei⁹ itellec̄tia q̄ vtit̄ recta rōne a deo oriūf

Nō in tantū hō manet in patria rōnis in q̄ntū deo subūct̄ z legi diuic. z qz d̄ in subiectione
suoz delectat̄. iō letat̄ in multitudine ciuū. z nō in expulsionē eoz. **R**epellit̄ at̄ aliq̄s a patria ra-
tionis deo rebellādo: et a recta rōne recedendo. **N**ō q̄ obtemperat̄ se deo est sūme liber. qz in
q̄ntū aliq̄s agit s̄m rectā rōnem in tantū est liber. s̄ p̄ obtpare se deo hō maxie agit s̄m rōnem. s̄
talis maxie liber est. **U**n̄ **S**en. li. ep̄ dicit **Q**ueris que sit libertas. libertas vera est nllī rei pre-
ter q̄s deo seruire. eq̄nimit̄ p̄sperat̄ aduersa ferre. z fortunā in equū ducē. **N**ō q̄ a citate rōnis
nlls exultat̄ nisi p̄ affectionē t̄paliū. talis at̄ affectio est volūtaria z iō sola volūtate aliq̄s exultat̄
a tali citate. z qz talis affectio nō p̄t hoīez occupare q̄diu est infra terminos recte rōnis. iō dic̄
phīa. **N**am q̄ vallo eius. zc.

Dic phīa q̄dā dicta irrōnabilia
boeci p̄cipēdit. d. **E**x aberrasti a
patria rōnis. itaqz p̄ ergo. non tā. i.
nō tantū facies. i. dispositio h̄ loci
.i. exiliū. q̄s. i. q̄ntū tua facies. i. interi-
or dispositio mētis tue mouet me. i.
p̄turbat me phīam. q̄ deiecta est ad
uersitate fortune. **E**t qz superi⁹ cōi-

questus fuit de carentia bibliothecae librorū: istā carentiā parūpendens phīa dicit. nec ego phīa
req̄ro. i. inuestigo parietes bibliothecae comptos. i. ornatos eboze. i. ossib⁹ elephantū. ac p̄ etiā. vi-
tro. i. gemis p̄ciosis. q̄s. i. inq̄ntū supple ego req̄ro sedē. i. tranquillitatē tue mētis i qua mēte nō col-
locari. i. nō posui libros. s̄ illud qd̄ facit precii. i. p̄ciositatē libris. s̄. sentētias meoz librorū. **N**ō
q̄ boeci⁹. s̄. p̄querendo de statu suo solū deplangit incōmoda corpalia: nō curās deiectionē ani-
mi sui. vñ phīa p̄ hoc: solū deplangit sui animi deiectionē. z incōmoda corpalia p̄cipēdit. **E**t qz
supius. iiii. p̄sa dixit boeci⁹. **N**ūquid nō mouet te facies h̄ loci. iō phīa s̄ sibi r̄ndens dicit. m̄to
plus moueor p̄t animi deiectionē q̄ p̄t locū exiliū in q̄ existis. **H**ō enī fortis aīo oī loco vtit̄ p̄
patria. vñ **Q**uid. in li. de fasti. **O**mne solū forti patria est vt piscibus equoz. **E**t qz etiā p̄questus
fuit de bibliotheca r̄ndet phīa q̄ ipsa poti⁹ deplangat s̄nias librorū quas p̄ obliuionē perdidit q̄s
carentias bibliothecae et librorū.

Dic phīa s̄ breuitate recolligit
q̄ boeciū p̄turbauerūt. d. **E**t tu boeci
ci dixisti vera de tuis meritis. i. fa-
ctis in cōe bonū. i. p̄t vtilitatē oīm
hoīm. s̄ dixisti pauca supple b̄nficia
tibi euenisse p̄ multitudinē gestorū
.i. factorū tuoz. et tu mēorasti. i. reci-
tasti nota. i. manifesta cūctis hoīb⁹.
z honestate scz de saluarione senat-
us. vel falsitate. i. p̄pilatione falsaz
l̄raz obiectorū. i. imputatorū tibi. q̄dē
p̄ certo tū stric̄tim putasti. i. existia-
sti attingendū supple esse recte. i. rō-
nabilit̄ de scelerib⁹. i. de vicijs. qz p̄
et fraudibus. i. deceptionib⁹ delato-
rū. i. accusantū q̄ ea. i. oīa ista cele-
brent. i. memorent meli⁹. qz pro et.
vberius. i. copiosius ore. i. sermone
vulgi recognoscentis. i. memoratis
oīa. etiā tu boeci increpuiisti vehement̄. i. fortit̄ factū. i. opus iniusti senat⁹ supple totius. et tu etiā
doluisti de n̄ra eriminatione. i. vitupatione. z etiaz tu fleuisti. i. defleuisti damna. i. crimina lese opio-
nis. i. maculate fame tue. **P**ostreō. i. vltio doloꝝ incādūit aduersus fortunā. i. s̄ fortunā. qz p̄ ei sup

Itaqz non tā me loci huius q̄ tua facies mouet **N**ec
bibliothecae potius comptos eboze ac vitro parietes
q̄ tue mentis sedez requiro. **I**n qua non libros s̄ id
quod libris precii facit: librorū quondā meoz senten-
tias collocavi

Et tu q̄dem de tuis in p̄mune bonū meritis vera q̄-
dem: s̄ pro multitudine gestorū tibi pauca dixisti. **D**e
obiectorū tibi v̄l honestate vel falsitate/cunctis nota
memorasti. **D**e sceleribus fraudibus q̄ delatoꝝ recte
tu q̄dem stric̄tim attingenduz putasti. eo qz ea melius
vberiusqz recognosceris oīa vulgi ore celebrent. **I**n
crepuiisti etiā vehement̄ iniusti factū senatus. **D**e no-
stra etiam criminatione doluisti. **L**ese quoqz opionis
damna fleuisti. **P**ostremo aduersus fortunā doloꝝ in-
cādūit p̄questusqz nō eque meritis premia pensari.
In extremo margine muse sciuentis vtiqz celū tras
quoqz pax regetet vota posuisti.

Metrum sextum

ple tu boeci questus es non pensari. i. rebui equa. i. digna premia meritis. i. p meritis. In extre
mo. i. in fine sciuentis muse. i. furientis metri tu ppoluisti. i. x disti vora. i. pces q ca par supple di
uine puidencie reger fras. i. hoies frenos vri p sic regit celi. **N**o q ista oia fuerit ca pturba/
tionis metis boecy. z praactant ea in qrtta prola. z in fine metri **S** telliferi.

Sed qm plurim^o tibi affectuum tumultus incubuit di
uersus te dolor/ira/meror qz distrahit. vri nuc mens
tis es. nondum te validiora remedia pringunt. Itaqz le
uioribus paulisper vtemur. vt que i tumorē pturba/
tionibus influentib^o induruerunt: ad acrioris vim mei
dicam^{is} recipienda tactu blandiore mollescant.

medijs vt ea q induruerunt. i. indurauerunt in tumorē. i. inflaturā. pturbationib^o. i. tristitij animi
influentib^o. i. euientib^o et vt illa mollescant. i. mollia fiant blandiore tactu. i. leuiozi medicina ad
recipiendā vim acrioris. i. fortioris medicam^{is} **N**o q boeci^o fuit distra^o multitudi affecti
oni. i. ira: merore z dolore. Na ira trahit hoiem ad vidiā. dolor ad despationē. meror ad totius
mentis aggrauationē. iō dicit pbia q sua pturbatio iā nō possit sustinē fortiora remedia. s vellet
sibi adhibē leuia vt p talia ppatuz z disposituz psequēt possit pcipe remedia acriora.

Metrum glyconicum choriambicum.

Dum phebⁱ radijs graue
Lancris sidus inestuat
Lum qui larga negantibus
Sulcis semina credidit
Elusus cereris fide
Quernas pergat ad arbores
Nunq purpureum nemus
Lecturus violas petas
Lum seuis aquilonibus
Stridens campus inhorruit
Nec queras auida manu
Vernos stringere palmites
Vuis si libeat frui
Autumno potius sua
Bacchus munera contulit

choriambicu a pede p dante. Est aut choriabus pes con/
stans ex prima et vltima longa z duabus medijs breuib^o
Unde pms pes h^o metri est spondus. scd^o choriabus.
tertius pirrhikius qui est pes constans ex duabus breui
bus. z loco eius aliq^o ponit iambus q pstat ex prima bre
ui z vltima longa. In hoc g metro pbia pbat dictu su
um p exempla. dicit eni q boecio p nuc non puenirent re
media fortia. s alio tpe. pbat g q oia requirāt tps desmi
natu. z si fiat extra suu tps nō pperant. Et hoc pbat tri
bus exemplis. 1° tangit tpa nō pmisseri q deus distingit.
ibi **S**ignat tpa. Primu exemplū est de semie. qd si semi/
nat nō debito tpe nō pferit fructu. vt siqs semiare i iulio
vel i augusto. vñ dicit sic in lra **C**ū p qn graue sidus can
cri illi^o signi inestuat. i. inardescit radijs phebⁱ. i. solis. tuz
.i. in illo tpe q credidit. i. pmissit larga. i. copiosa semia sul
cis. i. cauernis tre negantib^o supple spem mests. talis clu
sus. i. frustrat^o fide. i. bñficio cereris. i. dec frugū pgar. i. ac
cedat ad arbores quernas. i. quercuū z vescat fructib^o ea
rū. **T**ūc ponit scdm exempluz de florib^o qz hō frustra
querit tpe hyemali: cū tps eoz sit in vere. vñ dicit in lra.
In lectur^o. i. collecturus violas tales flores nunq petas
.i. accedas purpureū nemus. i. floridā siluā. cū. i. qn capus
stridens. i. sonans inhorruit. i. horribilit apparuit seuis aq/
lonib^o. i. crudelib^o ventis hyemalib^o. **T**ūc ponit trium
exemplū. z est de vuis que mature sūt in autumno. z ideo
frustra qrunē tpe snali. vñ dic i lra. **S**i libeat frui vuis non qras auida. i. cupida manu stringē
vernos palmites. i. snales vites. qz bacchus de^o vini poti^o ptulit sua munera. i. vvas autumno
.i. tpe autumnali. **N**o q sidus cācri dī graue qz sole exñte i cācro: hoies gūant nimio calore.
q tpe nō est seminandū. qz ad hoc q semen pualescat reqrit humor q calore solis feruido tpe re
soluit z euaporat. **N**o fm fabulas cū pluto rapuerat Proserpinā: mf eius cerces querēs ipam
in tris z nō inueniens denegauit hoib^o bñficiū frugū. z tūc hoies pgebāt ad arbores quercuū z
comedebāt glādes. z sic loquit pbia in lra. **N**o strideo des. vel strido dis. est fortit sonare vt
dentes pcutē vel frendē. **D**

Prosa sexta

Dic ont phia tpa nō pmisceri q̄ deus distingit. d. **De** signat .i. ordinat tpa aptans ea p̄p̄is officijs. nec ipse de^o patit misceri vices. i. alternationes tempoz. ita q̄ tps vni officio deputatū p̄ueniat alteri q̄s vices tpm ipse coeruit. i. distinxit. **Et** addit **Sicut** querēs aliq̄ tpe nō debito frustra in q̄rendo. sic illud qd̄ deserit certū ordinē p̄cipiti. i. festina via: illud nō h̄z letos exitus. i. p̄sp̄erū euentū. **Sic** a fili si phia relicto debito tpe misstrasset boecio fortē medicinā nō fuisset p̄sp̄ata i medicādo ip̄m. **Nō** q̄ p̄ debito ordinē res p̄seruat i suo esse ⁊ in sui natura. ⁊ qd̄ deficit ab ordie etiā deficit ab esse. vñ **Boecius** q̄rto h̄. sc̄da p̄sa. **Est** enī qd̄ retinet ordinē suatq̄ naturā. qd̄ nō ab h̄ deficit: esse qd̄ i sui natura sitū est derelinq̄t. **Propt̄** qd̄ debit^o ordo in oibus est obseruādu. **Un̄** poeta. **Est** ordo sūma limes sapiētis i arte. **Ergo** dic phia qd̄ p̄cipiti via. **Nō** om̄e agens in agēdo debet p̄stitūre sibi bonū finē qz rōne boni finis agens meret. ⁊ rōne mali finis demeret. **Un̄** poeta. **Non** dat̄ extemplo bō post p̄mordia merces **Cōgrua**. s̄ reāus p̄mia finis h̄z. **Cū** igit̄ inordinatio impediāt bonitatem finis. iō vitanda est.

Nec est se^z ⁊ vltia p̄sa h̄ p̄mi. i. q̄ phia inquit cāz radicales infirmitatis boeci ex q̄busdā interrogatiōib⁹. **Et** p̄mo phia captat beniuolentiā boeci. 2° ponit suas interrogatiōes. ibi. **Cū** illa. **Dic** p̄mo **O** boeci anteq̄ adhibeā tibi remedia ne p̄ nūqd̄ pater. i. admitt. me phiaz p̄mū pauculis rogationib⁹. i. interrogatiōib⁹ attingē p̄ cognitionē atq̄ tentare. i. rimari statū. i. dispōnem tue mentis vt intelligā. i. cognoscā q̄s sit modus tue curationis. i. sanationis. nō p̄ s̄ ego boeci^o inquā. i. dixi tu phia rogato. i. interrogato tuo arbitrato. i. fm̄ tuā volūtate q̄ voles. vt p̄ sic responsurū. i. volentē resp̄dere

Nō q̄ phia more boni medici nō solū scrutat̄ cās doloris p̄ signa extrinseca sic medici p̄ vrinā ⁊ pulsum. qz hec signa q̄q̄ fallūt: s̄ etiā scrutat̄ cās doloris boeci p̄ r̄nsionē ad q̄ones. **Et** p̄mo captat ei^o beniuolentiā: reddendo ip̄m attentū p̄ hoc qd̄ dicit pauculis rogationib⁹. **Nō** q̄ infirmi h̄nt naturalē impotentīā nihil pariendi. q̄ ex facili p̄turbant̄ non solū p̄ multas interrogatiōnes s̄ ex vna sola. **Volens** ergo phia mouere paucas q̄stiones boecio infirmo captat p̄mo eius beniuolentiā

Dic phia facit interrogatiōes. 2° cās toti^o infirmitatis ex r̄nsionib⁹ boeci recolligit. 3° ont ip̄m curabile esse dando modū p̄cedēti circa curationē ei^o. sc̄da ibi. **Quare** plenissime. etia ibi. **Sed** sospitatis auctor. **Primo** phia q̄rit de mūdi gubernatione. 2° de circūstārijs gubernationis. ibi. **Sz** dic mihi. **Adhuc** diuidit qz p̄mo phia q̄rit. 2° boeci r̄ndet. 3° phia eius r̄nsionem approbat dices q̄ o boeci putas hunc mū dū agi. i. regi temerarijs. qz p̄ et fortuitis casib⁹. i. euentib⁹. an. i. nunqd̄ tu credis nullū regimen rōnis. i. p̄ uidentie diuine inesse ei mūdo. ego boeci^o inquā. i. dixi. atq̄. i. certe non existiauerim. i. putauerim vllō mō vt tanceria entia moueant. i. regant̄ fortuita temeritate. i. improuisa stulticia. s̄ scio deū p̄ditore. i. creatore p̄sidere suo operi. i. sue creationi. nec dies fueris vnq̄. i. in aliq̄ tpe q̄ dies d̄pellat. i. re/

Signat tempora proprijs
Aptans officijs deus
Nec quas ipse coeruit
Misceri patitur vices
Sic quod precipiti via
Certum deserit ordinem
Letos non habet exitus.

Inquisitio egritudinis.

Rimū igit̄ inquit pateris ne me pauculis rogationib⁹ statū tue mentis attingē atq̄ tentare. vt qui mod^o sit tue curationis intelligā? **B.** **Tu** nō arbitrato inquā tuo que voles vt responsurū rogato

P. **Tum** illa. **Incuncte** inq̄t munduz temerarijs agi fortuitisq̄ casibus putas: an vlluz credis ei regimen inesse rationis? **B.** **Atq̄** inquā nullo existiauerim mō vt fortuita temeritate: t̄acerta moueantur. vep̄ operi suo/conditore p̄sidiē deuz scio. nec vnq̄ fuerit dies q̄ me ab hac sententie veritate depellat. **P.** **Ita** ē inquit. **Nā** id etiā paulo ante cecinisti. hoiesq̄ tm̄ diuine exortes cure esse deplorasti. **Nam** de ceteris quin ratione regerentur/nihil mouebare. **Dape** aut̄ vehementē admiror cur i tam salubri sententia locat^o egrotēs. **Sz** altius p̄scrutemur. nescio qd̄ abesse cōiecto.

moueat me boeciū ab hac veritate sententie iā dicte. **Tūc** phia approbās ei⁹ rñsionē. **Phia** in q̄r
 .i. dixit. itaq; est. nā tu cecinisti. i. dixisti etiā illud pauloante. i. in q̄nto metro hui⁹ p̄mi. q; p et tu
 deplorasti. i. planxisti tm̄. i. solūmō ipsos hoies esse exortes. i. carentes vel nō p̄ticipes dīne cure
 .i. p̄uidencie. nāq; p q; tu nihil mouebare. i. dubitasti de ceteris. i. creaturis. qn̄ regerent rōne. i.
 p̄uidencie dei. aut p h. pape ē intectio admirātis. ego admiroz vehemēt q; tu locat⁹. i. posit⁹ in
 tā salubri sn̄ia egrotēs. i. languēas. vey p h nos p̄scrutemur altius. i. p̄fundi⁹ ego nescio quid sup
 ple sit illud. ego p̄iecto. i. opinor abesse tibi q̄d. i. aliqd. **Nō** q; infirmitas boeciū p̄tim fuit ex or/
 dinata affectiōne inq̄ntū boeci⁹ voluit de sp̄aliū rez amissione. 7 parti fuit ex fallā exstimatione
 q̄ntū ad duo. **Estimabat** enī malos hoies esse felices et potentes. 2° estimabat hoies non regi a
 dīna p̄uidētia. 3° phia inq̄rit cām radicalē p̄t quā boeci⁹ incidit in istas incōmoditates. 7 q; ra
 dix totius morbi fuit ignorātia dīne gubernationis q̄ntū ad hoies. iō p̄mo q̄rit de mundi guber
 natione. **Nō** q; boeci⁹ inuit duas rōnes q; mūd⁹ regat a deo. p̄mā ibi tācerta. q; talis est. **Ea** q;
 sūt certa 7 determinata: nō regunt a casuz a fortūa. cū regimē taliū sit incertū. s̄ entia h⁹ mūdi sūt
 certa q; a certis causis p̄ducta. **Sed** am rōnem innuit ibi. **Vey** opi suo. q; talis ē. **Causatū** regit
 a sua cā. s̄ deus est cā mūdi. cū ab ipso dependeat celūz tota natura. 3° c. **Nō** phia rōnabiliter
 mirat q; boeci⁹ credēs mūdū regi a deo putabat hoies nō regi ab ipso. q; posset phia sic arguē.
De⁹ regit mūdū fm̄ te boeciū. s̄ hoies sūt p̄ncipalis ps mundi sic prius dixisti in metro. operis
 tāti ps nō vilis. 3° hoies regunt a deo.

Sed dic mihi. qm̄ a deo mūdū regi nō ambigis. q̄bus
 etiā gubernaculis regat aduertis? **B.** Vix in quā ro
 gationis tue sententiā nosco. nedū ad inq̄sita respon/
 dere queaz. **P.** Num me inq̄t fefellit abesse aliquid. p
 quod velut hiantī valli robore in animū tuū pertur/
 bationū morbus inreperit.

Dic phia q̄rit de circumstantijs
 gubernatiōis mūdi. 2° q; res guber
 nate dirigunt in suū finē. iō scdo q;
 rit de fine rez: 7 q; gubernatio dei
 fm̄ rei veritatē etiā est circa hoies
 iō trīo q̄rit de cognitōe hois. scda
 ibi. **S; dic** mihi. scia ibi **Sed** hoc
 quoq; **Primo** dicit **S; o** boeci dicit
 mihi phie qm̄ nō ambigis. i. nō du/
 bitas mūdū regi. i. gubernari a deo. etiā nūqd aduertis. i. cognoscis q̄bus gubernaculis mund⁹
 regat? **Ego** boeci⁹ in quā. i. dixi. vix nosco sn̄iam. i. intellectū tue rogationis. i. inrogatōis. nedū
 .i. adhuc nō. queā. i. possū rñdere ad inq̄sita. i. ad inrogata. supple phia inq̄t. i. dixit. non fefellit. i.
 nō decepit me. i. phiam abesse. i. deficē tibi aliqd p qd velut hiantē. i. patente robore. i. firmitate
 valli. i. munitionis morbus p̄urbationū inreperit. i. subintrauerit in tuū animū. q. d. nūqd verū
 fuit qd p̄dixi tibi aliqd abesse: p qd abesse siue p quē defectū dolor intrauit te sic aptū hostium.

Nō q; de⁹ nō regit mūdū aliq̄b⁹ gubernaculis extrisec⁹. q; sic nō esset p se sufficientissimus. s̄
 regit sp̄m sua potētia q; at̄buit p̄i. sua sapia q; at̄buit filio. sua pietate 7 clemētia q; at̄buit sp̄i
 scō. 7 de h̄ p̄bit in 2° h⁹. **Nō** illd qd aliq̄s hō vix itelligit: aliq̄ mō itelligit lz cū difficultate.
 ex h̄ 3° q; boeci⁹ dic se vix itelligē inrogationē phie: inuit se aliq̄ mō itelligē. tñ cū difficultate
 p̄t dolorē opprimētē rōnez. 7 iō rñdē nō potuit. **Nō** qn̄ robur valli alicui⁹ munitionis hiat p̄t
 aliqua rupturā i eo factā tūc hostes ingrediunt munitionē. sic a sili qn̄ munimē rōnis q; anim⁹ mu
 nit. tanq; vallo hiat p̄t defectū alicui⁹ cognitōis tūc n̄ario p̄turbatōes affectū s̄intrāt animū

Sed dic mihi **Demisti** ne q̄s sit rez finis. quo ve to
 tius nature tendat intentio? **B.** Audierā in quā. s̄ me
 moriā meror̄ hebetavit. **P.** Atq; scis vnde cūcta pro
 cesserint? **B.** Noui in quā. deūq; esse respōdi. **P.** Et
 qui fieri p̄t/ vt principio cognito/ quis sit rez finis ig
 nores? **Vey** hi p̄turbatiouū mores/ ea valentia ē/ vt
 mouere quidem loco hoiem possint: conuellere autē
 sibi q; totū extirpare non possint.

p̄t fieri hoc vt cognito. i. noto principio. i. oim rez ignores

Dic phia q̄rit de cognitōe finis
 rez. d. **Dic** mihi/ ne. i. an. memisti. i.
 recorderis q̄s sit finis reruz supple
 oim. ve p vel. q. i. ad quē finē inten
 tio toti⁹ nature tēdat. i. labor et. ego
 boeci⁹ in quā. i. dixi audierā supple
 olim. s̄ meror̄. i. p̄turbatio hebetavit
 .i. obscuravit memoriā. i. intellectū.
 atq; p certo scis vnde cūcta. i. oia
 entia p̄cesserint. i. p̄ncipiū suū habu
 erint. ego boeci⁹ in quā. i. dixi. noui.
 q; p et respondi deū esse p̄ncipiū
 oim rez. **Et** dixit phia. et qui. i. quō
 .i. hescias q̄s sit finis rez supple oim.
 c. iij.

Prosa sexta

vez p h. hi mores pturbationū sūt z ea valentia. i. vigor vel ptās pturbationū est vt qdē. i. cer te possunt mouē hoīem loco. i. a stabilitate pfecte cognitionis. aut p h nō pnt euellē supple radici/ tus. qz p et extirpare. i. eradicare sibi totū. **Nō** p hia rōnabilit̄ qrit boeciū an cognoscat finem oīm rez qz finis est cā cāz. z est optimū cui⁹ grā alia sūt. p̄t qd̄ ignorato fine: nihil pfecte cog/ noscit eoz q̄ sūt ad finē. nā fm exigentiā finis cetera moderant̄. **Nō** qm̄ pncipiū z finis coin cidūt in vñū. sic in circulo idem est pncipiū z finis: tūc videt̄ mirabile q̄ tūc pncipiū cognoscat̄ z finis ignoret̄. **Cū** ḡ deus sit pncipiū z finis oīm rez: cognito ipō sub rōne pncipiū: videt̄ etiaz cognosci sub rōne finis. **Q**uāt̄ deus sit pncipiū oīm pz qz ab ipso deriuatū est singulis essez vi uere. pmo ccl. z mū. **Q**uāt̄ sit finis oīm pz qz grā ei⁹ oīa sūt z ad ipm̄ ordinant̄. nā in rebus cō stantib⁹ ex arte z natura sp̄ vilius est p̄t meli⁹. **D**eus at̄ est optimū eoz q̄ in natura sūt ex pro/ emio metaphy⁹. **Nō** lz pturbati aliqlem cognitionē rez habeant. tū impediunt̄ ne pfecte cog noscāt. **L**icet ḡ boeci⁹ aliq̄lit̄ cognouerit deū esse pncipiū rez. tū qz turbatus fuit: pfecte natura hui⁹ pncipiū nō cognouit. z iō ignorauit ipm̄ esse finē rez. **Nō** q̄ passio est mor⁹ p̄ticle appeti tiue s̄ phāstia boni z mali fm **E**usrasl. ij. et̄h. **E**t hi sūt mores passionū q̄ pnt hoīem mouē a stabilitate rōnis: s̄ totalit̄ ipm̄ nō pnt euellē ab oī cognitione.

Hic p hia facit aliā interrogatiōe de cognitōne hūane nature. d. **S** ego etiaz velim tu rñdeas. i. rñsum des hoc. i. ad hoc. ne p nunqd̄ tu me mīsti. i. scis te esse hoīem? ego boeci us inquā. i. dixi quidni. i. p̄t qd̄ nō meminēriz. i. scio **E**t querit vlteri⁹ p hia **I**git̄ ne. i. nūqd̄ potēis pfer/ re. i. dicē qd̄ sit hō. i. diffōnez hoīs **R**ñdet boeci⁹. nūqd̄ p hia tu intro gas me hoccine. i. s̄. an. i. vtz sciam me esse rōnale. atqz p mortale aial? ego boeci⁹ scio z p̄fiteor. i. fateor me esse id supple aial rōna lez mortale. z illa supple p hia dixit. ne p nunqd̄ nihil nouisti te esse aliud q̄ aial rōnale mōrle? **D**ic̄ boeci⁹. nihil. supple p hia inqt̄. i. dixit. iā ego scio aliā cām supple q̄ ignoratiā dine puidētie vel maximā cām tui morbi. tu desisti. i. cessasti nosse. i. noscē qd̄ sis **Nō** lz hō sit mortalis s̄z cor pus. nō tñ fm aīaz intellectuā. q̄ est dignior ps hoīs. z qz boeci⁹ dixit se esse nihil aliud q̄ aial rōnale z mortale. iō nō q̄sūt nisi bona mortalia. de qz bonoz amissione voluit nō enrās p̄t im/ mortale. i. aīaz. rōne cui⁹ debuit appetē hō immortalia. iō p hia dicit q̄ boeci⁹ se nō nouerit **Nō** q̄ cā maxia morbi hoīs est se ipm̄ ignorare. qz dicit boeci⁹ z hui⁹ prof. v. q̄ p̄ditio hūane natu re est cū se cognoscat q̄ ceteras res excellat. **Cū** at̄ nosse se deserit eadē natura infra bestias re/ digat̄. nā ceteris animātib⁹ sese ignoraē naturalit̄ ē. hoīb⁹ s̄o vicio venit. **E**t dicit **T**hemisti⁹ sup̄ de aīa. **Q**uid turpi⁹ ē aīe cū sit alioz cognoscitiua q̄ sui ipsius est ignara? **A**īa se ipsas igno/ rās quomō de alijs fida putabit̄ cognoscitiua? quasi diceret nullo modo.

Hic p hia ex dictis boeciū recol/ ligit̄ oēs cās totius infirmitatis di ces **Q**uare pro igit̄. ego p hia inueni plenissime. i. p̄fectissime rōnē. i. cām tue egritudis. i. infirmitat̄. vl̄ inueni aditū. i. accessū recōciliāde sospita/ tis. i. recupande sanitatis tue qd̄ de clarat. **Nā** p qz. qm̄ tu cōsideris. i. p̄sul⁹ es obliuione. i. ignorantia tui ipsi⁹. tu doluisti te esse exulē. qz p z expoliatū. i. p̄uatū p̄rijs hoīs. i. di/ uitijs. qm̄ p qz. tu ignoras. i. nescis q̄s sit finis rez omniū. tu arbitris. i. putas. neqz. i. malos atqz pro et. nefarios. i. iniquos hoīes eē potētes. qz pro z felices. qm̄ p qz tu oblitus es q̄bus gubernaculis. i. regimib⁹ ipse mūd⁹ regat̄. tu estimas. i. opinaris has vices. i. istas alterationes fortunaz. i. rez fortuitaz fluitare. i. diuagari sine rectorē. iste sūt magne cause

Quare plenissime vel egritudis tue rōnez vel aditū reconciliāde sospitatis inueni. **Nā** qm̄ tui obliuione p̄funderis exulē te z expoliatus p̄rijs bonis eē do/ luiti. **Q**uoniā s̄o q̄s sit rez finis ignoras: nequā ho/ mīes atqz nefarios/potētes felicesqz arbitrar̄. **Q**uo niam s̄o quib⁹ gubernaculis mūdus regat̄ oblit⁹ es. has fortunaz vices estimas sine rectorē fluitare. **D**agne nō ad morbū modo vez ad interitū quoqz cause:

si mar...

Retrū septimū libri primi

non mō. i. non solū ad morbū. vey p s. sūt ad interitū. i. ad mortē. vel ad pditionē aie. **Nō** hō se ipm ignorās: eē limites recte rōnis posit⁹ ē. et talis dicit esse exul vt pri⁹ vīsus est. **Nota** hō se ipsuz ignorās. tñ se estimādo eē mortale: dolet de amissioe bonoz mortaliū q̄ dicit phia. qz tui ob/ linoe confideris: exulē rez expoliatū pprijs bonis doluisti. **Nota** ex assecutiōe vel pditōne vl timi finis hō dicit potēs vl impotēs ex quarto h⁹. qz q̄ boeci⁹ ignorauit vltimū finē rez. ido pu tabat malos eē potētes. **Nota** Boeci⁹ ignorauit quib⁹ gubernacul. mūdus regeret ido igno/ rauit q̄ de⁹ sua boitate omnia disponēt. q̄ putabat vices fortunariū esse sine rectorē.

Sed sospitatis auctori grates. q̄ te nondū totū natu ra destituit **Habem⁹** maximū tue fomitē salutis. verā de mundi gubernatione sentētiā. q̄ cam non casuum temeritatē: sed diuine rationi subditam credis. **Nihil** igit̄ primescas. iaz tibi ex hac minima scintillula: vita/ lis calor illuxerit. **Sz** qm̄ firmiorib⁹ remedijs nondū tps est. z cam mētū pstat esse naturā: vt q̄tiens abie/ cerint veras: falsis opionibus induant. ex q̄bus orta pturbationū caligo verū illū cōfundit intuitū **Hanc** paulisper lenibus mediocribus q̄ fomētis attenuare tentabo. vt dimotis fallaciū affectionū tenebris splen/ dorem vere lucis possis agnosce.

z pstat. i. manifestū est eā esse naturā mentiū vt q̄tiens abiecerint veras opiones. induant. i. inuol/ uant falsis opionib⁹. ex q̄b⁹ falsis opionib⁹. caligo. i. obscuritas pturbationū. i. passionū orta. i. crea ta pfundit illū vey intuitū. i. cognitionē mētis. ego supple phia tētabo attenuare. i. remouere pau/ lisper. i. modicū hāc caliginē lenib⁹. i. facilibus. qz p et mediocrib⁹ fomētis. i. medicinis vt dimo/ tis. i. remotis tenebris fallaciū affectionū. i. falsaz opionū vel passionū. possis agnosce. i. intelligē splendorē. i. claritatem vere lucis. i. lucide veritatis **Nō** sic in morbo corpali vigēte pncipali mēbro: puta corde: p̄t p medicinas introduci sanitas alijs mēbris. s. naturali calore destituente ipm cor: frustrat spes sanitatis. **Sic** i morbo spūali: manēte in boecio cognitione illi⁹ pncipij q̄ deus gubernet mūdū p̄t pcurari salus q̄ntū ad errozē in alijs. q̄ dicit phia q̄ p̄gtulando boecio debes reddē gtes auctori sospitatis **Nō** qm̄ itellea⁹ abijcit verā opionē: statū afficiē falsa opini/ one qz itellea⁹ nō abijcit verā opionē nisi ppter aliq̄ psuasionē p p̄trariū. nihil aut̄ p̄riatur vero nisi falsū. iō itellea⁹ nō p̄t abijcē verū nisi accipiendo falsuz **Nō** tenebre affectionū im/ pedūt rectū iudiciū. qz tristitia stupefacit z corūpit naturā ex eth. s. amor z odiū puertūt iudici/ um fm̄ Ptolemē in Centilogio. z ire z p̄cupie venereoz maxie trāsmutat corpus. z q̄buldā in/ sanias faciūt. vij. Eth. et Impedit ira animū ne possit cernē vey. fm̄ Cathonem

Metz adonicū. dimetiz.

Dactylicū catalecticū.

Nubibus acris
Eodica nullū

Fundere possunt

Sidera lumen

Si mare voluens

Dic incipit septimū z vltimū metz h⁹ primi qd̄ vocat metz adonicū ab inuētoze. dimetiz a numēo pedū. dactylicū a pede p̄dante. **In** q̄ metro phia pbat p exempla qd̄ dixit. **Dixit** eni phia q̄ caligo pturbationū im/ pedit intuitū veritatis. hoc p̄mo pbat phia t̄bus exemplis. z hōrtat nos ad fugaz pturbationū. ubi. **Tu** qz si vis. **Prima** in tres fm̄ tria exempla q̄ patebūt. **Dic** p̄mo. **Sidera** p̄dita. i. abscondita atris. i. ob/ scuris nubib⁹. nullū lumē p̄t fundē ad illuminādū terrā. **Tūc** ponit scdm̄ exemplū. **Si** turbidus auster. i. obscurus ventus voluens. i. mouēs mare misceat. i. misceat cū sceno qd̄ est in fudo estū maris. i. feruorē: tunc vnda maris dudū. i. prius vitrea. i. trāspareēs ad modū vitri par. i. similis serenis. i. claris diebus. mox. i. statim supple illa aqua facta sordida p flatuz venti. resoluta sceno. i. eleuato luto obstat. i. resistit visibus. i. oculis nō po

Retrū septimū libri primi

tētibus penetrare vndam maris
Tūc ponit tertiū exemplū. Amnis
 .i. fluvius q̄ de altis montib⁹ vagat̄
 .i. discurrit ille sepe resistit. .i. resiste
 rit. obice. .i. obiectiōe soluti saxi. .i. ru
 pti lapidis rupe. .i. de mōte. **N**ō
 similitudo quā phia p̄dit ē ista. Sic
 sidera cōsuetā nob̄ lucē z terrā illu
 minare. cessāt h̄ facē p̄t̄ iterpositio
 nē nubiu⁹ obscurarū. sic intellectus
 z ratio q̄ lucēt z illumināt hoīez in
 cognitiōe vitatis impediunt caligi
 ne perturbationū. **N**ō q̄ similitudo
 scđi exempli in hoc p̄sistit. Sic aq̄
 maris manēte clara ad modū vitri
 visus p̄t̄ eā penetrare z vidē q̄ sūt
 s̄ aqua. s̄ si turbat̄ p̄ ventū. tūc ob
 stat visui. Sic animus hoīs q̄etus
 nō impedit iudiciū rōnis. s̄ si moue
 atur z turbet̄ affectiōe t̄palū. statim
 obsistit rōni impediēs ei⁹ iudiciū

Nō q̄ similitudo tertiū exempli est
 Sicut aqua currens de altis montibus libere: recto tra
 mite p̄cedit. z p̄ obstaculū lapidis qui resoluit̄ de monte:
 impedit̄ ne recte procedat. sic ratio libera non impedita:
 recte indicat. Si aut̄ ratio afficit̄ motibus affectū. impe
 dit̄ in iudicio et veritatis cognitione. **N**ō q̄ rupes est
 moles lapidea siue mons lapideus. Sed saxū est pars re
 soluta a rupe. .i. a monte.

Nō iste quattuor passiones z affe
 ctiones h̄ noiāte si ordinant̄ ad ter
 rena: tūc sūt nocive. attamen p̄nt̄ eē
 meritorie z vtuose si fuerint ad de
 bitos fines ordinate. **U**n̄ Richard⁹
 in libro duodēci p̄iar̄chaz dicit̄ q̄
 dinatū et verū gaudiū tūc habem⁹
 q̄ de veris et etnis bonis gaudet̄
 mus. **E**tia timor est vtuosus si fue
 rit ad deū ordinatus. qz scriptū est
 Initiū sapie timor dñi. **E**t idē Ri
 chardus dicit̄. **P**rima vtuus proles
 sine q̄ ceteras h̄e nō p̄t̄: ē timor dei

Ite spes vt dicit idē Richard⁹
 efficit̄ ordinata si de indulgētia ve
 nie generat̄. **U**n̄ dicit̄ Vere z absq̄
 vllō dubio q̄nto quis frequētius q̄ntoq̄
 vehementius de suo reatu interno dolore
 afficit̄: tanto certior tātoq̄ securior
 p̄ spem de indulgentia venie efficit̄. **S**iliter
 dolor est virtuosus q̄ fit ad deplangendū
 culpā. **S**i idem Richardus Quāto quis
 vehementi⁹ meruit penā quā meruit: tanto
 acerbius plangit culpam quā fecit.

Turbidus auster
Disceat estum
Vitrea dudum
Par qz serenis
Vnda diebus
Vox resolutio
Sordida sceno
Visibus obstat
Quiqz vagatur
Montibus altis
Defluus amnis
Sepe resistit
Rupe soluti
Obice saxi.

Tu quoqz si vis
Lumine claro
Fernere verum
Tramite recto
Carpere callem
Gaudia pelle
Pelle timorem.
Spemqz fugato
Nec dolor assit
Nubila mens est
Vinda qz frenis
Hec vbi regnant.

Tu qz si vis **L**umine.

Vic phia hortat̄ ad fugā p̄turba
 tionū siue affectionū animi. **S**i tu
 vis cernē. .i. vidē vel indicare verū
 .i. veritatē claro lumine. .i. vera cogni
 tione. z si vis etiam. carpe. .i. attingē
 callē. .i. viā veritatis recto tramite. .i.
 p̄cessu rōnis. tunc tu pelle. .i. repelle
 gaudia supple q̄ sūt de bonis p̄ntib⁹.
 z pelle. .i. remoue a te timorē supple
 de futuro malo. qz p̄ z tu fugato spē
 supple q̄ ē de bona fortuna. nec etiaz
 assit dolor. supple q̄ est de p̄nti amif
 sione bonoz. mens ē nubila. .i. obscu
 ra vel operata. qz p̄ z ē vinda .i. liga
 ta frenis. .i. ligamibus vbi. .i. in q̄ mē
 te hec. .i. p̄dicta regnant. .i. dñant. scz
 gaudiū de bonis p̄ntib⁹. timor de fu
 turo malo. spes de futuro bono. dolor
 de p̄nti malo. **N**ō sic p̄us tacit⁹
 est. affectio ē mor⁹ p̄t̄icule sensitive:
 sub phantasia boni vel mali animū
 afficiens. z rectū rōnis iudiciū impe
 diens. **E**t sunt quattuor affectiones
 tales principales: ad quas oēs alie
 reducunt̄. .i. gaudiū. spes. timor. z do
 lor. **Q**uaz sufficientia sic accipitur.
Omnis passio vel est respectū boni
 vel mali. **S**i respectū boni hoc ē du
 plicif. vel respectū boni p̄ntis. sic ē
 gaudiū qd̄ est de p̄nti bono. si est re
 spectū boni absentis sic est spes q̄ ē
 de futuro bono. **S**i aut̄ passio est re
 spectū mali: hoc est duplicif. vel re
 spectū mali p̄ntis. sic est dolor qui ē
 de presenti malo. si est respectū ma
 li absentis sic est timor qui est de fu
 turo malo. **N**ota qz iste passiones
 non sunt pellende vt non sint in aīo
 hoīs qz vir inuenit̄ hō sine ipsis. s̄
 sic sunt pellende vt nō dñent̄ in ho
 mine. vñ sedare h̄mōi passiones vt
 nō dñent̄: est hoīs virtuosus. qz vtuus
 p̄sistit in moderatione passionū. **S**i
 aut̄ regnat̄ z dñant̄ in hoīe: tūc im
 pediunt iudiciū rōnis. p̄t̄ qd̄ dixit
Austratus sup libro eth. oportet re
 ludari cōtra passiones sensitivas. q̄
 si p̄ualuerint: impediunt vires aīe.

Explicet liber primus de Consolone phie.

Libers scđs de consolatione philosophie.

Prosa prima

Ostendit post motionez fortune animū esse turbatum quem vult sanare philosophia per facundiaz loquere.

Ost hec paulisp obrucit atz vbi attentionez meā modesta taciturnitate col legit sic exorsa est. **P.** Si penitē egritudinis tue cās habitūq; cognoui. fortune prioris affectu desiderioq; tabescis.

Ea tñ animi tui statū sicuti tu tibi fingis mutata p/ q̄to rāgit oportunitatē medēdi boeciū. q̄nto pcedit ad leuia medicamēta ei. scđa ibi. uertit. **I**ntelligo. scia ibi. **S**z vt arbitror. q̄ra ibi. s̄ tps ē. q̄nta ibi. qd ē igit o hō. **P**rimo dicit. **P**ost hec q̄ dicta sūt phia obrucit. i. tacuit paulisp. i. modicū. atq; p et. vbi. i. postq; collegit. i. i. inte. llexit meā attentionē. i. diligētā modesta taciturnitate. i. temperato silentio exorsa est. i. in cepit loq. sic. i. talit. si pro qz. ego cognoui cās. i. rōnes radicales. qz pro z. habitū. i. dispōnem tue egritudinis. i. infirmitatis. tu boeci tabescis. i. tristaris affectu. qz pro z. desiderio p̄oris fortune q̄ fu it t̄i oī p̄spera. ea fortuna mutata. i. variata apud te puertit. i. mutauit statū. i. dispōnem tui animi. i. t̄i se mētis sicuti tu tibi fingis. **N**ō q̄ phia post p̄dicta obrucit. vt boeci magis aīo delibera to i bba phie colligē posset. et sibi r̄ndere. qz fm **S**en. in puerb. deliberare vtilia; mora tutissima est. **D**eliberandū est diu q̄cqd faciendū est semel. diserte qd audias. p̄ba qd credas. **E**t iō phia obrucit tanq; lassata ex q̄onibus pri^o motis. vñ **S**en. in li. de xl. card. **N**ō sp̄ in actu sis s̄ inter/ diū aīo tuo requiē dato. z req̄es illa sit plena sapia. **N**ō de hoc q̄ dicit modesta taciturnitate. d̄i ipler est taciturnitas. qdā moderata. alia sup̄flua. **M**oderata taciturnitas est qñ tacef qñ tace di i est. de q̄ loquit **S**en. in puerb. dicens **T**ene sp̄ vocis z silentij temperamentū. tñ in hoc libe tias incūbe vt libenti^o audias qz loq̄ris. q̄ eni nescit tace; nescit loq. **S**up̄flua taciturnitas ē qñ tacef cū loquēdū est. de q̄ dicit poeta **N**ā nimij tacuisse nocet. **N**ō q̄ boeci^o in statu miserie nō erat magnanim^o. qz habuit animū pueruz fortuna. **M**agnanim^o eni est q̄ p̄ra difformes insul t̄is fortune vnanimi mētis p̄stantia militat s̄z **A**bers. sup. i. li. et̄b. **E**t **S**en. p̄ma ep̄ ad lucilliū dicit **P**rimū argumentū p̄posite mentis existimo. posse p̄sistere z secū morari. **N**ō q̄ phia dicit fortunā esse mutatā circa boeciū sicut ipse fingit. hoc dicit p̄ tanto. qz fm rei veritatē fortuna nō erat circa ipm̄ mutata sic phia infra probabit.

Intelligo multiformes illius p̄digij fucos / z covsq; cū his quos eludē nitē blādissimā familiaritatē; dum intolerabili dolore cōfūdat quos insperata reliq̄rit.

Cuius si naturā. mores ac meritū reminiscare; nec ha buisse te in ea pulcrū aliqd. nec amisisse cognosces i. sine spe reliq̄rit. i. dimiserit. cui^o. i. fortune si tu boeci reminiscare. i. recorderis naturā. mores. ac p̄ etiā meritū. i. dignitatē. nec etiā cognosces te boeciū in ea fortuna habuisse aliqd pulcrū nec ami sisse. z p̄ p̄ns de amissione ei^o nihil ē dolendū. **N**ō q̄ p̄digij ē miraculū p̄ter solitū cursū natu re pueniens. et dicit quasi porro pducens hoies in admirationem. **V**el fm **U**guitionē prodigi um est monstrum ad vastandū paratum. dictum a prodigo gis. quod est vasto as. fortuna autem potest dici prodigiū primo quia ducit hoies in admiratōnem eo q̄ bonis malaz malis bona tri buit. **V**el dicitur prodigiū scđo mō quia vastat animū homis. prospera enim fortuna vastat animū homis per nimiam sollicitudinē. aduersa p̄ nimia desolationez **N**ō fucus in vna signifi

Hic est scđs liber boeci de consolatione phie q̄ p̄tinuat ad libz p̄cedentē in hūc modū **P**ostq; phia in p̄mo li. inuestigauit cās radicales i firmitatis boeci; in hoc 2° procedit ad eius curationē. p̄mo adhibendo sibi remedia leuia. 2° remedia vali/ dioza i libz sequētib^o. hūc eni mō dū medicandi phia p̄misit boecio. **E**t diuidit iste liber in. xvi. ptes qz oāo sūt prose. z oāo mē hui^o scđi q̄ ptes patebūt. qd at in q̄libet pte agat siliter videbit. **P**rima pla di uidit. p̄mo oñt boeci^o qd phia egerit post p̄dicta. et resumit vnā cām doloris boeci. 2° phia ponit quēdā effectū fortune. 3° excusat se de qdā.

Dic phia ponit quēdā effectūz fortune. d. **E**go intelligo. i. cognosco multiformes fucos. i. deceptiones illius prodigiū. i. fortune. et covsq; i. tandū. i. ipsa fortuna exeret blan/ dissimā familiaritatem cū his quos nitif. i. laborat eludē. i. decipe. dū. i. donec p̄fundat. i. protrahat intolera bili dolore eos qz fortuna insperata.

Libri scđi de consolatione philosophiæ

catione dñ color suppositus naturali color. et ponit p deceptione qz talis color decipit visu: euz facit mulierē deformē: apparē pulcrā. Nō q fortuna sua familiaritate decipit hoīem et pfundit, qz dicit Sen in libro de consolatione filij Elye. Neminē aduersa fortuna pminuit: nisi quē scda decipit. Et dicit in puerbys. Fortna quē nimiu fouet: hūc stultū facit. fortuna nulli semel obesse p̄tēta est. fortuna vitrea est. dū splendet frangit. Idem ep̄ q̄rta. Neminē eo fortuna prouexit vt nō tantū illi minaret q̄ntū pmiserat. noli hui⁹ tranquillitati pfidere. memēto q mare euertit. et eodem die vbi luserūt nauigia absorbenē.

Dic phiā excusat se et quodā. d. Sed vt ego phiā arbitror. i. opinor haud multū. i. nō multū laboraueri reuocare. i. reducē tibi hec supple p̄ dicta de morib⁹ fortune i memoriā enī p qz. tu solebas. i. psuetus fuisti p̄ntem. i. astantē fortunā. qz p et blādiētē. i. est applaudētē incessere. i. arguē virilib⁹. i. asp̄is verbis. qz p et insectabare. i. psequar. eā fortunā de nro aditu. i. nra informatōe platis. i. pronūciatis sentētys. vey pro sed. ois subita. i. festina mutatio n̄ p̄tingit. i. aduenit sine quodā cōsiliū. i. turbatiōe animoz. sic. i. talit factū ē scilicet de te vt tu discesseris paulisp. i. modicu a tua trāquillitate. i. a tua mētis quiete. Nō q sapientis et magnanimi ē p̄tra fortunā cōstantē militare et nō pusillo aio succūbē. vñ Seneca i libro de clementia dicit. Magnos viros q maligne fortune succūbē nesciuntz aduersas res sue virtutis experi mēta faciūt. Nā fm Ar. i. eth. Sapiēs scit bñ ferre fortunā qz hz se sine vituperio sicut tetragonū. op⁹ enī tetragonū quocūqz p̄icit firmū stat. sic anim⁹ sapiētis: cōstās pmanet q̄cūqz fortuna imminēte. Nō q quies ai sit p sedationē passionū q causat ex ordinatōe rōnis cū deliberatōe. s̄ subite mutationes pueniūt deliberationē rōnis. iō mutātz turbāt animū. p̄t qd dicit phiā Dis subita mutatio rez nō p̄tingit sine fluctu etc.

Dic phiā t̄agit oportunitatē mendendi ipm boeciuz. d. Sed t̄ps ē. i. instat te boeciū haurire. i. recipe. ac p etiā. gustare aliqd molle. i. facile. atqz p t. iocūdū. i. delectabile qd leue vel delectabile trāsmisū ad interioribus hauritib⁹. i. fortioribus remedijs. Igit p g. suadela. i. p̄suasio rhetorice dulcedinis. i. rhetorici ornatus assit. i. sit p̄ns. q rhetorica p̄cedit tm̄. i. solūmō tūc recto calle. i. recta via cū nō deserit. i. nō derelinqt nra instituta. i. documenta. qz. i. et. cū hac. i. rhetorica/musica. i. ars metrica vernacula. i. famula nri laris. i. nre dom⁹. s̄. assit succinat. i. decantet nūc. i. alit q̄n leuios modos. i. faciliores psus. et nūc. i. aliq̄n ḡuiozes. i. difficiliozes. Nō q phiā inuitat duas scias ad curationē boeciū. i. rhetoricā et musicā. rhetoricā inuitat rōne prose i q vitē rōnib⁹ p̄suasuis: rhetoricis colorib⁹ adornatis. Musicā inuitat p̄t metz. nā sic musica vrimur arsi et thesi. i. p̄cordi eleuatione et dep̄sione vocis. sic siliter in metro vrimur eleuatione q̄n p̄ducte syllabe eleuant. et vrimur dep̄sione q̄n breues syllabe dep̄munt qdā p̄cordia proportionali. Nō dicit Tull i proemio rhetorice sue q eloquētia sine sapia plerūqz obesse p̄t. nūqz at p̄desse. cū igit rhetorica sit scia eloquendi ornare: ipa nō p̄dest sine sapia. iō dicit phiā q rhetorica tūc p̄cedit recto calle q̄n nō deserit nra instituta q̄ sūt instituta et documenta sapie.

Dic phiā adhibet Boecio leuia medicamenta. Vbi nō q leuia medicamenta siue remedia dicunt rōnes sūpte fm cōem vñ hoīm: p̄suadentes nō esse dolenduz de aduersitate fortune. Remedia s̄t validiora sūt ratōnes q sūt p̄ cōem opionem hoīm. oñdentes qd sit sumū bonū. et

Sed vt arbitror haud multū tibi hec in memoriā reuocare laboraueri Solebas enī p̄ntem quoqz blādiētē qz virilib⁹ incessere verbis. eā qz de nro aditu platis insectabare sentētys. Vey ois subita mutatio rez nō sine quodā q̄si fluctu p̄tingit animoz. Sic factū ē vt tu quoqz paulisper a tua tranquillitate discesseris

Sed vt arbitror haud multū tibi hec in memoriā reuocare laboraueri Solebas enī p̄ntem quoqz blādiētē qz virilib⁹ incessere verbis. eā qz de nro aditu platis insectabare sentētys. Vey ois subita mutatio rez nō sine quodā q̄si fluctu p̄tingit animoz. Sic factū ē vt tu quoqz paulisper a tua tranquillitate discesseris

Sed t̄ps est haurire te aliqd ac degustare molle atqz iocūdū qd ad interiora transmisiū validioribus hauritibus viā fecerit. Assit igit rhetorice suadela dulcedinis que tum tm̄ recto calle p̄cedit: cū nra instituta nō deserit. cum qz hac musica laris nri vernacula: nunc leuios nūc grauios modos succinat

Sed t̄ps est haurire te aliqd ac degustare molle atqz iocūdū qd ad interiora transmisiū validioribus hauritibus viā fecerit. Assit igit rhetorice suadela dulcedinis que tum tm̄ recto calle p̄cedit: cū nra instituta nō deserit. cum qz hac musica laris nri vernacula: nunc leuios nūc grauios modos succinat

Quid est igit o homo quod te in mesticiā luctūqz deriecit? Nouū credo aliqd inusitatūqz vidisti. Tu fortunā putas erga te esse mutatam? Erras. Vbi sp̄ eius mores sunt. ista natura. seruauit circa te p̄p̄riā potētiā ipsa sui mutabilitate p̄statiā. Tal' erat cū blādiebas.

Prosa prima

cū tibi false illecebris felicitatis alluderet. Dephendisti ceci numinis ambiguos vultus. que sese adhuc velat alijs: tibi tota proorsus innotuit

scdaz ponit ibi **S**i pbas. tria ibi **A**n ho. qrtā ibi. q si nec. qntā ibi. postreo equo zc. **P**rima rō talis est. **M**ls in mesticiā z luāū deiecit nisi p̄t aliqd nouū vel inusitatū p̄tingens circa ip̄m. s̄ mutatio fortune nō est aliqd nouū vel inusitatū. s̄ eius mutatio nullū debet eūcē in dolore. **D**ic̄ s̄ in l̄ra. **I**git̄ o hō. i. tu boeci qd est illud qd deiecit. i. p̄strauit te ī mesticiā. qz p̄ et luāū. ego p̄bia credo q tu boeci vidisti aliqd nouū. qz p̄ et inusitatū. i. in consuetū supple p̄tingē circa te. tu boeci putas. i. estimas ip̄am fortunā esse mutatā. i. p̄uersaz a sua natura erga. i. circa te. erras. i. false estimas. qz h̄i sp̄ sūt eius mores. ista est natura ei⁹ q nūc sit aduersa. nūc p̄spera. ip̄a fortuna seruaui circa te poti⁹ p̄ria p̄stantiā in ipsa sui mutabilitate. qz mutatio fortune est sua p̄stantia. **T**alis enī erat. s. mutabilis cū tibi blādiebas. i. adulabaf. cū tibi alludēt illecebris. i. delectationib⁹ false felicitatis. i. p̄spitatis. tu dephendisti. i. cognouisti ambiguos vultus. i. dubias facies ceci numinis. i. ecce dee fortune. q. i. fortuna adhuc velat. i. occultat. sese. i. se ipsam alijs hoibus. tñ applaudendo eis p̄spitate. ipsa tibi tota innotuit. i. manifesta est proorsus. i. oio. i. prospitate z aduersitate **N**ota q illecebra b̄re. est delectatio carnalis illicita hominem alliciens. licz inueniatur p̄ quacunqz alia delectatione. **N**ō sic bestia vel auicula vel piscis delectationis spe decipit. sic hō delectatione p̄spitatis fortune fallacit̄ irretit̄. **I**n **S**en. viij. ep̄. **C**lamor vitate quecūqz casus t̄bit. ad omne fortuitū bonū suspiciosi pauidiqz subsistite. nā fera piscis spe aliq̄ oblectante decipit. **N**ō delectationes fortune sūt false. nā s̄m **A**ugl. **P**rospe hui⁹ mūdi aspiratē h̄nt verā. iocūditatē fallam. certū dolorē. incertā voluptatē. **N**ō p̄bia appellat fortunā cecū numen. **U**guil. dicit q numen est v̄tus dei. vel ipse deus. vel dei p̄rās vel maiestas. **V**ic at̄ accipit̄ p̄ dea qz antiq̄ fortunā colebāt p̄ dea **N**ō q fortunā dicit esse cecā. **T**ullius in li. de amic̄. dicit fortuna vt medic⁹ ignarus multos excecavit. nō q ipsa ceca sit: s̄ eos cecos plerūqz efficit q̄s p̄plera est. **N**ō q fortuna antiq̄tus depingebat̄ duplici fronte: caluaz capillata. p̄ caluā designādo aduersitatē. p̄ capillatā p̄

Si pbas: vtere morib⁹ ne queraris **S**i p̄fidā phozre/ scis! sperne atqz abijce p̄niciosa ludentē. **N**ā que nūc tibi tāti est causa meroris. hec eadē trāquillitatis esse debuisset. **R**eliquit enim te. quā nō relicturam nemo vnqz poterit esse securus

scis. i. p̄mescis p̄fidā ei⁹. sperne atqz abijce fortunā ludentē. i. ludendo inferentē tibi p̄niciosa. i. damnosa. nā fortuna q nūc est tibi cā tāti meroris p̄ sui absentia: hec debuit eē tibi eā trāquillitatē. i. securitatis p̄ sui p̄ntiā s̄ nō fuit. enī p̄ qz. fortuna reliq̄t te. quā nō relicturā nemo vnqz poterit esse secur⁹ **N**ō circa hoc qd dicit p̄niciosa ludentē dicit **S**en. **L**udit fortuna cū suis morib⁹. z q̄ dedit aufert z q̄ abstulit reddit. nec vnqz tutius ē illā experiri qz cū locū iniurie nō h̄z. **N**ō q securitas maxie hoiez delectat p̄t qd est appetēda. **I**n **S**en vi. ep̄. **N**ec res me vlla delectabit̄ s̄ sit eximia z salutaris qz q̄ mihi vni securus sū **N**ō q p̄spitas fortune nō reddit hoiem securū qz dicit **S**en **M**unera fortune amica putatis. insidie sunt. q̄s q̄s v̄im tutam vitam agē volet. q̄s plū rimū p̄t. fortune b̄nficia deuinet. in q̄bus miserrimi fallunt. h̄ie putam⁹ hōres. in p̄cipitia cursus iste deducit **N**ō **S**en i. de rem. foris. **E**xoneravit te fortuna si intelligis. z tutiore loco posuit. da mnū putas. remediū est. clamas q opib⁹ expoliat⁹ es. tuo vicio ista tibi iactura tā ḡuis est. nō tā moleste ferres si tanqz p̄ditur⁹ habuisses

An ho tu preciosam estimas abiturā felicitatem? **E**t chara tibi ē fortuna p̄sens. nec manēdi fida et cū discesserit allatura merorem?

Vic ponit scdām rōnē q talis ē. **D**e illius amissione nō est dolendū qd est p̄niciosū z q̄ habito hō nunqz est securus. fortuna est h̄mōi vt tagit in l̄ra. s̄ zc. **D**ic̄ s̄. **S**i pbas. i. approbas fortunā vtere morib⁹ ei⁹. ne queraris. i. queraris. si phozre/ **V**ic ponit scdām rōnē q talis ē. **I**stud nō est purandū p̄ciosū z charū qd nō est māsūrū. z suo recessu ē afflicturū. s̄ fortuna est h̄mōi. s̄ non ē reputāda p̄ciosā z chara. z p̄ p̄ns nō dolendum de ei⁹ amissione. nec gaudendū de ei⁹ possessione. vñ dicit in l̄ra. ho p̄ s̄. an tu estias felicitatē abiturā. i. recessurā supple esse p̄ciosā. z fortuna p̄ns est chara tibi. nec est fida manēdi

Prosa prima scđi

z cū discesserit ē allatura. i. adductura merore. q. d. nō debet essiari p̄ciosa. **Nō** q̄ appellat for-
tunā felicitatē. qz fm **Arj.** fortuna vel est felicitas; vel est p̄ria felicitati. vñ in li. de bō for. dicit
q̄ nō p̄tingit esse felicē sine reb⁹ exteriorib⁹ quaz fortuna ē dñā. **Et** hoc est intelligendū de feli-
citate politica; nō speculatiua q̄ p̄sistit in adū sapie. **Nō** fortuna discedens inducit merore. qz
dicit **Sen** in li. de tranquillitate animi. **L**etiores reliqt̄ q̄s fortuna nunq̄ respexit q̄s quos deseruit.
z boeci⁹ postea dicit q̄ infelicissimū gen⁹ fortunū est felicem fuisse

Hic ponit q̄rtā rōnem q̄ talis ē
Illud qd̄ est indicium future miserie
nec est charū nec p̄ciosū. nec p̄ p̄ns
de ip̄o dolēdū. fortuna est hmoi. sic
tangit in lra. vñ dicit q̄ fortuna si nec
p̄t retineri. i. h̄i ex arbitrio. i. s̄z vo-
luntatē. z ipsa fugiens. i. recedens fa-
cit calamitosos. i. miseros. qd̄ aliud
est fortuna fugax q̄ qd̄ā indicium. i.
signū future calamitatis. i. miserie.

enī. p̄ qz. neqz sufficit intueri. i. inspicē illd̄ qd̄ sitū est. i. posituz ē an̄ oculos. i. qd̄ p̄ns ē. vey p̄ s̄. p̄u-
dentia. i. h̄o prudens metit̄. i. mensurat exit⁹. i. fines rez. qz p̄ z. eadē mutabilitas. i. instabilitas in
alterutro. i. in aduersitate z p̄speritate. nec facit minas. i. insidias fortune esse formidādas. i. timen-
das. nec facit blandicias esse exoptādas. i. desiderādas. **Nō** calamitas ē miseria cū aliq̄s nihil
h̄z nec i re nec in spe. et est dicta a calamo q̄ est vacuus z inanis. **Nō** q̄ nō sufficit solū intueri
p̄ntia s̄ etiā futura. qz lz q̄nqz p̄ma salua fiant iudicia: vltima tñ alteri⁹ saporis in q̄namēta p̄ma
nebit. **Hec** in fine de disc̄. scholar. **Et** **Tull.** y. rheit. dicit **Errāt** q̄ in p̄speris oēs impetus for-
ne putāt effugisse sapient̄ cogitant. in tp̄ibus p̄speris cās aduersas reformidāt. **Et** **Sen** i de q̄t
tuoz d̄l. card. dicit **Si** prudens es: anim⁹ tuus t̄bus tp̄ibus dispenset. p̄ntia ordina. futura pui-
de. z p̄terita recordare. **Nā** q̄ nihil de p̄terito cogitat: pdit vitā. **Qui** nihil de futuro p̄meditat p̄
oia incautus incedit. **Pone** an̄ animū tuū mala futura z bona. vt ista possis sustinē. z illa mode-
rari. z **Sanfredus** in poetria. **Exempla** sirenes habe doceris in illis. **Sub** meliori statu sp̄ p̄io-
ra caueto. **Nulla** fides rez sequit̄ p̄ mella venenū. **Et** claudit nox atra diem nebulę qz serenum.

Hic ponit q̄ntā rōnem q̄ talis ē
Quicūqz alteri⁹ ingo se sūmittit oz
q̄ mores ei⁹ patient̄ sustineat. s̄ h̄o
affectiōe tp̄aliū sūmittit se ingo for-
tune q̄ oportet q̄ mores fortune pati-
enter toleret. **Qñ** sic iniuste agit q̄
vult imponē legē dñe sue: ita volēs
imponē legē fortune agit iniuste. **Hic**
rōnem p̄tendit in lra. scđo declarat dictū suū p̄ qd̄ā silia. ibi **Si** vētis. **P̄rio** dicit **Postremo**. i. vl-
timo dicā q̄ oportz vt tu toleres. i. patiaris eā aio. i. p̄stati aio q̄cqd̄ gerit̄. i. sit intra aream for-
ne. i. intra mūdū cū semel sūmiseris. i. subiugaueris colla. i. tua ingo fortune appendo tp̄alia tan-
q̄ p̄mia tuoz meritor. qz p̄ s̄. si velis scribē. i. scribendo imponē legē manēdit z abeūdi ei quā tu ti-
bi dñam sponte elegisti. nōne fueris iniuri⁹. z impatia. i. p̄ impatiam tuaz eracerbabis. i. argues
fortē. i. fortunā quā nō possis p̄mutare? **Nō** q̄ p̄bia mūdū appellat areā fortune. qz sic i area tri-
tulādo torquent̄ manipuli. sic fortuna i mūdo torquet hoies. nūc p̄speritate: nūc aduersitate rotādo

Nō circa s̄ q̄ dicit. nōne iniuriosus fueris q̄ iusticia ē libertas animi t̄buens vnicuiqz qd̄ suū
est fm suā dignitatē. deo amorē z obiam. maiori reuerentiā. pari p̄cordiā. z minori disciplinā. **Si**
q̄ famulus vellet imponē legē dñe sue cui tenet exhibē reuerentiā: operaret̄ i iusticiā. **Nō** qui-
cūqz afficit bonis exteriorib⁹ z mutat̄ fm mutationē eoz d̄ esse subiect⁹ fortune z colla sua ingo
ei⁹ sūmittere. qz fortuna est dñā bonoz exterioroz. **Talis** at̄ fuit boeci⁹. q̄ iniuriabat̄ fortune volēs si
bi imponē legē manēdit̄ recedēdi

Hic p̄bat dictū suū p̄ qd̄ā silia. s̄.
q̄ fortuna nō sit in p̄tate homis. d.
Si p̄mitteres vela vētis: vento tu
ducceris nō quo volūtas tua pete

Q si nec ex arbitrio retineri p̄t z calamitosos fugiēs
facit. quid est aliud fugax q̄ future quoddā calamita-
tis indicium? **Neqz** enī qd̄ ante oculos sitū est: succede-
rit. intueri **R**erū exitus prudētia metit̄. eadēqz in al-
terutro mutabilitas: nec formidādas fortune minas:
nec exoptandas facit esse blandicias.

Postremo equo animo toleres oportet. quicqd̄ inter
fortune aream gerit̄. cū semel ingo ei⁹ colla sūmiseris.

Q si manēdi abeundiqz scribere legē velis ei. quā tu
tibi dñam sponte elegisti nonne iniurius fueris et im-
patientia sortem exacerbes quā p̄mutare nō possis?
tibi dñam sponte elegisti. nōne fueris iniuri⁹. z impatia. i. p̄ impatiam tuaz eracerbabis. i. argues
fortē. i. fortunā quā nō possis p̄mutare? **Nō** q̄ p̄bia mūdū appellat areā fortune. qz sic i area tri-
tulādo torquent̄ manipuli. sic fortuna i mūdo torquet hoies. nūc p̄speritate: nūc aduersitate rotādo

Si ventis vela p̄mitteres nō quo volūtas peteret s̄
quo flatus impellerēt promoueres. **Si** arnis semina

Retrū primū li.ij.

crederes/feraces int̄ se annos sterilesq; p̄sares? For-
tune te regendū dedisti: domine moribus oportet ob-
temperes. Tu nō voluentis rote impetū retinē co-
naris? At omnium mortaliū stolidissime. si manere in-
cipit: fors esse desistit

q; obtemperes. i. obedias morib⁹ dñe. nō p̄ h̄ tu conaris. i. laboras retinē impetū. i. cursū voluentis
rote. i. mobilis fortune. ⁊ frustra laboras. **P** stolidissime. i. stultissime oim mortaliū nescis tu q; si
fors. i. fortuna incipit manē. i. stabilē esse q; tūc desinit. i. desistit esse fors. Sic enī nō simul stāt q;
aliq; sit hō ⁊ nō sit rōnalis. sic nō stāt simul q; sit fortuna ⁊ nō sit mutabilia. **Nō** q; sic p̄mit-
tens velū vento: ampli⁹ nō est in ptate sua duci q; vult s̄ fm impetū venti ducit. ⁊ sic cōmittens
semina agro: nō est in ptate eius q; pueniāt anni fertiles vel steriles. Sic a fili q; p̄mittit se for-
tune nō est in ptate sua vt habeat fortunā p̄perā vel aduersam. **Nō** circa hoc q; dicit volū-
tis rote q; antiq̄tus fortuna depingebat cū rota hac rōne. **Nā** in rota sūt quattuor diuersitates
vna ē ps̄ sūma. alia infima. t̄tia qua de sūmo descendit ad imū. q̄rta qua de imo ascendit ad sū-
mū. **S**icuter in hoib⁹ inueniunt̄ q̄tuor varietates. quidā enī sūt in sūma p̄sp̄itate. tales sūt eleua-
ti in rota fortune. alij sūt in sūma aduersitate. tales iacent deiecti sub rora. tertij declināt de p̄spe-
ritate i aduersitate. tales descendūt de sūmitate rote. q̄rti p̄cedūt de aduersitate in p̄sp̄itate. ta-
les ascendūt rotā fortune. **U**n̄ eleuat⁹ in rota fortune dicit **Glorior** elat⁹ descendens dicit. **de-**
scendo mortificat⁹. Deiectus dicit **Infim⁹** are rotor. ascendens dicit. letus ad alta vehor. **Nō** q;
natura nō assuescit in p̄riū. nā si lapis millefies projiciat sursū: non assuescit ascendē sursū: cū na-
tura eius sit descendē. Sic ḡ esset stolidissim⁹ q; laboraret alicui auferre suā naturā. sic stolidus
est q; laborat fortune auferre mutabilitatē q; ē ei⁹ natura. ḡ dicit p̄bia **At** oim stolidissime. 2c

Retrū iambicū hyponactiū

Hec cū supba x̄terit vices dextra
Exestuantis more fertur euripi

Dudum tremendos seuā proterit reges

Humilem q; victi subleuat fallax vultuz

Non illa miseros audit. aut curat fletus

Utroq; gemitus dura quos fecit ridet

Sic illa ludit. sic suas probat vires

Magnū q; suis monstrat ostentum

Siquis visatur vna stratus ac felix hora

.i. spontaneē gemit⁹ miserorū q̄s fecit. sic illa ludit. sic p̄bat. i. experit̄ suas vires. ⁊ ip̄a mōstrat su-

is magnū ostentū. i. miraculū. si q̄s visat̄ vna hora stratus. i. aduersitate depressus. ⁊ felix. i. p̄spe-

ritate eleuat⁹. q. d. fortuna videt̄ exhibē suis. i. hoibus q; bonis ei⁹ inhiāt magnū miraculū q̄n̄ ali-

q̄s subito videt̄ mutari de aduersitate in p̄sp̄itate. ⁊ ecōuerso. **Nō** q; fortuna dī supba eo q;

nullū veref. nec aduertit p̄bitatē. nec maliciā alicui⁹. etsi vocat̄ more supborū obaudit. **Nō** q;

euripus fm aliq̄s est v̄ctus turbis. et dī euripus q̄i curus rapidus. ⁊ ē curus nomē v̄cti. fm ali-

os at ⁊ forsan meli⁹. euripus ē brachiū vl̄ sinus maris cui⁹ decursus ē incertus. ⁊ p̄t̄ incertū

dinē sui cursus: frequēt p̄clitant̄ ibi naues. ⁊ dī ab eu qd̄ ē bonū. et ripa q̄i bō ripa. p̄ p̄riū. **S**i

cut ḡ cursus euripi estuans ē incertus. sc̄z mutabilitas fortune. **Nō** de opatione fortune q̄lit̄

hos eleuat ⁊ hos dep̄mit loquit̄ **Alan⁹** in antiClaudiano dicens **Precipitē** mouet illa rotā mor⁹

q; labor. **N**lla quies claudit. nec s̄st̄nt̄ ocia motu. **N**os p̄mit. hos eleuat. hos deicit. erigit illos

Cogit ⁊ in varios hoies descendē casus. **E**t samariens̄ als̄ paup̄ **Vericus.** **Quicqd̄** agas. q̄cqd̄

dicas. q̄cqd̄ patiaris **Nō** facis vt retrahas que mea dextera trahit. **S**ic ego primatū v̄neras

daq; scepra tenebo. **E**t p̄. velle meo: mel tibi fel q; dabo.

Dic incipit p̄mū metrū hui⁹ sc̄dī qd̄ dī hypo-
nactiū ab inuetrore qz labor nautaz cāru h̄mōj
metri subleuat. ⁊ dī metrū iambicū a pede p̄d̄n̄an-
te. **E**st at̄ iamb⁹ pes p̄rius trocheo. p̄st̄s ex p̄ri-
ma breui ⁊ vlt̄ia lōga. ⁊ dī metrū trimetrū. h̄z enī
hoc metrū h̄z sex pedes. t̄n̄ p̄putādo duos pedes
p̄ metro: erit metrū trimetrū. in q; metro p̄bia de-
scribit mores fortune dicēs. **Cū.** s̄. hec fortuna ver-
terit vices. i. alternationes p̄sp̄eritatis ⁊ aduersi-
tatis supba dextera. et cū fert more euripi. i. ma-
ris estuantis. i. inundātis. tūc fortuna seuā. i. cru-
delis proterit. i. p̄culcat reges dudū tremendos
.i. metuēdos. ⁊ ipsa fallax subleuat ⁊ aduersitate
humilē vultū victi. i. depressi. nec ipsa audit flet⁹
nec curat miseros. i. paupes. et ip̄a ex̄ns dura qz
n̄ fleat̄ ad volūtatē hoim. ridet. i. deridet vltro

Hic incipit p̄sa scđa hui⁹ scđi i
qu a p̄bia p̄bat boecio nō esse p̄que
rendū de fortuna. qz nihil sibi abstu
lit. z̄ introducit fortunā alloquentē
boeciū. **Et** diuidit qz p̄mo p̄suadet
boecio introductionē fortune. z̄ in
troducitur eā ibi. **Quid** tu o hō. **Pri**
mo p̄bia dicit **H** boeci ego p̄bia vellē
aduertere an ius. i. iusticia postulet hoc.
Nō q̄ similitudo oꝛonis q̄nqz generat fastidiuz. ideo q̄nqz
ip̄am oportet mutari. vñ **Tull.** iij. li. r̄hetorice dicit **S**ermonē in dicendo p̄mutari oportet vt fa
cile satietas varietate vitet. iō p̄bia h̄ variat oꝛonem p̄ introductionē noue p̄sone: vtendo p̄so/
popeia q̄ figura a **Tullio** vocat̄ **C**onformatio. **P**ersuadet igit̄ p̄bia boecio introductionē fortu
ne dicens. **V**ellem autē z̄

Hic p̄bia introducit fortunā al
loquētē boeciū q̄ oñt q̄rimoniā ip̄i
us esse iniustā. qz nihil sibi abstulit.
Priō q̄ fortuna oñt q̄ nihil boecio
iniuste abstulit. z̄ quādā r̄nsonē bo
eciū excludit. ibi. **An** tu mores. p̄mo
facit qđ dicit̄ ē. z̄ r̄ndet tacite q̄sti
oni. ibi. an ego. **P**rimo dicit̄ fortuna
ad boeciū **T**u hō quid agis. i. ve/
ras vel facis me res q̄tidianis. i. as/
siduis q̄relis. q. d. facē nō deberes.
Quā tibi fecim⁹ iniuriā. q. d. nullā.
Que tua bona tibi detraxim⁹. q. d.
nullā. **C**ōtende mecū i iudicio de pos
sessione opū z̄ dignitatū corā q̄cūqz
iudice. et si mōstraueris aliqd̄ ee p̄ri
um hoz bonoz cuiusqz mortalū. e/
go sp̄ore p̄cedā tibi ea q̄ repetis fu
isse tua. **Q**z at nō sint tua: nec alic⁹
hois p̄pria. p̄bo tibi. qz cū natura p̄
duxit te de vtero m̄ris ego suscepi
te nudū z̄ inopē. i. carentē oib⁹ reb⁹
z̄ foui te meis opib⁹. et ego p̄ona
.i. p̄rompta educaui. i. nutritui te in/
dulgenti⁹. i. clementi⁹ fauore. i. gr̄a
mea. qđ te nūc facit impatientē nr̄i
.i. nos qz si boeci⁹ a p̄ncipio nō fuisset nutrit⁹ p̄spirate fortune: nō fuisset impacēs de amissione
ei⁹. **Et** subdit **E**go circūdedi te affluentia z̄ splendore oim bonoz q̄ sūt mei iuris. i. p̄tatis. nūc at
libet. i. placet mihi recē hē manū. tu habes gr̄am. i. mihi referre gr̄as. tanqz vsus alienis. nō habes
ius q̄rele tanqz tua p̄dideris. **Q**uid igit̄ ingemiscis q̄rulando. nllā tibi a nob̄ illata ē violentia.
opes honores. z̄ cetera taliū sūt mei iuris. i. p̄tatis. z̄ famule mee. s. hōres z̄ p̄tates recognoscūt me
dn̄az. mecū veniūt. mecū recedūt. **A**udaacter affirmē si tua forent q̄ p̄q̄reris amissa: nllō mō ea p̄
didisses. **N**ō q̄ tota rō fortune i hoc p̄sistit. **N**ulli manet rōnabilis q̄rimonia de eo q̄ nihil ali
ozū aufert sed propria pro suo libito disponit. sed fortuna nihil abstulit quod erat boeciū sed pro
pria disposuit pro suo libito. **E**rgo. z̄. **N**ō de hoc q̄ dicit. que tibi tua. **S**eneca dicit in de re/
med. **N**ō est tuū qđ fortuna fecit ee tuū. **A**lienū est omne q̄cqd̄ oprādo euenit. et nihil ip̄si p̄priū
putari licet qđ eripi p̄t. **N**ō qz hō p̄ducit nudus ex vtero m̄ris p̄ hoc inuit magna ei⁹ miseria
si enī hō nudus nasceret̄ z̄ nllō indigēt: min⁹ esset miser. s. qz nud⁹ nascit̄: nihil possidens z̄ plib⁹
indigēs. iō magl. miser ē. **U**n paup̄ **H**enric⁹ **P**rim⁹ in mūdo tecū tua quāta tulisti. **N**ud⁹ eras
primo z̄ postea nudus eris. **N**ō q̄ hō exteriora nō sūt p̄pria hois qz dicit **S**en. **N**ihil p̄priū di
cas qđ mutari p̄t fortuna. **R**eposcit qđ dedit donū. qđ dari potuit auferri potuit. et qđ fortuna
Nō dedit: non eripit.

**Disputatio fortune cū boecio cū
eam velit p̄stringere quasi propriaz.**

Vellem autē pauca tecuz fortune ipsius verbis
Agitare **T**u igit̄ an ius postulet animaduerte
te cū pauca agitare. i. discute p̄bis ip̄si fortune. tu vō anim
aduerte an ius. i. iusticia postulet hoc. **N**ō q̄ similitudo oꝛonis q̄nqz generat fastidiuz. ideo q̄nqz
ip̄am oportet mutari. vñ **Tull.** iij. li. r̄hetorice dicit **S**ermonē in dicendo p̄mutari oportet vt fa
cile satietas varietate vitet. iō p̄bia h̄ variat oꝛonem p̄ introductionē noue p̄sone: vtendo p̄so/
popeia q̄ figura a **Tullio** vocat̄ **C**onformatio. **P**ersuadet igit̄ p̄bia boecio introductionē fortu
ne dicens. **V**ellem autē z̄

Quid tu hō ream me q̄tidianis agis querelis. **Q**uaz
tibi fecim⁹ iniuriā. **Q**ue tibi tua detraximus bona.
Quouis iudice de opū dignitatuzqz mecū possessione
ptende. **E**t si cuiusquaz mortalū p̄priū quid hoz esse
monstraueris: ego iā tua fuisse que repetis sp̄onte cō
cedam. **C**ū te matris vtero natura p̄duxit: nudū om
nibus reb⁹/inopemqz suscepti: meis opibus foui. z̄ qđ
te nūc impatientē nostri facit: fauore p̄ona indulgen
tius educaui. omniū q̄ mei iuris sunt affluētia z̄ splē
dore circūdedi. **N**ūc mihi retrahē manuz libet. habes
gratiā velut vsus alienis. nō habes ius querele: tan/
qz proflus tua p̄dideris. **Q**uid igit̄ ingemiscis. **N**llā
tibi a nobis est allata violentia. opes. honores. cetera
qz taliū: mei sunt iuris. **D**ominā famule cognoscunt.
mecū veniūt: me abeūte discedūt. **A**udaacter afirmē
si tua forent q̄ amissa p̄quereris: nllō mō perdidisses.

An ego sola meū ius exercere phibebo? Licet celo
 pferre lucidos dies. eosdē q̄ tenebrosos noctib⁹ con
 dere. Licet anno tre vultū/nūc florib⁹ frugib⁹ q̄ redi
 mire. nūc nimbis frigorib⁹ q̄ pfundē. Jus ē mari nūc
 strato equore blādiri: nūc pcellis ac flūdib⁹ inhorre
 scere. Nos ad pstantiā nris morib⁹ alienaz inexpleta
 hoīm cupiditas alligabit? Hec nra vis ē. hūc p̄tinuū
 ludū ludim⁹. rotā volubili orbe x̄samus. infima sum/
 mis/sūma infimis mutare gaudem⁹. Ascēde s̄ placz.
 s̄ ea lege: ne vti eū ludicri mei ratio poscit descendē:
 iniuriā putes

nūc pfundē eā nimbis .i. pluuijs z frigorib⁹ sic in autūno z hyeme. Jus .i. nat
 tura est mari nūc .i. aliqn̄. i. tpe sereno blādiri .i. blādū esse eāre strato .i. paci
 fico. s̄ tpe tempestatis inhorrescē. i. horridū apparē pcellis ac flūdib⁹ .i. inūdationib⁹. nūqd̄ inex
 pleta .i. insatiabilē cupiditas hoīm alligabit nos ad pstantiā: alienā nris morib⁹. q̄. d. Non. etenim
 hec est nra vis .i. naturalis ptās. hūc ludū p̄tinue ludim⁹. rotā x̄samus volubili orbe .i. veloci cir
 culatione. z nos gaudem⁹ mutare infima. i. aduersa sūmis. i. p̄p̄is. z sūma infimis. i. p̄spa aduers⁹
 Tu boeci ascēde rotā nram s̄ placet. s̄ ea lege. i. p̄ditione. vti ne putes tibi fieri iuriā s̄ p̄tigit te
 descendē cū rō mei ludicri. i. ludi iocosi hoc poscet. Nō q̄ qlibet res i sua naturali opatōe dele
 at. frustra s̄ laborat. q̄ naturā rei auferre conat̄ cū natura nō assuescat i p̄trariū. vñ paup̄ hen/
 ric⁹. Nōne sua licite quis sic vti arte. Ad sibi fors dederit vti ois hō. Miles equis. piscator
 aquls. z cleric⁹ hymnis. Nauta fretis. pugiles marte. poeta metris. z Seminat in spinis nature.
 iura reātans. Nō q̄ diē cupiditate hoīm esse inexpleta. qz diē Ar. l. j. polis. Infinita ē p̄cupia
 hoīm ad cui⁹ repletionē mltri viuūt. Et Auicēna xvi ep̄. Naturalia desideria finita s̄. ex falsa at
 opione nascentia vbi desinat nō hnt. Et lxxij ep̄. Dia aliqs̄ p̄temnē p̄t. oia at hīc nō p̄t

An tu mores ignorabas meos? Nesciebas Cresū re
 gem lydoz Cyro paulo ante formidabilē: mox dein/
 de miserandū rogi flāmis traditū misso celitus imbre
 defensū? Num te preterit Paulū perū regis a se ca/
 pti calamitatibus pias impendisse lachrymas? Quid
 tragediaz clamor aliud deslet. nisi indiscreto iatu for/
 tunā felicia regna vertentem? Nōne adolescentulus

.i. duo polia vini altez qdē malū/aliud aut bonū i io/
 nis limine iacere didicisti? Quid si vberius de bono/
 rū pte sumpsisti? Quid si a te nō tota discessi? Quid si
 hec ipsa mei mutabilitas iusta tibi causa est sperandi
 meliora? Tū ne aīo p̄tabescas. et intra p̄mune oibus
 regnū locatus p̄prio iure viuere desideres
 eulus didicisti iacere in limine. i. in tomo iouis duo volia. vñ bonū. aliud malū. de q̄bus oportu
 it vāūqueq; intrantē gustare? Quid p̄q̄reris si vberius de bonoz pte sumpsisti? Quid p̄queris
 si a te nō tota discessi? Quid p̄q̄reris si hec mei mutabilitas ē tibi iusta causa sperandi meliora?

Vic rīdet tacite qōni. Dicet alij
 q̄s fortūe. l. z bō exteriora s̄ tua: tū
 p̄ q̄ ea hōi p̄tulisti nō deberes am
 pli⁹ auferre. huic qōni rīdet fortūe
 d. q̄ hoc esset p̄ ius z p̄ naturā suā
 quā nlls d̄z sibi auferre. imo debet
 vti sic et cetera res vtunt sua natu
 ra. vñ diē. Nūqd̄ ego sola phibeos
 exercē ius meū? cū oia alia exercēt
 naturā suā qd̄ declarat. qz licet. i. li
 cituz est celo pferre lucidos dies z
 eos p̄dere. i. abscondē tēbrosos nocti
 b⁹. z licz āno redimire. i. ornāe vul
 tū. i. sup̄ficiē tre. nūc. i. aliqn̄ florib⁹
 sic in vere. nūc frugib⁹ sic in estate
 sic in autūno z hyeme. Jus .i. nat
 tura est mari nūc .i. aliqn̄. i. tpe sereno blādiri .i. blādū esse eāre strato .i. paci
 fico. s̄ tpe tempestatis inhorrescē. i. horridū apparē pcellis ac flūdib⁹ .i. inūdationib⁹. nūqd̄ inex
 pleta .i. insatiabilē cupiditas hoīm alligabit nos ad pstantiā: alienā nris morib⁹. q̄. d. Non. etenim
 hec est nra vis .i. naturalis ptās. hūc ludū p̄tinue ludim⁹. rotā x̄samus volubili orbe .i. veloci cir
 culatione. z nos gaudem⁹ mutare infima. i. aduersa sūmis. i. p̄p̄is. z sūma infimis. i. p̄spa aduers⁹
 Tu boeci ascēde rotā nram s̄ placet. s̄ ea lege. i. p̄ditione. vti ne putes tibi fieri iuriā s̄ p̄tigit te
 descendē cū rō mei ludicri. i. ludi iocosi hoc poscet. Nō q̄ qlibet res i sua naturali opatōe dele
 at. frustra s̄ laborat. q̄ naturā rei auferre conat̄ cū natura nō assuescat i p̄trariū. vñ paup̄ hen/
 ric⁹. Nōne sua licite quis sic vti arte. Ad sibi fors dederit vti ois hō. Miles equis. piscator
 aquls. z cleric⁹ hymnis. Nauta fretis. pugiles marte. poeta metris. z Seminat in spinis nature.
 iura reātans. Nō q̄ diē cupiditate hoīm esse inexpleta. qz diē Ar. l. j. polis. Infinita ē p̄cupia
 hoīm ad cui⁹ repletionē mltri viuūt. Et Auicēna xvi ep̄. Naturalia desideria finita s̄. ex falsa at
 opione nascentia vbi desinat nō hnt. Et lxxij ep̄. Dia aliqs̄ p̄temnē p̄t. oia at hīc nō p̄t

Vic fortuna excludit rñsonē. bo
 ecij. posset enī dicē boecius. D for/
 tuna ego p̄questus suz de tua muta
 bilitate quia ignorauī mores tuos:
 hāc rñsonem excludit fortūa p̄ plu
 ra nota boecio ex q̄b⁹ poterat p̄p̄e/
 dere mores z stabilitatē suā z dicit
 Nūqd̄ tu ignorabas mores meos?
 q. d. nō. Nesciebas qnō Cresus rex
 lydoz q̄ p̄cius erat formidabilis cy
 ro regi periaz. s̄ postea captus fuit
 a Cyro . et traditus ignibus ad cre
 mandū. s̄ imbre misso celit⁹: fuit de
 fensus z euasit. Nūquid etiaz p̄terit
 te quō Paulus p̄sul rōnus fudit pi
 as lachrymas sup̄ calamitatibus. i.
 miserijs p̄si regis quē captiuauerat.
 Quid enī aliud deslet clamor egedi
 arū. i. poematū rep̄hendentū vicia
 hoīm nisi me fortunā subuertentes
 felicia regna indiscreto iatu. i. incer
 to euentu? Nōne ep̄is adolescentu
 tus didicisti iacere in limine. i. in tomo iouis duo volia. vñ bonū. aliud malū. de q̄bus oportu
 it vāūqueq; intrantē gustare? Quid p̄q̄reris si vberius de bonoz pte sumpsisti? Quid p̄queris
 si a te nō tota discessi? Quid p̄q̄reris si hec mei mutabilitas ē tibi iusta causa sperandi meliora?

.i. prospera. tñ ne p nō stabescas. i. deficias aio. 7 tu locatus infra cōe regnū oibus. s. in mundū de
sideras vinē p̄rio iure qz h̄ esse nō p̄t vt eximaris a cōi lege hoim. Nō q̄ cū Cresus rex lydo
rū esset pugnaturns p̄ regē plax ipse p̄iuluit apollinē de successu pene. q̄ rñdit sibi hmōi x̄sclō
Cresus p̄det alim transgressus plima regna. **A**im est fluit q̄dam **Q**uē x̄sclū Cresus sic intel
lexit q̄ Cresus transgressus alim p̄det. i. destruet plima regna ipsius Cyri. s. apollo sic intellexit
Cresus transgressus alim p̄det. i. amitteret plima regna sua. 7 hoc p̄igit. nā ipse cū trāsgressus cēt
alim vidus est a Cyro. 7 in ignē positus: s̄ tāta inundatio pluuię facta fuit q̄ extindus fuit ignis
7 euasit. 7 q̄ cū multū gloriaret: dixit filia sua noie fama. **O** p̄ expecta vltimū diē: an̄ que nō ē
glāndū. **Q**uadā nō nocte vidit Cresus i somno q̄ esset sup̄ altā arborē vbi Jupiter cū rigabat.
7 p̄bebus eū siccabat. qd̄ somnū cū rettulisset filie sue rñdit filia. **T**u eris capt⁹ a Cyro. et i cruce
suspensus. vbi iupit. i. pluuia te rigabit. 7 p̄bebus. i. sol te siccabit. qd̄ ad vltimū p̄igit. ex q̄ p̄
pendi mutabilitas fortune. **N**ō q̄ Paulus p̄ul roman⁹ missus fuit pugnare p̄ regez plax. q̄
erat sup̄bissim⁹ hoim. cū aut̄ ipm̄ deuicisset: p̄siderās p̄speritatē p̄teritā 7 aduersitatē p̄ntez eius:
morus pietate fleuit sup̄ ipm̄. et dimisit eū. ex q̄ filiter p̄pendit mutabilitas fortune **N**ō q̄ traj
gedia est carmen rephensiuū vicioz: incipiens a p̄speritate: desinens in aduersitate. **E**t dī a tra
gos grece qd̄ est hircus latine. 7 odos cantus. qz catus hmōi carnis hircō remunerabat. 7 inde
dicunt tragedi poete q̄ antiq̄ gesta 7 facinora sceleratoz regū luduoso carmie p̄lo spēdāte. i. res
spiciente p̄cinebāt sic dicit **H**. **N**ō **H**omerus volēs oñdere mutabilitatē fortune describit in
tomo **J**ouis iacē duo dolia vini. vnū bonū aliud malū. 7 oēs intrātes domū: 7 vtroqz oportebat
gultare. s̄ q̄sdā plus de bono. q̄sdā nō plus de malo. **E**t hec descriptio publice depingebat arbe
nis in templo iouis. vbi boecius studuit adolescens ex̄ns. sic ipse testat in x̄ disc̄. schol. **P**er do
mū aut̄ iouis **H**omer⁹ significauit mūdū. p̄ duo dolia p̄speritatē 7 aduersitatē. 7 oēs q̄ viuūt in
mūdo de vtroqz gustāt. qdā plus de p̄speritate. qdā plus de aduersitate. **N**ō dicit fortuna s̄
uertentē felicia regna. de q̄ **H**ansfredus in poetria. **H**oc vnū p̄scire potes q̄ nlla ptās **E**sse mo
rosa p̄t. qz res fortuna secūdas **I**mperat esse breues. si vis exēpla. p̄ores **R**espice fortunās. enar
rat illa p̄ioz **F**lorida p̄speritas. minos subuertit **A**thenas **I**lion atrides. magne cartaginis ar
ces **S**capio. s̄ multi romani fuit alea fari. **I**pe versa breui breuis ē distātia lecti **D**is 7 mesti nox
est vicina diei. **D**ec aliena docent. et te tua fata docebunt.

Istud est scdm̄ metrum h̄ scdm̄ qd̄ **M**etrum asclepiadiū thoriambicum.

di asclepiadiū ab inuētoze. choziābi
cuz a pede p̄dñante. **Q**uis sit pes choziambus:
p̄uus habitū est. 7 p̄stat illud metz ex p̄mo spon
deo 7 duob⁹ choziābis 7 pirrhikio vel iābo q̄le
metz est illius hymni **S**cōz meritis inclita gau
dia. **S**cdm̄ metrum est pheregraciū ab inuētoze
p̄tās ex p̄mo spondeo. 2° dactylo. 3° spondeo vl
trocheo. **I**n hoc ḡ metro fortia p̄querit de in
expleta cupiditate hoim dicēs. **S**i copia. i. fortu
na quā gentiles deā copie appellabāt pleno cor
nu fundat hoibus tātas opes quātas arenas ver
sat. i. voluit pontus. i. mare incit⁹. i. amorus rāpi
dis flatib⁹. i. impetuosis ventis. 7 si fundat tātas
opes q̄t sidera fulgent i celo edita. i. orta stellifer
ris noctib⁹. 7 ipa copia nō rethar manū auferen
do opes. haud p̄ nō. iō humanū gen⁹ cessat flere
.i. flendo p̄ponē miseras q̄relas. 7 q̄uis de⁹ p̄dis
gus. i. dines multi auri. i. ad modū prodigi multū
aurū diffundens. ipse deus libens excipiat vota
hoim. 7 ornet auidos. i. cupidos claris hōibus.
tñ iam parta. i. adq̄sitar possessa nil vident eis. s̄
seua rapacitas vorās q̄sita. i. adq̄sita p̄dit. i. ma
nifestat alios hiat⁹. i. receptacula cupiditatis. **E**t
tñe q̄rit fortuna **Q**ue iā frena retentent. i. detine
ant certo fine cupidinē. i. auariciā hoim p̄cipites

Quantas rapidis flatibus incitus
Pontus versat arenas
Aut quot stelliferis edita noctibus
Celo sidera fulgent
Tātas fundat opes nec retrahat manū
Pleno copia cornu
Humanū miseras haud ideo genus
Lesset flere querelas
Quāuis vota libens excipiat deus
Multi prodigus auri
Et claris auidos ornet honoribus
Nil iam parta videntur
Sed quesita vorans seua rapacitas
Alios pandit hiatus
Que iam precipitem frena cupidinem

Prosa tertia scđi

Certo sine recitent

Largis cum potius numeribus fluens

Sitis ardescit habendi?

Nunq̄ diues agit q̄ trepidus gemens

Sese credit egentem

odoriferis: sacrificauit illud fortune. qđ cornu dī fortuna quibusdā p̄pinare plenu. q̄busdā vacuū: q̄busdā semiplenu. s̄m diuersū status p̄speritatis et aduersitatis hoim. **Nō** q̄ fortuna inuehit p̄ auaricia hoim. qđ **Tull** i li. tusculanaz qonū dīc **Auaricia** studiu pecunie h̄z quā nemo sapiens p̄cupiuit. ea eni q̄i malis venenis imbuta: corpus animūq; virilem offendit. ipsa eni insatiabilis manes: neq; copia neq; inopia minuit. **Et** in eodē hoc dicit **Quid** ē q̄ multi cupiditate pecunie ferunt. q̄z ita p̄turbant animi vt nō multū absint ab insania. **Et** dīc **Sen.** lxxv. ep̄. **Auaricia** nū q̄z h̄z magis malū nisi q̄ in ḡta ē. **Et** lxxiiij. ep̄. auaros p̄parat canib⁹ d. **Vidisti** aliquē canē mī sū a dño panis frustra aut carnis apto ore captantē. q̄cqd arripit: p̄tin⁹ integrū deuorat. et sp̄ ad spem futuri inhiat. **Idem** euenit nob. q̄cqd nob fortuna expectantib⁹ porrigit illud sine oī volū tate dimittim⁹. et statī ad rapinā alteri⁹ erigimur. **Nō** q̄ credit se egentē: nō est diues s̄ paup. q̄ dicit **Sen.** p̄ma ep̄. **Nō** qui parū h̄z: s̄ q̄ plus cupit paup est. **Quid** eni refert q̄ntū illi i arca q̄ntū in horreis iaceat: si alieno/hiatu iminer? **Nō** q̄ diuitie nō tollūt auariciaz s̄ augmentāt. **Uñ** **Sen.** xvi. ep̄ dicit. **Congerat** in te q̄cqd locupletes possederūt. vltra p̄uatū pecunie modū fortuna te prouehat. auro tegat purpura vestiat. terrā marmorib⁹ abcondat. accedāt statuez pi ctire et q̄cqd vlla ars elaborauit. maiorā cupere ab his desistes? **Uñ** **Iuuenalis** **Interea** pleno dū turget sacculus ere. **Crescit** amor nūmi quantū pecunia crescit.

Prosa tertia scđi

Inuective loquitur fortuna aduersus Boecium.

His igit̄ si pro se tecū fortuna loqueret. qđ p̄fe/ ro p̄tra hisceres/nō haberes. **Aut** si qđ est q̄ querelā tuā iure tuearis: p̄feras oportet. dabimus di cendi locū **B.** **Tuz** ego. speciosa quidē ista sunt: inq̄. oblitaz rhetorice ac musice melle dulcedinis **Tum** tm̄ cū audiunt oblectant. s̄ miseris/ maloz altior sen sus est. **Itaq;** cū hec auribus insonare desierint: insi/ tus animū meror p̄grauat. **P.** **Et** illa. **Ita** est inq̄t. **Hec** eni nō dū morbi tui remedia. s̄ adhuc p̄tumacis aduersuz curationē doloris fomenta quedā sunt **Nā** q̄ in p̄fundū sese penetrent. cū tempestiuuz fuerit ad/ mouebo: possunt attingē. q. d. q̄uis s̄ba fortune superficialit̄ me delectent: tm̄ ad p̄fūditate mei doloris nō attingūt. **Itaq;** i. s̄ cū hec s̄ba fortune desierint. i. cessauerint insonare aurib⁹ meis. **Tūc** p̄bia approbat r̄n̄sionē boeci. **Ita** est. hec ei meror insitus. i. imissus p̄grauat animū meū. **Tūc** p̄bia approbat r̄n̄sionē boeci. **Ita** est. hec ei s̄ba fortune nondū sunt remedia tui morbi: s̄ sūt quedā fomēta. i. lenimēta aduersū curationē. i. p̄ sanationē p̄tumacis doloris. nā remedia q̄ penetrēt. i. immittāt se in p̄fundū p̄turbationū expel/ lēdo eāz radicalē tui morbi ista admouebo. i. apponā cū fuerit tēpestiuū **Nō** q̄ boeci⁹ nihil ha

Dic incipit t̄tia p̄sa hui⁹ scđi. in q̄ p̄bia p̄bat boeciū nō debere con queri de fortuna. qz multa bō sibi cō tulit. et p̄mo inq̄rit p̄bia qđ sentiat de dictis fortune. 2° bō fortune sibi collata enumerat. ibi verūtū. **P̄**rio oñt p̄bia q̄ boeci⁹ nihil habeat loq̄ p̄ fortuna. 2° boecius r̄ndet. 3° p̄bia ei⁹ r̄n̄sionē approbat sic p̄b̄bit. **Dic** p̄mo **Si** fortuna loqueret tecuz his s̄bis pro se. p̄fēto p̄ certe. tu n̄ ha beres qđ p̄ hisceres. i. nō haberes vnde aperires os ad r̄ndenduz for tune. at siquid est q̄ tuā q̄relam iure tuearis oportet. i. necesse ē. vt p̄fe/ ras. dabim⁹ tibi locū dicendi. **Tūc** boeci⁹ r̄ndet. **Speciosa** qđdem sunt ista q̄ fortuna dixit. et sunt oblita. i. delimita melle. i. delectatione r̄heto rice dulcedis. s̄. q̄ntū ad p̄ofā. ac p̄ et. musice dulcedis. s̄. q̄ntū ad merz **Et** tm̄ tūc delectāt animū meū cuz audiunt. s̄ sensus. i. p̄ceptio malozū ē altior. i. profundior miseris q̄ ista **D** **i**

Libri scđi de consolatione philosophie

buit loqui p̄tra d̄ba fortune qz verū dixit, z p̄tra veritatē nō est loquendū. **Nā** vero oia p̄sonāt, z veritas sibi ipsi attestat s̄m **Ar.** **Nō** hisco ē s̄bū inchoatū, z p̄fert p̄ syncopā, qz regularit̄ deberet dici hiasco, vñ hiscē est hiatū inchoare cū aliqs aperit os. **Nō** q̄ oblit̄ media p̄ducta est p̄cipiū s̄bi obliuiscor, s̄ oblit̄ media correpta; descendit a s̄bo oblinio, z oblit̄ idem est qđ maculat̄. **Nō** circa hoc q̄ dicit insit̄ meror̄ animū agguat, qz q̄s nō volēt de infortunio nll̄i p̄tingit nisi aio multū elenato sup̄ fortunā, qz dicit **Sen.** lxx. ep̄. pl̄. eq̄ te dolē nolo, s̄ vt nō doleas vir exigē audeo, nll̄i autē ista firmitas animi p̄tingit nisi multū sup̄ fortunā elenato, z subdit **Il** lud agam̄ vt locūda nob̄ fiat amissor̄ recordatio, nemo libenter ad id redit qđ nō sine tormēto cogitaturus ē. **Nō** q̄ p̄ rhetoricā z musicā dulcedinē fortune boecī adhuc nō fuit restitū? vir tuti z sapie, qđ attestat eī meror̄ agguans animū, naz d̄tus z sapia dolorē z merorē opprimit, vñ **Sen.** lxx. ep̄. Quēadmodū minura lūna claritas solis obscurat; sic doloēs, mesticias, iniurias sapientia z virtus sua magnitudie elidit atqz opprimit.

Vic p̄bia enūerat bō fortune boecio collata rōne qz non debuit se estimare miser, z p̄mo enūerat bōa p̄terita q̄ ip̄m felicē fecerūt, postea enūerat in q̄rta p̄sa bō q̄ ip̄m in p̄nti felicē ondūt. **Primo** igit̄ p̄bia de scribit felicitatē suā p̄terita, z excludit q̄ndā obiectōnē, ibi. **Qđ** si idcirco. **Primo** enūerat q̄daz bō coia, z magis sp̄cālia, scđa ibi. **Pretereo** libet **Primo** dicit̄ **Boeci** nō velis te existiare miser, nunqđ oblit̄ es numer̄ z modū felicitatis tue, taceo, i. p̄transco qz te desolatū, i. p̄riuatū parētē, i. p̄te z m̄re cura sūmor̄ viroz, i. p̄sulū romanor̄ te suscepit, z tu delect̄, i. de alijs elect̄ i affinitatē p̄ncipū citatis; cepisti p̄rī esse charus q̄s p̄rimus, qđ est p̄ciosissimū gen̄ p̄pinq̄tatis. **Quis** nō p̄dicabit te felicissimū cū tāto splēdore tuor̄ soceror̄; cū tāto pudore p̄ingis, i. v̄xor̄is, et cū oportunitate, i. oportuna felicitate masculine prolis, q. d. nll̄s est q̄ nō iudicauerit te felicē in his. **Nō** q̄ tplex ē gen̄ p̄pinq̄tatis. **Primus** q̄ p̄h̄it ex genealogia, z in tali p̄pinq̄tate aliqs s̄l̄ efficit̄ p̄rimus z charus, nā frat̄ fratri ē charus z p̄pinquus. **Alia** ē p̄pinq̄tas q̄ p̄trahit̄ ex m̄rimonio, z vocat̄ affinitas z i tali p̄pinq̄tate aliqs p̄rī efficit̄ p̄pinquus q̄s charus. **Tertia** p̄pinquitas p̄h̄it̄ ex bonis moribz z s̄rutibz, z hoc ē p̄ciosissimū gen̄ p̄pinq̄tatis, z i tali aliqs p̄rī efficit̄ charus q̄s p̄pinquus. **Et** sic boecī prius fact̄ fuit romanis p̄ncipibz charus rōne s̄rutis q̄s p̄pinquus m̄rimoniū p̄hendo cū eis. **Nō** q̄ p̄bia dicit̄ boeciū fuisse felicē splēdore soceror̄ i pl̄i, cū tñ nō habuerit nisi vnū socerū, nā socer d̄z cur̄ filiā aliqs ducit, z non legit̄ qz boecī habuit duas vxores. **Ad** hoc p̄t dici qz h̄ socer accipit̄ large: nō tñ p̄ p̄te vxoris s̄ etiā p̄ fratre q̄ large etiā p̄t dici socer, q̄ dicit̄ p̄l̄alit̄ soceror̄. **Nō** qz ex t̄bus p̄bia dicit̄ boeciū felicē fuisse, ex honestate soceror̄, ex pudore p̄ingis, ex oportunitate masculine prolis, i. suozū filioz.

Vic p̄bia enūerat qđā bō sp̄cālia ex q̄b̄ boecī nō debet se estimare miser, z dicit̄ **Ego** p̄tereo, i. p̄trāsire volo qz mihi libet p̄terire coia bō, z delectat me veniē ad sp̄cāle cumulū tue felicitatis scz ad sūptas dignitates i adolescētia; negatas senibz. **Et** s̄dit, **Si** q̄s fructus rez mortaliū hz vllū pondus beatitudinis, i. si p̄t aliqd̄ tpale bonū hō d̄z dici felix: poterit ne mēo/ria illi lucis, i. tue felicitatis quā tā dicā deleri quātālibz mole, i. q̄cūqz pōdē ingruentiū maloz? q̄s dicit̄ nō pōt deleri. **At** q̄ ē illa felicitas? cur̄ tu vidisti liberos tuos, i. filios tuos

Verūtñ ne te miserum existimari velis. **An** numerū modūqz tue felicitatis oblitus es? **Taceo** qz desolatū parente: sūmor̄ te viroz cura suscepit, delect̄ qz i affinitatē p̄ncipū ciuitatis (qđ p̄ciosissimū p̄pinquitas gen̄) p̄pus charus q̄s p̄rimus esse cepisti. **Quis** nō te felicissimū cū tāto splēdore soceror̄/ cū cōingis pudore cū masculine quoqz plis oportunitate predicauit? **Verūtñ** ne te miserum existimari velis. **An** numerū modūqz tue felicitatis oblitus es? **Taceo** qz desolatū parente: sūmor̄ te viroz cura suscepit, delect̄ qz i affinitatē p̄ncipū ciuitatis (qđ p̄ciosissimū p̄pinquitas gen̄) p̄pus charus q̄s p̄rimus esse cepisti. **Quis** nō te felicissimū cū tāto splēdore soceror̄/ cū cōingis pudore cū masculine quoqz plis oportunitate predicauit?

Pretereo libet em̄ preterire cōmunia sumptas i adolescētia; negatas senibus dignitates, ad singularē felicitatis tue cumulum venire delectat. **Si** quis rerum mortaliū fructus vllū beatitudinis pōdus habet, poterit ne illius memoria lucis quantalibet ingruentiū maloz mole deleri? **Cū** duos pariter cōsules liberos tuos domo p̄ouchi, sub frequentia patrū, sub plebis alacritate vidisti. **Cū** eisdē i curia curules insidētibz tu regie laudis orator̄ igenij gloriā faciēdieqz mernisti. **Cū** in circo duoz medius cōsulū circumfusa multitu/

Prosa tertia

dinis expectationem triumphali largitione satiasti?
Dedisti vt opinor verba fortune . dū te illa demulcet.
 dum te vt delicias suas fouet. **D**unus quod nulli vn
 q̄ p̄uato commodauerat abstulisti. **V**is ne igitur cū
 fortuna calculum ponere? . **N**unc te primum liuenti
 oculo p̄strinxit. **S**i numerū modūq̄ letoꝝ tristiū ve
 consideres. adhuc te felicem negare non possis.

one. i. victoriam triumphatione. vt ego opinor tu dedisti s̄ba. i. deceptiones fortune cū te illa de/
 mulcet. dū te fouet vt suas delicias. tu abstulisti mun⁹ qd̄ nūq̄ modauerat vlli. i. alicui p̄uato. i.
 ex̄neo. vis ne cū fortuna ponē calculū. i. p̄putationē. **N**ūc ip̄a fortuna p̄mū p̄strinxit. te oculis liuē
 tib⁹. i. inuidis. si p̄sides numerūz modū letoꝝz istū. i. p̄spitas. z aduersitat. adhuc nō potes te ne
 gare felicē. **N**ō p̄bia p̄ s̄ qd̄ dic̄ p̄tereo; et p̄i⁹ dixit taceo; v̄it̄ qd̄a colore rhetorico q̄ d̄z occu
 patio. z diffinit sic a **T**ull. **O**ccupatio est cū dicim⁹ nos p̄terire; aut nescire; aut nolle dicē illud
 qd̄ tū maxie dicim⁹. **N**ō q̄ mos erat romanorū an̄ t̄cesimū annū nllī p̄ferre aliquā dignitatē nī
 si p̄t̄ singularē dignitatē vel p̄bitatē. vel p̄t̄ reipublice euidētē vtilitatē. **B**oeci⁹ at̄ in adole/
 leſcentia an̄ t̄cesimū annū elect⁹ fuit in p̄sule. z hoc p̄bia vocat felicitatē p̄munē; nō q̄ cōiter oi/
 bus hoc p̄cederet. s̄ qz nō solū boecio s̄ alijs paucis hoc accidit. **R**efert enī **T**ull. in li. de amic.
 q̄ **S**cipio an̄ t̄cesimū annū bis fact⁹ est p̄sul. s̄luter **B**ermanic⁹ iuuenis fact⁹ est p̄sul an̄ t̄cesimū
 annū. **S**ed singularē felicitatē boeci⁹ tāgit d. cū duos parit̄ p̄sules. **N**ō q̄ fm̄ **J**sid. in li. etym
Curules erāt sedes in qb⁹ magistrat⁹ sedētes iura reddebāt. z dicunt̄ curules a curru. qz tali se/
 de vtebant̄ in curru iudices q̄ vehebant̄ vt expediti⁹ p̄plo iudicia redderent. **N**ō q̄ p̄suetudo
 erat apud **R**ōnos i electione p̄sulū h̄ie f̄monē ad p̄p̄m de laudib⁹ regūz electorū i magistraturz.
 est bene p̄dicauit; inde gl̄am p̄seq̄bat. **H**moi f̄monē fecit boeci⁹ i electione suorū filioꝝ in p̄sules
 z exinde sua gl̄a fuit geminata. **E**t qz p̄sulis f̄mo p̄suevit fieri in triūphis; in laudē eorū q̄ obtinuc
 rāt victoriā. iō h̄moi f̄monē vocat triūphalē largitionē. **N**ō q̄ bonū aliqd̄ p̄mittit z non adim
 plet; ille dat s̄ba z nō rem. z sic decipit. q̄ dic̄ p̄bia dedisti fortune s̄ba. i. deceptiones; p̄mittēdo
 ei aliqd̄ bonū q̄ ipsa te ita fouet. **N**ō q̄ calculus i vna siḡficatione ē paruus lapillus q̄ calcādo
 nō ledit. et qz talib⁹ lapillis vtebant̄ antiq̄ in p̄putādo; iō calculare vel calculū ponē ponit̄ pro
 p̄putare vel pro rōnem facē. q̄ dic̄ p̄bia. **V**is ne cū fortuna calculū ponē? q. d. nō debes. si p̄puta
 bis cū ea; ipsa inueniet te multo feliciorē q̄ miserū

Qz si idcirco te fortunatū eē nō estimas. qm̄ q̄ tūc leta
 videbant̄ abierūt. nō ē q̄ te miserū putes. qm̄ q̄ nūc cre
 dunt̄ mesta p̄tereūt. **A**n tu i hanc vite scenā nūc p̄mū
 subit⁹ hospesq̄ venisti? **V**llā ne humāis reb⁹ inesse
 p̄stātā reris. cū ipsū sepe hoīez velox hora dissoluat?
Nā est̄ rara ē fortuitis manēdi fides. vltim⁹ tñ vite
 dies. mors qd̄a fortūe ē etiā manētis. **Q**uid igit̄ refer
 re putas? tu ne illā moriēdo deseras an te illa fugiēdo
 stantā inesse humāis rebus cū ip̄m hoīez sepe dissoluat velox hora mortis. nā si fortuitis rebus
 est fides p̄manēdi; licz rara; tñ vltim⁹ dies vite est qd̄a mors fortune. etiā manētis fortune. qd̄
 igit̄ putas referre. i. distare. ne. i. an tu deseras illā fortunā moriēdo. an pro vllā te deserat fugi
 endo? q. d. nihil refert q̄ntū ad incōstātā fortune. siue fortuna hoīem deserat siue deserat. manife
 stū est q̄ p̄manē nō p̄t̄. **N**ō q̄ in reb⁹ humanis nō est p̄stātā. cui⁹ rō est. **I**n isto qd̄ est genitū
 nlla est p̄stātā. qz nihil est genitū qd̄ nō sit corruptibile et nō p̄manēs. s̄ res hūane s̄t genitez p
 duat̄. q. d. **N**ō q̄ nō est durabil̄ fortune p̄spitas. qz ip̄am cito fugat aduersitas. vñ **S**anfred⁹

parit̄ p̄sules. i. in p̄sules electos pue
 hi. i. duci de domo tua sub frequētia
 .i. diligētia patrū. s̄. senioꝝ. z sub ala
 critate. i. sub gaudio plebis. z cū tu
 eisdē filijs tuis insidentib⁹ curules
 .i. sedes iudiciarias. orator. i. p̄dica
 tor regie laudis; meruisti gloriā in/
 genij et faciēdie. cū tu medius i cir
 co. i. in circūdatione. duorū p̄sulū. s̄.
 filioꝝ tuorū satiasti expectationē cir
 cūfule multitudis triūphali largiti

Dic p̄bia excludit quādā obiecti
 onē. **P**osset aliq̄s dicē. hec p̄dicta
 bō nō faciūt me felicē qz sūt p̄t̄ as/
 ta. h̄ac obiectiōnē excludit p̄bia di.
Qz p̄ s̄. si nō estimas te fortunatus
 .i. felicē qz illa abierūt que tūc vide
 bant̄ leta. etiā nō debes te estimare
 miserū qz q̄ nunc credunt̄. i. vident̄
 mesta p̄tereunt. **N**unq̄d tu venisti
 p̄mū i h̄ac scenā. i. vmbzā vite sub/
 itus. i. improuisus z hospes. i. aduēa
 tu ignoras q̄ gerant̄ i hac vita. **N**e
 pro nūq̄d reris. i. opinaris vllā con

Nō q̄ in reb⁹ humanis nō est p̄stātā. cui⁹ rō est. **I**n isto qd̄ est genitū
 nlla est p̄stātā. qz nihil est genitū qd̄ nō sit corruptibile et nō p̄manēs. s̄ res hūane s̄t genitez p
 duat̄. q. d. **N**ō q̄ nō est durabil̄ fortune p̄spitas. qz ip̄am cito fugat aduersitas. vñ **S**anfred⁹

Libri scđi Metrū tertiu

in poetria **P**ibus ne crede tuus si tpe paruo Illuxē tibi mox st clausura serenū Nubila fata die inducētq; crepuscula noctē. p̄t qđ nō e adhibēda fides reb⁹ fortunis. Nō q; phia t̄agit vnā rō nem q; fortuna nō sit p̄stans q; tal est. Nō nō est p̄stās. q; nec fortuna. Ans p̄z qz hōiem sepe/dissoluit velox hora mortis. Cōseq̄tia pbat ex hoc qz fortuna nō h̄z esse nisi circa hōiez cū sit in agentib⁹ a p̄posito. ij. phys. q; dīc phia. nihil differt q; ad incōstātia fortune siue fortuna derelinq̄t hōiez fugiendo. siue hō derelinquat ip̄am moriēdo. q̄cūq; mō fiat: ip̄ ipsa est incōstans z nō p̄manens.

Istō est t̄tiu metrū h⁹ scđi cui⁹ p̄mus s̄ sus dī sal phic⁹ ab iūctore. trochaic⁹ a pede p̄dñante. **M**etrū aut scđi s̄ dī glyconicū ab iūctore. choriabiciū a pede p̄dñante. In h⁹ ḡ metro phia d̄clarat tribus exēplis mutabilitatē mūdanoz. **P**rimū exēplū ē de corporib⁹ celestib⁹ tale. Sole lucēte i celo tūc obscurat lumē aliaz stellaz. Ecce mutatio stellaz q; ad lumē quod tū p̄t⁹ apparebat tpe noctis. s̄ sole nob lucēte nō apparer. vñ dīc i l̄ra. Cū p̄heb⁹. i. sol cepit. i. icēpit spargē. i. emittē lucē roseis q̄drigis. i. roseo curru stella hebetata. i. obscurata flāmis. i. lumib⁹ solis p̄mētib⁹ ip̄a pallet. i. pallida fit s̄m albētes vult⁹. **S**cđm exemplū ē in t̄nascētib⁹ tale. Zephyro flāte tra ornat florib⁹. s̄ austro flāte flores deficiūt. ecce mutatio in t̄nascētib⁹. vñ dīc in l̄ra Cū. i. q̄nem⁹ irrubuit verntis. i. vñalib⁹ rosas flatu zephyri tepentis. i. calentis. si auster nebulosus sp̄ret. i. flare inceperit insanū. i. insane. iā dec⁹ rosaz abeat spinis. i. recedat de spinis. **T**ertiu exemplū ē de mari tale. Nū mare nō agitat ventis apparer tranquillo. s̄ ventis agitatū efficiē tēpestuosuz. ecce mutabilitas maris. vñ dīc in l̄ra Sepe mare radiat. i. splendet t̄n quillo sereno i. serena t̄nq̄llitate imotis. i. nō motis fluctib⁹. sepe aq̄lo p̄cit. i. puocat feruētes p̄cellas. i. tēpestates verso eq̄re. i. moto mari. **T**unc hortat phia ne credam⁹ bonis fortunē dicens Si mūdo cōstat. i. p̄manet sua forma rara vt ex dīctis p̄z. z si mūdus variat tātas vices. i. al̄nationes: tūc crede caducis. i. t̄nsitorijs fortunis hōiez. i. noli credē. z loquit̄ ironice. debet ei intelligi p̄ s̄rium. **C**rede. i. noli credere bonis fugacib⁹ q̄lia s̄t bō fortunē. qđ p̄z ex hoc. qz p̄stat. i. manifestū est. z ē positū. i. stabilitū c̄na. i. dīna lege vt nihil genitū p̄stet. i. imutabilit̄ p̄maneat. **N**ō q; poete at̄buunt soli q̄drigā q; dī a nūero q̄ttuoz eq̄z. **P**oete ei fingūt curz solis t̄bi q̄ttuoz equis p̄t q̄ttuoz diuersitates solis. **N**ā sol cū orit̄ est rube⁹. hora t̄tia splēdēs. hora meridici ē feruēs. s̄ hora vesptina ē tepens. **L**u ne hō attribuūt bigā p̄t̄ duas p̄prietates lune. nā luna naturalit̄ est frigida z hūida. **N**ō circa hoc qđ dicit **C**rede fortunis bonis. **S**cđ dīc in li. de p̄solone filij **E**lye. **N**unq; ego fortune cre didi. q; cū mecū videt̄ pacē agē. oia q̄cūq; i me indulgentissime p̄ferbat. pecuniaz. honores. gr̄am. eo loco posui vnde posset sine motu meo repetē. **I**ntuallū magnū inter me z ip̄am habui. itaq; nec illa abstulit. nec euulsit. **N**eminē aduersa fortuna p̄minuit nisi quē secūda decepit. fortuna fortes metuit. ignauos expauit. opes auferre p̄t. animū at̄ surripe nō p̄t. **N**ō q; phia bona fortune appellat caduca. qz dīc **S**cđ. lxxvij. ep̄. **D**ia ista i q; fortuna d̄nūm exercet. sua s̄t. sic pecunie. hōres. imbecilla s̄t. fluida. mortalia s̄t. z passionēs incerte. **N**ō dīc nullū genitū esse p̄stās. dīc **S**cđ ep̄ p̄allegata. **D**ia mortalia minunt. cadūt. deferunt. decrescūt. exhauriunt. itaq; in illi in sorte causa incerta inequalitas est. diuinoy aut̄ vna natura est.

Prosa quarta scđi Declarat boeciū adhuc esse felicē. anxiam caducāq; fortuitoꝝ bonoꝝ felicitatē

Metrū saphicum.

Quam polo p̄heb⁹ roseis q̄drigis
Lucem spargere ceperit
Pallet albentes hebetata vultus
Flammis stella prementibus
Lum nemus flatu zephyri tepentis
Vernis inrubuit rosas
Spiret insanum nebulosus auster
Iam spinis abeat decus
Sepe tranquillo radiat sereno
Immotis mare fluctibus
Sepe feruentes aquilo procellas
Verso concitat equore
Rara si constat sua forma mundo
Si tantas variat vices
Crede fortunis hominum caducis
Bonis crede fugacibus
Constat eterna positumq; lege est
Et constat genitum nihil.

Prosa quarta

Quam ego. Vera inquam commemoras **O** virtutū
oim nutrix/nec ificiari possū p̄speritatis mee
velocissimum cursum. Sed hoc est quod recolentem
vehementius coquit. Nā in om̄i aduersitate fortune
infelicissimū genus est infortunij/ fuisse felicem.

velocissimū cursū. i. recessū mee p̄speritatis. s̄ h̄ ē qđ coqt. i. anxiat vehement me recolētē p̄teritā
p̄speritātē. nā in oi aduersitate fortune ifelicissimū gen^o ifortunij ē fuisse felicē z iā n̄ ēē. Nō phia
dī nutrix oim virtutū qz ois virt^o p̄sistit i medio. mediū n̄ attigit nisi recta rōc. q̄ recta rō ē sapie et
phia. Itē cū phia diuidat i p̄ticiā z speculatiāz ip̄a includit prudētiā q̄ ē recta rō agibilis. ex
vi. ethi. prudētia at colligata ē oib^o virtutib^o. ex eode. vi. p̄ptēa phia dī nutrix oim virtutū. Nota
q̄ recordatio p̄terite felicitatis coqt hoīez. iō dīc Sen. lrv. ep̄. Illū agam^o vt iocūda nob fiat a/
missoz recordatio. s̄ at p̄tigit cū anim^o p̄patus ē ad amissionē eoz. Nō q̄ duplex ē infortunij.
quoddā p̄tinuū. aliud interpolatū siue discontinuū. p̄mū ifortunij infelix. scđm ē ifelicissimū. Infor
tunij enī cōtinuū ex p̄suetudie min^o nocz. qz dīc Sen i li. de trāquillitate ai Tolerabili^o ē bō n̄
adquirē q̄z adq̄sita amittē. idōqz letiores videb q̄s fortūa nūqz respexit q̄s q̄s deseruit. Idē dīc i
li. de solatiōe filij elye. Vnū hz bonū assidua infelicitas q̄ illos idurat q̄s verat. Infortunij at
discontinū ē cū aliq̄s mutat de aduersitate i p̄speritātē. z itez de p̄speritate i aduersitatē. z tle ē i/
felicissimū gen^o. qz sepe deicit hominē i desperationē. vñ Samariē als paup henric^o. B bona
p̄speritas vbi nūc es nūc mea s̄sa ē In luāu cithara. sit lachrymosa lyra B mala dulcedo sbit^o
q̄ iumptra venenas Que ve recōpēsas mellea/ felle gūi

P. S3 q̄ tu inq̄t false op̄ionis supplicijz luas id re/
bus iure imputare non possis. Nā si te hoc inane no
men fortuite felicitatis mouet/ q̄ plurimis maximisqz
abūdes mecū reputes licet Igit̄ si qđ i oi fortune tue
cēsū p̄ciosissimū possidebas/ id tibi diuinit^o illesū ad/
huc inuiolatūqz seruat. Poterisne meliora queqz re/
tinēs/ de infortūio iure causari. Atqz viget incolumis
illud p̄ciosissimū hūani generis decus Symmach^o so
cer. z qđ vite p̄cio nō segnis emerēs. vir tor^o ex sapia
virtutib^o qz factus. suaz secur^o. tuis ingemiscit iniurijs
Viuir vxor ingenio modesta. pudicicie pudore p̄cel/
lens. z vt oēs ei^o dotes breuif includā/ p̄ti silis. Viu
uit inq̄. tibiqz tm̄/ vite h^o exosa/ sp̄m seruat. Quo qz
vno felicitātē minui tuā/ vel ipsa p̄cesserim. tui deside
rio. lachrymis. ac dolore tabescit. Quid dicaz liberos
p̄sulares. qz iā vt i id etatis pueris/ paterni vel auiti

p̄ eo exponēs. Symmach^o vir tor^o factus ex sapia et virtutibus: ille
specimen elucet ingenij. secur^o suaz iuriāz ingemiscit de tuis iurijs. Viuir vxor tua mod
sta ingenio. p̄cellēs pudore pudicicie. et vt includam breuif oēs dotes. i. virtutes ei^o ip̄a est silis p̄ti
suo. i. symmacho. et ip̄a exis exosa. i. tediōsa h^o vite/ tm̄ tibi fuit spiritū. i. tm̄ ip̄a viuir p̄p̄ te. in q̄
vno ego p̄cedo tuā felicitātē minui q̄ vxor tua tabescit. i. stat lachrymis et dolore desiderio tui
d. iiij.

Dic ē q̄ta p̄sa h^o scđi i q̄ phia
p̄bat boetio n̄ ēē p̄q̄rdū de fortūa
p̄p̄ p̄ntia bō q̄ sibi deliq̄t. Et p^o bo
eci^o p̄fitef se fuisse felicē deplāges
p̄ntē infelicitatē. 2° phia oit ip̄m ēē
felicē i p̄nti ibi. S3 q̄ tu. dīc s̄ boe
ti^o B phia nutrix oim virtutū tu cō/
mēoras s̄a. nec possū ificiari. i. negāē

Dic phia oit boeciū i p̄nti ēē fe
licē p̄p̄ mltra bō q̄ adhuc possidet. 2°
p̄bat felicitātē fortuitā nllī posse tō
lit eueire. 3° p̄bat verā felicitātē in
bōis fortuitis nō p̄sistē. scđa ibi. q̄
est enī. tūa ibi At vt coḡscas. P̄rio
ponit phia q̄ nō d3 q̄rulari de ifor
tunio: cū adhuc abūdet p̄lib^o bonis
z illa bō phia enūerat. 2° ip̄a p̄solat
enī. ibi. cū igit̄. Dic p̄rio. B boeci q̄
tu luis. i. pater. supplicijz ste op̄ionis
illū n̄ potes iuē imputāē reb^o. nā si
mouet te iane no^o fortuite felicitatē.
licet. i. licitū ē vt tu reputes. i. p̄pu
tes mecū q̄ plurimis z maxis bōis ab
undis. si igit̄ illū bō tibi fuit dīni
tus illesū z inuiolatū qđ tu posside/
bas p̄ciosissimū i q̄i cēsū. i. thesauro
tue fortūe/ poteris ne retinēs queqz
meliora iure cārī. i. p̄q̄ri de ifortūio
q. d. nō. Tūc enūerat bō ei^o. Atqz p̄
certe illū p̄ciosissimū dec^o hūani ge
neris. i. Symmach^o socer tuus iste
viuir incolumis. i. san^o. qđ inq̄z dec^o
nō segnis. i. nō tard^o emēs p̄cio vi
te. q. d. tu tātū diligis enī q̄ vitā tuā

Libri secūdi de consolatione philosophie

Quid dicā liberos tuos psulares qz specimen. i. similitudo ingenij paterni. i. tui. vel auiti. i. aui ipso/ rii. i. symmachi q̄ fuit auno ipoz ex pre nris elucet vt i id eratis pueris. q. d. liberi tui st filies p̄r z ano ipoz i prudētia inq̄ntū etas p̄mittit. **Nō** sic. p̄babit q̄ i reb^o fortuitis nō p̄t p̄sistē s̄a fe licitas. iō illi q̄ adeptiōe taliū rez felices se existiabāt. z ex amissione eaz infelices. s̄a opione de cipiebant. z lz in opione eoz sic eēt/ nō tñ erat i re. iō diē phia ad boeciū q̄ tu s̄le opionis suppli cū luis/ id reb^o imputare nō pores. **Nō** supplicū false opionis est in aio: nō i re. vñ **Sen.** xvij ep̄. **M**ultis parasse diuitias nō fuit finis miscriaz s̄ mutatio diuitiaz. nec hoc muroz. nō enī i re b^o ē vitū s̄ i aio. sepi^o ei opione q̄ re laboram^o. s̄ infortunū boeciū nō erat imputādū reb^o qz n̄ erat. s̄ imputādū fuit sue false opioni. **Nō** q̄ phia ont p̄ntez felicitatē in tbus p̄sistē. s̄ i amicis. i vxore pudica. z filioz suoz prudētia. **P**riō ei ad felicitatē req̄runt amici. nā amic^o ē p̄ciosissimū gen^o ditiaz ex viij. p̄sa h^o sc̄di. z **Ar.** ix. et̄b. **N**ō eligat viuē sine amicis h̄ns reliq̄ bō. z **Fz** **Cull** in li. de amid. **Q**ui amicitia tollit de mūdo: solem tollē videt. z **Sen.** in de rem. for̄. **N**ihil ē per ius q̄ amicos nō h̄re. s̄ amicu p̄didisti/ aliū q̄re. z ibi enī q̄ras vbi iuenies. q̄re in̄ artes libēales. in̄ rec̄ar z honesta officia. q̄re i laborib^o. ad mentam ista res nō q̄rif. **S**c̄do req̄rif ad felicitatēz politicā vxoz pudica q̄ rara est. vñ **Sen.** in de rem. for̄. **M**ulte in̄ p̄bas m̄rimonialis ordis ce/ perūt eē exēpla meretularaz. q̄ multas ex p̄ingib^o optis pessimas videm^o. ex diligētissimis dis/ lutissimas. ex liberalissimis rapacissimas. **E**tia si bonā vxorē habuisti: n̄ potes aut irmare eā eē p/ māiurā in illo p̄posito. nihil tā mobile. nihil tā vagū q̄ seiaz volūtas. **T**ertio req̄rif ad felicitatē politicā ples. qz **Fz** **Ar.** i. et̄b. **N**ō oīo felix ē q̄ specie turpis ē. aut solitari^o. aut ple carens. **N**ō **Fz** **Uguil.** specimen ē pulcritudo: vel similitudo: vel signū: vel imago: vel noticia: vel experimentū. v̄ bonū opis documentū. s̄ in p̄posito accipit p̄ similitudine. **I**te fm eundē auit^o ta. r̄. i. ab auo habi tus vel possessus vel ad ipm p̄tinēs. z ponit q̄nq̄ p̄ antiquo.

Hic phia ex d̄cis psolat boeciū .d. **E**rq̄ hoib^o ē p̄cipua. i. maxia cu ra retinēde. i. saluande vite. o te feli cē si coḡscas tua bona cui etiā nūc suppetūt. i. abūdāt talia bō q̄ n̄o du bitat eē chariora ipsa vita. q̄re iam sicca lachrymas z noli s̄ē. nōdū enī ois fortūa ē tibi exosa. i. aduersa ad vnū. i. oīo. nec tibi incubuit. i. isletit tēpestas aduersitatis nimū valida qm̄ tenaces ancorē. i. amici insepa/ biles herēt. i. firmis manēt. q̄. i. anco re n̄ patiunt tibi abeē solamē p̄nt̄. t̄pis. nec spez futuri t̄pis. **E**t diē bo eci^o p̄cor vt herēat. i. maneāt ille an core. qz ipsi manētib^o vtcūq̄. i. q̄/ litercūq̄ res se habeāt nos enatabi m^o/ euadēdo aduersitatē fortūe. s̄ o phia tu vides q̄ntū dec^o nris orna mētis bōz exteriōz q̄b^o ornabamur decesserit. **S**ubiūgit phia. **N**os p̄mouim^o aliq̄ntulū animū tuū ad psolonē si nōdū piget te toti^o tue sortis. qz maior ps salua tibi manet. s̄ nō possū ferre tu as delicias q̄ tāluctuosus. i. plen^o luctu atqz anxi^o p̄q̄reris aliq̄d abesse tue b̄titudini. i. felicitati

Nō q̄ s̄ē mors ē oīm amarissima qz oia abscidit. oia deuorat. z qz aliq̄ iudicat se nō timē mor tēz tñ timēt fm **Sen.** i de rem. for̄. **S**ic vita ē oīm dulcissima. oia enī appetūt eēz viuē. iō vnū/ qd̄q̄ naturalit̄ nitit̄ ad saluādū vitā q̄ nihil ē chari^o. **S**i ḡ boeci^o possedit bō q̄ chariora s̄t vita nō debuit se effiare miser s̄ magis felicē. **N**ō q̄ phia amicos appellat ancoras. **S**ic ei tēpesta te incubēte/ p̄ ancorā nanis retinet z a p̄clitatione saluat: sic iminete aduersitate fortūe: hō fideli b^o amicis ne succūbat infortunio s̄leuat. fideles ei amici retinēt hoiez impetu fortūe agitātū ne tōlit deijciat a sua stabilitate. **N**ō fm **Uguil.** **S**uppetē. i. s̄mistrare v̄ supabūdare. s̄ pigere ē pigrū eē. v̄ penitē. v̄ ḡuare. v̄ offendē.

Hic phia p̄bat felicitatē nllī pos se tōlit eucire. 2° ont q̄ q̄nto aliq̄s ē felicior: tāto leuiozi aduersitate p̄

Cū igit p̄cipua sit mortalib^o vite cura retinēde. o te si tua bona p̄gnoscas felicē. cui suppetūt etiā nūc q̄ vi ta nemo dubitat eē chariora. **Q**uare sicca iam lachry/ mas. nōdū est ad vnū oēs exosa fortuna. **N**ec tibi ni miū valida tēpesta incubuit. qm̄ tenaces he ancorē: que nec p̄ntis solamē/ nec futuri spem t̄pis abesse pati ant̄. **B.** **E**t herēat in quā p̄cor. **I**llis nāq̄ manētib^o vtcūq̄ se res habeāt/ enatabim^o. **S**z q̄ntū ornāmētis nris decesserit/ vides. **P.** **E**t illa. **P**romouim^o inq̄t aliq̄ntulū: si te nōdū toti^o tue sortis piget. **S**z delicia as tuas ferre nō possūm: q̄ abesse aliq̄d tue beatitudi ni tāluctuosus atqz anxius conqueraris

Subiūgit phia. **N**os p̄mouim^o aliq̄ntulū animū tuū ad psolonē si nōdū piget te toti^o tue sortis. qz maior ps salua tibi manet. s̄ nō possū ferre tu as delicias q̄ tāluctuosus. i. plen^o luctu atqz anxi^o p̄q̄reris aliq̄d abesse tue b̄titudini. i. felicitati

Quis est enī tā p̄posite felicitatis vt nō aliq̄ ex pte cū status sui q̄litate rixet? **A**nxia enī res ē hūanoz con

Prosa quarta

ditio bonoz, et que vel nunq̄ tota pueniat, vel nunq̄ ppetua subsistat. **H**uic census exuberat/ s; est pudori degener sanguis. **H**uc nobilitas notū facit/ sed angustia rei familiaris inclusus/ esse mallet ignotus. **I**lle vtroq; circūfluus/ vitā celibē deflet. **I**lle nuptijs felix/ orbis liberis/ alieno censū nutrit heredi. **A**lius ple letat/ filij filieve delictis mest⁹ illachrymat. **I**dcirco nemo facile cū fortune sue pditione pcordat. **I**nest enī singulis qd̄ inexptus ignoret, exptus exhorreat.

Pecunia, s; aliud sibi deficit qz degener sanguis, i. ignobilitas ē sibi pudori, hūc at. i. aliū hoiez nobilitas facit notū, s; ipse inclusus angustia rei familiaris, i. paupertatis mallet, i. magis vellet eē ignotus. **I**lle, i. alter hō circūfluus, i. circūdatus vtroq; i. tā diuitijs q̄ nobilitate/ ipse deflet celibē, i. castā vitā qz nō p̄t forsan ducē vxorē. **I**lle, i. alī felix nuptijs, i. habēdo vxorē orbis, i. carēs liberis, i. pueris ip̄e nutrit, i. p̄gregat censū alieno hēdi. **A**li⁹ at letat⁹ ple ip̄e mest⁹ illachrymat, i. ingemiscit delictis, i. p̄ crimibus filij vel filie sue. **I**dcirco nēo facile pcordat cū pditione sue fortune. **I**nest enī singul⁹ hoibus aliqd̄ qd̄ ipse inexptus ignoret, vel exptus ip̄m exhorreat, z sic ratur cū q̄litate sui stat⁹. **N**ō qz nō ē hō tāfelix qn̄ inueniat aliquā pditionē in se quā vellet nō hēre, p̄t qd̄ misera ē pditio hūanoz bonoz, qz nunq̄ hōi tota pueit, qz aliq̄s p̄temnē oīa p̄t s; oīa hēre nō p̄t. **E**t elicit vna rō ex lra. **I**lli pditio hūanoz bonoz nō tota puenit cui suus stat⁹ i aliq̄ displicet, s; nlls inuenit tāfelix cui status suus nō displiceat i aliq̄, sic declarat i lra. ḡ zē. **I**te sanguis seruilis pditionis dī degener, qz hoies naturalit̄ liberi s̄t, s; p̄ seruitutē degenerāt a natura.

Nō vita casta dī vita celebs q̄ celestis qz i carne vine p̄ter carnē est vita celestis z angelica.

Nō s; **U**guil. **I**llachrymari ē int⁹ lachrymari, v̄l cū dolore lachrymari, z ē deponētis gener⁹, s; fm̄ antiq̄s inueniat neutri⁹ gener⁹, z sic boeci⁹ ponit h̄ in neut⁹ genē cū dīc̄ mest⁹ illachrymat.

Adde qz felicissimi cuiusq; delicatissimus sensus est.

et nisi ad nutū cūcta suppetant/ oīs aduersitatis inso-

lens: minimis q̄busq; prosternit. **A**deo perigua sunt

que fortunatissimis beatitudis summā detrahūt. **Q**uā-

multos esse coniectas q̄ sese celo p̄rimos arbitrent s;

de fortune tue reliquijs ps eis minima p̄tingat? **H**ic

ipse locus quē tu exiliū, vocas/ incolentibus patria ē

Adeo nihil ē miserū nisi cū putes. **C**ōtraq; beata fors

oīs est/ eq̄nimitate tolerantis. **Q**uis ē ille tāfelix q̄ cū

dederit impatientie man⁹ statū suū mutare nō optet.

b⁹, i. bitantib⁹, z ita eoz iudicio spectat ad felicitatē **U**niuersalit̄ ḡ de reb⁹ fortunatis pcludit. **A**deo

nihil ē miserū nisi cū tu putes, i. nisi ex reputatiōe ai tui estimes, z **p**, i. p̄ p̄riū oīs fors ē brā eq̄ni-

mitate, i. patia ai tolerantis. **Q**uis ē ille tāfelix q̄ cū dederit man⁹ impatie, i. cū fuerit faā⁹ impati-

ens qn̄ ipse nō optet mutare statū suū? q. d. nlls tāfelix. **N**ō qz forsan aliq̄s dicēt, nlls hoim plz

stat⁹ suus si deest sibi magnū fortunū: s; defcā⁹ boni modici nō ipedit p̄placētā stat⁹ qn̄ hō tō-

lit sit felix. **h**⁹ excludit p̄hia dīcēs, q̄nto aliq̄s ē felicior tāto ē delicatior, z q̄nto ē delicatior tāto

mag. **g**uat ex defcā⁹ modici boni z sic felicissimis dēhif p̄plemētū b̄titudis. **N**ō qz vnar eadē

res quā vn⁹ iudicat spectat ad miserā: ali⁹ iudicat spectat ad felicitatē. **g** dīc̄ p̄hia loc⁹ quē tu zē

Nō q̄ntūcūq; hō sit abūdās reb⁹ fortunatis, s; aliqd̄ displicet sibi i statū suo: ip̄e optat statū suū mi-

sternit. **z**⁹ pcludit ex his felicitates fortunatā amarā eē z miserā. q̄rto in/ uehit s; hoies, scda ibi **A**dde qz fe/ licissimi, t̄tia ibi q̄ ml̄tis, q̄rta ibi q̄d̄ igit o mōzles. **p**rio dīc̄ **Q**uis ē tā cōposite felicitatis, i. tācopiose felix vt non rixet, i. discordet ex aliq̄ p̄te cū q̄litate, i. cū dispōne sui status, i. sue fortunē? q. d. nlls ē ita felix, qz cō ditio, i. stat⁹ hūanoz bonoz ē anxia, i. misera res, q̄ nunq; hōi tō pueniat vel nunq; ppetua s̄b̄sistat. **I**nc̄ declarat qz non tō pueniat hōi, qz huic, i. alicui hōi exuberat cēsus, i. abūdāt

Dic̄ oñt p̄hia qz hō mag. felix le uiozi aduersitate p̄sternit cū h̄ p̄p̄ rādo boeciū ad alios, z dīc̄ **A**dde p̄ dīctis qz s̄lus cuiuslibz hois felicif simi, i. fortunatissimi ē delicatissimus, i. impatientissim⁹: nlls ad nutū suū cūcta suppetāt, i. abūdēt, ip̄e erit in/ solens, i. impatiēs oīs aduersitatis, z p̄sternit a sua felicitate q̄busq; mi nimis aduersitatib⁹, adeo perigua s̄t q̄ fortunatissimis dēc̄hūt, i. auferūt sūmā, i. p̄fectionē b̄titudis. **b** boeci q̄multos eē p̄iectas, i. opiaris q̄ se arbitrent p̄rimos esse celo, i. deo s̄ eis p̄tingēt mīma ps de reliquijs, i. de particulis tue fortunē. **V**ic locus quē tu vocas exiliū/ ē p̄ria incolētī

Dic̄ oñt p̄hia qz hō mag. felix le uiozi aduersitate p̄sternit cū h̄ p̄p̄ rādo boeciū ad alios, z dīc̄ **A**dde p̄ dīctis qz s̄lus cuiuslibz hois felicif simi, i. fortunatissimi ē delicatissimus, i. impatientissim⁹: nlls ad nutū suū cūcta suppetāt, i. abūdēt, ip̄e erit in/ solens, i. impatiēs oīs aduersitatis, z p̄sternit a sua felicitate q̄busq; mi nimis aduersitatib⁹, adeo perigua s̄t q̄ fortunatissimis dēc̄hūt, i. auferūt sūmā, i. p̄fectionē b̄titudis. **b** boeci q̄multos eē p̄iectas, i. opiaris q̄ se arbitrent p̄rimos esse celo, i. deo s̄ eis p̄tingēt mīma ps de reliquijs, i. de particulis tue fortunē. **V**ic locus quē tu vocas exiliū/ ē p̄ria incolētī

Dic̄ oñt p̄hia qz hō mag. felix le uiozi aduersitate p̄sternit cū h̄ p̄p̄ rādo boeciū ad alios, z dīc̄ **A**dde p̄ dīctis qz s̄lus cuiuslibz hois felicif simi, i. fortunatissimi ē delicatissimus, i. impatientissim⁹: nlls ad nutū suū cūcta suppetāt, i. abūdēt, ip̄e erit in/ solens, i. impatiēs oīs aduersitatis, z p̄sternit a sua felicitate q̄busq; mi nimis aduersitatib⁹, adeo perigua s̄t q̄ fortunatissimis dēc̄hūt, i. auferūt sūmā, i. p̄fectionē b̄titudis. **b** boeci q̄multos eē p̄iectas, i. opiaris q̄ se arbitrent p̄rimos esse celo, i. deo s̄ eis p̄tingēt mīma ps de reliquijs, i. de particulis tue fortunē. **V**ic locus quē tu vocas exiliū/ ē p̄ria incolētī

Dic̄ oñt p̄hia qz hō mag. felix le uiozi aduersitate p̄sternit cū h̄ p̄p̄ rādo boeciū ad alios, z dīc̄ **A**dde p̄ dīctis qz s̄lus cuiuslibz hois felicif simi, i. fortunatissimi ē delicatissimus, i. impatientissim⁹: nlls ad nutū suū cūcta suppetāt, i. abūdēt, ip̄e erit in/ solens, i. impatiēs oīs aduersitatis, z p̄sternit a sua felicitate q̄busq; mi nimis aduersitatib⁹, adeo perigua s̄t q̄ fortunatissimis dēc̄hūt, i. auferūt sūmā, i. p̄fectionē b̄titudis. **b** boeci q̄multos eē p̄iectas, i. opiaris q̄ se arbitrent p̄rimos esse celo, i. deo s̄ eis p̄tingēt mīma ps de reliquijs, i. de particulis tue fortunē. **V**ic locus quē tu vocas exiliū/ ē p̄ria incolētī

Libri scđi de consolatione philosophie

tari emēdādo statū alteri? vñ miles emerit? laudat statū mercatoris. eōtra mercator exptus pe-
ricula maria laudat miliciā. silt' legisperiti laudat agricolos. 7 agricolos vrbanos. Silt' ex^m p3 i
boecio de schol. disc. de filio incōstātie q̄ hñs duplicetā vñ? stat? sp aliū et aliū assūpsit. Nō
q̄ dic' nihil ē miser nisi cū putes. vñ dic' Sen. ix. ep. Miser est q̄ se bñm nō iudicat. lz mūdo im-
peret. nō ē bñs q̄ se bñm nō eē putat

Hic phia oñt fortuitā felicitatez
eē amarā 7 miserā d. Quāml' i. ama-
ritudib? dulcedo hūane felicitatis ē
respsa. i. pmixta q̄ etiāsi videat iocū
da hōi fruēti. tñ nō p̄t retineri q̄ mi-
nus p. vt. hō habeat eā cū velit. i. n̄
p̄t retineri ad volūtātē hois. et liq̄
i. manifestū ē q̄s misera sit bñtudo
rez mortaliū q̄ nec p̄petua p̄durat apud
eānimos. i. p̄stātes vel patiētes. nec ipsa tō. i. silt' delectat
anxios. i. miseros. Nō q̄ felicitas 7 dulcedo hūana nō est sine amaritudine. qz dicit bñs Bern
Nunq̄ i hōre sine labore. nunq̄ in p̄lacione sine fbulacione. nunq̄ in sblimitate sine vanitate q̄s
esse p̄t. Itē Alan? in anti-claudiano dicit. Sed nihil inuenio qd in oi pre beate. Quat. qn mul-
tas nob deferre querelas Possit. si nram velit accusare mineruam

Hic phia inuehit 3 hoies. di. o
mortales qre petitis. i. qritis eē. i. i
reb? exteriorib? felicitate postā inē
vos. errorz inscitia. i. ignorātia p̄su-
dit vos. oñdam tibi breuit cardinē
i. radicē sūme felicitatis. Est ne ali-
qd tibi p̄cios? te ip̄o. nihil in q̄es.
si igit fueris p̄pos tui p̄ enq̄llitatez
ai tui tu possidebis qd nunq̄ amittē velis. i. delectationē in opatione p̄fecte v̄tutis
nec fortuna poterit tibi auferre. Nō q̄ duplex ē bñtudo. p̄fecta 7 imperfecta. p̄fecta **C**ausere
bñtudo habet p? hāc vitā. et ē vita etna. de q̄ loquit bñs Iohes dices. Nec ē vita etna vt cog-
noscat te solū vcz deus et que misisti Jesū ch̄m. Alia ē bñtudo imperfecta q̄ p̄t esse in p̄nti vita.
quā phi posuerūt p̄siste in opatione optie v̄tutis. vñ radix tal' bñtudis est enq̄llitas ai ex mode-
ratione 7 sedatione passionū p̄ habitu v̄tutis. p̄ talē at enq̄llitatē hō efficit sui p̄pos vt nō deici-
atur passionib?. ista at enq̄llitas nō est q̄reda i reb? exteriorib? s̄ solū hz esse in aio hois / de q̄ be-
atitudiez enq̄llitate h̄ loquit phia dices **Q**uid igit o mōzles zc. Et Sen loquēs de eadē felici-
tate. ix. ep. dic' Sūmū bonū extnsec? infra nō q̄rit. domi colit. ex se totū est: incipit fortunē eē s̄bie-
tū si quā p̄tē sui foris q̄rit. Idē. xxij. ep. dic' felicitatis auiditas tuta ē. que si aut vnde pueniat
q̄ris / ex bona p̄sciētia; ex honestis p̄silijs; ex rectis actiomb?; ex p̄teptu fortuitoz. Et. xxxi. ep. dic'
Illud bonū est q̄rendū qd nō fiat de die in die pei? qd est hoc? anim? s̄ hic red? bonus. magn?
qd aliud voces hūc animū q̄s deū in corpe hūano hospitatū. Et. xli. ep. dic' Lauda bonū in hoie
qd eripi nō p̄t qd est p̄p̄riū hois. q̄ris qd sit illud / anim? et rō p̄fecta. rōnale nanq̄ aial est hō.

Hic phia pbat verā felicitatē n̄
posse p̄siste i reb? fortuitis lb? rōni-
bus. scđam ponit ibi. Ad hec. triaz
ibi. Et qm. Prima rō tal' est. In il-
lo nō p̄sistit felicitas hois qd p̄t au-
ferri ab hoie. s̄ bō fortuita s̄ hmōi.
s̄ zc. Maior nota qz sūmū bonū ē
p̄p̄riū hois. bonū at qd auferri pōt
nō est sūmū bonū. qz illud qd aufer-
ri nō p̄t: meli? est eo qd auferri p̄t. Mio: p3. bō fortuita p̄nt auferri cū sint mutabilia. vñ dic' in
lra. Et agnoscas bñtudinē nō posse p̄stare in reb? fortuitis. sic collige p̄tles rōnes. Si bñtudo
est sūmū bonū nature degentis rōne. i. nature rōnalis. nec ē illud sūmū bonū qd villo mō pōt eri-
pi. i. auferri. qz illud bonū qd nequeat. i. nō pōt auferri. hoc p̄cellit. i. meli? est eo qd p̄t auferri. ex q̄
manifestū est q̄ iustabilitas fortune nō possit aspirare. i. accedē ad bñtudinē accipiendaz. Nō

Quā multis amaritudinib? hūane felicitatis dulcedo
respersa est? Que si etiaz fruēti iocūda esse videat. tñ
quo min? cū velit abeat: retinēdi nō possit. Liquez igit
q̄ sit mortaliū rez misera bñtudo q̄ nec apud equanī-
mos p̄petua p̄durat. nec anxios tota delectat

Quā multis amaritudinib? hūane felicitatis dulcedo
respersa est? Que si etiaz fruēti iocūda esse videat. tñ
quo min? cū velit abeat: retinēdi nō possit. Liquez igit
q̄ sit mortaliū rez misera bñtudo q̄ nec apud equanī-
mos p̄petua p̄durat. nec anxios tota delectat

Quid igit o mortales eē petitis intra vos positā felici-
tate? Error vos inscitiaqz p̄fundit. Ostendā breuit
tibi sūme cardinez felicitatis. Est ne aliqd tibi te ip̄o
p̄cios? nihil inquires. Igit si tui compos fueris: pos-

suidebis qd nec tu vnq̄ amittē velis: nec fortuna possit
i. delectationē in opatione p̄fecte v̄tutis
nec fortuna poterit tibi auferre. Nō q̄ duplex ē bñtudo. p̄fecta 7 imperfecta. p̄fecta **C**ausere
bñtudo habet p? hāc vitā. et ē vita etna. de q̄ loquit bñs Iohes dices. Nec ē vita etna vt cog-
noscat te solū vcz deus et que misisti Jesū ch̄m. Alia ē bñtudo imperfecta q̄ p̄t esse in p̄nti vita.
quā phi posuerūt p̄siste in opatione optie v̄tutis. vñ radix tal' bñtudis est enq̄llitas ai ex mode-
ratione 7 sedatione passionū p̄ habitu v̄tutis. p̄ talē at enq̄llitatē hō efficit sui p̄pos vt nō deici-
atur passionib?. ista at enq̄llitas nō est q̄reda i reb? exteriorib? s̄ solū hz esse in aio hois / de q̄ be-
atitudiez enq̄llitate h̄ loquit phia dices **Q**uid igit o mōzles zc. Et Sen loquēs de eadē felici-
tate. ix. ep. dic' Sūmū bonū extnsec? infra nō q̄rit. domi colit. ex se totū est: incipit fortunē eē s̄bie-
tū si quā p̄tē sui foris q̄rit. Idē. xxij. ep. dic' felicitatis auiditas tuta ē. que si aut vnde pueniat
q̄ris / ex bona p̄sciētia; ex honestis p̄silijs; ex rectis actiomb?; ex p̄teptu fortuitoz. Et. xxxi. ep. dic'
Illud bonū est q̄rendū qd nō fiat de die in die pei? qd est hoc? anim? s̄ hic red? bonus. magn?
qd aliud voces hūc animū q̄s deū in corpe hūano hospitatū. Et. xli. ep. dic' Lauda bonū in hoie
qd eripi nō p̄t qd est p̄p̄riū hois. q̄ris qd sit illud / anim? et rō p̄fecta. rōnale nanq̄ aial est hō.

Atqz vt agnoscas i his fortuitis reb? beatitudinē cō-
stare nō posse: sic collige. Si beatitudo ē sūmū natuē
bonū ratiōe degētis. nec est sūmū bonū qd eripi villo
mō potest. qm̄ p̄cellit id qd nequeat auferri. manifestū
ē quin ad beatitudinē. p̄cipiendā fortune instabilitas
aspirare non possit

Prosa quarta

q̄ b̄ritudo ē sūmū bonū. q̄ in 3° hui⁹ sc̄da p̄sa d̄i q̄ b̄ritudo ē stat⁹ p̄fectus aggregatiōe oīm bono
rū. et b̄ritudo ē sūmū bonū nature degentis. i. viuentis. rōne. i. nature rationalis sicut homis. quia
hoīm gen⁹ viuit arte rōne ex proemio metaphys. Nullum enī alioz aīalium est felix. ex. x. eth.
Bruta cū aīantia nēo felicitabit p̄mo eth. Et tal⁹ b̄ritudo nō cōsistit ī bonis exteriorib⁹ s̄ in aīu
sapie. q̄ d̄ic̄ Ar. in li. pol. Testis ē mihi de⁹ q̄ in bonis exteriorib⁹ nō p̄sistit sūmū bonū. Et idē
in eodē. Nos sum⁹ felices r̄ d̄y. d̄y āt nō sunt felices bonis exteriorib⁹. ḡ nec hoies. Nō l̄z ī bo
nis exteriorib⁹ fortuitis nō cōsistat felicitas formalit̄ siue cēntialit̄. tū felicitas cōsistit ī eis orga
nice q̄ descriunt ad felicitatē verā. sine enī reb⁹ exteriorib⁹: quaz fortūa d̄na est: nō cōtingit eē
felice. supple organice. ex li. de bō fort. et ex. x. eth. Opus ē exteriori p̄spirare oī enti. Natura ei p̄
se nō est sufficiens ad speculandū s̄ oportet cibū potū r̄ reliquū famulatum p̄ existere.

Ad hec. quē caduca ista felicitas vehit. vel scit eā. vel
nescit eē mutabilē. Si nescit. quenā beata sors eē p̄
ignorātie cecitate? Si scit. metuat necesse est. ne amit
tat qd̄ amitti posse non dubitat. Quare p̄tinu⁹ timor
nō sinit eē felice. An vel s̄ amiserit. negligēdū putat.

Sic q̄q̄ perile bonū ē qd̄ equo aīo ferat̄ amissum
eē mutabilē. vel nescit. Si nescit. quenā sors beata. i. q̄ felicitas br̄a p̄t eē cecitate ignorātie. q̄ d.
nlla. Si scit eā eē mutabilē. necesse ē vt metuat ne amittat illud. qd̄ nō dubitat posse amitti. q̄re
cōtinuus timor nō sinit ipm̄ esse felice. Et forsan dicēs. hō nō timet amissionē fortune. q̄ nō cu
rat vtz eā amittat vel nō. Hoc excludēs p̄bia d̄ic̄ si amiserit bonū fortuitū r̄ putat illud negligē
dū. i. nō curādū. tūc illud bonū erit valde exile qd̄ amissū ferat̄ eq̄. i. eq̄li aīo sic p̄seruatū. r̄ p̄ p̄ns
illd̄ nō ē sūmū bonū. Nō ex 3° h⁹ p̄sa. ix. veraz p̄fecta felicitas facit hoīem potentē. reuerēdū
celebrē. r̄ letū. ḡ h̄a felicitas excludit timorē. r̄ p̄ p̄ns cōtinuus timor q̄ excludit leticiā: non sinit
esse felice. Vñ Sen. ix. ep̄. Ille beatissim⁹ est r̄ securus sui possessor q̄ crastinū d̄ic̄ sine sollicitu
dine expectat. Nō ex q̄ felicitas cōsistit in speculatione dei r̄ substātiarū sepataz: ipsa excludit
cecitatem ignorantie in qua ignorantia felicitas eē non p̄t.

Et qm̄ tu idem es cui p̄suasū atq̄ insitū p̄ multis de
mōstratiōibus scio. mētes hoīm nullo mō esse morta
les. Cūq̄ claz sit fortuitā felicitatē corpis morte fini
ri: dubitari neq̄t si hec afferre beatitudinē p̄t. qn̄ om̄e
mortalū gen⁹ in miserā mortis sine labat̄. Quāsi mul
tos scimus beatitudis fructū nō morte solū. vtz etiā
doloribus supplicijsq̄ quesisse. quonam mō p̄ns vita

facere beatos potest. q̄ miseros transacta nō efficit?

minari morte hoīs neq̄t. i. nō p̄t dubitari si hec fortuita felicitas pōt afferre. i. dare b̄ritudinē qn̄
om̄e gen⁹ mortalū. i. hoīm labat̄ in miserā ī fine mortis. S̄ si scim⁹ multos. i. scōs q̄sisse fructū
b̄ritudis nō solū morte verū etiā dolorib⁹ r̄ supplicijs quā mō. i. p̄ quē modū p̄ns vita supple bōis
fortuitis ornata p̄t facē beatos q̄ vita t̄nsacta. i. t̄miata nō efficit miseros. q̄ d. nullo mō. Nō cu
ius p̄ntia ē cā felicitatis: ei⁹ absentia ē cā miserie r̄ infelicitatis. Sic enī naua p̄ sui p̄ntia est cā
felicitatis nauis. sic ei⁹ absentia ē cā piclitarōis ei⁹ ex. ij. phys. Si ḡ bō fortuita p̄ sui p̄ntia eēt
cā b̄ritudis. p̄ sui absentia eēt cā miserie. Cū āt in morte hoīs bō fortuita relinquūt hoīem fugi
endo r̄ hō relinquat ea moriēdo: omnis homo post mortē eēt miser r̄ infelix. quod fallum est. nā
multi post mortē consequent̄ beatitudinē. Et quia forsan aliquis dicēt. mortuo homine: moriē r̄
aīa eius. r̄ sic post mortem nullam consequet̄ beatitudinē. hoc excludens p̄bia dicit ad boecius.
tu es idem ille cui p̄suasum est multis demonstratiōibus animas hominum esse immortales.

Vic p̄bia ponit sc̄daz rōnē q̄ tal⁹
est Ille q̄ felix est fortuita felicitate
aut scit eā mutabilē eē/aut nescit. si
nescit/est ignorās. r̄ p̄ p̄ns est infel
lix. si scit eā esse mutabilē/nēc est q̄
timeat ne eā amittat. cui āt inest cō
tinuus timor: felix eē nō p̄t. vñ d̄ic̄
in l̄ra. Ad hec. i. p̄d̄c̄ta/addā. s̄. alia
rōnez. Vñ quē vehit. i. ducit ista ca
duca. i. fortuita felicitas. vel scit eaz

Vic p̄bia ponit triā rōnē q̄ tal⁹ ē
Si b̄ritudo cōsistit ī reb⁹ fortuitis
cuz bō fortuita finiunt̄ morte hoīs.
sequit̄ q̄ oīs hō in morte fiet miser
qd̄ nō est vtz. q̄ multi p̄ mortē p̄se
cuti s̄ felicitatez sic martyres r̄ alij
sci. q̄ p̄pelli s̄t maxia tormēta vt cō
sequēt̄ b̄ritudinē in aīa. D̄ic̄ ḡ ī l̄ra
Qm̄ tu idē es hō cui ego scio eē p̄
suasū p̄ multis. i. valde multis d̄mō
stratiōib⁹ mētes. i. aīas hoīm nullo
mō esse mortales. r̄ cū sit claz. i. ma
nifestū fortuitā felicitatē finiri. i. ter

Libri scđi Metrū quartū

Nō q̄ oēs leges in hoc cōueniūt q̄ aīa intellectuā hoīs sit imortalis. sepat enī ab alijs sic p̄ petuū a corruptibili. ex. ij. de aīa. et hoc ē rōnabile. qz aīa intellectuā imaterialis: nō est eduāta. de potētia materie s̄ ab ex. i. a deo. Ipsa enī s̄m Augl. creādo infundit: 7 infundēdo creat. p̄t qđ cū abāssio materie sit cā p̄petuaris p̄ Cōment. i. ce. 7 mū. Aīa intellectuā imaterialis ex̄ns: ipa ē imortalis.

Hic incipit q̄rtū metrū h̄ scđi qđ d̄z me/
Metrū iambicū auacreontiū.
Quisquis volet perennē
 Cautus ponere sedem
 Stabilisq; nec sonori.
 Sterni flatibus euri
 Et fluctibus minantem
 Curat spernere pontum
 Montis cacumen alti
 Bibulas vitet arenas.
 Illud proteruus auster
 Totis viribus vrget
 De pendulum solute
 Pondus ferre recusant
 Fugiens periculosam
 Sortem sedis amene
 Humili domum memento
 Certus figere saxo.
 Quamuis tonet ruinis
 Discens equora ventus
 Tu conditus quieti
 Felix robore valli
 Duces serenus euum
 Ridens etheris iras.

Hic incipit q̄rtū metrū h̄ scđi qđ d̄z me/
 trū anacreontiū ab inuētoze. iābicū a pede p̄sante. dime
 trum a nūero pedūz. catalecticūz. qz deest vna syllaba ad
 p̄plementū metri. Huic metro adiungit metrū p̄heragratiū
 sic dictū ab inuētoze. de q̄ sup̄ius dictū est. In hoc ḡ me/
 tro p̄sā p̄mēdat vitā mediocrē p̄ talē metaphorā. Edifi/
 ciū p̄struātū i loco. nimis alto: vrget tempestatib⁹ ventoz
 et fundatū i loco arenoso defluit. s̄ fundatū in loco humili
 7 saxoso: vtrūq; vitat incōmodū. Sic vita p̄ns nimū ele/
 uata p̄spitate: vel nimū depressa aduersitate: frequent eue/
 tu inopiato calamitatib⁹ defluit. mediocris aut̄ secūra ma/
 net. **Dic̄ ḡ in l̄ra Quisq; hō caut⁹** voler ponē sedē pennē
 .i. firmā māssionēz ipse stabilis ex̄ns nec velit sterna. i. deij
 ci sonoris flatibus euri illi⁹ vēti. 7 quisquis curat spernē pō
 tū minantē fluctib⁹. i. mare fluctuans: ille vitet cacumen. i.
 sūmitatē alti mōtis. 7 vitet arenas bibulas. i. siccās **Tunc**
 assigt̄ cāz q̄re debeāt vitari arene. qz he arene solute. i. dis/
 iūde p̄ siccitate recusant ferre. i. nolūt portare pendulū pō
 dus. i. labile pondus. **Tu ḡ** fugiens p̄iculosam sortē. i. euen/
 tū amene sedis. i. mansionis. 7 certus ex̄ns memēto figē. i.
 stabilire domū tuā in hūili saxo. i. dep̄sso lapide. quis ven/
 tus miscens eq̄ra. i. volūēs maria tonet. i. seuiat ruinis. i. fla/
 tibus ruinosi. tu felix p̄ditus roboe. i. firmitate quieti val/
 li. i. municiois. 7 tu seren⁹. i. tranq̄llus duces. i. ages eū. i.
 vitā tuā ridens. i. deridens 7 p̄ nihilo h̄ns: iras. i. p̄secutio
 nes etheris. i. aure vel venti senientis. **Nō q̄ oīs stus**
 sup̄fluitate corrupit. cū stus p̄sistat i medio. **Est enī stus**
 habitus electiūns i mediētate p̄sistens: redā rōne d̄smia/
 tus. iō oīs sup̄fluitas tanq; viciosa vitāda est. **P̄sā ḡ do/**
 cet vitare sup̄flūā p̄speritatem quam designat p̄ cacumen
 alti montis. q̄ p̄spitas plerūq; impugnat inuidia 7 potētia
 magnatū q̄ p̄ ventū impellentē designat. **Docet etiā vita/**
 re nimīā paup̄tatē quā desigt̄ bibula arena. q̄ paup̄tas re/
 cusat ferre indigentia necessarioz q̄ p̄ pondus pendulū de/
 signat. indigentia enī ḡuat hoīem ad modū penduli pōde/
 ris. **Nō securitas s̄m Tull. in rhetorica sua est stus in/**
 cōmoditates iminentes/ 7 inchoate rei affines: nō formidās. q̄ securitas maxime appetenda est.
 p̄t qđ p̄sā docet appetē vitā mediocrē q̄ reddit hoīem securū s̄m illud poeticū **Medio tutissī**
mus ibis. **Et Catho Luta magis puppis est modico q̄ flumine fert.** Quā vitā mediocrē desigt̄
 p̄ humile saxū in q̄ edificū impetu venti nō deijcīt. nec inundationib⁹ tanq; bibula arena dissol/
 uit **Nō q̄ duplex ē paup̄tas. volūtaria 7 leta. alia inuolūtaria 7 tristis.** **Prīma paup̄tas est appe**
tenda. scđa fugienda. **De p̄ma loquit̄ Sen in ep̄.** **Donesta res est leta paup̄tas. paup̄tas enī ex/**
pedira: secūra est. **Et xvij ep̄** **Lucille incipe cū paup̄tate h̄re p̄mer cū. aude p̄remnē opes. ne**
mo als est deo dign⁹ q̄ q̄ opes p̄p̄serit. **Scđa paup̄tas. i. inuolūtaria 7 tristis fugienda est qz**
mortalis est. 7 rōne tristitie stupefacit 7 corrupit naturam.

Prosa quinta libri scđi. Diversis de causis
oūt nō esse appetēdas diuitias veluti sūt. pecunia. gem

Prosa quinta

me. possessiones. vestes et famuli

Sed quoniam rationum iam in te meorum fometa descendunt paulo validioribus utendum puto. Age enim si iam caduca et momentaria fortune dona non essent, quid i eis est quod aut vestrum unquam fieri queat, aut non perspectum consideratumque vilescat?

Et omnia bona fortune. Secundo ponit rationes de diuitiis, ibi. Diuitie. Primum iterum talis rationem. Nullum magnope debet illud appetere quod non potest esse suum: et quod in se consideratum est vile. Et omnia bona fortuita sunt hominibus, quia sunt mutabilia ideo non possunt esse propria hominis et in se considerata vilescunt. Et dicitur in littera. Quoniam fometa, id est medicamenta meorum rationum in te descendunt quia ego video te paulatim fortunam retinere, puto esse utendum paulo validioribus rationibus, id est magis mouentibus. Age est aduerbium hortandi, si enim dona fortune non essent caduca, id est casualia et momentaria, id est transitoria ad modum momenti quod est in eis quod unquam queat fieri vestrum aut prospectum et in se consideratum non vilescat, quod dicitur nihil. Non quod bona fortune sunt caduca et transitoria, quia dicitur Seneca libro xvi, epistola. Bona bona fortune nobis accidunt sed non adherent, nisi abducantur sine ulla nostri laboratione discedunt, ex quo patet si mutabilia sunt, quod non sunt propria bona hominis, quia secundum eundem Seneca. Nihil proprium dicas quod mutari potest. Non quod bona fortuita in se considerata vilescunt quia dicitur Iohannes Chrysostomus. Bona fortune in seipsis veterascunt et consumuntur, aut ab extraneis dolo vel violentia vel calumnia diripiuntur.

Diuitie ne vel vestra vel sui natura preciosa sunt? Quid earum potius? aurum ne an vis congesta pecunie? Atque hec effundendo magis quam coaceruando melius nitent. Si quidem auaritia semper odiosos, claros largitas facit. Quod si manere apud quem non potest, quod transferri in alterum: tunc est preciosa pecunia cum translata in alios largiendi vsu: desinit possi-

An gemarum, 3° de possessionibus, ibi. An vos, quarto de vestibus, ibi. Ita vero, quanto de famulis veri, ibi. An vero. Primum duabus rationibus probat diuitias non multum esse appetendas, secunda ibi. At eadem. Prima ratio talis est. Illa non sunt multum appetenda que nec ex sui natura, nec ex natura vrentis sunt preciosa. Diuitie sunt hominibus, et dicitur. Maior nota quia nihil appetitur nisi bonum et preciosum. Minor de claritate, diuitie non sunt bone ex sui natura, quia non faciunt bonum cum cui adueniunt. Nec sunt bone ex pretio vrentis, quia non in quantum preseruantur, sic ei faciunt homines auarum, nec in quantum distribuuntur, quia sic relinquunt homines. Dicit enim in littera Diuitie vel sunt preciose sui natura, aut natura vrentis eis, et quod earum est potius, id est preciosius, an aurum aut vis congesta pecunie, id est congregata: atque pro certe, hec, id est diuitie non sunt preciose preseruando eas, quia melius nitent effundendo, id est distribuendo eas quam coaceruando, id est retinendo eas, siquidem auaritia que pecuniam coacervat spiritus facit homines odiosos, et largitas que pecuniam effundit: facit claros, id est honestos. Subdit, etsi illud quod transferri in alterum non potest manere apud quemque: tunc est preciosa pecunia, loquendo ironice, cum ipsa vsu largiendi translata in alios desinit possideri. Non dicitur quod aliquid est bonum dupliciter, vel ex natura sui, vel ex natura vrentis. Illud dicitur bonum ex natura sui quod a se vel in se habet unde sit bonum, et cuiuscumque aduenit facit ipsum bonum, sic ratio recta, pax, et filia. Sed illud dicitur bonum ex parte vrentis que si aliquis prouenit vult aliquid boni inde prouenit. Unde non secundum beatum Bernardum. Solus error hominum facit quod aurum et argentum reputantur preciosa, cum sint nisi fra rubear et alba. Non quod Seneca libro xxxvii, epistola probat diuitias non esse bonas sic arguit. Quod bonum est: bonos facit, diuitie non faciunt bonos, et diuitie bone non sunt. Item illud quod potest contingere precipitissimo et turpissimo: bonum non est, diuitie autem lenoniz laniste contingunt, et bone non sunt. Item bonum ex malo non fit, diuitie autem fiunt ex auaritia que mala est, et bone non sunt.

At eadem si apud unum quanta est ubique gentium congerat, ceteros sui inopes fecerit, et vox quidem tota pariter multorum replet auditum. Vestre vero diuitie nisi minute, in

Hic incipit quinta prosa habet sedem in qua philosophia ponit remedia magis momentaria Boetium ad ostendendum quod bona fortune sunt contemnenda et minus esse doledum de amissione eorum, ista autem remedia sunt rationes sumptae ex rationibus particularium bonorum fortune scilicet diuitiarum, honorum, potestatis et glorie. Et primo ostendit quod de diuitiis quod non sunt magnope appetende ponendo unam rationem generalem: respiciendo

Hic philosophia ponit rationes de diuitiis in speciali quod non sunt magnope appetende, et probat hoc generaliter de diuitiis ibi. Quid autem. Prima diuitie dicit in quibus partes sunt quod quibus sunt genera diuitiarum que probat non multum esse appetenda, scilicet pecunia, gemme, possessiones, vestes, et famuli. Primum ostendit per positum de pecunia, et de gemmis ibi. An gemarum, 3° de possessionibus, ibi. An vos, quarto de vestibus, ibi. Ita vero, quanto de famulis veri, ibi. An vero. Primum duabus rationibus probat diuitias non multum esse appetendas, secunda ibi. At eadem. Prima ratio talis est. Illa non sunt multum appetenda que nec ex sui natura, nec ex natura vrentis sunt preciosa. Diuitie sunt hominibus, et dicitur. Maior nota quia nihil appetitur nisi bonum et preciosum. Minor de claritate, diuitie non sunt bone ex sui natura, quia non faciunt bonum cum cui adueniunt. Nec sunt bone ex pretio vrentis, quia non in quantum preseruantur, sic ei faciunt homines auarum, nec in quantum distribuuntur, quia sic relinquunt homines. Dicit enim in littera Diuitie vel sunt preciose sui natura, aut natura vrentis eis, et quod earum est potius, id est preciosius, an aurum aut vis congesta pecunie, id est congregata: atque pro certe, hec, id est diuitie non sunt preciose preseruando eas, quia melius nitent effundendo, id est distribuendo eas quam coaceruando, id est retinendo eas, siquidem auaritia que pecuniam coacervat spiritus facit homines odiosos, et largitas que pecuniam effundit: facit claros, id est honestos. Subdit, etsi illud quod transferri in alterum non potest manere apud quemque: tunc est preciosa pecunia, loquendo ironice, cum ipsa vsu largiendi translata in alios desinit possideri. Non dicitur quod aliquid est bonum dupliciter, vel ex natura sui, vel ex natura vrentis. Illud dicitur bonum ex natura sui quod a se vel in se habet unde sit bonum, et cuiuscumque aduenit facit ipsum bonum, sic ratio recta, pax, et filia. Sed illud dicitur bonum ex parte vrentis que si aliquis prouenit vult aliquid boni inde prouenit. Unde non secundum beatum Bernardum. Solus error hominum facit quod aurum et argentum reputantur preciosa, cum sint nisi fra rubear et alba. Non quod Seneca libro xxxvii, epistola probat diuitias non esse bonas sic arguit. Quod bonum est: bonos facit, diuitie non faciunt bonos, et diuitie bone non sunt. Item illud quod potest contingere precipitissimo et turpissimo: bonum non est, diuitie autem lenoniz laniste contingunt, et bone non sunt. Item bonum ex malo non fit, diuitie autem fiunt ex auaritia que mala est, et bone non sunt.

Libri scđi de consolatione philosophiæ

pecunia quanta est vbiq; gentium. i. apud
omnes gentes si illa operatur apud unum
hominem. ipsa facit ceteros homines ino-
pes sui. i. carentes. et una vox pariter
tota. i. si replet auditum multorum. diu-
itie autem non possunt transire in plures nisi com-
mune. i. diuise in partes. quod cum factum est. si quod minute transeunt in alios: necesse est ut illos faciant pau-
peres quas relinquunt. Et tunc exclamat pro diuitias d. **D**igitur supple dico diuitias esse angustas. i. ar-
tas et inopes quas non licet pluribus habere totas. et que non veniunt ad quemlibet sine paupertate ceterorum. i. aliorum
hominum. **N**on quod diuitie non veniunt ad quemlibet sine aliorum paupertate quod dicit **Seneca**. i. de rebus. foris. **P**e-
cunia perdidisti quam ut haberes alioquin te perdidisti. perdidisti pecuniam. habes uno periculo minus. que te felici-
ter si cum illa auaricia perdidisti. **E**t idem. lxxxviii. ep. dicit **Diuitie** animos inflant. superbia pariunt. inuidiam
pertrahunt. mentem alienant. timorem inducunt. insolentiam faciunt. **N**ihil autem aliud insolentia est quam spes fal-
se magnitudinis. et diuitie bone non sunt

Dicuntur philosophia quod gemme non sunt appetende tanquam proprium bonum hominis. inten-
dens tale rationem. **Q**uicquid bonitatis
vel pietatis est in gemmis: hoc persistit
in luce splendoris gemmarum. sicut lux gemma-
rum non est proprium bonum hominis sed bonum
ipsarum gemmarum. et cetera. **U**n deus in scriptura. **A**n
fulgor gemmarum erit oculis hominum. sicut ad
percipiscendum eas tanquam proprium bonum.
sicut siquid est precipui. i. pietatis in
hoc splendore. illa lux est gemmarum et
non hominum. quas quidem gemmas vehementer
admiror homines mirari. i. mirando de-
siderare tanquam bonum suum. **Q**uid est enim
perit in rebus inanimatis. quod iure videatur. i. videri debeat esse pulchrum rei anime et rationabili nature? quod d.
nihil. que gemme tamen per quoslibet. i. recipiant aliquid postreme pulchritudinis opera. i. diligentia per-
tinet et sui distinctione. i. specifica formatione. tamen ipse collocare infra vestram excellentiam admirationem
nullo modo merebantur vestram admirationem. **N**on quod non est glandium de gemmis tanquam de proprio bono. quia
dicit **Seneca**. xli. ep. **N**emo gloriari debet nisi de suo. quod enim est stultius quam in homine aliena laudare? quod
est eo dementius quam ea mirari que ad alium transferri potest? **N**on faciunt equum meliorem aurei freni.

Non quod quadruplex est pulchritudo. prima est animalium rationalium. secunda est brutorum sensibilium. tertia plantarum ve-
getabilium. quarta est rerum inanimatarum. in qua genere gemme collocantur. propter quod dicit philosophia. **S**i gemme trahunt

Dicuntur philosophia idem de posses-
sionibus sicut de agris. et intendit hanc
sententiam. **B**onitas agrorum vel persistit in
pulchritudine eorum que delectat aspectum
et talis pulchritudo non magis est ipsius
hominis quam pulchritudo florum vel stellarum.
que etiam delectat aspectum hominis. et tamen
nihil ad hominum pulchritudinem istorum. **U**t
bonitas agrorum persistit in utilitate eorum
que est ad sustentationem hominis. sicut hec
possessio agrorum non est multum appetenda
ut sit ampla. quia natura paucis est
contenta. **U**n deus in scriptura. **A**n pulchritudo
agrorum delectat vos ut gaudeat. de ea tanquam de bono vestro. **E**t dicit bo-
ecius. **Q**uidni. i. que non delectaret.
est enim pulchra portio operis pulcherrimi

plures transire non possunt. **Q**uod cum factum est: pauperes necesse est faciant. quos relinquunt. **D**igitur angustas inopes
que diuitias quas nec habere totas pluribus licet. et ad
quemlibet sine ceterorum paupertate non veniunt.

An gemmarum fulgor oculos trahit? **S**ed si quid est in hoc
splendore precipui: gemmarum est lux illa: non hominum. **Q**uas
quidem mirari homines vehementer admiror. **Q**uid est enim
carens anime motu atque compage. quod anime rationabilis
nature pulchrum esse iure videatur? tamen si conditoris opera
suisque distinctione postreme aliquid pulchritudinis trahunt:
infra vestram tamen excellentiam collocare admirationem
vestram nullo modo merebantur

An vos agrorum pulchritudo delectat? **B**. **Q**uidni? **E**st
enim pulcherrimi operis pulchra portio. **S**ic quodam sereni
maris facie gaudemus. sic celi: sidera. lunam. solemque mira-
mur. **P**. **N**um te horum aliquid attingit? **N**um audes alii
cuius talium splendore gloriari? **A**n vernis floribus ipse dis-
tingueris? aut tua in estiuos fructus intumescit vber-
tas? **Q**uid inanibus gaudiis raperis? **Q**uid externa bo-
na per tuos amplexaris? **N**uncque tua faciet esse fortuna. que
a te natura rerum fecit aliena. **T**errarum quidem fructus am-
mirationem proculdubio debent alimentis. **S**ed si quod nature
satis est: replere indigentiam velis: nihil est quod fortune

An vos agrorum pulchritudo delectat? **B**. **Q**uidni? **E**st
enim pulcherrimi operis pulchra portio. **S**ic quodam sereni
maris facie gaudemus. sic celi: sidera. lunam. solemque mira-
mur. **P**. **N**um te horum aliquid attingit? **N**um audes alii
cuius talium splendore gloriari? **A**n vernis floribus ipse dis-
tingueris? aut tua in estiuos fructus intumescit vber-
tas? **Q**uid inanibus gaudiis raperis? **Q**uid externa bo-
na per tuos amplexaris? **N**uncque tua faciet esse fortuna. que
a te natura rerum fecit aliena. **T**errarum quidem fructus am-
mirationem proculdubio debent alimentis. **S**ed si quod nature
satis est: replere indigentiam velis: nihil est quod fortune

Prosa quinta

affluentiā petas. **P**aucis enī minimisq; natura p̄tēta est. cuius satietatem si sup̄fluis v̄gere velis: aut inio- cundum quod infuderis fiet: aut noxiū.

Nunquā andes glari splendore alicui⁹ taliū tanq; tuo? q. d. nō. **N**unquā tu distingueris. i. or naris vernis florib⁹. certe nō. **N**unquā tua vbertas. i. fertilitas intumescit. i. sup̄bit in estuos fruā. i. p̄ estuos fruā. q. d. nō. **Q**uid raperis. i. circūdaris iamib⁹ gaudijs sup̄ple reputādo ista eē tua bō? **Q**uid amplexaris externa bō p̄ tuis. q. d. frustra hoc facis. qz fortuna nūq; faciet eē tua q̄ natura rex a te fecit eē aliena. **T**ūc dic p̄bia. **N**ō nego qn̄ ista p̄nt tibi eē vtilia. fruā enī trax̄ p̄culdu/ bio debent alimētis aiantū. i. aialib⁹ p̄ alimētis. s̄ si velis replē indigentiaz nature qd̄ satis ē. i. ad sufficientiā. nihil est. i. nō o3 q̄ petas. i. desidēs affluentiā fortie sup̄ple ad dilatādūz amplian/ dū agros. natura ei paucis p̄tēta ē. cui⁹ satietatē si velis v̄gē. i. cogē sup̄fluis cibis et potib⁹: illd̄ qd̄ infuderis vētri sup̄fluis/ aut fiet inio cūdū. i. triste. aut fiet noxiū. i. piculosū **N**ō q̄ ex lra pōt formari tal̄ rō. **S**i illud qd̄ magis videt̄ inesse nō inest: nec illd̄ qd̄ min⁹. s̄ maḡ. videt̄ q̄ hō d3 glari de pulcritudie celi et stellaz. et nō d3. qz nihil hoz est suū. s̄ min⁹ d3 glari de pulcritudie a/ groz et aliaz possessionū **N**ō q̄ natura nō ē onerāda sup̄fluis/ s̄ est alenda paucis. qz paucis cō tenta est. **U**n̄ Sen. xvi. ep̄. **S**i ad naturā vixeris: nunq; eris paup. si ad opionem/ nūq; eris di ues. **E**xiguū natura desiderat. opio nō imensū. **E**t beat⁹ Aug. **S**umēda s̄t alimēta tanq; medi/ camēta. et Gregl. **D**ū venter nimia satietate extēdit/ acule⁹ libidis suscitaf̄ **N**ō q̄ **A**ristoteles in qdā ep̄ ad Alexandrū dic̄ **Q**ui en̄sgredit̄ debitu modū i plenoz vacuo nō poterit euadē furo rē egritudis et molestias infirmitatū. **Q**ui s̄ appetit viuēz d̄nare/ renūciat̄ desiderio pprie volupta tis. nec comestione comestioni sup̄addat. qz ois incōtinēs volūtariē ē egtans. ij. et h̄. **E**t s̄dit **A**u diui ab **P**ypocrate q̄ p̄suauit dietas p̄ qb⁹ debilitatē corpis sustiebat. cui dixit suus discipul⁹ **D**octor egregie si velles bñ comedē/ nō sustieres tāā corpis debilitatē. **C**ui r̄nt hypoētes **E**go comedo vt viuā: nō viuo vt comedā. **U**n̄ dic̄ **A**rl. libidē **A**limentū pp̄ durabilitatē est q̄rendū: nō durabilitas pp̄ alimētū. **S**ubdit. **M**ultos noui q̄ diminuerūt de alimētoz et comestione. absti nētes a suis appetitib⁹/ et parcētes gule. viuētes tpate p̄ dietas q̄ fuerūt sanissimi corpis: lōgio/

mi. i. mūdi. sic nos gaudem⁹ facie. i. aspectu maris sereni. i. en̄ qlli. sic. i. eadē rōne miramur celū: sidēa: solē et lunā. **R**ūdet p̄bia. **N**un quā aliqd̄ hoz attigit te tanq; ppriū? q. d. nō.

Cris vite: et boni appetitus. **D**ic p̄bia ont̄ q̄ nō sit gaudēdū de pulcritudie vestitū tāq; de pprio bono. et arguit sic. **D**e illi⁹ pulcritu dine nō ē gaudēdū q̄ nō ē hois pul critudo. s̄ pulcritudo vestitū nō est hois pulcritudo s̄ ip̄az vestitū. s̄ zc. **U**n̄ dic̄ i lra. **J**am putas pulcrū eē. i. tue pulcritudini ascribendū fulgē varijs vestib⁹. q. d. nō debes s̄ putare. qz. i. vestitū si spēs. i. pulcritudo est ḡta. i. delcabil̄ intuitu/ ego mirabor naturā materie vestitū. aut mirabor in genū. i. s̄tilitatē artificis vestē formātis/ nihil ascribēdo tibi **N**ō q̄ splēdor habit⁹ exterior. nō fac̄ hoiez meliorē/ nisi fulgeat habit⁹ mētis interior i eo. vñ **S**en. **M**l̄s dic̄ gladiū eē bonū si balte⁹ eius deaurat⁹ est/ et vagina gēmis distīda. s̄ gladi⁹ bon⁹ est q̄ bñ incidit/ bonū acumē h3 et micro bon⁹ ē q̄ oē munimen ruptur⁹ est. vñ s̄ **A**rus. **A**urea nobilitas luteā si vestiat ollā **N**ō iō sequit̄ hāc min⁹ eē luteā. **I**te poeta **C**inge caput lauro. tege corp⁹ gēmis et auro. **S**i fueris pri

Jam nō pulcrū varijs fulgē vestib⁹ putas? quarū si grata intuitu species est. aut materie naturā. aut in-

geniū mirabor artificis. **C**ritudo. s̄ pulcritudo vestitū nō est hois pulcritudo s̄ ip̄az vestitū. s̄ zc. **U**n̄ dic̄ i lra. **J**am putas pulcrū eē. i. tue pulcritudini ascribendū fulgē varijs vestib⁹. q. d. nō debes s̄ putare. qz. i. vestitū si spēs. i. pulcritudo est ḡta. i. delcabil̄ intuitu/ ego mirabor naturā materie vestitū. aut mirabor in genū. i. s̄tilitatē artificis vestē formātis/ nihil ascribēdo tibi **N**ō q̄ splēdor habit⁹ exterior. nō fac̄ hoiez meliorē/ nisi fulgeat habit⁹ mētis interior i eo. vñ **S**en. **M**l̄s dic̄ gladiū eē bonū si balte⁹ eius deaurat⁹ est/ et vagina gēmis distīda. s̄ gladi⁹ bon⁹ est q̄ bñ incidit/ bonū acumē h3 et micro bon⁹ ē q̄ oē munimen ruptur⁹ est. vñ s̄ **A**rus. **A**urea nobilitas luteā si vestiat ollā **N**ō iō sequit̄ hāc min⁹ eē luteā. **I**te poeta **C**inge caput lauro. tege corp⁹ gēmis et auro. **S**i fueris pri

An nō te long⁹ ordo famuloz facit esse felicē? **Q**ui si viciosi morib⁹ sint: p̄niciosa dom⁹ sarcina. et ipsi dño vehemēt̄ iimica. **S**in nō p̄bi. quonā mō in tuis opi/ bus aliena p̄bitas numerabit? **E**x qb⁹ oib⁹ nihil hoz q̄ tu i tuis p̄putas bonis/ tuū eē bonū liq̄do mōstrat̄.

Quib⁹ si nihil inest appetēde pulcritudis. qd̄ ē q̄ vel amissis doleas. vel leteris retentis? **O** si natura pulcra sūt. qd̄ id tua refert? **N**ā hec p̄ se a tuis q̄q; opib⁹

Edem remanebis rusticus idem. **D**ic p̄bia ont̄ nō esse glandū de multitudine famuloz tanq; de pprio bono. et arguit sic. **F**amuli aut s̄t per uerfi i morib⁹ et sic s̄t nociui. aut s̄t bñ morigerati: tē nihil ad te. qz hec p̄bitas ē famuloz. et nō tua. vñ dic̄ in lra. **A**n nō long⁹ ordo famuloz facit te eē felicē. q̄. i. famuli si s̄nt viciosi morib⁹/ tūc s̄t p̄niciosa sarcina. i. piculosū pond⁹ ipsi dom⁹. et s̄t ve hement̄ iimica sarcina ipsi dño. **S**i nō s̄nt p̄bi qnā mō. i. p̄ quē modū: aliena p̄bitas nūerabit. i. p̄putabit

Libri secūdi de consolatione philosophiæ

in tuis opibus. q. d. nullo modo. **Et tūc** pcludit de oibus p̄dictis. d. **Ex q̄b** oib⁹ p̄dictis mōstrat liq̄do. i. apte ni hil horū eē tuū bonū q̄ tu p̄putas i tu is bonis q̄b⁹ si nihil inest appetēde leas de amissis/vel leteris de retētia: q̄ p̄ si p̄dicta sūt pulcra natura. i. p̄t natura p̄p̄ia. q̄d re fert id tua. i. q̄d p̄inet hoc ad te: q. d. nihil. nā hec seq̄strata. i. diuisa a tuis opib⁹ p̄ se placuissent: nō enī idcirco sūt p̄ciosa q̄ in tuas venere diuitias. s. q̄ tibi videbant p̄ciosa/ iō maluisti ea anu/ merari tuis diuitijs. **Nō** q̄ serui pueri i morib⁹ sūt familiares iimici dntz toti⁹ dom⁹. de q̄bus postea dicit 3° h^o. q̄nta p̄sa. nō est pestis efficacior ad nocendū q̄s familiaris amic⁹. cū vident aliq̄n amici/hoc ē rōne vtilitatis: nō rōne v̄tutis. de q̄b⁹ loquit **Sen.** i. de rem̄ for̄el. dicit **Mel** musce sequunt. cadavera lupi: frumēta formice: p̄dā sequit ista turba. non hoīem. **Idem** ep̄. xli. **In** hoīe illud laudandū ē q̄d ip̄ius est. si familiā formosā hz z domū pulcrā. si multū serit. si mul tū venerat/nihil horū in ip̄o est. s. circa ip̄m. lauda in illo q̄d p̄p̄iū ē/ q̄d nec auferrī nec eripi p̄t.

Hic p̄bia oīe generalr diuitias nō eē appetēdas magnope. et hoc facit trib⁹ rōnib⁹. scdaz ponit ibi **Ita** ne. triaz ibi. **Ego** s̄o nego **P̄ria** rō est ista **Illa** nō sūt multuz appetēda p̄ q̄ hō nō p̄sequit ea p̄t q̄ appetunt. s. p̄ diuitias hō non p̄sequit ea p̄t q̄ ditie appetunt. appetunt enī diuitie p̄pter fugam indigentie. quam fugā indigentie homo nō consequit per diuitias. sicut declarat in l̄ra. dicit **Quid** ar̄ tāto strepitu. i. labore/ desiderans. i. cū desiderio insistitis fortune. credo vos q̄ritis fuga re indigentia copia. i. diuitijs: q. d. ideo desideratis diuitias. vt suppleatis v̄iam indigentia. s. h^o ce dit vob in p̄riū. qz plib⁹ admiculis. i. adiutorijs ē opus ad tuendā varietatē p̄ciose supellectil. i. possessionis. verūq; illud ē. p̄multis eos indigē q̄ p̄multa poss. dent. z etiā cōtra. i. p̄ p̄riū/ illi mini mū indigēt q̄ meriant. i. mēsurāt suā abūdantiā nō supfluitate ambit⁹. i. cupiditatis s. nēitate natu re. **Nō** fm̄ **Sen.** p̄multis indigēt q̄ p̄multa possidet p̄t q̄d multe diuitie nō fugāt indigentia s. magis excitāt. vñ poeta. **Nulla** ditari rōne potestis auari. **Vos** faciūt inopes q̄s cumulatis opes.

Nō circa hoc q̄ dicit minimū indigēt: dicit **Sen.** lxiij. ep̄. **Taurus** paucissimoz ingez pascuis im p̄les. z vna silua plib⁹ elephātib⁹ sufficit. hō fra pascit z mari. q̄d igit tā insatiabile ventrē natu ra dedit nob cū tā modica corpa nob dederit. vt vassissimoz edacissimozq; aialū auiditatē vin/ cerem⁹. q̄ntulū ē enī q̄d nature dat. paruo illa educat. nō fames n̄i v̄ctris nob magno p̄stat/ s. ambitio. ventri aut obediētes loco aialū numeremur: nō hoīm.

Hic ponit scdām rōnem. z^o p̄clu dit manifestū errorē hoīm. ibi q̄s s̄o late. **Et** rō tal' ē **Illa** nō sūt appetēda q̄b⁹ appetitis hō purās se talib⁹ oz nari facit iniuriāz suo creatori. s. bō exteriora sūt diuitie sūt h̄mōi. vt de/ clarat in l̄ra. g. x. **Et** dicit p̄ hoies nunqd nullū bonū ē p̄riū atq; insi tū. i. naturale z intrinsecuz vob ita vt q̄rat. bō v̄ia i externis. i. extrinse cis reb⁹ z i reb⁹ sepositis. i. a vob se ozsū positis: q. d. imo i vob ē bonū si p̄siderare vultis. s. sic ē s̄sa. i. mu/ tata p̄ditio rez vt aial diuinū. i. hō q̄ est s̄lis deo. nō alit videatur sibi splēdē nisi i possessione supellectilis thaiate. i. bonoz exterioroz q̄ sūt inaia

sequestrata/placuissent. **Neq;** enī idcirco sunt p̄ciosa q̄ in tuas venere diuitias. s. q̄m̄ p̄ciosa videbātur; tuis ea diuitijs annumerare maluisti

pulcritudis supple q̄ tibi ascribi poterit. q̄d ē. i. q̄re est q̄ tu do p̄ si p̄dicta sūt pulcra natura. i. p̄t natura p̄p̄ia. q̄d re fert id tua. i. q̄d p̄inet hoc ad te: q. d. nihil. nā hec seq̄strata. i. diuisa a tuis opib⁹ p̄ se placuissent: nō enī idcirco sūt p̄ciosa q̄ in tuas venere diuitias. s. q̄ tibi videbant p̄ciosa/ iō maluisti ea anu/ merari tuis diuitijs. **Nō** q̄ serui pueri i morib⁹ sūt familiares iimici dntz toti⁹ dom⁹. de q̄bus postea dicit 3° h^o. q̄nta p̄sa. nō est pestis efficacior ad nocendū q̄s familiaris amic⁹. cū vident aliq̄n amici/hoc ē rōne vtilitatis: nō rōne v̄tutis. de q̄b⁹ loquit **Sen.** i. de rem̄ for̄el. dicit **Mel** musce sequunt. cadavera lupi: frumēta formice: p̄dā sequit ista turba. non hoīem. **Idem** ep̄. xli. **In** hoīe illud laudandū ē q̄d ip̄ius est. si familiā formosā hz z domū pulcrā. si multū serit. si mul tū venerat/nihil horū in ip̄o est. s. circa ip̄m. lauda in illo q̄d p̄p̄iū ē/ q̄d nec auferrī nec eripi p̄t.

Quid aut tanto fortune strepitu desideratis? **Fugare** credo indigentiam/copia queritis. **Atq;** hoc vobis in p̄trariū cedit. **Plurib⁹** q̄ppe adminiculis opus est ad tuendam p̄ciose supellectilis varietatē. verūq; illud est. p̄multis eos indigē qui p̄multa possideant. **Con**traq; minimū/ qui abundantiam suam nature necessy tate/non ambitus superfluitate meriant.

Quid ar̄ tāto strepitu. i. labore/ desiderans. i. cū desiderio insistitis fortune. credo vos q̄ritis fuga re indigentia copia. i. diuitijs: q. d. ideo desideratis diuitias. vt suppleatis v̄iam indigentia. s. h^o ce dit vob in p̄riū. qz plib⁹ admiculis. i. adiutorijs ē opus ad tuendā varietatē p̄ciose supellectil. i. possessionis. verūq; illud ē. p̄multis eos indigē q̄ p̄multa poss. dent. z etiā cōtra. i. p̄ p̄riū/ illi mini mū indigēt q̄ meriant. i. mēsurāt suā abūdantiā nō supfluitate ambit⁹. i. cupiditatis s. nēitate natu re. **Nō** fm̄ **Sen.** p̄multis indigēt q̄ p̄multa possidet p̄t q̄d multe diuitie nō fugāt indigentia s. magis excitāt. vñ poeta. **Nulla** ditari rōne potestis auari. **Vos** faciūt inopes q̄s cumulatis opes.

Nō circa hoc q̄ dicit minimū indigēt: dicit **Sen.** lxiij. ep̄. **Taurus** paucissimoz ingez pascuis im p̄les. z vna silua plib⁹ elephātib⁹ sufficit. hō fra pascit z mari. q̄d igit tā insatiabile ventrē natu ra dedit nob cū tā modica corpa nob dederit. vt vassissimoz edacissimozq; aialū auiditatē vin/ cerem⁹. q̄ntulū ē enī q̄d nature dat. paruo illa educat. nō fames n̄i v̄ctris nob magno p̄stat/ s. ambitio. ventri aut obediētes loco aialū numeremur: nō hoīm.

Ita ne aut nullū est p̄riū vobis atq; insitū bonū/ vt in externis ac sepositis rebus bona v̄ia queratis? sic rez s̄sa p̄ditio est: vt diuinū merito rōnis aial nō alit sibi splēdē/ nisi inaiate supellectilis possessione vide atur. **Et** alia q̄dem suis p̄teta sunt. **Vos** aut deo mēi te p̄siles: ab rebus infimis/ excellentis nature ornāmē ta captatis. nec intelligitis q̄ntā p̄ditori v̄io/ faciatis iniuriā. **Ille** genus humanuz terrenis oibus prestare voluit. vos dignitatē v̄iam infra infima queq; detru ditio. **Nā** si omne q̄d cuiusq; bonū/ id eo cui⁹ est: con

Prosa quinta

stat esse preciosius. cū vilissima rez v̄a bona cē iudicatis: eisdem vosmetiplos v̄a existimatione sūmittitis. **Q**uidē haud immerito eadit. **H**umane quippe nature ista p̄ditio est: vt tum tm̄ ceteris rebus/ cuz se gno scit: excellat. eadē tm̄ infra bestias redigat/ si se nosse desierit. **N**am ceteris animantibus/ sese ignora re nature est: hominibus vitio venit

nū est p̄ciosius eo cū est bonū. cū vos iudicatis vilissima rez sic st bō fortune: esse v̄a bō/ vos sūmittatis i. subijcitis vos ipos eisdē/ v̄a existimatione. i. opione. et hoc nō immerito accidit hōi. **N**ā illa ē p̄ditio hūane nature q̄ tūc tm̄ excellat ceteris reb⁹ cū se cogit. eadē tm̄ natura hūana redigat infra bestias si desierit se nosse. **N**ā ceteris aiantib⁹ natura ē ignorare sese. s̄ homib⁹ venit. i. puenit ex vitio. **N**ō q̄ hōi est instū p̄riū bonū: qd̄ est recta rō q̄ sp̄ depect ad optia. i. cui⁹ actū et speculatione p̄sistit felicitas. qz sapiēs maxie ē felix. x. eth. **E**t hō curās intellectū/ deo anā tiffim⁹ videt. ibidē. iō nō est q̄rendū bonū hōis in reb⁹ externis. **N**ō q̄ hō mēte et rōne ē filis deo. qz fm̄ **S**en rō nihil aliud ē qz ps̄ dmi spūs/ mersa in corp⁹ humanū. **E**t dic̄ idem q̄ anim⁹ reat⁹ est q̄i deus i hūano corpe hospitat⁹. **E**t idem dic̄ **D**isce poti⁹ animū extollē in imensū. nobilis ei et generosa res ē anim⁹. **N**ō q̄ hō scipm̄ igrans deterior ē bestia. vñ **B**oeci⁹ i r̄datu de fūmo bono allegās **C**ōmentatorē sic dic̄ **D**e vob hōibus q̄ de nūero bestiar⁹ p̄putati estis. diuinū qd̄ in vob est nō cogitētes p̄t qd̄ ad supiora ascenditis et deo filles estis. **E**t s̄dit **D**iuinū at in hoie vocat intellectū et rōnem. **N**ō q̄ nihil phibet vnū et idem esse nobili⁹ et ignobili⁹. qd̄ di uersificat fm̄ p̄ditionē seu p̄siderationē. vñ quis hō s̄z ser simplr sit nobilior bestijs: tm̄ in qntū deficit ab aliq̄ qd̄ sibi debet fm̄ naturā. i. cogitē se. qd̄ nō debet bestijs/ sic ē ignobilior bestia

Quā hō late patet vester hic error: q̄ ornari posse ali quid ornamentis existimatis alienis. **A**t id fieri neq̄t. **N**ā siquid ex appositis luceat: ipsa quidē que sunt apposita laudant. illud hō his tectū atqz velatur/ in sua nihilo minus feditate perdurat rat. i. p̄seuerat i sua feditate. i. turpitudine. **N**ō si aliq̄ ē fetidū in se: ei⁹ fetitas nō tollit p̄ orna/ tū extrinsecū. vñ dic̄ poeta. Aurea nobilitas luceā si vestiat ollā. **N**ō iō sequit hanc min⁹ esse lūm̄ **E**t qd̄ cleric⁹ r̄ndens mulieri q̄rētī vtz esset pulcra dixit. **O** dñā pulcra sunt tibi appensa

Ego hō nego vllū esse bonū. qd̄ noceat habēti. **N**ū id mentior? **D**ime inquis. **A**tq̄ diuitie possidentibus per sepe nocuerūt. cū pessimus quisqz eo qz alieni magis auidus. quicqd̄ vsqz auri gēmaxqz est se solū qui habeat dignissimū putat. **T**u igit qui nūc contū gladiū sollicitus p̄timefcis: si vite hui⁹ callem/ vacuus viator intrasses: corā latrone cātares. **O** p̄clara opuz mortaliū b̄tudo quā cū adeptus fueris: securus esse

alieni eris ipse putat illū hoiez solū dignissimū q̄ h̄z. i. possidet q̄cqd̄ vsquā ē auri et gēmax. **T**u igit hō qui in diuitijs p̄stitit⁹ nūc p̄timefcis gladiū et contū si intrasses callē. i. semitā ei⁹ vite tanqz viator vacuus corā latrone securus cātares. **T**ūc inuehit⁹ diuitias. **O** p̄clara b̄tudo opū mortaliū. et loquit̄ ironice. q. d. mīme p̄clara quā tu hō cū adeptus fueris: securus eē desistis. **N**ō diuitie nocēt hūi. vñ **A**ri. i. eth. dic̄ **T**alē qd̄ errore hūt dona q̄ mul/

ta. et alia quidē ab hoie p̄tēta sūt su is hōis. vos at hoies deo p̄siles mē te captatis. i. q̄ritis ornāta v̄e ex cellētis nature a reb⁹ infimis. i. in/ aiatis. qd̄ ē erroneū. nec intelligit. q̄ntā iuriā faciatis v̄o p̄ditori sup ple puertēdo ordinē ab eo institutū ille eni p̄ditor volebat hūanū gen⁹ p̄stare. i. p̄cellē oibus frenis. s̄ vos detruditis. v̄iam dignitatē infra qz rez infima. qd̄ p̄bat ex h̄. **N**ā oē bo

ta. et alia quidē ab hoie p̄tēta sūt su is hōis. vos at hoies deo p̄siles mē te captatis. i. q̄ritis ornāta v̄e ex cellētis nature a reb⁹ infimis. i. in/ aiatis. qd̄ ē erroneū. nec intelligit. q̄ntā iuriā faciatis v̄o p̄ditori sup ple puertēdo ordinē ab eo institutū ille eni p̄ditor volebat hūanū gen⁹ p̄stare. i. p̄cellē oibus frenis. s̄ vos detruditis. v̄iam dignitatē infra qz rez infima. qd̄ p̄bat ex h̄. **N**ā oē bo

Dic phia p̄cludit manifestū erro rē hoim. d. **O** hoies q̄late patet v̄ error q̄ existiat aliqd̄ posse ornari ornamentis alienis. s̄ illd̄ fieri neq̄t. **N**ā si aliqd̄ lucet ex appositis sibi et nō ex p̄ria pulcritudine/ tunc apposit ta illa laudant. s̄ illd̄ qd̄ est velatū et tectū appositis illi nihilo min⁹ pdu

Dic ponit triā rōnem q̄ talē. **I** lud nō est multū appetēdū qd̄ nocet possidēti. s̄ diuitie sepe nocuerūt possidētib⁹. qd̄ declarat ex duob⁹. **P**ri mo qz diuitie faciūt possidentes de se falsa op̄ari vel existiare. 2⁹ qz faciūt possidentes amissa securitate timē. vñ dic̄ in l̄ra **E**go phia nego illud eē bonū qd̄ nocet habēti. **N**um id mētor. in q̄es mīme. atqz p̄ certe diuitie p̄sepe nocuerūt possidentib⁹ qz q̄sqz hō eo q̄ ipse ē auid⁹ magis

qz q̄sqz hō eo q̄ ipse ē auid⁹ magis alieni eris ipse putat illū hoiez solū dignissimū q̄ h̄z. i. possidet q̄cqd̄ vsquā ē auri et gēmax. **T**u igit hō qui in diuitijs p̄stitit⁹ nūc p̄timefcis gladiū et contū si intrasses callē. i. semitā ei⁹ vite tanqz viator vacuus corā latrone securus cātares. **T**ūc inuehit⁹ diuitias. **O** p̄clara b̄tudo opū mortaliū. et loquit̄ ironice. q. d. mīme p̄clara quā tu hō cū adeptus fueris: securus eē desistis. **N**ō diuitie nocēt hūi. vñ **A**ri. i. eth. dic̄ **T**alē qd̄ errore hūt dona q̄ mul/

Libri scđi Retrū quintum

ria ptingūt detrimēta ex ipsis, multi enī pp̄t diuitias perierūt. Nō q̄ mali tm̄ diuites reputat̄ esse dignos, vñ dic̄ Ambrosi⁹. Ita incubuerūt mores hoīm in admiratione diuitiaz vt nemo nisi diues putet̄ dignus. Nō diuitie nō reddunt hoīem securū, vñ Iuuenalis poeta. Pauca licet portas argenti vascula puri. Nocte iter ingressus contū gladiūq̄ timebis. Et more ad lunā trespici dabis arūditinis vmbra. Cantabat vacuus corā latrone viator. Et Sen. xliiij. ep̄ dicit. Nūdū latro trāsmittit, et i obsessa via paup̄i par est, et lxxvi. ep̄ dixit. Quisquis se multū fortune dedit in gentē sibi viā p̄turbationis fecit, vna hęc via est ad tuta vadendi: externa despiciē et honesto contentum esse.

Vic incipit q̄ntū metrū hui⁹ scđi qđ dī

Mety anapesticū par remiacum

partentiaū ab inuētoze, anapesticū a pede p̄dante, et est di metrū, qz q̄ttuor pedū, nā duo pedes vñū metrū p̄stituūt, et est catalecticū qz in q̄rto pede vna syllaba deficit ad p̄ple mentū metri. In q̄ metro p̄hia p̄medat primā etatē q̄ erat si/ ne cupiditate diuitiaz/deplāgēdo p̄ntē etatē in q̄ dīat et re/ gnat auaricia. P̄rio q̄ p̄medat etatē antiq̄z, et n̄ram etatē de/ plangit, ibi. Utinā mō. P̄rio dic̄ P̄rior etas nūm̄ felix fuit p̄tenta fidelib⁹ aruis, i. fideli agricultura, nec fuit p̄dita, i. d̄p̄ nata inerti luxu, i. q̄ni sup̄fluitate q̄ etas solebat solue, i. remo uere sera, i. tarda ieiunia facili glande, i. vili fructu, nec illa e/ ras nozat, i. nouerat p̄fundē, i. miscē bacchica munera, i. vna liq̄do melle ad faciendū mellicratū sic mō fit, nec etiā noue/ rat miscē, i. tingē lucida vellera, i. albā lanā serū, i. illoz p̄ploz tyzio veneno, i. sanguie conchilioz, qz copia apud tyz inue/ nit ad faciendū purpureū colorē. Verba dabat eis salubres somnos, non enī dormiebāt in lectis eburneis, s̄ in herbis, et lubricis amnis, i. labilis aqua dabat eis potū, et pinus, i. ar/ bor illa altissima dabat eis vmbra, i. vmbrosas habitatiōes nō enī in domib⁹ et in curiosis edificijs habitabāt, nōdum ho spes aliqs ex̄ns secabat, i. diuidebat: remis videlz/ nauigādo alta, i. p̄funda maris qz adhuc nō erat vsus nauū, nec merci bus vndiqz lectis, i. collectis vidēat noua litora, i. alienas ter ras qz manebāt in patria. Tūc in illa etate tacebāt seua clas sica, i. tube vel cornua vocantia hoies ad bellū, dicta classica a calo qđ est voco, neqz cruor fusus acerbis odijs tinxerat, i. madidauerat horrida arma, qz tūc non erat vsus armoz, qđ enī, i. pp̄t qđ hostic⁹ furoz vellz prior arma mouē cū videret seua vulnera/ nec vidēt vlla p̄mia sanguis qz nihil erat p̄ q̄ pugnarent. Nō circa hoc qđ dicit prior etas: q̄ttuor etates distinguunt̄ fm̄ poetas. In p̄ma fuerūt hoies boni et simpli/ ces: paucis p̄tenti q̄ comedebāt glādes, bibebāt aquā, nō co lebāt vineas. P̄ac etatē vocabāt poete aureā, et erat sub sa/ turno, de qua boeci⁹ loquit̄ in lra. Scđa etas dicebat̄ argen tea q̄ erat sub ioue, cū hoies magis astuti inuenerūt agricul/ turā, et ceperūt inhabitare domos et plantare vineas. Ter/ tiā etatē vocabāt enēā i q̄ hoies pp̄t p̄p̄iā curā rex ceperūt alios depellē et se aliq̄lit malicie da re. Quartā etatē vocabāt ferreā qm̄ in tantū abūdabat malicia et auaricia hoīm q̄ nec fides nec iusticia māsit in tra, in q̄ etate nos sum⁹ quā in fine boeci⁹ deplāgit. Nō circa hoc qđ dicit inerti luxu, qđ inertiaz ocū sūt cā luxurie, vñ poeta. P̄cia si tollas periere cupidis artes. Itē Horacius. Querit̄ egistus quare sit fact⁹ adulter. In promptu cā est, qz desidiosus erat. Est at̄ triplex luxu ria ex de schol. distel, quedā p̄sistit i coitu, quedā in crapula, et qđā in vestitu, et qlibet ē fugienda. Nō circa h̄ qđ dicit, lucida vellera serū. Seres s̄ qđā hoies apd̄ qs p̄xerit lana de arborib⁹, si la q̄ a s̄mib⁹ qđ dicunt̄ bombices/ operant̄, illa vocat̄ h̄ lucida vellera. Nō qđ tyris est s̄mis venenosus in cui⁹ sanguine intingit̄ purpura, Alij dicunt̄ qđ sit gen⁹ conchilioz i qz sanguine in/ tingit̄ purpura, quoz conchilioz copia inuenit̄ apud tyzū insulam,

Prosa sexta eiusdem

Utinam modo nra redirent
 In mores tempora pulcos
 Sed sciuoz ignibus etne
 Feruens amor ardet habendi
 Deu primus quis fuit ille
 Auri qui pondera tecti
 Gemmasq; latere volentes
 Preciosa pericula fodit?

Insatiabilis nunq; penit? extinguit. **Uñ** Tull in li. de finib? bo. 7. mak. dic? Cupiditates hoim? sunt insatiabiles q; no mo singulares s; vniuersas familias euertit. Ex cupiditatib? eniz odia: seditiones. discordie. bella. nascunt? ex quibus vitam amarissimā necesse est effici.

Dignitatibus. honorib?. ac potestatib? demonstrat nihil inesse nature bonitatis. siue naturalis ac proprii boni

Quid aut? de dignitatib? potētia q; differā. que vos vere dignitatis ac potestatis insci; celo exequatis? que si i improbissimū queng; ceciderint q; flāmis etne crucuantib?; qd diluuiū tātas strages dederint. Certe vti memisse te arbitroz/psulare imperium (qd libertatis pncipiū fuerat) ob supbiā psulū/ vestri veteres abolere cupiuerūt. Qui ob eandez supbiā/ prius regium de ciuitate nomē abstulerant. At si qñ (qd prarū est) pbis deferant: qd in eis aliud q; pbitas vtentiū placet? Ita fit vt nō stutib? ex dignitate: s; ex stute dignitatibus honor accedat.

dederint/ tātas strages. i. picula flāmis crucuantib? .i. exētib?. et qd diluuiū dederit tantas strages sic illi mali qbus adueniūt dignitates. q. d. pla mala pueniūt ex dignitatib? z ptatib? maloz q; ex incēdio ignis vel diluio fluiū. Et sedit phia Sic arbitroz te memisse: vñ vetēs. i. antiqo res rōni cupierūt abolē. i. delē imperiū psulare. i. dignitatē psulare p̄t supbiā psulū. qd imperiū psulare fuerat pncipiū libtatis. qz rōni liberi? vinebāt s; psulib? q; sub regib?. q; rōni etiā prius abstulerāt de citate nomē regii p̄t eandē supbiā. s. regū. Ex q; p; q; dignitates faciūt malos deteriorēs. Si at ptates et dignitates deferant pbis: qd rarū est: qd in eis dignitatib? aliud placet q; pbitas vtentiū? q. d. nihil. Ita fit. i. p̄t hoc fit vt stutib? nō accedat honor ex dignitate: s; honor accedit dignitatibus ex stute vtentiū eis. z ita dignitates nihil boni adyūciūt ipis bonis.

Nō duplex ē dignitas z ptās. qdaz mūdāna siue tpalis. q; p̄sistit in bonis tpalib? exteriorib?. et in tali nō p̄sistit vera felicitas. cū sit res p̄sa. multis amaritudib?. Alia ē dignitas et ptās aie siue spūalis q; p̄sistit in sciētis et stutib?. et illa non p̄t supari vicio nec aduersitatib?: nec pspe ritatib?. in q; p̄sistit b̄ritudo et btā vita. **Uñ** Ambr. in li. de offic. dic? Dico beatā vitā p̄sistē i al titudie sapie. in suauitate p̄scie. et in stutis sblimitate. **Nō** q; insci; dignitates et ptates mūdā nas adequāt celo. qz nō rectē iudicāt. iudicāt eni fm p̄cupiam. z nō s; rei veritatē. Imperiti eni velut alogē distātes a vitate/ specularē. i. elenchor? **Nō** q; mali dignitatib? z ptatib? pditi pl? nocēt q; ignis: vel diluuiū aquaz. qz mali dignitate sua et ptate/ extollunt in supbiā: alios iugo

Libri scđi de consolatione philosophie

seruitutis opprimēdo/ p quo exequēdo mouent bella qbus humanū genus plus offendit q̄ igne vel diluuiō. Nō q̄ ciuitas rōna a tpe Romuli sui p̄ditoris a regib⁹ erat gubnata. postea rōni exigente malicia ⁊ supbia regū/ ipsos deleuerūt. et p̄sules instituerūt. q̄ etiā p̄tē eoz supbia erant abiecti. Ex q̄ p̄z q̄ dignas et p̄tās maloz: eos efficit peiores. Nō q̄ honor nō debet alicui rō/ ne dignitatis/ s̄ poti⁹ rōne stutis. vñ Ar. iij. eth. Nō erit utiq; dign⁹ honore prauius ex̄ns. vir/ tutis enī premiū honor est. vñ fm veritate solus bonus est honorandus

Hic pbat sp̄alit de p̄tate q̄ nō sit multū appetēda duab⁹ rōnibus. scđa ibi. qd̄ aut̄ est. Rō tal̄ est. Illa p̄tās nō est multū appetēda q̄ nō est magnez fortis reputatiōis: s̄ tm̄ est fragilis et imbecillis. s̄ p̄tās tp̄alis est hm̄oi. qz p̄ eā hō nō pt sup aiaz s̄ tm̄ sup corpus. ⁊ sup ea bō q̄ cor poris st. hūano at̄ corpe nihil ē im/ becilli⁹. Dic̄ ḡ i l̄ra. **Q**ue ē ista v̄ia expetibilis. i. desiderabil̄ ac p̄clara. i. nobil̄ potētia: q. d. nlla est. nonne p̄sideratis trena aialia qbus vide/ mi p̄esse. **S**i enīz int̄ mures vidēs vñū p̄ ceteris sibi v̄edicantē. i. vsur pantē ius ac p̄tātē sup alios mures o q̄nto cachinno. i. risū tu mouerēt. qz derisibile eēt. et tal̄ est p̄tās tre/ na. s. derisibil̄ q̄ nō extēdit se nisi ad corp⁹. **Q**uid hō si tu sp̄ctes. i. p̄side res corp⁹ ē imbecilli⁹. i. debili⁹ hoie q. d. nihil. q̄s hoies sepe necat. s. int̄ ficit morsus muscularū. i. paruoz ver mū. vel etiā int̄rosus i. secreta. i. in interiora hois queq; reptantiū. i. ser/ pentiū. **Q**uo hō. i. quō q̄sq; p̄t̄ ex erē ius aliqd̄ in quēpiam nisi in solū corpus. ⁊ in fortunā. i. i bō fortunē q̄ st̄ infra corp⁹: q. d. nllō mō. **N**ūqd̄ tu vnq; impabis libero aīo: q. d. nō. **N**ūqd̄ tu amouebis de statu p̄prie quietis mentē sibi firma rōne coherentē: q. d. nō. **E**t hoc pbat exemplo cuiusdā phi q̄ null̄ tormētis/ ad hoc po tuit p̄pelli vt illd̄ facēt qd̄ rō naturalis iudicabat nō faciēdū. vñ dic̄ Cū qdā tyrānus putaret se adacturum. i. p̄pulsurū supplicij quendā libez. i. ingenuū virū. s. p̄m quendā. ⁊ legit̄ fuisse Ana xagoras. vt ipse proderet. p̄scios facte p̄iurationis aduersū se. ille liber hō linguā momordit atq; abscidit ⁊ in os tyrāni seuiētis abiecit. **I**ta cruciatus q̄s tyrānus putabat esse materiā. i. cām crudelitatis/ vir sapiens fecit eē stutis. qz hoc p̄ stute/ nō p̄ crudelitate ei reputatū est. **N**ō q̄ muscula est dinutuū h⁹ nois musca. ⁊ p̄ musculā dat intelligē q̄cūq; aia/ lia venenosa: vel vmes venenosos. **E**t ab isto loco recepit auctor floz cū dixit **D**ebili⁹ qd̄ sit ma re q̄s nece muscula p̄dit. **N**ō q̄ anim⁹ hois liber est ⁊ cogi nō pt. vñ **S**en̄ Errat siq; seruitu/ tē credit trāsire in totū hoiem. nō enī transit in aiam. qz libtas ē in aia. **N**ō q̄ hō liber ⁊ p̄tās nullis supplicij vinci p̄t. qz dicit **S**en̄. in li. de clem̄. **M**agni animi p̄p̄riū est placidū esse ⁊ tran quillū. et iniurias. ⁊ offensiones supbie despice. **E**t. xxvij. ep̄. **T**riginta tyrāni **S**ocratē circūste terūt nec potuerūt aim ei⁹ infringē

Hic p̄bia ponit scđam rōnem q̄ talis ē. Illa p̄tās nō est multū appe tēda p̄ quā nō p̄t facē q̄ ali⁹ non possit i ipz/ qd̄ ip̄e p̄t in aliū. s̄ p̄tās tp̄alis ē hm̄oi. sic in l̄ra declarat po nēs duo exēpla. de **B**usiride ⁊ **R**egulo **P**rimū ex̄m̄ ē de busiride. **B**u

Que hō est ista v̄ia expetibilis/ ac p̄clara potentia?

Nōne o trena aialia p̄sideratis/ qbus qui p̄sidē vi/

deamini? **N**ūc si int̄ mures vidēs vñū aliquē ius sibi

ac p̄tātē p̄ ceteris vindicantem: q̄nto mouerētis ca/

chinno? **Q**uid hō/ si corpus sp̄ctes/ imbecillius hoie

reperire queas? quos sepe muscularū q̄z vel morsus:

vel in secreta queq; reptantiū/ necat introitus? **Q**uo

hō q̄sq; ius aliqd̄ in quēpiā/ nisi in solū corpus: et

q̄d infra corpus ē (fortunam loquor) possit exerere?

Num/ q̄cūq; libero imperabis aīo? **N**um mentē firma

sibi rōne coherentē de statu p̄prie quietis amouebis?

Cū liberū quendā virū supplicij se tyrānus adactu/

rū putaret. vt aduersū se facte p̄iurationis p̄scios p/

deret. linguā ille momordit atq; abscidit ⁊ in os tyrā/

ni seuiētis abiecit. **I**ta cruciatus quos putabat tyrā/

nus materiā crudelitatis: vir sapiens fecit eē stutis.

Cū liberū quendā virū supplicij se tyrānus adactu/

rū putaret. vt aduersū se facte p̄iurationis p̄scios p/

deret. linguā ille momordit atq; abscidit ⁊ in os tyrā/

ni seuiētis abiecit. **I**ta illos cruciatus q̄s tyrānus putabat esse

materiā. i. cām crudelitatis/ vir sapiens fecit eē materiā stutis. qz hoc p̄ stute/ nō p̄ crudelitate

ei reputatū est. **N**ō q̄ muscula est dinutuū h⁹ nois musca. ⁊ p̄ musculā dat intelligē q̄cūq; aia/

lia venenosa: vel vmes venenosos. **E**t ab isto loco recepit auctor floz cū dixit **D**ebili⁹ qd̄ sit ma

re q̄s nece muscula p̄dit. **N**ō q̄ anim⁹ hois liber est ⁊ cogi nō pt. vñ **S**en̄ Errat siq; seruitu/

tē credit trāsire in totū hoiem. nō enī transit in aiam. qz libtas ē in aia. **N**ō q̄ hō liber ⁊ p̄tās

nullis supplicij vinci p̄t. qz dicit **S**en̄. in li. de clem̄. **M**agni animi p̄p̄riū est placidū esse ⁊ tran

quillū. et iniurias. ⁊ offensiones supbie despice. **E**t. xxvij. ep̄. **T**riginta tyrāni **S**ocratē circūste

terūt nec potuerūt aim ei⁹ infringē

Quid aut̄ est qd̄ in alium facē quisq; possit. qd̄ sustinē

ab alio ip̄e nō possit? **B**usiridem accepim⁹ necare hō

spites solitū: ab hercule hospite fuisse mactatū. **R**egu

lus plures penoz bello captos in vincla coniecerat. s̄

mox ip̄e victoz catenis man⁹ prebuit. **V**illam ne igit̄

Prosa sexta

eius hois potentia putas. qui qd ipse in alio potest. ne id in se alter valeat efficere non possit?

mañabat. Scdm exēplū ē de Regulo. Regul^o fuit cōsul romanus q̄ cū multa bella gessit cū carthaginētib⁹. mltos ex eis captiuauit. s̄ tādē ab eis fuit capt⁹. Ex quo p̄z q̄ q̄cqd poterit aliq̄s i. aliū facē/pt etiā illud ab alio pati. vñ Caetho. Victorē a victo zc. z p̄ p̄leq̄s nulla ē potētia hūana q̄ h̄ intercipē pt. vñ dic̄ i lra. Quid ē qd quisq̄ pot̄ facē i aliū/qd ip̄e nō possit sustinē ab alio? q. d. nihil. Postea declarat. Nos accepim⁹. i. cognouim⁹. Busfridē solitū. i. p̄suetū necare hospites: ip̄m fuisse mañatū ab hercule hospite supple suo. Aliud exēplū pōit. Regul^o p̄sul rōn^o plures p̄ noz. i. carthaginēsiū captos bello cōiecerat. i. poluerat i vicula. s̄ mox ip̄e p̄buit man⁹ catēis viator. i. carthaginēsiū. Nūqd̄ igit̄ vllā putas esse hois potētia q̄ nō possit efficē ne alius valeat in se qd ip̄e pot̄ in alio? quasi diceret. nulla reputanda est hec potētia.

Ad hec. Si ipsis dignitatib⁹ ac p̄tātib⁹ inesset aliqd̄ naturalis ac p̄riū boni: nūq̄ pessimis puenirent Neq̄ enī sibi solent aduersa sociari Natura respuit vt p̄traria queq̄ iūganē Ita dñ pessimos plerūq̄ dignitatib⁹ fungi dubiū non sit/illud etiā liquet natura sui bona non esse: que se pessimis herē patiant. Qd̄ qui/ dē de cūctis fortune munerib⁹ dignius existimari p̄t. que ad improbissimū quēq̄ vberiora pueniunt.

ralis et p̄riū boni: nūq̄ puenirēt pessimis. neq̄ enī aduersa. i. opposita solent sibi sociari. qz natura respuit vt queq̄ p̄traria iungant. i. stent sibi. Cū q̄ nō sit dubiū pessimos plerūq̄ fungi. i. vt dignitatib⁹ illud etiā liquet. i. manifestū ē: ip̄a nō esse bō sui natura q̄ se pessimis patiant herē. i. p̄manē. Qd̄ q̄dem dicit̄ de dignitatib⁹ z p̄tātib⁹ digni⁹ p̄t estimari de cūctis munerib⁹ fortune q̄. i. mūera vberiora. i. copiosiora pueniūt ad quēq̄ improbissimū. Nō q̄ duplex ē bonū. vñ qd̄ p̄uertit cū ente. et sic dignitates z p̄tātes/ lz malis adueniāt tñ sunt bone. Aliud est bonū qd̄ est quedā q̄litas derelicta ex bonis opationib⁹. z vocat bonū moris. z sic dignitates z p̄tātes bone nō st. qz vt plimū pessimis sociant.

Delq̄bus illud etiāz p̄siderādū puto. q̄ nemo dubitat esse fortē cui fortitudinē inesse p̄spexerit. Et cuiusq̄ velocitas adest: manifestū est esse velocem. sic musica q̄dez musicos: medicina medicos: rhetorica rhetores facit. Agit enī cuiusq̄ rei natura qd̄ p̄riū est. nec contrariarū rez misceat effectib⁹. s̄ vltro que sunt aduersa depellit. Atq̄ nec opes in expletā restringē auariciā queunt. nec potestas sui p̄potem fecerit/ quē viciose libidies insolubilib⁹ astrictū retinēt catenis. Et collata improbis dignitas: nō mō nō efficit dignos: s̄ pro dit potius z ostentat indignos. Cur ita puenit? Gaudetis enī res sese alit̄ habētes: falsis p̄pellare noib⁹ q̄ facile ip̄az rez redarguunt̄ effectū Itaq̄ nec ille diuinitie nec illa potētia. nec hec dignitas iure appellari p̄t.

frides fuit fili⁹ neptuni ex m̄re Li/bia q̄ hospites suos mañabat. hercules at apud ip̄z hospitat⁹: ip̄z econē

Dic̄ p̄bat p̄bia s̄l de dignitatib⁹ z p̄tātib⁹ q̄ nō h̄nt i se aliqd̄ natura le bonū. p̄t qd̄ sint appetēde. z oñt q̄ idem p̄t p̄cludi de oib⁹ bonis for tuitis. ibi. Postreō. p̄mo facit qd̄ di cū est. z oñt falsā noiationē bono/ rū exterior. ibi. De q̄bus etiā illud Rō quā intendit ē illa. Illud quod in se naturalit̄ ē bonū/ nō p̄t adiūgi pessimis. s̄ dignitates et p̄tātes pel limis adueniunt. s̄ zc. Maior decla rat in lra. vñ dic̄. Si ipsis dignitati bus et p̄tātib⁹ inesset aliqd̄ natu/ ralis et p̄riū boni: nūq̄ puenirēt pessimis. neq̄ enī aduersa. i. opposita solent sibi sociari. qz natura respuit vt queq̄ p̄traria iungant. i. stent sibi. Cū q̄ nō sit dubiū pessimos plerūq̄ fungi. i. vt dignitatib⁹ illud etiā liquet. i. manifestū ē: ip̄a nō esse bō sui natura q̄ se pessimis patiant herē. i. p̄manē. Qd̄ q̄dem dicit̄ de dignitatib⁹ z p̄tātib⁹ digni⁹ p̄t estimari de cūctis munerib⁹ fortune q̄. i. mūera vberiora. i. copiosiora pueniūt ad quēq̄ improbissimū. Nō q̄ duplex ē bonū. vñ qd̄ p̄uertit cū ente. et sic dignitates z p̄tātes/ lz malis adueniāt tñ sunt bone. Aliud est bonū qd̄ est quedā q̄litas derelicta ex bonis opationib⁹. z vocat bonū moris. z sic dignitates z p̄tātes bone nō st. qz vt plimū pessimis sociant.

Dic̄ p̄bia p̄bat q̄ bō fortuita nō p̄nt in suū effectūz. et sic p̄ p̄ns h̄nt falsaz denoiationē/ arguēdo sic. Qd̄ qd̄ est naturalit̄ bonum/ efficit qd̄ ē ei p̄riū: z expellit p̄riū. sic fortitu do facit fortē: velocitas velocē. sed bō fortune nō efficiūt qd̄ videt̄ eē p̄ p̄riū. qz diuitie nō faciūt diuitē/ cuz nō restringāt auariciāz. nec potētia facit potētē. nec dignitas dignuz. p̄t qd̄ diuitie s̄le noiant. vñ dic̄ i lra De q̄bus bonis fortuitis illd̄ etiāz puto p̄siderādū q̄ nō dubitat illū eē fortē cui p̄spexerit inesse fortitu/ dinē. z illū esse velocē cuiusq̄ inest velocitas. et sic musica fac̄ musicos medicina fac̄ medicos. rhetorica rhe tores. Natura ei cuiusq̄ rei agit qd̄ sibi ē p̄riū. z nō misceat effectib⁹ p̄rioz. et vltro. i. sponte repellit q̄ st aduersa. i. p̄traria. Atq̄ p̄ certe nec

Libri scđi Metrum sextum

opes. i. diuitie queunt. i. pnt restringē inexpletā auariciā hoim. i. insatiabilē. nec ptās facit illū dpo
tem. i. potētē quē viciose libidies retinet astridū insolubil⁹ catenis. i. passionib⁹. et dignitas col
lata improbis nō mō. i. non tm̄ efficit dignos. s̄ pdit et ostentat indignos. Cur ita puenit q̄ bō
fortune nō efficiūt qđ videt eis esse p̄riū. hoc ē iō. qz vos hoies gaudetis res sese alit habentes
q̄ videant p̄pellare. i. denoiare fallis noibus q̄ noiaciones facile redarguunt effectu ipaz rez. iō
nec ille diuitie iure pnt appellari cū nō faciūt diuitē. nec illa potētia. nec hec dignitas iure appel
lari p̄t. Nō q̄ diuitie nō faciūt diuitē. qz nō restringūt auariciā. Nā diuitie fm̄ Sen. xxvij. ep̄
s̄ p̄posita paup̄tas i lege nature. tal̄ aut̄ paup̄tas fm̄ legē nature excludit auariciā q̄ insatiabilē ē
Natura enī paucis p̄tenta est Nō q̄ dignitas improboz ostētat improbos. qz improb⁹ tanto
a plib⁹ cogscit q̄nto magis inotescit ei⁹ viciū. et q̄nto aliq̄s in maiori dignitate p̄stituit / tāto pl⁹
cogscit. p̄t qđ dic̄ Sen. in puerb. Loco ignominie apud indignū est dignitas.

Hic phia oñt idem posse pcludi
de oib⁹ bonis fortuitis. d. Postreō
i. finalit licet hoc idē pcludē de tō
fortia in q̄ nihil est expetendū. i. de
siderādū. nihil inesse sibi natiue bo
nitatis. i. natural. manifestū ē. q̄ for
tia nō adiūgit se sp̄ bonis. et q̄bus fuerit adiūcta / bonos nō efficit Nō q̄ bonū fortie nō facit
illud bonū cui addit. sic musica facit musicū. et vrus facit vruosum. s̄ qz fortia malos q̄b⁹ aduer
nit / nō facit bonos. p̄z qz nihil natiue bonitatis sibi inest. Qualiter aut̄ mali malos faciūt bonos;
p̄tēbit i q̄rto hui⁹ pla sexta

Postremo idem de tota pcludē fortuna licet. in qua
nihil expetendū. nihil natiue bonitatis inesse manife
stū est. q̄ nec se bonis semp̄ adiūgit. et bonos quibus
fuerit adiūcta non efficit.

Isd̄ ē sextū metz h⁹ scđi

Scelera Neronis p̄ modū descriptiona lem p̄sequit Metrum sapphicum.

qđ dī sapphicū ab inuētoze.
trochaicū a pede p̄dante. et
est vndecasyllabū. qz q̄libz vsus p̄tinet vndecim
syllabas. Et ē acatalecticū. qz nlla syllaba deficit
ad p̄fectionē metri. In q̄ metro phia declarat p̄ e/
xemplū q̄ dignitates et p̄tates malis aduenientes. n̄
faciūt eos bonos. et hoc declarat p̄ Neronē q̄ q̄n
to fuit potentior / tāto fuit peior. Tāgit autē phia
q̄ttuor malicias Neronis in h̄ metro. Prima ē q̄
vrbē Rōnā incendit q̄ arsit septē dieb⁹ et septē no
tib⁹. vt spectaculo illi⁹ ignis cogsceret q̄ntus o
lim fuerat ignis q̄ Troia capta arserat. Scđm
malū ē q̄ Nero magnā ptē senat⁹ sine vlla cā in
terfecit. Tertiuū est q̄ p̄riū frat̄ occidit vt solus
securius regnāet. Quartū est q̄ matrē suā occidi
fecit vt videt locuz vētris in q̄ iacuit. Dic̄ ḡ in
l̄ra Nouim⁹ quātas ruinas. i. quāta picula dederit
Nero. vrbē supple Romana flāmata. i. incensa. et
cessis. i. occisis p̄ribus i. senatorib⁹. qui Nero quon
dā ferus. i. crudelis interēpto fratre. ipse etiā ma
duit cruore m̄ris effuso. Et designās eius crudeli
tatē circa matrē dic̄. Et ipse Nero perrans. i. trās
iens visu gelidū. i. infrigidatū corp⁹ m̄ris. nō tin
xit. i. madidauit ora. i. faciē suā lachrymis s̄ ip̄e po
tuit sine oibus lachrymis eē censor. i. iudex extin
cti decoris. i. interfecte m̄ris que decoza fuit Tam
hic Nero lz ita malus eēt / regebat p̄plos sceptro
. i. impiali dignitate. hos inquā p̄plos rexit q̄s phe
bus. i. sol veniēs ab ortu extremo videt: condens
. i. abscondens radios suos sub vndas. Et loquit more poetaz. q. d. Ip̄e rexit oēs p̄plos qui erāt
ab ortu solis vsqz ad occasum. Siliter regebat p̄plos q̄s septentriones. i. septē stelle que sūt i ma
iozi vrsa. que dicunt triones q̄ teriones. qz illā plagā terūt gelidi. i. frigidi. premūt. plaga enī (s)

Nouimus quātas dederit ruinas
Urbe flāmata patribusqz cessis
Fratre qui quondam ferus interempto
Matris effuso maduit cruore
Corpus et visu gelidum perrans
Ora non tinxit lachrymis. sed esse
Censor extincti potuit decoris
Hic tamen sceptro populos regebat
Quos videt condens radios sub vndas
Phebus extremo veniens ab ortu
Quos premunt septem gelidi triones
Quos nothus sicco violentus estu
Torret. ar dentes recoquens arenas
Celsa num tandem valuit potestas
Vertere prauī rabiem Neronis
Deu grauem sortem: quotiens iniquus
Additur seuo gladius veneno

Prosa septima eiusdem

prentionalis frigida est. q. d. regebat oēs p̄plos aquilonares. et istos regebat quos nothus. s. v. e
 tus ille collateralis austro violentus existens torret. i. cremat sicco estu. i. calore. nothus in quaz
 recoquens ardentis arenas. i. calidas. venit eni ille ventus a torrida zona. et iō calidus est. q. d.
Nero etiaz regebat oēs p̄plos australes. et sic p̄ quattuor plagas mūdi oñt eius p̄tatem sup oēs
 p̄plos. Tandē celsa. i. magna p̄tās nō valuit p̄tere. i. mutare rabiē. i. crudelitatem p̄raui **N**eronis.
Et tūc deplangit p̄iudatione magne p̄tātis cū magna malicia. qz multa mala ex ea pueniunt. d.
Deū supple dico esse gūem sortem. i. euentū quotiens iniquus gladius. i. iniquū p̄tās addit seuo ve
 neno. i. venenose crudelitati. **N**ō fm **Ar.** v. et̄. Principatus virū oñt. malicia eni hoīs vel p̄
 bitas ostendit p̄ncipatu. sic p̄z in **N**erone cui⁹ malicia et crudelitas i imperio sue dignitatis ap
 paruit. p̄pter qd̄ dicit **Aristoteles** Seuissima ē iniusticia habens arma. **E**t. vij. et̄. dic̄ **S**imile
 est igit̄ comparare iniusticiā homi iniusto. est eni deterior bestia decies milies. plura eniz vtqz
 mala faciet hō malus q̄ bestia. **N**ō p̄ter hec mala **N**eronis que tangunt in lra multo p̄la ipse
 ppetrauit. nā dicit **phīa** 3° hui⁹ q̄nta prosa. **N**ero **Senecaz** familiare suū p̄ceptorē/ ad eligende
 mortis coegit arbitriū. **E**t quia **N**ero fuit crudelissimus hoīm. ideo **Seneca** scripsit quēdā libel
 lū ad ipsum q̄ intitulat lib̄ de clemētia. in q̄ hortat eū ad fugam crudelitatis et ad vsū clemētie
Talis est comparatio temporalis glorie ad eternitatez qua
 lis terre breuitatis ad magnitudinem celi .s.

Quam ego. Scis inq̄ ipa minimū nob ambitio
 nē mortalū rez fuisse dominatā: s; materiā ge
 rendis rebus optauimus. q̄ ne stus tacita p̄senescēt.
 tates/ nisi in q̄ntū st materia rez gerēdaz. et oñt p̄bia q̄ glā sit perile bo^m/ et nō multū appetēda.
 scda. ibi. **E**t illa. **D**ic̄ p̄mo **T**um p̄ tūc ego boeci⁹ in quā. i. dixi o p̄bia tu scis ambitionē. i. cupidita
 tē rez mortalū de q̄b^o dixisti mimū nob fuisse dñatā. s. bñ optauim⁹ materiā rez gerendis q̄
 ne put nō p̄senescēt in nob stus tacita. i. nō excitata. **N**ō q̄ in sapiēte nō dñat cupiditas rez
 tpaliū qz p̄bia inducit mobilis affluētie p̄temptū. ex li^o de plārl. **E**t **S**oētes cū **A**thenis ad stu/
 diū p̄geret/ magnū pōdus auri in mare piccit. d. **M**ergam te: ne mergar a te. **N**ō q̄ materia
 rez gerendaz st ista sine q̄b^o res puenient geri nō pnt. et st tria. sapia. auctoritas et potētia. **S**ine
 eni sapia nihil puenient gerit. vt de se p̄z. **R**es etiā gerēda aucte. ornat. qz hō auctēticus libētī
 us audif. et facit⁹ ei credif. **P**otētia ho/ mali d̄pmunt. et boni extollunt. **H**ac materiā boeci⁹ d̄/
 siderās/ potētia et dignitates q̄sunt **N**ō q̄ boeci⁹ materiā dignitatis et p̄tātis iō q̄sunt ne stus sua
 tacita p̄senescēt. i. nedū ipē ad seueatē pueniret/ stus sua tacita eēt: dū nlls aliqd loqr̄t de lau
 de sue stutis: vel scribēt. **T**ūc eni stus tacita p̄senescit q̄ nō agit aliq̄s vnde aliq̄ loquant. et dū
 nihil scribif de suis beneficijs. qz stus habentē perficit. et opus eius laudabile reddit

P. Et illa Atq̄ hoc vnū est/ qd̄ prestātes q̄dem natu
 ra mentes: s; nōdū ad extremā manū virtutū p̄fectio
 ne pductas/ allicē possit. glē scz cupido. et optimoz in
 rempublicam fama meritoz. **Q**ue q̄ sit exilis et toti/
 us vacua ponderis: sic considera

Vnū ē. s. cupido glēz fama optioz meritoz i rēpublicā q̄ fama solet allicē mētes hoīm natura p̄
 stātes. i. excellētes. s. nondū. i. nō adhuc pductas ad extremā manū p̄fectionē stutū. i. ad sumā p̄/
 fectionē. q̄ fama et glā q̄ sit exilis et vacua toti⁹ ponderis. i. p̄ciositatis sic p̄sidera ex sequentibus
Nō q̄ cupido vane glē multos allicit et delectat. vñ **Sen.** lxi. ep̄. dic̄ **I**llud p̄cipue nos impe
 dit q̄ cito nob placem⁹ si inuenim⁹ q̄ nos bonos viros dicāt. q̄ prudētes. q̄ sanctos/ non sumus
 modica laudatione p̄renti q̄cqd̄ in nos adulario sine pudore p̄gesserit tanq̄ debitū putam⁹. opti
 mos esse sapientissimosqz affirmātib⁹/ assentimus. cū sciam⁹ nos sepe multa mentiri. adeo qz in/
 dulgem⁹ nob vt laudari velim⁹ in id cui p̄trariū maxie facim⁹ **N**ō q̄ duplex est bonitas men
 tis. s. naturalis et adq̄sita. **N**aturalis bonitas est s; quā aliq̄ naturalit̄ st p̄ū. māfucti. sobrii. et casti

Libri scđi de consolatione philosophie

h̄ hec bonitas si nō emendat. struzet sapia/cito extollit hoiez ad inanē glāz. **Alia** est bonitas ad q̄sta exercitio virtutū sciaz q̄ nō pmittit hoiez extolli vana glā. qz sapiens fructū suum ponit in scia. stult⁹ at̄ in laude fm **Macrob.** Ideo dic̄ phia q̄ cupido glē allicit mētes natura pstantes nondū adhuc virtutib⁹ pfectas. **Nō** q̄ fama est frequēs laus optimoz meritoz in rēpublicā. **Sz** glā est clara notitia cū laude. vel glā est late patens pconium. i. annūciatio.

Dic phia ont glāz mūdānā eē ex stem. nec multū appetēdā. pmo hoc ont ex pte spacij in q̄ dilatat. 2° ont hoc ex diuersitate nationū ad q̄s n̄ diuulgat. 3° ont idem ex diuersitate mox p̄t q̄s de eodez p̄rie iudicat. q̄rto ont idē ex breuitate duratiōis p̄t quā nō ppetuat. scđa ibi **Adde** q̄ hoc ipm. scia ibi. **Quid** q̄ diuer/saz. q̄rta ibi. **Sz** q̄m multos. **P̄rio** in tendit talē rōnē. **Latitudo** fame p̄t sit in latitudine tre sup quā dilatat. h̄ fra nō ē lata sup quā fit dilatatō fame. sic declarat in l̄ra. q̄ fama late nō p̄t diffūdi. 7 p̄ p̄ns est exilis nec multū appetēda. vñ dic̄ i l̄ra **Tu** accepisti. i. didicisti astrologicis demōstrationib⁹ oēz ambitū. i. spacij tre obtinē. i. h̄re rōnem p̄cti ad spacij celi. i. ad magnitudines celi. qd̄ magis exponēs dic̄ **Ut** si fra p̄ferat. i. p̄paret ad magnitudinē celestis globi/ipsa iudicet p̄orsus nihil spacij h̄re. **Dui**⁹ igit̄ tā exigue regionis. i. tre i mūdo fere q̄rta portio. i. q̄rta ps ē q̄ incolit. i. inhabitat ab aiantib⁹ nob̄ cognitis sic tu didicisti a **Ptolemeo** hoc pbante **Si** subtereris cogitatiōe huic q̄rte p̄ti tre q̄ntū maria 7 paludes premūt. i. occupāt. 7 q̄ntū vasta. i. ampla regio distēdit l̄ri. i. siccitate/tūc vix relinquet hoib⁹ angustissima area. i. artissim⁹ loc⁹ inhabitandi. **In** hoc q̄ qdā mīmo p̄ctō p̄cti. i. mīma portione tre vos hoies circūsepti atqz p̄clusi cogitatis de puulganda fama/ de p̄ferēdo. i. extollēdo noie. i. fama. et hoc fit inuutilit. **Sz** qd̄ habeat. i. p̄t h̄re glā amplū et magnificū q̄ artata est tā angustis 7 exiguis limitib⁹. i. finibus. q. d. nihil h̄z magnificū. **Nō** fra respectū celi nō ē alicui⁹ q̄ntitatis sensibil. h̄z se sic p̄ctus. qz orizon q̄ tminat visu n̄m/ diuidit celū i duo media qd̄ nō eēt si fra in p̄patione ad celū h̄ret aliquā q̄ntitatē. **Itē** si fra eēt alicui⁹ q̄ntitatis sensibil respectū celi/ tūc stelle nō apparerēt nob̄ eiusdē q̄ntitatis. qd̄ p̄z falsū. qz in ea pte. vbi fra eēt magis gibbosa 7 p̄pinqz or celo/ apparerēt stelle maiores/ 7 in opposita pte minores. **Itē** mīma stella fixa visu notabil: ē maior tota fra. si q̄ tal̄ stella apparet nob̄ ex̄ntib⁹ in fra sic p̄ctus. multo magis fra respectū celi erit sic p̄ctus. **Itē** p̄ctus ē qdā indiuisibile a q̄ linea eq̄lit distās fac̄ circulū. 7 q̄a celū ex oi pte eq̄lit distat a fra iō fra respectū celi h̄z se sic p̄ctus. **Nō** q̄ tres ptes tre s̄t inhabitabiles. vna p̄t nīmū calorē. due p̄t nīmū frigus. h̄ q̄rta ps q̄ est t̄pata a caliditatez frigiditate a nob̄ inhabitat. h̄ qz adhuc nō tō inhabitat p̄t maria 7 paludes. 7 p̄t nīmā siccitatē. iō dic̄ phia q̄ q̄rta ps fere ē hitabilis. **Ut** dic̄ fere h̄z alios qz estus solis nō facit torridā zonā rōlit inhabitabile. cū qdā citas dicta **Xenit** sup quā **Ptolemeo** d̄z sudasse astrolabiū/ directē sit s̄b eq̄nocti ali. h̄ d̄z inhabitabil qz est ḡuis inhabitationis. h̄ vlt̄ eq̄noctiales oio ē inhabitabil p̄t nīmū calorē. **Itē** dic̄ q̄rta pte tre inhabitari ab aiantib⁹ nob̄ cognitis. h̄ forsan dic̄ p̄t antipodes si s̄t q̄ nob̄ s̄t ignoti.

Dic phia ont glām nō eē appetēdā ex diuersitate nationū ad q̄s nō diuulgat: intēdēs talē rōnē. **Diuerse** nationes 7 diuersa idiomata non solū impediūt pmulgationem fame hoim/ s̄ etiā vrbū. **Sz** in fra habitabili s̄t diuerse nationes diuersoz idiomatū. h̄ pmulgatio fame p̄t

Omne terre ambitū (sicuti astrologicis demonstratiomb⁹ accepisti) ad celi spacij/ puncti p̄stat obtinere rōnem. **Id** est vt si ad celestis globi magnitudinē cōferat. nihil spacij p̄orsus habere iudicet. **Dui**⁹ igit̄ tā exigue in mūdo regionis: q̄rta fere portio ē (sic **Ptolemeo** pbante didicisti) que nob̄ cognitis aiantibus incolat. **Huic** quarte si quantū maria paludesqz premūt/ quātumqz sui vasta regio distēdit: cogitatione subtraxeris: vix angustissima inhabitādi hoibus area relinquet. **In** hoc igit̄ mīmo p̄cti quodā puncto/ circumsepti atqz p̄clusi: de puulganda fama/ de proferēdo noie cogitatis. **At** quid habeat amplū magnificū qz gloria tam angustis exiguisqz limitibus artata?

Dui⁹ igit̄ tā exigue regionis. i. tre i mūdo fere q̄rta portio. i. q̄rta ps ē q̄ incolit. i. inhabitat ab aiantib⁹ nob̄ cognitis sic tu didicisti a **Ptolemeo** hoc pbante **Si** subtereris cogitatiōe huic q̄rte p̄ti tre q̄ntū maria 7 paludes premūt. i. occupāt. 7 q̄ntū vasta. i. ampla regio distēdit l̄ri. i. siccitate/tūc vix relinquet hoib⁹ angustissima area. i. artissim⁹ loc⁹ inhabitandi. **In** hoc q̄ qdā mīmo p̄ctō p̄cti. i. mīma portione tre vos hoies circūsepti atqz p̄clusi cogitatis de puulganda fama/ de p̄ferēdo. i. extollēdo noie. i. fama. et hoc fit inuutilit. **Sz** qd̄ habeat. i. p̄t h̄re glā amplū et magnificū q̄ artata est tā angustis 7 exiguis limitib⁹. i. finibus. q. d. nihil h̄z magnificū. **Nō** fra respectū celi nō ē alicui⁹ q̄ntitatis sensibil. h̄z se sic p̄ctus. qz orizon q̄ tminat visu n̄m/ diuidit celū i duo media qd̄ nō eēt si fra in p̄patione ad celū h̄ret aliquā q̄ntitatē. **Itē** si fra eēt alicui⁹ q̄ntitatis sensibil respectū celi/ tūc stelle nō apparerēt nob̄ eiusdē q̄ntitatis. qd̄ p̄z falsū. qz in ea pte. vbi fra eēt magis gibbosa 7 p̄pinqz or celo/ apparerēt stelle maiores/ 7 in opposita pte minores. **Itē** mīma stella fixa visu notabil: ē maior tota fra. si q̄ tal̄ stella apparet nob̄ ex̄ntib⁹ in fra sic p̄ctus. multo magis fra respectū celi erit sic p̄ctus. **Itē** p̄ctus ē qdā indiuisibile a q̄ linea eq̄lit distās fac̄ circulū. 7 q̄a celū ex oi pte eq̄lit distat a fra iō fra respectū celi h̄z se sic p̄ctus. **Nō** q̄ tres ptes tre s̄t inhabitabiles. vna p̄t nīmū calorē. due p̄t nīmū frigus. h̄ q̄rta ps q̄ est t̄pata a caliditatez frigiditate a nob̄ inhabitat. h̄ qz adhuc nō tō inhabitat p̄t maria 7 paludes. 7 p̄t nīmā siccitatē. iō dic̄ phia q̄ q̄rta ps fere ē hitabilis. **Ut** dic̄ fere h̄z alios qz estus solis nō facit torridā zonā rōlit inhabitabile. cū qdā citas dicta **Xenit** sup quā **Ptolemeo** d̄z sudasse astrolabiū/ directē sit s̄b eq̄nocti ali. h̄ d̄z inhabitabil qz est ḡuis inhabitationis. h̄ vlt̄ eq̄noctiales oio ē inhabitabil p̄t nīmū calorē. **Itē** dic̄ q̄rta pte tre inhabitari ab aiantib⁹ nob̄ cognitis. h̄ forsan dic̄ p̄t antipodes si s̄t q̄ nob̄ s̄t ignoti.

Adde q̄ hoc ipsuz breuis habitaculi septū plures incolunt nationes. lingua: moribus/ totius vite ratōne distātes. **Ad** quas: tum difficultate itinēz: tum loquēdi diuersitate: tum cōmercij insolentia: nō modo fama hoim singuloz/ s̄z ne vrbū qdē puenire queat. **Eta**

Prosa septima

te deniq; Marci Tullij (sicut ipse quodā loco signifi-
cat) nondū caucasum montē romane reipublice fama
transcenderat. et erat tūc adulta/ parthis etiā ceteris
q; id locorū gentibus formidolosa. **V**ides ne igit q;
sit angusta q; compressa gloria/ quā dilatare ac p;pagari
re laboratis? **A**n vbi romani nois trāsire fama neq;
romani homis gloria progredietur?

.i. tā diuersitate loquēdi. i. idiomatū. tuz. i. tam insolentia. i. in cōsuetudie p;mer cū. q; etate. i. tpe Marci Tullij sic ipe Marcus tullij signi-
ficat q; daz loco. i. in q;busdā suis scriptis/ fama rōne reipublice nōdū trās cenderat caucasuz mon-
tē. et tūc fama romanorū erat adulta .i. ab antiq; nota. etiā formidolosa parthis talib; hoib;. et cete-
ris gentib; id locorū circa caucasū montē. **V**ides ne igit q; angusta sit gla. q; compressa. i. in modū
cū redacta quā laboratis dilatare et p;pagare. **A**n p; nunq; d; gla vni; hois romani illuc p;grediet;
.i. pueniet vbi fama romani nois. i. romae vrbis neq; trāsire. q. d. nō. **N**ō p; tē tre hitabile vo-
cat septū. q; est septa. i. circūdata mari. **U**n Linconien; in cōtatu suo de spera. et etiā Macrobi;
dicū q; q;ta portio nra hitabilis vndiq; cingit mari **N**ō q; insolentia fm Sen est spēs false
magnitudis. s; fz Uguel. Insolētia est supbia vel fatuitas. In p;posito at p; exponi p; dissuēdie
et tūc d; ab in qd ē nō. et soleo qd ē p;uēico. **N**ō q; caucasus ē mons quidā situs i pte septent-
trionis/ ad quē nō puenerat fama romane vrbis. lz parthis et alijs gentib; assidētib; fama roma-
noz erat formidolosa. i. formidabilis

Quid q; diuersarū gentiū mores int se atq; instituta
discordant: vt qd apud alios laude: apud alios suppli-
cio dignū iudicet? **Q**uo fit vt si quē fame p;dicatio de-
lectat: huic in plurimos populos nomē p;ferre nullo
mō p;ducatur. **E**rit igit puagata int suos gloria quisq;
p;tentus. et intra vni; gentis terminos p;clare illa fa-
me immortalitas coartabitur.

ē iudicandū q; mores et instituta leges diuersarū gentiū int se discordant vt illud qd apud alios
iudicatur dignū laude: apud alios iudicet dignū supplicio. quo fit. i. p; qd fit. vt si p;dicatio. i. dila-
tatio fame delectat que. i. aliquē. nullo mō p;ducatur. i. laboret p;ferre nomē. i. famā suā in plimos po-
pulos. q; lz ab aliq;bus laudaret: ab alijs tū vituperaret. **E**rit igit q; p;tent; gla puagata. i. di-
larata int suos. **E**t ista p; clara immortalitas fame. et loquitur ironice/ q; nō est p; clara nec immortal.
illa coartabit. i. p;stringet int finnos vni; gentis. i. vni; idiomatis **N**ō q; tāta ē diuersitas mo-
rū in gentib; q; illud qd reputatur apud alios laudabile: apud alios reputatur vitupabile. **R**eputatur
enī apud syrios laudabile comedē parētes mortuos ne comedant a ximibus in tra. qd apud alios
ē execrabile. **S**iliter apud iudeos reputatur laudabile ducē vxores p; sanguinitate propri-
mas qd apud ch;ianos p;hibet. **I**n trinuallis laudabile est occidē p;rem sexagenariū et cremare
ipm. qd apud alios ē vitupabile. **U**n dic; poeta **S**ūt loca: sūt gentes: q;bus et maciare parentes
Est fas et pietas duz longa supuenit etas.

Sz q; multos clarissimos suis t;pius viros: scripto-
rū inops deleuit obliuio. **Q**uanq; qd ipa scripta pro-
ficiant/ que cum suis auctoribus p;mit longior atq;
obscura vetustas?

Vos at. **P**rio dic; **O** fama et gla nō sit immortal; p;tz. q; multos viros clarissimos. i. glosos suis

impedit. et p; nō est multū appe-
tēda. vñ dic; in lra. **A**dde p;dicte rō-
ni q; hoc ipm septū. i. spaciū breuis
hitaculi. i. pui spaciū i q; nos hitam;
incolūt. i. inhabitant ples natōes. i. gē-
tes distantes. i. differētes lingua. i.
idiomate et moribus et rōne totius
vite. i. rōne modi viuēdi. ad q; non
p; puenire nō mō. i. nō tm fama sūz
guloz hoim: s; etiā nec fama vrbuz
tum. i. tā difficultate itinez. i. viar. tū

Hic oñt glaz mūdānā eē exitem
ex pte diuersitatis morū. p; q; de
eodē apd diuersos p;re iudicatur. et
intēdit talē rōnē. **C**ōtrarietates in/
stitutionū et legū impediūt fame di-
latacionē. s; hoies p;trariarū institutū
onū et legū trā inhabitant. s; diuersi-
tas institutionū et legū impediūt di-
latacionē fame et p; nō ē multū
appetēda. vñ dic; in lra **Q**uid supple

Hic p;hia oñt exilitatē glē ex bre-
uitate durationis. p; quā nō p;peru-
atur. **E**t diuidit in tres ptes. pmo
oñt hoc ex hoim obliuioē. et ex t;piis
breuitate. ibi. **V**os s; o. 3° oñt glam
a vris stuoosis nō esse appetēdā. ibi

Libri scđi de consolatione philosophie

pius deleuit inops, i. defectuosa obliuio scriptoz, quanq̄ etiā ip̄a scripta pficiant qđ .i. parū, q̄ scripta longior z obscura uerustas t̄pis p̄mit, i. plūmit cū suis auctozib⁹ q̄z s̄t scripta. Nō q̄ p̄ scripturā fama gestoz trāsmittit ad posteros, tal̄ aut̄ scriptura q̄nq̄ deficit: uel p̄t̄ inopiā scrip̄toz, uel qz ipsa scripta in se uerustate plūmunt, et iō fama z gl̄a in obliuionē pueniūt, vñ Salustius i. catilinario p̄querit res gestas romanoz min⁹ eē famolas p̄pter inopiā scrip̄toz, Athenē sium nō maioris fame q̄s romanoz/ p̄pter scrip̄toz copiam.

Hic p̄bia ont̄ famā z gl̄az nō eē durabile z imortalē ex t̄pis breuitate. d. **Nos** nō hoies uidei vob p̄ pagare, i. facē imortalitātē/ cū cogitatis famā futuri t̄pis, z i h⁹ frustra cogitatis, qz exilis ē duratō fame p̄ t̄ps, qđ, i. t̄ps si p̄cātes, i. p̄pares ad infinita spacia et̄nitate/ qđ habes q̄ leteris de diurnitate tui nois, i. tue fame, q. d. nihil ē. **Etenī** mora vni⁹ momēti si p̄ferat, i. p̄paret de eē milib⁹ annis: h̄z aliquā p̄portioē z lz minā, i. valde parua, qm̄ vtrūq̄ spaciū t̄pis ē finitū, s̄ h̄ nūerus āno rū, i. decē milia: uel ei⁹ nūeri q̄ntūlibet multiplex sic duplū vl̄ triplū: n̄ p̄t̄ p̄pari ad inf̄minabilitātē diurnitatis q̄ ē et̄nitas, qz finitis ad se i uicē qđā fuēt collatio, i. p̄patio, inf̄niti nō z finiti nlla vnq̄ p̄t̄ eē collatio, Ita sit vt fama t̄pis q̄n tūlibz plixi si cogitef p̄pando cū inexhausta, i. infinita et̄nitate/ ipsa uideat nō pua s̄ plane nlla esse. **Nō** omē qđ incipit in t̄pe: n̄cario h̄z finē in t̄pe, cū sit cā corruptōis t̄paliū, iij. p̄hyf. **Cuz** igit̄ fama sit t̄paliū/ incipit: ip̄a desinet in t̄pe, z p̄ p̄ns nō est p̄petua. **Nō** q̄ t̄ps q̄ntūcūq̄ magnū p̄patū ad et̄nitatē/ minū reputat z q̄ nulli⁹ momēti, lz enī finitoz ad se inuicē possit eē p̄patio z inf̄ ipsa possit eē p̄portio: t̄n finiti ad infinitū nlla est p̄patio. **Cū** igit̄ et̄nitas sit duratio inf̄nita tota s̄t ex̄ns, z t̄ps q̄ntūcūq̄ magnū sit finitū, t̄ps nllam hēbit p̄portioē ad et̄nitatē, z per d̄ns fama q̄ntūcūq̄ proluxi t̄pis p̄pata ad eternitatem: nlla uidef esse.

Hic p̄bia ont̄ gl̄am a uiris n̄tuo sis nō eē curandā, et hoc duab⁹ rō/ nib⁹, scđa ibi. **Quid** at̄ est. **Pria** rō ē illa. **Illo** qđ spectat ad leuitatē ar rogātīe: a sapiētib⁹ nō est curandū, s̄ gl̄a p̄t̄ quā hō recte facit p̄t̄ lau des hoim/ illa spectat ad leuitatē ar rogātīe, z est digna derisione, q̄ zc̄. **Qua** aut̄ tal̄ arrogātia sit quedā derisio declarat i. l̄ra, z dīc. **Nos** hoies nescitis recte facē nisi ad p̄plares auras, i. ad p̄ploz p̄placētias z ad inanes rumores z laudes, z vos postulat̄s, i. desiderat̄s p̄mia de sermūculis alienis, relicta, i. postposita p̄stantia, i. dignitate v̄re p̄scie, z n̄tutis p̄pter quā debētis recte opari. **Acci**pe, i. p̄lidēa q̄festiue, i. gl̄ose aliq̄s illuſcrit, i. deriserit quendā dicentē se eē p̄hm i leuitate h̄mōi arrogātīe. **Nā** cū qđā tyrānus esset adorsus p̄tumeliōse quedā hoiez q̄ induerat, i. usurpauerat sibi falsū nomē p̄hi, nō ad vsuz uere n̄tutis: s̄ ad sup̄bā gl̄am, z tyrānus adiecisset, i. dixisset se iā sciturū an iste eet p̄hs/ si qđem illatas sibi in/ surias patient̄ leuitq̄z tolerasset. **Ille** q̄ dixit se p̄hm/ paulisper patientiā assumpsit, i. in p̄ncipio, z accepta p̄tumelia a tyrāno uelut sibi insultās inq̄t ad tyrānū, **Intelligis** ne me esse p̄hm? tūc ille

Nos nō immortalitātē vob p̄pagare uidei: cū futuri famā t̄pis cogitatis. **Qđ** si ad eternitatis infinita spacia p̄tractes/ qđ habes q̄ de nois tui diurnitate leteris? **Unius** etenī mora momēti si decē milib⁹ p̄ferat annis: qm̄ vtrūq̄ spaciū definitū est: minū licz: h̄z t̄n aliquā portioē. **At** hic ipse nūerus annoz/ ei⁹ q̄ q̄ntūlibet multiplex/ ad inf̄minabilē diurnitates ne p̄pari quidē p̄t̄. **Etenī** finitis ad se inuicē fuerit q̄/ dam, inf̄niti nō atq̄ finiti nulla vnq̄ poterit eē collatio. **Ita** sit vt q̄ntūcūq̄ plixi t̄pis fama si cū inexhausta et̄nitate cogitef: nō parua s̄ plane nlla eē uideat.

Nos aut̄ nisi ad populares auras inanesq̄ rumores recte facē nescitis, et relicta p̄scientie n̄tutis q̄ prestātia de alienis premia sermūculis postulatis. **Acci**pe i huiusmodi arrogātīe leuitate q̄festiue aliq̄s illuſcrit. **Nā** cū quidā adorsus esset hoicem p̄tumelijs q̄ nō ad uere n̄tutis vsuz s̄ ad sup̄bā gloriā/ falsuz sibi philoſophi nomē induerat, adiecisset q̄ iaz se sciturū an ille p̄hus esset: si quidē illatas iniurias leuit̄ patientq̄z tolerasset. **Ille** patientiā paulisper assumpsit, accepta q̄ p̄tumelia uelut insultans, iam tandē inquit intelligis me esse philoſophū? **Tum** ille nimū mordaciter **Int**ellexeram inquit si tacuisses.

Nā cū qđā tyrānus esset adorsus p̄tumelijs, i. incepisset alloq̄ p̄tumeliōse quedā hoiez q̄ induerat, i. usurpauerat sibi falsū nomē p̄hi, nō ad vsuz uere n̄tutis: s̄ ad sup̄bā gl̄am, z tyrānus adiecisset, i. dixisset se iā sciturū an iste eet p̄hs/ si qđem illatas sibi in/ surias patient̄ leuitq̄z tolerasset. **Ille** q̄ dixit se p̄hm/ paulisper patientiā assumpsit, i. in p̄ncipio, z accepta p̄tumelia a tyrāno uelut sibi insultās inq̄t ad tyrānū, **Intelligis** ne me esse p̄hm? tūc ille

Metrum septimum

tyrannus mordacis inquit Intellexeram te plim si tacuisses. **N**o fm Comentatorē in plogo. viij. pbyf Verus pbs dz ee pfaa oib' generib' dtutu, z p pns debet ee magnanim'. **S**z fm Sen. in li. de clem magnanimi e iniurias z offensiones supbi despice. z p pns vbis ptumeliosis puocari no dz. **I**te veri phi est no vinci a passionib' s pot' dz moderaret refrenare passiones. cuz ptus pstat i moderatione passionu. vñ Arl. iij. eth. dic' Mansuet' vult impurbatus esse et no duci a passione. **U**n qdā pbs ptumeliose sibi insultanti dixit Tu didicisti maledicē: s ego didici maledicta ptemnere.

Quid aut est qd ad p̄cipuos viros (de his enī sermo est) qui stute gloriā petūt. qd inquā est qd ad hos de fama post resolutū morte supma corpus attineat? **N**ā si (qd nre rōnes credi vetāt) toti moriunt hoies: nula est oīno gloria. cū is cui' ea esse dicif nō extet oīno. **S**in ho bene sibi mens conscia terrēo carcere resoluta celū libera petit. **N**ōne omīe terrenū negociū spernit: que se celo fruens: terrenis gaudet exemptam?

te: q. d. nihil. de his enī viris ē fmo nre qui petūt. i. q̄runt glām stute. i. opib' stuosis. **N**ā si hoies toti moriunt corpe z aia vt quidā putāt. qd tñ nre rōnes. s. phice vetant. i. phibent credi. qz fm phiam aia intellectia ē imortal. nlla est oio gla p' mortē. cū iste oio nō extet. i. non sit cui' ea gla esse dī. **S**in ho mens bñ sibi pscia. i. illesa/resoluta. i. liberata freno carce. i. a corpe/ p' mortez libera petit celū. **N**ōne ipa aia q̄ celo fruēs gaudet se exemptā frenis/ ipa spernit oē frenū negociū z p pns frenā glaz' q. d. sic. **N**o q ad stuosos nihil spectat de fama nec in pnti vita: nec i futura. **N**o in pnti qz dic' Sen in puerb. q plimi curāt famā: pauci at psciam. z tales pauci curātes psciam/ st stuosi z phi. de quib' loquit boeci' in fine ētat' de sūmo bono. d. **P**auci st viri honorādi sic phi q̄ ptemnūt desiderū sensus/ z sequunt desiderū intellect'. **P**lmi at st q̄ curāt famā sic st vulgares q̄ relicta stute pscie: p̄t laudes hoim recte faciūt. **P**e qb' dic' septura **A** mē dico vob/ receperit mercedē suā. **N**ec etiā fama spectat ad viros stuosos i futura vita q̄ vir/ tuosi si tōlit moriunt/ nihil ad eos de fama. **S**i at aia viuit p' mortē/ ista euolat ad celuz. z nihil curat de fama. spernit omne frenū negociū. z poti' gaudet qz ē exempta a curis frenis z gaudio celesti fruit in eternum

Metrum iambicum archilochium

Quicunq; solā mente p̄cipiti petit
Summumq; credit/ gloriam.

Late patentes etheris cernat plagas

Artumq; terrarum situm

Breuem replere non valentis ambitū

Pudebit aucti nominis

Quid o superbi colla mortali iugo

Frustra leuare gestiunt?

Licet remotos fama p̄ populos means

Diffusa. linguas explicet.

Et magna titulis fulgeat clara domus

Dors spernit altam gloriam

Inuoluit humile parit et celsum caput

Dic incipit metrum septimum h' scdā qd dī archilochium ab inuente. iambicum a pede p̄nante. z constat ex pmo stū metro. z dimetro. **I**n quo metro phia docet quomodo gla sit ptemnēda ex p̄sideratione amplitudis celi et strictitudis terre. dicens. **Q**uicunq; petit. i. desiderat p̄cipiti mēte solā glaz. z credit istā ee sūmū bonū. i. p̄cipiū int' appetēda: iste cernat. i. p̄sidēt plagas etheris. i. p̄tes celi late patētes. z cernat artū sitū traz. i. strictū spaciū fre in p̄patione ad celū: ille pudebit. i. verecūdabit aucti nois. i. aucte fame sue/ n̄ valētis replē breuē ambitū. i. parū spaciū fre. **E**t tūc exclamat. d. **D** p̄t hoc miror qd. i. p̄t qd supbi gestiūt. i. cupiūt frustra leuare. i. extollē colla sua mortali iugo. i. mortali fama. lz enī fama diffusa means. i. trāsiens p̄ r̄remotos p̄plos. explicet se linguas. id ē. p̄ linguas p̄ploz. z lz magna dom' tua. i. nobil' parēcla vl' familia tua fulgeat claris titulis. i. laudib'. tñ mors spernit altā glām. z mors parit. i. sil' inuoluit hūile caput. i. misēz hoiez et celū. i. nobilē vel dinitē. z mors equat infima sūmis nllī p̄cendo. qd declarat. d. **U**bi nūc manēt ossa fidel' fabricij. qd **B**ur'

Libri scđi de consolatione philosophie

aut rigidus **Catho** supple est. q. d. qđ manet de gla
coz post mortē vtiq; modicū. s. illud manet qđ te/
nuit. i. exilis fama/ supstes. i. manēs signat iane no
men eoz pauculis lris scriptis i epitaphijs eoz. s.
qđ id ē. i. ad qđ nouim? decora vōbula scpta. nun
qđ intelligit p ea ipos esse psumptos. i. mortuos?
q. d. immo. **Jacetis** g mortui proius ignorabiles
nec fama efficit vos notos. **Et** qz aliqs dicēt. licz
ipsi sint mortui corpe. tñ viuūt f3 famā. dic phia
Si putatis vitā vīam longius trahi. i. plongari
aura mortal' nois. i. splēdore mortalis fame cuz se
ra. i. vltia dies vob hoc rapiet. i. famā auferet. iam
vos manet. i. expectat scđa mors. q. d. si estis pri?
mortui corpe: z fama manēs/ est vita vīa: illa ces/
sante scđario moriemī **Nō** fabrici? fuit p sul ro
man? q cū mitteret pugnare p **Pyrrhū** regē epi
rotaz. rex pmisit sibi ptez regni sui vt ēnsiret ad
ipm. qđ fabrici? ptempfit. sequeti āno **Pyrrhus**
obtulit sibi magnā pecuniā auri vt ēderet **Roma**/
nū imperiū. cui ait fabrici? **Roma** nō vult aurū.
s vult impare hūitibus aux. p p hoc ipse diā? fu
it fidelis fabrici?. **Dicit** etiā de fabricio q cū q
dā ad eū venisset pmittēs se **pyrrhū** occisurū si fabrici? sibi pecuniā aliquā dare vellet. ipē &
fabrici? hūc traditōzē ligatū misit ad **pyrrhū** p tali scelē pniēdū. **Cui** tūc **pyrrhus** dixit **Pol**
sibili? ē solē a suo tramite deniare qz fabriciū a via reā rōnis discedē **Nō** q **Brut?** fuit pri
mus p sul rōnus q amore libtatis z iusticie p p stupz **Lucrecie** plima egit. z multa bella p rōnis
inūt. p p qđ etiā famosus fuit. **Nō** q **Catho** diā? ē rigid? p p rigozē ai sui qui ad nihil turpe
flecti potuit. et tate iusticie fuit vt **Lucan?** ipm dūs pparet in iudicāda cā q fuit inf **Julīū** cels/
rem et **Pompeīū** dicēs. **Uitrix** cā dūs placuit s vīdā **Cathoni**. **Et** de hoc magis patebit qto
huius p:osa scđ

Probat aduersam fortunā meliorē prospera

Ista ē ođana pfa hui? scđi. et qz
phia oñt hō fortunē nō multū eē ap/
petēda/ aliqs putaret q i fortuna ni
hil eēt boni: iō iā oñt phia cuiusmo
di bonū sit i fortuna. z pbat fortunā
aduersā pl? eē bonā qz pspērā. z p
p mittit suā intētionē. z pbat inten
tū. ibi. **Illa** ei **Prio** diē **Boeci** ex
dicitis p3 q fortuna ē ptemēda. sed
ne putes me gerē. i. facē bellū inero
rabile. i. implacabile p fortunaz sup
ple scias q aliqn est. i. ptingit q ipsa fortuna nihil fallax. i. nihil fallacit agēs bñ mereat de hōib?
eo q aliqd bonū euenit hōib? p eā tum. s. cū fortuna se agit manifestādo suā falsitatem. cū deregit
frontē p sui aduersitatē. cū pfitet mores suos p instabilitatē. **Et** sdit phia. nōdū forte intelligis
qđ loqr. qz mirū est qđ ego gestio. i. cupio dicē. eoq; i. iō vix queo explicare sniaz vbis. etenī ego
reoz. i. opior aduersam fortunā pl? pdesse hōib? qz pspērā **Nō** qñcūq; in aliq diāto videt eē re
pugnātia illud videt mirabile diā. s. dicē fortunā aduersā hōib? prodesse/ videt esse quedā re/
pugnātia in diāto. nā esse aduersū alicui z sibi pdesse: adinvicē repugnāt. iō diē phia mirū est qđ
gestio dicē. scz fortunā aduersam magis prodesse qz prosperam.

Dic phia pbat intentū q fortunā
aduersa melior sit qz pspa fb? rōni
bus. scđa ibi. **Postreō**. scia ibi. **An**
hoc. **Prio** diē **Illa** fortuna pspa sp

Sed ne me inexorabile ptra fortunaz gerē bel
lū putes. **Est** aliqn cū de hōibus illa fallax ni
hil bene mereat. tum scilicet cū se aperit/ cū frontē de
tegit moresq; pfitet. **Nōdū** forte qđ loquar intelli
gis? **Mirū** est qđ dicē gestio. eoq; sententiā vbis expli
care vix queo. **Etenī** plus hōibus reoz aduersam qz
prosperam prodesse fortunam.

Illa enī sp specie felicitatis cū videt blanda mentit.
Hec sp vera ē. cū se instabilē mutatione demonstrat.
Illa fallit: hec instruit. **Illa** mendaciuz specie bonoz

Illa enī sp specie felicitatis cū videt blanda mentit.
Hec sp vera ē. cū se instabilē mutatione demonstrat.
Illa fallit: hec instruit. **Illa** mendaciuz specie bonoz

Equatq; summis infima

Ubi nunc fidelis ossa Fabricij manent?

Quid Brutus aut rigidus Catho?

Signat superstes fama tenuis pauculis

Inane nomen litteris

Sed quid decora nouimus vocabula

Num scire consumptos datur?

Jacetis ergo proius ignorabiles

Nec fama notos efficit

Quod si putatis longius vitam trahi

Mortalis aura nominis

Cum sera vobis rapiet hoc etiam dies

Iam vos secunda mors manet

Prosa octava

mentes fruentiū ligat. hec cognitione fragilis felicita-
tis: absoluit. Itaq; illaz videas ventosam: fluentem:
siniq; semper ignarā. Hāc sobriā succindamq; z ipsi?

aduersitatis exercitatione prudentē

tes i se fallit. hec at aduersa fortuna hoiez instruit onēdo q; nō sit p̄fidēdū p̄spe fortunē p̄t ei? mu-
tabilitatē. **Illa.** s. p̄spa fortuna ligat. i. fallēdo mētes fruentiū hoim sp̄cie bonoz mēdacū. hec. s. ad-
uersa fortuna absoluit. i. liberat. s. mētes hoim cognitōe fragil. i. enītorie felicitatis. **Et tūc recollē-
git effect⁹** vtriusq; fortunē. d. Itaq; illā. s. p̄spērā fortunā vides ventosā. i. supbā fluētē. i. p̄digā. et
sui ipsi? ignarā. nā hoies in p̄spitate p̄tinua/seip̄os nō cognoscūt. hāc. s. aduersam fortunā tu vi-
des sobriā et succindā. i. humilē nō supbā. z prudentē exercitatione aduersitatis. **Nō q; ex ista
lra p̄nt formari tres rōnes q; aduersa fortuna melior sit p̄spa.** P̄ria rō est ista. Bona fortuna i spe-
cie vere felicitatis recipit hntez ipam. s. fortuna aduersa nō decipit/ s. vera ē. ostēdens se talē qlis
est. s. aduersa melior est q̄s p̄spa. **Secda rō est.** P̄rospe fortuna ligat mētes hoim mēdacib⁹ bōis.
s. aduersa liberat mētes a falsa felicitate. s. ē melior. **Tertia rō.** P̄rospe fortuna reddit homies sui
ignaros. s. aduersa facit hoies sapientes. s. ē melior q̄s prospera.

Postremo felix a vero bono deuos blandicijs t̄hit.

aduersa plerūq; ad vera bona reduces vnco retrahit

t̄hit a vero bono. s. fortuna aduersa ē hmōi. s. zc. **Quā** diē in lra **Postremo felix.** i. p̄spa fortuna. cū sit
is blādicij t̄hit deuos. i. errātes a vero bono. s. aduersa fortuna plerūq; rēhit vnco. i. tenaculo
reduces. i. reuertētes ad vera bō. **Nō q; qz p̄spa fortuna videt ee p̄pinq; felicitati eo q; sine bo-
nis fortunē nō p̄tingit ee felicē.** ex de bō fortuna. iō suis blādicij t̄hit hoim sensualē a vero bono
qđ p̄sistit in speculātōe dei. Aduersa at fortuna/ qz ont. p̄spērā fortunam ee mutabilē: ipa reducit
hoiem ad verū bonū qđ ē imutabile.

An hoc int̄ minima estimādū putas. q; amicoz tibi fi-
deliū mētes: hec aspera/ hec horribilis fortuna detexit?

Hec tibi certos sodaliū vultus ambiguosq; secrenit.

discedens/ suos abstulit: tuos reliquit. Quāti hoc in-

teger vt videbaris tibi fortunat⁹ emisses? Desine nūc

amissas opes querere. quod preciosissimū diuitiarum

genus est/ amicos inuenisti

cor. q. d. aspa fortuna docuit te discernē int̄ v̄cos amicos z falsos. qz p̄spa fortuna a te discedēs abs-
tulit suos. i. q̄ erāt amici rōne p̄spitatis. z reliq̄t tuos amicos q̄ te dilexerūt nō p̄t tua. **Quāti.** i.
q̄nto p̄cio tu emisses hoc integer. i. i integritate fortunē p̄stitit⁹ cū videbaris tibi fortunat⁹ vt potui-
ses cognoscē veros amicos. nunc desine. i. cessa q̄rere opes. i. diuitias amissas qz inuenisti veros
amicos q̄ s̄t p̄ciosissimū gen⁹ diuitiaz. **Nō** i aduersitate falsi amici fugiūt: s. i tpe p̄spitatis ma-
nēt. vñ **Sen.** i. li. de rem. **Quē** tu felicē credis: illū multi comitant. vt mel musce sequunt. cadaue-
ra lupi. frumēta formice. predā ista turba sequit/ nō hoiez. **Nō q; aduersa fortuna ont̄ fideles a-
micos.** vñ **Sen.** x̄. ep̄. **Turba** familiaris cū a te pasci desierit/ ipa te nō pascet. et qđ tu bñficio
tuo scire nō poteras/ paup̄tate scies. illa veros amicos retinebit. discedit q̄cūq; nō te s̄ aliud se-
quebat. **Est** autēz p̄pter hoc vnū amanda paup̄tas q; a quibus ameris ostendit. **Unde** pauper
Hericus. **Preualet** hoc solo mala sorz q; monstrat amicos. **Qui** boni q̄ mali mōstrat vtrāq; viā
Itē poeta **Ipe** felici nō cognoscunt amici. **Sorte** patet misera q̄ sit dilectio dā. **Itē** alibi **Cū** fu-
eris felix m̄stos nūerabis amicos **Ipa** si fuerit nubila: sol⁹ eris. **Itē** **Lobias** fluctuat ad cēlū ve-
nalis amic⁹ egenū **Sz** ver⁹ refouet vt fabricat⁹ amor. **Nō q; fidel** amic⁹ ē p̄ciosissimuz gen⁹
diuitiaz. qz amic⁹. ix. et̄. ē alk ego. i. amicorū est idē velle z nolle. **Nō** enī eligit vinē sine amicis
h̄ns reliq̄ bō. **Et** **Sen.** ix. ep̄ diē **Sapies** z si p̄tent⁹ sit se ip̄o t̄n̄ amicū h̄re vult p̄t nihil aliud
nisi vt exerceat amiciciā nē tā magna p̄tus lateat. **Et** **Lull** i. li. de offid. diē. **Honores:** diuitie: z
dignitates nunq; sūt amicicie antepōnēde

Vic incipit octauum et vltimū metrum h' scdi qd dicitur glyconicum ab inuictore. amphimacrum a pede pdnante. et e amphimacrus pes antiqz p̄stas ex p̄mar vltia lōga et duab' breuib' medijs
Dicitur ab amphī qd est circū et macro lōgū. q̄i h̄is circunq̄q̄ longā syllabā. In q̄ metro phīa p̄mēdat amorē et q̄ dicit q̄ amici s̄t p̄ciosissimū gen' diuitiaz. Et p̄mo p̄mēdat amorē diuinū. 2° oñt quō hūana natura amicitia p̄suat. ibi. Dic sancto p̄rio fac hoc qd dicitur ē. 2° oñt q̄ ablato dīno amorē oīa cor/ rumpunt. ibi. Dic si frena. P̄rio dicit Amor dīnus regens tras ac pelagus et imperitās. i. frequent' imperās celo/ ille amor ligat hāc seriē. i. p̄cordiā rez q̄ mūdus stabili fide variat p̄cor/ des vices. i. alternatiōes tempoz anni. i. noctis et diei. et q̄ semia pugnātia. i. elemēta p̄ria tenēt p̄petuū fedus. i. p̄cordiā ne vnū totalit' aliud corrumpat. q̄ p̄hebus. i. sol curru aureo p̄uehit. i. p̄ducit aureū. i. clarū diē. idem amor facit vt p̄hebe. i. luna im/ peret. i. p̄sit noctib' q̄s noctes hesperus. i. stella vesprina dure rit. i. adduxerit. et vt auidū mare ad exeuendū coerceat fluū' su os certo. i. defmiato fine ne liceat sibi tendē. i. extēdē latos ter minos vagis. i. amplis tris supple tollit' coopiendo trā. Nō q̄ Tull. loquēs de amicitia dicit Amicitia ē stus monēs supio/ ra ad p̄cedionē inferiorz. et inferiora ad subiectionem supioz. Amicitia enī s̄blata/ ois i vita tollit' iocūditas Nō q̄ elemē ta appellat semia qz ex ip̄is tanq̄ semib' elemētata p̄ducunt Sic enī semē est p̄ncipiū fruct' sic elemēta s̄t p̄ncipia corpo/ rū mixtoz. Et dicit elemēta pugnātia p̄t ip̄oz p̄rietatē: nā aliq̄ s̄nt calida: aliq̄ frigida. q̄dā hūida: q̄dā sicca. Nec elemēta dīno amore ordiate tenēt p̄p̄riū fedus qz ḡuitas inferiorz nō aufert leuitatē supioz. nec econuerso. et simul totalit' nō corrumpunt.

Dic oñt q̄ amore dīno subtrācto oīa corrumpunt. d. Si hic amor dīnus remiserit frena. i. legē gubnādi res: q̄ quid nūc a/ mat inuicē. i. p̄cordat/ illud p̄tinuo geret bellū. et ip̄a elemēta cer tant. i. litigāt solue. i. destrue machinā. i. mūdānā quā nūc socia fide. i. p̄cordi fedē incitat' pulcris morib'. i. faciūt ordiate mouē Nō q̄ sublato amore et p̄cordia/ oīa dissolunt. Vñ Alan' i anticlaud' loquens in p̄sona amoris et p̄cordie dicit Si mea iu/ ra: meas leges: mea federa/ mundus olim seruasset: vel adhuc seruaret/ amoris Vincula. nō tātis gemēt s̄t cladibus orbis

Dic oñt phīa quō p̄ amorē p̄seruat' et p̄ciat' amicitia huma/ na. d. Dic amor p̄tinet. i. p̄seruat' p̄plos iūctos scō. i. stiuolo fedē. i. amicitie. et hic amor nēdit' sacrū. i. sacm̄ p̄iugū castis amori bus viri et vxoris. et hic amor dicitur iura sua. i. imponit legē ami/ citie fidis sodalib'. et qz ista p̄ueniūt ab amorē diuio tanq̄ a suo p̄ncipio: iō subūgit Ofelix gen' hoim supple dico si amor scz diuin' q̄ celū regit' regat aīos vīos supple causando i eis p̄cor/ diā amicitie Nō q̄ amor dicitur iura fidis sodalib'. Jura aut' amicoz et sodaliū inuit. Sen. iij. ep. dices. Diu cogita an aliq̄s in amicu sit tibi recipiend' s̄ cū placuerit fieri/ toto illū p̄ctoē admittē. tā audacter cū illo loq̄re q̄ tecū. Tu q̄dem ita vine. vt nihil tibi p̄mittas nisi qd etiā amico tuo p̄mittē possis. Cū ami/ co tuo oēs curas tuas. oēs cogitatōnes misce si fidelez putane ris. Sūt enī qdā qui que amicis s̄t tm̄ p̄mittēda/ oibus narrāt qdā charissimoz p̄sciam reformidāt nllī credituri. neutz faciendū ē. vtrūq̄ enī vicū est et oib' credē et nllī Nō circa p̄dicta q̄ amicitia p̄p̄rie dicit' tm̄ inuenit' i reb' rōnabilib'. et vt sic ami/ citia est par volūtas bonoz inf' aliq̄s. S̄z large accipiēdo amicitia/ sic etiaz est i irrōnabilib'. et vt sic amicitia ē p̄cordia diuersarū rez adinuicem

Metrum glyconicum.

Quod mund' stabili fide
Cordes variat vi
De pugnātia semina
Fodus perpetuū tenent
De p̄hebus roseum diem
Curru prouehit aureo
Et quas duxerit hesperus
P̄hebe noctibus imperet
Et finctus auidum mare
Certo sine coerceat
Ne terris liceat vagis
Latos tendere terminos
Hanc rerum seriem ligat
Terras ac pelagus regens
Et celo imperitans amor

Dic si freno remiserit
Quicqd nūc amat inuicem
Bellum continuo geret
Et quam nunc socia fide
Pulcris moribus incitant
Certat soluere machinam

Dic sancto populos quos
Junctos federe continet
Dic et coniugij sacrum
Castis nēdit' amoribus
Dic fidis etiam sua
Dicitur iura sodalibus
Ofelix hominum genus
Si vestros animos/ amor
Quo celum regitur: regat.

Finit scds de Consolone phie. Sequit' tertius.

Liber tertius

Animo solato mulcedine philosophiæ: merore pulso antiquo introducitur felicitas vera. Prosa .i.

Am cantū illa finiuerat. cū me audiēdi auidū stupen-
temq; arreētis adhuc auribus: carminis mulcedo defi-
xerat. Itaq; paulo post. **D**inquā summū lassorū sola-
men animoz. q̄ntū me vel sententiaz pondere. vel ca-
nendi etiā iocūditate refouisti. **A**deo vt iam me post/
hac imparē fortune iētibus nō arbitrer Itaq; reme-
dia que pauloante acriora eē dicebas: nō mō nō per-
horresco. sed audiēdi auidus vehementer efflagito.

git quādā petitionē ad ipam. scda ibi. **T**um illa. tertia ibi **T**um ego. **D**icit primo **I**ta illa phia si-
nierat cantū .i. metrū qd̄ erat de cōmēdatione amoris diuini z amicicie. z cuz ego boecius arreētis
allectus dulcedine metri ad audiendū cuz auiditate z admiratione verba phie auribus arreētis
ego dixi. **D** phia que es summū solamē animoz lassoz q̄ntū me refocillasti tuis prosis z metris
in tān q̄ iā bñ possuz resistē insultribus fortune. et iō dicit. remedia que prius dixisti esse grauiā
nō timeo s̄ ea audire diligent expecto. **N**ō q̄ boecius metrū vocat cantū. sicut enīz in cantu ē
elevation et depressio vocis. sic s̄lter in metro rōne q̄ntitatis correpte z p̄ducte syllabaz attenti-
dī quedā eleuatio z depressio. qz rōne q̄ntitatis produāte sit eleuatio. rōne q̄ntitatis correpte
fit depressio. **I**tē qz metrū est subtilius et delectabili⁹ prosa. idō animuz demulcet. **U**n̄ auctor
poetrie metrū p̄parat domicelle dicēs **U**ltq; venire metruz tanq; domicella compro **C**rine. nī-
tente gena. subtili corpore. forma egregia **I**deo dicit **B**oecius: mulcedo carminis .i. metri **I**tem
hō debet eē auidus z stupens circa phiam. **A**uidus inquā qz dicit **S**en̄ xvij. eplā **P**roūce oīa
ista si lapis. imo vt sapias. z ad phiaz magno cursu totisq; viribus tende. **E**tiaz hō debet eē stu-
pens. .i. admirans de phia. qz ipsa est res mirabilis z diuina fm̄ **A**risto. in p̄ncipio li. sui de mū-
do. et phia pfert mirabiles delectationes. x. et h̄. **I**tē animi lassī sunt graui cura vel aduersitate
aliqua oppressi. hōz phia est sūmū solamē qz ipsa psuadet magnanimitatē qua p̄tra aduersitates
fortune hō p̄stāter debet militare. **I**tē p̄ phiam hō bñ p̄t resistē iētibus fortune. qz. i. et h̄. dicit
Arist. **S**apientis bñ scit ferre fortunas. z h̄z se sine vituperio sicut retragonū. **U**n̄ dicit in l̄ra
Iam illa supple phia finierat cantū .i. metrū de amore diuino. et cū mulcedo. .i. suauitas carminis
defixerat. .i. stabilierat me auidū. .i. cupidū audiēdi z stupentē. .i. admiratē supple s̄ba phie aurib⁹
meis arreētis. .i. eleuatis ad hec. s̄. s̄ba. **I**taq; paulo post ego inquā. .i. dixi **D** sūmū solamen lassoz
animoz supple p̄ aduersitate q̄ntū me refouisti pondere sniaz supple prose. vel etiā iocūditate ca-
nendi. .i. metri. adeo. .i. in tān vt iā posthac nō arbitrer me esse imparē. .i. dissilem in resistēdo iēt-
ibus. .i. insultribus fortune. **I**taq; remedia illa que pauloante dicebas esse acriora. id ē grauiā non
mō. .i. nō tm̄ nō phorresco. .i. nō timeo. s̄ ego auidus audiēdi supple ea vehementer efflagito. .i. ex-
postulo. **U**bi sciendū q̄ fm̄ **U**gnitionē efflagitare est valde flagitare expostulare. petē cū cla-

P. Tum illa. **S**ensi inquit cū verba tacitus n̄ra at/
tentus q̄ rapiebas. eū q̄ tue mentis habitū vel expe-

moze. poscere
Dic ponit r̄ñsiones phie dicens
Ego bñ sensi illud cū tu tacitus et
attetus recepisti s̄ba n̄ra. et cū ego
pfeci mentē tuā. talia enī sūt remedia que adhuc restāt vt ipsa degustata p̄mo sint amara. s̄ post
dulcescāt. **S**ed qz tu dicis te esse cupidū audiēdi s̄ba n̄ra **D** q̄nto desiderio arderes si cognosce-
res quo laboramus te educē. **E**t dicit boecius **Q**uo vis me ducē. **R**ūdet phia. **A**d cognitionem

Libri tertij Prosa prima.

vere felicitatis quā anim⁹ tuus q̄si
 somnando adhuc vix cognoscit qz
 est occupatus imaginibus false felici-
 tatis. **Nō** q̄ boecius tacitus ver-
 ba phie rapiebat silio **Seneca** di-
 centis **Esto** s̄boz tacitus auditor.
 auditorz promptus rextitor **Nō**
 q̄ p̄cepta phicalia p̄mo sūt amara.
 postea dulcescūt s̄ illud poete **Di-**
scere sit charū q̄uis p̄mo sit amara
Et Eustraci⁹. i. et̄. dic̄ **Sicut** do-
 ct̄i qm̄ laboriosa est possessio s̄tutū

s̄ p̄pter eius amaritudinē phia nō est
 dignis nequit inuiscari gnamine s̄m **Boe.**
 in de disci. schol. **Nō** sicut somniās
 putat phāstasma sibi occurrentia esse
 veras res de quibus somniat. et tñ nō
 sūt ipse res. **Sic** boe. in istis t̄pali-
 bus putavit esse verā felicitatē. que tñ
 nō est. s̄ tñ sūt quedā silitudines vere
 felicitatis sicut phāstasma somniorz.
 sunt silitudines rez. **Nō** q̄ bona
 exteriora vocat imagines vere felicitatis.
Sicut eni imago est rei imitago. et nō
 ipsa res. sic bona exteriora vident̄
 exp̄mere formā vere felicitatis. s̄
 vera felicitas non est in ipsis **Uñ**
 dicit in l̄ra. **Tum** pro t̄nc. illa. s̄. phia
 inq̄t. ego sens̄. i. noui. supple intentionē
 tuā cū tu tacitus et attentus rapiebas
 s̄ba n̄ra. qz p̄ et. cū ego ex-
 p̄ctavi. alia l̄ra h̄z exp̄tavi. i. reuocavi
 habitū tue mēt̄is. v̄l qd̄ est verius
 dicē cū ego ipsa habi-
 tū tue mēt̄is p̄fec̄i. q̄ppe mix talia
 sunt supple remedia que restant
 supple sumenda. vt ipsa qd̄e
 degustata p̄mo mordeat. i. displiceat.
 interius at̄ recepta dulcescāt. **Sed**
 q̄ tu dicis te cupidū audiendi
 supple illa remedia. **P** q̄nto ardoze.
 i. desiderio flagraret. i. arderes si
 agnosces quonā. i. ad quē locū
 aggredimur. i. incipimus te ducē.
Ego boeci⁹ inq̄a. i. dixi. quonā
 supple vis me ducere. **Inq̄t** supple
 phia. ad verā felicitatē quaz tuus
 anim⁹ somniat. i. imp̄fecte cognoscit.
 s̄ visu. i. cognitione. occupato ad
 imagines. i. ad bona t̄palia q̄ sūt
 imagines z silitudines vere felicitatis.
 tu non potes intueri. i. inspicere
 ipsam supple veram felicitatem.

Vic boe⁹. dirigit petitionē phie
 z ponit p̄sensū sue petitionis dicens
O phia rogo vt sine dilatiōe amō-
 stres mihi que sit vera felicitas. et
 phia p̄sentēs dicit. libēt̄er faciā tui
 causa sed prius ostendā tibi falsā
 felicitatē tibi notiorē. vt illa cognita
 per p̄trariū possis postea agnoscere
 verā felicitatem. **Nota** circa hoc
 q̄ dicit faciā tui causa libenter. q̄
 phia petitiones hominum admittit.

Uñ **Sen.** Nulli p̄clusa est v̄tus sapie.
 oibus patet. oēs inuitat. oēs admittit.
 nō eligit donū neqz censū. s̄ nudo
 hoie p̄tent. **Nō** innata ē nobis via
 p̄cedēdi ex nob magis notis ad minus
 nota. p̄mo phys. et. ij. de aīa. **Cū** igit
 bona exteriora sint magis nobis nota
 in q̄bus aliq̄ posuerūt p̄sistere
 felicitatē qz bona interiora. iō phia
 p̄mo vult determinare de falsa
 felicitate nob magis nota. q̄ ponit
 in bonis exterioribus. ip̄am extirpando.
 vt p̄ eā coḡscamus verā felicitatem
 tanqz p̄ s̄rū **Nō** q̄ **Seneca** in de
 v̄tutibus card̄ dicit. Scire debes q̄
 quedā nō vident̄ eē bona z sūt.
 quedā vident̄ z nō sunt. quecūqz
 aut̄ ex rebus trāsitorijs possides.
 nō hec magna existimes. nō mireris
 qd̄ cadnē est. **Et** quo p̄z q̄ vera
 felicitas nō p̄sistit in bonis exterioribus
 q̄ vident̄ esse vera bona et tñ nō sūt.
Uñ dicit in l̄ra **Tum** p̄ t̄nc.
 ego supple boecius dixi **O** phia
 obsecro. i. peto fac. i. duc me ad
 illā felicitatē. z demonstra mihi
 sine cūctatione. i. sine mora q̄ sit
 illa vera supple felicitas. **Illa** phia
 inquit. faciāz libent̄ tui cā. sed ego
 prius conabor. i. laborabo tibi
 designare verbis. atqz pro et. in-
 formare que causa id est que felicitas
 habens rationē cause. finalis sit
 tibi notior id est manifestior vt ea
 supple falsa felicitate p̄specta id est
 cognita. possis agnoscere specimen
 silitudinem vere beatitudinis cuz
 flexeris oculos supple cognitionis in
 p̄trariā partem false felicitatis.

ctavi. vel qd̄ est verius ipsa p̄fecti. **Talia**
 sunt qui p̄pe que restāt. vt degustata
 quidē mordeant. interius aut̄ recepta
 dulcescant. **Sed** q̄ tu te audiendi
 cupidū dicis. quāto ardoze flagraret.
 si quonam te ducere aggrediamur
 agnosceres? **B.** Quonaz inq̄a? **P.**
 Ad verā inquit felicitatē quā tuus
 quoqz somniat anim⁹ s̄ occupato
 ad imagines visu. ipsaz illā nō p̄t
 intueri.

Tum ego. fac obsecro. et que illa
 vera sit sine cūctatione demonstra. **P.**
 Faciā inquit illa. tui causa libenter.
Sed que tibi causa notior est eā
 prius designare verbis. atqz in-
 formare conabor. vt ea p̄specta. cum
 in p̄trariā p̄tem flexeris oculos. vere
 specimen beatitudinis possis agnoscere.

B. Tum ego. fac obsecro. et que illa
 vera sit sine cūctatione demonstra. **P.**
 Faciā inquit illa. tui causa libenter.
Sed que tibi causa notior est eā
 prius designare verbis. atqz in-
 formare conabor. vt ea p̄specta. cum
 in p̄trariā p̄tem flexeris oculos. vere
 specimen beatitudinis possis agnoscere.

Marginal notes on the right side of the page, including a large red initial 'O' and various smaller initials and text fragments.

Libri tertij. Metrij. i.

Qui serere ingenuū volet agrum
 Liberat arua prius fruticibus
 Falce rubos silicemq; resecat
 Et noua fruge grauis ceres eat
 Dulcior est apium mage labor
 Si malus ora prius sapor edat
 Gratius astra nitent. vbi nothys
 Desinit imbriferos dare sonos
 Lucifer vt tenebras pepulerit
 Pulcra dies roseos agit equos
 Tu quoq; falsa tuens bona prius
 Incipe colla iugo retrahere
 Ultra dehinc animum subierint

Itud est primū metrū hui⁹ tertij qd; dī metry choristū ab inuērore. dactylicū a pede pdominā te. z prim⁹ Nūs hui⁹ metri est hypcatalectic⁹ qz post primū pedem abundat vna syllaba scz re. in hac dictioe serere. z qz p̄bia p̄dixit qz prius esset oñdēdū que sit falsa felicitas z postea q̄ sit vera iō p̄bia in hoc metro p̄mēdat hūc ordinē p̄ exē/ pla q̄ttuor. Primū est. Quicūq; vult seminare bo nū agrū oportet p̄us extirpare nocuas herbas vt ager bñ fructificet. Similit̄ aliq̄s volēs co/ gnoscē verā felicitatē oportet prius extirpae fal sas. Un̄ dicit in l̄ra. Qui volēt serē agrū ingenuū .i. nobile p̄us liberat arua. i. agros fruticib⁹. i. ra/ dicib⁹ que impediūt ne semē crescat z ille reser cat. i. p̄scidit silicē. i. herbā inutilē falce. i. falcastro vt noua ceres eat. i. p̄ficiat gūs. i. onusta fruge. Secūdu exēplū est Sicut p̄gustādo aliq̄d ama/ rū: mel apparet dulcius. sic p̄pter p̄gnitiōz false fe licitatis magis cognoscit̄ vera felicitas. Un̄ di cit in l̄ra. Labor apium est mage dulcior. i. mel est magis dulce si mal⁹ sapor p̄us edat. i. p̄ficiat ora. Tertiu exēplū est. Sicut post tēpus nebulosum

gratior est serenitas sic post p̄gnitiōnē false felicitatis gratior est cognitio vere felicitatis. Un̄ dicit in l̄ra. Vbi pro postq̄s noth⁹ .i. ventus australis desinit. i. cessat dare imbriferos sonos. i. flans p̄ducēs imbrēs tūc astra nitēt gratius. i. delectabilius. Quartū exēplū est. Sicut pulcra dies sequit̄ tenebras noctis. sic p̄gnitiō vere felicitatis sequit̄ p̄gnitiōz false felicitatis. Un̄ di cit in l̄ra. vt. i. postq̄s lucifer. i. stella matutina pepulerit. i. fugauerit tenebras noctis. tūc pulcra di es agit. i. ducit roseos equos solis. Tūc applicat exēpla ad p̄positū dicens. Tu p̄us debes p̄side/ rare falsa bona z ip̄is extirpatis debes p̄gnoscere vera bona in quib⁹ cōsistit felicitas. Un̄ dicit in l̄ra. Tu quoq; p̄us intues. i. respiciens falsa bona. incipe retrahē colla iugo. i. a iugo false felici tatis. dehinc. i. postea vera bona s̄bierint. i. s̄bintrabūt aim tuū. Nota qz sicut prius extirpanda sūt vicia z postea inserēde virtutes. sic ager prius est purgādus z postea seminādus. Un̄ Tho/ bias. Spinis z tribulis purgari noualia debēt Agri vt semē fructificare qat. Nō qz frutex fm p̄gnitiōnē est densitas virgularū vel arborū vel spinarū. vel fm alios frutex est arbor parua que terrā fronde tegit. Nota qz filix est inutilis herba habēs folia ad modū filozū de qua dicit. Per sius. Non tamē ista filix vllō māsuēscit in agro. Nō qz post amaritudinē dulcedo est. gratior z sensibilib⁹. Un̄ poeta. Dulcia nō meruit qui nō gustauit amara. Namq; p̄ oppositū nōscitur oē bonū. hec paup̄ Hēricus. Nō qz Boecius hic dicit apium z nō apū p̄z p̄ metrū qd̄ semp̄ p̄stat ex tribus dactylis cōtinuis. Si aut̄ poneret̄ apum nō essent tres dactyli continui. posset tñ dici qz eā metri ponitur apium p̄ apum.

Prosa secunda libri tertij.

Quam defixo paululū visu z velut in augustaz
 lue mentis sedem recepta sic cepit.

Hic est prosa secūda huius tertij in qua p̄bia ponit diuersas opinio nes circa falsaz felicitatē. z primo Boeci⁹ oñt quō se p̄bia habuit p̄ p̄dita. secūdo p̄bia oñt qz oñes ho mines nitūtur puenire ad britudi nē quā ip̄a diffinit. tertio oñt qz ho

mines sepe abducūtur a verā felicitate diuersis erroribus. quarto ponit errores siue opiniones circa felicitatē. secūda ibi. Dis mortaliū. tertia ibi. Nūc vti. quarta ibi. Quoz quidē. Dicit primo Postq̄s p̄bia p̄misit ordinē p̄cedendi de falsa felicitate ad verā. tum p̄ tūc ip̄a paululū defixo vi su. i. inclinatis oculis z recepta velut in augustā. nobile sedē mētis sue sic cepit. i. incepit loqui. Nota qz capitis inclinatio est signū subtilis imaginationis. p̄pter quod subtilit̄ z p̄funde ima/

ginātes caput inclināt. ⁊ quādoq; nō vidēt delata coram oculis. Nō phia volēs sibiliter speculari de felicitate. cuius speculatio difficilis est: ipa inclinato visu contraxit se in nobilem speculationē sue mentis.

Vic phia ont q oēs homines nitunt puenire ad vnu finem btitudinis quā btitudinē ipsa etiā diffinit et dicit sic. **O**mnis cura. i. sollicitudo mortaliū. i. hoim quā curā exercet labor multipliciū studiozū quia aliq studēt in lratura. aliq in mercātia ⁊ sic de alijs. illa cura pcedit diuerso calle. i. diuerso modo viuendi sed tñ nitit puenire ad vnu finē beatitudinis. **I**llud at ad qd homines nitunt puenire est tale bonū q quis adepto nihil vltius queat desiderare. quod. s. bonū est summū dñius bonozū cōtinens in se cūcta bona.

cui. s. bono si quid. i. aliquid abforet. i. deesset nō posset esse sumū bonū. qz reliqueret aliquid extrinsecus. i. extra illud bonū qd posset optari. **E**x quib⁹ deis phia pcludit diffinitionē btitudinis dicens. **L**iquet. i. manifestū est btitudinē esse statū pfectū pgregatiōe omniū bonoz. **N**ota pgnitio vltimi finis magnū incrementū cōfert ad vitā. i. ethicoz. qz fm exigentiā finis cetera moderant fm **L**inconiensem pzo posterior. iō phia tradit nobis pgnitionē vltimi finis scz beatitudinis. **N**ō finis magis est eligēdus his que sūt ppter finē. vt p 3 p **A**ristotēle tertio topicorum. **I**tē ibidē **C**uius finis est bonus ipm quoq; bonū. **I**tē oia anomināda sūt a fine. **T**ñ poeta. **S**i finis bonus est totū laudabile tñc est. **N**ota finis in agilibus habet se sicut pncipiū in speculabilib⁹. sicut ḡ intellectus n̄ naturalit adheret primis pncipijs. sic appetitus n̄ naturalit adheret vltimo fini qui est summū bonū. **N**ota q duplex est finis. s. finis quo ⁊ finis grā cuius oia sūt. **I**lle est enī vn⁹ sicut deus vel btitudo. ⁊ iste finis appetit ab oib⁹ sub vna rōne iquātū ē bonū factiūs appetitū hoīs. finis at q est opatio q hoies nitunt adipisci finē grā cui⁹ ⁊ tñs finis n̄ ē vn⁹ sicut n̄ ē vna opatio oiz. iō dicit phia q cura hoiz pcedit diuerso calle ad psequēdū vltimū finē

Nota illud ad qd oēs hoies nitunt puenire est bonū. qz bonū est qd oia appetāt. i. ethicoz. **N**ota q btitudo habet rōnē vltimi finis. ipa est tale bonū quo adepto nihil vltius desideratur. nā de rōne finis est esse vltimū. ⁊ vltra illud qd est vltimū: nihil est. ergo etiā oportet illd eē sumū bonū qz illd q adepto nihil vltius desiderat est sumū bonū. tale aut est btitudo. **N**ota quia btitudo est bonū optimū pulcherrimū ⁊ delectabilissimū. iō btitudo est status pfect⁹ pgregatiōe omiū bonoz p̄nēs in se oia bona. si ei aliquod bonū sibi deficeret nō esset summū bonū.

In ista parte ont phia q hoies a vera felicitate diuersi errorib⁹ abducunt d. **H**ic scz statū btitudinis oēs mortales sicut dixim⁹ conant adipisci diuerso tramite. i. via. qz cupiditas. i. appetitus veri boni naturaliter est inserta mētib⁹ hoim. sed btitudo est verū bonū. quia summū. sed cuius error abducit homines ad falsa bona. **N**ō quia btitudo aggregat in se oia bona iō eius cupiditas naturalit est hoibus inserta. **U**bi tñ sciendū q btitudinē p̄tinere oia bona potest intelligi duplicit. **U**no mō formalit sic nō p̄tinet oia bona quia felicitas formalit ⁊ essentialit p̄t esse sine exterioribus vt sine diuicijs ⁊ ceteris bonis. **A**lio mō intelligit p̄tinere ea virtualiter ita q btitudo excellat oia bona. ⁊ sic est vera. **N**ota q phia hic vtitur quadā figura que d̄ epitheton si dicas tristitia bella.

Nota cū mēs hūana naturalit desideret verū bonū nūq; tendit in falsum bonū nisi inquātūm ipsū estimat eē verū bonū. talis aut estimatio est cuius error. ergo cuius error ad falsa abducit

Id. omnis mortaliū cura. quā multipliciū studiozū labor exercet. diuerso quidē calle pcedit. sed ad vnu tñ btitudinis finē nititur puenire. **I**d at est bonū. quo quis adepto nihil vltius desiderare queat. **Q**uod quidē est oim summū bonozū. cūctaq; intra se bona cōtinens. **C**ui si quid abforet summū esse non posset. qm̄ relinqueret extrinsecus qd posset optari. **L**iquet igitur esse btitudinem statum bonozū oim cōgregatiōe pfectum.

Hunc vti diximus diuerso tramite mortales oēs conatur adipisci. **E**st enī mētibus hoim veri boni naturalit inserta cupiditas sed a falsa deui⁹ error abducit

[Marginal notes in a smaller hand, partially illegible]

Quorū quidem alij summū bonū esse nihilo indigere credentes. vt diuitijs affluant elaborāt. **Alij** vero bonū qđ sit dignissimū veneratione iudicantes: adeptis honoribus reuerendi ciuibus suis esse nituntur. **Sūt** qui summū bonū in summa potentia esse cōstituāt. hi vel regnare ipsi volunt. vel regnantibus adherē cōnātur. **At** quibus optimuz quiddam claritas videtur hi vel belli vel pacis artibus gloriosum nomē p̄pagare festinant. **Plurimi** vero boni fructū gaudio leticia qđ metiūtur: hi felicissimum putāt voluptate disfluere

nihilo indigē: ipsi elaborāt vt affluāt. i. abundant diuitijs ponēdo oēm sufficientiā esse in diuitijs et in hoc errabāt. **Alij** vero summū bonū iudicātes qđ dignissimū ē veneratione. i. hōre. tales ad eptis hōribus nitunt esse reuerendi suis ciuib⁹. putātes in honorib⁹ t̄palib⁹ verā dignitatē cōstitere et in hoc errabāt. **Sūt** alij qđ summū bonū p̄stituūt in summa potētia. hi cōnātur regnāre vel adherere regnātibus tanq̄ p̄siliarij vel familiares eorū. p̄ hoc putātes se esse vere potentes et in hoc decipiunt. **Sed** quib⁹ claritas. i. fama videt esse optimū bonū: illi festinant p̄pagare. i. dilatate glōsum nomē. i. pulchrā famā artibus. i. studijs belli sicut viri militares. vel artibus pacis sicut sapientes mūdi: credentes se p̄ hoc acq̄rere glām immortalē et decipiunt p̄ hoc. **Plurimi** vērō. i. multi metiūtur. i. mensurāt fructū boni gaudio et leticia exteriori. hi putāt. i. estimāt felicissimū disfluē. i. abūdare voluptate. i. delectatiōe corpali estimantes i hō p̄sistē verū gaudiū qđ ē erroneū.

Nō q̄nq; s̄t i q̄bus errātes a vero bono posuerūt p̄sistē verā felicitatē scz diuitie. hōres. p̄tātes. glā. et voluptates. **Quoz** sufficiētia sic accipit. **Cū** finis habeat rōnē boni: fm diuersitatē boni diuersificat finis. **Est** autē triplex bonū. vtile. delectabile. et bonū honestū. et illi qui intendebāt bono vtili posuerūt felicitatē in diuitijs s̄ qui intendebant bono delectabili ponebāt voluptates et in illis posuerūt finē et felicitatē. **Qui** autē intendebāt bono honesto illi diuersificant qz bonū honestū est bonū fm rōnem. **Ratio** autē est duplex. i. speculatiua et practica. et bono honesto qđ p̄sistit in speculatiōe: nō loquebant istī. quia tale bonū est latens. ipi autē posuerūt felicitatē in bono honesto quod est bonū rōnis practice. **Tale** ḡ bonū vel p̄sistit i opiniōe hōim et sic est gloria vel consistit in exercitio actus realis et hoc dupliciter. vel enī cōsistit in exercitio p̄rij ad circa alios. et sic est potestas. vel p̄sistit in exercitio actus alioz circa se et sic est honor.

Sūt etiā qui hōrū fines causas qđ alterutro p̄mutēt. vt qui diuitias ob potētia voluptates qđ desiderāt. vel qui potētia. seu pecunie causa seu proferēdi nominis petunt.

Propter diuitias vel cā p̄ferendi nois. i. cā dilatationis fame. **Qualis** vnusquisq; est. talis finis videtur ei. fm ḡ diuersam dispositionē hōim: diuersi fines eligunt. **Illud** autē eligit p̄pter aliquem finē p̄ qđ aliquis videtur posse p̄sequi illū finē. **Cū** igitur ponentes finem eē diuitias. magis putabant se diuitias p̄sequi p̄ potētia: ipsi appetebant potētia p̄pter diuitias. et eod̄uerso. quib⁹ videbatur se posse p̄sequi potētia p̄ diuitias: ipi appetebāt diuitias p̄pter potētia. et sic posuerūt p̄mutationē istoz finū adinuicem.

In his igitur ceterisq; talibus hūanorū actū voto rūq; versatur intentio vcluti nobilitas fauorq; po-

Dic phia ponit diuersas opiniones circa felicitatē: oīs quō hōies p̄ errore ad falsa bona ducebant. se cūdo ont q̄ in t̄libus bonis posuerūt b̄tudinē. tertio ont q̄ naturali ter eoz interio tēdebat ad verā b̄tudinē. secūda ibi. **Quib⁹** oib⁹. tertia ibi. sed ad hōim studia. **Primo** ont quō hōies errabant circa falsa bona: statuēdo i eis finē. secūdo ont quō quidā fines adiuicē p̄mutabāt. tertio alia bona fortuita reducit ad p̄dicta secūda ibi. **Sūt** etiā. tertia ibi. **In** his igit. **P̄rio** dic. **Quo** rū supple hōim qui ducunt ad falsa bona. alij credētes summū bonū eē

In ista parte ont quō quidā isto rū fines iā dictos p̄mutabāt et dic. **Sūt** etiā aliqui qui fines et causas finales p̄mutāt alterutro. i. adiuicē. desiderātes vnū p̄pter alter. nā qui dā desiderāt diuitias p̄pter potētia et voluptates. et sunt alij qui potētia petunt. i. desiderāt cā pecunie. i.

Nota fm Aristotele. ij. ethicorū **Dic** phia reducit oia bona fortune in quibus ponūt hōies felicitatē ad p̄dicta quinq; et dicit. **In** his igit quinq; bonis et ceteris talibus

.s. reducibilib⁹ ad p̄dita: versat intē
tio aduūm humanozum z votozum
.i. desideriozū. z manifestat exēplari/
ter q̄ alia reducant ad ipsa d. **Ue/**
luti nobilitas z fauor popularis q̄ vi
dētur cōparare quādā claritatem. i.
glaz iō supple reducunt ad gloriā
Uxor autē z **liberi**. i. filij. sūt que ap
petunt grā iocunditatis. i. cā volu/
ptatis: iō ad voluptatē reducūtur.
sed sc̄ssimū gen⁹ amīcoz nō nume
rat int̄ bona fortune sed numerat
in virtute. **Reliquū** vero quod cal
dit sub exteriori fortuna: illud assu
mit vel cā potētie sicut est administratio officioz. vel assumit cā delectationis sicut exercitiū lu/
doz. **Sed** bona corporis promptū est vt referant. i. reducant etiā ad supiora bona qz robur et
magnitudo q̄ est signū fortitudis corporalis vident̄ p̄stare valentiā. i. potētiā. z sic ad potētiā re
ducunt. **Sic** pulcritudo z felicitas vident̄ p̄stare celebritatē. i. glaz. ad quā reducunt. **Salubri/
tas** at. i. sanitas videt̄ p̄ferre voluptatē ad quā reducūt. z sic oia bona fortune reducunt ad p̄di/
ta q̄nqz. **Nō** indigētia alicui⁹ boni auget desideriū illi⁹ boni. iō s̄z variā indigētiā hoim va
riat eoz desideriū. **Uñ** **Ar.** i. erib. dicit q̄ egorās sanitatē: mēdicus diuitias. concij at̄ sibi ipsis.
ignorātie eos q̄ magnū aliqd̄ hnt sup̄ se admirant̄. fm̄ q̄ diuersam dispōnez hoim felicitas pone
bat in diuersis bonis fortune. que tñ sub p̄ditiis bonis q̄nqz p̄prehendunt. **Nō** licet amici af
ferat iocunditātē: tñ nō s̄t p̄putandi int̄ bona fortune. cū enī amicitia sit s̄tus oportet q̄ amicitia vir
tute adq̄rant. qd̄ autē s̄tute adq̄rit: p̄ s̄tute p̄seruat. z tale nō p̄t esse bonū fortuitū. **Ite** amicitia
fundata sup̄ bono honesto est sanctissima z in s̄tute numerat. s̄ amicitia fundata sup̄ bono vir
li z delectabili fortuita est.

In ista pte pbat p̄bia q̄ oēs p̄di
ti q̄rebāt b̄titudinez i his bonis. z
dicit **Dibus** desiderantibus p̄dita
bona liquet. i. manifestū est ipsos de
siderare beatitudinē. nā illud bonū
qd̄ q̄sqz petit. i. desiderat p̄ ceteris:
illud iudicat esse summū bonū. sed
nos definiuim⁹ summū bonū eē bea
titudinē. q̄re statū illū quē quisqz de
siderat p̄ ceteris: illud iudicat eē sta
tū bonū. i. b̄titudinē. **Et** tñc recollig
git bona false felicitatis dicēs **Da**
bes añ oculos tuos p̄positā formā
hūane felicitatis. s. opes. hōres. pot
entiā. gloriā. voluptates. q̄ p̄siderās
Epicurus p̄stituit voluptatē eē summū bonū eo q̄ oia cete/
ra videant̄ afferre. i. dare aīo iocunditātē. **Nō** q̄ oēs appetētes p̄dita bona: appetebāt b̄titudi/
nē. nā q̄cqd̄ aliq̄s eligit p̄ alijs: hoc videt̄ esse sibi summū bonū. s̄ aliq̄s p̄ ceteris eligit diuitias. s̄
diuitie videbant̄ sibi summū bonū. aliq̄s honores. z sic de alijs. s̄ oēs p̄diti appetebāt b̄titudinē.
Nō qz p̄dita bō vident̄ p̄ferre aliquā iocunditātē. oia vident̄ eē ordinata ad iocunditātē tanqz
ad finē. z qz i voluptatibus ē maxia iocunditas. iō epicuri posuerūt felicitatē p̄sistē i voluptatib⁹
Hic ont̄ p̄bia q̄ licz hoies i p̄di
tio mō errent. tñ eoz intētio sp̄ fert̄
ad verā b̄titudinē. sc̄do ont̄ vñ h⁹
p̄ueniat. ibi. **In** q̄ q̄nta sit. **Prīo** p̄
mittit intētiū suū. sc̄do declarat. ibi
Num enī. **Prīmo** dicit **Ego** reuertoz ad studia. i. ad intēctiones hoim quoz animus. et si p̄ quibz
memoria caligatē. i. obscurata: supple desiderio p̄ntiū bonoz. tñ sp̄ repetit p̄ naturalē inclinacionē
summū bonū. s̄ ignorat quō illud repetat velut ebri⁹ q̄ ignorat q̄ tramite. i. qua via reuertat domū

popularis. que vidētur quādā claritudinez cōparare.
Uxor ac **liberi** que iocunditatis grā petunt. **Amicoz**
ho qd̄ sc̄ssimū quidē genus est. nō in fortuna s̄z i vir
tute numerat. **Reliquū** vero vel potētie causa vel
delectationis assumit. **Jam** ho corporis bona prom/
ptū est: vt ad superiora referātur. **Robur** enī magni/
tudoqz vident̄ p̄stare valentiā. **Pulcritudo** atqz ve/
locitas celebritatē. salubritas voluptatem.

Quibus oibus solā b̄titudinē desiderari liquet. **Nā**
qd̄ quisqz p̄ ceteris petit id summū iudicat eē bonū
sed summū bonū b̄titudinē esse definiuimus. **Quare**
beatū eē iudicat statū quē p̄ ceteris quisqz desiderat.
Habes igitur ante oculos p̄positā fere formā felicitatis
humane. opes. honores. potētiā. glaz. voluptates
Que quidē sola cōsiderans **Epicurus**. cōsequēter si
bi summū bonū voluptatē esse cōstituit. q̄ cetera oia
iocunditatem aīo videantur afferre.

Epicurus p̄stituit voluptatē eē summū bonū eo q̄ oia cete/
ra videant̄ afferre. i. dare aīo iocunditātē. **Nō** q̄ oēs appetētes p̄dita bona: appetebāt b̄titudi/
nē. nā q̄cqd̄ aliq̄s eligit p̄ alijs: hoc videt̄ esse sibi summū bonū. s̄ aliq̄s p̄ ceteris eligit diuitias. s̄
diuitie videbant̄ sibi summū bonū. aliq̄s honores. z sic de alijs. s̄ oēs p̄diti appetebāt b̄titudinē.
Nō qz p̄dita bō vident̄ p̄ferre aliquā iocunditātē. oia vident̄ eē ordinata ad iocunditātē tanqz
ad finē. z qz i voluptatibus ē maxia iocunditas. iō epicuri posuerūt felicitatē p̄sistē i voluptatib⁹
Sed ad hoim studia reuertoz quoz anim⁹ et si caligā
te memoria. tñ bonū summū repetit. s̄z velut ebrius:
domū quo tramite reuertatur ignorat.

Num enī. **Prīmo** dicit **Ego** reuertoz ad studia. i. ad intēctiones hoim quoz animus. et si p̄ quibz
memoria caligatē. i. obscurata: supple desiderio p̄ntiū bonoz. tñ sp̄ repetit p̄ naturalē inclinacionē
summū bonū. s̄ ignorat quō illud repetat velut ebri⁹ q̄ ignorat q̄ tramite. i. qua via reuertat domū

Nota sicut ebrius scit se h̄c domū sed p̄pter d̄fectū rōnis nescit quō ad eam redeat. Sic ho-
mines aliquo mō in generali sciunt ⁊ cognoscunt summū bonū ⁊ naturalit̄ inclinant̄ ad illud tā
q̄ ad p̄ncipiū a quo p̄cesserūt. sed iebriati amore t̄paliū bonoz: nesciūt quō ad id pueniant.

Nū enī vident̄ errare h̄i: qui nibilo indigere nitunt̄?

Atqui nō est aliud quod eque p̄ficere b̄titudinē possit. q̄ copiosus bonozū oīm status nec alieni egēs sed sibi ipse sufficiens. **N**ū vero labūtur h̄i: qui quod sit optimū: id etiā reuerēt̄ie cultu dignissimū putēt: minime. Neq̄ enī vile quiddāz cōtēnendūq̄ est. quod adipisci oīm fere mortaliū laborat intentio. **A**n in bonis nō est numerāda potētia? **Q**uid igit̄? **N**um imbecillū ac sine viribus estimādū est: quod oīb̄ rebus cōstat esse p̄stantius? **A**n claritudo nihilipēdēda ē. **S**ed sequestrari nequit. q̄n oē quod excellentissimū ē. id etiā videatur esse clarissimū. **N**ā nō esse anxīā tristēq̄ beatitudinē. nec doloribus molestijsq̄ subiectā: quid atinet dicere: quādo ī mimis quoq̄ rebus id appetitur qd̄ h̄c fruiq̄ delectat? **A**tqui hec sūt q̄ adipisci hoīnes volūt: eaq̄ de eā diuitias. dignitates. regna. gloriā. voluptates q̄ desiderant. q̄ per hec sibi sufficientiā. reuerēt̄iā. potēt̄iā. celebritatē. leticiā. credūt eē venturā. **B**onū ē igit̄ qd̄ tā diuersis studijs hoīes petūt.

qd̄ constat esse p̄stantius. i. potētius oībus rebus. **T**ūc ont̄ idē de gl̄a dicēs. **A**n claritudo. i. gloria est nihilipendēda ita vt querentes gl̄am nō tendāt ad summū bonū: q. d. nō est nihilipendēda. sed nequit. i. nō pōt sequestrari. i. negari q̄n oē qd̄ est excellentissimū illud etiā videat̄ clarissimū. i. gl̄osissimū. **T**ūc ont̄ idē de voluptate dicēs. **Q**uid atinet dicē: q. d. de se manifestū est b̄titudinē nō esse anxīā ⁊ tristē nec subiectā dolorib̄ ⁊ molestijs s̄ supple magis est plena voluptate ⁊ iocūditate ⁊ p̄ his querētes voluptatē ⁊ leticiā tendūt ad summū bonū. **N**ō sūt iocūditas ⁊ voluptas includat̄ in summo bono p̄bat p̄ locū a minori dicēs. **Q**ūm in oībus rebus. s. appetēdis p̄z q̄ aliqd̄ appetit̄ qd̄ delectat h̄i ⁊ ip̄o frui. **N**ec igit̄ sunt que hoīes volūt adipisci ⁊ ea de eā querūt diuitias. dignitates. regna. gloriā. ⁊ voluptates. qz p̄ hoc credūt sibi eē venturā sufficientiā. reuerēt̄iā. potēt̄iā. celebritatē. ⁊ leticiā. **B**onū igitur est quod hoīes appetūt diuers̄ studijs. i. int̄t̄iōibus.

Nota q̄ ex ista tota l̄ra pōt formari vna rō scz q̄ querētes p̄dicta bona querūt b̄titudinē. **R**ō est ista **I**lli tendūt ad b̄titudinē q̄ tendūt ad sufficientiā. reuerēt̄iā. potēt̄iā. celebritatē. ⁊ leticiā. s̄ appetētes p̄dicta bona. s. diuitias. dignitates. regna. gl̄az. voluptates. tendūt ad sufficientiā. reuerēt̄iā. ⁊ sic de alijs. ergo tendūt ad b̄titudinē. **M**aior est nota. qz sufficientiā. reuerēt̄iā sūt p̄dictiōnes b̄titudinis que p̄fectissime reperiūtur in b̄titudine. **Q**uerētes s̄ p̄prietates b̄titudinis tendūt ad b̄titudinē. **M**inor p̄z ex l̄ra. **N**ō q̄ querētes diuitias p̄pter sufficientiā ferebant̄ in summo bonū naturali appetitū qz in summo bono est vera sufficientiā. ⁊ in hoc nō errabāt. sed qz sufficientiā q̄ est nullū? indigēt̄ie putabāt sibi puenire p̄ diuitias in hoc errabāt. **S**ilr̄ q̄rētes dignitates p̄pter reuerēt̄iā naturali int̄t̄ione ferebant̄ ī b̄titudine eo q̄ b̄tudo est reuerēt̄issima. s̄ qz sumā reuerēt̄iā putabāt sibi īuenire per dignitates t̄pales. iō in hoc errabant. ⁊ sic intelligit̄ de alijs.

Libri tertij

Hic ostendit philosophia vnde hoc pueniat quod quantumcumque intentio hominum sit diuersa. tamen intendit in beatitudine. et ostendit quod hoc puenit ex vi naturalis inclinationis que nulli auferri potest. et dicitur. In quo scilicet appetitu boni vel beatitudinis facile monstratur quanta sit vis nature cum licet sint varie et dissidentes. id est discordantes sententie hominum de summo bono. tamen homines sentiunt. id est recordantur in diligendo. id est diligenter appetendo fine boni. id est beatitudinis.

Nota quod sine existere vno possunt diuersificari actiones tendentes in illum finem. Si enim propter diuersitatem actionum esset diuersitas finium non esset deuenire ad vnum finem sed procederet in infinitum in finibus. quod patet falsum ex. ij. metaphysice. et hoc est verum de fine cuius gratia omnia fiunt quod ille est vnus et non de fine quo vt prius visum est. licet ergo sint diuersae sententiae et studia hominum tamen pueniunt in appetendo vnum finem scilicet beatitudinem.

Hic incipit secundum metrum huius tertij quod dicitur per daricum ab inuictore. anapesticum a pede predominantem. et est dimeter quia constat ex quatuor pedibus quorum duo consistunt vnum metrum. In quo metro quod philosophia super dixerat quod vis nature operatur quod intentio hominum semper tendit in bonum. id est hic commendat vim nature ostendens quod ratio est vis nature quod quantumcumque res abducatur assuetudine vel violentia ad aliquid quod est sibi preter naturam. tamen sibi ipsi derelicta semper redit ad illud quod iest sibi secundum naturam. et permittit suam intentionem. secundo manifestat propositum ibi. Quamuis primo dicit. Mihi philosophia placet promere. id est maiestare catu arguto. id est sonoro letis fidibus. id est chordis lete sonantibus quantas habenas. id est naturales inclinationes potest natura flectat. id est regat quibus legibus prouida seruet. id est seruet immensus orbem. et quibus legibus natura stringat ligans singula ireresoluto neru. id est diuisione idissolubili. Non triplex est natura. natura naturas sic est deus a quo dependet celum et tota natura. Alia est natura naturas et naturata simul sicut celum quod dicitur natura naturata in quantum dependet a deo. et dicitur natura naturas in quantum insinit naturalis istorum inferiorum. Alia est natura naturata tamen quam beatissimus Augustinus sic diffinit. Natura est quedam vis et potentia diuinitus inserta rebus creatis que vnicuique rei suam tribuit. qua cum quisque male vtitur malus esse iudicatur. In proposito dicitur philosophia potest intelligi de natura tertio modo dicta licet quidam exponant per natura primo modo sumpta. Item leges nature hic vocat determinationes et proprietates naturales cuiuslibet rei a deo sibi constitutas.

Hic philosophia manifestat propositum per quatuor exempla. scilicet quando generaliter concludit similiter esse in omnibus alijs ibi. Repetit. Prima in quatuor presertim quatuor exempla que patebunt. Primum exemplum est de quadrupedibus sicut de leonibus. quod licet ex quadam assuetudine domentur ita vt mitescant metuendo suum magistrum. tamen si multum offendantur redit eorum crudelitas naturalis ita vt prius lacerant dentibus magistrum suum. Tunc dicit in littera. Quamuis leones peni. id est lybici gestent. id est portent pulcra vincula. id est catenas in collo. et captent. id est recipiant escas datas. id est porrectas eis manibus suis magistrum. et quis metuant trucez. id est crudeliter magistrum. leones inquam soliti ferre. id est pati verbera magistrum. sed si cruoz tingerit. id est madidauerit horrida ora. id est colla leonum per nimiam verbera. tunc animi leonum resertent. id est quieti redeunt ad naturalem crudelitatem et leones meminere sui. id est sue nature graui fremitu. id est magno rugitu ipsi laxant. id est soluant colla solutis nodis. id est ruptis vinculis et primus suus domitor. id est magister

In quo quanta sit nature vis facile monstratur. cum licet varie dissidentesque sententiae. tamen in diligendo boni fine consentiunt.

Metrum secundum. iij. libri.

Quantas rerum flectat habenas
Natura potes. quibus immensum
Legibus orbem prouida seruet
Stringatque ligans ireresoluto
Singula nexu. placet arguto
Fidibus lentis promere cantu

Quamuis peni pulcra leones
Vincula gestent. manibusque datas
Captent escas. metuaturque trucez
Soliti verbera ferre magistrum
Si cruoz horrida tingerit ora
Resides olim redeunt animi
Fremituque graui meminere sui
Laxant nodis colla solutis
Primusque lacer dente cruento
Domitor rabidas imbuit iras
Somitor vinculis et primus suus domitor. id est magister

Metrum secundum

ille imbuit. i. recipit lacer. i. laceratus rabidas iras cruento dente. f. leonis. **N**o fm **Id.** li. ety. pe
ni sunt homines carthaginenses. Est at carthago ciuitas lybie ppter quod leones lybie vocat leones
peni. et hmoi leones lybie facilius domantur. Nota quatenus leones doment et assuetudine
ducant a sua crudelitate. si tñ afficiant cruore vel sanguine redeunt ad naturalē crudelitatem.

Que canit altis garrula ramis

Ales cauee clauditur antro

Huic licet illira pocula melle

Largasq; dapes dulci studio

Ludens hominum cura ministrat

Si tamē arto saliens tecto

Nemorū gratas viderit umbras

Sparfas pedibus proterit escas

Siluas tantū mesta requirit

Siluas dulci voce susurrat

Validis quondā viribus acta

Pronum flectit virga cacumen

Hanc si curuans dextra remisit

Recto spectat vertice celum

tis virga redit ad naturalē rectitudinē.

trariū tñ i hoibus rōnalib; mltū facit assuescēdo vt

tñ p vsū et assuetudinē habilitat et pplexio mutat.

Cadit hesperias phebū in vndas

Sed secreto tramite rursus

Curram solitos vertit ad ortus

tit currū suū ad solitos ortus. i. ad partes oriētales.

qui dicebāt solē tpe vesprino dēscēdere in mare occidentale vt ibi lauaret a sordib; et a puluere q

maculat; fuit existens in nro hemisperio sed hoc nō est verū quia sic apparet ruditati hoim.

Reperit proprios queq; recursus

Redituq; suo singula gaudent

Nec manet vlli traditus ordo

Nisi q; fini inuenerit ortum

Stabileq; sui fecerit orbem

culationē sui pūgendo finē pncipio.

ta rediens ad idē punctū vñ incipit equaliter distans a medio.

Facit autē homo stabile sui orbis

pcedens a deo tanq; a suo pncipio et transiens per temporalia in illis nō sūstit sed redit ad xum

tanq; ad suum finem per contemplationem mentis

Vic ponit secundū exemplū qd ē de volatilibus et est
tale. Auicula capta que pter naturā domesticat quātū
cūq; foueat delicijs hoiz tñ hira oportunitate. redit ad
aeris vastitatē. **Uñ** dicit in lra. Ales garrula q canit
altis ramis si illa capta claudit in antro cauee. i. domū
cule supple vt ibi maneat ad solatiū hoim. licet ludens
cura hoim ministrat huic aui pocula illira. i. linira mel/
le et largas dapes ministrat dulci studio si tñ illa auis sa/
liens ex arto tecto. i. ex arta domuncula viderit gratas
umbras nemoz ipa proterit pedibus suis escas spar/
fas et ipsa melta q; fuit detenta requirit siluas et dulci vo/
ce susurrat. i. cātat i siluis. **Nō** natura nō assuescit in
ptariū. si eni lapis centies millesies pūciat sursum nō
assuescit ascendere sursum. licet ergo aliqua p̄suetudine
vel violentia natura possit ad tempus impediri. tñ sp̄ in
clinat ad p̄prium opus

Vic ponit tertiu exemplū de vegetabilibus sicut de
virga crescente qd tale est. **Licet** virgula erecta p vio/
lentia incuruet. tñ relicta p̄prie nature ipa sursum erigit
Uñ dicit in lra. Virga quāda acta. i. coacta validis virib;
supple hois incuruatis eā ipa flectit p̄nū. i. flexum cacu/
mē sed si dextra curuās remisit hac ipa spectat. i. re/
spicit celū recto vertice. q. d. deposita violentia incuruā/
Nō lz natura rerū inaiatarū nō facile assuescat in con/
trariū vt assuescēdo q; licet aliq; sit male pplexionat;
tñ p vsū et assuetudinē habilitat et pplexio mutat. **Uñ** Seneca. Consuetudo est altera natura

Vic p̄bia pbat intētū suū ponēdo qrtū exemplū i cor
porib; celestib; et e. **Sol** mot; ab oriēte i occidentē
cadit i mare hespericū. s. naturali inclinatioē redit ad
orientē sub nro hemisperio. **Uñ** dicit in lra. Phebus
.i. sol cadit in vndas hesperias. i. occidentales s. secre/
to tramite. i. secreta via scz sub terris rursus. i. itez ver/
te

Nō q; Boecius hic loquit more poetaz
qui dicebāt solē tpe vesprino dēscēdere in mare occidentale vt ibi lauaret a sordib; et a puluere q
maculat; fuit existens in nro hemisperio sed hoc nō est verū quia sic apparet ruditati hoim.
Vic p̄bia pcludit idē esse i oibus alijs entibus. vi/
delicet q; oia entia quocūq; mō p violentia seu assue/
fationē a sua abducant natura tñ sibi relicta semp
redēnt ad illud quod inest eis p naturā **Uñ** dicit in
lra. **Queq;** .i. quelibet entia reperit p̄prios recursus
.i. naturales motus et singula. i. oia entia gaudent suo
reditu supple redēdo ad illud qd puenit eis s; natu/
rā. **Nec** vlli manet. i. adest tradit; ordo nisi qd suo fi/
ni inuenerit ortū. i. pncipiū et fecerit stabile orbis. i. cir/
culatiōē sui pūgendo finē pncipio.

Nota q; orbis in p̄posito est circulus vel linea circūdu/
ta rediens ad idē punctū vñ incipit equaliter distans a medio. **Facit** autē homo stabile sui orbis
pcedens a deo tanq; a suo pncipio et transiens per temporalia in illis nō sūstit sed redit ad xum
tanq; ad suum finem per contemplationem mentis

Prosa tertia. Libri tertij.

Ita est tertia prosa huius tertij
in qua et in alijs sequentibus ont q
vera felicitas no pstitit in illis que
quida putauerunt esse suma bona. s
tn est falsa felicitas in ipis. Et pri
mo phia ea que dicta sunt in metro
adaprat specialit ad hoies et cu hoc
pponit intentu suu. secundo pbat in
tentu ibi. **Primu** igit. Dicit primo
dictu e q oia repetunt suu fine. vos
quoq o terrena aialia. i. vos hoies
qui estis dediti terrenis somniati. i.
impfete pgnoscitis vestrū pncipiū
licet tenui imagine. i. evili similitudine
et pspicitis illū verū finez britudis
licet pgnitioe mīme pspicaci. tū qli
cūqz cognitioe eoqz. i. io natural in
tentio ducit vos ad verū bonū et ml
tipler error ab eodē vos abducit.
Et tūc ponit intētū suū dicēs. Cō
sidera nāqz o Boeci an hoies vale
ant puenire ad destinatum finē. i. ad
britudinē per ea quib⁹ putāt se ad
epturos britudinē. si enī pecunia v
hōres et cetera afferunt quid. i. aliquid
fieri felices adeptione horū bonorū.
sed si nō valent efficere. i. facere quod
pmittūt et carent plu
ribus bonis. nōne liquido. i. manifeste
falsa spēs britudinis in eis dēphendit.
q. d. sic. **Nō** prin
cipiū oim rerū quod est. xus. est vera
britudo vt postea patebit. tūc pncipiū
quasi somniādo cog
nosciē et difficulter ad ipm xuenit.
non enī pfecte in pnti statu ipm
pgnoscoimus. quia intellectu
nō habet se ad ipm sicut oculus noctue
ad lumen solis ex. ij. metaphys. Et tūc
ad talē britudinē
cū difficultate puenit. **Un** Alanus in
anticiudiano dicit. Difficilis accessus
ad hāc. facilisqz rē
cessus. Accessus paucis. casus parz
oibus. in quā **Vir** aliqz transire
valet. valet ois ab illa Declināre
via. que paucis peruia. multis

Hic phia pbat intētū suū q ista
bō nō efficiāt qd pmittūt. et p oīs
in eis efalsa britudo. et p oīs h de
dinitijs. post idē de alijs bōis. **Pri**
mo q pbat q dinitie nō pferūt suf
ficientiā quā vident pmittere ppter
quā appetunt. **Secūdo** pbat q di
nitie pferūt indigentia. **Tertio** pro
bat q indigentia nō auferunt scda
ibi. **Atqui**. tertia ibi. **Quis** aut mo
dus. **Pri**o intendit talem rōnem.
In illis nō pstitit vera felicitas q
nō reddūt hoiez sibi sufficientē. sed
dinitie sūt hmōi. q. d. **Ma**ior est nō
qz felicitas est bonū sufficientissimū
nullius egens. **Minoz** declarat in
lra. et pcedit phia more didascalico.
i. interrogādo. et rōdendo et dic
tō. **Primu** igit teipz Boeciū inter
rogo qui paulo an dinitijs affluebas. i. abūdabas. nunqz ne anxietas. i. tristitia cōcepta ex aliqua

Latens argumentum

Vos quoqz o terrena aialia. tenui licet imagi
ne vestrū tū pncipiū somniatis. verūqz il
lū beatitudinis finē licet mīme perspicaci. qualicū
qz tū cogitatione prospicitis. eo qz vos et ad verū
bonū naturalis ducit intentio et ab eodem multo
plex error abducit. **Cōsidera** nāqz an per ea quib⁹
bus se hoies adepturos beatitudinē putant. ad de
stinatū finē valeāt peruenire? **Si** enī vel pecunia
vel hōres ceteraqz tale quid afferunt. cui nihil bo
norū abesse videatur. **Nos** quoqz fateamur fieri
aliquos horū adeptioe felices. **Q** si neqz id valet
efficere quod promittūt. bonisqz pluribus carent.
nōne liquido falsa i eis britudis spēs dēphendit
tale cui nihil bonorū videat abesse nos fateamur aliquos
fieri felices adeptione horū bonorū. sed si nō valent efficere. i. facere quod pmittūt et carent plu
ribus bonis. nōne liquido. i. manifeste falsa spēs britudinis in eis dēphendit. q. d. sic. **Nō** prin
cipiū oim rerū quod est. xus. est vera britudo vt postea patebit. tūc pncipiū quasi somniādo cog
nosciē et difficulter ad ipm xuenit. non enī pfecte in pnti statu ipm pgnoscoimus. quia intellectu
nō habet se ad ipm sicut oculus noctue ad lumen solis ex. ij. metaphys. Et tūc ad talē britudinē
cū difficultate puenit. **Un** Alanus in anticiudiano dicit. Difficilis accessus ad hāc. facilisqz rē
cessus. Accessus paucis. casus parz oibus. in quā **Vir** aliqz transire valet. valet ois ab illa Declināre
via. que paucis peruia. multis **Claudif**. arta nimis. intrāti larga ruine

Primu igitur te ipsuz qui pauloate dinitijs afflu
ebas iterrogo. iter illas abundatissimas opes. mī
quā ne aimū tuū cōcepta ex qualibet iniuria cō
fudit anxietas? **B.** Atqui inquaz libero me fuisse
aio. quin aliquid semper āgeret reminisci nequeo
P. Nōne quia vel aberat qd abesse nō velles. vel
aderat quod adesse noluisse? **B.** Ita ē inquā. **P.**
Illius igitur presentia. huius absentiaz desiderat
bas. **B.** Cōfiteor inquā. **P.** Eget vero inquit eo
qd quisqz desiderat. **B.** Eget inquā. **P.** Qui ve
ro eget aliquo. **Tū** est vsquequa qz sibi ipse suffi

ciens? **B.** *Mime inquam.* **P.** Tu itaqz hanc insuffi-
cientiā plenus inquit opibus sustinebas? **B.** *Quid
ni inquam.* **P.** *Opes igitur a nullo indigentem suffici-*
entēqz sibi facere nequeunt. et hoc erat qd promit-
tere videbantur.

siderabas. h^o at qd aderat desiderabas absentia. **Diē Boecius.** *Cōfiteor iquā. Et phia inqt. Eget*
ho. i. caret qd quisqz desiderat. Diē Boecius. Eget. Et phia. Qui vero eget. aliquo mō nō est vl-
quequaqz sibi sufficiens. Dicit Boecius. Mime supple est sufficiens. Et phia Tu itaqz hanc in-
sufficiētiā sustinebas plen^o opibus. Cōcludit ergo phia ex pcellis dicens. Igit opes nequeunt
facere nihilo indigente z sibi sufficientē. z hoc erat qd pmittē videbant. *Nota qz ois appeti-*
tus est rōne carentie. vñ illud quod quis habet pprie nō desiderat sed magis amat. Vñ Augu^o
lx. li. de tri. dicit Idē appetitus quo quis inhiat rei cognoscēde sit amor rei cognite. iō dicit phia.
eget vero qd quisqz desiderat. Nota phia diē. qui eget nō est sibi sufficiens. Cōtra hoc diceret
aliquis. Sapiens eget qz indiget bonis exteriorib^o sine quibus viuere nō pōt. z tñ sapiens est si
bi sufficiens. p Senecā ix. epistola q dicit. Sapiens seipo pten^o est. Ad hoc dicendū q sapiēs
indiget quibusdā ad viuendū sed nō ad brē viuendū. Ad viuendū enī mltis rebus illi opus est
z ad beate viuendū tm ptenus est aio sano z creāto z respiciente fortunam.

Atqui hoc quoqz maxime cōsiderandū puto. qd
nihil habeat suapte natura pecunia. vt his a qui-
bus possidetur. inuitis. nequeat auferri **B.** *fateor*
inquā. **P.** *Quidni fateare. cū eā quotidie valētior*
aliquis eripiat inuito? Vñ enī forēses querimonie
nisi qd vel vi vel fraude nolentibus pecunie repe-
tuntur crepte? B. Ita est inquam. P. Egebit igitur
inquit extrinsecus petito presidio quo suam pecu-
niā quisqz tueatur? B. Quis id inquam neget? P.
Atqui n̄ egeret eo nisi possideret pecuniā quā pos-
set amittere. B. Subitari iquā nequit. P. In cō-
trariū igitur relapsa res est. Nā que sufficientes si-
bi facere putabantur opes. alieno potius presidio
faciunt indigentes.

gens. Igit res est relapsa. i. mutata in p̄riū. nā opes que putabant facere sufficientes faciūt poti-
us indigentes alieno p̄sidio. *Nota illud quod per violentiā acquirif per violentiā potest au-*
ferri. sed pecunia per violentiā acquirif. quia dicit Aristoteles. primo ethicoz. qz ois pecunio
sus est violentus. ergo violenter auferf pecunia ppter quā violentiā fiunt querimonie forēses.
Ubi sciendū qz forū est locus rerum venalium. sed forus est locus exercendarum litū coram iu-
dicio. Inde forēsis quod idem est qd iudicialis

Hic pbat phia q diuicie pferūt
indigentia. z p p̄is nō p̄sistit in eis
felicitas. cuz felicitas sit bonus sine
oi indigentia. *Probat aut in lra qz*
pecunia p̄fert indigentia p hoc qz pe-
cunia facit vt homo indigeat alieno
p̄sidio quo pecuniā suaz tueat ne p
violentiā auferat. vñ subdit in lra.
Atqui p certe ego puto hoc marie
p̄siderandū qz pecunia nihil habeat
suapte natura. i. sua natura vt neqz
at auferri his inuitis. i. nolentib^o a
quibus possidet. Dicit Boecius. fa-
teor inquam. Et phia. Quidni fateatē
.q. d. oportet vt fatearis cū quotidie
aliquis valētior. i. fortior eripiat eā
inuito. i. nolenti. Vñ enī sunt queri-
monie forēses. i. iudiciales nisi qz pe-
cunie crepte vi vel fraude repetun-
tur i iudicio: R̄ndet Boecius. Ita
est inquam. Et phia. Egebit igit quis
qz p̄sidio. i. auxilio extrinsecus petito
q tueat suā pecuniā quā possz amit-
tere: R̄ndet Boecius. Dubitari ne-
quit. Tūc phia p̄cludit ex diātis di-

Libri tertij

Dic phia pbat q̄ diuitie nō auferūt indigentia, z sic p̄ psequens nō p̄sistit i eis felicitas z dic̄. Quis est modus quo indigentia depellat diuitijs: nūquid diuites nequeūt e/ suriē: q. d. sic. nūquid nō p̄nt sitire: q. d. diceret imo, nunquid mēbra pecuniosoz nō sentiūt frīg° hibernuz. i. hemale: q. d. sic. Sed tu iquies. i. dices opulētis. i. diuitibus adest ali quid quo famē satient z frigus depellat Rūdet phia hoc mō. Indigentia pōt p̄solari diuitijs s̄ penit° auferri nō pōt. Nā si hec indigentia sp̄ hians. i. desiderās z p̄scens aliq̄d explet opibus. necesse est tñ vt maneāt indigentia que possit expleri qz quātūcūqz sitis diuitijs vel fames mitiget. adhuc diues post sitiet z esuriet. z quod nature nimium est. auaricie nihil satis est. Quare si opes nō p̄nt summouere. i. repellere indigentia. sed faciūt indigentia. quid est. i. quō esse potest q̄ credatis eas p̄stare. i. dare sufficientia: q. d. nullo mō a bet credi. Nota q̄ oīs indigentia vlt̄ est indigentia nature vel auaricie. Indigentia nature paucissimis suppleri pōt. eo q̄ natura paucis minimis q̄ p̄tēta est. Nū p̄pter natura nō oportet multū querere diuitias. nec p̄ diuitias indigentia nature amoueri potest. sicut nec ipa natura mutari pōt Indigentia vero auaricie ē que nullo mō expleri pōt. z ita diuitie eā amouere nō possunt. iō plus augent. quia dicitur Auarus nō implebitur pecunia. Nota q̄ diuitie nō solū nō inducūt sufficientia sed nec inducunt sapientia. quia dicit Sen. Quid p̄sunt stulto multe diuitie dñ per eas nō possit fieri sapiens.

Istud est tertium metrum huius tertij qd dicitur archilogiciū ab iuētoze iābicū a pede p̄domi nate cui p̄ingitur metrum elegiacū. In quo metro phia inuehit p̄tra auaros quos in p̄nti vita solitudo diuitiarū affligit z in morte derelinquit z dicit Quāuis diues auarus fluēt. i. abūdate auri gurgite. i. multitudie cogat. i. p̄greget siue coaceruet opes nō expleturas suā cupiditate z quāuis diues oneret. i. p̄emat colla sua baccis. i. gēmis p̄ciosis rubri litoris. i. rubri maris qz gēme colligunt in litorē rubri maris z quāuis scindat. i. diuidat arādo rura opima. i. agros fecūdos cete no boue. i. cū centū bobus. adhuc cura mordax. i. sollicitudo nō deserit ip̄z supstite. i. viuente. z leues opes que leuif trāseūt nō comitant ip̄m tñ dñm. i. mortuū. Nota q̄ circa litterā gurges s̄m Uguicionē z Isidorū libro etymologiarum est locus alt°. i. p̄fundus in flumine z in p̄posito signat abundantē affluentia auri. Itē s̄z Uguicionē bacca p̄ duplex e inuenit p̄stū p̄ fructū oliue vel lauri vel p̄ quolibet fructū aliq̄n aut inuenit p̄ gēma p̄ciōsa z sic sumit hic Itē diues auarus duplici malo p̄mitur. in p̄nti vita sp̄ sollicitat. z post mortē nihil ipsum de diuitijs comitat. de quo diuite loquitur Manus in li. de plātu nature dicens. Et loculis varia numoz sercula dñet. Imponit p̄prio diues iciunia v̄ntri. Itē ioculatur ocellis diues in argento s̄ venter philosophari cogit.

Prosa quarta tertij libri. De eo satis dixit qd per diuitias sufficientia adipisci

Quis autem modus est. q̄ pellat diuitijs indigentia? Nū enī diuites esurire nequeūt? Nū sitire nō p̄nt? Nū frigus hybernū pecuniosoz mēbra non sentiūt? Sed adest iniquies opulētis quo famē satiet: quo sitim frigusqz depellant. Sed hoc modo p̄solari qui dez diuitijs indigentia potest. auferri penitus non pōt. Nā si hec hians semp atqz aliquid p̄scens opibus explet maneat necesse ē que possit expleri. Taceo q̄ nature minimū qz auaricie nihil satis est. Quare. si opes nec summouere indigentia p̄nt. z ipse suā faciūt. quid est q̄ eas sufficientia p̄stare credatis?

Metz. iij. Tertij libri

Quāuis fluente diues auri gurgite
Nō expleturas cogat auarus opes
Oneretqz baccis colla rubri litoris
Ruraqz centeno scindat opima boue
Nec cura mordax deseret superstitem
Defunctūqz leues non comitantur opes

Itē s̄z Uguicionē bacca p̄ duplex e inuenit p̄stū p̄ fructū oliue vel lauri vel p̄ quolibet fructū aliq̄n aut inuenit p̄ gēma p̄ciōsa z sic sumit hic Itē diues auarus duplici malo p̄mitur. in p̄nti vita sp̄ sollicitat. z post mortē nihil ipsum de diuitijs comitat. de quo diuite loquitur Manus in li. de plātu nature dicens. Et loculis varia numoz sercula dñet. Imponit p̄prio diues iciunia v̄ntri. Itē ioculatur ocellis diues in argento s̄ venter philosophari cogit.

Prosa quarta.

nō potest. Nūc vult ostēdere qđ dignitas pro magno nō est habēda que malū magis ociosum quā clarum efficit.

Sed dignitates honorabilem reuerendum qđ cui prouenerint reddunt?

quēs nō est in eis vera beatitudo. Et p̄rio p̄ponit qđ dignitates faciūt honorabile. secūdo im̄pbat ibi. Nū vis. Primo dicit. Sed dignitates reddūt hoīem honorabile z reuerendū cui p̄uenierint. Nota honor est exhibitio reuerentiae alicui i testimoniū virtutis. sicut accipit ex. iij. c. ethicozū. Vel aliū honor est opinionis benefactiue signū. vt dicit Aristoteles li. r̄heroz. Quando enī opinamur nobis posse bene fieri ab aliquo. ipsum honoramus. Sed reuerentia est accens ac matura grauitas fm̄ Tullium.

Nū vis ea ē magistratibus vt vtentiū mētibus virtutes inserant. vitia depellant? Atqui nō fugare: sed illustrare potius nequitia solēt. Quo fit vt indignemur eas sepe nequissimis hoībus cōtigisse. Vñ Catullus licet in curuli Noniū sedentē: strumā tamē appellat. Vides ne q̄ntū malis dedecus adijciant dignitates? Atqui minus eozū patebit indignitas si nullis honoribus inclarescāt. Tu quoq; nū tandē tot periculis adduci potuisti vt cū Decorato gerere magistratum putares. cū in eo mētē nequissimi scurre delatoris qđ respiceres. Nō enī possumus ob honores reuerentia dignos iudicare. quos ipsis honoribus iudicamus in dignos. At si quē sapientia predictū videres. nū posses eū vel reuerentia. vel ea qua est predictus sapientia nō dignū putare? **B.** Minime. **P.** Inest enī dignitas p̄pria virtuti. quā protinus in eos quibus fuerit adiuncta transfundit. Quod quia populares facere nequeunt honores. liquet eos p̄p̄iam dignitatis pulcritudinem non habere.

corato. i. tali viro magistratū gereres cū in eo respiceres mentē nequissimi scurre z delatoris: q. d. nō. Nūquid possumus iudicare dignos reuerentia ob honores. i. p̄pter dignitates: quos iudicamus indignos ipsis honoribus. i. dignitatibus: q. d. nō. Et si quē videres predictū sapia licet non hēe dignitatē nūquid posses eū nō putare dignū reuerentia vel sapientia qua predictus esset: q. d. nō posses eū iudicare indignū sapientia z virtute sua. qz p̄pria dignitas inest virtuti quā virtus transfundit i eos quibus fuerit adiuncta. z qz populares honores hoc facere nequeūt. liquet. i. manifestū est eos p̄p̄iam pulcritudinē dignitatis nō hēe. Nota qđ ex lra pōt formari talis rō

Ista est quarta p̄sa huius tertij in qua p̄bat p̄bia qđ dignitates temporales nō p̄ferūt honorē z reuerentiā quā p̄mittere vident. z p̄ conse

faciūt honorabile. secūdo im̄pbat ibi. Nū vis. Primo dicit. Sed dignitates reddūt hoīem honorabile z reuerendū cui p̄uenierint. Nota honor est exhibitio reuerentiae alicui i testimoniū virtutis. sicut accipit ex. iij. c. ethicozū. Vel aliū honor est opinionis benefactiue signū. vt dicit Aristoteles li. r̄heroz. Quando enī opinamur nobis posse bene fieri ab aliquo. ipsum honoramus. Sed reuerentia est accens ac matura grauitas fm̄ Tullium.

Hic p̄bia im̄pbat p̄positū qđ duplici via. i. qđ dignitates nō p̄ferūt honorē z reuerentiā. Primo qz malis sepe eueniūt. secūdo qz p̄ dignitates vitia improbozū innotescūt. tertio qz opinione hoīm vilescunt. quarto qz t̄porū mutatiōe splēdere cessant. secūda ibi. In quo. tertia ibi. Atqui vt agnoscas. q̄rta ibi. Sed hoc apud exteras. Primo dicit. Nū p̄ nūquid ea vis. i. t̄lis virtus est magistratibus. i. dignitatibus vt inserant virtutes mētibus vtentiū eis vt depellant vitia: q. d. nō. vñ ibidē. Atqui p̄ certe dignitates nō solēt fugare nequitia s̄ potius illustrare. i. manifestare. quo fit. i. p̄pter qđ fit vt nos indignemur eas sepius contigisse hoībus nequissimis. vñ Catullus qui erat vir sapiens z virtuosus Noniū qui erat hō viciosus appellat strumā. licet viderit ip̄m sedentē in curuli. i. in sede dignitatis iudiciaria. Vides igit quātū dedecus dignitates adijciant malis hoībus z manifestant eos eē p̄emptibiles a bonis. atq; p̄ certe indignitas. i. malicia eozū min⁹ p̄tēbit si nullis honoribus inclarescant. i. splēdeant. o. boeci nūquid tu potuisti tot periculis adduci. i. affligi vt cū Decorato.

Libri tertij.

Illud quod adueniens alicui non profert: et non adueniens non aufert honorem. illud non facit vere honorabile. sed dignitates non profert honorem cui adueniunt. nec tollunt si non adueniunt. § 2. Minor probat quod honor sequitur virtutem ex iij. ethicorum. Unde viciosum nullo honore dignum reputamus in quacumque dignitate fuerit. sed solum virtuosum etiam si non sit in dignitate. Cum igitur dignitates temporales non profert virtutem: nec tollat vicia: manifestum est quod honorabile non faciunt. **Nota** Catullus erat vir sapiens et virtuosus qui Nonium sedentem in curuli ex animi indignatione vocabatur strumam eo quod viro tam malicioso collata fuit dignitas. Est autem struma pegeries humorum in collo. sub hac autem similitudine ipsum appellabat strumam. quia in pectore habuit pegerie vicio. **Nota** quod rex Theodericus voluit quedam nomine Decoratum violenter intrudere in magistratum ut vna cum Boetio republicam gereret cuius nequitiam Boetius detestatus recusavit sibi associari propter quod Boetius multis iniurijs afflictus fuit a rege Theoderico. **Nota** quod scurra secundum Uguitionem idem est quod leccator vel vaniloquus. proprie autem dicitur qui sequitur curiam gratia cibi. **Nota** quod virtus facit hominem reuerendum et nobilem. non dignitas quia dicitur Seneca. xliij. epistola. Virtus non accipit Platonem nobilem et reuerendum sed fecit. quis enim est generosus: virtuosus: et dignus: nisi qui ad virtutem est bene dispositus: non facit hominem nobilem atrium plenum famosis imaginibus et numis. sed animus et virtus supra fortunam surgens.

Dic phia probat secundam via quod dignitates non faciunt hominem nobilem. et honorabile. quia vicia in proborum manifestant: dicens. In quo: scilicet quod dignitas aduenit malis: illud est animaduertendum quod si aliquis eo est abiectior. i. vilior quo. i. quanto magis pretulit a pluribus. cum dignitas nequeat facere improbos reuerendos: ipsos facit despectiores quos pluribus ostentat. verum pro sed hoc non est impune. i. dignitas non facit hec impunita. quia improbi pariter vicem reddunt dignitatibus quas ipsi commaculant sua praeiudicatione. quod dicitur. sicut dignitas maculat improbos. quia eorum malicia manifestat. sic e contra improbi commaculant dignitates. **Nota** per dignitates vicia in proborum innotescunt. quia principatus virum ostendit. cum igitur viciam faciat hominem contempibilem. temporalis dignitas adueniens improbis facit eos despectiores. **Nota** Iuuenalis poeta. Omne autem viciam tanto despectus in se Crimen habet. quanto quod peccat maior habetur. **Et** Seneca. Loco ignominie apud indignum est dignitas

Dic phia probat tertiam via quod dignitates non faciunt reuerendum. quia opinione hominum vilescunt. qui ei dignitatibus funguntur quibus a suis honorantur tamen apud extraneos homines non curantur. ut ab illis qui sunt alterius dioecesis. vnde dicitur. Atque ut tu cognoscas veram reuerentiam que est britanorum: non posse perungere alicui homini per has dignitates vmbrales. i. transitorias ad modum vmbre. sic collige. Si quis homo fundus. i. usus multiplici consularum. i. dignitate: deuenit forte in barbaras nationes. i. extraneas gentes. facit ne honor consularum ipsum venerandum barbaris: quod dicitur. non. Atque pro certe. si hoc scilicet facere reuerendum: est naturale munus dignitatibus: nullo modo cessarent ab officio suo quoquo. i. quocumque loco gentium. sicut ignis ubique terrarum nunquam desistit calere. i. cremare. Sed quoniam id scilicet reuerendum facere: eis auerit fallax opinio hominum et non propria vis: illico. i. statim vanescunt cum ad eos venerint qui non estimant eas esse dignitates sicut sunt nationes barbarice. i. extraneae. **Nota** quod res non desinitur a sua propria operatione. cum enim operatio sit finis habentis operationem: secundo celi et mundi. res desinitur a sua operatione desinitur a suo fine. et sic esset frustra. Si ergo facere

In quo illud est animaduertendum magis. Nam si eo abiectior est quo magis a pluribus quisque pretulitur cum reuerendos facere nequeat quos pluribus ostentat: despectiores potius improbos dignitas facit. Verum non impune. Reddunt namque improbi pariter dignitatibus vicez quas sua contagione commaculant

Atque ut agnoscas veram illam reuerentiam per has vmbrales dignitates non posse perungere: sic collige. Si quis multiplex consulatus: in barbaras nationes forte deuenit. venerandum ne barbaris honor faciet? Qui si hoc naturale munus dignitatibus foret: ab officio suo quoquo gentium nullo modo cessarent. Sicut ignis ubique terrarum nunquam tamen calere desistit. sed quoniam id eis non propria vis. sed hominum fallax adnectit opinio. vanescunt illico cum ad eos venerint qui dignitates eas esse non estimant.

Atque ut agnoscas veram illam reuerentiam per has vmbrales dignitates non posse perungere: sic collige. Si quis multiplex consulatus: in barbaras nationes forte deuenit. venerandum ne barbaris honor faciet? Qui si hoc naturale munus dignitatibus foret: ab officio suo quoquo gentium nullo modo cessarent. Sicut ignis ubique terrarum nunquam tamen calere desistit. sed quoniam id eis non propria vis. sed hominum fallax adnectit opinio. vanescunt illico cum ad eos venerint qui dignitates eas esse non estimant.

Prosa quarta.

reuerendū esse naturalis operatio dignitatū vbiq; gentiū facerent hominē reuerendum. sed vide mus q; dignitates faciūt aliquē reuerendū apud suos. apud extraneos nō faciūt ipm reuerendū.

Sed hoc apud exteras nationes Inter eos apud q̄s ^{fr} **orte sūt. Num ppetuo pdurant? Atq; p̄ctura: magna olim potestas. nūc inane nomē. 7 senatorij census grauis sarcina. Si quis quondā populi curasset annonā magnus habebatur. Nūc ea p̄fectura quid abiectius? Ut enī pauloante diximus: qd̄ nihil habet p̄rij de/ coris: opinioe vtentiū nūc splēdorē accipit: nūc amit tit. Sic igitur reuerendos facere nequeūt dignitates si vltro improborū cōtagione sordescunt. si mutatioe tempoz splendere desinūt. si gentiū estimatione vile/ scunt. quid ē quod in se expetende pulcritudinis. ha/ beant. ne dum alijs prestent?**

amittit. Et tunc epilogat dicens. Igit si dignitates nequeūt facere reuerēdos vt patet ex prima via. si sordescūt cōtagione. i. vicio im pborū vt patz ex secūda via. si desinūt splendere mutatione tempoz vt docet q̄ta via. si vilescūt estimatione gentiū vt pz ex tertia via. quid est qd̄ habeant in se expetēde. i. desiderande pulcritudinis neduz alijs prestent: q. d. nihil habet pulcritudinis. 7 iō nec eā alijs p̄stare possunt. **Nota q; p̄fectura quondā erat magna dignitas apud Romanos Et dicit ille p̄fectus q; ceteris magistratibus p̄fuit. 7 oēs dignitates in ciuitate Romana atēcel lebat. sed postq; Iulius cesar imperiū inuaserat talis ad imperatorē trāsserebat. 7 diminuebatur eius potestas ita q; nomē illius dignitatis mansit sine re. Item senatoria dignitas magna fuit apud Romanos. q̄a officij senatoroz prius fuit honestū. s. vtilit p̄sulere reipublice. sed postea cō/ pulsi fuerūt senatores ad seruicū vilitati principis in damnū rei publice.**

Metz. iiii. tertij libri.

Quāuis se tyrio superbus ostro

Comeret. 7 niueis lapillis

Inuisus tñ omnibus vigeat.

Luxurie Nero sciuentis

Sed quondā dabat improbus verendis

Patribus indecores curules

Quis illos igitur putet beatos

Quos miseri tribuunt honores

buūt: q. d. nullus. **Nota dicit Nerone sciuentis luxurie. quia eps Linconiensis: noie Precul/ sus narrat q; Nero oia theatra italie 7 grecie plustrans: assumpto vario decore vestitus: cithari/ stas: tragedos: 7 aurigas sepe supasse visus est. tātis libidinibus exagitatus vt nec a matre nec a sorore abstinnisse videbat: reuerētia p̄sanguinitatis. Virū i vxorē duxerat. 7 ipē a viro in vxo rē receptus est. 7 fuit luxurie tā ineffrenate vt retibus aureis piscaret que purpureis funibus ex**

Dic phia pbat q̄ta via que su/ **mis ex hoc q; dignitates: temporuz** **mutatione sordescūt. quod enī ma/** **gna olim fuit dignitas: moderno tē** **pore p̄ nihilo reputat. vñ dicit. S; hoc qd̄ dixi: verū est apud exteras** **natiōes. i. extraneas. s. int eos apd̄** **quos dignitates orte sūt: nō ppetuo** **durāt. Atqui p̄ certe. nā p̄fectura** **olim erat magna potestas apd̄ Ro** **manos. sed nūc est inane nomen. 7** **census. i. p̄ciositas senatorij nunc ē** **gravis sarcina q; oli erat magna di** **gnitas. Et si quis quondā curasset** **annonā populi qui dicebat p̄fectus** **annone: ille magnus habebat. nūc** **illa p̄fectura quid est abiectius: q. d.** **nihil. Ut enī pauloante diximus ni** **hil habz p̄rij decoris quod opinioe** **vtentiū nūc accipit splendore: nūc**

Hic incipit quartū metrū huius tertij qd̄ dici **tur metz fallentiū ab inētoze. da dylia a pede p̄** **dominate. tetrametz a numero pedū. In q; metro** **phia cōfirmat p̄ exemplū q; dignitates nō faciūt** **vere reuerendū 7 p̄sequēs nō est b̄tūdo querē** **da in eis. quia dignitates adueniebant Neroni q;** **peffimus erat 7 ab eo alijs cōferebant. vñ dicit** **in lra. Quāuis supbus Nero sciuentis luxurie co** **meret. i. ornaret se ostro tyrio. i. purpura tināta in** **sanguie tyri. 7 quīs comeret se niueis lapillis. i.** **albis margaritis. tñ ipse vigeat oib; inuisus. i.** **odiosus. nā im pbus Nero dabat verēdis p̄ribus** **. i. reuerendis senatorib; curules. i. tales dignita/** **tes p̄ q̄s sedebant i curulib; indecoris. quia ab** **indigno dabant. Quis igit putet. i. reputet istos** **honores beatos q̄s miseri. i. improbi 7 viciosi tri**

traherant. et lauebant ea frigidis et calidis vnguentis que nunc minus quam mille talentis conficit. et nihilominus ipse Nero tam viciosus. dignitate imperiali adeptus est. imo etiam alijs dignitates largitus est.

Prosa quinta tertii libri
Regno vel potentatu beatos non fieri

Hec est quinta prosa huius tertii in qua ostenditur per se regnum et regni familiaritas non conferant veram potentiam quam permittit et propter quam appetunt. Et primo ostenditur veram potentiam non esse in regnantibus. secundo quod non in regum familiaribus ibi. Nam quod ego. Quod autem in regnantibus non sit vera potentia et per consequens nec beatitudo probatur quatuor vijs. Prima sumitur ex paruitate durationis regnatum. secunda sumitur ex paruitate extensionis. tertia ex annexione timoris. quarta ex defectu securitatis. secunda ibi quod si hec. tertia ibi Expertus sortis. quarta ibi Atque vellem. Primo proponitur intentum per modum questionis dicens. An regna et regum familiaritas valent efficere potentem: et respondet ironice. quidni. id est quare non. efficerent. quando eorum felicitas. id est potestas perpetuo perdurat: quod supple nunc primum arguit. unde subdit. Atqui per certe vetustas plena est exemplorum et etiam potestas et reges mutauerunt suam felicitatem calamitate. Et subdit. O preclara potentia: loquendo ironice: quod nec inuenitur satis efficax ad preservationem sui. Nota nulla felicitas perpetuo perdurat saltem temporalis. hoc patuit prius exemplo vetustatis posito de Creso rege Lydor. Hoc etiam patet exemplis eorum qui erant a tempore Boecij. sicut de imperatoribus Romanis qui crebro circa tempora sua mutabantur. nunc bellis nunc insidijs oppressi vel alio modo abiecti. Et idem testatur Basfredus in poetria dicens. Hoc unum prescire potes quod nulla potestas esse morosa potest. si vis exempla prioris Respice fortunas emicuit illa per eorum florida prosperitas Minos subuertit athenas.

Hic ostenditur quod potestas regia non est vera potestas nec benefica propter paruitatem extensionis eius dicens. Quod si hec potestas regnorum est auctor. id est causa beatitudinis nonne si qua parte defuerit regia potestas: ipsa minuat felicitatem et inducat miseriam. quod dicitur sic. Sed quis humana imperia late tendant. tamen necesse est plures gentes relinqui. quibus quisque regum non imperat. non enim potest esse quod unus omnibus imperet. qui autem parte definit potestas faciens beatos: hac parte subintrat impotentia faciens miseros. hoc ergo modo necesse est in regibus esse maiorem portionem miserie quam felicitatis cum in maiori parte sint impotentes. Nota si potestas regia efficit beatum. ergo ubi est defectus potestatis regie ibi erit defectus beatitudinis. cum igitur plures sint gentes super quas non est potestas unius regis quam que subiaceant sue potestati. sequitur rex in maiori parte erit miser et non beatus. igitur in parte regia non consistit vera beatitudo.

Hic ostenditur quod in regnantibus non sit vera potestas propter annexionem timoris per exemplum dicens. Quidam tyrannus scilicet Dionysius expertus sue sortis. id est fortune: quantum esset anxius. periculum metus. id est timoris sui ipse simulavit. id est similitudine demonstravit terrore gladii super verticem pendens. Que est igitur hec potestas que nequit expellere morsus. id est corrosiones

A vero regna regumque familiaritas efficere potentem valent? Quidni quando eorum felicitas perpetuo perdurat. Atqui plena est exemplorum vetustas. plena etiam potestas etas. qui reges felicitatem calamitate mutauerunt. O preclara potentia. que nec ad conservationem quidem sui: satis efficax inuenitur.

Nota nulla felicitas perpetuo perdurat saltem temporalis. hoc patuit prius exemplo vetustatis posito de Creso rege Lydor. Hoc etiam patet exemplis eorum qui erant a tempore Boecij. sicut de imperatoribus Romanis qui crebro circa tempora sua mutabantur. nunc bellis nunc insidijs oppressi vel alio modo abiecti. Et idem testatur Basfredus in poetria dicens. Hoc unum prescire potes quod nulla potestas esse morosa potest. si vis exempla prioris Respice fortunas emicuit illa per eorum florida prosperitas Minos subuertit athenas.

Quod si hec regnorum potestas beatitudinis auctor est. nonne si qua parte defuerit. felicitatem minuat. miseriam impotet? Sed quis late humana tendant imperia. plures necesse est gentes relinqui quibus regum quisque non imperet. Qua vero parte beatos faciens desinit. potestas. hac impotentia subintrat que miseros facit. Hoc igitur modo maiorem regibus inesse necesse est miserie portionem

Expertus sortis sue periculorum tyrannus: regni metus pendens supra verticem gladii terrore simulavit. Que est igitur hec potestas: que solitudinum morsus expellere que formidinum aculeos vitare nequit?

Expertus sortis sue periculorum tyrannus: regni metus pendens supra verticem gladii terrore simulavit. Que est igitur hec potestas: que solitudinum morsus expellere que formidinum aculeos vitare nequit?

Prosa quinta

solicitudinū. nec p̄t vitare aculeos. i. stimulos formidinū. i. timorū. q. d. epilis. i. pua est talis p̄as. Nō q̄ Dionysius fuit q̄dā rex q̄ cū req̄reret a q̄daz suo familiari q̄re sp̄ tristarēt/ cū tū ip̄ haberet vitā beatā. Iste Dionysius volēs sibi designare cām sue tristitie: iussit eū poni int̄ epulas lautas. et sibi sup̄ d̄tice iussit suspendi gladiū acutū tenui filo. Iste viso gladio p̄rerritus: epulari nec lerari potuit. Cui dixit Dionysius Talis est enī vita mea quā tu beatā putabas. sp̄ enī mortē mihi iminentē p̄uideo. Considera ḡ quō felix esse poterit qui timē non desinit.

Atqui vellent ipsi vixisse securi. s̄ nequeūt. Dehinc de p̄tate glorian̄. An tu potentē censes: quez videas velle qd̄ nō possit efficē? Potentē censes/ qui satelli/ te latus ambit: qui quos terret/ ipse plus metuit? qui vt potens esse videat̄ in seruentium manu situm est. i. p̄ficē velle qd̄ nō p̄t. q. d. nō est potens. An. i. nunq̄d illū censes potentē q̄ ambit. i. circundat latus suū satellite. i. multitudie. q̄ plus metuit illos q̄s ipse t̄ret. q̄ vt videat̄ potens. strū. i. locatū est in manu seruentiū. q. d. nō est potens. Nō ex l̄ra p̄t formari tal̄ rō. Illud qd̄ nō facit hoiez securū: hoc nō facit vere beatū. s̄ potētia tp̄alis est hmōi. igit̄ zc. p̄na est nota. qz q̄nto maior potentia/ tanto minor securitas. Nō reges securi esse nō p̄nt qz incōmoditates iminentes non p̄nt nō formidare. Narrat enī Valerius de Dionysio. s̄ dicto q̄ in tātū timuit tonsores barbarū q̄ si lias suas docuit detondē barbas. Ip̄is aut̄ senescentib⁹ p̄cepit vt barbā z capillos sibi aburerēt z lectū cubicularē in lata fossa fecit in quē se ligneo ponte recepit. qz satellites z barbaros timuit.

Nam quid ego de regū familiarib⁹ disseram. cū regna ipsa tante imbecillitatis plena demonstrē? quos qui dem regia potestas: sepe incolumis. sepe autē lapsa p̄sternit. Vero Senecā familiarē p̄ceptorēq̄ suū: ad eligende mortis coegit arbitriū Papinianū diu int̄ aulicos potentē. militū gladijs Antoninus obiecit. At/ qui vterq̄ potentie sue renūciare voluerunt. Quoz Seneca opes etiam suas tradē Neroni se qz in oculū p̄ferre conatus est. s̄ duz ruituros moles ipsa trahit: neuter qd̄ voluit effecit. Que est igit̄ ista potētia quā pertimescūt habentes: quā nec habere cū velis: tutus sis. et cū deponē cupias/ vitare non possis?

Papinianū suū familiarē diu potentēz int̄ aulicos. z fuit scriptor legū. Cū at̄ vterq̄ Senecaz Papinian⁹ vellent renūciare sue potentie. p̄t crudelitate p̄ncipū voluerūt se s̄trahē ab eis. qz duoz Seneca conatus ē opes suas tradē Neroni vt ip̄m placaret. z voluit se p̄ferre i oculū. i. i vitā solitariā. s̄ dū ipsa moles. i. magnitudo potētie ēbit ipsos ruituros. i. casuros. neuter effecit qd̄ voluit. Que est ḡ ista potētia quā h̄ntes primescūt. quā cū h̄re velis/ nō sis tut⁹. z cū deponē cupias: vitare nō possis: vt patuit de Seneca et Papiniano. Nō Nero fingeat se magistrū suū Senecā timē postq̄ Impator fact⁹ est sic in puericia. vñ mādauit sibi vt gen⁹ mortis eligēt qz viuē nō posset. Seneca cibo z potu satiatus: apire fecit venā. z bibēs de anulo venenoso interijt. An etiq̄ enī potētes z nobiles s̄ gēma anulū venenū portabāt vt siquid aduersi eos p̄tigisset ad mortē p̄fugerēt. Itē Antonin⁹ ex̄ns impator i suos tyrānizauit. q̄ papinianū suū familiarē diu int̄ aulicos potentē: gladijs militū occidi fecit. Ex q̄bus pz quō regia p̄as incolumis/ sepe suos familiares p̄sternit. Quō at̄ regia p̄as lapsa p̄sternit suos familiares ex hoc patz. Cū enī familiares imitantē regīa p̄tatem: necesse est vt ipsa deficiente: etiā ip̄s familiares deficiant.

Dic p̄bia ont̄ idem q̄rta rōne q̄ sumit̄ ex defectu securitatis. d. Atq̄ p̄ certe ip̄i reges vellent vixisse securi s̄ nequeūt. i. nō p̄nt. dehinc. i. ex q̄ sequit̄ q̄ securi eē n̄ p̄nt quō glant̄ de sua p̄tate qd̄ nō est faciendū. qd̄ p̄bat. d. An. i. nunq̄d tu potentē censes. i. iudicas illū quē videas efficē

Dic p̄bia ont̄ q̄ i familiarib⁹ nō p̄sistit vera potentia. z excludit q̄n dā obiectionē ibi. An p̄sidio P: o/ bat ḡ q̄ familiaritas reguz nō facit eē vere potentē/ cū hmōi familiaritas nō possit retinēi ad nutū. z ip̄a retenta frequēt̄ ḡgit i nocuentū. Dic ḡ Nā qd̄ ego disserā. i. dicā de familiarib⁹ regū cum ipsa regna de monstrē esse magne imbecillitatis q̄s. i. familiares regū regia p̄as incolumis. i. sana sepe p̄sternit. z ipsa regia p̄as lapsa etiā p̄sternit ip̄os. Quō aut̄ regia p̄as incolumis destruat suos familiares: docet p̄ exēpla. d. Nero coegit Senecā famili arē suuz p̄ceptorē. i. magistrū ad arbitriū eligēde mortis. Antonin⁹ impator obiecit gladijs militū Papinianū suū familiarē diu potentēz int̄ aulicos. z fuit scriptor legū. Cū at̄ vterq̄ Senecaz Papinian⁹ vellent renūciare sue potentie. p̄t crudelitate p̄ncipū voluerūt se s̄trahē ab eis. qz duoz Seneca conatus ē opes suas tradē Neroni vt ip̄m placaret. z voluit se p̄ferre i oculū. i. i vitā solitariā. s̄ dū ipsa moles. i. magnitudo potētie ēbit ipsos ruituros. i. casuros. neuter effecit qd̄ voluit. Que est ḡ ista potētia quā h̄ntes primescūt. quā cū h̄re velis/ nō sis tut⁹. z cū deponē cupias: vitare nō possis: vt patuit de Seneca et Papiniano. Nō Nero fingeat se magistrū suū Senecā timē postq̄ Impator fact⁹ est sic in puericia. vñ mādauit sibi vt gen⁹ mortis eligēt qz viuē nō posset. Seneca cibo z potu satiatus: apire fecit venā. z bibēs de anulo venenoso interijt. An etiq̄ enī potētes z nobiles s̄ gēma anulū venenū portabāt vt siquid aduersi eos p̄tigisset ad mortē p̄fugerēt. Itē Antonin⁹ ex̄ns impator i suos tyrānizauit. q̄ papinianū suū familiarē diu int̄ aulicos potentē: gladijs militū occidi fecit. Ex q̄bus pz quō regia p̄as incolumis/ sepe suos familiares p̄sternit. Quō at̄ regia p̄as lapsa p̄sternit suos familiares ex hoc patz. Cū enī familiares imitantē regīa p̄tatem: necesse est vt ipsa deficiente: etiā ip̄s familiares deficiant.

Hic pbia excludit obediētionem. Posset enī aliq̄s dicē q̄ hō p̄t p̄seruari in sua potētia p̄ amicos. vñ q̄ aliq̄ p̄dūt p̄tātē: est p̄t̄ defectū amīcoz. hoc excludit p̄bia. d. q̄ hoc nō p̄t esse verū de amīcis q̄ fortūa p̄ciliant. de amīcis at̄ q̄ hō p̄t p̄ciliant: nō est hic loquēdū. cū nō p̄putent̄ int̄ hō fortūe de q̄b̄ h̄ loq̄mur. Un̄ dīc̄ in lra An p̄fidio. i. auxilio s̄t amīci q̄s nō h̄tus/ h̄ fortūa p̄ciliat. q. d. nō. Hoc p̄bat p̄ locuz ab oppositis sc. Quē felicitas. i. fortūa fecit amīcū/ illū infortunū faciet inimicū. q̄ hō pestis est efficacior ad nocēdū q̄ familiaris inimicū. q. d. nlla. qz inimicitia illi^o cauē nō possum^o. cū ei p̄stent secreta nra p̄t familiaritatē. Nō de amīcis sophisticis loquit̄ Sen. i. ep̄ Qui vtilitatis causa assumpt^o fut̄ erit tādū placebit q̄dū vtil̄ fuerit. Amīcoz turba flozētes circūfedit. h̄ circa euersos solitudo ē. Un̄ poeta Nā p̄cio q̄situs amor/ cū munē cedit. In q̄ntū durat largitio: durat amīc^o. Alter poe/ ta Dū fortuna tonat fugientes fret amīcos. Nā q̄s amet/ q̄s nō. vera p̄cella docet. Et alter poe/ ta Dū zephyrus flabat multis comitabar amīcis. Ast oīs aq̄lo turbine flāte fugat. Et Horacius Porca formice nunq̄s ad inania tendūt Null^o ad amīssas ibit amīc^o opes. Qu autē familiaris inimic^o multū noceat dīc̄ poeta. Plus nocet vt nostis ad cūcta domestic^o hostis. Et res ipsa docet qualif̄ ipse nocet.

Hic incipit metz q̄ntū h^o tertij qd̄ d̄ partemiacū ab inuētoze. anapsticū a pede p̄dnante. ca talectiū qz vna syllaba deficit ad metri p̄fectionē. In q̄ met^o p̄bia oñt quō vera potētia sit adq̄redā. d. q̄ vera potētia p̄sistit in rēp̄mēdo viciosos motus: vel p̄cupias inordinatas qz sine hoc nlls est vere potens/ q̄ntūcūq̄ d̄nēt. Dīc̄ s̄ Ille q̄ vult se esse potente: domet aios feroces. i. crudelēs. qz crudelitate hō assilāt feris. nec sūmittat colla victa libidine p̄cupie fedis habenis. i. victiosis motib^o. Licet enī tellus indica. i. fra indie tremiscat tua iura loqe. i. lz ptās tna extēdat se ad indiā. et lz tibi fūiat vltia thyle q̄ est insula vlē Britāniā. a q̄ vni^o diei navigatione puenit ad p̄gelatū mare. vbi sol facit solsticiū estiuū. z vlē nō p̄gredit. tū nō posse pellē atras curas. i. obscuras sollicitudines. et fugare miserās q̄relas supueniētes ex aduersitate fortune: nlla est potētia. Nō q̄ vere potens ē q̄ sen/ tualitate subijcit rōni. Un̄ Sen Si vis oīa tibi subijcē: subijcē te rōni. Multos enīz rēreris si rō te rērerit. Et Ar. iij. et̄b. Quēadmodū puez oportet vinē fm̄ p̄cepta pedagogi: ita oz p̄cupiscibile p̄sonare rōni. Itē Sen Magnū imperiū regū q̄ sibi ipsi d̄nat. fortior est q̄ cupiditate vincit q̄ q̄ hostē subijcit. Est enī dulcissimū vincē se ipm̄. Et Galon fortior est expugnator animi expugnatore vbiū

Prosa sexta Gloria beatos fieri nō posse

Ista est sexta p̄ia h^o tertij in qua p̄bia oñt q̄ glā mūdāna nō spēdat ad verā b̄titudinē: nec facit vere beatū. Et p̄mo oñt h̄ de glā p̄prie virtutis. 2° de glā q̄ puenit ex nobilitate sanguis. ibi Jā hō. P̄rio oñt intē tū de glā q̄ puenit ex laude false virtutis. 2° de illa glā q̄ ex veris meritis p̄cedit. ibi. Que s̄ etiā. P̄rio intēndit talē rōnem. Illud qd̄ est fallax non spēdat ad b̄titudinē/ nec facit beatū. h̄ glā false adq̄sita est fallax. igit̄ zc. Un̄ dicit in lra Glā hō q̄ fallax sit et q̄ turpis supple satis p̄z. Qu at̄ sit fallax p̄bat auctē cuiusdā poete q̄ tragedias p̄posuit. et nōnulli dicūt de Pacubio sumptū fuisse. Et dīc̄ Un̄ tragicus qd̄a exclamat. et ponit auctētem ei^o in greco q̄ tātm̄ sonat in latino O glā glā in milib^o hōim/ nihil aliud facta es q̄

An p̄sidio sūt amīci: q̄s nō h̄tus h̄ fortūa p̄ciliat? S̄z quē felicitas amīcū fecit: infortunū faciet iūmicū. Que

hō pestis efficacior ad nocēdū/ q̄ familiaris inimic^o? Nō de amīcis sophisticis loquit̄ Sen. i. ep̄ Qui vtilitatis causa assumpt^o fut̄ erit tādū placebit q̄dū vtil̄ fuerit. Amīcoz turba flozētes circūfedit. h̄ circa euersos solitudo ē. Un̄ poeta Nā p̄cio q̄situs amor/ cū munē cedit. In q̄ntū durat largitio: durat amīc^o. Alter poe/ ta Dū fortuna tonat fugientes fret amīcos. Nā q̄s amet/ q̄s nō. vera p̄cella docet. Et alter poe/ ta Dū zephyrus flabat multis comitabar amīcis. Ast oīs aq̄lo turbine flāte fugat. Et Horacius Porca formice nunq̄s ad inania tendūt Null^o ad amīssas ibit amīc^o opes. Qu autē familiaris inimic^o multū noceat dīc̄ poeta. Plus nocet vt nostis ad cūcta domestic^o hostis. Et res ipsa docet qualif̄ ipse nocet.

Metz anapelticū parreniacum.

O si se vult esse potente
Animos domet ille fero
Nec victa libidine colla
Cecis
Fedis summittat habenis
Etenim licet Indica longe
Tellus: tua iura tremiscat
Et seruiat vltima thyle
Lamen atras pellere curas
Miseras qz fugare querelas
Non posse: potentia non est.

Oloria hō q̄ fallax sepe q̄ turpis est. Un̄ nō iniuria tragicus exclamat O glā o glā milib^o hōim mortaliū nihil aliud facta nisi auriū inflatio magna. Plures enī magnū sepe nomē: falsis vulgi opinibus abstulerūt. Quo qd̄ turpius excogitari p̄t: Nā q̄ falso p̄dicant: suis ipi necesse ē laudib^o erubescant. Glā hō q̄ fallax sit et q̄ turpis supple satis p̄z. Qu at̄ sit fallax p̄bat auctē cuiusdā poete q̄ tragedias p̄posuit. et nōnulli dicūt de Pacubio sumptū fuisse. Et dīc̄ Un̄ tragicus qd̄a exclamat. et ponit auctētem ei^o in greco q̄ tātm̄ sonat in latino O glā glā in milib^o hōim/ nihil aliud facta es q̄

Prosa sexta

magna aurium inflatio. quod manifestat dicentes Plures ei magnam nomen. i. gloriam abstulerunt. i. false receperunt falsis opinionibus vulgi. Et ont quod homini gloria sit turpis dicentes Quo. s. ia dicto. s. h. e. glaz fallis opinionibus quod turpi excogitari potest. q. d. nihil. Na quod falso predicant. i. laudant nec est ut erubescant suis laudibus. **N**o quod s. z. Tull. gla est frequens fama cum laude. Et est duplex. vana et vera. Vana gla est quod nullo proficiete pcedit i esse. Vera est quod nullo proficiete non pcedit i ee. fama autem est cognitio alicuius non solum in prope quod est i remoto. **N**o quod fama inducit fallam glaz. s. gla erubescencia. na erubescencia est crime in glarois causatum ex aliq turpi perpetrato. **C**u autem aliqs se cogitit false adqsisse glaz. tunc h timet manifestari. ex cuius manifestatone incidit i glarione z verecundiam.

Que si etiam meritis pqsitate sint: quod tamen sapientis adiecerint psciencie: quod bonum suum non populari rumore. s. psciencie veritate metit. **Q**ue si h ipm. ppagasse nomen pulchre videtur psequens est ut fedum non extedisit iudicet. **S**z cum (vt paulo ante disserui) plures ees gētes nec sit ad quos vni? fama hominis neqat puenire: fit ut que tu estimas esse gloriosum: proxima parte trax videat iuglorius. **I**nt hec xpo: popularē gratiā nec pmemoratiōe quod dignā puto. q nec iudicio puenit: nec vnqz firma pdurat.

trax nec sit nomen non eepagatum nec eep maiori parte miser ee. **D**ic q si h ipm pulchre videt. s. ppagasse. i. diuulgasse nomen. i. glaz: psequens est ut iudicet fedum non extedisit nomen. s. sicut paulo ante disserui nec est ee plures gētes ad quas fama vni? hominis neqat puenire. fit. i. cogitit vt p maxima parte trax ille videat iuglorius: que tu estimas gloriosum. Et qz aliqs dicet. sufficit ad britudinem quod homo sit gloriosus i populo suo: hudo fanore populi. **D**icit pbia. iter hec bona q sit i opatiōe xtuosa na puto graz popularē dignā pmeoratiōe q nec iudicio recte rōis puenit nec vnqz firma pdurat. **N**o quod sapienti non est cura de gla. qz dic **P**acrob. **S**apies fructu i pscia ponit. stultus autem i gla. **E**t **S**eneca **C**oliciētia potius qz fama attēde h pleriqz fama. pauci psciētia verent. **N**o quod fama popularis non puenit ex recto iudicio rōnis. **P**l? ei plures sequit incliatione senti? qz iudiciu rōnis. **N**ec etiā fama eoz ppetue durat. qz s. z diuersas passiones vulgi variat fama plū. vñ vulgares iudicant s. z pcupiaz non fm rei veritate. p tato siles sē aub? qz itutu nox illūinat z dies cecat ex. isy. h? p. a. iij

Ita xpo qz sit inane. qz futile nobilitatis nomen quod non videat: qz si ad claritudinem refert aliena est. **V**ideat naqz ee nobilitas quod de meritis veniens laus parētū. **Q**ue si claritudinē pdicatio facit: illi sint clari nec est quod pdicatur. **Q**uare splēdidū te. si tuā non hēs. aliena claritudo non efficit

nec. i. ad glaz: aliena est ab ill? q se nobiles ee glant. qd pbat p diffinitionē nobilitatis. d. **N**aqz nobilitas videt ee quod laus veniens de meritis parētū. q si pdicatio. i. laus fac claritudinē nec est vt illi sint clari q pdicant. i. laudant. hmoi autem sūt parētes. no tu. qre si non hēs tuā claritatē q ex lau de tua pueniat: aliena claritudo non efficit te splēdidū. i. glōsū. **N**ōndū quod nobilitas sāguis est inane et futile nomen. qz nihil vere nobilitat hoiez nisi sūt. vñ **A**lan? i li. de plādu na. **Q**uid tibi nobilitas quod claz nomen auoz. **S**i fu? virtijs fact? es ipe tuis. **I**te **N**obil? est ei si qz virtute refulgz. **D**e gener? est solus cui mala vita placet. **E**t paup? **V**eric? **N**o psigne gen? nec claz nomen auoz. **S**z p? bitas vera nobilitate viget. z **S**eneca **N**emo est melior altero nisi quod rectius ingentiū hz altero et

Que si quod est i nobilitate bonū. id arbitror esse solū vt imposita nobilib? necessitudo videat. ne a maiorū virtute degeneret

Vic pbia pbat quod gla metis ad quod sita non spectat ad britudine: itedēs talē rōnē. **I**llud non spectat ad britudine de quod nulla est cura sapienti. s. de gla etiā meritis adqsitā nulla est cura sapienti. s. zc. **M**aior est nota. **N**az sapiēs maxime curat britudine cuz sit maxime felix. z. et h. **M**inorē ponit i lra. d. **Q**ue. s. laudes spectātes ad glaz lz sint pqsitate meritis quod tamē adiecerit psciētie sapientis quod bonum suū metit non rumore populi sed veritate psciētie. q. d. nihil. **S**cdō. pbat idē p locū ab opposit. dicēs quod si pulchre est ppagasse nomen. s. miser est nomen non ppagasse. s. cum magna parte trax nec sit nomen non eepagatum nec eep maiori parte miser ee. **D**ic q si h ipm pulchre videt. s. ppagasse. i. diuulgasse nomen. i. glaz: psequens est ut iudicet fedum non extedisit nomen. s. sicut paulo ante disserui nec est ee plures gētes ad quas fama vni? hominis neqat puenire. fit. i. cogitit vt p maxima parte trax ille videat iuglorius: que tu estimas gloriosum. Et qz aliqs dicet. sufficit ad britudinem quod homo sit gloriosus i populo suo: hudo fanore populi. **D**icit pbia. iter hec bona q sit i opatiōe xtuosa na puto graz popularē dignā pmeoratiōe q nec iudicio recte rōis puenit nec vnqz firma pdurat. **N**o quod sapienti non est cura de gla. qz dic **P**acrob. **S**apies fructu i pscia ponit. stultus autem i gla. **E**t **S**eneca **C**oliciētia potius qz fama attēde h pleriqz fama. pauci psciētia verent. **N**o quod fama popularis non puenit ex recto iudicio rōnis. **P**l? ei plures sequit incliatione senti? qz iudiciu rōnis. **N**ec etiā fama eoz ppetue durat. qz s. z diuersas passiones vulgi variat fama plū. vñ vulgares iudicant s. z pcupiaz non fm rei veritate. p tato siles sē aub? qz itutu nox illūinat z dies cecat ex. isy. h? p. a. iij

Vic pbat quod gla pueniens ex nobilitate sāguis ee non spectat ad verā britudine. **E**t pmo ont vt veritate hmoi glē. scdo ont quod boni sit in nobilitate ibi. **Q**ue si quod dicit p? **I**ta xpo quod non videat quod inane qz futile. i. labile sit nomen nobilitatis. q. d. manifestū est quod nobilitas si refert ad claritudinē. i. ad glaz: aliena est ab ill? q se nobiles ee glant. qd pbat p diffinitionē nobilitatis. d. **N**aqz nobilitas videt ee quod laus veniens de meritis parētū. q si pdicatio. i. laus fac claritudinē nec est vt illi sint clari q pdicant. i. laudant. hmoi autem sūt parētes. no tu. qre si non hēs tuā claritatē q ex lau de tua pueniat: aliena claritudo non efficit te splēdidū. i. glōsū. **N**ōndū quod nobilitas sāguis est inane et futile nomen. qz nihil vere nobilitat hoiez nisi sūt. vñ **A**lan? i li. de plādu na. **Q**uid tibi nobilitas quod claz nomen auoz. **S**i fu? virtijs fact? es ipe tuis. **I**te **N**obil? est ei si qz virtute refulgz. **D**e gener? est solus cui mala vita placet. **E**t paup? **V**eric? **N**o psigne gen? nec claz nomen auoz. **S**z p? bitas vera nobilitate viget. z **S**eneca **N**emo est melior altero nisi quod rectius ingentiū hz altero et

Cad bonas artes aptius **V**ic ont cuiusmodi bonū sit i nobilitate. d. **S**i quod bonū est i nobilitate. illud solū ee arbitror vt nobilib?

Libri tertii Metrum sextum

videat eē impōita necessitudo ne a stute maiorz. i. pgenitoz degenerēt supple p mores vitiosos
Melius ē ei a pte ignobili descendē z morigeratū esse q̄ a nobilitate p vitia degenerare **Nō** q̄
glandū non est de nobilitate. qz dicit Sen. **S**i pulcer es/ lauda naturā. si nobilis/ lauda pntes.
si stultus/ z sapiēs/ lauda teipm. si diues/ lauda fortunā. si potens/ expecta paulisper z nihil eris
Nōndū s̄z **L**ullū optia hēditas a pūb^o edit liberis oi primōio p̄stātor. i. glā stutū z decor rez
gestaz

Metz dactylicū alcmānicū trimet z hypertalecticū

Istud ē sextū metz huius trū qd dī alcmānicūz ab
inuentore. dactylicum a pede p̄nante. trimet z a nu
mero peduz. hypertalecticū qz vna syllaba supabū/
dat **I**n quo metro p̄bia pbat oēs homies esse nobiles
p̄ter vitiosos. d. **O**mnē gen^o hominū in terris cuius/
cunqz sit p̄ditionis surgit ab ortu simili qz fm aniam
omnes sunt ab vno creatore **U**nus ei ē p̄ rez id ē
vnus creator: supple nobilis qui cūcta mīstrat supple
gubnādo. ille vn^o p̄ dedit phebo radios suos. dedit
lune cornua. dedit hoies terris. i. habitare i tris. de/
dit celo sidera p̄pter ornamentū eius **D**ic p̄ clausit
aīos mēbris. supple corpis. animos inqz petitos. i. ac
ceptos celsa sede id ē in celo **I**deo nobile germen. i.
nobile p̄cipiū edit. i. p̄ducit cūctos mortales. i. ho
mies **P** homies qd. i. ad quid strepitis. i. cū strepitu
iactatis gen^o vestz z pauos vestros? si. n. tu spectes
. i. p̄sideres auctore deūz p̄mordia vīa null^o extat. i.
est degener. i. ignobil nisi fouēs. i. operās peiora vi
tūz suis deserat p̄ximū ortū. i. deum a quo processit

Nō q̄ oēs hoies ex ea pte qua sūt hoies: s̄t eq̄ no/
biles. cū ei nobilitas sit q̄daz excellētia p̄traāta ab o/
rigie. nobilitas hois p̄cipue debz attendi ex ea pte q̄
ē hō. i. ex pte aīe **Cū** igit in oib^o hoibus sit eade ori/
go aīe qz oēs aīe sunt a deo. oēs hoies s̄t eq̄ nobiles.
solū at illi sunt ignobiles q̄ degenerāt a vna origine.
aīa at a sua origine p̄ducta est a deo z silis ē deo. **I**ō
illi soli a nobilitate degenerant q̄ vitiosis morib^o sili/
tudine dei deturpāt quā ex origine p̄traxerēt **Nō** di
cit aīos celsa sede petitos. s̄ loquit more platonico q̄
voluit oēs aīas siml esse creatas i celo z postea mitterent i corpa. qd n̄ ēvez. s̄ aīe creati in cor
pib^o. s̄ loquit more platonico q̄ de aīas receptas in celo clausit mēbris corporeis. z de s̄ ma
gis videbit. i. metro h^o trū **Nō** q̄ sim hoim ē vna origo qz a deo sunt quē p̄ez oēs vocam^o
z oēs aīe sūt a deo. s̄ null^o ē nobilior alio fm creationez. s̄ fm ingenū bene. qz soli illi sūt igno
biles q̄ degenerāt suaz genealogiā cū discedūt a stutib^o z adherent vitijs

Prosa septia libri trū Corpis voluptatib^o btōs fieri n̄ posse

Ista ē psa septia hui^o tertij in q̄
p̄bia oñt britudine n̄ esse in volu/
ptate **E**t p̄mo oñt s̄ de voluptate
genēalit. **S**ecō de qdā voluptate
specialit. secūda ibi **H**onestissima q̄
dē. **P**rimū pbat duplicif. fm qd
ponit duas rōes. secūda ibi **Q**ue s̄
btōs **P**rimo intendit talē rōnē **I**n
illis n̄ p̄sistit britudo ad q̄ sequunt
mlte incōmoditates. s̄ ad volupta
tes sequit multe incōmoditates s̄

Omnē hoim genus in terris
Simili surgit ab ortu
Unus enim rerum pater est
Unus cuncta ministrat
Ille dedit phebo radios
Dedit et cornua lune
Ille hoies etiā terris
Dedit. et sidera celo
Dic clausit membris animos
Celsa sede petitos
Mortales igitur cunctos
Edit nobile germen
Quid genus z proavos strepitus?
Si primordia vestra
Auctoremqz deū spectes
Nullus degener extat
Ni vitijs peiora fouens
Proprium deserat ortuz

Quid at de corpis voluptatibus loquar. quaz
appetētia qdē plena ē anxietatis. satietas s̄ o
penitentie? **Q**uātos ille morbos q̄ intolerabiles do/
lores. q̄i quendā fructū nequitie. fruētū solent refer
re corporibus. quarū motus quid habeat iocundita
tis ignoro. **T**ristes vero eē voluptatuz exitus quis/
buis reminisci libidinū suaz volet/ intelliget.

Prosa septima et...

Prosa septima et Metrum septimum

cut declarat in lra 7 dic. Quid loqr de voluptatib⁹ corp'alib⁹ qz appetētia. i. cupiditas plena est
anxietatis qz hō anxiat cū caret eo qd cupit. satietas pō. i. plenitudo voluptatū plena e peniten
tia. i. pena. cū igit voluptatib⁹ sit pūda anxietas 7 pūis. i. eis nō pssit bñtudo. Et addit qntos
morbos ille voluptates et qz intolerabiles dolores solēt afferre corp'ibus fruentiū eis qī quendā
fructū neq'ie supple satis p3. qz voluptatū motus. i. affect⁹ qd habeat iocūditatis. i. voluptatis ig
noro. q'squis at volet remisci suaz libidinū. i. voluptatū ipē intelliget. i. cognoscerit. i. fines vo
luptatū eē tristes. Nō q duplex ē voluptas. i. intellectuālis et corp'alis. P'ia est psequēda. i. in
relleatualis qz pssit in speculatione aiaz bñficās. Sēda ē fugiēda qz pssit in dēlatione sensua
li corp' mortificans. Un Sen. lū. ep. dic. Voluptates p'cipue extirpa q latronū more nos am
plectunt vt strāgulēt. Et Tull. Voluptas impedit oē pssiliū atqz vt sic dicā oculos pstringit mē
tū. 7 inimica ē rationi. nllm vult cū d'ute hēe cōmerciū. Nō q voluptas plena ē pnia. Narrat ei
Valer⁹ q cū Demosthenes p'hs q'ēt amore Thaidis mētricis vt cōsensū ferret ei. cētū talenta
petebat. Demosthenes aspiciēs in celū rnt. p tātō p'cio nō emā tantū p'nie. sciebat ei q voluptas
te inseparabilē sequit pnia. Nō q voluptates multos morbos afferūt. qz dic. Sen qdaz epla.
Mltos morbos multa sercula fecerūt. 7 vult Arist. in ethicis q laborātes in passiōib⁹ veneris et
crapule maxime transmutant h3 corp⁹. crapula ei plures occidit qz gladi⁹.

**Que si beatos explicare possunt/nihil cause quin pe/
cudes quoqz beate esse dicant. quaruz omnis ad ex/
plendam corpalem lacunā festinat intentio.**

Des ei laborāt ad explendā corp'is voluptatē. vñ dicit. Que voluptates si possunt explicare be/
atos. nihil eē. i. nihil impedit qn pecudes iudicent esse beate. qz ois intētio festinat ad explen/
dam corp'alē lasciniā. Nōndū q cū felicitas sit bonū nature 7 rationalis. null⁹ bestias felicita/
bit. qz tm gen⁹ hūanū viuūt arte et ratioē. Nōndū q ad fugā bestialū voluptatū hortat Arist.
Alexander qdā epla. d. Alexander declina a conatib⁹ bestialū voluptatū q corruptibiles sūt
carnalis ei appetit⁹ inclināt ad corp'ales voluptates q p'striant itelleatū. Et s'bdit Conat⁹ volu/
ptatū generat carnalē amozes. hic generat auariciam. hec generat desiderū diuitiarū. q generat
innerecundiam. inuerecundia p'sumptionem. p'sumptio infidelitatem. infidelitas latrocinium.
ppter que mala vitāda ē voluptas.

**Honestissima quidē iugis foret liberorūqz iocundi/
tas. h3 nimis e natura dictum est. nescio quē filios in/
uenisse tortores. Quoz qz sit mordax quēcūqz p'ditio
neqz alias exp'tū te. neqz nunc anxius necesse ē admo
nere. In quo Euripidis mei sententiam p'bo. qui ca
rentē liberis infortunio dixit esse felicem.**

cco quē. i. aliquē inuenisse. i. habuisse filios tortores quoz filioz qz sit mordax. i. anxia q'cūqz p'di
tio siue bona siue mala nō nce ē te admonē. alias exp'tū ē neqz nce ē admonere te nūc anxī. In
quo ego approbo sūiam Euripidis mei p'hi q dixit caretē liberis infortunio felicē esse. Nōndū
q anxietas inest patrib⁹ p' maliciā filioz. Narrat ei Euripides trop⁹ in historia rōnoz q Deme
trides in suos seutens filios duos ex eis interfecit. 7 cuz psequeret t'riū. ille cōgregato exercitu
obfedit p'iem. Pater autē videns se nō posse euadere. seipm interfecit. Etiam pat' anxiat de bōis
filijs ppter intensam dilectiōē eoz et p'motionem. quibus si aliquid aduersi contigerit. pater re
putat se in felicē. Ex quo p'z q voluptas iugalis h3 anxietatē sibi anexam.

Metrum iambicū anacreonticū

Habz hoc voluptas omnis
Stimulis agit fruentes
Apiumqz par volantum

Itud ē metz septimū huius tertij qd dē
anacreonticū ab inuētoze. iambicū v' anape
sticū a pede p'domināte. qz h3 primū pedē anapestum.
7 reliquos iambos. 7 ē dimetz. i. quattuor pedū. catale/
ticū qz deficit vna syllaba. nā p⁹ tres pedes remanet
vna syllaba. d' quarto pede. In q metro p'ha ont qd ma
g iij

Libri tertii Prosa octava

li consequat omnem voluptatem. omnis enim voluptas preter anxietatem sibi annexam est transitoria. quod confirmat per quoddam exemplum. Omnis voluptas habet h quod dicam. quia voluptas agit. i. verat. fructes stimulis. i. punctionibus. et est par. i. sillis stimulis apium volantium. ubi postquam apis fudit grata mella fugit et ferit corda ita. i. percussa anxietate nimis tenaci moris. q. d. iocunditas voluptatis nimis est transitoria sed anxietas quam affert nimis est permansura. Non licet omnis voluptas corporalis primo delectet. et postea pungat ad modum apium. tamen h maxime inuenit in voluptate venerea. ad cuius fugam Aristoteles hortabat Alexandrum. d. Clemens imperator nolite multum inclinari ad coitum quia coitus quedam proprietates porcorum. Que igitur tibi gloria si exerceas vitium bestiarum et actus brutorum. Crede mihi indubitanter quod coitus est destructio corporis. abbreviatio vite. corruptio spiritus. legis transgressio est generat femineos mores. Qualiter autem sit fugienda delectatio venerea docet Alanus in de placitu nature. d. Si venerem fugare velis: loca: terra: vita. Nam locus et tempus pabula donant ei. Et pauper Henricus loquens de amore dicit. Proscribat igitur gladius et fustibus ipsum. Et fugiendo fuga que fuga sola fugat.

Merito sanctorum notatorum id est diuitiarum dignitatum regnorum glorie dolo pratum. non se vie ad veram beatitudinem inquirendum sed errorum deceptio

Ista est octava psalms h^o tertium in qua propheta ostendit quanta malis sint implicata predicta bona in quibus aliqui posuerunt felicitatem. 2° ostendit quod exilia sunt corporis bona. ibi. **I**am h^o **P**rimo dicit. Nulli dubium est predicta considerari quoniam hec via quibus nituntur homines ad beatitudinem pervenire sunt quedam deum nec valeant quocumque perducere eo. i. illuc ad quod permittunt se esse perducendas. **Q**uantis vero malis sint implicite brevissime monstrabo. **Q**uid ei supple istorum est si ne malo. q. d. nihil vni subdit. **P**ecuniam congregare ne conaberis. i. laborabis sed eripies. i. recipies hanti. et ita implicaberis malo violentie. **N**is fulgere dignitatis? danti supplicabis et qui cupis ceteros preire hore/tu vilisces humilitate poscedi. **P**otentiam ne desideras. sbiacebis piculis sbiectorum. **G**loriam petis? sed per asperam queque distractus. securus esse desistis. **V**oluptariam vitam degas: sed quis non spernat atque abijciat. vilissimam me fragillissimeque rei corporis servum?

Vic propheta probat in speciali quod vilia sunt bona corporis que aliqui reputant eximia bona. 2° breviter recolligit supra dicta ibi. **E**t quibus omnibus. **P**rimo ostendit intentum de magnitudine. fortitudine et corporis agilitate. 2° de pulcritudine ibi forme h^o. **P**rimo ostendit quod homo non debet mirari de magnitudine fortitudine et agilitate corporis. quia illa excellentius inveniuntur in brutis quam in

Ubi grata mella fudit
Fugit. et nimis tenax
Ferit ita corda moris
i. percussa anxietate nimis
est permansura
Non licet omnis voluptas corporalis
primo delectet. et postea pungat
ad modum apium. tamen h maxime
inuenit in voluptate venerea.
ad cuius fugam Aristoteles hortabat
Alexandrum. d. Clemens imperator
nolite multum inclinari ad coitum
quia coitus quedam proprietates
porcorum. Que igitur tibi gloria
si exerceas vitium bestiarum
et actus brutorum. Crede mihi
indubitanter quod coitus est
destructio corporis. abbreviatio vite.
corruptio spiritus. legis transgressio
est generat femineos mores.
Qualiter autem sit fugienda
delectatio venerea docet Alanus
in de placitu nature. d. Si venerem
fugare velis: loca: terra: vita.
Nam locus et tempus pabula donant ei.
Et pauper Henricus loquens de amore
dicit. Proscribat igitur gladius
et fustibus ipsum. Et fugiendo
fuga que fuga sola fugat.

Nihil igitur dubium est quin hec ad beatitudinem pervenire non valent ad quod se perducendas esse permittunt. **Q**uanta vero implicite malis sunt: brevissime monstrabo. **Q**uid ei? per cuniam ne congregare conaberis? sed eripies habenti. **D**ignitatibus fulgere velis? danti supplicabis. et qui preire ceteros honore cupis. poscendi humilitate vilisces. **P**otentiam ne desideras? sbiectorum insidiis obnoxius: periculis sbiacebis. **G**loriam petis? sed per asperam queque distractus. securus esse desistis. **V**oluptariam vitam degas: sed quis non spernat atque abijciat. vilissimam me fragillissimeque rei corporis servum?

Gloriam petis? h^o p^o alia distractus/securus esse desistis. **V**oluptariam vitam degas? Sed quis non spernat atque abijciat atque preteribile suum vilissimam et fragillissime reles corpus. **N**ondum quod homo quies pecuniam incidit in malum violentie. quia omnis pecuniosus est violentus. i. est. **S**ed queres honores et dignitates humiliando se alijs supplicabit. **S**ed dicit Seneca in li. de beneficijs. **M**olestum est vbi et onerosum demisso vultu dicere. rogo. **Q**ueres autem potentiam et glam: os quod propter potentiam et glam defendenda persecutio improbos se obijciat. et sic securus esse desistit. **Q**ueris autem vitam voluptuosam os quod corpori seruiat. **S**ed dicit Seneca Maior sum et ad maiora genitum sum quam non aliter aspiciam quam aliqd vinculum mee libertati circumdatum.

Iam vero qui bona pre se corporis ferunt. quod exigua que fragili possessione nituntur. **N**um enim elephantos mole. tauris robore superare poteritis? **N**um tigris velocitate prebitis? **R**espicite celi spacium. firmitudinem. celeritatem. **E**t aliquando desinite vilia mirari. **Q**uid quidem celum non his potius est. quam sua qua regit ratione mirandum.

et Metrum octauum

hoibus d. Jā vero q̄ ferūt. i. cupiūt bona corpis p̄ te. i. gr̄a sui t̄q̄ sint optia. q̄ exigua. i. valde vilia q̄ fragili possessiōe nitunt. i. laborāt Num enī elephātes mole. i. magnitudie sup̄are. i. excedere poteritis. et tauros robore. i. fortitudie? Num tigres p̄ibitis velocitate? Respicite spaciū. i. magnitudiem celi. firmitudinē. i. fortitudinē celi. celeritatē. i. velocitatē ei⁹. et aliq̄n desinite. i. cessate mirari vilia. i. inferiora bona. qd̄ qd̄ celū nō his p̄diātis potius imo multo minus mirādum ē q̄ sua rōne. i. intelligētia qua regit Sic similit̄ in hoie multo magis laudāda s̄t bona rōnis q̄ bona corpis Nō q̄ bona corpis sicut magnitudo. fortitudo. agilitas. nō multū s̄nt mirāda. qz dicit Sen Non magnitudie et corpis velocitate magne res gerunt: s̄ stute. Un̄ Carbo Cōsilio pollet cui vim natura negavit Irē Sen Excellētia igenij pōt latē s̄ q̄cūq; pelle Nō fm̄ Jsidor̄ i li bro etymologiaz Elephāte greci a magnitudie corpis putāt dictū eo q̄ formā montis preferat. Apud indos vero dicit̄ barro eo q̄ vor eius barritus dicit̄. dentes eius ebur. rostr̄ eius p̄mūscida dī Nō fm̄ Jsidor̄ Tigris ē bestia varijs coloribus distincta mirabilis velocitatis. ex cuius noie quidā fluuius tigris appellat̄ q̄ rapacissimus ē oim̄ fluuior̄ Et sciēdū q̄ pro bestia dicit̄ hec tigris. in ḡno tigris vel tigridis. s̄ p̄ fluuiio dicit̄ tm̄ hic tigris ⁊ in genitio huius tigris

Forme hō nitor vt rapidus est. vt velox ⁊ vernaliū floz mutabilitate fugacior. **Q**e si (vt aristoteles ait) linceis oculis homines vterent̄. vt eoz visus obstātia penetraret. Nōne introspectis visceribus. illud Alcibiadis sup̄ficie pulcerrimū corp⁹/turpissimū videret? Igit̄ pulcrū te videri nō tua natura: s̄ oculoꝝ spectatiū reddit infirmitas **S**z estimate q̄ vultis nimio corpis bona: dū sciatis hoc qd̄cūq; miramini triuane febris igniculo posse dissolui **E**x quibus omnibus illud redigere in summā licet. q̄ hec que nec prestare que pollicent̄ bona possunt. nec oim̄ bonoz congregatiōe perfectā sunt/ea nec ad beatitudinem qua

Dic phia ont̄ intētū de pulcritudie forme supple q̄ sit exile bonū qz ē trāsitoria. et qz ē tm̄ sup̄ficialis. et dicit̄ **V**ero p̄ sed nitor. i. pulcritudo forme vt id ē q̄ rapidus ē. vt id ē q̄ velox. i. velocit̄ ē ensies. ⁊ ē fugacior. i. mutabilior mutabilitate floz vernaliū. q. d. satis euident̄ ē. Un̄ si hoies vterent̄ linceis oculis vt ait Arist. ita vt eoz visus penetraret obstātia. i. corpa nōne illud corpus Alcibiadis sup̄ficie pulcerrimū introspectis viscerib⁹/turpissimū videret. q. d. sic **E**x q̄ cludit phia Igit̄ te pulcr̄ videri nō facit tua natura s̄ infirmitas oculoꝝ spectatiū. **E**t s̄ dicit̄. **S**ed estimate q̄ nimio vultis bōa corpis dū sciatis hoc qd̄cūq; fuerit de hōis corpis posse dissolui igniculo. i. calore febris triuane. febris enī acuta fm̄ medicos q̄nq; licz redigē in summā. q̄ hec. i. p̄dicta

si quidā calles ferunt. nec beatos ipsa perficiunt t̄no die pimit. **E**t tūc breuif̄ recolligit̄ s̄ dicta. d. **E**x q̄b⁹ oib⁹ licz redigē in summā. q̄ hec. i. p̄dicta bōa nō p̄nt p̄stare ea q̄ pollicent̄. i. p̄mittūt nec p̄fecta s̄t congregatiōe oim̄ bonoz nec ad beatitudinē ferūt q̄ qdā calles. i. vie. nec ip̄a p̄ficiūt b̄tōs Nō q̄ pulcritudo corpis nō est durabilis. qz dicit̄ **V**irgilius p̄ formose puer nimium ne crede color. **A**lba ligustra cadūt vaccinia nigra leguntur Nōndū q̄ p̄ter dicit̄ q̄ visus linceus obstātia corpa penetrat. s̄ illd̄ nec ab Aristotele neq; ab aliq̄ autērico inuenit̄ Un̄ **J**sid̄ in li. etymologiaz loquēs de lince dicit̄ q̄ linc̄ dicit̄ est qz lupoz genē numerat̄. bestia maculis distincta tergo vt pard⁹. s̄ similit̄ lupo. cui⁹ vrinā p̄uertit i duricia p̄ cios lapidis dicit̄. q̄ ligurus appellat̄. nihil autē dicit̄ **J**sidor̄ de penetratiōe visus Nō q̄ Alcibiades mulier fuit pulcerrima quā vidētes qdā discipuli Aristotelis dixerūt eā ad Aristotelez vt ip̄am vidēt q̄ visa dicit̄ **S**i hoies linceos oculos haberēt vt q̄q; obstātia penetrarēt. introspectis visceribus: corpus qd̄ apparet pulcerrimū turpissimū videret

Et tūc breuif̄ recolligit̄ s̄ dicta. d. **E**x q̄b⁹ oib⁹ licz redigē in summā. q̄ hec. i. p̄dicta bōa nō p̄nt p̄stare ea q̄ pollicent̄. i. p̄mittūt nec p̄fecta s̄t congregatiōe oim̄ bonoz nec ad beatitudinē ferūt q̄ qdā calles. i. vie. nec ip̄a p̄ficiūt b̄tōs Nō q̄ pulcritudo corpis nō est durabilis. qz dicit̄ **V**irgilius p̄ formose puer nimium ne crede color. **A**lba ligustra cadūt vaccinia nigra leguntur Nōndū q̄ p̄ter dicit̄ q̄ visus linceus obstātia corpa penetrat. s̄ illd̄ nec ab Aristotele neq; ab aliq̄ autērico inuenit̄ Un̄ **J**sid̄ in li. etymologiaz loquēs de lince dicit̄ q̄ linc̄ dicit̄ est qz lupoz genē numerat̄. bestia maculis distincta tergo vt pard⁹. s̄ similit̄ lupo. cui⁹ vrinā p̄uertit i duricia p̄ cios lapidis dicit̄. q̄ ligurus appellat̄. nihil autē dicit̄ **J**sidor̄ de penetratiōe visus Nō q̄ Alcibiades mulier fuit pulcerrima quā vidētes qdā discipuli Aristotelis dixerūt eā ad Aristotelez vt ip̄am vidēt q̄ visa dicit̄ **S**i hoies linceos oculos haberēt vt q̄q; obstātia penetrarēt. introspectis visceribus: corpus qd̄ apparet pulcerrimū turpissimū videret

Metrum asclepiadium iambicum archilochiuz dimetrum acatalecticū

Istud est octauum metrum huius tertij. cuius p̄mus vsus dī metz asclepiadiuz ab inuētore. choriambis secundus versus dicit̄ metz archilochiuz ab inuētore. iambicū a pede p̄dominate **I**n q̄ metro phia deplāgit erroz hominū q̄ i q̄redo mima bona sūt prudētes. s̄ i q̄redo

Heu que miseros tramite deuiio. **A**bducit ignorantia **N**on aurum in viridi queritis arbore

cum a pede p̄dominate **S**ecundus versus dicit̄ metz archilochiuz ab inuētore. iambicū a pede p̄dominate **I**n q̄ metro phia deplāgit erroz hominū q̄ i q̄redo mima bona sūt prudētes. s̄ i q̄redo

Libri tertij Metrum octauum

Summū bonū abducunt ignorantia. **P**rio fac h. 2. p. ca. ut hoies tediati fallis bonis redāt ad vey bonū scda ibi **Q**uid dignū. **D**ic g. **V**eu ē inticatio dolētis 7 ē dissyllaba ppter metz q̄ ignorantia abducit miseros deuio t̄mite. i. insuēsa via supple a vero bono. vos hoies n̄ q̄ritis au/rū i viridi arboze. nec carpitis gēmas i vite vos nō ab/ditis. i. nō absconditis laq̄os p captura pisciū i alt. mōti bus vt ditetis dapes pisce. et svob liceat seq̄ capreas nō captatis. i. nō acceditis vada tyrrhena. i. maē tyrrhe nū qd ē i Italia. q̄netiaz p certe hoies nozūt. i. nouerūt ipos recessus abditos. i. absconditos. fluctib⁹ eq̄ris. etiam hoies nozūt q̄ vnda sit feracior rubētis purpure. i. con/chilioz qz sanguie sit purpura. **E**t hoies nozūt q̄ litora prestāt. i. abūdēt tenero pisce vel asperis echinis. i. ta/lib⁹ piscib⁹. s. quonā. i. vbi lateat bonū. s. btificū qd cupiunt. nesciē sustinēt ceci exntes. 7 illd bonū qd abijt trās polū stellifey. illud hoies demersi cecitate ignorātē pe/tūt tellure. i. querūt i terra **N**ō fm **I**sd li. etymol. **C**a prea ē agrestis capra q̄ acutissime videt: greci eā pon toidā appellauerāt **I**te hz cūdez echin⁹ ē piscis paruus semipedal q̄ adherēdo videt retinē nauē. et ē piscis a/ sperrim⁹ ad modū ericij ad edēdū satis suauis. **N**ūc pi scē vocāt latini morā eo q̄ cogat stare nauigia.

Dic p. ca. p̄bia vt post tediū falsoz bonoz hoies rede ant ad vey bonū. et dic **Q**uid dignū ego imprecet stolidis mentib⁹ hoim. q. d. nihil aliud nisi h q̄ hoies ambi/ ant. i. diligāt ipsos hōzes et opes. 7 cū parauerint. i. ad/ q̄suerint sibi falsa bona gūi mole. i. tediōsa solitudine; Tandē tediō ducti cognoscāt vera bō. **N**ō q̄ ista dep catio p̄bie nō ē ex malivolētia s̄ ex benignitate. et iō nō optat q̄ hoies p̄maneāt in desiderio bonoz tpaliū: s̄ vt illud desiderū magis sit in eis mediū pducēdi ad vey bonū. **N**ec ipsa imprecet cupiditatē vel ambitionē honoris adesse. s̄ vt q̄bus adest per hoc ad verū bonū deducant.

Ista ē i. p̄sa h⁹ ter/ tuj in q̄ p̄bia vult oñdē

Beatitude essentia indagat luculentissime q̄ sit v̄a b̄tudo. **E**t p̄ ōtinuat dca **D**icēdis. 2. affigē cāz false felicitat. 3. oñt q̄ sit vera felicitas. scda ibi. **N**ō ei. t̄tia tbi. **P**es igit. **P**rio dic **A**tēnus. i. hucusqz sufficiat oñdiffe formā mēdacis felicitat. i. false. quā si p̄spicacit̄ intueris. i. p̄sidēs. ordo ē. i. restat m̄rare deinceps. i. postea q̄ sit v̄a felicitas. **E**t dic boe⁹. **E**go vi deo nec opib⁹ sufficiētā posse p̄tin gē. nec regnis potētā. nec dignitatē b⁹ reuētā. nec celebritatē glaz. nec letitiā voluptatibus. q̄ tū vident p/ mittē. et sic falsa felicitas ē i eis. **E**t dic p̄bia **N**ūqd tu dephēdisti cās cur illud ita sit. **E**t dic bo eci⁹. **E**go videoz intueri. i. cogscē tenui rimula. q. d. nō plene s̄ impfēte video illas cās s̄ aptius cogscē mallē. i. magis vellē ex te. **E**t dic p̄bia. **A**tq̄ p̄ certe rō. i. cā false felicitatis p̄mptissima est

Nō q̄ falsa felicitas d̄ mēdar ex eo q̄ nō adimplet qd p̄mittit. **D**iuitie enī p̄mittūt sufficiētiaz dignitates. reuerētā. quā nō p̄ferūt sic p̄z ex p̄ditis. **N**ō q̄ cogitio false felicitatis vtil ē. qz cog/ nitio mali expediēs ē ad cautelā hz. **A**lan. in de plād. nat. qz malū nō vitat nisi cognitū. 7 qz no gicia mali ducit i cognitionē boni p̄ oppositū igit vult p̄bia p̄ assignatē cās false felicitatis. 7 t̄ne **C**ōndere q̄ sit vera felicitas

Nec vite gemmas carpitis

Nō altis laqueos mōtib⁹ abditis

Et pisce ditetis dapes

Nec vobis capreas si libeat sequi

Tyrhena captatis vada.

Ipos quinctiā fluctibus abditos

Nouunt recessus equoz

Que gēmis niucis vnda feracior

Gel que rubentis purp̄re

Nec nō q̄ tenero pisce vl asperis

Prestent echinis litora

Sz quonā lateat qd cupisit bonū

Nescire ceci sustinent

Et qd stellifey trans abijt polum

Tellure demersi petunt

Quid dignū stolidis mentib⁹ im/

Opes. honores. ambiāt **C**per

Et cū falsa graui mole parauerint

Tum vera cognoscant bona

Hatenus mēdacis formā felicitatis ostēdisse

suffecerit. quā si p̄spicacit̄ intueris. ordo ē deinceps q̄ sit vera mōstrare. **B.** **A**tq̄ video inquā nec op

pib⁹ sufficiētā. nec regnis potētā. nec reuerentiā di gnitatib⁹. nec celebritatez glā. nec leticiā voluptatib⁹.

posse p̄tingē. **P.** **A**n etiā cās cur id ita sit dephēdisti? **B.** **T**enui qdē veluti rimula mihi videoz intueri.

s̄ ex te apti⁹ p̄gscē malim. **P.** **A**tq̄ p̄mptissima rō est

q̄ nō adimplet qd p̄mittit. **D**iuitie enī p̄mittūt sufficiētiaz dignitates. reuerētā. quā nō p̄ferūt sic p̄z ex p̄ditis.

Nō q̄ cogitio false felicitatis vtil ē. qz cog/ nitio mali expediēs ē ad cautelā hz. **A**lan. in de plād. nat. qz malū nō vitat nisi cognitū. 7 qz no gicia mali ducit i cognitionē boni p̄ oppositū igit vult p̄bia p̄ assignatē cās false felicitatis. 7 t̄ne **C**ōndere q̄ sit vera felicitas

Prosa nona

Quod enim simplex est indiuisibilis natura: id error humanus separat. et a vero atque perfecto: ad falsum imperfectumque educit. An tu arbitris quod nihilo indigeat/egere potentia?

B. Mime inquam. **P.** Recte tu quod dicit. Nam siquid est quod in vlla re imbecillioris valentie sit: in hac perfidio necesse est egeat alieno.

B. Ita est inquam. **P.** Igitur sufficientie potentieque vna est eademque natura? **B.** Sic videtur. **P.** Quod homo homini sit/spernendum ne esse ceteris. an protra reque omnium veneratone dignissimum?

B. At hoc inquam ne dubitari quod debet. **P.** Addam igitur sufficientie potentieque reuerentiam. ut hec tria vnum esse iudicem?

B. Addam? si quod veravolumus profiteri .i. potentie debilis in vlla. i. in aliqua re necesse est quod egeat alieno perfidio. Et dicitur boeci.

Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Dic philosophia assignat eam false felicitatis. et declaras eam esse quod sufficientia potentia. et reuerentia. gloria et letitia sunt vnum in re. et esse quod homines ista separant ab invicem. scda ibi. **P.** igitur quod est vnum. **P.** pro dicit quod eam false felicitatis est quod error humanus id quod est simplex et indiuisum naturam separat. i. diuidit. et error humanus educit a vero bono et perfecto ad falsum et ad imperfectum bonum.

Et tunc declarat istam eam esse vnum et idem in re. et pro esse potentiam idem esse cum sufficientia. et dicit. An tu arbitris illud quod nihilo indigeat/illud egeat potentia? Et respondet boeci.

Mime inquam. Philosophia approbat. d. Recte tu quod respondes. nam siquid est quod sit valentie imbecillioris

lumen profiteri .i. potentie debilis in vlla. i. in aliqua re necesse est quod egeat alieno perfidio. Et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci. Ita est inquam. Concludit igitur philosophia. d. Igitur vna est eadem est natura sufficientie et potentie et dicitur boeci.

Libri de consolatione philosophie

rantur ad deum sicut effectus ad
suam causam, et quia noticia cuiusli-
bet cause relucet in suo effectu ne-
cesse est ipsius dei habere noticiam per effectum et noticiam cum laude quia effectus dei repre-
sentat ipsum sub ratione bonitatis et perfectionis que est materia laudis, cum igitur gloria sit clara cum lau-
de noticia necesse est principium omnium rerum quod est sufficientissimum, potentissimum et reuerendissimum, etiam
esse gloriosissimum. Non dicitur quod sufficientissimo nullum bonum deest et tale habet appetitum quietatum in bono
non adeptum, quod est appetitus in bono adeptum est leticia, et bonum sufficientissimum etiam est letissimum. Non
quod omnia ista sufficientia, potentia, reuerentia, gloria et leticia sunt unum in substantia, non autem sunt unum in sub-
stantia sicut aggregatum ex diuersis rebus, tunc enim esset ibi oppositio quod repugnat potentissimo et dignis-
simo eo quod simpliciora digniora sunt oppositis, sed de hoc postea melius patebit.

Hic philosophia ostendit quod homines illi quod
est unum re diuiduntur. Secundo mouet dubi-
tationem ibi. Quid igitur inquit? Primo
ostendit quod homines diuiduntur illud quod est unum
et dicitur. Illud quod est unum et simplex na-
tura, illud disperdit, id est diuidit prauitas
humana, id est prauus error hominum quod est
de unum sine alio, et dum homines conan-
tatur, id est laborant adipisci partem rei que par-
tem eius caret, homo non assequitur ullam por-
tionem, id est partem, nec ipsam rem integram quam
assequatur. Et querit Boetius. Quomodo
modo diuiduntur homines ista? Dicit philosophia,
quod petit diuitias propter fugam penurie id
est est sufficientie nihil laborat de po-
tentia sed maullit, id est magis vult esse vili-
um, indignum et obscurum, id est ingloriosum, et
ita nihil curat de dignitate et gloria,
talis etiam subtrahit sibi multas volu-
ptates naturales ne amittat pecuni-
am quam parauit, id est lucratur. Sed hoc
modo nec sufficientia pringit ei quem
valentia, id est potentia deserit, quem mole-
stia pungit, quem vilitas, id est irreueren-
tia abijcit, quem obscuritas, id est infamia
recedit, quod non. Tunc ostendit de potentia
idem dicitur. Qui non solum desiderat posse
id est potentiam ille perfligat, id est dispigit o-
pes, despiciat voluptates et horum causa
reperit potentia et nihilipedit gloriam, sed
videt quod multa huic deficient fit enim aliquando
ut talis egeat ne-
cessariis, ut mordeat anxietatibus. Et cum nequeat ista depellere etiam illud quod maxime petebat, de-
sistit esse potens. Similiter rocinari de alijs tribus, scilicet de honoribus, de gloria, de voluptatibus sicut de partibus
est duobus nam cum unumquodque horum perfecte acceptum sit idem quod cetera, ut declaratum est: quisquis petit aliquid
horum sine ceteris non apprehendit illud quod desiderat. Non dicitur quod querit partem rei indissibilis, partem non
inueniet nec ipsam rem cuius partem querit, quia in rebus natura indissibilis partem non habet, cum igitur partibus quinque, scilicet
sufficientia reuerentia etc., ex parte rei sint unum et indissibilia, licet differant nominibus: qui querit
unum sine alio non inueniet. Non quod ista quinque prout inueniuntur in rebus sensibilibus in quibus
habent esse modo imperfecto et diminuto, sic unum inueniunt sine alio. In quantum autem accipiuntur
sine esse perfectum et sine esse summum prout inuenitur in beatitudine, sic sunt idem indissibilia
et unum non inueniunt sine alio, quia summa sufficientia est beatitudo, summa reuerentia est beatitudo,
summa potentia est beatitudo, et sic de alijs. Notandum quod quia homo naturaliter desiderat
beatitudinem tunc unumquodque predictorum quinque desiderat sine quod spectat ad beatitudinem, hoc
autem est sine esse perfectum in quantum eadem sunt beatitudini, et quia beatitudo cum sit deus est indissibilis, omnia

dem esse diuersa nullo modo vero discrepare substan-
tiam. **B.** Necesse est inquam.

P. Hoc igitur quod est unum simplex quod natura: prauitas
humana disperdit. Et duz rei que partibus caret: partem
conatur adipisci, nec portionem que nulla est, nec ipsam quam
minime affectat: assequitur. **B.** Quomodo inquam modo? **P.**
Qui diuitias inquit petit, penurie fuga, sed potentia nihil
laborat, vilis obscurus quod esse maullit. Multas etiam sibi
naturales quoque subtrahit voluptates ne pecuniam quam
parauit amittat. Sed hoc modo nec sufficientia quod desiderat et
quem valentia deserit, quem molestia pungit, quem vilitas
abijcit, quem recedit obscuritas. Qui non solum posse de-
siderat, perfligat opes, despiciat voluptates, honorem quoque
potentia carentem, gloriam quoque nihilipedit. Sed hunc quoque
multa deficient vides. Fit enim ut aliquando necessariis
egeat, ut anxietatibus mordeat. Cumque hec depellere nequeat:
etiam id quod maxime petebat potens esse desistat. Similiter
rocinari de honoribus, gloria, voluptatibus licet. Nam
cum unumquodque horum quod cetera sit, quisquis horum aliquid

sine ceteris petit: nec illud quod desiderat apprehendit
illud quod desiderat. Non dicitur quod querit partem rei indissibilis, partem non
inueniet nec ipsam rem cuius partem querit, quia in rebus natura indissibilis partem non habet, cum igitur partibus quinque, scilicet
sufficientia reuerentia etc., ex parte rei sint unum et indissibilia, licet differant nominibus: qui querit
unum sine alio non inueniet. Non quod ista quinque prout inueniuntur in rebus sensibilibus in quibus
habent esse modo imperfecto et diminuto, sic unum inueniunt sine alio. In quantum autem accipiuntur
sine esse perfectum et sine esse summum prout inuenitur in beatitudine, sic sunt idem indissibilia
et unum non inueniunt sine alio, quia summa sufficientia est beatitudo, summa reuerentia est beatitudo,
summa potentia est beatitudo, et sic de alijs. Notandum quod quia homo naturaliter desiderat
beatitudinem tunc unumquodque predictorum quinque desiderat sine quod spectat ad beatitudinem, hoc
autem est sine esse perfectum in quantum eadem sunt beatitudini, et quia beatitudo cum sit deus est indissibilis, omnia

prosa nona

quinq; p̄dicta sunt vnū in diuisibilit̄. Ex q̄ p̄z q̄ q̄z hoies querunt ista fm̄ q̄ imp̄fecta in quantum sunt in sensibilib; ⁊ t̄m̄ desiderat ea fm̄ p̄fectione iō hoies nō assequunt p̄ ea qd̄ desiderant

B. Quid igit̄ inq̄? **S.** Si q̄s cuncta simul cupiat adipsi/ sci. **P.** Sūmā qd̄ ille b̄titudinis velit **S.** Sed num in his eā reperiet q̄ demōstrauim; id qd̄ pollicent̄ non posse p̄ferre? **B.** Dime inq̄. **P.** In his igit̄ q̄ singu/ la qd̄a exp̄tedoz p̄stare credunt; b̄tudo nllō mō in

uestigāda ē. **B.** Fateor inq̄ ⁊ h̄ nihil dici veri; p̄t b̄tudinē repiet in his b̄oīs q̄ demōstrauim; nō posse p̄ferre qd̄ pollicent̄. i. p̄mittūt. **E.** t̄ r̄nt boeci; Dime inq̄. **C.** Concludit ḡ p̄bia d. In his ḡ. nllō mō ē inuestigāda b̄tudo q̄ credunt p̄stare singla exp̄tedoz. i. desiderādoz. qd̄ Boeci; p̄cedit. d. **Q.** Quod fateor. i. affirmo inq̄ ita eē. ⁊ h̄ nihil veri; dici p̄t. **Nō** si aliq̄s q̄rit oīa quinq; simul; ille q̄rit b̄tudinez in vniuersali. h̄ errat in p̄ticulari q̄redo eā in illis t̄palib; b̄oīs in q̄bus nō inuenit̄. nō eī summa sufficiētia nec potētia inuenit̄ in eis. et sic p̄z q̄ q̄res vnū illoz vel oīa simul fm̄ q̄ inueniunt̄ in reb; sensibilib; cū habeāt eē in eis mō imp̄fecto; nō p̄sequit̄ b̄tudinē. q̄res at̄ vnū istoz fm̄ esse p̄fectū; cum omnia sint vnū in diuisibilit̄. oīa querit et querit beatitudinem.

P. Habes igit̄ inq̄ ⁊ formā false felicitatis ⁊ causas **D.** Deflecte nunc in aduersum mentis incuitū **I.** bi einz verā quā p̄missimus statim videbis **B.** Atq; hec inq̄ vel ceco perspicua ē. eāq; tu pauloante monstrasti. dñi false cās apire conabar̄is. **Nā** (nisi fallor) ea vera est et p̄fecta felicitas que sufficientē. potentē reuerēduz celebrē letū q̄ p̄ficiat **A.** t̄q; vt me interi; animaduer/ tisse cognoscas. q̄ vnū horū (qm̄ idem cūcta s̄t) vera/ citer prestare p̄t. h̄ac eē plenā b̄tudinē sine ambi/ guitate cognosco **P.** **D.** te alumne h̄ac opinioe felicē sentio. si qd̄ hoc inq̄t adieceris. **B.** Quidnā inq̄? **P.** Esse ne aliqd̄ in his mortalib; caducis q̄ reb; putas qd̄ hm̄i statū possit asferre? **B.** Dime inq̄ puto **I.** d q̄ a te nihil vt ampli; desideret̄ oñsuz ē **P.** **H.**ec igit̄ vel imagines veri boni/ vel imp̄fecta quedā dare bo na mortalibus vident̄ **V.**ez aut̄ atq; p̄fectū bonū cō ferre non possunt. **B.** Assentior inquam.

D. gratulādo **B.**oecio **D.** alumne h̄ac opinioe te felicē supple dico. si qd̄ h̄ adieceris supple qd̄ mō dicā **E.**t ideo dicit **B.**oeci; **Q.**uidnā dicā? **D.**ic p̄bia **P.**utas ne aliquid esse i his reb; mōzlibus ⁊ caducis. i. ensitor; qd̄ possit asferre. i. dare hm̄i statū? **R.**ndet **B.**oeci; **D.**ime puto **E.**t illd̄ ostē suz ē a te vt nihil amplius desideret̄ b̄tudinē. **C.**oncludit ergo p̄bia dicens **H.**ec igit̄. i. sufficiētia reuerentia. dē que in reb; caducis inueniuntur vel sunt imagines. i. similitudines veri boni ⁊ vident̄ clare mōzlibus imp̄fecta b̄oā. v̄ez at̄ ⁊ p̄fectū bonū p̄ferre n̄ p̄nt **E.**t dicit **B.**oeci; **A.**ssentior inq̄. **Nō** sufficiētia ip̄fecta q̄ p̄siderat̄ i reb; t̄palibus n̄ ē vera sufficiētia h̄ t̄m̄ similitudinaria **S.**ufficiētia aut̄ p̄fecta includit oīa alia quattuor. et singulū alioz q̄tuor p̄fecte alia includit. et

H.ic p̄bia mouz dubitationez q̄a diā ē iā q̄ h̄o q̄redo singuluz hoz diuisim; ipe frustra b̄tudinē/ p̄t ḡ dubitari vtz q̄redo oīa s̄t: q̄rat be atitudo **D.**icit ḡ **B.**oeci; i tra **Q.**uid igit̄ inq̄? q. d. l. z nō q̄rat b̄tudo q̄/ rendo vnūq̄d; diuisim; qd̄ igit̄ erit si q̄s cūcta s̄t cupiat adipsi. nūq̄d ille sic velit sūmaz b̄tudis; nūq̄d

P.ostq; p̄bia assignauit cām false felicitatis. h̄ ont̄ que sit vera felicitas **S.**ecūdo ont̄ in quo sit constituta ibi. **Q.**uid igit̄ agnouisti **P.**rimo p̄bia dicit **H.**abes igit̄ iā cās et formā false felicitatis. nūc deflecte itū itū mentis tue i aduersū. i. in p̄tra/ riu false felicitatis **H.** ē ad verā felicitatē ibi statim videbis verā felicitatē quā p̄missim; **E.**t dicit **B.**oeci;. **A.**tqui p̄ certe vera beatitudo p̄spi cūa ē. i. manifesta ex dictis. etiā h̄o ceco. q. d. tā manifesta ē vera b̄tudo et dictis q̄ etiā ceco si aliquid pos/ set vidē pateret. ⁊ tu pauloante mō/ strasti eā supple verā felicitatē duz conabar̄is aperire. i. declarare causas false felicitatis **E.**t dicit **B.**oeci; **N.**isi ego fallor ea ē vera et p̄fecta felicitas q̄ p̄ficiat sufficientē. potētez et reuerendū celebrē ⁊ letū. **E.**t eē tu p̄bia cognoscas me **B.**oeciū interius. i. plen; aiaduertisse q̄ sit vera felicitas. ego sine ambiguitate cog/ nosco h̄ac esse plenā b̄tudinē que vnū hoz. i. p̄dictoz veracit̄ p̄t p̄sta re qm̄ idē cūcta s̄t **E.**t dicit p̄bia q̄si

330

Libri tertii de consolatione philosophie

ideo illud quod dat unum perfectum dat omnia. s. illud quod dat omnia facit vere perfectum. s. dicit Boetius Illud quod potest veraciter unum proferre illud cognosco esse beatitudinem. **I**te assentior est solum deponentale. et idem significat cum verbo neutrali quod est assentio

Pro ut patet in quo vera felicitas sit constituta. Et primo tangit ordinem huius partis ad precedentia et docet diuini auxilium esse implorandum ut cognoscat in quo sit vera beatitudo. et inuocat diuini auxilium. scio autem intentus in quo sit vera beatitudo. secunda ibi. **P**ri qui perpetua. tertia ibi. **Q**uia igitur. **P**rimo dicit philosophia Boetii quia agnouisti que mentiantur beatitudinem nunc superest ut agnoscas unde illam veram beatitudinem petere possis. **E**t dicit Boetius Illud iam dudum a te vehementer expecto. **E**t dicit philosophia Cum diuini auxilium in minimis rebus debet implorari sicut placet Platoni nostro in **T**imeo quid nunc censes faciendum supple in tam arduo negotio. **R**espondet Boetius Inuocandum supple censes et sic sine intervallo philosophia ita modulata est. i. proposuit inuocationem dei metrica modulatione.

Non quod omnino diuini auxilium est implorandum. quia deus est qui diuitias sue sapientie inluit in animas sapienter sibi ut studentibus gratia concessit. cui nihil est difficile. et sine quo nihil possibile est possideri. Ita scribit in prologo de regimine principum. **E**t omne datum optimum et omne donum perfectum desursus est descendens a parte luminis ut dicit alia scriptura. **E**t dicit beatus Augustinus Nemo tam eruditus. neco tam doctus qui supra naturalis illustratio non indigeat. **E**t beatus Gregorius Nisi iterum sit qui doceat. inuani lingua doctoris laborat. **I**o philosophia volens ostendere quod sit vera beatitudo. inuocat diuini auxilium quod premissis nullum rite fundat exordium.

Istod est metrum nonum huius tertium quod dicitur homericum ab iuatore quia homerum ipsum adiuuenit. et dicitur heroicum a materia quia gesta heroum. i. viro rum illustrium hexametro describebantur et dicitur dactylicum a pede predominanti nante. hexametrum a numero pedum quia constat ex sex pedibus. **I**n quo metro philosophia inuocat diuini auxilium ad ostendendum quod sit vera beatitudo et quomodo ad ipsam perueniat. **P**rimo quod philosophia captando beniuolentiam dei ipsam multipliciter commendat. et petitionem suam exprimit ibi. **P**ro quia. **C**irca primum sciendum quod tria requirunt ad petitionem exaudientiam. **P**rimo requirit potentiam exaudienti. **S**ecundo voluntas. **T**ertio scientia. **D**e primis duobus dicitur in quarto huius philosophia. **D**uo sunt in quibus omnis humanorum actuum effectus. **P**rostat voluntas et potentia. **Q**uia si alterum desit nihil est quod explicare queat. **D**e scientia patet. quia sine ea nihil rationabiliter geritur. **V**olens quod philosophia ostendit quod deus possit. velit. et sciat. exaudire suam petitionem. ostendit ipsum esse potentem et mundum gubernatione. ex celi et terre creatione. ex temporis productione. et ostendit ipsum volentem siue beniuolentem ex sui bonitate et clementia quod produxit cuncta. et ostendit ipsum esse sapientem ex quodammodo effectum suum specialium productione. secunda ibi. **Q**ue non externe. **T**ertia ibi. **I**n numeris. **P**rimo dicitur pro quod gubernas mundum perpetua ratione. i. perpetua prudentia tua quod es sator. i. creator terre et celi quod iubes tempus ire. i. procedere ab euo. i. a perpetua tua duratione tu manens stabilis. i. immutabilis. **D**as. i. facis cuncta moueri. **N**on quod ista ratio littera. **P**ro quod perpetua usque ad illam partem. **D**a pro. debet legi suspensiuue. et pro o huius tenet vocat. admiratiue vel deprecative. **N**on quod gubernare est res in debitu sui finem ordinare. quod specialiter vocat ad diuinam bonitatem. regit autem prima causa omnes res. proest huius quod miscet eum eis influendo super eas et regit vite et bonitatis. huius auctorem. **L**i. d. causam. **N**on quod mundus huius Aristoteles in libro de mundo est constitutio ex celo et terra naturali. quod in eis sit que mundum deo gubernat perpetua ratione. i. sua prudentia perpetua quod non est in se tota sic prudentia humana. s. permanens duratione infinita. **N**on sic alius dicit sator quod semina plantat.

Metrum heroicum hexametrum

Qui perpetua mundum ratione gubernas
Terrarum celiq; sator qui tempus ab euo

Ire iubes. stabilisq; manens das cuncta moueri
Circa primum sciendum quod tria requirunt ad petitionem exaudientiam. **P**rimo requirit potentiam exaudienti. **S**ecundo voluntas. **T**ertio scientia. **D**e primis duobus dicitur in quarto huius philosophia. **D**uo sunt in quibus omnis humanorum actuum effectus. **P**rostat voluntas et potentia. **Q**uia si alterum desit nihil est quod explicare queat. **D**e scientia patet. quia sine ea nihil rationabiliter geritur. **V**olens quod philosophia ostendit quod deus possit. velit. et sciat. exaudire suam petitionem. ostendit ipsum esse potentem et mundum gubernatione. ex celi et terre creatione. ex temporis productione. et ostendit ipsum volentem siue beniuolentem ex sui bonitate et clementia quod produxit cuncta. et ostendit ipsum esse sapientem ex quodammodo effectum suum specialium productione. secunda ibi. **Q**ue non externe. **T**ertia ibi. **I**n numeris. **P**rimo dicitur pro quod gubernas mundum perpetua ratione. i. perpetua prudentia tua quod es sator. i. creator terre et celi quod iubes tempus ire. i. procedere ab euo. i. a perpetua tua duratione tu manens stabilis. i. immutabilis. **D**as. i. facis cuncta moueri. **N**on quod ista ratio littera. **P**ro quod perpetua usque ad illam partem. **D**a pro. debet legi suspensiuue. et pro o huius tenet vocat. admiratiue vel deprecative. **N**on quod gubernare est res in debitu sui finem ordinare. quod specialiter vocat ad diuinam bonitatem. regit autem prima causa omnes res. proest huius quod miscet eum eis influendo super eas et regit vite et bonitatis. huius auctorem. **L**i. d. causam. **N**on quod mundus huius Aristoteles in libro de mundo est constitutio ex celo et terra naturali. quod in eis sit que mundum deo gubernat perpetua ratione. i. sua prudentia perpetua quod non est in se tota sic prudentia humana. s. permanens duratione infinita. **N**on sic alius dicit sator quod semina plantat.

Metrum nosum

arbor p̄icit. sic deo dicitur sator in quantum celum terram creavit et produxit. per celum autem terram intelliguntur elementa quae sunt in medio. Dicit autem terram ponendo numerum pluralem per singularem per antithesim. Nondum quod tempus est duratio successiva cum sit numerus motus secundum primum et posterius. ex. iij. ph. quod duratio procedit ab euo. Ubi notandum quod eum est duratio permanens tunc simul nullam habens successionem vel mutabilitatem anaxaz. et est idem quod eternitas quae est propria duratio dei secundum quam deus est causa temporis. Sic et deus per suum esse est causa cuiuslibet esse. et per suam bonitatem est causa cuiuslibet boni: ita per suam durationem est causa cuiuslibet durationis. Nō quod deus est stabilis. i. immutabilis. quia nulla species motus movetur. nō generatur et corrumpitur cum sit ingenerabilis et incorruptibilis. nec augmentatur et diminuitur cum non sit quantitas. nō alteratur nec loci mutatur cum sit imperitabilis. Et probatur Aristotelem. viij. ph. ex ordine motuum et mobilium quod necesse est devenire ad aliquid primum omnino immobile. et per se et per accessum. Nondum quod omnia a primo sunt mutabilia vel secundum esse vel secundum operationem si secundum esse habent dupliciter vel secundum esse substantiale sicut entia generabilia et corruptibilia. vel secundum esse accidentale sicut corpora caelestia quae licet non mutantur generatione et corruptione tamen mutantur secundum esse locale. Si autem est mutatio habet operationem. sic intelligitur si mutabiles quae in ipsis est successio intellectionum. licet non mutantur quod ad esse: tamen quod ad operationem. Alii exponunt. Stabilis manens dicitur cuncta moveri. vel omnibus speciebus motuum vel aliquid speciebus motus accipiendo motum stricte vel large. Alii exponunt. Stabilis manens dicitur cuncta moveri non quod omnia moveantur. sed quod quicquid movetur te dicitur moveri. Et sic genus locutionis habet Iohannes. i. Illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. non quod omnes simul illuminentur. sed omnes qui illuminantur a deo illuminantur.

Quem non externe pepulerunt fingere cause
Materie fluitatis opus/ vix insita summi
Forma boni liuore carens. tu cuncta superno
Ducis ab exemplo. pulcrum pulcerrimus ipse
Mundum mente gerens similisq; in imagine formas
Perfectas quae iubens perfectum absolute partes

formas. i. produces ipsum mundum sensibilem sicut in imagine sic profuit in mente tua. et tu iubens mundum perfectum. i. perfectum absolute. i. absolute tenes. sine defectu alicuius perfectas partes. i. elementa et elementata quae spectant ad integritatem mundi. Nondum quod omne quod necessitat a causa extrinseca/necessitat ab efficiente vel a fine quod non sit plures esse extrinsece. Efficiens autem necessitat dupliciter. vel violentiam inferendo ut producat lapidem sursum. vel aliquid referendo quod naturaliter moueatur. sic generas duas formas lenitatis/mouens ignem sursum de necessitate nature. Deus autem non necessitat ab efficiente primo. i. necessitate violentie. cum nihil sit potestati eius. nec necessitat te primo cum nihil ab alio recipiat. nec etiam necessitat necessitate finis. quod quod necessitat ab alio tunc a fine/proprie ad ipsum sic impetum ad perfectum: eo quod finis est bonum et perfectio illius quod est ad finem. Deus autem a nullo extrinseco proficit. Nō quod sola bonitas divina coegit ipsum ad producendum opus fluitatis materiei nisi autem coegit ipsum necessitate strada sed libere mouendo. Nō quod invidia facit quod aliquis bonum alteri non dicat. quod invidia est tristitia de bono alteri. Et quod talis invidia in deo non est. ideo summa bonitate per creationem alijs dicavit. Unde dicit Plato in Timeo. Ab optima invidia longe relegata est. et persequens sibi dissimilis putat naturaliter cuiusque capax beatitudinis esse poterat. efficiens voluerit. Nō quod sic in agentibus per naturam forma rei fieri deperistit in agente habet esse reale. sic in agentibus habet intellectum forma rei producere deperistit habet esse intellectualem. Sicut artifex volens producere domum. oportet formam domus primo in mente deperistit tunc exemplar ad cuius imitationem faciat domum in materia. Cum igitur deus sit agens per intellectum producat mundum ipse per habuit in mente sua exemplar mundi et omnium partium eius. ad cuius imitationem producat mundum extra. supplet quod mundus in mente divina preexistens dicitur archetypus. ab archos quod est princeps et typos similitudo quasi principalis similitudo cuius imago dicitur iste mundus sensibilis.

Tu numeris elementa ligas. vt frigora flammis
Arida conueniant liqdis. ne purior ignis
Euolet aut mersas deducant pondera terras

Hic phia ont deū eē beuoluū ex bōitate
 elementie quae omnia produxit et dicitur. Quae. s. deū extine. i. extrinsece esse non pepulit. i. non coegerit fingere. i. proponere opus. i. creaturam fluitatis materiei quae fluitat de esse ad non esse. et e converso de non esse ad esse forme. vix per se. insita. i. intrinseca forma summi boni. i. summe tue bonitatis. s. pepulit te fingere opus fluitatis materiei. De primo tu ducis. i. producis cuncta ex exemplo superno. i. ab exemplari perpetuo. tu ipse pulcerrimus ab omni deformitate elongatus gerens mentem. i. memoria pulchrum mundum. s. archetypum et formas. i. produces ipsum mundum sensibilem sicut in imagine sic profuit in mente tua. et tu iubens mundum perfectum. i. perfectum absolute. i. absolute tenes. sine defectu alicuius perfectas partes. i. elementa et elementata quae spectant ad integritatem mundi. Nondum quod omne quod necessitat a causa extrinseca/necessitat ab efficiente vel a fine quod non sit plures esse extrinsece. Efficiens autem necessitat dupliciter. vel violentiam inferendo ut producat lapidem sursum. vel aliquid referendo quod naturaliter moueatur. sic generas duas formas lenitatis/mouens ignem sursum de necessitate nature. Deus autem non necessitat ab efficiente primo. i. necessitate violentie. cum nihil sit potestati eius. nec necessitat te primo cum nihil ab alio recipiat. nec etiam necessitat necessitate finis. quod quod necessitat ab alio tunc a fine/proprie ad ipsum sic impetum ad perfectum: eo quod finis est bonum et perfectio illius quod est ad finem. Deus autem a nullo extrinseco proficit. Nō quod sola bonitas divina coegit ipsum ad producendum opus fluitatis materiei nisi autem coegit ipsum necessitate strada sed libere mouendo. Nō quod invidia facit quod aliquis bonum alteri non dicat. quod invidia est tristitia de bono alteri. Et quod talis invidia in deo non est. ideo summa bonitate per creationem alijs dicavit. Unde dicit Plato in Timeo. Ab optima invidia longe relegata est. et persequens sibi dissimilis putat naturaliter cuiusque capax beatitudinis esse poterat. efficiens voluerit. Nō quod sic in agentibus per naturam forma rei fieri deperistit in agente habet esse reale. sic in agentibus habet intellectum forma rei producere deperistit habet esse intellectualem. Sicut artifex volens producere domum. oportet formam domus primo in mente deperistit tunc exemplar ad cuius imitationem faciat domum in materia. Cum igitur deus sit agens per intellectum producat mundum ipse per habuit in mente sua exemplar mundi et omnium partium eius. ad cuius imitationem producat mundum extra. supplet quod mundus in mente divina preexistens dicitur archetypus. ab archos quod est princeps et typos similitudo quasi principalis similitudo cuius imago dicitur iste mundus sensibilis.

Hic phia comedat deū ex pte sapie quo
 ad speciales effectuum producat omnem. Et primo ex producatioe elementorum. et ex producatioe aie mundi. tertio ex producatioe naturae aiaz. scda ibi. Tu triplicis. tertia ibi. Tu causis. Primo dicitur De primo tu ligas elementa numeris. i. proportionibus numerabilibus ut elementa frigida conueniant. i. concordet flammis. i. calidis elementis. et vt arida. i. sicca elementa conueniant liqdis. i. humidis elementis ne ignis pu

Prosa decima

Nō q̄ p̄ ignē reducē: intelligit ardorē charitatis q̄ hoīem auersū a deo vicijis: facit ip̄m redē
stutib⁹ nisi enī hō deū amet: ip̄m nō q̄rit: nisi q̄rat nō inueniet: nisi inueniat: ad ip̄m nō reuertet

Da pater augustam menti conscendē sedē

Da fontem lustrare boni. da luce reperta

In te conspicuos animi defigere visus

Dilijce terrene nebulas et pondera molis

Atq; tuo splendore mica, tu nanq; serenū

Tu requies tranquilla p̄ijs. te cernē finis

Pncipiū. vector. dux. semita. f̄min⁹ idem.

Dore. tu nāq; es serenū q̄. s. oia illustrant. tu es trāq̄lla req̄es p̄ijs. s. mētib⁹. te cernē. i. vidē ē finis
supple oim. tu idem ex̄ns es p̄ncipiū qz origo oim rez. tu es vector qz vehis nos p̄ grām q̄ pueni
re nō possum⁹ p̄ naturā. tu es dux ducens ab errore ignorātie ad veritatē sapie. tu es semita cuz
sis viat̄ ritas. z p̄ te ad te ip̄m puenit. tu es f̄minus vlē quē nihil q̄rit cū sis sumū z p̄fectū bo
nū. **N**ō q̄ sedes sumi boni d̄ angusta. i. subtil. qz vix magno labore ad ip̄am puenit. vl̄ d̄ au
gusta. i. nobil qz nihil sibi p̄pari p̄t **I**tē deū vocat fontē sumi boni. sic ei rituli h̄nt existēz finē
a fonte et ip̄se a nullo. sic a deo oē bonū h̄z eē. ip̄e at a nullo **N**ō ad h̄ q̄ sedes sumi boni p̄cedat

Postq; p̄bia captauit beniuolentiā dei ip̄sū
multipl̄r p̄mēdādo. h̄ exp̄mit suā petitionē. d.

Dp̄ qui facis oia p̄dita da. i. p̄cede mētī hui
mane p̄scendē augustā. i. nobile sedez sumi bo
ni. da lustrare. i. inuestigādo inuenire fontē bo
ni. i. deū q̄ est fons ois boni. da luce reperta. i.
cognitione p̄habita i te defigē. s. p̄ amorē. p̄p̄i
cuos visus. i. claros intuit⁹ animi. i. rōnis z in
tellect⁹. **D**p̄ tu dilijce. i. disp̄ge nebulas. i. ob/
scuritates z pondera. i. q̄uitates trene molis. i.
dilectōnis trene. atq; mica. i. resplēde tuo splē

Nō q̄ qz intellect⁹ z rō impediunt z ob
scurant p̄ affectionē z desiderii trenoz. qz corp⁹ qd̄ corrupit. aggruat aiaz qm̄ corpi ē subiecta iō
p̄bia petit fugari nebulas trene molis. et qz non sufficit fuga tēbray nisi assit lux illūinans. iō pe
tit illūinationē dicēs **A**tq; tuo splendore mica **I**tē dilijcio cis. i. diuersis modis iacē. disp̄gē. i. e/
parare. diuellē. destrue. **E**t d̄ a dis et iacio. z scribit̄ p̄ duplex. i. in sc̄da syllaba.

Demoustrat beatitudinez deum summū bonū esse

Prosa decima tertij li.

Quonā igit̄ que sit imp̄fecti. que etiaz p̄fecti
boni forma vidisti. nūc demōstrandum reor:

quonā hec felicitatis p̄fectio p̄stituta sit. **I**n quo illd̄
p̄mū arbitror inq̄rendū. an aliqd̄ hm̄oi bonū q̄le pau

loante definisti. i. rez natura possit existē. ne nos p̄ter
rei subiecte veritatē: cassa cogitationis imago de/
cipiat. **S**z quin existat/ sit q̄ hoc veluti q̄daz omnū

fons bonoz negari nequit. **O**mne enī qd̄ imp̄fectū eē
dict̄: id imminutione p̄fecti/ imp̄fectuz esse p̄hibet.

Quo sit vt si in quolibet genere imp̄fectū quid eē vi
deat̄: in eo p̄fectū quoq; aliqd̄ esse necesse sit. **E**tenī p̄/
fectione sublata: vnde illud qd̄ imp̄fectū p̄hibet extite

rit: ne fingi q̄dem p̄t. **N**eq; enī ab diminutis incōsum
matisq; natura rez cepit exordiū. s̄ ab integris abso

lutisq; p̄cedens: i. hec extrema atq; effeta dilabit̄. **D**e

Ista est decia p̄sa h̄o tertij in q̄
p̄bia ont̄ vbi vera b̄ritudo sit cōsti
tuta. z p̄mo p̄rinuādo se p̄bat b̄ritu
dinē p̄fectā esse i rez natura. z ont̄
in q̄ sit vera b̄ritudo. ibi. **Q**uo s̄o.

Prio diē. **O** boeci qm̄ vidisti in p̄/
cedentib⁹ q̄ sit forma imp̄fecti boni
z q̄ sit forma p̄fecti boni: nūc reor. i.
opinor esse demōrandū quonā. i. vbi
hec p̄fectio felicitatis. i. p̄fecta felici
tas sit p̄stituta. in q̄ supple inuestigā
do/ illud ego arbitror p̄mū eē inq̄rē
dū an aliqd̄ hm̄oi bonū p̄fectuz q̄le
pauante. s. oē p̄sa diffinisti pos/
sit existē in rez natura ne cassa. i. va
na imago. i. sp̄s cogitatiois nos de
cipiat p̄ter veritatē b̄iecte rei. i. exi
stetis rei. s̄ neq; negari qm̄ existet i
rez natura p̄fectū bonū z p̄fecta feli
citas. et h̄o bonū sit veluti fons om
nū bonoz. z tūc p̄bat ip̄m eē tali
rōne. **I**n q̄cūq; genē est rep̄ire imp̄
fectū/ in eodē est rep̄ire p̄fectū. s̄ in
genē rez est rep̄ire imp̄fectū bonū z
imp̄fectā felicitatē. vt p̄z ex p̄cedēti
bus. s̄ in rez natura erit dare p̄fem

Prosa decima

erit aliqd prius eo. cū pfectū sit prius imperfecto. Illud ergo prius: vel est pfectum bonum vel im-
perfectum. si pfectū illud erit deus. et habetur propositū. si imperfectum erit aliquid eo. cum pfectū
sit prius imperfecto. Itē querit de illo priori: vel est pfectū bonū v' imperfectū. et sic pcedit
in infinitum. vel dabit deum eē perfectum bonum. et hoc innuit i lra cū dicit Quare ne in infini-
tū rō pcedat.

P. Sed queso inqt te. vide q̄ id sancte atq; inuolab/
biliter pbes q̄ boni sūmū sūmū deū diximus esse ple-
nissimū. **B.** Quonā inquā mō? **P.** Ne hūc rez omni-
um p̄em/ illud sūmū bonū quo plen^o esse phibet. vel
extrinsecus accepisse/ vel ita naturalit̄ habē p̄sumas.
quasi habentis dei habite q̄ beatitudis diuersam co-
gites esse substātiā? **Nā** si extrinsecus acceptū putes:
prestantius id qd dederit ab eo qd acceperit existima-
re possis. **Sed** hūc esse rez oīm p̄cellentissimū dignif-
sime p̄fitemur. **Quā** si natura qdem inest: s; est rōne di-
uersū. cū de rez p̄ncipe loquamur deo. fingat qui p̄t.
quis hec diuersa coniūxerit.

improbat mēbra p̄mo q̄ de^o nō accepit sūmū bonū ab extrinsecō. **D.** Nā si putes bonū qd in deo ē
extrinsecus acceptū/ tūc tu possis. i. potes estimare esse p̄stanti^o. i. meli^o illd bonū qd dederit. eo qd
acceperit. i. deo qd ē falsū. qz p̄fitemur hūc p̄cellentissimū oīm rez. **Tūc** pbat q̄ pfectū bonū i deo
nō est in ipō naturalit̄ tanq; differēs a s̄bna sua dices **Quā** si natura. i. p̄ natura inest deo sūmū bo-
nū s; est diuersū ab ipō rōne q̄ dicitur. fingat q̄ p̄t q̄s hec diuersa p̄iūxerit. i. deū z sūmū bonū. q.
D. nō est dare aliq̄e priorē ista diuersa p̄iūgentē **Nō** q̄ rō quā phia p̄tendit ē ista. **Sūmū** bo-
nū qd est in deo vel est acceptū ab extrinsecō/ vel inest sibi naturalit̄. si ab extrinsecō/ aliqd erit pre-
stantius et nobili^o deo. qz dās sūmū bonū/ p̄stanti^o est recipiente ipm. **Si** at inest deo naturalit̄:
vel tanq; idem sibi: vel tanq; diuersū ab ipso. **Si** tanq; idem sibi: habet p̄positū. si tanq; diuersū
ab ipso: erit aliqd prius qd ista diuersa p̄iūxerit. talia aut̄ fingē est difficile

Postremo qd a qualibz re diuersū est. id nō est illud
a quo intelligit̄ eē diuersuz. **Quare** qd a sūmo bono
diuersuz est. sui natura id sūmū bonū non est. **Qd** ne/
fas ē de eo cogitaē. quo nihil p̄stat esse p̄stantius

sū a qlibz re/ illud nō ē illd a q̄ videt̄ esse diuersū. qre qd sui natura diuersū ē a sūmo bono: illd
nō est sūmū bonū. si igit̄ sūmū bonū ita sit in deo q̄ fm naturā sit diuersuz a deo/ sequit̄ q̄ deus
nō sit sūmū bonū. qd nefas est cogitare de deo. q̄ nihil p̄stat esse p̄stantius. **Nō** si aliqd eēt i deo
diuersū ab ipso: deus eēt p̄positus et nō essentie simplicis. qd est falsū. **Itē** qd est in deo diuersū
ab ipso/ vel est accidens vel ps ei^o. nō accidens qz de^o nō est subiectū alicui^o accidētis. si est ps
ei^o/ cū ps p̄cedat totū: aliqd erit prius deo. quod est falsum

Omnino enī nulli^o rei natura suo p̄ncipio melior po-
tēit existē. **Quare** qd oīm p̄ncipiū sit: id etiā sui s̄bstan-
tia sūmū eē bonū/ verissima rōne cōcluserim. **B.** Re-
ctissime inquaz **P.** S; sūmū bonū b̄titudine eē con-
cessum ē. **B.** Ita ē inquā. **P.** Igit̄ inqt deuz eē ipaz

Dic phia oīt p̄ quē modū vera
b̄tudo sit in deo. qz non est in deo
tanq; aliqd distinctū ab ipso. sic ac-
cidens a subiecto. s; e idē cū ipso qd
pbat q̄ttuor rōnib^o. scda. ibi. postre-
mo. t̄tia ibi **Dio** enī. q̄rta ibi **Respi-**
ce inqt **Prio** p̄mittit intētū suū cū
quadā diuisione cui^o mēbra impro-
bat. **D.** boeci q̄o te vide q̄ id san-
ctē. i. firmit̄ z inuolabilt̄ pbes q̄ di-
rim^o sūmū deū esse plenissimū sūmū
boni. **Et** dicit boeci^o **Quonā** mō sup-
ple hoc pbat. **Tūc** ponit phia diui-
sionē. **D.** Presumis. i. putas ne hūc
p̄ez oīz rez accepisse extrinsec^o illd
sūmū bonū q̄ phibet eē plen^o. v' p̄-
sumis ita naturalit̄ h̄re a se illd bo-
nū q̄ cogites diuersā eē s̄bnam dei
habētis et b̄titudis habite. **Et** tunc

Dic phia ponit scdam rōnem q̄
sūmū bonū in deo nō d̄t ab ipso. z
est rō talis. **Illud** qd est diuersū ab
alio nō est illud a q̄ est diuersū. si q̄
sūmū bonū esset diuersū a deo/ de^o
nō esset sūmū qd nefas est dicē. vñ
dic̄ i lra. **Postremo** illd qd ē diuer-

Dic phia pōit t̄tiā rōnez q̄ talē
Illud qd ē p̄ncipiū oīm formalit̄: ē
sūmū bonū qz sūmū bonū nō p̄t eē
p̄ncipiātū. s; de^o est p̄ncipiū oīm. s;
formalit̄ est sūmū bonū. sūmū at̄ bo-
nū est b̄tudo. s; de^o formalit̄ est sū-
ma b̄tudo. **Un̄** dicit in lra **Dio**. i.
h i

Libri tertii de consolatione philosophie

generalit' nulli rei natura poterit
eē melior suo principio, quē qd oim ē
principiū sic deus; illd etiā conclusim
verissima rōne sumū esse bonū sub/
stantia. i. p sui substantiā, cui assentiēs boeci⁹ dicit plenissime inq̄ conclusū est. Subiungit p̄bia. **S**z sū
mū bonū esse beatitudinē conclusū est. Dicit boeci⁹, ita est inq̄. Concludit ḡ p̄bia. Igit' necesse ē deuz
p̄fiteri ipam beatitudinē. Dicit boeci⁹. **N**ec queo refragari. i. resistē priorib⁹ p̄positis. i. p̄missis. et ego
p̄spicio hoc illatū eē p̄sequēs illis. i. ad illa. **N**ō q̄ principiū oim rez oz esse sūmū bonū substanti/
alif. qz si aliqd aliud a principio eēt sūmū bonū substantiālit' sic aliqd principiātū sequit' q̄ principia
tū sit nobilius suo principio. nā bonū substantiālit' nobili⁹ est bono accidentalif. **I**te si principiū nō ē
bonū substantiālit' s̄ accidentalif. cū oē qd ē tle p̄ accidēs: reducat' ad aliqd tle p̄ se. tūc principiū reduce/
ret' ad aliqd. et p̄ p̄ns nō eēt principiū.

Die ponit q̄rtā rōnez q̄ beatitudo
in deo nō differt ab ipso. **S**i beati/
tudo differt a deo: cū vtrūqz tam
deus ḡ beatitudo sit sūmū bonū. eēt
duo sūma bona qz vnū nō esset al/
ter. et cū vnū desit alteri neutz erit
p̄fectū et sūmū bonū. qz p̄fectū ē cui
nihil deest. ḡ necesse ē beatitudinē eē
idē euz deo. **U**n dicit in lra. **P** boeci
respice an hinc qd mō dicā illd qd
p̄batū est firmi⁹ approbet'. duo sum
ma bona esse nō p̄nt que sint a se di
uersa. etenī liquet. i. manifestū est q̄
bona q̄ discrepāt alterz non esse qd
alterz sit. qre cū alterz desit alteri neu
trū poterit esse p̄fectū. cū p̄fectus sit
cui nihil deest. s̄ manifestus eē illud
nō eē sūmū bonū qd nō est p̄fectū. igit' nullo mō p̄nt esse diuersa ea q̄ sunt sūma bona. s̄ deū et bri
tudinē collegim⁹ esse sūmū bonū qre necesse est ipam naturā que est diuitas. i. naturā dei eē sū
mā beatitudinē. quare necesse est ipaz naturā que ē diuitas. i. naturā dei eē sūmā beatitudinē. qd bo/
eci⁹ approbās dicit nihil verius est ipsa re nec rōinatione firmi⁹. nec deo digni⁹ p̄cludi p̄t. **N**ō
ex q̄rto topicoz qd p̄ supabūdantiā dī vni soli puenit. cū igit' sūmū bonū dicat' p̄ supabūdantiā:
nō erūt duo sūma bona. **I**te si essent duo sūma bona: vel essent eiusdē speciei v̄l differt' specie.
si eiusdē speciei: erūt eqli⁹ p̄fecta et vnū erit supflūū. si dīnt sp̄e/ vnū erit p̄fectū altero. qz impossi
bile est duas sp̄es esse eqli⁹ p̄fectas. s̄ qd est imp̄fectius nō est sūmū bonū. ḡ nō s̄ pla sūma bō.

Hic p̄bia p̄cludit ex dictis q̄ndā
p̄clonem corollariā. d. **S**up hec p̄
dicta ego tibi dabo corollariū. i. cō
clusionē corollariā ita scz. **S**ic geo
metre aliqd solent demonstratis suis
p̄positis inferre que illata ipivocāt
porismata. i. aptiones. **E**t tūc ponit
corollariū q̄ ois beat⁹ ē de⁹. qd sic
infert. qz adeptione beatitudinis sūnt ho
mines bti. beatitudo ḡo est ipa diuini
tas vt p̄batū est: manifestū ē hoies
beatos fieri adeptione diuinitatis. s̄
sic adeptōne iustitie sūnt hoies iusti
et adeptōne sapie sapiētes. ita nē
est adeptōne diuinitatis esse beatos
sive deos. **I**git' ois btis ē de⁹. s̄ na
tura q̄dez vn⁹ deus est et nō plures

titudinē necesse est p̄fiteri. **B.** **N**ec p̄positis inq̄a p̄i
oribus refragari queo. et illis hoc illatū consequens
esse perspicio.

Subiungit p̄bia. **S**z sū
mū bonū esse beatitudinē conclusū est. **D**icit boeci⁹. ita est inq̄. **C**oncludit ḡ p̄bia. **I**git' necesse ē deuz
p̄fiteri ipam beatitudinē. **D**icit boeci⁹. **N**ec queo refragari. i. resistē priorib⁹ p̄positis. i. p̄missis. et ego
p̄spicio hoc illatū eē p̄sequēs illis. i. ad illa. **N**ō q̄ principiū oim rez oz esse sūmū bonū substanti/
alif. qz si aliqd aliud a principio eēt sūmū bonū substantiālit' sic aliqd principiātū sequit' q̄ principia
tū sit nobilius suo principio. nā bonū substantiālit' nobili⁹ est bono accidentalif. **I**te si principiū nō ē
bonū substantiālit' s̄ accidentalif. cū oē qd ē tle p̄ accidēs: reducat' ad aliqd tle p̄ se. tūc principiū reduce/
ret' ad aliqd. et p̄ p̄ns nō eēt principiū.

P. **R**espice inquit/ an hinc quoqz idem firmius ap
probet' q̄ duo sūma bona que a se diuersa sint esse nō
p̄nt. **E**tenī que discrepant bona nō esse alterū qd sit
alterz liquet. **Q**uare neutrū poterit esse p̄fectū/ cū alte
rutri alterū deest. **S**ed qd p̄fectū nō sit/ id sūmū non
esse manifestū est. **N**ullo mō igit' que sūma sunt bona
ea possunt esse diuersa. **A**tq̄ et beatitudinē et deum:
sūmū bonuz esse collegim⁹. **Q**uare ipam necesse est
sūmā esse beatitudinē: que sit sūma diuinitas. **B.** **N**i
hil inq̄a nec re ipsa verius. nec ratiocinatione firmi
us. nec deo dignius p̄cludi potest.

P. **S**up hec inq̄t igit' veluti geometre solēt demon
stratis p̄positis/ aliqd inferre q̄ porismata ipi vocāt:
ita ego quoqz tibi veluti corollariū dabo. **N**ā qm̄ be
atitudinis adeptiōe sūnt hoies beati. beatitudo ḡo ē ipsa
diuinitas: diuinitatis adeptiōe beatos fieri manifestus ē.
Sz vti iusticie adeptiōe iusti: sapie sapiētes fiunt. ita
diuinitatē adeptos. deos fieri sili rōne necesse est. **D**is
igit' beatus: de⁹. s̄ natura q̄dē vn⁹. participatiōe ḡo
nihil p̄hibet eē ḡ plurimos. **B.** **E**t pulcrū inq̄a s̄
atz p̄ciosū sive porisma sive corollariū vocari maio

participatione at nihil prohibet plures deos esse. **N**ac personam pmedans boeci⁹ dicit. **E**t pulcrum in qua hoc. s. qd mo conclusi atq; p ciosu suae porisma siue corollarium maus. i. magis velis ipm vo/ cari. **N**o q ois beat⁹ est de⁹. hoc pbat ex lra sic. **V**oces sunt bti adeptione btrudis. s. btrudo e diuitas. s. hoies sunt bti adeptione diuitatis. s. adeptione diuitatis aliqs efficit deus. s. ois beat⁹ est deus. **N**el pt sic argui. **A**deptione diuitatis aliqs efficit deus. adeptione diuitatis aliqs efficit beatus. cu diuitas sit idem cu btrudine. s. ois btrudis est deus. **N**o fm **U**guil. porus ri est subtile foramen in corpe p qd sudor emanat. **I**nde porisma atis. i. aptio vel illuminatio sensus. **D**i cum etia porismata regule quas geometre pponit ad aliqd ostendendu eo q aperiatur illuminent mente lectoris. **E**t ipse allegat boeciū in hoc libro de hoc noie porisma. **N**o fm eundē **U**guil. a corona venit coronariū qd est premiū victorie vel premiū belli vel certamis. s. corona vel ali qd aliud. vel coronariū est vnde aliqs meret honorē vel adipiscit coronā. **E**t etiā allegat boeci um in hoc loco de hoc noie coronariū. s. cōter ipm noiam⁹ corollarium. et est corollarium p se quē ex pmissis. **N**o aliqs dicit **S**i ois btrudis est de⁹. cu plēs sint bti: plēs erūt dū. **R**ūdet hoc cū q vn⁹ est de⁹ naturalit⁹ essentialit⁹. s. picipatiue scz picipatione stutis z immortalitatis pnt eē plēs dū. **U**n pē **E**go dixi dū estis z filij excelsi oēs. **I**te innuit pēs rj. metaph. vbi sic pclu dit **N**o valet pcalitas pncipiū. sit i vn⁹ pnceps. s. fm naturā z essentiā. **E**rgo dicit **S**en **U**ir spe culatiū est qd de⁹ in hūano corpe hospitat⁹. **P**ro q vlteri⁹ nōndū q de⁹ est qdruplex. **A**liqs e de⁹ nūcupatiue vt idolū. ali⁹ vsurpatiue vt demones cultū dei sibi vsurpātes vt dicit scriptura **D**ēs dū gentiū demonia **T**erti⁹ picipatiue vt hoies btrudine picipātes. **Q**uart⁹ est de⁹ natu/ ra/ hūs essentia eternitatē. imutabilitatē. z incōcābilitatē **P**rimis tbus modis pnt hū esse plēs dū s. nō qrtō mō **U**ltio nō deitatē siue diuitatē picipare nō est nisi immortalitatē. impassibilitatē. subtilitatē. z agilitatē adipisci. nā mortale additū nob separat nos a dūs. vt dicit **P**orphyrus. s. adeptione immortalitatis erim⁹ dū

P. Atq hoc qz pulcrum nihil est qd his annectēduz esse ratio psuadet. **B.** Quid inqūa? **P.** Cū mlta inqt btrudo pntē videat/ vtz ne hec oia vnū veluti cor/ pus btrudis quadā partū varietate piungant. an sit eoz aliqd qd btrudis substātiāz ppleat. ad hoc nō ce/ tera referant⁹. **B.** Vellē inqūa id ipsaz rez pmemora/ tione patefacēs. **P.** Nōne inqt btrudine bonū esse censuim⁹? **B.** Ac sūmū qdem inqūa. **P.** Addas inqt hoc oibus licet. **N**ā eadē sufficiētia/ sūma est. eadē sū/ ma potētia. reuerentia quoq; claritas ac voluptas be/ atitudo esse iudicat. **B.** Quid igit⁹? **P.** Beccine oia bona. sufficiētia potētia. cetera q; veluti quedā beati/ tudinis mēbra sunt. an ad bonū veluti ad hūicē cun/ cta referunt⁹? **B.** Intellego inquam qd inuestiganduz aponas: sed quid pstituas audire desidero/ ptas. **Q**uid igit⁹ estimas dicendū. beccine. i. nūquid hec oia. s. sufficiētia. potētia. z sē veluti qdā mēbra btrudis an cūcta referunt ad bonū veluti ad hūicē. i. tanq; ad sūmā rōnem appetendi oia alia. **T**ūc boeci⁹ fatef se intelligē qōnem et pstolari ei⁹ solutionē dicēs. **I**ntelligo qd pponas in/ uestigandū. s. desidero audire qd pstituas. i. diffinitas qōnem dissoluēdo. **N**o q qstio quā pbia mouet ē ista **U**tz p dīctā qng. s. sufficiētia. reuerētia. z. pstituat btrudine sic diuersa mēbra vnū corpus vel vtz oia sint eadē z referant ad aliqd vnū. s. ad bonū qd sit rō appetēdi oia ista **N**o qz in btrudine est sūmū bonū. z in btrudine est sufficiētia. reuerētia. potētia. glā z iocūditas. iō

Dic pbia mouet circa p dīctā qn dā dubitationē. z soluit eā sibi. **C**u/ tus discretionē. **P**rio dicit **E**x q dicit s. corollarium eē pulcrū. **A**tq p certo s. qd iā dicā nihil est pulcrū qd rō psuadet eē annectēduz his. s. di/ ctis. z dicit boeci⁹ qd est pulcrū illud **D**ic pbia. cū btrudo videat multa pntē dubitat vtz hec oia piugant. i. pstituat veluti vnū corpus btrudinis qua dā varietate ptiuz. an sit aliqd eozū qd ppleat substātiāz btrudis ad qd cetera referant⁹. **T**ūc boeci⁹ petit hāc qōnem magis elu/ cidari. d. **V**ellem inqt vt patefacēs illud qd qris p mēcoratione ipaz re/ rū supple exemplificando. **E**t pbia pdescendēs boecio qrit. nōne censu/ smus btrudine esse bonū? **D**ic boe/ cius certe sūmū bonū. **C**ui pbia. **L**icet. i. licitū est addas hoc. s. sūmū oī bus his. nā btrudo est sūma sufficiētia. eadē est sūma potētia. z iudicat esse sūma reuerētia. claritas z volu/ ptas. **Q**uid igit⁹ estimas dicendū. beccine. i. nūquid hec oia. s. sufficiētia. potētia. z sē veluti qdā mēbra btrudis an cūcta referunt ad bonū veluti ad hūicē. i. tanq; ad sūmā rōnem appetendi oia alia. **T**ūc boeci⁹ fatef se intelligē qōnem et pstolari ei⁹ solutionē dicēs. **I**ntelligo qd pponas in/ uestigandū. s. desidero audire qd pstituas. i. diffinitas qōnem dissoluēdo. **N**o q qstio quā pbia mouet ē ista **U**tz p dīctā qng. s. sufficiētia. reuerētia. z. pstituat btrudine sic diuersa mēbra vnū corpus vel vtz oia sint eadē z referant ad aliqd vnū. s. ad bonū qd sit rō appetēdi oia ista **N**o qz in btrudine est sūmū bonū. z in btrudine est sufficiētia. reuerētia. potētia. glā z iocūditas. iō

querit an ista sint in bñtudine tanq̃ diuersa aut ad vnũ relata. s. ad bonũ rōne cui⁹ appetunt.
Nō ad p̃mā p̃tē q̃ōnis debet rñderi q̃ nō. qz mēbra vnũ corpus p̃stituentia debet esse int̃ se
diuersa vt stati⁹ pbabit in l̃ra sequenti. s. illa q̃nqz s̃ vnũ vt pbatũ ē. s̃ non p̃nt eē p̃tes bñtūdis
p̃stituentē ip̃am sic mēbra vnũ corpus. Etiã si sic seq̃ret q̃ bñtudo seu de⁹ nō eēt oio simplex qd̃
est impossibile

Vic p̃bia soluit q̃ōnem. Et p̃mo
ōnt q̃ ista q̃nqz nō sūt p̃tes z mēbra
bñtūdis. 2.⁹ ōnt q̃ oia referant̃ ad
bonũ ibi. Ad bonũ s̃o. P̃rimo int̃
dit talē rōnem Mēbra p̃stituentia
aliqd̃ vnũ/ ad inuicē debēt eē diuer
sa. s̃ ista oia q̃nqz sūt idem. s̃ nō sūt
mēbra et p̃tes bñtūdis. vn̄ dic̃ i l̃ra
Cui⁹ rei sup̃le post̃e in q̃stione sic
accipe discretionē. i. discretā solutio
nē. Si hec oia forēt mēbra bñtūdi
nis tñc discreparēt a se inuicē.

Hec enī ē natura partiu⁹ vt diuersa p̃ponat̃ vnũ corpus atq̃ p̃
certo hec oia q̃nqz mōstrata s̃t idem esse sup̃le in. ix. p̃la. igit̃ mīme s̃t mēbra bñtūdis. s̃ si i eis
saluet̃ rō mēbrũ/ oia erūt vnũ mēbrũ. et tñc sequit̃ bñtūdinē p̃poni ex vno mēbro qd̃ est impossi
bile. et s̃ est qd̃ dicit. Alioqn̄. i. si alit̃ dicat̃ q̃ nō s̃t mēbra s̃ vnũ mēbrũ videt̃ bñtudo eē p̃iūda
ex vno mēbro qd̃ fieri neq̃t. Et dic̃ boeci⁹. id qd̃ qd̃ mō p̃clusũ est nō est dubiũ. s̃ istud qd̃ re/
stat de bñtate alteri⁹ p̃tis q̃ōnis expecto Nō q̃ bñtudo est diuinitas vt prius visũ est. et qz diui
nitas est oio simplex et indiuisibilis. ex nullo p̃t esse p̃stituta. cū enī p̃stituens prius sūt p̃stituto: esset
aliqd̃ p̃t⁹ deitate qd̃ absurdũ ē. s̃ bñtudo nō p̃t esse p̃stituta ex pl̃ib⁹ mēbris v̄l ex vno mēbro

Vic p̃bia ōnt q̃ oia referant̃ ad
bonũ tanq̃ ad causam p̃p̃ quā appe
tunt. 2.⁹ ex dicit̃ deducit̃ q̃sdā p̃clo
nes superi⁹ pbatas vt meli⁹ intelli
gant̃. scdã ibi Cui⁹ s̃o cā P̃rio dic̃
Palā est cet̃ea. s. q̃nqz s̃ dicit̃ ad q̃
oia appetenda reducunt̃: ip̃a referri
ad bonũ. Idcirco ei pet̃it̃. i. appet̃it̃
sufficiētia qz bonũ eē iudicat̃. idcir
co potentia desiderat̃ qz id etiā cre
dit̃ esse bonũ. idem licet̃ p̃ictare. i.
iudicare de reuerētia: claritate et io
cūditate. z sic vniuersalit̃ p̃cludē q̃
bonũ ē sūma. i. p̃fectio et cā oim ex/
petendoy. i. desiderandoy. quod declarat̃ p̃ signũ dicēs. Illud enīz qd̃ neqz i re neqz in silitudine
. i. apparētia vllũ bonũ retinet̃ in se: illud nullo mō p̃t expecti. i. desiderari. et s̃. i. p̃ p̃trariū illa q̃ nō
s̃t bona natura. i. ex natura tñ si videant̃. i. appar̃ eāt eē q̃i vera bona sint/ appetunt̃. q̃ fit vt boni/
tas iure credat̃ esse sūma atqz cā oim expectandoy. Nō q̃ bonũ est cā oim desiderandoy. qz desi
ciente rōne boni in aliq̃ siue sit bonũ fm apparētia siue existentia: tollit̃ rō appetibilis. posita s̃o rō/
uet enī appetibile hoc qd̃em bonũ. hoc aut̃ apparens bonuz

Vic ex dicit̃ p̃bia deducit̃ q̃sdā
p̃clones pri⁹ pbatas vt meli⁹ intel
ligant̃ et s̃t due P̃ria est q̃ bonũ z
bñtudo s̃t idem. Scdã q̃ de⁹ et bo
nũ idem s̃t. Deducēs s̃ p̃rimā p̃clo
nē dic̃ Illud maxie videt̃ optari cu
ius cā quid. i. aliqd̃ expectit̃. i. deside
rat̃. vt si cā salutis. i. sanitatis quis/
piam. i. aliq̃s. velit equitare nō tam

P. Cui⁹ discretionē rei sic accipe **S**i hec oia bñtūdi
nis mēbra forent: a se quoqz inuicē discreparēt. **Hec**
est enī partiu⁹ natura/ vt vnũ corpus diuersa p̃ponat̃
B. Atq̃ hec oia idem esse monstrata sunt. **P. Dime**
igit̃ mēbra sunt. **Alioqn̄** ex vno membro beatitudo
videbit̃ esse coniuncta: qd̃ fieri nequit. **B. Id** quidez
inquam dubiũ nō est/ sed id qd̃ restat expecto

P. Ab bonũ s̃o cetera referri palā est. **I**dcirco enīz
sufficiētia pet̃it̃/ qm̄ bonũ eē iudicat̃. **I**dcirco potētia
qm̄ id quoqz esse credit̃ bonũ. **I**dem de reuerētia cla
ritudine. iocūditate p̃ictare licet. **D**im igit̃ expectēdo
rū sūma atqz cā: bonũ est. **Q**d enī neqz re neqz silitudi
ne vllũ in se retinet bonũ: id expecti nullo mō p̃t. **Cō**/
traqz etiā q̃ natura bona nō sunt: tñ si esse videant̃: q̃i
vere bona sint appetunt̃. **Q**uo fit vt i sūma cardo arz
causa expectandoy oim bonitas esse iure credat̃.

Quo fit vt i sūma cardo arz
causa expectandoy oim bonitas esse iure credat̃.
causa expectandoy oim bonitas esse iure credat̃.
causa expectandoy oim bonitas esse iure credat̃.
causa expectandoy oim bonitas esse iure credat̃.

Illud enīz qd̃ neqz i re neqz in silitudine
i. apparētia vllũ bonũ retinet̃ in se: illud nullo mō p̃t expecti. i. desiderari. et s̃. i. p̃ p̃trariū illa q̃ nō
s̃t bona natura. i. ex natura tñ si videant̃. i. appar̃ eāt eē q̃i vera bona sint/ appetunt̃. q̃ fit vt boni/
tas iure credat̃ esse sūma atqz cā oim expectandoy. Nō q̃ bonũ est cā oim desiderandoy. qz desi
ciente rōne boni in aliq̃ siue sit bonũ fm apparētia siue existentia: tollit̃ rō appetibilis. posita s̃o rō/
uet enī appetibile hoc qd̃em bonũ. hoc aut̃ apparens bonuz

Cuius s̃o cā qd̃ appetit̃/ id maxie videt̃ optari **U**elut
si salutis causa quispiā velit equitare. nō tā equitan
di motũ desiderat̃ q̃ salutis effectũ. **C**uz igit̃ oia boni
grā petant̃: nō illa poti⁹ q̃ bonũ ip̃m desiderat̃ ab oī
bus **S**ed p̃pter qd̃ cetera optant̃: bñtūdinē eē p̃cessā

et Metrum decimum

mus. Quare sic quoque sola querit beatitudo Ex quo
liquido apparet ipsius boni et beatitudinis unam atque eandem
esse substantiam. **N**ihil video cur dissentire quodammodo possit
ipsum bonum, sed nos processimus beatitudinem esse propter quod cetera optant. quare sola beatitudo tanquam finis omnium
aliorum desideratur, ex quo liquido, id est manifeste apparet esse eandem substantiam ipsius boni et beatitudinis. **B**oecius
etiam assentiens isti deductioni dicit, nihil video cur quodammodo dissentire. **N**on quod quorundam pro-
prietates per se est eadem: nec est illa esse eadem, cum igitur bonum et beatitudo habeant unam et eandem per se proprietatem:
erunt eadem. **N**am per se proprium est beatitudini quod omnia propter eam desiderantur. similiter illa proprietates est boni quod omnia
appetuntur quod bona, sed bonum et beatitudo sunt idem. **N**on quod illud magis appetitur cuius causa aliquid appetitur, quod
illud propter quod aliquid appetitur propter est in eandem motum desiderium quod illud quod appetitur propter aliud, quod causa per
magis propter influit quod in eandem, et ideo illud propter quod aliquid appetitur plus influit desiderio: quod illud quod ap-
petitur propter aliud, sic finis per se influit quod ordinata in finem. **E**t hoc declarat per exemplum in littera de sanitate
que per se appetitur quod actus equitandi factus propter sanitatem.

P. Sed deum veramque beatitudinem unum atque idem esse motum
struam? **B.** Ita inquam. **P.** Securo igitur concludere
licet, dei quoque in ipso bono nec usquam alio sitam esse
substantiam.

.i. non tantum desiderat actum equitandi quod
.i. quantum desiderat effectum salutis, id est la-
nitatis. **C**um igitur omnia petant gratiam boni
illa non potest desiderantur ab omnibus quod
quod sola beatitudo tanquam finis omnium
aliorum desideratur. **B**oecius
Non quod quorundam pro-
prietates per se est eadem: nec est illa esse eadem, cum igitur bonum et beatitudo habeant unam et eandem per se proprietatem:
erunt eadem. **N**am per se proprium est beatitudini quod omnia propter eam desiderantur. similiter illa proprietates est boni quod omnia
appetuntur quod bona, sed bonum et beatitudo sunt idem. **N**on quod illud magis appetitur cuius causa aliquid appetitur, quod
illud propter quod aliquid appetitur propter est in eandem motum desiderium quod illud quod appetitur propter aliud, quod causa per
magis propter influit quod in eandem, et ideo illud propter quod aliquid appetitur plus influit desiderio: quod illud quod ap-
petitur propter aliud, sic finis per se influit quod ordinata in finem. **E**t hoc declarat per exemplum in littera de sanitate
que per se appetitur quod actus equitandi factus propter sanitatem.

Hic philosophia ex ratione prius probata
deducit secundum. **S**ed deum et bonum esse idem
finitur substantiam, et dicit. **S**ed deum et bonum
deum et veram beatitudinem esse idem unum,
dicit boecius. **I**ta est inquam, ex quo con-
cluditur.

Metrum fallentium

Hec omnes pariter venite capti
Quos fallax ligat improbis ca-

Terras habitans libido mentes **T**enis
Hec erit vobis requies laborum

Hic portus placida manens quiete

Hoc patens unum miseris asylum

Non quicquid tagus aureis arenis

Donat, aut hermus rutilante ripa

Aut indus calido propinquus orbi

Candidis miscens virides lapillos

Illustrant aciem magis quam cecos

In suas condunt animos tenebras

Hoc quicquid placet excitatque mentes

Infirmis tellus aluit cavernis

Splendor quo regitur vigetque celum

Vitat obscuras anime ruinas

Hanc quisquis poterit notare lucem

Candidos phebi radios negabit.

Istud est metrum decimum huiusmodi quod dicitur fallentium
ab innere, et est undecasyllabum, scilicet scilicet ex spondeo
et daedyllo, ex duobus vel tribus trocheis, quod ultio
loco potest poni spondeus, vel trocheus. **I**n quo metro
philosophia postquam ostendit quod sit summa beatitudo: hortatur ad istam
beatitudinem pervenire dicens. **O**mnes capti quod fallax libido
.i. delectatio habitans, id est possidens tenebras mentes li-
gat improbis catenis, id est viciosis cupiditatibus, veni-
te pariter huc, id est ad summum bonum quod est situm in deo. **T**unc
ostendit utilitatem veniendi ad illud bonum, d. **H**ec, scilicet beatitu-
do quod est deus erit vobis requies laborum, cum ipse sit
primus in hac vita laborantium, hic est portus, id est securi-
tas manens placida quiete hic est asylum, id est domus re-
fugii unum, id est solus quod tunc ad deum est tutum refugium, patens
.i. aptum miseris. **T**unc comparat istud bonum ad bo-
na temporalia ostendens bona temporalia esse danosa, quod sui cu-
piditate obtenebrant animam dicens. **Q**uicquid donat
tagus fluvio iste aureis suis arenis, quicquid donat
hermus fluvius rutilante, id est splendete sua ripa aut **I**n-
dus fluvius, a quo dicitur India propinquus calido orbi, quod vi-
cinus torride zone **I**ndia inquam commiscens lapillos vi-
rides, id est smaragdos candidos, id est margaritis, totum illud
non illustrat aciem magis quam cecos sed magis condunt, id est
nolunt cecos animos in suas tenebras, id est ignorantias ve-
ri boni, sed bonum temporale quod est quod dicitur, id est quod cuius placet et ex-
citatur mentes ad cupiditatem, illud tellus aluit infirmis
cavernis, id est profundis, quod in profundo terre gignunt me-
tallorum gemitus. **T**unc ostendit utilitatem boni quod est deus in quo
est vera beatitudo, d. **S**plendor, id est beatitudo splendens
quod splendore regit celum ille vitat obscuras ruinas
anime, quod splendor et obscuritas se non participant in eo-
dem, quisquis ergo poterit notare, id est notare habere hanc lucem ipse
b. iij.

Libri tertij de consolatione philosophiæ

negabit. i. nō curabit cādidos radios p̄bebi. i. solis. Nō p̄t l̄ram q̄ alylū fm Uguil. dī dom̄ re fugy quā Romul⁹ fecit. ab a qd̄ ē sine z filon qd̄ est tact⁹ q̄si sine tactu. qz nō erat fas aliq̄e ibi tangē vel offendē. Nō fm Iud. li. etym. Tagus est flui⁹ quē Carthago hispanie sic nuncupa nit. qui et padolus dī. ex q̄ p̄cedit flui⁹ arenis auriferis copiosus. z ob h̄ cetēis flui⁹s hispanie est platus. Nō fm Uguil. q̄ hermus est flui⁹ sic q̄ campos smirneos secat fludib⁹. z ē plen⁹ aureis arenis. Indus at̄ h̄z Iud. est flui⁹ orientis q̄ rubro mari excipit. a q̄ India nūcupat abū dans marga ritis z smara gdis.

Hic vult monstrare quid sit bonū. q̄ unū atqz idem est bonū. et q̄ unum semper desiderat subsistere.

Ista est. xi. p̄sa h̄ trj in q̄ p̄hia inducit boeciū i cognitionē q̄rundā q̄ prius falsus fuit se igrare. i. q̄s sit finis oim rez. z q̄bus gubernaculis mūd⁹ regat. P̄rio ducit ip̄m i cog nitionē p̄mī. z scd̄i in sequenti p̄sa. P̄rio p̄hia inuestigat diffōnem bo ni. z ex hoc oñt q̄s sit finis oim re rū. ibi. Et illa nitū. P̄rio p̄mit/ tunt quedā. z p̄hia aggredit̄ p̄o/ sitū. ibi. Nōne inq̄t. P̄rio boeciū assentiens p̄dictis dic̄ Assentior inquā. Cūc̄ta enī firmisim̄is nexa p̄stant nexa firmisim̄is rōnibus qz dem̄stratiuis. Et p̄hia inq̄t Quanti. i. p̄cū estimabis si agnoue ris qd̄ sit ip̄m bonū? R̄ndet boeciū. infiniti. i. p̄cū inquā estimabo. si qd̄e mihi parit̄ p̄tingat ag noscē deū qui bonū ē. Dic̄ p̄hia Atq̄ p̄ certe h̄ patefaciā verisim̄a rōne. maneāt. i. p̄cedant mō .i. tūmō q̄ p̄clusa sunt pauloante. Et dic̄ boeci⁹. manebūt sine oi p̄ditione in sui p̄tate. Nō q̄ ad p̄bandā aliquā p̄clonem oz p̄ncipia manē in sui p̄tate et ea p̄cedi. si enī negarent non posset ex eis deduci p̄clo. Volēs q̄ p̄hia ex his q̄ p̄clusa s̄t tanqz ex p̄ncipijs p̄cludē qd̄ sit bonū; dic̄ h̄ velle facere manentibus his q̄ p̄bata sunt. Et dic̄ boeci⁹ q̄ manebunt in sui p̄tate

Dic̄ p̄hia aggredit̄ intētū on den d̄ qd̄ sit bonū. z intēdit p̄bare istā p̄clonem. bonū est illud qd̄ oia appe tūt. quā p̄bat t̄li rōne. Unū z bonū sunt idem. s̄ oia appetūt esse vnū. q̄ oia appetūt bonū. Circa istā rōnem sic p̄cedit. p̄mo p̄bat maiore. z mi noze. z resum̄pta maiore inferē con clusionē. scd̄a ibi. Nōsti ne igit̄. t̄ria ibi. Est ne igit̄. Probat q̄ maiorem q̄ vnū et bonū s̄t idem p̄ modū qd̄ nis. z p̄mo q̄rit dicēs. Nōne s̄ mō/ strauim⁹ in i. p̄sa ea q̄ appetunt a plibus. i. sufficientia. reuerētia. potē tia. idcirco nō esse vera bonaz p̄fe/ cta qm̄ discreparēt a se inuicē sup/ ple eo mō quo appetunt a plibus. z cū alterz abess̄ alteri nō posse affer re plenū z absolutū bonū qd̄ nullo in digeat? Tūc at̄ mōstrauim⁹ vnū ve rū bonū fieri/ cū colligunt̄ i vnā for mā b̄titudis atqz efficientiā. i. i. vnā eāz efficiētē. i. deū. vt q̄ sit sufficiētia eadē sit potētia z reuerētia. claritas z iocūditas. nisi h̄o oia sint vnūz et idē/ mōstratū ē ea nihil h̄e q̄ nume rent. i. p̄putent̄ int̄ exp̄tēda. i. des̄i/

Assentior inquā. Cūc̄ta enī firmisim̄is nexa p̄stant. P̄. Tum illa quāti inq̄t esti mabis: si bonū ip̄m qd̄ sit agnoueris? B. Infinito in/ quā siquidē mihi p̄iter deuz qz q̄ bonū ē p̄tinget ag/ noscē P̄. Atqui hoc verisim̄a inq̄t rōne patefaciā? Maneāt mō q̄ pauloan̄ p̄clusa s̄t. B. Manebūt.

Assentior inquā. i. s̄ d̄ictis. cūc̄ta enīz p̄stant nexa firmisim̄is rōnibus qz dem̄stratiuis. Et p̄hia inq̄t Quanti. i. p̄cū estimabis si agnoue ris qd̄ sit ip̄m bonū? R̄ndet boeciū. infiniti. i. p̄cū inquā estimabo. si qd̄e mihi parit̄ p̄tingat ag noscē deū qui bonū ē. Dic̄ p̄hia Atq̄ p̄ certe h̄ patefaciā verisim̄a rōne. maneāt. i. p̄cedant mō .i. tūmō q̄ p̄clusa sunt pauloante. Et dic̄ boeci⁹. manebūt sine oi p̄ditione in sui p̄tate. Nō q̄ ad p̄bandā aliquā p̄clonem oz p̄ncipia manē in sui p̄tate et ea p̄cedi. si enī negarent non posset ex eis deduci p̄clo. Volēs q̄ p̄hia ex his q̄ p̄clusa s̄t tanqz ex p̄ncipijs p̄cludē qd̄ sit bonū; dic̄ h̄ velle facere manentibus his q̄ p̄bata sunt. Et dic̄ boeci⁹ q̄ manebunt in sui p̄tate

P̄. Nōne inq̄t mōstrauim⁹ ea que appetunt a plib⁹ idcirco vera p̄fecta qz bona nō eē. qm̄ a se inuicē discre parēt. cūqz alteri abess̄ alterz. plenūz absolutūz bo nū afferre nō posse. Tum at̄ vez bonū fieri. cū i vnā veluti formā atqz efficiētā colligunt̄. vt q̄ sufficiētia est: eadē sit potētia. reuerētia. claritas. atqz iocūditas. Nisi h̄o vnū atqz idem oia sint/ nihil habē quo inter exp̄tēda n̄s̄erent. B. Demōstratū inquā nec dubita ri vllō mō pōt P̄. Que igit̄ cū discrepant: mīme bō s̄t. cū h̄o vnū eē ceperint: bō fiūt. Nōne hec vt bo na sint. vnitatis fieri adeptiōe p̄tingit? B. Ita iquaz videt̄. P̄. S̄z omne qd̄ bonū est: boni p̄ticipatiōe bo nū esse p̄cedis. an mīme? B. Ita ē. P̄. Oportet igit̄ idēz esse vnū atqz bonūz. simili rōne p̄cedas. Eadem nanqz s̄stantia est eoz quorum naturalit̄ non est vi uersus effectus B. Negare inquā nequeo.

3

Prosa undecima

derada. Et dicit boecius. Demonstratum est inquam. nec ullo modo dubitari potest. **U**lterius queritur per philosophum. **I**lla quae cum discrepant mimes sunt bona. et cum ceperint esse unum sunt bona. nonne haec contingit fieri bona adeptione unitatis? **D**icit boecius. Ita videtur inquam. **E**t subdit per philosophum. scilicet oportet quod est bonum participatione boni: eo quod cedis esse bonum an mime? **E**t dicit boecius. Ita est. **T**unc per philosophum ex processis concludit maiorem. d. **I**gitur si licet modo oportet ut cedas unum et bonum esse idem. et confirmat illam conclusionem per locum ab effectu. d. **N**amque eadem est substantia eorum quae non est naturaliter diversus effectus. quia idem in quantum idem/naturum est facere idem. **B**oecius. **R**espondens dicit. **N**egare inquam nequeo. **N**on ex se sic probatur quod unum et bonum sunt idem. **Q**uia non sunt bona nisi quia sunt unum: illa non sunt bona nisi adeptione unitatis. scilicet omnia sunt bona adeptione unitatis. scilicet unum et bonum idem sunt. **V**el aliter arguitur sic. **O**mnia sunt bona adeptione bonitatis. omnia sunt bona unitatis. scilicet unum et bonum idem sunt. **A**liam rationem inuit in se dicens. **I**lla sunt unum quae non est diuersus effectus. quia idem in quantum idem/naturum facit nisi idem. ex. ij. de generatione. scilicet unum et bonum non est diuersus effectus. quia effectus utriusque est bonum. scilicet sunt idem. **E**t haec conclusio patet ex. iij. metaphysice ubi Aristoteles vult quod bonum et unum conuertantur.

P. Nosti ne igitur inquit. omne quod est. tadium manet atque subsistere quod diu sit unum. scilicet interire atque dissolui poterit atque unum esse destiterit? **R**. Quoniam modo? **P**. **E**t in animalibus inquit. cum in unum coeunt ac permanet anima corpusque: id animal mal vocat. **C**um vero haec unitas utriusque separatione dissoluitur: interire nec iam esse animal liquet. **I**tem quoque corpus cum in una forma membrorum coniunctione permanet: humana visus species. **A**t si distribute segregateque partes corporis distraxerit unitatem. desinit esse quod fuerat. **E**oque modo percurrenti cetera. perculdubio patebit subsistere unum quod diu unum est. **C**um vero unum esse desinit: interire. **B**. **C**onsideranti inquam mihi plura mimes aliud videtur

festum esse animal interire et iam non esse animal. **P**onit aliud exemplum. **I**psum etiam corpus humanum cum permanet in una forma coniunctione membrorum tunc visus. id est videtur humana species. scilicet si partes corporis distribute et segregate. id est separate ab invicem distraxerint unitatem corpus desinit esse quod fuerat. **E**odem modo percurrenti cetera perculdubio patebit unum quod diu subsistere. id est permanere diu esse unum. cum vero desinit esse unum interire videtur. **E**t dicit boecius. **M**ime inquam videtur mihi aliud consideranti plura. **N**on quod alius dicit. non videtur esse et esse unum sint eadem. quia mali sunt et tamen non sunt unum. **P**robatio. **U**num et bonum sunt idem ut iam probatum est. scilicet mali non sunt boni. scilicet non sunt unum. **I**ta ratio soluitur ex quarto habet negatione maiorem. quia per philosophum quarto habet probatur malos non solum non esse potentes sed simpliciter non esse. unum mali bene sunt mali. sed quod simpliciter dicantur esse non est verum. sicut homo mortuus simpliciter non est homo. et de hoc videbitur in quarto.

P. Est ne igitur inquit. quod in quantum naturaliter agat: relicta subsistendi appetentia: venire ad interitum corruptioque desideret? **R**. **S**i animalia inquam considerentur quae habent aliquam volendi nolendique naturam: nihil inuenio quod nullis extra cogentibus abijciant manendi intentionem: et ad interitum sponte festinent. **O**mne namque animal tuum salutare laborat. mortem vero perniciemque deuitat. **S**ed quid de herbis arboribusque. quod de inanimatis omnino presentia rebus: **C**ontrarius dubito?

Dicit per philosophum probatur seu declarat maiorem. scilicet quod omnia appetant esse et permanere. **E**t primo ostendit. scilicet probatur quod talis appetitus est naturalis. scilicet ibi. **N**egat nunc nos. **P**rimo ostendit intentum in animalibus. scilicet in vegetabilibus. scilicet in rebus inanimatis. scilicet ibi. **A**tque non est. scilicet ibi. **E**tiam. **P**rimo dicit per philosophum. **E**st ne aliquid quod in quantum naturaliter agat/desideret venire ad interitum. id est mortem et ad corruptionem et relicta appetentia subsistendi? **R**espondet boecius. **S**i considerentur animalia quae habent naturam. id est appetitum volendi
b iij

Libri tertij de consolatione philosophie

di .i. psequēdi, et nolēdi .i. fugiēdi aliqd. nihil inuenio qd abijciat intētionē manēdi supple i re
rū natura z festinet spōte .i. volutarie ad interitū null' causis ex cogētib'. qz oē aīal laborat tueri
salutē z deuitat mortē et pnicē. s. ego prius dubito qd de h'bis z arborib'. z qd de reb' inaiatis
oīo p'sentiā. s. an talia appetāt esse z pmanē. **Nō** boeci' nō dubitat qn aīalia appetāt esse z pma
nē. cui' rōnem inuit. **Illud** qd laborat tueri salutē z vitare mortē h' appetit esse z pmanē. s. oē aīal
est hmōi. s. zc. **Sz** vtz ita sit in vegetabilib' et i reb' inaiatis. de h' dubitat. et p't esse rō dubitati
onis. qz in talib' nō s't opationes ita manifeste subseruētēs appetitui naturali pmanēdi sic i aīa
lib' q' mouent ad p'cipiendū nutrimentū et ad alia q' p'tinēt ad p'seruatiōnē vite

Vic p'bia pbat q' vegetabilia sic
herbe arbores appetāt eē z pmanē.
z h' pbat q'ttuor modis sic patebit
P'rio ex loco q'litare qz i talib' lo
cis nascunt' vbi diu't' pnt p'uari i
eē. vñ dīc. Atq' p' certe o boeci' nō ē
q' possis ambigē. i. dubitāz de h' vtz
inaiata z vegetabilia appetāt eē p'ri
mū. i. p'mo signo. Cū tu intuearis her
bas atq' arbores inasci locis sibi cō
uenientib' vbi q'ntū earū natura. i.
vigor nature queat nō pnt cito ex
arescēz interire. nā alie cāpis oriūt'
sic oliue. alie mōtib' sic cypressi. alias ferūt paludes sic alnos z salices. alie adherēt saxis sic h'be
q' dnr capilli veneris. et barba iouis. aliaz h'baz s't fecūde. i. abūdātes steriles arene vt illi' h'be
q' dī murica. q's s' q'squā conat' ēnsferre i alia loca arescūt. s. natura dat vnicuiq' qd sibi puenit. et
elaborat ne intereāt qndiu manē pnt **Nō** loc' est pncipiū generatōis qz saluat z p'seruat locatū
z ipso mediāte s'tus celestis influit ipsi locato. cū igit' vegetabilia sic h'be z plāte requirāt desmī
nata loca in q'bus saluant' et in alijs arescant. patet q' ipsa appetant esse et pmanere.

Vic p'bia pbat idē alio signo qd
sumit' ex mō situatiōis p'tiū s'm pue
niētā ad actiōnē alimētū q' p'uaat
esse eoz. **Et** dīc **Quid** iudicas ex h'
q' oēs h'be z arbores ēhūt alimēta
radicib' velut ore demerso in fras.
et diffūdūt sibi alimētū p medullas
p robur. z p corticē qd nō est nisi p
pter appetitū pmanēdi. **Tūc** ponit
aliud lignū quod sumit' de dispōne
p'tiū ad p'hibēdū nocumētū exnse
cū. d. **Quid** iudicas ex h' q' mollissi
mū qd'q' sic ē medulla sp' recondit'.
i. locat' in interiore sede. i. i medio
plāte. ex h'o ruct' qdā ligni firmita
te. vltim' at. i. exterior cortex arboris q' patēs mali. i. potens sustinē mala' opponit' defensor ad
uersū intēperie celi. i. aeris. **Tūc** ponit aliud signū qd sumit' ex p'pagatōne seīs q' ordinat' ad p'p
uationē nature i alio sili in spē. cū nō possit manē idē nūero **Et** dīc **Itā** h'o q'nta est diligētia natu
re vt cūcta p'pagent' seie multiplicato supple p'sidera q' oia seia q's nesciat esse tanq' q'dā machi
nas. i. infra manēdi nō mō. i. nō tm ad tps: vtz etiā manēdi in p'petuū generatim. i. successiua ge
neratione. q. d. null' ē cui hec nō pateāt **Nō** q' radices plātaz ori siles s't cū habeāt eādē opa
tionē. s. ēhē alimētū. **Vnt** at plāte radices infixas tre qz ex fra hūorem ēhūt z alimētū qd p'mo
diffundit' i medullā. deinde i robur. deinde i corticē. **Est** at medulla mollissimū qd ē i medio plā
te vel arboris nō potēs pati intēperie caloris z frigoris. iō natura ipam locauit i medio quā cir
cūdat robur qd ē lignū arboris. robur at circūdat corticē exteriori tanq' defensor e ab intēperie
aeris **Nō** q' qz vegetabilia nō pnt idē nūero manē. iō natura p'ducit i eis seia p' q'z p'pagatio
nē maneant idem in spē. s. in suo sili

Vic p'bia pbat q' etiā inaiata ap
petāt eē duob' signis: P'rio ex incli
natōe naturali eoz ad locum. z dīc

P. Atq' nō est q' de h' possis ambigē cū herbas atq'
arbores intuearis p'mū sibi puenientib' inasci locis.
vbi q'ntū natura eaz queat/ cito exarescē atz interire
nō possint. **Nā** alie qdē cāpis: alie montibus oriūt'.
alias ferūt paludes. alie saxis herent. aliaz fecūde sūt
steriles arene. **Quas** si in alia quispiā loca trāsserre co
nēt: arescāt. **Sed** dat cuiq' natura qd puenit. et ne dū
manē pnt/ intereāt: elaborat

Quid q' oēs veluti in fras ore demerso ēhūt alimē
ta radicib': ac p medullas. robur. corticēq' diffundūt.
Quid q' mollissimū qd'q' sicuti medulla ē. intēiore sp'
sede recondit'. ex h'o qdā ligni firmitate. vltim' at cor
tex aduersus celi intemperie q' mali patiens defensor
opponit'. **Jam** h'o q'nta est nature diligētia vt cūcta
semie multiplicato p'pagent'. q' oia nō mō ad tps manē
di: vtz generatim qz quasi in p'petuū pmanēdi veluti
quasdam machinas esse quis nesciat.

Ea etiā q' inaiata eē credunt'. nōne qd suuz ē/ q'q' sili
rōne desiderāt? **Cur** enī flāmas qdē sur sū leuitas. ve

Prosa undecima

hi. tras ho deorsuz pond^o depmit. nisi q^o hec singu/
lis loca motionesq^z puenit. Porro at qd cuiq^z co
sentaneuz e: id vnūq^z pseruat. sicuti ea q^z st inimica
corrūpūt. **Iaz** ho q^z dura st vt lapides: adherēt tena
cissime p^orib^o suis. z ne facile dissoluant: resistūt. **Que**
 ho liquētia. vt aer atq^z aqua facile qdē diuidētib^o ce
dūt. sed cito i ea rursus a quib^o sunt abscisa relabunt^o
Ignis vero omnē refugit sectionem.

p aliud signū sūptū ex p^ouatione natural^o p^orietatis. cuiusmodi ē p^otrinitas quā q^zlibet res natu/
ral^o nitit^o p^oseruare. vñ dic^o. **Iā** supple ista ho q^z dura st vt lapides adherēt tenacissime. i. firmissime
suis p^orib^o z resistūt p^o suā duriciē ne facile dissoluant. **Que** ho st liquētia. i. mollia sic aer et aq^z fa
cile cedūt diuidētib^o s cito relabunt i sui integritatē. s ignis refugit oēm sectionē. i. nō pnt secari
p^otes ignis qn sp in aliq^z pueniāt. vel qz p^o vehementiā actionis corrūpūt ipm qd debet secare

Neq^z nūc nos de volūtarijs aie p^ognosctis motib^o:

s^z de naturali intentiōe ēctam^o sicuti ē q^z acceptas e/
scas sine cogitatiōe ēnsigim^o. q^z in somno spūm duci
m^o nescientes **Nā** ne i aīalib^o quidē manēdi amor/ ex
aie volūtati^o. vey ex nature pncipijs venit **Nā** se/
pe mortē cogētib^o causis quā natura reformidat: vo
luntas āplectit^o **Cō**traq^z illd^o q^z solo mortaliū rez du
rat diurnitas/ gignēdi op^o (qd natura sp^o appetit)
inēdū coerct volūtas **A**deo hec sui charitas/ nō ex
aīali motione. s^z ex naturali intentiōe pcedit. **Dedit**
enī puidētia creatis a se reb^o hāc vl^o maxiaz manēdi
cām. vt quoad pnt. naturalit^o manē desiderēt. **Quare**
nihil ē. q^z vllō mō queas dubitare. cūcta q^z st appetē
naturalit^o pstantiā pmanendi. deuitare pnciē. **B. Cō**
fiteor inquā nūc me indubitato cernere/ que dudum

diurnitas. i. pmanētia rez mortaliū qd natura appetit: inēdū coerct vo
luntas sic pz in p^otrinitib^o. adeo hec charitas. i. appetit^o sui supple manēdi nō
pcedit ex aīali motione s^z ex naturali intētiōe quā de^o indidit nature. dedit enī puidētia dina
reb^o creatis a se hāc maximā cāz manēdi. vt desiderēt pmanē naturalit^o qndiu pnt. qre nihil ē q^z
vllō mō queas dubitare cūcta q^z st naturalit^o appetē pstantiā pmanēdi z deuitare pnciē. qd boeci^o
pcedēs dic^o **Cō**fiteor inquā nūc me cernē indubitato. i. sine dubitatōe q^z dudū icerta videbant. s.
q^z vegetabiliaz in aīata naturalit^o appetūt pmanētia eēdi. **Nō** q^z duplex est appetit^o. natural^o z
aīalis. **Natural^o** est q^z psequit formā naturalē. et qz p^oma pfectio illi^o qd hz formā naturalē ē eē. iō
appetit^o cuiuslibet rei naturalis est ad suū esse habēdū si careat. vel ad p^oseruādū si habeat. **Appe**
titus aīalis est q^z psequit formā apprehensam. et si forma ē apphensa p sensus sic est appetit^o sen
sitius q^z sp tendit in puenientia nature. si aut est forma apphensa p intellectū tūc sp inclinatio
pueniens est appetitus rōnalis q^z est volūtas. et qz illud qd fm se est discoueniens nature: sibi ē
mors/ illud hō apphendit qnq^z tanq^z pueniens p^o aliud annexū. s. p^o p^omiū etne vite. iō volun
h .v.

Ea etiā q^z credunt eē inaiata. vt la/
pis. aer. ignis. nōne desiderāt. i. appe
tūt q^z. i. oīa inaiata qd suū est. i. iue
nature psonū ē sibi rōne p^o p^oserua
tionē sui eē. q. d. sic. **Cur** enī leuitas
vehit. i. mouet flāmas sursum. z pōd^o
. i. gūitas depmit tras deorsū n p^o
aliā cām nisi q^z hec loca z motiones
pueniūt singul^o supple. p sua saluatōe
eoz esse. **Et** s^odit **Porro** illud qd ē
p^osentaneū. i. pueniēs cuiq^z illd^o sup
ple p^oseruat in esse vnūq^z sic ea q^z
st iūmica. i. s^oria corrūpūt. z pbat ide

Hic p^obia pōit q^z desiderū eēdi
nō ē appetit^o volūtari^o s^z natural^o. et
dic^o **Neq^z** nos ēctauim^o nūc de mo/
tib^o volūtarijs aie cogscētis s^z de na
turali intētiōe. sic naturalē ē q^z ēns
igim^o. i. digerim^o acceptas escas si/
ne cogitatione. z q^z in somno nesciē
tes ducim^o spūm. i. respiram^o. nā a/
mo: i. appetit^o manēdi. i. s^ostēdi in
aīalib^o nō puenit ex volūtati^o sup
ple sic tu estias. qz superi^o posuisti
solū in aīalib^o eē appetitū manēdi. s.
venit ex pncipijs nature. qz natura
repit tā i aīatis q^z i inaiatis. **Qz** at
appetit^o manēdi non sit ex volūtate
pbat duplx. p^o qz volūtas sepe am
plectit^o mortē q^z tollit eē indiuidui.
vñ dic^o. volūtas sepe amplectit^o mor
tē quā natura reformidat. i. abhorret
cogentib^o causis. s. ex inscicis. sic p^oz
de martyrib^o. z pbat ide ex h^o q^z vo
lūtas qnq^z cohibet opationē p^ouati
nā eē sp^o cifici. dicēs **Cō**traq^z. i. p cō
trariū illd^o op^o gignēdi q^z solo durat

Libri tertij Metrum undecimum

tas sepe amplectit mortē quā natura reformidat. Et q̄ p̄z q̄ appetit^o essendi nō ē p̄mo ⁊ p̄ncipa-
lis ex appetitu intellectiū. s̄ ex appetitu naturali. nā appetit^o intellectuū nō inuenit in oibus in q̄
bus inuenit appetitus naturalis

Hic p̄bia resumpta maiore p̄clu-
dit intētiū. d. **Q**uod aut appetit subsistē
et p̄manē illud desiderat esse vñū.
s̄ enī supple vno sublato/nō p̄mane-
bit cuiq̄ rei suū esse. **D**ic boeci^o. ve-
rū ē. **C**oncludit ḡ p̄bia. **D**ia igit vñū
esse desiderat **E**t boeci^o p̄sentēs di-
cit. **C**onsensū. **E**t tūc maiore p̄ncipa-
lis syllogismi resumit vt concludat
diffōnem boni. d. **S**ed nos mōstra-
uim^o vñū esse id ip̄m qd̄ bonuz est.
Dic boeci^o **I**ta q̄dez. **T**ūc p̄bia p̄-
cludit intētiū formādo diffōnez bo-
ni. d. **I**git cūcta bonū petūt. qd̄ bo-
nū licet. i. licitū est vt ita describas
Bonū est qd̄ desiderat ab oib^o **E**t
dic boeci^o. **N**ihil veri^o excogitari p̄t. qz ad nihilū cūcta referunt. et destituta vno vertice. i. p̄nci-
pio cūcta fluitabūt sine rectorē. aut si qd̄ est ad qd̄ vniuersa festināt. illud erit sumuz oim bonoz.

Nō q̄ oīe qd̄ est. vel appetit p̄fici/ vel in sua p̄fectione saluari. cū igit p̄fici^r in p̄fectione sal-
uari sit bonū. oia appetit bonū. **N**ō cū dī oia appetit bonū. ibi nō accipit bonū p̄cise p̄ bono
morali. nec p̄cise p̄ bono naturali/ s̄ p̄ bono coiter accepto. qd̄ bonū coiter acceptū est esse essen-
tiale vel accidētale p̄ueniens rei vt p̄ficiat vel in sua p̄fectione saluet

Hic p̄bia ex dictis reducit boeci-
um i cognitionē cuiusdā qd̄ s̄ se igit
norare p̄fessus ē. i. q̄s sit finis oīz re-
rū. **E**t p̄mo p̄medat dictū boeci^o. d.
ad aliū nimuz letoz qz tu fixisti. i.
attigisti notā. i. cognitionē mēte me-
die vitatis. i. p̄fecte vitatis q̄ ē i me-
dio. s̄ h̄ patuit tibi qd̄ dicebas te ig-
norare pauloante. i. in p̄^o li. scē. p̄sa.
Et q̄rit boe. qd̄ in quā supple ē illū
Dic p̄bia. q̄s sit finis oīz rez. **E**t s̄dit **I**s ē enī finis oim rez qd̄ desiderat ab oibus. qd̄ qz bonū
ē collegim^o vt p̄z ex diffōne boni oportet vt fateamur bonū esse finē oim rez. **N**ō q̄ p̄ notā
medie vitatis intelligit notitiā diuinā. sic p̄dū ē mediū circuli a q̄ oēs linee ducunt. sic de^o ē me-
diū vitatis a q̄ oīs vitas p̄cedit. **N**ō q̄ oia appetit sui finē cū finis sit p̄fectio rei. et res desti-
tuta suo sine frustrat. cū igit de rōne finis sit ē bonū. qz auferētes finem auferūt naturā boni. et
ij. metaph. iō finis oim rez ē bonū

Istud est undecimuz metz h^o tū qd̄ dī
hyponactiū ab inuētoze. iābicū a pede p̄do-
mināte. **I**n q̄ metro p̄bia oīt quō possum^o
cognoscē bonū et verū et puenire in cog-
nitionē rez ex q̄ boeci^o p̄r^o fallus ē se mō scie-
qd̄ prius ignorabat. **P**rimo ḡ oīt modū q̄
possum^o deuenire in cognitionē vitatis. ⁊
assignat cām ei^o ibi. **N**ō oīe. **D**ic p̄^o **Q**uis
quis vestigat. i. inuestigare vult verū p̄fun-
da mēte. i. subtili et cupit falli nullis deuijs
i. falsis opionib^o q̄ faciūt a vero deuiare. il-
le reuoluat in se. i. exercitet in se lucē. i. spei-
culatiōez itimi visus. i. rōnis ⁊ itellect^o iteri
ois ⁊ ipse cogat id est. reducat longos motus id est operationes anime p̄cedentes ab aia. infle-

P. **Q**uod autē inq̄t s̄bistē ac p̄manē petat. id vñū eē de-
siderat. hoc enī sublato nec esse quidē cuiq̄ p̄manebit.

H. **V**ez est inquam. **P.** **D**ia igit inq̄t vnum deside-
rat. **B.** **C**onsensū. **P.** **S**z vñū id ip̄m mōstrauim^o eē

qd̄ bonū **B.** **I**ta quidē. **P.** **C**uncta igit bonū petūt.
Quod quidē ita describas licet. ip̄m bonū eē qd̄ desi-

deret ab omnib^o. **B.** **N**ihil in quā veri^o excogitari p̄t.

Nā vel ad nihilū cūcta referunt. ⁊ vno veluti p̄tice
destituta. sine rectorē fluitabūt. aut si quid est ad quod
vniuersa festinēt. id erit oim sumuz bonozum.

P. **E**t illa. **N**imū inq̄t o aliūne letoz. ipsam eī medie
veritatis notā mēte fixisti. **S**z in hoc patuit tibi qd̄
ignorare te pauloante dicebas. **B.** **Q**uid in quā. **P.**
Quis esz inq̄t rez oim finis. **I**s est eī p̄fecto qd̄ de-

siderat ab omnib^o. **Q**uod qz bonū esse collegim^o. opo-
tet rerum omniū finē bonū esse fateamur.

Quisq̄ p̄funda mente vestigat verū
cupitq̄ nullis ille deuijs falli
In se reuoluat intimi lucem visus
Longos qz in orbem cogat inflectens motus
Animumqz doceat quicquid extra molitur
Suis retrusum possidere thesauris
Dudum quod atra texit erroris nubes
Lucebit ipso perspicacius p̄hebo

Quisq̄ p̄funda mente vestigat verū
cupitq̄ nullis ille deuijs falli
In se reuoluat intimi lucem visus
Longos qz in orbem cogat inflectens motus
Animumqz doceat quicquid extra molitur
Suis retrusum possidere thesauris
Dudum quod atra texit erroris nubes
Lucebit ipso perspicacius p̄hebo

atens eos motus in orbē. i. in circuli redeūdo ad aiām. 7 q̄cqd̄ animū doceat molif. i. laborat spe
culādo eē. i. circa res exteriores. ille doceat animū retrusum. i. ad se p̄uersum possidē suis thesau
ris. i. potentijs q̄ s̄t memoria et intellectus. et tūc illud qd̄ atra nubes. i. obscuritas ignorātie du/
dū terit. i. occultauit. illud lucebit. i. apparebit p̄spicaci. i. euidentius ipso p̄hebo. q. d. qd̄ longo tpe
fuit obscurū: lucidū apparebit intellectu. **Nō** q̄ q̄ vult cognoscē verū dirigat rōnem et intelle
ctū ad ipam rē eē et ad rez p̄prietates. et si aliqd̄ cognoscit ex his nō statū iudicet. s̄ i se reuertat
deliberādo an ita sit vel nō sit. qz sepe videt bonū esse qd̄ nō est. et nō eē qd̄ est. sine enī delibe
ratione nō est iudicādū qd̄ nō est longa deliberatione p̄batū. iō dic̄ p̄hia reuoluat in se lucē inti
mī visus. **Nō** q̄ orbis e linea circūduāta rediēs ad idēz. inflectē s̄ longos mor̄ in orbē est cum
stus aie ab anima vsqz ad ipam rē diuertit; deliberādo an ita sit vel nō sit fm̄ q̄ p̄gnouit.

Non omne nanqz mente depulit lumen

Obluio sam corpus inuehens molens

Heret profecto semen introsum veri

Quod excitatur ventilante doctrina

Nam cur rogati sponte recta censetis

Hi mersus alto viueret fomes corde?

Quasi Platonis musa/personat verum

Quod quisqz discit/immemor recordatur

u. i. interrogati censetis. i. iudicatis vel r̄idētis rēcta sponte. i. volūtarie nisi fomes. i. radix vitatis
mersus. i. latens viuet alto corde. i. p̄funda mēte. **Et** s̄dit q̄ si musa. i. sapia Platonis p̄sonat ve/
rū illud qd̄ q̄sqz discit recordat̄ immemor. i. oblit. **Nō** q̄ platonī imponit q̄ voluēt aiās oia sci
uisse anteqz p̄iugerent corpibus. s̄ adiuāte corpibus oia edidisse obliuioni. s̄ p̄ studiūz 7 exercitiū
sapiam recupasse. s̄ voluit q̄ scire nō ē aliud nisi quoddā antiqz remisci ad quā interionē vidēt
s̄ loq̄ p̄hia. **Sz** nō est dicendū q̄ scire fiat p̄ remiscētā/ s̄ scia de nouo adq̄rit p̄ inuentionē vl
doctrinā. vez est q̄ intellectū n̄ naturalit̄ hz in se cognitionē p̄ncipioz p̄ q̄ stute intellectū agn
toris exteri? sonās nec s̄ra visa docet. s̄ hec duo mouent 7 excitant. verus ar̄ doctoz est q̄ mēte
interi? illūinat: vitatē ostēdit. **Nō** q̄ sic sanitas q̄sqz causat a p̄ncipio int̄seco. s̄ a corz. q̄sqz
a p̄ncipio interiori et exteriori puta a medico 7 corde. s̄ nunqz causat a p̄ncipio exteriori sine in
teriori. sic scia q̄sqz adq̄rit a p̄ncipio interiori. puta ab intellectu agēte sic p̄z i h̄ntib? sciam p̄ in
uentionē. q̄sqz adq̄rit a p̄ncipio interiori et exteriori simul sicut a doctore 7 intellectu agēte. nū/
qz aut̄ adq̄rit a p̄ncipio exteriori sine interiori.

Mundum deus guber nat. et quibus gubernaculis:

hoc p̄memorat

Qum ego. Platoni inqz vehementē assentior.
nam me hoz iam scdo p̄memoras. **P**rimū q̄
memoriā corporea p̄tagione: dehinc cū meroris mole
p̄sius amisi. **P.** Tum illa. **S**i pora inqz respicias. ne
illud quidē longi? aberit qn̄ recoreleris. qd̄ te duduz
nescire p̄fess? es **B.** Quid in quaz? **P.** Quib? ait illa
gubernaculis mūdus regat. **B.** Memi in quā me insci/
ciam meā fuisse p̄fessum. **Sz** quid afferas. licz iam p/
spiciam/ planius tamē ex te audire desidero.

Ista est. xij. p̄sa 7 vltia hui? t̄ij i
qua p̄hia reducit boeciū in cognitō
nem alteri? cui? ignorātiā pus p̄fel
sus ē. s̄. q̄bus gubnaculis mūd? re/
gat. **P**rio facit h. 2. boecius mouet
quā q̄onē p̄hie. scda ibi **L**udis ne
me. **P**rimo oñt p̄hia q̄ de? oia gu/
bernat sua bonitate. 2. oñt modū q̄
oia gubnat ibi. **S**ed qd̄ dicā. 3. ex
his p̄cludit malū nihil eē ibi. **S**ed
vis ne. **P**rio boeci? assentit dictis
Platonis in metro. 7 oñt p̄hia ipz
posse reduci in cognitionē cuiusdā
cui? ignorātiā p̄fessus est. 2. p̄hia re
ducit ipm̄ i cognitionē illi? scda ibi

Libri tertijde consolatione philosophie

Mundū hūc. **P**rius dicitur **T**um p tūc ego boeci⁹ inquā vehementer assentior. i. assentio platonī. nam me o pbia hoz. s. q. de⁹ sit finis oim rez. s. sumū bonū scdo memoras. i. recordari facis. primū q. amisi memoriā. i. qd. erat in memoria corpea ptagione. i. corpis gūedine dehinc. i. r. p. meozoz bo nū cū amisi memoriā pressus mole. i. pondere amoris **T**ūc pbia ont q. nō tm hoz recordabitur p. p. dita s. cuiusdā alteri⁹ qd. ignorare se dicebat dicens. **S**i illa prius pcessa respicias nō abe rit longius. s. a memoria tua qn. facile recordaberis qd. dudū p. fessus es te ignorare in p. li. **E**t querit boeci⁹. qd. inquā. **D**ic pbia. qbus gubernaculis regat mūdus. **E**t dicit boeci⁹. **M**emī inquā me fuisse p. fessum insciciā. i. ignoratiā meā. et licz iā p. spiciā. i. agnosca tū desidero planius audie ex te qd. asseras. i. qd. de h. dicas **N**ō q. boeci⁹ dicit se r. p. memoratū p. ditor q. de⁹ sit finis re tū. et qd. sit sumū bonū. **P**rius postq. mole corpis oppressus est. amisit memoriā eoz. et postea p. studū recordat⁹ ē r. qz. merore z. f. scia affect⁹ in ignoratiā eoz. lapsus ē. s. postea p. instruatōnē p. bie ad memoriāz. rediit

Dic pbia vult onde intentū. **E**t pmo amonet boeciū de qdā pri⁹ cō cesso **E**t boeci⁹ illd. fatet. z. rōne cō firmat. r. p. bia ont q. b. gubernaculis regat mūd⁹ ibi. **T**ūc illa inqt. **P**ri mo dicit **O** boeci tu pauloante in p. mo libro putabas mīme dubitādū hūc mūdū regi a deo. **D**ic **B**oecius **M**ime arbitror dubitādū nec vn q. dubitabo. et ego breuit exponā q. bus rōnibus accedā ad h. pbandū **E**t innuit boeci⁹ rōnes suas d. **D**ic mūdus mīme puenisset in vnā formā ex tā diuersis z. p. rarijs p. tibus nisi essz vn⁹ q. tā diuersa p. iungēt. s. qui est de⁹. et ipa diuersitas natura rū h. mundi discors inuicē dissociat atq. diuellēt p. iūta nisi eēt q. cō tinēt. i. p. seruaret qd. nexuit. i. p. iūte q. s. est deus. ordo h. natuē tā cer tus nō pcedēt nec explicaret tā dispositos mot⁹. i. ordinatos motus locis. p. tibus. efficientia. spa cijs. q. litatib⁹. nisi eēt vn⁹ q. idem manēs imobilis disponēt has varietatū mutationes. q. qd. at h. est q. p. dita. i. creata manet z. agitant. i. mouent. illud v. sitato cūctis vōbulo nomino deū **N**ō q. boeci⁹ inuit tres rōnes q. mūd⁹ regat a deo. **P**rima sumit ex diuersaz. rez. p. iūctōne que tal est. **D**iuersa et p. raria nō vniunt inuicē p. se. cū igit mūd⁹ vnit⁹ sit ex p. trib⁹ p. rarijs vt ex elemē tis. oportet vt aliqd. sit vniens eas z. h. est deus. s. mūd⁹ regit a deo. **H**āc rōnem tāgit ibi **M**un dus hic. **S**ecda rō sumit ex p. rariōz. simul p. iūctōz. p. seruatiōne q. tal est. **D**iuersa et cōraria ex p. p. iūctate sue nature dissociant ab inuicē nisi ab aliq. p. seruent. s. p. tes mūdī sūt diuersē z. p. rarie. s. z. h. h. rōnem tāgit ibi **C**ōiūta h. o. **T**ertia rō sumit ex ordinata motū dispōne q. talis est **N**ihil certitudinalit z. regularit mouēt fm dispōnez loci. p. tis. efficientie. spacij. z. q. litatis nisi sit vnū r. dificās et regulās. s. mot⁹ eoz qui sūt i mūdo: sūt regularit fm p. dita q. n. s. n. ē est ponē re d. f. cantē z. regulantē. qd. est deus. s. mūd⁹ regit a deo **H**āc rōnem tāgit ibi. **N**on tam h. o. certus **N**ō q. regulares motus sūt in mūdo locis. q. ntū ad p. rimationē z. elongationēz. solis in obliq. circulo. sūt etiā p. tib⁹ q. ntū ad variationē diei z. noctis. sūt efficientia. qz. luna efficit augmētati onē et diminutionē humidōz. fm sui crescentiā et decrecentiā. et efficit fluxū et refluxū maris. **S**ūt etiā ordinati mot⁹ spacijs qz. luna et alij planete maiori et minori spacio q. n. s. distant a so/ le et ab inuicē. etiā sūt qualitativus. quia in estate causat calor. in hyeme frigus

Dic pbia supposito q. mūdus re/ gat a deo pbat q. regat ab ipso per suā bōitate. **E**t dicit **O** boeci cū hec ita sentias q. mūdus regit a deo pu

P. **M**undū inqt hūc a deo regi pauloan mīme dubi tandū putabas **B**. **N**e nūc quidē arbitror inquā nec vnq. dubitādū putabo. **Q**uibus q. in hoc rōnib⁹ ac cedā: breuit exponā. **M**und⁹ hic ex tam diuersis p. rarijs q. p. tibus in vnā formā mīme puenisset: nisi vn⁹ esset q. tam diuersa p. iungēt. p. iūctā h. o. naturaz. ipsa diuersitas inuicē discors/dissociaret atq. diuellēt: nisi vn⁹ esset qui qd. nexuit: continēt. **N**ō tam h. o. certus nature ordo pcederet. nec taz dispositos mot⁹: locis. p. tibus. efficientia spacijs. qualitativus. explicaret. nisi vnus eēt q. has mutationū varietates manēs ipse dis ponēt. **H**oc quicqd. ē quo p. dita manēt atq. agitant: v. sitato cūctis vocabulo: deum nomine.

P. **T**ūc illa. **C**ū hec inqt ita sentias: parū mīhi re/ stare operā puto/ vt felicitatis compos patriā sospes

Prosa
remis Sed que pro
vires hūc hūc
elle cōiūctio. B. J.
mīp. rōnū nullis
mīp. q. n. s. p. tibus
J. Inq. ita ē necessa
p. p. o. B. Ne gari
bonū esse mōstrat
bonū igit cūctā
bonū esse p. tibus
atq. gubernaculis
incompta. s. m. B.
id. p. pauloante dicitur
p. a. rōlo inquit. Jam
ad cernēda vera oculo
libit. z. corupta. Dic boe
vniūctio. Dic p. bia.
oculo ad vera cernēda
de⁹ q. la. rōn. s. a. r. d. t. b.
a. c. n. a. tal. it. n. o. i. n. d. i. e.
s. m. b. o. n. i. t. a. t. i. o. n. e. q. n. o. d. i. s. t. i. n. g. i. t.
s. b. o. n. i. t. r. e. g. i. t. o. r. i. a. p. a. r. t. i. s.
Sed qd. dicit nō mūdo
inquā p. cū dicitur
in. v. r. o. d. i. t. e. a. d. q. o. i. a. s. i. t.
in. v. a. r. i. a. t. i. o. n. e. s. e. n. t. i. e. n. t. i. u. m.
r. e. g. i. t. o. r. i. a. s. a. d. d. i. s. p. o. n. e. n. t. i. a. s.
t. e. m. p. o. r. a. z. r. e. d. a. t. i. o. n. e. s. p. o. n. e.
n. e. c. e. s. s. i. t. **N**ec boeci⁹ regit
e. r. e. d. i. m. i. n. g. i. f. o. r. m. a. s. o. b.
h. l. e. t. i. g. i. p. d. n. a. t. a. s. i. t. e. r.
B. **N**ihil tam
t. r. a. d. i. t. i. o. n. e. m. i. n. d. i. c. t. u. m. s. i. t. q. u. o. d.
d. i. c. i. t. p. h. i. a. **N**ihil e. s. t. q. u. o. d. n. a. m. i.
q. t. i. s. g. u. b. e. r. n. a. c. u. l. i. s. d. i. a. d. s. i. t.
t. a. t. e. i. n. s. i. n. i. t. i. b. u. s. cū o. i. a. m. a.
s. i. n. e. d. i. r. i. g. i. t. i. n. v. a. r. i. a. t. i. o. n. e. s. i. t.
q. v. o. l. u. n. t. a. r. i. a. s. f. m. p. r. i. n. c. i. p. i. u. m. s. i. t.
i. t. e. m. a. p. p. e. t. i. t. i. u. m. h. a. c. v. i. s. i. t. e. s. q. d.

Prosa duodecima

reuisas Sed que pposuim⁹ intueamur. **N**ōne in beatitudine sufficientiā nūerauim⁹ deūq; bñtudinē ipam esse cōsensimus? **B.** Ita qdem. **P.** Et ad mundū igit inq̄t regendū nullis extrinsecis admiculis indigebit. alioq̄n siquo egeat: plenā sufficientiā nō habebit. **B.** Id inquā ita ē necessariū. **P.** Per se igit solū cūcta disponit. **B.** Negari inquā non p̄t. **P.** Atq; deus ip̄z bonū esse mōstratur est. **B.** Memini inquā. **P.** Per bonū igit cūcta disponit. **S**i qdem p se regit oīa: quē bonuz esse p̄sensimus. **E**t hic est veluti quidā clauus atq; gubernaculū. quo mūdāna machina stabilis atq; incorrupta seruat. **B.** Vehement^r assentior inquā. et id te pauloante dicturā/ tenui licet suspicionē p̄speri. **P.** Credo inquit. **J**am enīz vt arbitroz vigilantius ad cernenda vera oculos deducis stabil^r z icorrupta. **D**ic boeci⁹. vehement^r. i. valde assentior z illud te dicturā pauloan̄ p̄speri. licz tenui suspitiōe. **D**ic p̄bia. Credo inq̄t q̄ hec puidisti. iā enī vt arbitroz vigilant^r q̄ p̄z⁹ deducis oculos ad vera cernēda. **N**ō q̄ ex l̄ra accipiunt due rōnes ad pbandū intentū. **P**rioz pbat q̄ de⁹ p se regit oīa. z talit. **I**n bñtudinē est sūma sufficientia. s̄ de⁹ est bñtudo. s̄ in deo ē sūma sufficientia. tale at̄ nō indiget extrinsecis gubernaculis. s̄ p se de⁹ regit oīa. **S**ecda rō pbat q̄ deus p suam bonitatē q̄ nō distinguit a deo: regit oīa. sic de⁹ p se regit oīa vt visuz est. s̄ de⁹ est ip̄m bonū s̄ bonū regit oīa vt patz de se. qz sua bonitate et clementia

Sed qd̄ dicā nō minus ad p̄tendū patet. **B.** Quid inquā? **P.** Cū de⁹ inq̄t oīa bonitatis clauo/ gubernat iure credat: eadēq; oīa sicuti docui ad bonū naturali intentione festinent: num dubitari p̄t q̄n voluntarie regant: seq; ad disponētis nutū veluti puenientia cōtemperataq; rectori sponte cōuertant? **B.** Ita inquā necesse ē. **N**ec beatū regimē esse videret. si qdem de/ tractantiū iugū foret: nō obtemperatiū salus. **P.** Nihil est igit quod naturā seruans deo contraire conet. **B.** Nihil inquam

to mihi restatē parvā operā. i. parvū laborē vt tu ppos. i. petens felicitatis sospes. i. san⁹ reuisas p̄iaz. i. cognoscas bñtudinē. **T**ūc pbat q̄ de⁹ regat mūdū sua bonitate. **D.** Intueamur q̄ pposuim⁹. nōne nūerauim⁹ s̄ in i^r. p̄ia in bñtudinē eē sufficientiaz z p̄cessim⁹ deū esse ip̄am bñtudinēz **D**ic boeci⁹. Ita ē inquā. **E**t s̄ p̄cludit p̄bia deū nullo indigē ad regēdū mūdū. **D**ic s̄. **A**d mūdū regendū deus null^r extrinsecis admiculis indigebit. alioq̄n si ita esset q̄ alieno egeat nō hēbit plenā sufficientiā. **E**t dicit boeci⁹. **I**llō inquā ē nōariū. iō p̄cludit p̄bia. **D**e⁹ cūcta disponit. i. regit p se solū. **D**ic boeci⁹. **N**egari neq̄t. **T**ūc p̄bia. s̄ de⁹ mōstratus est esse ip̄m bonū. **M**emini inquā. **D**ic boeci⁹. s̄ p bonū de⁹ cūcta disponit. siq; de⁹ p se regit oīa quē p̄sensim⁹ eē bonū. z s̄ de⁹ ē veluti qdā clauus atq; gubernaculū q̄ machina mūdī seruat

Dic pōit p quē modū de⁹ oīa gubernat. et p̄mo on̄t q̄ oīa gubernat suauit. qz oīa sibi obediūt. 2° q̄ gubernat oīa fortit qz nihil sibi resistē p̄t. **S**ecda ibi. **Q**uē si conet **P**rioz dicit **I**llō qd̄ dicā nō min⁹ patz ad p̄tendūz. i. ad desiderandūz. **E**t dicit boeci⁹. **Q**uid inquā? **E**t dicit p̄bia **C**ū deus iure credat oīa gubernare clauo bonitatis sue. z oīa festinēt naturali intētionē ad bonū. sicuti docui p̄s ip̄sa. nō p̄t dubitari q̄n voluntarie regatur z p̄uertat se ad nutū disponētis tanq; puenientia. i. obediētiaz p̄pata. i. coaptata suo rectori. **D**ic boeci⁹. **I**ta inq̄s necesse ē qz nō videret bonū esse regimē dei si foret iugū de/ tractantiū. i. recusantiū. sic bos lasciuiēs recusat iugū etsi nō esset salus obtpantiū. i. obediētū. s̄ dicit p̄bia **N**ihil est qd̄ naturā seruās conet. i. laborē p̄traire deo. **D**ic boeci⁹. **N**ihil inquā **N**ō q̄ cū gubernare nihil aliud sit nisi in finē ordinare. nec aliud est tēn p bonitatē gubernare q̄s p bonitatē in finē dirigē. et cū oīa naturalit̄ tendāt ad bonū tanq; in finē: manifestū est q̄ oīa sponte in finē dirigunt. z ita naturalit̄ oīa sponte obediūt gubernanti z p̄ p̄ns deus regit oīa suauiter **N**ō q̄ voluntariū s̄m p̄fectam sui rationem t̄m inuenit in h̄ntib⁹ voluntatē. s̄ extendendo voluntariū ad oēm appetitū nō coactū sic p̄t regiri in oībus. z sic accipit s̄ **N**ō q̄ nihil fuās naturā repugnat

Libri tertij de consolatione philosophie

Deo licet eni peccator videat deo repugnare ipse non seruat naturam quia peccatum diminuit depra-
uat naturam. **E**tiam. **B.** loquitur hic de appetitu nature ut patet ex superioribus.

Hic philosophia ostendit quod deus regit omnia fortiter. quia nihil est quod possit sibi resistere. et confirmat hoc per quandam fabulam. ubi accepisti. **P**rimo dicitur **S**iquis conetur resistere deo nunquam aliquid proficiet aduersus eum quem processimus esse potentissimus iure beatitudinis. id est ex eo quod est beatitudo. dicitur boetius. **P**roorsus nihil supple potest resistere. **I**gitur dicitur philosophia. non est aliquid quod huic summo bono vel velit vel possit resistere. dicitur boetius. **N**on arbitror. id est dicitur philosophia. **S**ummi boni est quod regit cuncta fortiter suauiterque disposuit. **D**icitur boetius. **Q**uia. id est quantum me ea summa rationum quam modo conclusa est non modo. id est non tantummodo me delectat. verum et per se ipsa quibus vteris habet multo magis delectant me. ita ut stulticia. id est me stultum lacerantem. id est mala reprehendentem magna bula quod nihil potest resistere deo qui talis est. **G**igantes volentes expellere deos de celo posuerunt montem super montem ut ascenderent. quod videtur **J**upiter ipsos fulmine deiecit et motibus depressit. et hec in 2^a metamorphoseos. vnde dicitur **B**oetius accepisti. id est didicisti in fabulis gigantes lacessentes. id est lacerare volentes celum. sed fortitudo benigna. scilicet dei illos disposuit. id est deposuit vti indignum fuit. **N**on philosophia sed alludit habet sacre scripture que dicitur **A**ttingit ergo a fine usque ad finem fortiter disposuit omnia suauiter. id est dicitur boetius se non tantum delectari in istis rationibus quantum in suis verbis.

Hic philosophia concludit ex deo quod malum nihil sit. **E**t primo petit assensum boetij. **D.** Visne ipsas rationes. id est rationes ratione probatas inuicem collidam. id est conponam. fortiter ex philosophatione huic dissiliet. id est pcedet quedam pulchra scintilla veritatis. **E**t dicitur boetius fiat inquam tuo arbitrato. id est tua voluntate. **T**unc ponit rationes manifestas. **D.** Nemo dubitauerit deum esse omnipotentem. **D**icitur boetius **N**ullus proorsus ambigat qui mente persistat. id est qui sane mentis est. **T**unc assumit aliam rationem d. **Q**ui homo est omnipotens nihil est quod ille non possit. **D**icitur boetius. nihil inquam. **T**unc ponit aliam rationem. **D.** Deus non potest facere malum. dicitur boetius. **N**ime. **I**gitur concludit philosophia malum nihil est. cum illud facere non possit ille qui nihil non potest facere. id est omnia. **N**on sic deus est causa efficiens omnium/ita est finis omnium. vnde dicitur quod fit ab eo: ordinat ad ipsum tanquam ad finem. sed deus facit malum/ordinare ad ipsum tanquam ad finem. et cum ipse sit bonum/malum ordinare ad bonum. sed deus non potest facere malum tanquam aliquid per se intem. **E**st ergo conclusio quam philosophia infert quod malum nihil est. **R**atio conclusionis est. **D.** Deus potest facere omne quod est cum sit omnipotens. sed deus non potest facere malum. ergo malum nihil est. **E**t si dices. si malum nihil est cum homo damnetur per malo/damnabitur per nihilum. **D**icendum quod malum dicitur defectum boni non negatiue sed pnatue. et ideo malum est defectum boni quod debet haberi. et quia in parte boni est illud habere: etsi non habet illud bonum cum debet habere ideo damnatur. et potest esse plenum. **A**liquis tenet solue centum libras etsi non soluat incarcerabit. certum est quod non solue non est aliquid. sed nihil. non tamen simpliciter debet incarcerari per nihilum. sed ideo quia nihil erat quod debuit aliquid esse.

Hic boetius mouet rationes philosophie. et philosophia soluit. ubi. **T**um illa. **P**rimo boetius admirans de pceptione et puolu

P. Quia si conetur ait. Num tandem proficiet quicquam aduersus eum quem iure beatitudinis potentissimus esse processimus? **B.** Proorsus inquam nihil valeret. **P.** Non est igitur aliquid quod summo huic bono vel velit vel possit obsistere. **B.** Non inquam arbitror. **P.** Est igitur summum inquit bonum quod regit cuncta fortiter suauiterque disposuit. **B.** Tum ego inquam me non modo ea que conclusa est summa rationum. verum multo magis hec ipsa quibus vteris habet delectat ut tandem aliquando stulticia magna lacerationem sui pudeat. **P.** Accepisti inquit in fabulis lacessentes celum gigantes. sed illos quoque vti condignum fuit benigna fortitudo disposuit que tangunt diuinam gubernationem pudeat sui. **T**unc confirmat per fabulam **G**igantes volentes expellere deos de celo posuerunt montem super montem ut ascenderent. quod videtur **J**upiter ipsos fulmine deiecit et motibus depressit. et hec in 2^a metamorphoseos. vnde dicitur **B**oetius accepisti. id est didicisti in fabulis gigantes lacessentes. id est lacerare volentes celum. sed fortitudo benigna. scilicet dei illos disposuit. id est deposuit vti indignum fuit. **N**on philosophia sed alludit habet sacre scripture que dicitur **A**ttingit ergo a fine usque ad finem fortiter disposuit omnia suauiter. id est dicitur boetius se non tantum delectari in istis rationibus quantum in suis verbis.

Sed vis ne rationes ipsas inuicem collidam fortiter ex homini philosophatione pulchra quedam veritatis scintilla dissiliet? **B.** Tuo inquam arbitrato. **P.** Deum inquit esse omnium potentem nemo dubitauerit. **B.** Qui quidem inquam mente persistat nullus proorsus ambigat. **P.** Qui homo est inquit omnium potentis nihil est quod ille non possit. **B.** Nihil inquam. **P.** Num igitur deus facere malum potest? **B.** Minime inquam. **P.** Datum igitur nihil est inquit cum id facere ille non possit qui nihil non potest.

Nime. **I**gitur concludit philosophia malum nihil est. cum illud facere non possit ille qui nihil non potest facere. id est omnia. **N**on sic deus est causa efficiens omnium/ita est finis omnium. vnde dicitur quod fit ab eo: ordinat ad ipsum tanquam ad finem. sed deus facit malum/ordinare ad ipsum tanquam ad finem. et cum ipse sit bonum/malum ordinare ad bonum. sed deus non potest facere malum tanquam aliquid per se intem. **E**st ergo conclusio quam philosophia infert quod malum nihil est. **R**atio conclusionis est. **D.** Deus potest facere omne quod est cum sit omnipotens. sed deus non potest facere malum. ergo malum nihil est. **E**t si dices. si malum nihil est cum homo damnetur per malo/damnabitur per nihilum. **D**icendum quod malum dicitur defectum boni non negatiue sed pnatue. et ideo malum est defectum boni quod debet haberi. et quia in parte boni est illud habere: etsi non habet illud bonum cum debet habere ideo damnatur. et potest esse plenum. **A**liquis tenet solue centum libras etsi non soluat incarcerabit. certum est quod non solue non est aliquid. sed nihil. non tamen simpliciter debet incarcerari per nihilum. sed ideo quia nihil erat quod debuit aliquid esse.

B. Ludis ne inquam me. inextricabilem laborintum rationibus texens. **Q**ue nunc quidem qua egrediaris intro

Prosa duodecima

tas. nūc vero quo introieris egrediare. an mirabilem quendā diuine simplicitatis orbē applicas? Etenī paulo ante a beatitudine incipiens/eā sūmū bonū esse dicebas. quaz in sūmo deo/sitam loquebare. Ip̄m quoq; deū/sūmū esse bonū plenāq; beatitudinez diserebas.

Ex quo neminē beatū fore/nisi q̄ parit̄ deus esset: q̄i munusculū dabas. Rursus ip̄az boni formā dei ac beatitudinis loq̄baris esse substātiā. ip̄m q; vnū. id ipsuz esse bonū/docebas. qd̄ ab oī rez natura peteret. Deū quoq; bonitatis gubernaculis vniuersitatē regē disputabas. volentiaq; cūcta parere. nec vllam mali esse naturā. atq; hec nullis extrinsecus sumptis: s; altero ex altero fidem trahente/institis domesticisq; probationibus explicabas

vnū esse id ip̄z qd̄ bonū: et illd̄ bonū dicebas eē qd̄ appeteret a natura oīm rez. et tu disputabas. i. disputādo pbabas deū regē vniuersitatē gubernaculis bonitatis. et cūcta volentia parē. i. obediēte deo. nec vllā esse naturā mali. et hec oīa explicabas nullis rōnib; sumptis extrinsecus. i. non accipiendo p̄ncipia extrinseca. s; institis. i. institutis et domesticis. i. p̄p̄is et p̄uenientib; p̄batōnib; rei de q̄ agebat: altero assumpto trahere fidē. i. certitudinē ex altero. Nō laborint; dicebat do/mus Dedali quā cū aliq; intēdebat int̄re/exiuit. et exēndo int̄uit. et p̄uenit depingi circularib; p̄traditionib; et ensumis h; ad designādū circulationes et reuolutiones rōnū. Nō q̄ circuolu/tioz p̄terio rōnū q̄bus p̄bia vsa ē/nō est sic circularis: q̄ vnaz eadē p̄positio sit p̄ncipiū et p̄clo respectu eiusdē. qz sic nō p̄tingit demonstrare circulo vt p̄z. i. possit. s; d̄z p̄terio circularis qz rōnes ex inuicē dependēt. ita q̄ p̄p̄ conclusa in vna: sit p̄ncipiū alteri? p̄clonis in alia. nec p̄pter istas diuersas p̄clones est aliq; diuersitas i deo. s; oīa s̄t idē simplr.

P. Tum illa. Nime inq̄t ludim;. rem qz oīm maxiaz dei munē/quē dudū dep̄cabamur exegimus. Ea ē enī diuine forma substātie vt neq; in externa dilabatur. nec in se externū aliqd̄ ip̄a suscipiat. Sed sic de ea Permenides ait oēm tu circulo adducis sponte multitudine. Rex orbem mobile rotat. dū se immobilez ipsa p̄seruat. Quasi rōnes qz non extra petitas s; intra rei quā tractabam; ambitū collocatas agitauim; / nihil ē qd̄ admirare cū Platone sanciente didiceris cognatos de q̄bus loquunt̄ reb; oportere esse sermones

petitas. i. sup̄tas. s; collocatas int̄ rei ambitū quā rē tractabam;. nihil ē q̄ de h; admireris. cū. i. ex q̄ tu didiceris Platone sanciente. i. p̄firmate. sermones oportē esse cognatos. i. p̄p̄ios p̄uenientes reb; de q̄b; . i. reb; loquunt̄. passim platū pro eo quod est dicunt̄ vel p̄ferunt. Nō q̄ sermones accipiendū sunt fm̄ materiā subiectā. qz certitudo nō est simplr querēda rationibus ex p̄mo est. vbi dicit q̄ disciplinati est t̄m inquirē certitudinē fm̄ vnūq; qz gen; q̄ntū natura rei patit̄.

tionē rōnū q̄bus p̄bia vsa est. q̄rit vtz ista p̄terio rōnū sit ex delusione p̄bie vel p̄ueniat ex natura rei et breuif illas rōnes recolligit dicit. **P.** p̄bia ludis. i. deludis ne me tereus. i. formas laborintū. i. laborem difficile rōnib; faciedo rōnes circulaes. q. i. laborito egrediaris ea p̄te q̄ introcas. et egrediar. eo loco q̄ introcīs. tu applicas quēdā orbe admirabile dīne simplicitatis. i. sat. mirabile circulationē rōnis i diuina simplicitate. Tūc breuif recolligit rōnes. d. tu paulo an incipēs a beatitudine dicebas eā eē sūmū bonū. quā beatitudine tu loq̄bare eē sitā in sūmo deo et diserebas deū eē sūmū bonū et plenā beatitudinē. **Ex** q̄ dabas. i. inferbas q̄i munusculū. i. corollariū. neminē esse beatū nisi esset deus. Rursū tu loq̄baris formā boni eē substātiā dei et beatitudis. et dicebas ipsuz

Hic p̄bia r̄ndet boecio ad q̄onez et dicit Nime ludim;. nos exegim;. i. p̄fecim;. munē dei quē dudū dep̄cabamur rē maximā oīm rez. ea enī. i. tal. forma. i. dispositio dīne substātie vt neq; i ext̄na. i. in exteriora dilabatur. i. cadat. nec suscipiat aliqd̄ extrinsecū i se. **Quod** p̄bat auēte Permenidis quā p̄mo ponit i greco. de inde sensū ei; subiūgit in latio. d. s; sicuti Permenides ait de ea. i. substātiā dīna q̄ diuina substātiā rez orbē mobile rotat. i. mutat res circulatōe generatōis et corruptōis. et mutādo res ip̄a nō mutat. s; se immobile p̄seruat. **Boeci** si nos agitauimus. i. coguimus rōnes nō ex. i. nō ab extrinsecos. nihil ē q̄ de h; admireris. cū. i. ex q̄ tu didiceris Platone sanciente. i. p̄firmate. sermones oportē esse cognatos. i. p̄p̄ios p̄uenientes reb; de q̄b; . i. reb; loquunt̄. passim platū pro eo quod est dicunt̄ vel p̄ferunt. Nō q̄ sermones accipiendū sunt fm̄ materiā subiectā. qz certitudo nō est simplr querēda rationibus ex p̄mo est. vbi dicit q̄ disciplinati est t̄m inquirē certitudinē fm̄ vnūq; qz gen; q̄ntū natura rei patit̄.

Libri tertii de consolatione philosophie

Cū igitur deus sic regat omnia propter hoc quod immisceat cum eis et licet de causis sermones de diuina substantia accipiendi sunt secundum intranscendentia diuine substantie et non secundum extrinsecas cum non immisceat cum eis.

Illud est duodecimum et vltimum metrum huius libri quod dicitur

Metrum glyconicum choriambicum.

glyconicum ab inuicem, choriambicum a pede pedante. Primo enim ponitur spondens dicens felix, 2º choriambus dicens quod potuit, 3º pirrhikus vel trocheus. In quo metro postquam phia sunt que sunt vera breuitudo et ubi sit ista: hortatur nunc ad perseuerandum in preplatione illius breuitudinis. Et primo ponitur illud esse felicem quod relictis tremis vacat diuine preplationi, 2º ostendit quod homo preplationem impedit, 3º illud impedimentum vitare docet, scilicet a ibi Quondam, etia ibi

Vos hec fabula. Primo dicitur felix suppletur est quod potuit videre, id est desiderant videre lucidum fontem boni, id est deum qui est fons omnia boni, et felix est quod potuit soluere vincula, id est affectiones quibus tremis, id est tremoribus que sua firmitate trahunt hominem deorsum. Non quod felix est qui speculat fontes boni, et quod premit delectationes frenas. Vnde in libro de pomo et morte Aristoteles scribit Beata est anima que non est infecta prauis opibus huius mundi et intellexerit suum creatorem, ipsa est que reuertetur in locum suum in deliciis magnis. Veniunt autem anime que non habent posse redeundi ad patriam suam, turpia enim opera et delectationes corporales impediunt ascensum eius sursum.

Dicitur ostendit quod impedit preplationem diuinorum, quod affectus tremoribus, quod declarat per quandam fabulam que talis est. Orpheus filius Calliope fuit citharista que tanta dulcedine cithare resonabat quod non tantum homines sed etiam bruta allerit, et in tantum ea demulset quod imperiosos naturales dimittebat, siluas currere, flumina stare fecit. Vnde habuit vxorem diuam Euridicen quam cum pastor Aristeus ad mare vellet ipsa fugiens per prata calcato quodam serpente interijt et ad inferos descendit, quam orpheus volens ab inferis reducere deos supinos sua cithara placare cepit, sed cum non proficeret ad infernum descendit in tantum deos infernales delinuit quod processa est ei vxor eius additione: antequam exiret infernum non flecteret retro aspectum vxorem respiciendo, cum autem ista prope exiisset orpheus amore allectus retro sperit, et sic vxorem perdidit. Circa istam fabulam sic procedit. Primo ostendit quod orpheus ad inferos descendens per vxorem rogauit, 2º quod monstra infernalium placauit, 3º ostendit quod vxor ei processa fuit et eam perdidit, scilicet a ibi Stupet, etia ibi Lande. Dicitur primo. Vates thraicinus, id est orpheus de thracia puincia oriundus, dicitur vates, id est sapiens a multis, ille quondam gemens, id est explorans funera, id est mortem piungis, postquam coegerat amnes, id est annos staret, siluas currere mobiles post ipsum flebilibus modis, id est modulationibus cithare que flendo formantur, et postquam cerua iunxit intrepidum latus seuis leonibus quod cerua cum leonibus incedebat sequendo modulationem orphici, nec lepus timuit canem visum ista placidum, id est placatum cantum, id est sono cithare quod lepus et canis simul sequebantur ipsum. Cuius autem feruor, id est amor flagrantior, id est ardentior vixeret intima, id est interiora pectoris orphici, et cum modi, id est modulationes qui cuncta subegerant, id est subdiderant non mulceret, id est non placarent dominum, scilicet Iouem, ipse queres superiores, id est deos imites quod placari non poterat, adiit domos infernales illic temperas blanda carmina sonantibus chordis, ipse deflet, id est flebiliter deat in cithara que quod hauserat ex precipuis fontibus matris, scilicet de calliope, et ipse deflet quod luctus impotens que facit hominem impotentem sibi dabit, id est processit, et deflet illud quod dabit sibi amor geminas luctum, quod mouens trenara, id est inferna, et rogat dominos umbrarum, id est infernales dulci prece venias, id est relaxatione sue vxoris. Non secundum Aristoteli, id est metaphysicam, et comentariis, id est celi et mundi, non omnes accipiunt veritatem per eundem modum, tum propter diuersas

Felix qui potuit boni fontem visere lucidum

Felix qui potuit grauis

Terre soluere vincula

Quondam funera coniugis

Vates thraicinus gemens

Postquam flebilibus modis

Siluas currere mobiles

Amnes stare coegerat

Iunxit que intrepidum latus

Seuis cerna leonibus

Nec visum timuit lepus

Jam cantu placidum canem

Cum flagrantior intima

Feruoꝝ pectoris vixeret

Nec qui cuncta subegerant

Mulcerent dominum modi

Immites superos queres

Infernas adiit domos

Illic blanda sonantibus

Chordis carmina temperas

Quicquid precipuis dec

Matris fontibus hauserat

Quod luctus dabat impotens

Quod luctum geminans amor

Deflet, trenara commouens

Et dulci ventiam prece

Umbrarum dominos rogat

Retrum duodecimū

consuetudinē. tum p̄t diuersam naturā. tum p̄t paucitatē instructionis In logica. vñ q̄dam reci/
piunt veritatē p̄ modū demōstrationis. q̄dā p̄ modū auctoritatū. q̄dā p̄ modū fabularū. vt ḡ phia talib⁹
satisfaciat aliqñ demōstratiōib⁹. aliqñ auctoritatib⁹ vñ. aliqñ fabulas inserit sic in p̄posito Nō
q̄ Orpheus dī vates qz carmīa p̄posuit. dī aut vates a vi mētis vel a video. Nō q̄ trenara
dicit q̄ lamētabilia a threnus threni qd̄ est lamētatio. Et trenar⁹ in singlarī est nomē cuiusdam
montis in q̄ dī esse viā ad infernū. in pli trenara significat loca infernalīa sic dīc̄ Uguis. Cōiter
at̄ inuenit hoc nomen scriptum sine r in p̄ma syllaba apud stolidos et dicunt tenara tenarus. z
sic etiā quidā viciōse scribūt in doctrinali Tenarus infernus. Nā Uguis. scribit tm̄ p r vt tre/
narus et trenara. vñ forsan ex vicio scriptoz qñq; subhīc r. nec retinet e s a in scd̄a syllaba.

Stupet tergeminus nouo

Captus carmine ianitor

Que fontes agitant metu

Vltrices scelerum dee

Jā meste lachrymis madēt

Non ixonium caput

Velox precipitat rota

Et longa siti perditus

Spernit flumina tantalus

Vultur duz satur est modis

Non traxit tycij iecur

cū ei vult sumē aquā vl̄ pomū fugiūt ab eo. iste Tatal⁹ spernit flūia Orpheo canēte. vñ dicit
Tatal⁹ pditus. i. p̄sumpt⁹ lōga. i. maḡ siti spernit flūia Tūc oñdit remissionē pene Tycij. Cū
sciēdū q̄ Tycij⁹ voluit p̄cibē cū Latona matre Apollinis quē Apollo infecit z in infernuz re/
legauit cui⁹ iecur vultur deuorat. Orpheo at̄ canēte vultur cessauit laniare iecur eius. vñ dicit.
Duz vultur ē satur modis. i. modulationib⁹ orphei nō traxit. i. nō laniauit iecur Tycij

Tandem vincimur. arbiter

Umbrarum miserans ait.

Donamus comitem viro

Emptam carmine coniugem

Sed lex dona coerceat

Ne dum tartara liquerit

Fas sit lumina flectere

Quis legem dat amantibus?

Maioz lex amor est sibi

Deu noctis p̄pe terminos

Orpheus euridicen suam

Vidit. perdidit. occidit.

Hic oñt quō orpheus mōstra inferni placauit. d. Ianitor in
ferni qui dī cerberus. q̄ vorator carniuz. ille tergemin⁹. i. hīs
tria capita canina captus fuit nouo carmie. i. melodia prius in
audita. et stupet. i. admirat. Tūc oñt quō alia mōstra placauit.
rit. d. q̄ tres furie infernales Thesiphone. aleto. megera. q̄ st
vltrices scelez inferētes metū p̄ccōrib⁹. ille lachrymabant p̄
pter dulcedinē cithare. vñ dicit Dee. i. furie tres vltrices scelez
.i. p̄ccōz que dee agitāt. i. vexāt fontes. i. p̄ccōzes metu. i. timo
re. iste iā meste madēt. i. fluit lachrymis Tūc tāgit remissio
nē pene q̄rūdā in inferno. z p̄mo ixionis. Ubi sciēdū q̄ ixion
voluit p̄cumbē cū Junone. cuz aut̄ Juno in̄ponēt nube. ixion
piccit semen i nubē. ex q̄ nati sūt cētauri. ip̄e at̄ adiudicat⁹ infer
no p̄tinue voluit i rota q̄ rota stetit orp̄heo modulāre. Cū di
cit Velox rota nō p̄cipitat. i. nō deiecit caput ixionū. i. ixionis
supple Orpheo canēte. Tūc tāgit remissionē pene tantali.
Ubi sciēdū q̄ Tatal⁹ dī lacerasse p̄p̄riū filiū dās cū dīs ad
comedendū p̄ q̄ damnat⁹ fuit Dicit at̄ in inferno hīc aquā vl̄
qz ad mentū. z poma pendētia añ os. z tm̄ deficē siti et fame.
Hic oñdit quō Orpheo vxoz sua p̄cessa fuitz quō eā pdi/
dit d. Tandē arbit. i. iudex umbrarū iste miserās. i. mīaz ha/
bens ait nos vincimur donam⁹. i. restituim⁹ viro. s. Orpheo
comitē p̄iugē em̄ptā. i. p̄paratā carmine suo. sed lex. i. p̄ditio
coerceat ista dona ne fas sit sibi dēducētī vxozē flectē lūia. i.
oculos respiciēdi vxozē duz liquerit. i. reliquerit tartara. Et
tūc exclamat. d. Quis dat. i. imponit legē amātib⁹? q. d. amor
nō debet coereri lege qz amor maioz lex ē sibi. i. amor ma/
ioz est lege. Et s̄dit. Deu p̄pe terminos noctis. i. inferni Or
pheus Euridicen vxozē suā vidit respiciēdo a tergo. eā pdi/
dit ab inferis nō dēducēdo. occidit in inferno eā relinquēdo
Nōndū q̄ ap̄d inferos arbiter. i. iudex umbrarū dicit ad/
amātus qui cogit aias ad faciēdū peccata p̄missa z vnicuiq;
scdm̄ merita sua penā distribuit. Iste adamātus dixit. done/
m⁹ viro p̄iugem Nōndū q̄ amor nō potest lege coereri.
nam ex incēso amore homo sepius trāsgredit legem. z amor
fortioz ē ad aliqd̄ implendū q̄ lex ad coerendū. ideo dicit
Quis legem dat amātibus maioz lex est sibi. quasi diceret.
propter quid lex dat amātibus cū per se dura lex sit amare

Vic phia applicado fabulā ad ppositū hortat nos vitare impedimentū ptemplationis sumi boni. et dicit **H**oies quicūq; queritis. i. vultis ducē mentē. i. mentis ptemplationē in superū diem. i. in sup/nā claritatē. hec fabula iā dicta respicit vos qz ad vram informationē inducta. Naz q viāus affectū frenoz flexerit lūina. i. oculos rōnis et intellectus in tartareū specus. i. in trena que ducūt ad trena; pfunditatē. Quicqd picipuū. i. bonū trahit laborā do: illud pdit dū videt inferos. i. dū intēdit frenis et tpalibus q sunt infima. **N**ō q cupiat affectū frenoz impedit ptemplonem sumi boni. vñ Boeci⁹ in ēdātu de sumo bono dicit Inordinata cōcupia multos impedit a sumo bono. qsdā enī pigriciā sequi videmus. qsdam enī delectatiōes sensuales. qsdam enī desideria auri et argenti. exceptis paucis viris honorādis phis q ptemnūt sensus desideria. et sequunt desideria intellectus. Et ppe finē eiusdē ēdātus dicit. Phs maxime delectat in pmo pncipio in ptemplatione sue bonitatis. et hec sola ē reāta delectatio. hec enī est vita phoz sine qua nemo viuūt vita reāta. Et subdit Phm āt voco oēm hoīem viuētē ordine natu/re tendens in alta. et finiens vitā adqrit vltimū finē et optimū vite humane q est de⁹ glōsius benedictus in secula seculoz Amen.

Hic incipit qrtus liber de pso/ latione phie cui⁹ hec est pla p/ ma. in q libro phia assignat qre ma/ la pcedant i regno dei cū oīm rerū reātor bon⁹ existat. s. de⁹. et pbat bo/ nos sp esse potētes et malos impotē/ tes. et sic vitia nūq; sē sine pena. ita/ pntes nūq; sē sine pmo. Probat/ etiā q oīs fortuna tā prospera q ad/ uersa. bonis est ad pfectū. malis at/ ad interitū. Etiā pbat q oīa q fiūt/ a deo recte fiunt. et alia pla sic pate/ bit. Et diuidit iste lib in. xiiij. pres. qz septē sē pte. et septē mē h⁹ qrtū. De qbus patebit in pcessu. **P**rīmo/ q ont boeci⁹ quō interionē phie ad/ huc parātis pla dicē intrupit pponē/ do cās sui doloris. 2° phia pmittit sē/ bi pfectā curā. 3° dat modū curandi/ ipm. scđa ibi **T**um illa et esset. et/ ibi **E**t qm. Et qrtō psequit intētio/ nē ipz curādo i sequeti pla ibi **T**ū/ ego **P**rīo ont quō intrupit intētio/ nē phie volētis pla loq. 2° pbat cās/ sui doloris. scđa ibi. **S**z ea ipsa ē. **P**rīo dicit **C**ū phia cecinisset. i. decāstet hec. s. p/ diāta seruata/ lenit. i. delectabilis. et suauit. i. dulcis obseruata dignitate. i. reuerētia vultus. s. sui et gūitate oris/ .i. sermonis supple sui. **T**ūc. i. p^o h ego boeci⁹ nōdū. i. nō adhuc oblit⁹. i. imemor penit⁹. i. oīo in/ siti meroris. i. in fūsci doloris ego boeci⁹ abrupi. i. intrupi intentionē. i. ppositū phie parātis. i. in/ tēdētis dicē adhuc aliqd. Et inquā. i. dixi d p/ reuia. i. pambula veri lūis. i. pfecte cognitōis. i. illa/ q tua oīo. i. tuus sermo fudit. i. locut⁹ est hucusq; .i. ad istū libz qrtū patuerūt. i. manifesta fuerunt/ inuicta. i. insolubilia. **T**um. i. aliqn dīna speculatione. i. scā ptemplatione. tum. i. aliqn sui scz ipm/ us. tum. i. aliqn tuis rōnib⁹. i. demōstrationibus. **E**t ea. i. illa p/ diāta etsi p quis oblita mihi nup. i. aliqn ob dolorē iniurie. supple quā p/ pessus suz a **T**heoderico rege gothoz nō tū dixisti p/ sus. i. oīo hec. s. p/ diāta ignorata. i. ignota haden⁹. i. hucusq;. **N**ō q dignitas ē honesta et imperiosa/ auctoritas. dī at phia habē dignitatē vult⁹ ppter sui honestatē qz fm **T**ullū sola sapia ē q me/

Vos hec fabula respicit
Quicumq; in superū diem
Mentem ducere queritis
Nā qui tartareū in specus
Victus lumina flexerit
Quicquid precipuū trahit
Perdit. dū videt inferos.

Liber quart⁹ Prosa prima

Hucusq; error boeci⁹ corrigitur qui
mirando dicit bonos sine premiis.
malos sine pena linquendos

Ec cū philosophia dignitate vultus
et oris grauitate seruata: lenit suauit⁹
q; cecinisset. **T**um ego nondum peni
tus insiti meroris oblitus. intētionē
dicē adhuc aliquid parantis abrupi.

Et o inquā veri p/ reuia lumis: que vsq; adhuc tua su
dit oratio. cū sui speculatione diuina: tum tuis rōnib⁹
inuicta patuerūt. **E**aq; mihi etsi ob iniurie dolorē tu
per oblita. nō tū antehac p/ rorsus ignorata dixisti
lenit. i. delectabilis. et suauit. i. dulcis obseruata dignitate. i. reuerētia vultus. s. sui et gūitate oris
.i. sermonis supple sui. **T**ūc. i. p^o h ego boeci⁹ nōdū. i. nō adhuc oblit⁹. i. imemor penit⁹. i. oīo in/
siti meroris. i. in fūsci doloris ego boeci⁹ abrupi. i. intrupi intentionē. i. ppositū phie parātis. i. in/
tēdētis dicē adhuc aliqd. Et inquā. i. dixi d p/ reuia. i. pambula veri lūis. i. pfecte cognitōis. i. illa/
q tua oīo. i. tuus sermo fudit. i. locut⁹ est hucusq; .i. ad istū libz qrtū patuerūt. i. manifesta fuerunt/
inuicta. i. insolubilia. **T**um. i. aliqn dīna speculatione. i. scā ptemplatione. tum. i. aliqn sui scz ipm/
us. tum. i. aliqn tuis rōnib⁹. i. demōstrationibus. **E**t ea. i. illa p/ diāta etsi p quis oblita mihi nup. i. aliqn ob dolorē iniurie. supple quā p/ pessus suz a **T**heoderico rege gothoz nō tū dixisti p/ sus. i. oīo hec. s. p/ diāta ignorata. i. ignota haden⁹. i. hucusq;. **N**ō q dignitas ē honesta et imperiosa/
auctoritas. dī at phia habē dignitatē vult⁹ ppter sui honestatē qz fm **T**ullū sola sapia ē q me/

Liber quartus de consolatione philosophie

res honores. et pp̄ sui autem q̄ est digna imitatione. **E**tia phia d̄i eē q̄uis ore. i. stabili sermone qz sermones phici firmitate rōnum s̄t stabiliti. **N**ō cū phia oñt qd̄ sit sūmū bonū. et in q̄ sitū s̄t z fecisset exhortationē ad illud querēdū: intēdebat oñdē modū q̄ ad illud puenit. s̄ anteqz explet illā intentionē: boeci⁹ velut audius ad sciendū quedā qz ignorātia detinebat ipm̄ i merore: int̄rupit intentionē phie/ volētis pla dīcē. **N**ō qz phia d̄i p̄cua veri lumis. qz ipsa clarificat aīaz et ēbit eā ab obscuritate ignorātie ad lucē sapie et ad claritatē intellectu⁹ ex li. de pomo. **A**ristotel⁹ **V**el iō d̄i p̄cua veri lumis. qz p̄ ipam tanqz p̄ viā hō puenit ad cognitionē veri lumis qd̄ ē de us. qz scribit in li. de pomo qz p̄ phiam hō cognoscit suū creatorē q̄ de nihilo fecit oīa qui est inceptor oīm inceptorū. et oīm p̄ncipioz p̄ncipiū. **E**t ibidē scribit oportuit vt phia mitteret ad in/struendū ignorātes. et eos q̄ nō cognouerūt suū creatorē

Sz ea ipa ē vel maxia n̄ri cā meroris. qz cū rez bon⁹ rector existat. vel esse oīo mala possint: vel impunita pretereant. qd̄ solū quāta dignū sit admiratione/profecto p̄sideras. **A**t huic aliud maius adiungit. **N**az imperate florentesqz nequitia: stus non solū premijs caret vez etiā sceleratoz pedibus subiecta calcā. et in locū facinoz supplicia luit. **Q**ue fieri in regno sciētis oīa: potentis oīa: s̄ bona t̄mmodo volentis dei: nemo satis potest nec admirari nec conqueri

vicioz loco. que. s̄. p̄dita fieri. i. p̄mitti in regno. i. in mūdo scientis oīa. s̄. dei. z potētis oīa. s̄. vo lētis z intēdētis t̄mmodō bōa nemo satis nec admirari nec p̄queri p̄t. i. q̄rimoniā facē. **N**ō qz mala sūt in mūdo p̄z qz rō sp̄ dep̄cat ad bonū. **C**ū q̄ mali nō regant iudicio recte rōnis s̄ vincant passionib⁹ ire et p̄cupie/ iō deficiūt a bono. **I**tē supabūdātia z defectus s̄t de genē maloz/ cū virtus p̄sistat i medio. cū igit in plibus sit supabūdātia et defect⁹: p̄z qz mala sūt i mūdo. cū t̄n oīa dependeat a deo celū et tota natura et deus eēntialit̄ sit bon⁹/ mirabile ē quō mala esse possint. vel saltē p̄maneat impunita. **N**ō qz qz boni attingūt finē oīm rez. s̄. sūmū bonū. iō s̄t potentes. mali at qz h̄ ipm̄ attingē nō p̄nt/ s̄t impotētes. **E**t qz boecius i primo li. sef̄ p̄sa dīcē se ignorare q̄s sit finis oīm rez. iō putabat bonos esse impotētes. malos at̄ potētes. z de h̄ boecius admirat vt p̄z in l̄ra. et ista est vna causa sui doloris.

P. **T**uz illa z eēt inq̄t infiniti stuporis oibusqz horribilius mōstris. s̄i vti tu estimas i t̄ati velut patriffa milias dispositissima domo. vilia vasa colerent: preciosa sordescerent. **S**z non ita ē. **N**ā si ea que pauloan̄ cōclusa sunt inconuulla seruant. ipso de cuius nunc regno loq̄mur auctore cognosces. semp̄ quidem potētes esse bonos. malos vero abiectos sp̄ atqz imbecilles. nec sine pena vnqz eē vitia. nec sine p̄mio stutes **B**onis felicia: malis sp̄ infortūata p̄tingē. **U**ltiqz id gen⁹ q̄ sopitis q̄relis firma te soliditate corroborēt.

agnosces bonis sp̄ p̄tingē felicia et malis infortūata. z agnosces multa id gen⁹. i. h̄ generis q̄ corroborēt te firma soliditate p̄ aduersitatē fortūe q̄relis tuis sopitis. i. remotis. **N**ō sic postea p̄tēbit oīa q̄ fiunt recte/ sūt a deo. **C**ū igit ordo iusticie req̄rat vicia puniri. z stutes remunerari

Hic boecius p̄ponit cās sui meroris. d. **S**ed ea ipa est cā n̄ri meroris et maxia cā qz cū rector rez. s̄. deus bonus existat: vt esse mala oīno possint. vel p̄tereāt impunita qd̄ saltem si nullū aliud incōueniēs seque res p̄sidera quāta sit dignū admiratiōne. at p̄ h̄ huic adiungit. i. addit aliud. s̄. magis admirandū. nā p̄ qz imperate. i. p̄cipiēte et florentē. i. vigētē neq̄cia. i. neq̄ciosis hoibus. stus. i. hō. stuosus nō solū. i. nō t̄m caret p̄m̄ijs. vez etiā ipa stus s̄biecta. i. subdita calcā pedib⁹. i. potētis scelēatoz. i. maloz. z ipsa stus luit. i. patit supplicia. i. penas in locū facinoz. i.

Hic phia p̄mittit boecio p̄fectaz curā q̄ p̄sistit i p̄tractatione h̄ materie. d. **Q** boeci et esset infiniti stuporis. i. admiratiōis. et esset horribilius oib⁹ mōstris. i. deformitatibus s̄i i dispositissima. i. ordinatissima domo. s̄. i mūdo t̄ati p̄iffamilias. s̄. dei s̄i ibi colerent. i. h̄ozarent vilia vasa. i. mali hoies z si p̄ciosa vasa. i. boni hoies sordescerēt. i. vilescerēt sic tu estias. s̄ nō ē ita. nā si ea q̄ pauloan̄ cōclusa s̄t s̄uant inconuulla. i. itēḡ i sui stitate. tu/ auctore. i. doctore ipo deo de cui⁹ regno nūc loq̄mur. cognosces sp̄ bonos eē potētes. malos s̄o impotētes nec vnqz vicia esse s̄t ne pena nec sine p̄m̄ijs eē stutes. et

Libri quarti Retrum primum

si mali manerent impuniti, et boni irremunerati, et sic perversus ordo esset in domo dei, scilicet in mundo quod est horribilius omnibus monstris.

Hic philosophia dat modum curandi ipsum boetium, d. Quam dudum, scilicet in 3° li. vidi/ si formam vere beatitudinis me monstrante, i. docete omnibus decursis, i. pertransiatis quae puto necessaria praeferunt, ostendam tibi viam quam te reuehat, i. reducat domum, i. ad cognitionem vere beatitudinis, et ergo affigam, i. apponam tuae menti pennas, i. rationes quibus mens possit se tollere in altum ut depulsa perturbatione contingente tibi ex affectu bonorum temporalium reuertaris sospes in patriam meo ductu, mea semita meis vehiculis, **N**on quod pennas quas philosophia praemittit affigere menti boetii intelligit speculationem rationis et intellectus, et veritas et sapientia. Sic enim avis volando in altum: deducit auxilium penas, sic mens humana speculatione rationis et intellectus veritate et sapientia erigit in contemplatione summi boni.

Illud est primum metrum hoc quarti cuius primus versus dicitur metrum alamanicum ab inuatore, dactylicum a pede praedominante, scilicet versus versus dicitur metrum archilochi ab inuatore, iambicum a pede praedominante. In quo metro philosophia ostendit viam per quam puenit ad cognitionem summi boni, et per considerationem creaturarum quae gradatim sunt inscedende quae usque inueniat aliquid quod praemineat omni creature, et ista via dicitur se similitudine aui volantis. Primum ergo dicitur viam quam mens pueniat ad cognitionem summi boni, et ostendit quod mens iudicabit cum illic puenierit, scilicet ibi. Duc te, Primum dicitur dicitur quod affigam penas menti tuae sunt etiam mihi pene volucres, i. veloces, scilicet et sapientia quam condescendunt, i. penetrant celsa, i. alta poli, quae penas cum mens velocis sibi induit, i. assumit ipsa pona, i. odio habens terras despiciat eas quando vltimum creatorem et mens superat globum, i. sphericum corpus immensum aetheris agnoscendo quod vltimo aere est creator. Nubes videtur per tergum quod vltimo nubes quae cognitionem summi boni et inscedit vltimo, i. summitate ignis quae ignis calet ex agili, i. veloci motu aetheris, i. celi, et vltimum praecedit mens inuestigando donec surgat, i. eleuetur in domos astriferas, i. in orbem planetarum, et coniungat vias suas p hebo, i. soli, inuestigando quod sol non est deus donec comiteat iter gelidi senis, i. saturni quae est super sole, mens inquam exis miles coruscus sideris, i. dei quae est splendor didum sidus, et vltimum ascendit super orbem planetarum donec pcurrat, i. praeseat circulum astri, i. celum stellatum quod astro pingit, i. ornat micans nox, quod nox stellis firmamenti illuminat, vbi, i. postquam satis fuerit exhaustum, i. speculatione euacuatum quod nulla stella riu est deus, mens vltimum inscedit donec relinquat extimam poli, i. vltimum celum, et premat dorsa velocis aetheris, i. firmamenti, scilicet, et potes reueredilumis, scilicet dei. Hic super vltimum poli dominus regum, tenet sceptrum, i. imperium, et temperat, i. moderat habenas, i. regimia orbis et manes stabilis in se regit volucres, i. veloces currum, i. circulari motu corporum celestium. Deo exis coruscus arbiter, i. splendidus iudex regum.

Et quam vere formam beatitudinis me dudum monstrante vidisti, quo etiam sita sit agnouisti, decursis omnibus quae praemittere necessarium puto, viam tibi quam te domum reuehat ostendam. Pennas etiam tuae menti quibus se in altum tollere possit affigam, ut perturbatione depulsa, sospes in patriam meo ductu, mea semita

meis etiam vehiculis reuertaris

meis etiam vehiculis reuertaris

Metrum dactylicum alamanicum

Sunt etiam penne volucres mihi
Quae celsa condescant poli.

Quas sibi cum velox mens induit

Terras perosa despiciat

Aeris immensum superat globum

Nubesque post tergum videt.

Qui quae agili motu calet aetheris

Transcendit ignis verticem

Donec in astriferas surgat domos

Pheboque coniungat vias.

Aut comitetur iter gelidi senis

Diles coruscus sideris

Cel quocumque micans nox pingit.

Recurrat astri circulus.

Atque vbi iam exhausti fuerit satis

Polum relinquat extimam.

Dorsaque velocis premat aetheris

Compos verendi luminis

Hic regum sceptrum dominus tenet

Orbisque habenas temperat

Et volucrum currum stabilis regit

Regum coruscus arbiter

Non quod dicitur ignem caelestem motu celi, ex quo videtur quod ca

Prosa secunda

lor nō sit p̄pria z p̄ se q̄litas ignis cū sibi debeat p̄ motū celi. **S**z dicēdū q̄ loc⁹ nō solū ē cā cō
seruatiā locati s̄ oim accidētū naturalit̄ p̄sequētū. vñ qz celū ē loc⁹ ignis nō solū est cā ip̄ius /
gnis. s̄ etiā ip̄s calor ignē p̄sequētis. z qz p̄tēa dispositio celi s̄m quā habz caliditatem sup
oīa ē mot⁹ eius. iō dic̄ ignē calē motū celi. nō excludēs p̄ s̄ qn calor sit p̄ se q̄litas ignis. **N**ō
q̄ saturnū vocat gelidū senē nō q̄ sit gelid⁹ formalit̄ s̄ effectiue. **E**t enī effectiū geluz frigidit̄ z
dī senex qz mot⁹ ei⁹ tard⁹ ē ad modū senis. nā cursuz suū cōplet pluri tēpore qz sol vel q̄ lūa.

Huc te si reducem referat via

Quam nunc requiris immemor

Nec dices memini patria ē mihi

Hinc ortus. hic sistam gradum

Quasi terrarum placeat tibi

Noctem relictam visere

Quos miseri toruos ppli timēt

Cernes tyrannos exules

nisi reuertat: eē qd̄ a deo accepit affectiōe frenoz deturpatū prozsus amittit. prop̄t qd̄ dicit̄ i
2° metro tertij libri Repetunt p̄prios queqz recursus. Redituqz sua singula gaudent **N**ec manet
vlli traditus ordo. Nisi quod fini iuxerit ortum **S**tabilemqz sui fecerit orbem.

Boni bonuz adipisci possunt quod
desiderant. mali vero minime

Quam ego Pape in quā. vt magna promittis.
nec dubito quin possis efficē. **T**u modo quē
excitaueris. ne moreris.

iā ont̄ q̄s sit finis rez. et q̄bus gubnaculis mūd⁹ regat. nūc p̄hia vult adhibē boecio p̄fectā curā
remouēdo dolores in q̄s boeci⁹ incidit ex igr̄tia p̄missoz. **E**t p̄mo boeci⁹ h̄ petit. z p̄hia 2° illud
p̄sequit̄ ibi. **P**rimū igit̄. **D**ic̄ p̄mo **I**um igit̄. s̄. finito sermone p̄hie. **E**go boeci⁹ in quā. **P**ape ē
intētiō amirātis o p̄hia tu magna p̄mittis nec dubito qn̄ possis efficē. i. ad effectū producē. tu
mō ne moreris. i. nō p̄trahas me quē excitaueris ad audiēdū. **N**ō q̄ sapiēs nihil p̄mittit qd̄
adimplē. nō possit qz opus sapientis ē nō mentiri. s̄ dic̄ boeci⁹ p̄hie. **S**ic magna p̄mittis nō du
bito quin efficere possis.

P. Primū igit̄ inqt̄ bonis sp̄ adesse potētia. malos

cūctis viribus esse desertos agnoscas licebit. **Q**uorū

q̄dem alterz demōstrat̄ ex altero **N**ā cū bonū malūqz

p̄traria sint: si bonū potēs eē p̄stiterit/liquet imbecil

litas mali. **A**t si fragilitas clarescat mali: boni firmi

tas nota ē. **S**z vt̄ n̄re sentētie fides abūdātor sit/al

terutro calle p̄cedā. nūc hīc nūc inde. p̄posita p̄firmās

. s̄. ex h̄ q̄ mali s̄t virib⁹ deserti. z h̄ eāz s̄dit. d. nā cū bonū z malū sint p̄ria. si bonū eē potēs p̄sti

terit. liquet. i. manifestū fuēit: imbecillitas. i. impotētia mali. et si fragilitas clarescat mali/ firmitas

boni nota ē. **S**z vt̄ abūdātor sit fides n̄re sn̄ie alterutro calle. i. v̄qz via p̄cedā p̄firmās p̄posi

ta. nūc hīc. s̄. ex firmitate. nūc inde ex fragilitate mali. **N**ō q̄ p̄hia dictū suū q̄ si boni s̄t potēs

tes: mali s̄t impotētes/ s̄dat sup̄ p̄sideratōne topicā. s̄. **S**i p̄positū in p̄posito: et oppositū i opposi

to. vt̄ si sanitas est bō. egritudo ē mala. **D**ic̄ q̄ velit p̄cedē vtraz via. ex potētia bonoz p̄bādo im

Dic̄ incipit scda p̄sa h̄ q̄rti **C**ir
ca quā est sciendū q̄ p̄hia i p̄mo li.
sc̄ p̄sa iuestigādo cāz z radicē ifir
mitatis boeci⁹: cognouit q̄ boe⁹ ex
ignorātia finis rez malos hoies po
tētes. bonos s̄o impotētes putabat
Itē qz ignorabat q̄bus gubnaculis
mūd⁹ regat. fortuitoqz vices estima
bat fluitare sine rectorē. qz s̄o p̄hia
ca quā est sciendū q̄ p̄hia i p̄mo li.
sc̄ p̄sa iuestigādo cāz z radicē ifir
mitatis boeci⁹: cognouit q̄ boe⁹ ex
ignorātia finis rez malos hoies po
tētes. bonos s̄o impotētes putabat
Itē qz ignorabat q̄bus gubnaculis
mūd⁹ regat. fortuitoqz vices estima
bat fluitare sine rectorē. qz s̄o p̄hia

Dic̄ p̄hia p̄sequit̄ intētū. z p̄ p̄

bat bonos sp̄ esse potētes. et malos

impotētes. cur̄ oppositū putabat bo

eci⁹. et tāgit p̄ modū p̄ quez vult

ōndē. z ont̄ et p̄bat intētū suū rōni

bus. ibi **D**uo s̄t. **P**rio dic̄ o boeci⁹ p̄

mū licebit vt̄ aḡscas bōis sp̄ adesse

potētia. et malos eē desertos. i. p̄ua

tos cūctis viribus. qz alterz. s̄. bonis

sp̄ adesse potētia dem̄fat̄ ex altero

sp̄ adesse potētia dem̄fat̄ ex altero

Libri quarti de consolatione philosophie

potentia malorum, et ex impotentia malorum potestiam bonorum quia si tamen unum istorum probaretur ex his reliquis concluderetur a contrariis esset argumentum simile et non necarium, et ideo utriusque partem vult probare et ex utroque reliquum concludere

Hic philosophia probat intentum rationibus, et excludit quandam dubitationem ibi. Sed primum affirmat principale intentum autoritate Platonis ibi. Et quibus oibus. Primum probat bonos spiritus esse potentes, et malos impotentes duabus rationibus, et ad idem ostendendum coarctat breves rationes ibi. Sed quoniam te. Primum in duo sunt duas rationes. Secunda ibi. Rursus inquit. Primum permittit duo necessaria ad primam rationem, et ex his arguit, ibi. Deinde igitur homines, primo permittit unum necessarium, et alid ibi. Memisti ne primum dico. Duo sunt principia quibus constat, id est permanet ois effectus humanorum actuum, id est voluntas et potestas quae si altera desit, nihil est quod queat effectus explicari, id est fieri. Quod declarat, deficiente enim voluntate nullus effectus producit, quia nullus aggreditur quod non vult, et si potestas absit, voluntas frustra fit, quod fit, id est ex quo sequitur ut si videas aliquem velle adipisci quod minime accipit, non potes dubitare huic defuisse valentiam, id est potentiam obtinendi quod voluerit, et sic dicit boetius, per spiritum est, nec villo modo dubitari potest. Et sic dicit philosophia. Quae homo videas effectus quod voluerit, non dubitabis esse non potuisse, id est non habuisse potentiam. Et dicit boetius, Memine. Tunc philosophia claudit tanquam manifestum ex dictis, id est. Illud quod quisque potest in eo est validus, id est potes, quod homo non potest in eo est censendus, id est indidus imbecillis, id est impotens. Et dicit boetius, fateor inquam. Non quod philosophia dicit nullus aggreditur quod non vult. Contra. Aliquis nolens inficit vel ledit homines, sed aliquis aggreditur quod non vult. Item aliquis cogit facere aliquid contra voluntatem suam, et sic aggreditur quod non vult. Dicendum quod philosophia loquitur de effectibus spontaneis quod ex intentione procedit, non de eo quod casu contingit. Unum dicendum ad primum quod vos potest apparere, vel ad ipsam actionem quam aliquis primo aggreditur, et sic non deficit vos, vel potest apparere ad aliquos illa actionem et sic potest deficere vos, ut si aliquis nolens hominem inficit, ad secundum dicitur. Illud quod quis coarctat facit et voluntarium mixtum, tamen simpliciter est involuntarium. Aliquis enim coarctat magis vult hoc facere quam sustinere penam vel perire vitam, et ita respectu talis effectus non deest vos, sed quantum ad actum interiore vos spiritus libera est, et cogit non potest.

Hic philosophia permittit secundum utile ad rationem, et est resumptio quondam prius dictorum. Memisti ne esse collectum, id est conclusum superioribus rationibus omnibus intentione humanae voluntatis festinat, id est tendit ad beatitudinem quam vos agit, id est ducit diversis studiis. Runt boetius. Memine inquam illud esse demeratum. Item quod philosophia, nunquam recordaris beatitudine esse ipsum bonum, et eo modo desiderari bonum ab oibus cum beatitudo perit, id est desiderat. Runt boetius. Memine recordor quia illud fixum teneo memorie. Non quod recordaris est aliquid reducere ad memoriam quod per oblivionem est lapsum a memoria, et quia beatitudinem esse ipsum summum bonum non exciderat a mente boetii sed spiritus remanebat in habitu, ideo dicit se non recordari de his si in memoria tanquam fixum tenere.

Hic philosophia arguit ex dictis probas bonos esse potentes, et malos impotentes tamen ratione. Quicunque adipiscuntur quod volunt sunt potentes, et qui non adipiscuntur quod volunt sunt impotentes, ex primo principio. Sed boni adipiscuntur quod volunt, id est summum bonum, mali licet velint non adipiscuntur ipsum, quia si mali adipiscerentur

Duo sunt quibus ois humanorum actuum constat effectus, voluntas scilicet ac potestas. Quorum si alterutrum desit, nihil est quod explicari queat. Deficiente etenim voluntate, ne aggreditur quidem quicquam quod non vult. At si potestas absit, voluntas frustra fit. Quo fit ut si quem videas adipisci velle quod minime adipiscat, huic obtinendi quod voluerit, defuisse valentiam dubitare non possis. B. per spiritum est inquam, nec villo modo negari potest. P. Quae homo effectus quod voluerit videas, num etiam potuisse dubitabas? B. Memine. P. Quod homo quisque potest in eo validus, quod homo non potest in eo imbecillis esse censendus est. B. Fateor inquam.

prae absit, voluntas frustra fit, quod fit, id est ex quo sequitur ut si videas aliquem velle adipisci quod minime accipit, non potes dubitare huic defuisse valentiam, id est potentiam obtinendi quod voluerit, et sic dicit boetius, per spiritum est, nec villo modo dubitari potest. Et sic dicit philosophia. Quae homo videas effectus quod voluerit, non dubitabis esse non potuisse, id est non habuisse potentiam. Et dicit boetius, Memine. Tunc philosophia claudit tanquam manifestum ex dictis, id est. Illud quod quisque potest in eo est validus, id est potes, quod homo non potest in eo est censendus, id est indidus imbecillis, id est impotens. Et dicit boetius, fateor inquam. Non quod philosophia dicit nullus aggreditur quod non vult. Contra. Aliquis nolens inficit vel ledit homines, sed aliquis aggreditur quod non vult. Item aliquis cogit facere aliquid contra voluntatem suam, et sic aggreditur quod non vult. Dicendum quod philosophia loquitur de effectibus spontaneis quod ex intentione procedit, non de eo quod casu contingit. Unum dicendum ad primum quod vos potest apparere, vel ad ipsam actionem quam aliquis primo aggreditur, et sic non deficit vos, vel potest apparere ad aliquos illa actionem et sic potest deficere vos, ut si aliquis nolens hominem inficit, ad secundum dicitur. Illud quod quis coarctat facit et voluntarium mixtum, tamen simpliciter est involuntarium. Aliquis enim coarctat magis vult hoc facere quam sustinere penam vel perire vitam, et ita respectu talis effectus non deest vos, sed quantum ad actum interiore vos spiritus libera est, et cogit non potest.

P. Meministi ne igitur inquit superioribus rationibus esse collectum, intentiones omnium voluntatis humane quam diversis studiis agit ad beatitudinem festinare? B. Memine inquam illud quoque esse demonstratum. P. Nunquid recordaris beatitudinem ipsum esse bonum, eoque modo cum beatitudo perit ab omnibus desiderari bonum? B. Memine inquam recordor, quoniam id memorie fixum teneo.

Non quod recordaris est aliquid reducere ad memoriam quod per oblivionem est lapsum a memoria, et quia beatitudinem esse ipsum summum bonum non exciderat a mente boetii sed spiritus remanebat in habitu, ideo dicit se non recordari de his si in memoria tanquam fixum tenere.

Hic philosophia arguit ex dictis probas bonos esse potentes, et malos impotentes tamen ratione. Quicunque adipiscuntur quod volunt sunt potentes, et qui non adipiscuntur quod volunt sunt impotentes, ex primo principio. Sed boni adipiscuntur quod volunt, id est summum bonum, mali licet velint non adipiscuntur ipsum, quia si mali adipiscerentur

P. Deinde igitur homines boni pariter ac mali in discreta intentione ad bonum pervenire nituntur. B. Ita inquam consensu quae est. P. Sed certum est adeptio boni bonos fieri. B. Certum est. P. Adipiscuntur igitur boni quod appetunt. B. Sic videt. P. Mali homo si adipiscerent quod appetunt

Prosa secunda

bonū: mali esse non possent. **B.** Ita est. **P.** Cum igitur utriusque bonū petant. sed hi quidem adipiscantur illi vero minime. Num dubium est bonos quidem potentes esse. qui vero mali sint imbecilles? **B.** Quisquis inquam dubitat.

nec rex naturā: nec sequentiā potest considerare rationum. tū est dicitur boeci. Igitur concludit philosophia. boni adipiscunt quod appetunt. i. volunt. Dicitur boeci. Sic videtur. Dicitur philosophia. si mali adipiscerent bonū quod appetunt non possent esse mali. Ita est dicitur boeci. Igitur concludit philosophia. Cum utriusque petat bonū. sed hi. scilicet. boni illud adipiscantur. illi vero mali minime. non est dubium bonos esse potentes. quod vero mali sint imbecilles. i. impotentes. Rursum boeci. Quicumque dubitat de hoc. non potest considerare naturā rex nec sequentiā rationum. **Nō** quod veritas proponit fundat super naturā rex. quod negat veritatem proponit non potest considerare sequentiā rationum quod veritas proponit fundat. **Iō** dicitur boeci. Qui dubitat de primis non potest considerare. etc.

P. Rursus inquit. Si duo sint quibus idem finem naturā propositū sit. eorumque unum naturali officio id ipsum agat atque perficiat. aliter vero naturale illud officium minime administrare queat. alio vero modo quam naturae puenit non quidem impleat. propositū suū sed imitef implentem. Quenā horum valentiorē esse decernis? **B.** Etsi coniecto inquam quod vel

placius tamen audire desidero. **P.** Ambulandi inquit motū primū naturā esse hominibus num negabis? **B.** Minime inquam. **P.** Eiusque rei pedum officium esse naturale num dubitas? **B.** Ne hoc quidem inquam. **P.** Si quis igitur pedibus incedere valens ambulet. aliterque cui hoc naturale per dū desit officium: manibus nitens ambulare conetur. quis horum iure valentior existimari potest? **B.** Contexere inquam cetera. nam quod naturalis officij potens: eo quod idem nequeat

valentior sit nullus ambigit. **P.** Sed summum bonum quod eque malis bonisque propositū. boni quidem naturali officio virtutū petunt. mali vero variā per cupiditatē quod adipiscendi boni naturale officium non est: idem ipsum conantur adipisci. An tu aliter existimas? **B.** Nime inquam. nam etiam quod est sequens patet. Ex his enim que processerim bonos quidem potentes: malos vero esse necesse est imbecilles. **P.** Recte inquit precurris. id est uti medici sperare

solent indicium est erecte iam resistentis que nature per me. Ex his enim que processerim necesse est bonos esse potentes. malos vero imbecilles. et philosophia applaudens boecio dicit. Recte inquit precurris. et illud est signum sicut medici solent sperare indicium id est signum recte nature et nature resistentis supple ipsi morbo. **Nota** quod ex littera format talis ratio

summum bonum non essent mali. sed boni sunt potentes. mali impotentes. vnde dicitur in littera. Omnes homines boni et mali nituntur pervenire ad bonum indiscreta intentione. i. indistincta intentione. dicitur boeci. Ita est sequens est ad deum. Subdit philosophia. certum est bonos fieri ad aptationem boni. Certum est bonos fieri ad aptationem boni. Certum est bonos fieri ad aptationem boni.

Si sint duo quibus sit idem propositus. i. eadem intentio faciendi aliquid finem naturā. et unum eorum agat id ipsum et perficiat ipsum naturali officio. i. naturali organo. aliter vero minime queat administrare. i. adimplere illud officium sed alio modo quam nature puenit: non impleat propositus sed imitef implentem. que horum duorum decernis. i. iudicas esse valentiorē. i. potentiorē? Dicitur boeci. Etsi per quibus coniecto. i. considero quod velis. tamen ego desidero plene audire de te. Tunc philosophia declarat sibi in exemplo d. Num negas motum ambulandi hominibus inesse per naturā? Dicitur boeci. Nime nego. Et philosophia. num etiam dubitas eius rei. i. ad ambulandi esse officium naturale pedum. dicitur boeci. nec hoc dubito. Et philosophia. si quis igitur ambulet valens incedere pedibus. alius autem cui hoc officium desit: manibus nitens. i. laborans ambulare conetur. quis horum potest estimari valentior. Dicitur boeci. Cetera. quod d. precede in ratione tua. quod nullus ambigit quoniam potens naturalis officij sit valentior eo quod non potest in idem officium

Tunc philosophia ista proponit primis rationibus maiori adiungit unam minorem. d. si summum bonum quod eque bonis et malis est propositum. boni quod de petunt. i. adipiscunt officio naturali. scilicet. nature. mali vero conantur adipisci id ipsum per variā cupiditatē rex ipsalium quod non est officium naturale adipiscendi boni. An tu o boeci estis aliter? Cui boeci. Nime inquam. et boeci qui precurrendo concludit principale intentum. d. Nam etiam illud quod est sequens

summum bonum non essent mali. sed boni sunt potentes. mali impotentes. vnde dicitur in littera. Omnes homines boni et mali nituntur pervenire ad bonum indiscreta intentione. i. indistincta intentione. dicitur boeci. Ita est sequens est ad deum. Subdit philosophia. certum est bonos fieri ad aptationem boni. Certum est bonos fieri ad aptationem boni. Certum est bonos fieri ad aptationem boni.

Si sint duo quibus sit idem propositus. i. eadem intentio faciendi aliquid finem naturā. et unum eorum agat id ipsum et perficiat ipsum naturali officio. i. naturali organo. aliter vero minime queat administrare. i. adimplere illud officium sed alio modo quam nature puenit: non impleat propositus sed imitef implentem. que horum duorum decernis. i. iudicas esse valentiorē. i. potentiorē? Dicitur boeci. Etsi per quibus coniecto. i. considero quod velis. tamen ego desidero plene audire de te. Tunc philosophia declarat sibi in exemplo d. Num negas motum ambulandi hominibus inesse per naturā? Dicitur boeci. Nime nego. Et philosophia. num etiam dubitas eius rei. i. ad ambulandi esse officium naturale pedum. dicitur boeci. nec hoc dubito. Et philosophia. si quis igitur ambulet valens incedere pedibus. alius autem cui hoc officium desit: manibus nitens. i. laborans ambulare conetur. quis horum potest estimari valentior. Dicitur boeci. Cetera. quod d. precede in ratione tua. quod nullus ambigit quoniam potens naturalis officij sit valentior eo quod non potest in idem officium

Prosa secunda

hoc modo non solum potentes esse sed oio esse desinunt. Nam quod commune omnium quod se finem relinquunt: pariter quod esse desistunt.

Si non volentes sed a terribili libidine passionum uertuntur ad vitia potentia est non posse resistere passionibus. Si autem sciens et volens impotens est etiam quod oio non sunt. Cum enim ois natura in quantum habet ordinem ad finem, in quantum tamen aliquid desistit ab ordine ad finem in tantum deficit a natura, et per consequens ab esse ipsius nature. Ita ratione pretendit in se et dicitur Cur enim relicta salute mali sectantur vitia, ne per nunquam habet ex inscitia, id est ex ignorantia bonorum? Sed quod est eneruatum, id est debilius cecitate ignorantie, quod dicitur nihil. An ipsi nouerunt sectanda bona, sed ipsos inuersos libido, id est concupiscentia precipitat in vitia, et sic ipsi fragiles incontinentia, id est propter incontinentiam libidinis nequeunt vicio oblatari, id est resistere. An sciens et volens deserunt bonum et descedunt ad vitia voluntate scia, sed hoc modo non solum potentes esse desinunt sed oio desinunt esse. Cuius assignat rationes, nam quod relinquunt eodem finem omnium quod se, id est deum quod est ipsum esse: pariter esse desistunt. Non quod primum ens verissime habet esse, nam ipsum est causa esse omnibus ut sunt, ut patet per commentum in metaphisica, et per eadem et in libro de ente et diuinitate est singulis esse et viuere, quanto ergo magis per vitia aliquis recedit a primo esse: tanto magis desinit esse. Unum Gregorius in libro de moribus loquens de diabolo dicit quod diabolus bene dicitur non esse quia a summa essentia recessit, et per hoc quotidie crescente defectu redit ad non esse quoniam ab eo quod vixit esse cecidit. Non quod philosophia tres assignat causas ex quibus ois peccatum procedit. Dis enim peccat vel peccat ex ignorantia, et hunc modum primo tangit, vel peccat ex impotentia resistendi, et istum secundo tangit, vel ex voluntate et malicia, et illum modum quia

quod dicitur cuius mirum forte videatur, ut malos quod plures hominum se eosdem non esse dicam. Sed ita se res habet. Nam quod mali se eos malos esse non abnuo, sed eosdem esse pure atque simpliciter nego. Nam uti cadaver hominem mortuum dixeris: simpliciter non hominem appellare non possis, ita viciosos malos quod esse peccerim: sed esse absolute nequeam profiteri. Est enim quod ordinem retinet seruaturque natura.

Quod non ab hac deficit, esse etiam quod in sua natura situm est delinquit, sed nequeam profiteri ipsos absolute esse sine determinatione distrahente, et replicat causas per dicitur d. Solum enim illud est quod ordinem recte seruat in natura, quod autem ab hac natura et ab ordine deficit: etiam esse quod in sua natura situm est delinquit. Non quod malum est determinatio distrahens sic et mortuum, vnde sic procedendum est cadaver hominis esse hominem mortuum, non tamen simpliciter procedendum est cadaver esse hominem. Sic quocumque malum procedendum est esse malum: non tamen simpliciter procedendum est ipsum esse, vnde sic patebit tria philosophia, homines pueri in malicia humanam amiserunt naturam, sed per maliciam homines desinunt esse quod fuerant.

Sed prout inquit mali. Ne ego quidem negauerim, sed hec eorum potentia non a viribus sed ab imbecillitate descendit.

Possunt enim mala que nunc valent si in bonorum efficientia manere potuissent, que possibilitas eos euidentius nihil posse demonstrat.

Rudet philosophia, ego non quidem negaueri quoniam mali possunt, sed hec potentia ipsorum non descendit a viribus sed ab imbecillitate, id est a fragilitate, quod declarat, quia mali prout quidem mala, que nunc valent, id est possent si potuissent manere in efficientia eorum bonorum, id est si efficientia malorum esset talis qualis illa que habent boni que potissima est ut patet ex dictis, que possibilitas malorum que prout mala, demonstrat eos euidentius nihil posse. Non quod dicit malos nunc posse mala si permaneat in efficientia bonorum, ex quo videtur quod boni non prout facere malum, nec per consequens peccare, quod falsum est, cum iustus septies in die cadat et fortior resurgit secundum scripturam. Ad hoc dicendum quod boni non prout facere malum ex electione recte ratio

norantia, sed mali peccantes ignorantia se impotentes. Si autem sciunt bonum esse adherere virtuti, et declinant ad vitia, aut volentes derelinquunt bonum aut non sequitur quod sunt impotentes quia maxima impotentes relinquunt bonum: sequitur quod non tamen impotentes sunt etiam quod oio non sunt. Cum enim ois natura in quantum habet ordinem ad finem, in quantum tamen aliquid desistit ab ordine ad finem in tantum deficit a natura, et per consequens ab esse ipsius nature. Ita ratione pretendit in se et dicitur Cur enim relicta salute mali sectantur vitia, ne per nunquam habet ex inscitia, id est ex ignorantia bonorum? Sed quod est eneruatum, id est debilius cecitate ignorantie, quod dicitur nihil. An ipsi nouerunt sectanda bona, sed ipsos inuersos libido, id est concupiscentia precipitat in vitia, et sic ipsi fragiles incontinentia, id est propter incontinentiam libidinis nequeunt vicio oblatari, id est resistere. An sciens et volens deserunt bonum et descedunt ad vitia voluntate scia, sed hoc modo non solum potentes esse desinunt sed oio desinunt esse. Cuius assignat rationes, nam quod relinquunt eodem finem omnium quod se, id est deum quod est ipsum esse: pariter esse desistunt. Non quod primum ens verissime habet esse, nam ipsum est causa esse omnibus ut sunt, ut patet per commentum in metaphisica, et per eadem et in libro de ente et diuinitate est singulis esse et viuere, quanto ergo magis per vitia aliquis recedit a primo esse: tanto magis desinit esse. Unum Gregorius in libro de moribus loquens de diabolo dicit quod diabolus bene dicitur non esse quia a summa essentia recessit, et per hoc quotidie crescente defectu redit ad non esse quoniam ab eo quod vixit esse cecidit. Non quod philosophia tres assignat causas ex quibus ois peccatum procedit. Dis enim peccat vel peccat ex ignorantia, et hunc modum primo tangit, vel peccat ex impotentia resistendi, et istum secundo tangit, vel ex voluntate et malicia, et illum modum quia

rauior est vltimuz ponit. Dicit philosophia excludit dubitationem. Aliquis enim dubitaret quomodo aliquis posset esse malus et tamen dici non esse, sed excludit philosophia, d. Mirum forte videatur cuius mirum forte videatur, ut malos quod plures hominum se eosdem non esse dicam. Sed ita se res habet quibus quis mirum forte videatur. Nam quod mali se eos malos esse non abnuo, id est nequeam profiteri ipsos absolute esse sine determinatione distrahente, et replicat causas per dicitur d. Solum enim illud est quod ordinem recte seruat in natura, quod autem ab hac natura et ab ordine deficit: etiam esse quod in sua natura situm est delinquit. Non quod malum est determinatio distrahens sic et mortuum, vnde sic procedendum est cadaver hominis esse hominem mortuum, non tamen simpliciter procedendum est cadaver esse hominem. Sic quocumque malum procedendum est esse malum: non tamen simpliciter procedendum est ipsum esse, vnde sic patebit tria philosophia, homines pueri in malicia humanam amiserunt naturam, sed per maliciam homines desinunt esse quod fuerant.

Dicit philosophia excludit dubitationem eorum tingente circa principale propositum. Ostendit tamen est enim quod mali se impotentes, aliquis dubitaret quomodo habet vixit cum tamen plures tamen se dicit quod mali prout, sed soluit philosophia, et ostendit quod potentia malorum nulla sit, ibi dicitur si vti. Dicit philosophia Boetii tamen inquit obiciendo quod dicitur quod mali prout sed eorum tingente circa principale propositum. Ostendit tamen est enim quod mali se impotentes, aliquis dubitaret quomodo habet vixit cum tamen plures tamen se dicit quod mali prout, sed soluit philosophia, et ostendit quod potentia malorum nulla sit, ibi dicitur si vti. Dicit philosophia Boetii tamen inquit obiciendo quod dicitur quod mali prout sed eorum

Libri quarti de consolatione philosophie

nis que sp deprecatur ad optia. lz de potētia absoluta possint facē malū. in qntū tm potētia eoz cō iungit volūtatē et electioni q eligūt bonū et nō malū. sic dicunt nō posse facē malum

Dic pbat q potētia maloz nlla sit triplr. scda ibi. Atq; vt itelligas etia ibi. **H**uc accedit **P**rimo dic. si cur collegimus pauloante. malū nihil est. et mali tm pnt mala. et h liquet improbos nihil posse. **E**t dic boeci. pspicū est nihil. cū malū nihil sit. h mali tm pnt mala. q pnt nihil. et p nō nlla est eoz potentia **N**ō de h q malū nihil sit. visū ē pus. et dic bēns Augl. Cuz vniuerse nature p hū dei facte sint. iniquitas p ipm facta nō est. qz iniquitas nlla sōna est. z pccm nō est natura. h viciū nature appetētis illud qd non est sui ordinis.

Dic pbat idem alio mō. d. **H**uc accedit quēnā sit vis h potētie q mali dūr posse. sic psidea ex dicendō **N**os pauloan diffiniunt nihil esse potētis sūmo bono. i. xco. **I**ta ē dic boeci. et pbia **S**z idē. i. sūmū bonū nō pnt facē malū. **D**ime dicit boe. **E**t pbia. ē igit aliqs q putet hoies oia posse. **N**eo dic boe. nisi qs insaniat et pbia sūūgit. i. idem hoies pnt malefacē. **U**tinā nō possent dic boeci. **I**git pbia arguit. cū igit tmōdo potens bonoz possit oia. nō at pnt oia potētes maloz. manifestū est eosdez min⁹ posse q mala pnt. **N**ō q posse etiā tūc deberet oipotētissimo. i. deo qd fallū est. vñ pnt argui ex lra sic **D**eus pnt oia et nō pnt malū **M**ali nō pnt oia et pnt malū. q posse

Dic pbat idē 3° mō. d. **H**uc accedit q ordin⁹ oēm potētiā esse numerādā int expetēda z oia expetēda. i. desiderādā referri ad bonū velut ad qddā cacumē. i. ad pfectionē sue nature. h possibilitas. i. potētia patrādi scelēis. i. faciēdi malū nō pnt referri ad bonū. igit expetēda nō est. ois at potētia expetēda ē. liquet igit potētiā maloz nō ē potētiā. **N**ō q rō sic pnt formari ex lra **D**is potētia q est potētia natura ē appetēda z referit ad bonū. q potētia mali nō ē potētia

Dic ex diāis pcludit pclusionē pncipalē pfirmādo eā auctoritate platonis. d. **E**x qbus itaz declaratis apparet mīme dubitabil potētia bonoz z infirmitas maloz. z liqēt verā eē illā sentētiā platonis. **S**olos sapientes posse facē qd desiderant. improbos hō explē posse qd libeat. i. qd libidini placeat. qd hō desiderēt rōnali appetitu malos explē nō posse. **F**aciūt enī mali q libet. i. q libido expetit dū putāt se adepturos bonū qd desiderāt p ea qb⁹ delectent h mīme adipiscunt. qm pbra. i. vicia

Nam si vti pauloante collegim⁹. malum nihil est: cum mala tātummō possint. nihil posse improbos liquet.

B. Perspicuum est

Nō q rō sic formatur. **P**osse malū ē posse nihil. cū malū nihil sit. h mali tm pnt mala. q pnt nihil. et p nō nlla est eoz potentia **N**ō de h q malū nihil sit. visū ē pus. et dic bēns Augl. Cuz vniuerse nature p hū dei facte sint. iniquitas p ipm facta nō est. qz iniquitas nlla sōna est. z pccm nō est natura. h viciū nature appetētis illud qd non est sui ordinis.

P. Atq; vt itelligas quēnā sit hui⁹ potētie vis. sūmo bono nihil potēti⁹ eē pauloante diffiniunt. **B.**

Ita ē inq; **P.** Sed idem inquit facere malū nequit

B. Dime. **P.** Est igit inquit aliquis q oia posse ho-

mines putet? **B.** Nisi qs insaniat. nemo. **P.** Atqui

ijdem possunt mala. **B.** Utinā quidem inq; nō pos-

sent. **P.** Cum igitur bonoz tmōdo potens: possit

omnia. nō hō queant omnia potentes etiam maloz.

eosdem qui mala possunt. minus posse manifestum ē

malū magis arguit impotētiā q potētiā qz si arguēt potē-

tiā tūc deberet oipotētissimo. i. deo qd fallū est. vñ pnt argui ex lra sic **D**eus pnt oia et nō pnt malū

Mali nō pnt oia et pnt malū. q posse malū magis arguit impotētiā q potētiā.

Huc accedit q oēs potētiā inter expetēda numerā

dā. oiaq; expetēda referri ad bonū. velut ad quod-

dam nature sue cacumen ostendim⁹. **S**ed patrādi sce-

leris possibilitas: referri ad bonū non pōt. expeten-

da igit nō ē. **A**tqui ois potētia expetēda ē. **L**iquet

igit maloz possibilitatem non eē potētiā

Dis potētia q est potētia natura ē appetēda z referit ad bonū. q potētia mali nō ē potētia

Ex quib⁹ oibus bonoz quidē potētia. maloz hō mī-

nime dubitabil apparet infirmitas. **U**erāq; illā plar-

onis esse sentētiā liquet. **S**olos qd desiderent facere

posse sapientes. improbos hō exercere quidem qd li-

beat. qd hō desiderent: explere nō posse. **F**aciūt enī

que libet. duz p ea quibus delectantur id bonum qd

desiderāt. se adepturos putāt. h mīme adipiscunt.

qm ad beatitudinē probra non veniunt.

vel hoies viciosi nō veniūt ad beatitudinē. **N**ōndū q de

Retru secun
liberū ē expetēda rōnali libidinis
rōnali z qz hūc qd libidinis
potētia rōnalis sēntētiā
nō ē desiderādā qz nō vñ
a eoz vñ hūc in eodem
Dic pbat idē
nō pnt facē malū
Dime dicit boe
Et pbia
ē igit aliqs q putet hoies oia posse
Neo dic boe
nisi qs insaniat
et pbia sūūgit
i. idem hoies pnt malefacē
Utinā nō possent dic boeci
Igit pbia arguit
cū igit tmōdo potens bonoz possit oia
nō at pnt oia potētes maloz
manifestū est eosdez min⁹ posse q mala pnt
Nō q posse etiā tūc deberet oipotētissimo
i. deo qd fallū est
vñ pnt argui ex lra sic **D**eus pnt oia et nō pnt malū
Mali nō pnt oia et pnt malū
q posse malū magis arguit impotētiā q potētiā
Huc accedit q oēs potētiā inter expetēda numerā
dā
oiaq; expetēda referri ad bonū
velut ad quoddam nature sue cacumen ostendim⁹
Sed patrādi sceleris possibilitas
referri ad bonū non pōt
expetēda igit nō ē
Atqui ois potētia expetēda ē
Liquet igit maloz possibilitatem non eē potētiā
Dis potētia q est potētia natura ē appetēda z referit ad bonū
q potētia mali nō ē potētia
Ex quib⁹ oibus bonoz quidē potētia
maloz hō mīnime dubitabil apparet infirmitas
Uerāq; illā plaronis esse sentētiā liquet
Solos qd desiderent facere posse sapientes
improbos hō exercere quidem qd libeat
qd hō desiderent
explere nō posse
Faciūt enī que libet
duz p ea quibus delectantur id bonum qd desiderāt
se adepturos putāt
h mīme adipiscunt
qm ad beatitudinē probra non veniunt
vel hoies viciosi nō veniūt ad beatitudinē
Nōndū q de

Metrum secundum et Prosa tertia

siderium e appetit' ronal. libitu at spectat ad appetitu sensualē. lz g mali affectet btrudine appetitu ronal. tū qz faciūt qd libz/sequētes appetitū sensitivū. id ad btrudine nō pueniūt. sapiētes at q ptenūt delectatiōes sensuales z inuitunt itellectualib'. ipi sē q pficiūt aiaz suā sciētia sui creato ris q de nihilo fecit eos vt scribit in lib' de pomo. **Aia non tristabit neqz p̄turbabit cū recedit a corpe vt scribit in eodem**

Metrum trochaicū alemāni cū p̄stās dimetro acatalecti

Uos vides sedē celsos Solij culmine reges

Purpura claros nitente

Septos tristibus armis

Dre toruo comminantes

Rabie cordis anhelos.

Detrahat siquis superbis

Flani tegmina cultus

Jam videbit intus artas

Dominos ferre catenas

Hinc enī libido versat

Auidis cor da venenis

Hinc flagellat ira mentem

Fluctus turbida tollens

Deror aut captos fatigat

Aut spes lubrica torquet

Ergo cum caput tot vnum

Cernas ferre tyrannos

Non facit quod optat ipse

Domini pressus iniquis.

dentibus amittere hoīem humanam naturam

Uides ne igiē quāto i sceno probra voluānt.

qua pbitas luce resplēdeat? In quo p̄spiciū

ē nūqz bonis p̄mia nūqz sua scelerib' deesse supplicia.

tū ibi Rex eteni. P̄rio dic sic Uides ne igiē o boeci in q̄nto sceno. i. in q̄nta vilitate impotētie

voluānt p̄bra. i. hoies probrosi et viciosi. vides etiā q̄ luce. i. qua claritate potētie resplēdeat p̄

bitas stuosoz hoim. In q̄ sic in suo antecēdēte p̄spiciū est h' p̄sequēs. s. nūqz bonis p̄mia: nūqz

scelerib' .i. hoibus sceleratis deesse sua supplicia. Nō qz mali dñr volui in sceno qz mali z maxē

me libidinōsi subus assimilant. sicut postea p̄tēbit q̄ voluunt in sceno fz illud Sus magis i sce

no gaudet qz fonte sereno. de qbus dic scriptura Putruerūt iumēta i stercore suo. Probi at lu

ce resplendent. quia stus z probitas vltra humanā naturā hoīem p̄onehit. et dñs assimilat

Istud est metrum scdm h' quarti. z est metrum mixtū p̄mū dñ alemānicū ab inuētoze. trochaicū a pede p̄dñante. scd̄z dñ pheregratiū ab inuētoze. spondaicū a pede p̄dñante. In q̄ metro p̄bia oñt quō po

tertia maloz sit p̄sideranda in qbus maxie videēt esse. sic sē

reges et p̄ncipes. et dic. incipiendo p̄structionē in septimo

vsu. Siquis det̄bat. i. remoneat p̄ p̄siderationē z itellectū

tegmina. i. tegimīa vāni cultus exterioris sup̄bis regibus

Quos reges vides sedē celsos culmic. i. altitudine solij. i.

cathedre q̄s vides claros purpura nitētes. septos. i. circū

datos armis tristib'. i. p̄stātib'. Reges in quā p̄minātes

.i. minas imponētes miseris toruo ore. i. crudeli aspectu an

helos. i. cupidos vel festinos rabie cedis. i. crudelitate mor

tis Jam videbit dños tales ferre intus. i. in aīo artas cate

nas. i. vincula vicioz. Nō manifestat subdēs. Hinc enī. i.

ex vna pte libido. i. p̄cupia versat. i. p̄cipitat corda talū ty

rannoz auidis venenis. Hinc. i. ex alia pte ira turbida fla

gellat. i. punit mentē ipsoz. ira in quā tollens. i. excitans flu

ctus. i. disturbia. aut captos infortunio aliq̄ meroze ipos fa

tigat. Aut spes lubrica. i. vana torquet. Cū ḡ cernas vnum

caput. i. vñū principē ferre. i. sustinē tot tyrānos. i. passiōes

tyrānizantes. ipē pressus iniqs dñis. i. vicijs dñantib' nō

facit qd optat. Nō qz intētio p̄bie est dicē siqz visu pol

set penetrare corda p̄ncipū q̄s vider sedē in altis solijs oz

natos claris indumentis hñtes arma terrētia et toruo vul

tu respiciētes miseros. statim visu cognoscēt ipos ligatos

multis catenis insolubilibus. i. passionib' ire. spei. timoris.

z sic ligati passionib' nō faciūt qd optāt. z p̄ p̄sequēs sunt

impotentes. Nō qz dicit hō pressus iniqs dñis. i. vicijs

dñantibus: nō facit qd optat. dic̄ beatus Aug. in li. de ci.

dei Bonus etiam si seruiat: liber est. malus at si regnat ser

uus est. nec vni' s̄ qd quins ē/ tot dñoz seruus ē q̄t vicioz

Parrat premiū esse oniuscuiusqz rei

idem quicquid geritur. et vicijs ate

Ista est p̄sa t̄tia h' q̄rti in q̄ oñt

p̄bia malis nūqz deesse supplicia. z

bonis nūqz deesse p̄mia. Et p̄mo

p̄bia p̄tinuādo se ad p̄cedētia. p̄mo

p̄mittit intētū suū. z p̄sequit intē

tuū. s. nūqz bonis p̄mia: nūqz

scelerib' .i. hoibus sceleratis deesse sua supplicia. Nō qz mali dñr volui in sceno qz mali z maxē

me libidinōsi subus assimilant. sicut postea p̄tēbit q̄ voluunt in sceno fz illud Sus magis i sce

no gaudet qz fonte sereno. de qbus dic scriptura Putruerūt iumēta i stercore suo. Probi at lu

ce resplendent. quia stus z probitas vltra humanā naturā hoīem p̄onehit. et dñs assimilat

Prosa tertia

Cū ipm bonū sit bñtudo. liq̄t oēs bonos eo q̄ bñi s̄ fieri bñs. s̄ q̄ bñi sunt eos p̄tingit eē deos
 Igit̄ p̄miū bonoz̄ ē fieri deos. qd̄ p̄miū bonoz̄ null⁹ dies dēterat. i. p̄sumit nulli⁹ p̄tās minuet
 nulli⁹ improbitas fuscet. i. obīcurat. Nō q̄ i ista dēductiōe p̄tā nō accipit bñtudinē p̄ statu
 quē boni habituri s̄t p̄ hāc vitā s̄ p̄ statu bñtūdis q̄lis i hāc vitā haberi p̄t quē hō p̄sequit̄ per
 p̄ntes. vñ q̄ essentialit̄ ē bon⁹. essentialit̄ ē beat⁹ ⁊ de⁹. ⁊ q̄ nō ē essentialit̄ bonus s̄ p̄cipatūez
 hic etiā ē p̄cipatiōe beat⁹ ⁊ deus.

**Que cū ita sint: de maloz̄ quoq; īsepabili pena dubi/
 tare sapiēs neq̄at. Nā cū bonū malūq; itē pene atq; p̄miū
 aduersa frōte dissidēat: q̄ in boni p̄mio videm⁹
 accidē. eadē necesse ē: i. mali pena p̄traria p̄te respōde
 ant. Sic igit̄ probis: p̄bitas ip̄a fit p̄miuz. ita impro
 bis nequicia ip̄a supplicium est.**

inuicē. nō ē q̄ in bñi p̄mio videm⁹ accidē. eadē nō ē q̄ respōdeat p̄tā p̄te i pena mali. s̄c̄ igit̄
 bñis ip̄a p̄bitas fit p̄miū ita neq̄cia ip̄a ē improb̄ supplicium. Nō quēcūq; s̄biēctis p̄tāz̄ inst̄ ⁊
 trarie passiōes s̄ vni s̄biēctoz̄ ondīt inesse sua passio tūc p̄ locū a p̄tāz̄ reliq̄ s̄biēctō assignat̄ in/
 esse similit̄ sua passio Cū igit̄ bonū ⁊ malū sint diuersa s̄biēctā. p̄miū ⁊ supplicium sunt diuersē pass
 ones. si ostēdit̄ bonis nō deesse p̄mia: ostensum ē malis nō deesse supplicia

**Jā hō quisq; afficit̄ pena: malo se affectū eē nō dubi
 tat. Si igit̄ sese ipsi estimare velit/ p̄nt ne sibi supplicij
 expertes videri. quos oīm maloz̄ū extrema neq̄cia nō
 afficit̄ modo. verū etiā vehemēt̄ inficit̄?**

q̄squis afficit̄ pena/ malo nō dubitat se eē affectū. cū. s̄. pena nō habeat rōnem pene nisi qz mala
 Igit̄ si ipsi mali se ipsos estimare velint. p̄nt ne sibi videri expertes supplicij q̄s malos oīm maloz̄
 extrema neq̄cia. i. maria i genē mali nō mō. i. t̄mmodo nō afficit̄. vey p̄ s̄. vehemēt̄ inficit̄. q. d.
 nō Nō q̄ sic argumentū tenet s̄ hāc forma. hō nō est hō nisi qz est rōnalis. s̄ q̄ est rōnalis est
 hō. Sic arguit̄ in p̄posito Pena nō hz rōnem pene nisi qz malū est q̄ddā. s̄ q̄ est affect⁹ malo:
 ē affectus pena. s̄ mali sunt affecti malo. s̄ malum non deest malis. et p̄ p̄ns supplicij

**Vide at̄ ex aduersa p̄te bonoz̄. q̄ improbos pena eo/
 mitec̄. Omē nāq; qd̄ sit: vnū eē. ip̄mq; vnū/ bonū eē:
 pauloate didicisti. Cui p̄sequēs est: vt omē qd̄ sit. id
 etiā bonū esse videat̄. Hoc igit̄ modo quicqd̄ a bono
 deficit: eē desistit. Quo fit vt mali desinant eē qd̄ fue
 rat. S; fuisse hoies. adhuc ip̄a hūani corpis reliq̄ spe
 cies ostētat. Quae versū in maliciā: hūanā q̄z amiserē
 naturā. S; cū vltra hoies quēq; p̄uchē sola p̄bitas
 possit: necesse ē vt quos ab hūana p̄ditiōe deiecit in/
 fra hōis meritū dētrudat improbitas. Euenit igit̄ vt**

quē t̄nformatū vicijz videas/ hoiez estimare n̄ possis
 qz improbitas ab hūana p̄ditiōe deiecit. ip̄a dētrudat hoiem infra meritū. i. dignitatē hois in
 naturā bestialitatis Igit̄ euenit vt nō possis estimare hoiem s̄ bestia quē vides vitijz t̄nforma
 tū Nō q̄ q̄dus entū distinguunt̄ s̄m nobilitatē ⁊ ignobilitatē qz nō ē accipe duas sp̄s eque
 p̄fectas s̄ vna est dignior alia. it̄o oportet q̄ omē ens qd̄ nō ē hō sit sup̄ hoiem vel infra hoiez

**Dic ont̄ p̄bia q̄ mal̄ nūq; delus
 sus supplicia. sc̄do ont̄ quale sit illd̄
 supplicium ibi Videant. p̄ma in duas
 fm̄ duas rōnes. sc̄da ibi Jā hō. p̄
 dic. Que cū ita sint. s̄ q̄ bñi nūq; ca
 rēt̄ p̄mijs. sequit̄ q̄ null⁹ sapiēs pos
 sit dubitare de īsepabili p̄ca maloz̄
 Nā cū bonū ⁊ malū/ p̄ca ⁊ p̄miū. ad
 uersa frōte dissidēat. i. opponant̄ ad
 uersa frōte dissidēat. i. opponant̄ ad
 uersa frōte dissidēat. i. opponant̄ ad**

**Dic ponit̄ sc̄daz̄ rōnem q̄ talis ē
 Pena nō hz rōnem pene nisi ex s̄
 q̄ malū q̄ddā est. s̄ q̄ est affect⁹ ma
 lo ip̄e ē affect⁹ p̄ca. s̄ mali s̄t affecti.
 imo infecti malo. s̄ s̄t affecti pena. ⁊
 p̄ p̄ns supplicio. vñ dic̄ in l̄ra. Jā hō
 Pena nō hz rōnem pene nisi qz mala
 q̄ malū q̄ddā est. s̄ q̄ est affect⁹ ma
 lo ip̄e ē affect⁹ p̄ca. s̄ mali s̄t affecti.
 imo infecti malo. s̄ s̄t affecti pena. ⁊
 p̄ p̄ns supplicio. vñ dic̄ in l̄ra. Jā hō**

**Dic p̄bia ont̄ q̄le sit p̄mimum ma/
 loz̄. s̄. t̄nformatio in bestialitatez. ⁊
 ont̄ quō p̄ diuersa vicia hoies t̄n/s
 formant̄ i diuersas bestias. ibi Ana
 ricia. P̄rio dic̄ Vide o boeci q̄ pe/
 na comitec̄ improbos et diuersa p/
 te bonoz̄. i. p̄ p̄riū ad bonos. didi/
 cisti enī pauloan̄ in 3° li. omē qd̄ ē:
 esse vnū. et didicisti vnū esse bonū
 cui p̄ns ē. vt oē qd̄ sit: videat̄ eē bo
 nū. Igit̄ q̄cqd̄ deficit a bono desistit
 eē. q̄ fit vt mali desinant esse qd̄ fue
 rat. s̄ ip̄a reliq̄ sp̄s hūani corpis ad
 huc manēs i eis ostētat malos fuil/
 se hoies. Quare p̄uersi in maliciāz̄
 amiserē hūanā naturā. s̄ cū sola p̄bi
 tas possit quēq; hoiem p̄uchē vltra
 hoies. s̄. i naturā diuinā. necesse ē vs**

Libri quarti de consolatione philosophie

mali sit ut probatur e p malicia desinunt ee hoies. g nce e malos ee sup hoies vl infra. cu ar sola pbitas uehat hoiez sup huanā naturā. f. ad naturā diuinā. sequit q malicia deiciat malos infra natu rā huanā. f. ad naturā bestialitatis.

Hic phia ont qlit hoies p diuer sa vicia tnsformant i diuersas besti as. d. Aliqs hō feruet auaricia. f. vi olētus creptoz. i. ablatoz vel raptoz alienaz opū. tlez dixēis silez lupis. s hō feror z inqer q exercet linguā litigijs tal pabil ē cani. **N**ō occultus insidiator q gaudet surripuisse a/ licā fraudib. t. is exequet. i. pabil vulpeculis. s hō intēperans. i. intē/ peratus supple tre fremut. t. is creda tur gestare animū leonis. s hō pa/ uidus z fugax q formidat. habeat si milis ceruō. hō ar segnis z stupid⁹ ille torpet. i. tard⁹ ē z talis uiuit as nū. i. asinine. hō ar leuis z icōstās q pmutat studia sua. i. opa/ nihil differt ab auib. s hō q immergit fedis z immūdis libidib. ille de/ tinef voluptate sordide suis. i. patur suib. z sic de ceteris vicijs ptingit loq. **U**n pcludit phia. d. Ita fit vt q deserta pbitate deserit ee hō: cū nō possit tnsire i pditiōez diuinā stat i beluā. i. i be stia. **N**ō q i nob ē duplex stus pgnoscitiua. f. intellect⁹ z sensus. **I**ntelleā ē qd diuinū in nob p que ad supiora ascēdimus z deo similes sum⁹. **S**ēsus ar inqntū nō obedit rōni ē qd b: utale i nob p que infra naturā huanā redigimur z bestijs similes effimur. iō dicit boecius i tātū de sū/ mo bono. **U**e vob hoibus q de nūero bestiaz pputati estis. diuinū qd in vobis est non pgnos centes p qd ad supiora ascenditis z deo similes estis. diuinū ar in hoie vocat intellectū.

Istud ē metz tertiū b qrti qd dī glyconicū ab iuctore choriābicū a pede pdnante. **I**n q phia ont tnsformationē hoim i bestias p qndā fabulā. 2. ont tnsformatōez mētis p vicia ee peiore tnsformatiōe corporis ibi. **P**leuem. fabu la quā intendit ē de tnsformatiōe socioz vlixis. z est talis **U**lixes post bellū troianūz cū redeundo ad ppria diu er/ rasset i mari puenit i qndā insulā quā inhabitabat dea no mine **C**irce filia solis q p gmina z potiones puenit hospites suos mutare i diuersas bestias q ee socios vlixis q ad ipaz puenerāt p suas potiōes mutauit. **S**z mercuri⁹ adit vlixi albū flore p que mutauit tnsformatōez z potiōne ve/ neficā. qzuis ar socij sui eent mutati i bestias qntū ad figu/ raz corpis. tū remāst in eis mens integ. excluda oi bestiali senicia. **U**n dī i lra **E**urus: vētus talis. appulit vela ducis naritiij. i. **U**lixis q denoiat naritiuus a loco vel a regiōe de q oriūduus erat z appulit vagas rates. i. naues pelago. i. ma ri cuidā insule q. i. in q insula residēs pulē dea **C**irce edita. i. genita ex semie solis illa miscet nouis hospitib. i. socios vlixis pocula tacta carmine. i. incātatiōe. qz. f. hospites vt .i. postqz man⁹ **C**irce herbipotens. i. potens herbaz stit. i. mutauit socios vlixis i varios modos. i. in varias figuras bestiaz. hūc. i. vnū illoz tegit facies apri. **I**lle. i. alius mar maricus leo. i. aphyricanus leo factus crescit dente z vngui bus. hūc. i. alius nup lupis additus. i. pūduus duz parat flē pē suā tnsformationē ipse vlulat. **I**lle. i. alius obambulat. i. circūit teā. i. domos mitis vt indica tigris. i. tigris in/ die. **S**ed licet numen. i. deitas ar cadis. i. mercurij q colit

Auaricia feruet alienaz opū violēt⁹ creptoz: lupi si/ mulē dixeris. **F**erox atqz inqētus. linguā litigijs exer/ cet. cani p pabis. **I**nsidiator occult⁹ surripuisse fraudi bus gaudz. vulpeculis exequet. **F**re intēpans fremie leonis aiaz gestare credat. **P**auid⁹ ac fugax nō me/ tuēda formidat. ceruis similis habeat. **S**egnis ac stu pidus torpet: asinū uiuit. **L**euis atqz inconstās studia pmutat: nihil auibus differt. **F**edis immūdisqz libidi nibus immergit: sordide suis voluptate detinet. **I**ta fit vt q pbitate deserta: hō esse deserit: cū in diuinaz

pditiōne trāsire non possit: vertatur in beluam

Metz glyconicū ptiās spondeo. choriambo. pirrhikio

Uela naritiij ducis
Et vagas pelago rates
Eurus appulit insule
Pulcra qua residens dea
Solis edita semine
Discet hospitibus nouis
Tacta carmine pocula
Qnos vt in varios modos
Vertit herbipotens manus
Hunc apri facies tegit,
Ille marmaricus leo
Dente crescit z vnguibus
Hic lupis nuper additus
Flere dum parat vlulat

Retru
Mlegis v iudica
Lada mias obambulat
Sed luer vapo malis
Mones credis alina
Obstam miferans duce
Pelle soluerit hospita
Iam tamen mala remig
Que popula traxerant
Iam sues cerealia
Glunde pabulū veterant
Et nūqz mouer integrum
Uoz corpore perditis
Sola mens stabulis super
Dontia que panē genuit
capla eius crecent in flon
accidua dicit ad expellit
mazoz et hūc i bestia
quāda separationē pphat
ta comedens tenū mū q
mentem aut bestiaz pta
O leuem nūmū manent
Nec potens gramina
Dentis que valent licet
Cōis vertere non valēt
Iam est dominus vigoz
Arce iudicis abūta
Dei vnica potentius
Detrahit hominem flū
Dura quoniam nant
Nec verba corpus
Dentis videri sciant
Eludū miferans
licentiam. Quertū
tūm su lūm imp
Q. Iam est pūm im
vicio tūmū

Metrum quintum

Ille tigris ut indica
Lecta mitis obambulat
Sed licet varijs malis
Numen arcadis alitis
Obscurum miserans ducem
Peste soluerit hospitis
Jam tamen mala remiges
Ore pocula traxerant
Jam sues cerealia
Glande pabula verterant
Et nihil manet integrum
Voce corpore perditis
Sola mens stabilis super
Monstra que patit̄ gemit.

capilli eius crescunt in similitudinē aq̄larū, et unguis ei⁹ q̄i unguis auis, et q̄z trāsmutatio fm̄ illa accidētia ducit ab expressa rep̄tatione sp̄ei huane p̄p̄ deformitatē figure. **J**ō ut sic p̄t dici trāsmutationē eē factā i bestia aia remanētē. **A**lij dicūt q̄ h̄mōi ēnsmutatio nō sit possibil̄ fm̄ rē s̄ s̄z quādā apparitionē phantastica, vñ nō videt̄ rōnale q̄ Nabugodonosor trāsmulerit se ad iunē/ta comedens fenū nisi q̄ quādā mania z apparitiōe phantastica agitatus seipsum reputabat iu/mentum aut bestiaz, p̄pter quod a consortio hominū cecidit est z cum feris habitabat.

Oleuem nimium manum
Nec potentia gramina
Membra que valeant licet
Corda vertere non valēt.
Intus est hominuz vigor
Arce conditus abdita.
Nec venena potentius
Detrabunt hominem sibi
Dira que penitus meant.
Nec nocentia corpori
Mentis vulnere sentiunt.

Audit infeliciores fore improbos p̄
litentiam. **Q**ueritur **B**oetius cur li
titum sit seuire improbos.

Quam ego. Fateor inquam, nec iuria dici video
viciosos: tamen si humani corporis specie ser-

in arcadia q̄ d̄z ales eo⁹ q̄ fingit h̄c alas in pedibus ad designā dū velocitate sui motus. **I**lle mercurius miserans ducē, i. vltimem oblitū, i. circūdatū varijs malis ipse absoluit, i. liberavit euz a peste hospitis, i. Circe, tñ remiges, i. locū vltimis iā traxerant, i. biberāt mala pocula ore, et iā sues effecti verterāt, i. mutauerāt pabula cerealia, i. nutrimenta panis q̄ panis ē cibus hoim glāde, i. i glādes q̄ est cibus suis, et nihil manet integrū, scz, de figura hūana ipsis pditis, i. mutatis voce z corpe, sola at̄ mens stabilis manēs gemit sup̄ mōstra, i. sup̄ trāsmutationē corpis quā patit̄. **N**ō q̄ trāsmutatio hois in bestia remanētē aia rōnali nō est possibil̄ fm̄ rem, qz si esset possibilis, v̄l esset possibilis fm̄ trāsmutationē substantiale v̄l accidētale. **N**ō fm̄ substantiale qz p̄ talē introducif noua forma substantial, z sic due forme substantiales specificē differentes vt forma lupi et hois, s̄ll̄ informaret̄ idem corpus qd̄ falsum est. **N**ec est possibilis fm̄ accidētia p̄p̄ta que disponūt materiā ad determinatā formā qz impossibile ē materiā s̄z vnā z eandē dispōnem p̄portionari diuersis formis, vñ oio ē impossibile aiaz intellectiua vniri materie disposite ad formā lupi, s̄ trāsmutatio de q̄ h̄ loquit̄ si est possibilis: erit solū fm̄ accidentia individuū p̄ueniētia ab exterioribus causis quēadmodū videt̄ trigisse de rege Nabugodonosor, de q̄ legit̄ i Daniele q̄ ex hoibus cecidit ē et fenū comedit vt bos, et rore celi corpus eius infectū est donec

Hic ostendit trāsmutationē mentis per vicia esse deteriozē trāsmutationē corpis eo q̄ mēs nobilioz ē toto corpe z dicit̄ **E**go dico manū Circe, i. p̄tate eē nimium leue, i. imbecillē, nec dico gmi na eius esse potentia qz licet valeant vertē mēbra corpis, nō tñ valent h̄tere corda qz int⁹ est vigor hoim cōdit⁹, i. abscondit⁹ arce abdita, i. mēte abscondita, s̄ hec dira venena, i. vicia potenti⁹ detrahūt hoiez sibi q̄ vicia penitus meant, i. p̄transeūt, z nō nocentia corpi sentiunt id ē sentire faciūt hoiez vulnere mētis. **N**otā/ dū q̄ quia anima nobilioz z excellentioz ē corpore: trāsmutatio facta in anima de stutibus ad vicia stante corpore humano: ipa est deterioz q̄ facta trāsmutatione corpis hūani in specie bestie anima remanētē intrāsmutata quia anima intrāsmutata da to q̄ corpus trāsmutet/ adhuc homo dicit̄ homo/ rōne anime, sed remanētē corpore humano et anima trāsmutata: iam homo non dicit̄ homo nisi equiuoce, ergo trāsmutatio anime peioz est trāsmutatione corpis: aia remanētē intrāsmutata.

Ista est q̄rta p̄sa huius q̄rti in q̄ p̄ncipalit̄ tria p̄bat, p̄mo p̄bat malos esse miserieos q̄ cupita pficiūt q̄ si ea nō pficerēt, 2° p̄bat malos esse miserieos si sint impūiti q̄ si sint puniti, 3° oñt illos esse miserieos q̄ faciūt iniuriā q̄ illos q̄ patiūt, scda ibi, q̄ h̄, t̄tia ibi, **N**ā ne illd̄, **P**rimo boeci⁹ p̄sentit̄ p̄ditis facit qd̄ dam notū, et p̄bia sibi rñ det, 2° p̄bia

Libri quarti de consolatione philosophie

psequit principale intentu. ibi **E**tenim
Prio dicit **T**u ego boeci^o finito car
mine inq^s. i. dixi ego fateor. i. cedo
veru esse qd didu est. iniuria. i. non
iuste video dici vitiosos mutari i
bestias qlitate. i. vicio aior. tamen
p quis seruent spm hūani co:pis
Tuc boeci^o facit notu dicens **S**ed
eis qz mens atrox. i. crudelis seuit pnicie bonoz id ipz noluissez eis licē. i. vt scuiat mali i bonos
Rūdet pbia. nec licet. vt mōstrabit puenienti loco. tū si id ipm qd credif eis licē. si h auferat a
malis releuabit. i. subleuabit pena sceleratoz hoim ex magna pte **N**ō licz credat malis licē q
seuiant ptra bonos. non tū in rei veritate licet qz in lex pta h^o qrti oūt pbia q nihil licet malis
ptra bonos. nisi qntū pmittit ex ordinatione diuine puidencie ad vtilitatem bonoz.

Hic pbia psequit principale inten
tū pbandu q improbi sūt miserior
q cupita pficiūt qz q pficē n pnt. 2°
oūt q in hac vita nihil ē diuturnū i
ppatione ad vitā eternam. 3° ponit
amirationē boeci sup quodaz. scda
ibi **N**eqz enī. tria ibi. **T**u ego **P**rio
dicit **N**ecessē est malos eē miserior
cū pfeceint cupita qz si nō possent
implē. qd forte cuiquā. i. alicui incre
dibile. cui^o pbatio est. **N**ā si miserū
est voluisse pua/ miserū ē potuisse.
sine q. i. posse languēt. i. deficiēt effe
ctus miserē volūtatis. **I**taqz cū sin
gulis hūis. i. volūtati. porētie. z effe
ctui. sit sua miseria: necesse est vt illi
vzgeant splici infortunio. i. malo qz
vides scelus velle. scelus posse. scelus
ser exopto vt mali deserti possibilitate patrādi sceleris cito careant h infortunio. et dic pbia Ca
rebūt inqt ocus. i. citius qz tu forsita velis. i. velle dolcas. vel qz illi existimēt se carituros **N**ō
q pbia dicit q posse malū sit peius qz velle malū. h videt falsū qz posse peccare nō ē malū h velle
le peccare. vñ fm **S**en. **O**me pccm in actione est. z ois actio ē volūtaria. h ome pccm ē volūta
riū. pro tāto etiā dicit **Aug**. **T**olle volūtate z infernus nō erit. h peius est velle malū qz posse ma
lū. cui^o ppariū h dicit. **A**d h dicitū q si posse et velle h se z absolute psideant: tūc peius ē velle
le malū qz posse. **S**i at accipit posse vt sequēs malā volūtate et subseruiēs eidē vt volūtas ma
la pficiat in exteriori ope sic peius ē posse qz velle. qz sine tali posse langueret volūtatis effectus
i. nō pficeret opus eius eē. **S**i at dicitū mō peius est posse malū qz velle: sic peius ē pficē malū
qz posse. ita q vnūqzqz istoz triū velle. posse. pficere. aliqd mali addit supra precedens

Hic pbia qz boecius optauit ma
los citi^o carē potētia patrādi sce
leris pbat q in hac vita nihil ē diu
turnū vel duratiū in ppatione ad
ppetnā vitā dicēs. **N**eqz enī est ali
qd serū. i. tardū vel durabile i tā bre
uibus metis. i. finis pntis vite qd
immortalis animus putet p longū
temp^o expectare. i. manē qz malozū
magna spes quā hnt de longitudie
vite z excelsa machina. i. magna po
tentia facinorū sepe destruit sine. i.
i. morte. sine in quā insperato et re
pentino. **Q**d scz finiri morte statu

seruent: in beluas tñ animoz qualitate mutari. **S**ed
qz atrox scelerataqz mēs: bonoz pnicie seuit: id ipm
eis licere noluisse. **P**. **N**ec licet inquit: vt puenienti
mōstrabit loco. **S**z tñ si id ipm qd eis licē credif: au
ferat. magna ex pte sceleratoz hoim pena releuatur.

Etenim quod incredibile cui forte videat: infeliciores
esse necesse est malos cum cupita perfecerint: qz si ea
que cupiūt implere non possint **N**am si miserū est vo
luisse praua: perfecisse miserius est. sine quo volūtatis
misere langueret effectus. **I**taqz cum sua singulis mi
seria sit: triplici infortunio necesse ē vzgeantur quos
videns scelus velle. posse. perficere. **A**ccedo in quā
Sed vt hoc infortunio cito careāt patrādi sceleris
possibilitate deserti/ vehementer exopto. **P**. **C**are
būt inquit ocus/ qz vel tu forsitan velis. vel illi sese
estimant esse carituros.

Hic boeci^o. **A**ccedo in quā. i. pntio. h ego vehemen
ter exopto vt mali deserti possibilitate patrādi sceleris cito careant h infortunio. et dic pbia Ca
rebūt inqt ocus. i. citius qz tu forsita velis. i. velle dolcas. vel qz illi existimēt se carituros **N**ō
q pbia dicit q posse malū sit peius qz velle malū. h videt falsū qz posse peccare nō ē malū h velle
le peccare. vñ fm **S**en. **O**me pccm in actione est. z ois actio ē volūtaria. h ome pccm ē volūta
riū. pro tāto etiā dicit **Aug**. **T**olle volūtate z infernus nō erit. h peius est velle malū qz posse ma
lū. cui^o ppariū h dicit. **A**d h dicitū q si posse et velle h se z absolute psideant: tūc peius ē velle
le malū qz posse. **S**i at accipit posse vt sequēs malā volūtate et subseruiēs eidē vt volūtas ma
la pficiat in exteriori ope sic peius ē posse qz velle. qz sine tali posse langueret volūtatis effectus
i. nō pficeret opus eius eē. **S**i at dicitū mō peius est posse malū qz velle: sic peius ē pficē malū
qz posse. ita q vnūqzqz istoz triū velle. posse. pficere. aliqd mali addit supra precedens

Neqz enī est aliqd i tambreuibus vite metis ita serū
qd expectare longū immortalis pserim anim^o putet.
Quoz magna spes et excelsa facinorū machina: repen
tino atqz insperato sepe sine destruit. **Q**d qdem illis
miserie modū statuit. nā si neqcia miseros facit: miseri
rior sit necesse est diuturnior neqcia. **Q**uos infelicitū
mos esse iudicā: si nō eoz maliciā saltē mors extrei
ma finiret. **E**tenim si de puitatis infortunio vera pcha
sumus. infinitā liquet eē miseriā. quā eē pstat eternā.

Prosa quarta

It ipsa malis modū. i. finitū sine miserie qd̄ pbat p hoc. **N**ā si neq̄cia facit miseros vt patz ex di
ctis: necesse ē vt diuturnior nequā sit miserior. q̄s malos iudicarem infelicissimos si nō extrema
mora eoz maliciā finiret. **S**i enī p̄clusimus vera de infortunio p̄uitatis: qd̄ infortunū. i. malum
tāto est maius q̄nto est diuturnius. liquet miseriā eoz esse infinitā quā p̄stat esse eternā. essz at̄ mi
seria maloz eterna/ si morte nō finiret. **N**ō q̄ de oppositis opposito mō iudicandū est. cū opposi
toz oppositē sint cause. **S**ic q̄ in bonis illud qd̄ est diuturnius ē melius: sic i malis qd̄ est diutur
nus est peius. **C**ū igit malicia facit miseros malos: infinita esset eoz miseria si p̄petuo p̄duraret
in vita. s; qz mora tminat eoz maliciā idō eoz miseriā et infelicitatē diminuit.

B. Tum ego mira q̄dem inquāz p̄cessu difficilis illa/
tio. s; his eam que prius p̄cessa sūt nimitū puenire cog
nosco. **P.** Recte inq̄t estimas. **S**ed q̄ cōclusioni acce
dere durū putat: equū est vel falsum aliqd̄ p̄cessisse de
mōstret. vel collationem p̄positionū nō esse efficacem
necessarie conclusionis ostendat. **A**lioquin concessis

p̄cedentibus/ nihil proorsus est qd̄ de illatione causef.
s; vel ondat collationē p̄positionū n̄carie p̄clonis nō esse efficacē. alioqn̄ p̄cessis p̄cedētibz: ni
hil est qd̄ causef. i. p̄querat de illatione. vñ necessariū ē eā p̄cedē q̄ntūcūqz videat durū. **N**ō q̄
si nō p̄sentit p̄cloni: s; est vel p̄pter p̄ccm̄ in materia: vel p̄pter p̄ccm̄ in forma. p̄pter p̄ccm̄ in ma
teria/ vt si aliq̄ p̄missaz sit falsa. **P**ropt̄ p̄ccm̄ in forma vt si nō sit debita p̄ncipio p̄pōnē respectu
p̄clonis incidere aliq̄ fallacia. **S**i aut̄ nihil istoz accidit: n̄cario sequit̄ p̄clo ex p̄missis

Nā hoc quoqz qd̄ dicaz nō minus mirū videat/ s; ex
his que sumpta sunt/ eque est necessariū. **B.** Quidnā
inquā? **P.** Feliciores inq̄t esse improbos supplicia lu
entes q̄ si eos nulla iusticie pena coerceat. **N**eqz id
nūc melior qd̄ cuius veniat i mentē/ corrigi vltione
p̄rauos mores. et ad rectū supplicij terrore deduci. ce/
teris q̄z exemplū esse culpāda fugiendi. **S**z alio qd̄ā
mō infeliciores esse improbos arbitroz impunitos.
tamen si nulla rō correctionis: nullus respectus habeat̄
exempli. **B.** Et q̄s erit inquā p̄ter hos aliq̄ modus?

P. **E**t q̄s erit inquā p̄ter hos aliq̄ modus? **N**ō q̄ due sunt cause p̄p̄ quas videf
melius malos esse punitos q̄ impunitos. **U**na est qz p̄ penas mali corrigunt̄ z respiscūt a malo
Scd̄a cā est qz aliq̄ timore pene maloz declinat̄ a malo. z sic pena maloz est exemplū alijs fugi
endi malū. s; iste due cause sint vere. tñ p̄bia de eis nō intēdit̄ s; vult assignare aliā cāz p̄ter istas

P. Et illa. Bonos inq̄t esse felices. malos s; o mise/
ros. nōne p̄cessimus? **B.** Ita est inquā. **P.** Si igit in
quit miserie cuiuspiam bonū aliq̄ addat. nōne felici
or est eo cuius pura ac solitaria sine cuiusq̄ boni ad/

Hic p̄bia ponit admirationē boe
cū super deductione p̄bie. d. **P**bia
mira est illatio tyaz p̄cessu. i. ad p̄ce
dendū difficilis q̄ p̄bat miseriā ma
loz diminui p̄ mortē. s; cognosco eā
nimitū puenire his q̄ p̄cessa sūt prius
Hic p̄bia Recte inq̄t estimas. s; q̄ p̄
diatē illatiōi difficile credit. s; q̄ du
rū. i. difficile putat accedē p̄cloni i/
psam p̄cedēdo: equū est vt ipse de/
mōstret aliqd̄ falsūz p̄cessisse i p̄mis
s; vel ondat collationē p̄positionū n̄carie p̄clonis nō esse efficacē. alioqn̄ p̄cessis p̄cedētibz: ni
hil est qd̄ causef. i. p̄querat de illatione. vñ necessariū ē eā p̄cedē q̄ntūcūqz videat durū. **N**ō q̄
si nō p̄sentit p̄cloni: s; est vel p̄pter p̄ccm̄ in materia: vel p̄pter p̄ccm̄ in forma. p̄pter p̄ccm̄ in ma
teria/ vt si aliq̄ p̄missaz sit falsa. **P**ropt̄ p̄ccm̄ in forma vt si nō sit debita p̄ncipio p̄pōnē respectu
p̄clonis incidere aliq̄ fallacia. **S**i aut̄ nihil istoz accidit: n̄cario sequit̄ p̄clo ex p̄missis

Hic p̄bia pbat malos esse miserē
ores si non puniant q̄ si puniant. 2.
soluit qd̄dā dubiū. 3. ponit quendaz
epiloguz p̄dictoz. scda ibi. **S**z q̄so
ctia ibi. **I**d̄ s; o adenus. **P**rio p̄mit
tit p̄clonem quā p̄bare intēdit̄: exclu
dendo qd̄dā modos p̄batōnis q̄bus
p̄clo p̄bari posset. 2. ponit aliū mo/
dū p̄batōis ab istis ibi. **E**t illa. **P**ri
mo dic̄. **H**oc q̄z qd̄ dicā nō min⁹ vi
de f̄ mirū s; eque n̄cariū videf p̄clu
di ex his q̄ sumpta sunt. et q̄rit boe
cius. **Q**uidnā est h̄? **H**ic p̄bia. **E**go
dico improbos esse feliciores luen/
tes supplicia q̄ si nlla pena iusticie
eos coerceat. i. puniat. s; ego nō mo

Hic p̄bia ponit aliū moduz p̄ter
p̄dictos p̄bando malos impunitos
esse miseriores q̄ punitos. 2. decla/
rat qd̄dā assumptū in p̄batione. ibi.
Sed puniri. p̄mo resumit qd̄ s; p̄ba
tū est ctia. p̄sa. d. **N**onne p̄cessimus

Libri quarti de consolatione philosophie

bonos esse felices malos vero miseros
Dicit boecius **I**ta est inquam et philosophia
Si miserie alicuius addit aliquod
bonum nonne ipse est felicitior eo cuius
miseria est pura et solitaria sine
admiratione alicuius boni? dicit boe-
cius **S**ic inquam videtur **U**terius quirit
philosophia si eidem misero qui cunctis caret
bonis aliud malum fuerit annexum
nonne censendus est infelicitior eo cuius
infortunium. id est malum releuatur
id est temperat participatione boni. dicit
boecius **Q**uidni inquam id est quere nonne
Igitur dicit philosophia mali cuius puniuntur habent
aliquid boni annexum. id est penas que ratione
iusticie bonum est. et cuius idem improbi
carent supplicio. id est pena inest eis ali-

quid alterius mali. id est ipsa impunitas
us. negare non possunt. **I**gitur concludit philosophia
quod improbi multo sunt infeliciores donati. id est
impunitate. id est mala impunitate quam puniti
iusta ultione. id est pena **N**on quod ratio quam
philosophia intendit est ista **C**uiuscumque hominis malicie addit
aliquid boni. ipse felicitior est eo cuius malicie nihil
boni addit. sed cuius malus homo puniatur: siue
malicie addit aliquid boni. id est pena que ratione
iusticie bona est. cum autem non puniatur: siue
malicie addit aliquid malum. id est impunitas que mala
est. sed malus punitus felicitior est malo impunito.

Dicit philosophia declarat quod ad id assum-
ptum in probatione. id est quod pena malorum sit
bona et quod impunita sit mala. dicitur ma-
nifestum est quod puniri improbos est ius-
tum. et iniustos elabi. id est euadere impuni-
tos est iniustum **D**icit boecius **Q**uis ne-
get illud? **S**ubinquit philosophia. **N**unquam il-
lud aliquis negabit. omne quod est iustum: esse
bonum. et e contra. id est per contrarium. quod iniustum
est liquet. id est manifestum est ipsum esse malum.
Ego boecius dixi
ista iam dicta consequentia sunt eis que paulo ante
conclusa sunt **N**on quod philosophia innuit duplicem
rationem **P**rima talis est. **P**ena malorum est iusta. sed
iustum est bonum. sed pena malorum est bonum.
Secunda ratio est **I**mpunitas
malorum est iniusta. sed iniustum est malum. sed
impunitas malorum est mala.

Dicit philosophia soluit dubium. **Q**uerit
enim boecius. o philosophia quomodo te inquit. nun-
quam quod nulla animarum supplicia post mortem
relinquunt. id est reliqui voces. philosophia respondet
Magna. quare malorum alia ego puto
exerceri. id est puniri penali acerbitate
sicut mala damnatorum **A**lia vero puniri
purgatoria clementia. id est igne purgato-
rio. sed differere. id est disputare de his penis que
debentur animabus pro morte nunc non est consilium
quoniam est tale quod per ipsum habituatur voluntas
ad malum. cuiusmodi est mortale peccatum. peccantes
ergo mortales et in tali peccato decedentes puniuntur
pena eterna post mortem. **N**am secundum beatum
Gregorium. **A**d magnam iustitiam iudicantis dei
pertinet ut nunquam careant supplicio qui nunquam
carere voluerunt peccato. **Q**uoniam autem peccatum
est tale quod constat cum voluntate habituata ad
bonum sic est peccatum veniale. tale non puniatur
eternaliter post mortem. sed quod ad iustitiam dei
pertinet ut nullum peccatum maneat impunitum. id
est omne ut homo puniatur ad tempus pro peccato
veniali. et quod per tale penam anima purgatur
ad receptionem pleni premii. id est illa pena dicitur
pena purgatoria

Dicit philosophia ponit quedam epilogum
sed dicitur. 2° ont boecius opinionem vul-
gi esse contrariam opinionem philosophie ibi **I**tem
ego **P**rimo dicit **I**d egimus. id est per acta
uimus hactenus. id est hucusque ut patras
malorum que tibi videbatur indignissima

mixtione miseria est? **B.** Sic inquit videtur. **P.** Quid si
eidem misero que cunctis careat bonis: propter ea quibus
miser est/malum aliud fuerit annexum nonne multo infeli-
cior eo censendus est: cuius infortunium boni participa-
tione releuatur? **B.** Quidni inquam. **P.** Habent igitur im-
probi cum puniuntur quidem boni aliquid annexum. pena ipsarum
scilicet/que ratione iusticie bona est. idemque cum supplicio car-
rent: inest eis aliquid alterius mali/ipsa impunitas. quam
iniustitiam malum esse/ confessus es. **B.** Negare non possunt.
P. Multo igitur infeliciores improbi sunt iniusta im-
punitate donati quam iusta ultione puniti.

quas merito. id est iure iniustitiam confessus esse malum. dicit boeci-
us. negare non possunt. **I**gitur concludit philosophia quod improbi multo sunt
infeliciores donati. id est additi iniusta
impunitate. id est mala impunitate quam puniti iusta ultione. id est pena
Non quod ratio quam philosophia intendit est ista
Cuiuscumque hominis malicie addit aliquid boni. ipse felicitior est eo cuius malicie nihil boni addit. sed cuius
malus homo puniatur: siue malicie addit aliquid boni. id est pena que ratione iusticie bona est. cum autem non puniatur: siue
malicie addit aliquid malum. id est impunitas que mala est. sed malus punitus felicitior est malo impunito.

Sed puniri improbos iustum: impunitos vero elabi/ini-
quum esse manifestum est. **B.** Quis id neget? **P.** Sed ne
illud quidem ait quisquam negabit. bonum esse omne quod iustum
est: propterea quod quod iniustum est: malum liquere. **B.** Respon-
ditur ego **I**sta quidem consequentia sunt eis que paulo ante conclusa sunt
Ita quidem consequentia sunt eis que paulo ante conclusa sunt
Non quod philosophia innuit duplicem rationem **P**rima talis est. **P**ena malorum est iusta. sed
iustum est bonum. sed pena malorum est bonum. **S**ecunda ratio est **I**mpunitas
malorum est iniusta. sed iniustum est malum. sed impunitas malorum est mala.

Sed queso inquam te. **N**ulla ne animarum supplicia post
defunctum morte corpus relinquunt? **P.** Et magna quidem
inquit. **Q**uorum alia penali acerbitate: alia vero purgatoria
clementia exerceri puto. **S**ed nunc de his differere con-
silium non est.

Non quod peccatum
mortale est. unde et
mortaliter peccantibus
pena eterna dicitur
conferri. et per philosophiam
videtur iniquitas hominum
satis manifesta esse. **S**ed
mortaliter peccantibus
pena eterna dicitur
conferri. et per philosophiam
videtur iniquitas hominum
satis manifesta esse. **S**ed
mortaliter peccantibus
pena eterna dicitur
conferri. et per philosophiam
videtur iniquitas hominum
satis manifesta esse.

Id vero hactenus egimus: ut que indignissima tibi vi-
debat malorum patras: eam nullam esse cognosceres. quosque
impunitos querebare: videres nunquam improbitatis sue

Prosa quarta

carere supplicijs. **L**icentiã quã cito finire precabaris/nec longã esse discẽs: infeliciozẽ q̃ fore si diuturnior: infelicitissimã ho si eẽt eterna. **P**ost hec miseres esse improbos: iniusta impunitate dimissos/ q̃ iusta ultione punitos. **C**ui sententie psequens eẽ: vt tum demũ grauioribus supplicijs vrgeantẽ cũ impuniti eẽ credunt. felicissimã esse si esset eẽna sic in ista p̃sa ostensuz est. post hec p̃batũ est eadẽ p̃sa improbos esse miseres dimissos. i. relictos iniusta impunitate q̃ punitos iusta ultione. **C**ui sententie psequens est cũ credunt esse impuniti/ vrgeantẽ grauioribus supplicijs. **N**õ circa p̃dictã cũ dũ illũ esse miseres q̃ peccat impune q̃ qui punit p̃ peccõ. h̃ est intelligendũ de miseria p̃ntis vite vtrobiz: vt sit p̃formis p̃p̃atio. **A**ccipiendo eni miseriã p̃ntis vite ex vna pte. et ex alia pte miseriã q̃ est post mortẽ esset deformis p̃p̃atio et eẽ p̃positũ qz h̃ non loquit de miseria que est post mortem.

B. Tum ego. cũ tuas inquã rõnes p̃sidero: nihil dici verius puto. **A**tsi ad hoim iudicia reuertar. q̃s ille est cui hec nõ credenda mō: s̃ saltey audienda videant? **I**ta est inq̃t illa. **N**equeũt eni oculos tenebris assuetos ad lucẽ p̃spicue veritatis attollẽ. siles q̃ auib? sunt. quaz intuitũ nox illuminat. dies cecat. **D**ũ enim nõ rez ordinẽ: s̃ suos intuent affectus/ vel licentiaz: vel impunitatẽ scelerũ putãt esse felicẽ. **V**ide autẽ qd eterna lex sanciat. **M**elioribus animũ si p̃formaueris: nihil opus est indice premiũ deferẽte. tu te ipse excellentiorib? addidisti. **S**tudiũ ad peiora deflexeris: eẽ ne q̃sieris vltorẽ. tu te ipẽ i deteriora detrusisti. **V**eluti si vicib? sordidã humũ. celũq̃ respicias. cũctis extracessantibus: ipsa cernẽdi ratione nũc sceno: nũc sideribus interesse videaris. **A**t vulgus ista non respicit. nos qd tũ nõ est. **V**ide at qd sanciat. i. statuat eẽna lex. i. diuina p̃uidẽtia si p̃formaueris aim tuũ meliorib?. i. s̃tutib? nihil est tibi opus indice exteriori deferẽte premiũ qz tu te ipẽ addidisti excellentioribus. et p̃ p̃ns fact? es de?. **S**i at studiũ deflexeris ad peiora. i. vicia ne p̃ nõ quesieris eẽ vltorẽ. i. vindicẽ. qz tu ipse detrusisti te in deteriora. et p̃ p̃ns fact? es belua. **H**oc declarat i sili. **V**eluti si respicias humũ et celũ vicib?. i. vicissim. nũc celũ nũc frã. cunctis supple iudicis eẽ cessantib?. tu ipa sola rõne cernẽdi videaris nũc infesse sceno. i. frẽ. nũc siderib?. i. celo. **S**ic eodem mō cũctis eẽ cessantib? ipa sola rõne opandi bñ vel male asseqr̃is premiũ vl suppliciu d̃na iusticia h̃ ordinãte. s̃ vulg? ista nõ respicit p̃ p̃dictã caz. **N**õ q̃ natura visus req̃rit mediũ illũina. i. iõ s̃z cõem naturã visus/ noctũe et bubones meli? deberẽt vidẽ i die q̃ i nocte. cui? tũ p̃trariũ accidit eis vel p̃t debilitatẽ naturalẽ visus sic i noctũs. vl p̃t p̃suetudinẽ ad tẽbras sic credit de bubone. **C**ũ eni bubo habeat alias aues sibi iũmicas. ido de die in cauernis latitat: et alijs aũibus q̃descensibus p̃pter necessitatẽ victus de nocte volat. **N**õ q̃ dic̃ **V**ide qd eẽna lex sanciat. dic̃ b̃r̃s **A**ugl. in li. de liber. arb. **L**ex eẽna est qua iustũ est vt oia sint ordinata. et iõ fm ordine eius nunq̃ iustus destituit premiũ nec malus supplicio.

Quid igit. **H**is ne accedamus quos beluis siles esse

nullã eaz eẽ cogsceres sic oĩdimus in scda p̃sa. et illos malos q̃s tu q̃ rebare impunitos tu nunq̃m vidẽs care supplicijs sue improbitatis sic oĩsum est tria p̃sa. **E**t nos etiã egimus vt licentiaz seuiendi p̃ bonos quaz tu cito precabaris finire/ discẽs iã nõ eẽ lõgã. et infeliciozẽ esse potẽtiã ad malũ si esset diuturnior: et in-

Dic boecius oĩt opionez vulgi eẽ p̃trariã opioni p̃hie. 2º oĩt p̃hia nõ esse p̃sentiendũ opioni vulgari. scda ibi **Q**uid igitur. **P**rimo dicit p̃ p̃hia cum ego considero tuas inq̃sitiões. i. rõnes puto nil verius dici supple ill. s̃ si reuertar ad iudicia vulgariũ hoim supple alit videtur. **Q**uis ei e cui hec supple dicta tua nõmõ. i. nõ tm̃ videant ñ credẽda s̃ etiã nõ audienda. **D**ic p̃hia **I**ta e q̃ vulgares nequeũt oculos romis et intellectũs assuetos. i. assuefactos tenebris passionuz attollẽ. i. erigẽ ad lucẽ p̃spicue s̃tatis supple vt vez videant iudicio recte romis. et sunt siles auib?. i. noctũis et bubonibus qz intuitũ. i. visũ nox illũinat et dies cecat. dũ eni vulgares nõ intuent ordinẽ rez q̃ h̃z se ad modũ lucis s̃ intuent suos affectus. i. desideria q̃ h̃nt se ad modũ tenebray: ipi putãt felicẽ esse impunitatẽ scelez. i. malorũ. vel licentiã supple seuiendi p̃ bonos.

Dic oĩt p̃hia nõ esse p̃sentiendũ opioni vulgari. d. **O** boeci qd igitur

✠

k iij

dicis nunquid debemus accedere per consensum his vulgaribus quos monstramus stiles esse bestias? q. d. no. et hoc manifestat per exemplum. d. Quid dicitur si homo amisso penitus visu oblitisceret etiam se ipsum habuisse visum et arbitrareretur nihil deesse sibi ad perfectionem humanam. nunquid homines videntes. i. indicantes eadem cum ceco putaremus esse cecos? q. d. imo suppletur. Si vulgares dicent se recte iudicare et se non esse beluas/ adhuc non esset eis sciendum rei veritatem. propter quod non est askandum eorum iudicio. vñ Sen in de remed. foris. dicit Male opinantur homines de te. si mali. mouerent autem si sapientes si loquerent. nunc autem malis displicet laudari. Male de te loquuntur. mouerent si iudicio faceret. nunc autem morbo ignorantie faciunt. Male de te loquuntur quia bene nesciunt loqui.

Dic philosophia probat illos esse miseriores quod faciunt iniuriam quam patiuntur. et per hoc concludit quod iniuria non est ipsius patientis sed inferentis. et inuenit tres oratores. scilicet ibi Hinc igitur. etiam ibi Atque nunc. Proinde dicit Nunquid vulgares non adulescent. i. credent illud quod nititur eque validis firmamentis rationum. i. infeliciores esse eos qui faciunt iniuriam quam qui patiuntur? Dic boetius. vellem autem dire has ipsas rationes. Tunc philosophia intendit duos syllogismos ad probandum in tertium quod primus est. Omnis dignus supplicio est miser. si quis dignus supplicio est miser. et per consequens quanto dignior est supplicio. tanto est miserior. Secundus syllogismus est. Quanto aliquis est dignior supplicio tanto est miserior. si faciens iniuriam dignior est supplicio quam patientis. si faciens iniuriam dignior est supplicio quam iniuria patiens. Proinde innuit primus syllogismus. d. Nunquid negas omnem improbum esse dignum supplicio? Boetius dicit. Mime nego. Et philosophia inquit. multipliciter liquet eos esse infelices qui sunt improbi. Ita est dicit boetius. Igitur dicit philosophia. qui digni sunt supplicio non dubitas eos esse miseros. Dicit boetius Conuenit inquam suppletur predictis. Tunc innuit secundus syllogismus per modum interrogationis. d. Vbi relinques cognitor. i. iudex causarum cui putares inferendum supplicium. vel ei qui fecisset iniuriam. vel ei qui protulisset iniuriam? Dicit boetius Non ambigo. i. non dubito quoniam ego satisfacem passo iniuriam dolore. i. cum supplicio faceretur iniuriam. Igitur dicit philosophia illator iniurie videtur tibi esse miserior quam acceptor iniurie. Dicit boetius. Consequitur inquam suppletur predicta. Non quod ad eandem rationem sic posset argui Qui cumque operatur malum ex proposito peccat et miserior est quam ipsum sustinet sine proposito voluntate. si inferens iniuriam peccat et miserior est patiente iniuria.

Dic philosophia concludit ex dictis quod quilibet iniuria non est miseria patientis sed inferentis. d. Hac igitur de causa quod inferens iniuriam miserior est patiente et ex alijs causis ea radice. i. fundamentum nitentibus. h. fundamentum quod turpitudine facit homines miseros suppre natura. i. sua propria natura. Ex hoc apparet iniuriam cuiuslibet illatam non esse miseriam accipientis. i. patientis eam sed inferentis. Nota quod ex ista sic potest argui Turpitudine propria natura sua facit hominem miserum. si turpitudine est in inferente iniuria et non in patiente. si inferens iniuriam est turpis et miser et per consequens iniuria non est miseria patientis sed eam inferentis.

Dic philosophia inuenit tres oratores. et concludit ex dictis quod odium non habet locum

monstrauimus? Quid si quis amisso penitus visu: psuam etiam se habuisse oblitisceretur intuitum nihil quod sibi ad humanam perfectionem deesse arbitrareretur. num videntes eadem cecos putaremus?

Nam ne illud quidem adulescent quod eque validis rationum nititur firmamentis: infeliciores eos esse qui faciunt quam qui patiuntur iniuriam? **B.** Vellem inquam has ipsas audire rationes. **P.** Omnem inquit improbum num supplicio dignum negas? **B.** Mime. **P.** Infelices vero esse qui sunt improbi multipliciter liquet. **B.** Ita inquam. **P.** Qui igitur supplicio digni sunt: miseros esse non dubitas. **B.** Conuenit inquam. **P.** Si igitur cognitor ait: resideres. cui supplicium inferendum putares/ ei ne qui fecisset. an qui pertulisset iniuriam? **B.** Nec ambigo inquam quoniam propeo satis facere dolore facientis. **P.** Miserior igitur tibi iniurie illator quam acceptor esse videret. **B.** Consequitur inquam.

Hinc igitur alijsque de causis ea radice nitentibus quod turpitudine suapte natura miseros faciat: apparet. illatam cuiuslibet iniuriam non accipientis. sed inferentis esse miseriam.

P. Atque nunc ait protra faciunt oratores. Pro his enim qui

A

Prosa quarta
 quare quod accidit postquam
 carere conuenit in magis ad
 no. dicitur. Quos non ab
 multitudine nec necessitate
 ad meliorem oportet
 reserant. Quo pacto de
 re vel si potest homines
 in veritate. Ipsi quoque
 sunt relictis fas esse alijs
 cruciatus si deponitur
 plicite prohibens nec ho
 detestari quod operam repu
 trolus iudicibus per
 bus inuicibus sic detestari
 accitio. Ipsi quoque impo
 detestari deponitur sed de
 ipsi dicitur. et reparat et
 dos omnia et accedens
 operari dicitur. Cui
 re. est miser inferentis
 pparari facit orator
 iuria accedens si non ex
 Sic enim tunc non est in
 si accedens quod detestari
 vicio et dignitate
 Quo fit ut apud sapien
 relinquit. Nam bonos qu
 malis pro odium rone car
 tra videtur quod est qu
 conuenit dignos odium
 conuenit magis non in
 quare tunc se languere
 quod de illis si potest reser
 et ei languere conuenit
 accedens inuicibus sed de
 remanens inuicibus quod
Quia inuicibus
 Quare inuicibus
 Et protra
 Si moxam patitur pro

Prosa quarta et Retrū quartū

grauē qd acerbius p̄pessi sunt: miserationē iudiciū ex
citare conant. cū magis admittētibz iustior misera-
tio debeat. Quos non ab iratis s; a p̄picijs potius:
miserantibusq; accusatorib; ad iudiciū veluti egros
ad medicū duci oportebat vt culpe morbos: supplicio
resecarent. Quo pacto defensorz opera vel tota frige-
ret: vel si p̄desse hoibus mallet: in accusationis habi-
tū verteret. Ipsi quoq; improbi si eis aliqua rimula
sūtutē relicta fas esset aspice: vicioz q; sordes: penaz
cruciatibus se deposituros viderēt: p̄pensatione ad
piscende probitatis nec hos cruciatu esse ducerent:
defensorū q; operam repudiarent. ac se totos accusa-
toribus iudicibusq; permetterent

bus iniuriatibus tūc defensio eoz verteret in habitū accusatōnis ita q; ille q; fuit defensor: fieret
accusator. Ipsi quoq; improbi si eis esset fas respice sūtutē relicta aliq; rimula. i. cognitione. ipi vi-
derēt se. deposituros sordes vicioz cruciatib; penaz p̄pensatione. i. cā adipiscēde p̄bitatis. Nec
ipi dicerēt. i. reputarēt cruciatu s; ipi repudiarēt. i. spernerēt operā. i. diligentia defensorz. et se to-
tos p̄mitterēt accusatoribus et iudicibus. Nō q; misericōdia et miseratione est virtus s; in quaz aliq; s;
p̄parit aliene miserie. Cui s; inest maior miseria: ei debet maior misericōdia. s; declaratū ē maio-
re esse miseria inferētis iniuriā q; patientis. s; ad miserādū eis maxie debet induci iudices. cuius
p̄trariū faciūt oratores. qz inducūt iudices ad miserādū patientib; iniuriā. Nō q; faciētes in-
iuriā accusandi s; nō ex ira s; ex cōpassione et mīa vt penali remedio morbus culpe eoz auferat.
Sic enī egris nō est insultandū s; potius p̄dolendū. sic et illis q; morbo vicioz affecti s; et potius
s; accusandi q; defendēdi vt penali acerbitate eoz malicia minuat. Itē si mali p̄pederēt sordes
vicioz et dignitates sūtutū nō reputarent cruciatu s; se accusatoribus et iudicib; volūtarie asser-
rent puniendos.

Quo fit vt apud sapiētes null; proisus odio locus
relinquat. Nā bonos quis nisi stultissimus oderit?
malos s; odisse rōne caret. Nā si vti corporz languor:
ita viciōsitas qdam est qsi morbus animoz. cū egros
corpe mīme dignos odio: s; potius miseratione iudi-
cemus: multo magis nō insequendi s; miserādi sunt.
quoz mētes: oī languore atrocior: viget improbitas.

quādi s; odio s; potius miserādi. qz mētes viget improbitas. i. malicia existēs atrocior. i. crudeli-
or oī languore corporali. Nō q; sapientes nō debent odire malos. qz dicit Sen ad Lucill. Dunc
atq; s; sapiētes habeāt aduersus malos quē h; medicus aduersus suos egros q; eos non odio s;
remedio studet p̄trecāre q; nec reliquias egrorū. nec effusa dedignat intueri.

Retrū falleuciū et elegiacū

Quid tantos iuuat excitare motus
Et propria fatum sollicitare manu
Si mortem petitis propinquat ipsa

apud sapiētes ibi Quo fit. P̄: o in-
uehit s; oratores q; inducūt iudices
ad miserādū patienti iniuriā. cū tū
potius miserādū sit facietū iuriā
Dic s; Et oratores. i. causidici qz of-
ficiū est p̄suadē iudici: isti faciūt nūc
contrarium. quia ipi conant excitāre
miserationem iudicūz pro eis qui p̄-
pessi s; grauez acerbi qd. cū magis
iustior miseratione debeat admittenti-
bus. i. faciētibz malū q; iniuriātes
oportebat duci ad iudiciūz veluti e-
gros ad medicū. non ab iratis ac-
cusatoribus s; a p̄picijs miserātibz
vt resecarēt morbos culpe supplicio
.i. pena. Quo pacto si hoies moue-
rent misericōdia erga faciētes iniuriāz
opera. i. diligentia defensorz. i. defen-
dere volentū ipsos: illa tota frigeret
.i. cessaret. vt si mallet p̄desse hoib;
nō h; locū apud sapiētes et dicit Quo
fit. i. ex dicitis sequit vt apud sapien-
tes nlls locus relinquat odio. Nam
q; odit bonos nisi stult; malos s; o-
disse caret rōne. i. irrōnabile. Nam
sic languor ē morbus corporz. ira vi-
ciū ē morbus animaz. Cū s; egros corpe
mīme indicarem; dignos odio s; po-
tius miseratione: multo magis nō p̄se-
rent puniendos.

Hic p̄bia ex dēis p̄cludit q; odiū
nō h; locū apud sapiētes et dicit Quo
fit. i. ex dicitis sequit vt apud sapien-
tes nlls locus relinquat odio. Nam
q; odit bonos nisi stult; malos s; o-
disse caret rōne. i. irrōnabile. Nam
sic languor ē morbus corporz. ira vi-
ciū ē morbus animaz. Cū s; egros corpe
mīme indicarem; dignos odio s; po-
tius miseratione: multo magis nō p̄se-
rent puniendos.

Hic incipit qrtū metz huius qrti qd dē fal-
lentū ab inuente. scdm dē pentametz siue ele-
giacū. in q; p̄bia exclamat s; hoies q; bellicis mo-
tibus ex odio semet ipsos ad mortē deducūt. d.
Quid iuuat. i. que vtilitas est excitare tātos mo-
tus. s. odij. et qd iuuat sollicitare. i. sollicitare ex qre
fatū. i. mortē p̄pria manu; q. d. nlla ē vtilitas Et

aut rō hec qz si mortē petitis. i. desideratis siue
vřaz siue alioz p̄p̄inuat spōte sua. nec remorat
.i. retardat volucres. i. veloces equos. **Mirādū**
est etiā q̄ hoies quos leo. serpens. tigris. vřsus.
aper. dente petūt. i. inuadunt q̄ iđem hoies pe
tunt. i. inuadūt se ense vt se mutuo inficiant **Et**
q̄rit p̄bia. Num qđ hoies mouent iniustas acies
et fera bella. et volūt perire alternis telis. i. mu
tuis sagittis iō qz mores eoz distāt z dissidēt. i.
discordāt. **Certe** ista rō se uicē n̄ ē sat. i. iusta. vis
q̄ referre. i. reportare aptā vicē. i. vicissitudinem
mētis tā boni q̄ mali. dilige bonos z miserescē
malis. **Nō** q̄ dicit mortē nō retardare suos eqs
p̄ quos equos mortis intelligunt p̄iales disposi
tiones periodi p̄ q̄s hō ad mortē tendit. **Quilibet** enī hō habz certā z determinatā periodū sue
vite eo q̄ forme oim rez sunt in f̄minis. i. in corporibus celestib⁹ s̄rualit vt patet. ij. de genera
tione. **Nō** q̄ p̄bia h̄ nō excludit licentiā gerēdi iustū bellū sed iniustū. quia dicit iniustas acies.
bellum enī iustū concedit. z ideo gerit vt aliq̄s nitens conē iusticiā ad iusticiā reducat.

Ista est q̄nta p̄sa h̄ q̄rit. qz boe
cius p̄us p̄querēbat bonis mala: et
malis bona p̄tingē. p̄t qđ etiam re
putabat istaz fortunaz vices nō ex
ordine diuine p̄uidētie s̄ ex casu p̄
uenire. iō p̄bia sup̄ h̄ p̄solat boeciū
assignādo cās q̄re bonis mala: z ma
lis bona contingant. **Et** primo boe
cius exprimit suum dolorem in hoc
q̄ vices fortunaz vident confuse z
inordinate disponi. 2. assignat p̄bia
cām h̄ p̄paretie. 3. ip̄m p̄solat assi
gnādo cās p̄dictoz. scđa ibi **Nec**
mirū. scđa ibi. **Ita** ē inq̄t. **Primo** bo
eciū p̄mittit qđā. 2. exprimit cās sui
doloris ibi **Cū** p̄sertim. **Primo** dicit
Ego video. i. intelligo hinc. i. ex di
ctis que felicitas sit p̄stituta in meri
tis p̄borū. i. deos fieri. et q̄ sit mise
ria p̄stituta in meritis improboz. i.
trāsformari i beluas s̄ ego p̄pendo. i. iudico nō nihil. i. aliqđ boni vel mali esse i hac fortūa popu
lari. i. in p̄p̄itate foruita. **Qđ** p̄bat. **Neg** enī quisquā sapientū magis vult esse exul. inops. igno
miniosus. i. infamis poti⁹ q̄ pollens opibus. q̄ reuerendus honore. validus potentia. et i sua vř
be p̄manens florē. sic enī p̄ h̄mōi bō fortūe officū sapientis ē dāt clarī⁹ z testatius. i. cū maiori re
stimonio qz talibus plus credit cū b̄tudo regentiū diffundit. i. dilatat i p̄plos p̄tingentes. i. vici
nos. **Nō** q̄ in bonis fortuitis est aliqđ boni qz p̄ ipsa sapiēs expediti ē dāt officū gubernādi
subditos. **Qui** enī diuitijs. potētia. et fama p̄cellūt alios: aptiores s̄t ad regendā rēpublicā. qz a
priorēs s̄t ad sbueniendū oppressis. z ad dep̄rimendū malos. ad p̄tendū bonos. ad expugnādū
inimicos. et ita sapienti q̄ ē dāt negociū reipublice necessaria ē potentia. et diuitiaz abūdā. s̄
sapienti q̄ vacat p̄templationi: diuitie sunt onerosē qz nimis inde gerit solitudines.

Hic boeci⁹ exprimit cās sui dolor.
z admiratiōis. d. **Cū** lex z carcer et
cetera tormēta legalū penaz poti⁹
debeant p̄niciosis. i. mal' ciuib⁹. p̄t
q̄s p̄stituta s̄t. **Ego** vehement' amī
roz cur hec tormēta vice p̄sa. i. p̄lo

Sponde sua. volucres nec remorat equos
Quos serpens. leo. tigris. vřsus. aper
Dente petunt. iđem se tamen ense petunt
An distant quia dissident q̄ mores
Iniustas acies et fera bella mouent |
Alternisq; volunt perire telis
Non est iusta satis se uicē ratio
Eis aptam meritis vicem referre
Dilige iure bonos et miserescē malis

Jam que felicitas vel miseria est in
p̄p̄is meritis vniuscuiusq;. **Q**uira
tur cur bonis mala: malis bona p̄

Hic ego. **V**ideo in qua q̄ sit vřse ueniant
licitas vel miseria in ipsis proboz atq; impro
boz meritis p̄stituta. **S**z in hac ipsa fortuna popula
ri nō nihil boni mali ve inesse p̄pendo. **N**eg; enim
sapientū quisq; exul: inops: ignominiosus q̄ esse ma
lit poti⁹ q̄ pollēs opib⁹. honore reuerendus. potētia
validus. i. sua p̄manens vřbe florē. **S**ic ei clarius tel
statiusq; sapientie tractat officū cū in p̄ringētes po
pulos regentiū quodāmodo beatitudo transfundit.
Sz in hac ipsa fortuna popula
ri nō nihil boni mali ve inesse p̄pendo. **N**eg; enim
quisquā sapientū magis vult esse exul. inops. igno
miniosus. i. infamis poti⁹ q̄ pollens opibus. q̄ reuerendus honore. validus potentia. et i sua vř
be p̄manens florē. sic enī p̄ h̄mōi bō fortūe officū sapientis ē dāt clarī⁹ z testatius. i. cū maiori re
stimonio qz talibus plus credit cū b̄tudo regentiū diffundit. i. dilatat i p̄plos p̄tingentes. i. vici
nos. **Nō** q̄ in bonis fortuitis est aliqđ boni qz p̄ ipsa sapiēs expediti ē dāt officū gubernādi
subditos. **Qui** enī diuitijs. potētia. et fama p̄cellūt alios: aptiores s̄t ad regendā rēpublicā. qz a
priorēs s̄t ad sbueniendū oppressis. z ad dep̄rimendū malos. ad p̄tendū bonos. ad expugnādū
inimicos. et ita sapienti q̄ ē dāt negociū reipublice necessaria ē potentia. et diuitiaz abūdā. s̄
sapienti q̄ vacat p̄templationi: diuitie sunt onerosē qz nimis inde gerit solitudines.

Cū p̄sertim carcer: lex: cetera q̄ legaliaz tormēta pe
naz. p̄niciosis potius. ciuib⁹ p̄pter quos etiaz p̄stit
tute sunt debeant. **Cur** hec igit vřsa vice mūtētur
scelezq; supplicia bonos p̄māt: premia virtutū malis

Metrum quintum

rapiant/vehement admiror. **Que** q̄ tā iniuste p̄fusio
nis ratio videat: ex te scire desidero. **Vinus** etenī mi
rarer si mīseri oīa fortuitis casibus crederē. **Nūc** stu
porē meū de^o rector exaggerat: q̄ cū sepe bonis iocū/
da. malis aspera. contra q̄ bonis dura tribuat. malis
optata concedat. nisi causa deprehendat. quid est qd̄ a
fortuitis casibus differre videatur.

hendat. i. cogitat cā h^o: qd̄ ē q̄ hoc videat differre a fortuitis casibus: q. d. nihil. **Nō** q̄ tormē
ta legalia sic carcer. membrorum mutilatio. flagellatio. et h̄mōi. s̄t inuēta p̄t malos. et ista sept^o vi/
dent infligi bonis /malis euadentib^o. sup h̄ admirat boeci^o. cū tñ deus debeat punire malos. et
remunerare bonos. et nisi huius rō cogitat quare h̄ p̄tingat nihil est qn̄ talia videant p̄tingē a
casu et a fortuna et nō subiacē regimi prouidentie diuine quod absurdum est.

P. Nec mirū inquit si qd̄ ordinis ignorata ratōne: te/
merariū p̄fusum q̄ credat. **Sed** tu quīs causam tan/
te dispositionis ignores tam qm̄ bonus mundum re
ctor temperat/recte fieri cuncta ne dubites.

nores cām tāte dispōnis diue. tñ qm̄ bonus rector. s. deus temperat mūdū sua bonitate iō non
dubites cūta recte fieri. **Nō** q̄ mirū est cui^o causa nescit. p̄ tāto enī multi mirant de eclipsi so
lis qz cām ignorāt. et qz boeci^o ignorabat cām h^o p̄fusionis qre bonis mala. et malis bō p̄tingant
iō h̄ ammirabat et causa admirationis eius fuit ignorantia dispositionis diuine prouidentie

Metrum almannicum da ctylicum tetrametrum.

Quis arcturi sidera nescit

Propinq̄ sūmo cardie labi

Cur legat tardus plaustra boetes

Mergatq̄ seras equore flammās

Cum nimis celeres explicet ortus

Legem stupebit etheris alti

Palleant plena cornua lune

Infecta metis noctis opace

Queq̄ fulgenti texerat ore

Confusa p̄hebe detegat astra

Cōmouet gentes publicus error

Lassantq̄ crebris pulsibus era

psim p̄tingē p̄ incātationē. et volētes auxiliari lune et impedire ne audiat incātationē p̄cutiūt oīa
vasa crea et sonora tempore eclipsis. **Unde** dicit in littera **Cornua** plene lune palleant quia inci
piente eclipsi: luna incipit apparere corniculata cornua infecta metis. id est f̄minis opace noctis.
i. vmbre terre. et p̄hebe. i. luna confusa priuatione lumis detegat id ē apparere faciat astra mino
ra q̄ texerat. i. latere fecerat fulgētī ore. i. abūdātia sui fulgoris. **Tūc** publicus error q̄ putat luna

mō' mutent ita vt supplicia scelez. i.
maloz premāt bonos. et mali rapiāt
p̄mia s̄rutū. i. s̄tuoloz. et ego deside
ro o phia scire ex te q̄ videat eē rō
.i. cā tā iuste p̄fusionis. min^o enī mī
rarer si crederē oīa mīscēt fortuitis
casib^o. **Nūc** at̄ deus rector oim ex/
aggerat. i. augmētat stuporē meū q̄
deus cū sepe bonis iocūda: malis a/
spera tribuat. et s̄. i. p̄ p̄trariū bonis
dura. malis optata p̄cedat. nisi dep̄

Hic phia assignat. cām apparētie
talis cōfusionis qz sic vidēt esse p̄t
ignorātia cause et dicit **Nec** mirū si
qd̄ credat p̄fusū et temerariū. i. casua
le in istis inferioribus ignorata rō
ne ordis diue prouidentie. s̄ quis tu ig

Istud est metz q̄ntū hui^o q̄rti qd̄ dī almannicū ab
inuētoze. dactylicū a pede p̄dñante. tetrametru. i. q̄rtu/
or pedū. h̄p̄cataleatīcū. i. abundans i vna syllaba. **In**
q̄ metro phia declarat quō ea qz cause nō apparent: vi
dent mira. et oñt quō cognita cā cessat amiratio ibi. **Ne**
mo mirat. flāmīa. **Primo** oñt q̄ p̄pter latentiam causaz
hoies mirant. et inducit de h̄ duo exēpla. primuz est de
eo qd̄ accidit i stellis in p̄ poliū septentrionalē qz ille stel
le ceteris stellis remotioribus tardius mouent et tñ ve
loci^o oriunt. **Qui** at̄ ignorat cām hui^o illi vidēt h̄ mirū
vnde dicit **Siquis** nescit sidera arcturi. i. maioris v̄se
labi. i. volui p̄pinqua sūmo cardine. i. cardini ponēdo ab
latiū. p̄ drō casu cā metri. i. polo septentrionali ille stu
pebit. i. admirabit legē alti etheris. i. firmamēti **Cur** boe
tes. i. stella tardus legat. i. pertransseat plaustra. i. stellas
plaustri. s. maioris v̄se et mergat seras flāmīas eāre. lo/
quēs more poetico q̄ sequentes iudiciū vulgi dicūt stel
las mergi i mari qn̄ occidunt. et dī boetes mergē seras
flāmīas. i. lumia sua tarda qz nunq̄ ea mergit. et est mo/
dus loquēdi. **Id** qd̄ nunq̄ fit/tarde fit. cū tñ boetes ex
plicet ortus nimis celeres. eo q̄ in p̄ncipio noctis nob̄
statim apparet. **Sed** in exemplū est de eclipsi lune. quā
nescientes cām/adeo aliq̄ admirant q̄ putant eius eclī

psim p̄tingē p̄ incātationē. et volētes auxiliari lune et impedire ne audiat incātationē p̄cutiūt oīa
vasa crea et sonora tempore eclipsis. **Unde** dicit in littera **Cornua** plene lune palleant quia inci
piente eclipsi: luna incipit apparere corniculata cornua infecta metis. id est f̄minis opace noctis.
i. vmbre terre. et p̄hebe. i. luna confusa priuatione lumis detegat id ē apparere faciat astra mino
ra q̄ texerat. i. latere fecerat fulgētī ore. i. abūdātia sui fulgoris. **Tūc** publicus error q̄ putat luna

incantari commouet gentes. et lassant. i. fatigant era. i. vasa' crea vel campanas crebris pulsibus
 No q arcturus di ab arctos qd est vna q est qda signu in polu septentrionale qd nos vul
 garit plaustru noiamus. Et sic accipit btus Gregl. sup Job dicēs Arcturus septez stellis maxie
 lucet. sp mouet. et nunqz mergit No q stelle circa polu articu more sic arctur' z alie stelle mo
 uent tardius al ijs stellis remotiorib' a polo artico. qz minore cir culu suo motu describūt. z stel
 le remotiores maiore. Un cū stelle remotiores in eqli tpe ptraſeant maiore circulu /in q stelle p
 pinquiores minore qz ambo circūuolunt semel i die naturali. p3 p diffōnem velocitatis z tardi
 tatis q stelle p pinquiores polo tardius mouent. et remotiores veloci'. Illud eni mouet tarde qd i
 eqli tpe pēnit min' spaciū. et illd mouet velocit' qd i eqli tpe pēnit maius spaciū. No q luna
 recipit lumē suū a sole. si q corp' opacū inſponit impedies ne lumē solis pueniat ad lunā vl' i to
 to vel i pre. nōc est lumē lune deficē
 vl' toto vl' i pre. et h' ē lunā eclipsari

Tta est inquam Sed
 Dic incipit sex pla h' qrti i q
 phia solado boecium assignat cau
 sas p̄dictoz q vident mira in dina
 gubnatione p̄t iſgrantiā cause. et p
 mo boecius p̄t sibi explicari istas
 cās Et phia tāgit difficultatē expli
 cationis eaz. 2° p̄mittit se velle assi
 gnare cās. z 3° eas assignat. scda ibi
 Sz qm. tria ibi. Omniū generatio
 Primo boeci' p̄cedit qd dictū ē de
 admiratione hoim. p̄t iſgrantiā cau
 saz. d. Ita est inquam. Tūc petit ex
 plicari cās admiratōnis eoz q p̄tin
 gūt in diuina puidētia z dispōne. d.
 O phia cuz euoluē. i. elucidare cās
 latentū rez se tui muneris. i. tue grē
 z explicare rōnes velatas caligie. i.
 rōnes obscuras z difficiles. Queso
 vt hinc. i. de ista difficultate discer
 nas. i. iudices z edisseras. i. dispuces
 qm h' miraculuz marie me p̄turbat
 qre malis bona z bonis mala eueni
 ant. et phia paulisp' arridēs boecio
 inq̄t. ad rez maximā oim q̄situ. i. ad
 maximā qōnez vocas. i. incitas me
 cui vix quicqz exhausti satis ē. i. ad
 quā exhauriendā z soluēdā vix ali
 qd sufficit. Talis nanqz est materia
 quā petis declarari. vt vna dubita
 tione succisa. i. soluta. innumerabiles
 alie succrescāt velut capita hydre.
 qz vno ablato tria succrescebāt. nec
 fuerit mod'. i. tmin' dubitationū ni
 si q̄s eas coerceat viuacissimo igne
 .i. ardenti inuestigatione mētis. In
 hac eni materia q̄ri solet de puiden
 tie simplicitate. de serie fati. de re
 pentinis casibus. de p̄destinatōe di
 uina. de librate arbitriū que oia q̄nti
 oneris. i. difficultatis sunt ad detmi
 nādū tū ipse p̄pendis No q sapi

Nemo miratur flamina cori
 Litus frementi tunder e fluctu.
 Nec niuis duram frigore molem
 Feruente p̄hebi soluiet estu.
 Hic eni causas cernē promptū est
 Illic latentes p̄ctora turbant.
 Cuncta que rara prouehit etas
 Stupetqz subitis mobile vulgus
 Cedat inscitie nubilus error
 Lessent profecto mira videri
 hic est paragoge. i. additio syllabe ad finē dictionis p̄t ne
 cessitate metri. q̄ ponit soluiet p̄ solui. feruēte estu p̄hebi. i.
 solis. Dic eni. i. i istis exēplis p̄mptū ē cernē cās q̄re vēr'
 impellit mare q̄re sol liq̄facit niue. h' illic. i. in p̄oribus exē
 plis latētes cē turbāt p̄ctora supple p̄ admiratiōez z mobi
 le vulgus stupet. i. mirat' subitis. i. de sbitaneis euentib'. z stu
 per cūctā q̄ puehit. i. p̄ducit rara etas. i. q̄ rara eueniūt. h' si
 vis cassare admirationē nubilus error inscitie. i. ignorācie
 causaz cedat. i. recedat z accedat noticia cāz profecto. i. p
 certo tūc cessant videri mira q̄ prius stāte ignorātia vide
 bant mira No q sacerdotes i egypto p̄t admirari in
 ceperūt philosophari. vidētes eni eclipses solis z lune z ig
 norātes cās mirabant cās earū inq̄retes. q̄bus inuētis ha
 buerūt sciam eaz eclipsiū eo q̄ scire est cām rei cogscē. cog
 nita q̄ cā cognoscit res. et p̄ p̄ns cessat admiratio.

Parrat quid sit inf̄ prouidentia dei
 z inter id qd a veteribus fatū appel
Tta ē inquam. Sz cū tui muneris labatur
 sit latentū rez cās euoluē. velatasqz caligine
 explicāe rōnes. q̄so vti hinc decernas. z qm h' me mi
 raculū maxie p̄turbat. edisseras. P. Tū illa paulisp'p
 arridēs. Ad rē me inq̄t oim q̄situ maximā vocas cui
 vix exhausti quicqz satis sit. Talis nanqz materia ē vt

Dic oñt phia q
 cognita cā cessat
 admiratio. d. Nō
 mirat' flamina cori
 tal' vti tūndē. i. p/
 cutē litus fremētī
 fluctu. i. maris. z h'
 diē. p̄ tātō qz vērō
 stāte aq̄ maris ce/
 dit z ad litus resu
 stens repercutit. nec
 etiaz aliqs mirat'
 molē. i. magnitudi
 nem niuis frigore
 durā. i. congelataz
 soluiet. i. solui. Et
 hinc velat ab alio ecia p̄mptū
 videri dicitur. p̄t iſgrantiā cau
 saz. d. Ita est inquam. Tūc petit ex
 plicari cās admiratōnis eoz q̄ p̄tin
 gūt in diuina puidētia z dispōne. d.
 O phia cuz euoluē. i. elucidare cās
 latentū rez se tui muneris. i. tue grē
 z explicare rōnes velatas caligie. i.
 rōnes obscuras z difficiles. Queso
 vt hinc. i. de ista difficultate discer
 nas. i. iudices z edisseras. i. dispuces
 qm h' miraculuz marie me p̄turbat
 qre malis bona z bonis mala eueni
 ant. et phia paulisp'p arridēs boecio
 inq̄t. ad rez maximā oim q̄situ. i. ad
 maximā qōnez vocas. i. incitas me
 cui vix quicqz exhausti satis ē. i. ad
 quā exhauriendā z soluēdā vix ali
 qd sufficit. Talis nanqz est materia
 quā petis declarari. vt vna dubita
 tione succisa. i. soluta. innumerabiles
 alie succrescāt velut capita hydre.
 qz vno ablato tria succrescebāt. nec
 fuerit mod'. i. tmin' dubitationū ni
 si q̄s eas coerceat viuacissimo igne
 .i. ardenti inuestigatione mētis. In
 hac eni materia q̄ri solet de puiden
 tie simplicitate. de serie fati. de re
 pentinis casibus. de p̄destinatōe di
 uina. de librate arbitriū que oia q̄nti
 oneris. i. difficultatis sunt ad detmi
 nādū tū ipse p̄pendis No q sapi

Libri quarti de consolatione philosophie

corporum celestium secundum quae inferiora necessitantur et stringuntur ad immobiles effectus. et sic beatus Gregorius in homelia epiphaniae improbat fatum dicens Absit a fidelium cordibus ut fatum aliquid esse dicamus supple necessitans inferiora. quia sic omnia venirent ex necessitate. Alio modo accipit fatum per dispositionem reum secundum quae res dependent ex divina voluntate et parte. et sic fatum procedit aliquid esse. Est ergo providentia divina ordinatio sive dispositio exterioris in mente divina qua cuncta inferiora sunt pulsata secundum statum suae naturae. fatum autem est dispositio divina exterioris in rebus mobilibus quae singula suis annexantur ordinibus ut magis patebit.

Uic ponit dicitur inter providentiam et fatum assignando diffinitiones utriusque. 2o ostendit quod unum eorum dependet ex altero. ibi dicitur Quae sunt diversa. Primum dicitur Quae duo. scilicet fatum et providentia divina liquebit. id est patebit esse diversa si quis mente conspexerit. id est consideraverit utriusque vim. id est naturam et essentiam. et diffinitiones providentiae dicitur Providentia est ipsa divina ratio quae est in summo principio omnium rerum constituta. quae scilicet ratio cuncta disponit.

Tunc diffinitio fatum dicitur fatum est dispositio inherens rebus mobilibus. id est temporibus per quae dispositionem providentia necessest quaeque suis ordinibus. Tunc declarat illas diffinitiones ex proprietatibus utriusque. intendens quod providentia procedit omnia scilicet manifestum est quod omnia nusquam sunt nisi in mente divina. ergo omnia quod providentia sit ratio exterioris in mente divina. ad fatum vero spectat ut ea quae fato subduntur: distribuantur per tempora et loca. ita quod ordo fatalis quandam successione temporalem importet. talis autem successio non est nisi in ipsis rebus mobilibus quae omnia quod fatum sit in rebus mobilibus. Unde dicitur in littera Providentia namque cuncta procedit pariter quaeque diversa et infinita. fatum vero dividit singula distributa in motu. locis. formis. temporibus ita. scilicet ut haec temporalis explicatio quae ad fatum pertinet adunata in per spectu divine mentis sit providentia. Eadem vero adunatio divisa et explicata temporibus quae successione importat vocatur fatum. Non quod prius dixit quod dispositio rerum faciendarum: ut est in intellectu divino dicitur providentia. ut autem refertur ad res mobiles dicitur fatum. Posset alicui videri quod fatum et providentia significarent eadem rem sed diversa rationibus. id est philosophia habet excludens ostendit ea realiter distingui ponens diffinitionem utriusque. Non quod cognitio dei habet se ad res sicut cognitio artificis ad artificiatum. sicut ergo omnia artificiatum subduntur ordini rationis artificialis. sic necesse est omnia res subduntur ordini divine providentiae. propter quod omnia quod providentia est divina ratio quae cuncta disponit. Non quod dispositio quae ponitur in diffinitione fati accipitur per ordinem. et dicitur ille ordo inherens rebus mobilibus. ad dicitur ordo quae est in ipsa ratione divina quae ipsa vocatur providentia secundum quod ordinem per dicitur divina annexat quaeque suis ordinibus. scilicet ut illa eveniant illo tempore. et alia alio tempore. haec prius. illa posterius.

Uic ostendit quod si fatum et providentia differant tamen unum dependet ex altero. d. Quae sunt diversa. tamen alter dependet ab altero. scilicet fatum dependet ex providentia. nam ordo fatalis procedit ex simplicitate providentiae sic declarat in littera d. Sic enim artifex puta edificator formam faciente rei sicut domus mente percipiens. id est percipiens movet. id est producit effectum operis. et quod simpliciter et partem per spererat mente. scilicet formam domus cum suis partibus. simul ducit per temporales ordines supple ad effectum primo fundamentum. postea parietes. ultio tectum.

Ita de providentia sua singulariter. id est simpliciter et stabiliter disponit omnia facienda. sicut fato. id est per fatum ea quae dispositio sunt temporaliter administrat. Non quod providentia divina habet esse in prima causa. fatum vero in rebus casualis. Itaque providentia divina habet motum unicum quod est in uno simplici. scilicet in mente divina. fatum autem habet motum pluralitatis quod est in pluribus casualis. Itaque fatum dependet a providentia sicut effectus a sua causa. sicut non e converso. Sic ei forma rei artificialis dependet a forma persistere in mente artificis. et non e converso. sic fatum dependet a providentia divina non autem e converso.

Que diversa est facile liquet: si quis utriusque vim mente conspexerit. Nam providentia est ipsa illa divina ratio in summo omnium principio constituta/que cuncta disponit. Fatum vero inherens rebus mobilibus dispositio. per quae providentia suis quoque necessest ordinibus. Providentia namque cuncta pariter quaeque diversa: quaeque infinita/procedit. Fatum vero singula digerit in motu/locis: formis: ac temporibus distributa. ut haec temporalis ordinis explicatio: in divine mentis adunata conspectu/providentia sit. Eadem vero adunatio digesta atque explicata temporibus: fatum vocetur

Que licet diversa sint: alter tamen pendet ex altero, Ordo namque fatalis/ex providentiae simplicitate procedit. Sicut enim artifex faciente rei formam mente percipiens: movet operis effectum. et quod simpliciter presentarieque prospexerat. per temporales ordines ducit: ita de providentia quod singulariter stabiliterque facienda disponit. Fato vero haec ipsa quae disposuit multipliciter ac temporaliter administrat.

Converso.

Libri quarti de consolatione philosophie

Do. i. ceterorum orbium est locorum circa que versantur. Sic mediolus in rota adheret axi. et sic cardo quodam circa quem voluntur cantus radii. **Extimus** vero. i. ultimus orbis exterior rotatus. i. motus maiori ambitu. ratio explicat amplioribus spacibus quanto discedit a media individuitate puncti. i. centri. Si quod non illi medio se conueniat. illud colligitur in simplicitate. i. immutabilitate axis. et cessat diffundi et diffundit per magnam spacium. **Siliter** illud quod longius a prima mente discedit sic creature corruptibiles maioribus nexibus fati implicantur. et tanto magis aliquid est liberum a fato quanto vicinius petit. i. accedit illi cardine rexi. s. deuz. quod si firmitati supne mentis adhererit. supergreditur necessitatem fati.

Non quanto magis entia sunt propinqua primo causato minus sunt mutabilia. quod declarat philosophia exemplo diuersorum circulorum ab eodem centro ductorum in quibus circulus remotior a centro est maior et velocius mouetur quia maius spacium pertransit in equali tempore. **Qui** autem est vicinior centro minor est et tardius mouetur minus spacium pertransiendo. circuli vero medij/medio modo se habent. et est optima proportio centri circuli ad creatorem. **Sic** enim centrum est indiuisibile et ab ipso possent plures circuli procedere. **Ita** creator vnus et indiuisibilis existens infinita creatur gubernat.

Dic philosophia concludit habitudinem fati ad prouidentiam diuinam per quedam similia et diuina. **Series** fati ita est. i. ita se habet ad stabilitatem simplicem diuine prouidentie sicut est ratio cinario se habet ad intellectum. **Ubi** sciendum quod illud quod intellectus simpliciter dicitur intelligit ratiocinatio per modum discursus et successiue apprehendit. **Etiam** fatum se habet ad prouidentiam sic illud quod gignit se habet ad illud quod est. **Ubi** sciendum quod illud quod gignit est in quadam permanetia. **Etiam** se habet fatum ad prouidentiam sic tempus ad eternitatem. **Ubi** sciendum quod in tempore est successio prout tempus presentis prout futuri. eternitas autem est sine successione. tota simul existens. **Item** fatum se habet ad prouidentiam sic circulus ad medium punctum. **Ubi** sciendum quod circulus distendit et per partes diuiditur mobilis existens. punctum autem est immobile et indiuisibile quia ex primo **Euclidis** punctum est cuius pars non est.

Dic philosophia ostendit que sunt illa que fato disponuntur. **concludit** quod illa que intellectui prouidentie videntur. in diuina gubernatione sunt rationabiliter ordinata. **ibi** duo fit. **Primo** dicitur **Ea** series fati de qua dictum est mouet celum et sidera. et perat elementa in se inuicem ne tollerent se corrumpant. et transformant ipsa alterna commutatio. ita quod ex aqua fiat aer et conuerso. eadem series fati renouat omnia nascentia et occidentia. i. moxientia per similes progressus fetuum que ad animalia. et seminum que ad vegetabilia. et fatum etiam restringit indissolubili coniunctione causarum. actus. i. operationes et fortunas hominum. que omnes res cum proficiantur. i. procedant ab exordijs diuine prouidentie necesse est eas esse immutabiles. **Ita** enim res optime geruntur. i. reguntur si simplicitas manens in diuina mente promat. i. explicet indeclinabilem. i. immutabilem ordinem causarum. **Dic** autem ordo diuine prouidentie coerceat propria immutabilitate res mutabiles. et alioquin temere. i. casualiter fluituras. **Non** quod fatum considerat dupliciter. vno modo videtur in causis sedis que ordo et dispositio dei fatum. et sic fatum est mobile et res facte subiacetes sunt mobiles. **Alio** modo considerat fatum secundum quod dependet a prouidentia diuina que omnino immobilis est. et sic fatum sortitur immobilitatem. et sic etiam res fatales videtur sic. secundum substantiam sunt immobiles. **Non** quod si aliquis posset declinare ab ordine prouidentie tunc prouidentia diuina deficit a suo effectu. et hoc redudaret in impotentiam regentis. **Est** dicitur. si omnia subiacent prouidentie diuine. sed omnia eueniunt ex necessitate. **Dicendum** quod non

ne mentis heredit firmitati: motu carens. fati quoque supergreditur necessitatem

Igitur vti est ad intellectum ratiocinatio. ad id quod est: id quod gignitur: ad eternitatem tempus. ad punctum medium circulus. ita est fati series mobilis: ad prouidentie stabilem simplicitatem.

Etiam fatum se habet ad prouidentiam sic illud quod gignit se habet ad illud quod est. **Ubi** sciendum quod illud quod gignit est in quadam permanetia. **Etiam** se habet fatum ad prouidentiam sic tempus ad eternitatem. **Ubi** sciendum quod in tempore est successio prout tempus presentis prout futuri. eternitas autem est sine successione. tota simul existens. **Item** fatum se habet ad prouidentiam sic circulus ad medium punctum. **Ubi** sciendum quod circulus distendit et per partes diuiditur mobilis existens. punctum autem est immobile et indiuisibile quia ex primo **Euclidis** punctum est cuius pars non est.

Ea series celum ac sidera mouet. elementa in se inuicem temperat/et alterna commutatione transformant. **Eadem** nascentia occidentiaque omnia per similes fetuum seminum que renouat progressus. **Hec** actus etiam fortunasque hominum in dissolubili causarum coniunctione constringit. que cum ab immobilis prouidentie proficiantur exordijs: ipsas quoque immutabiles esse necesse est. **Ita** enim res optime reguntur/si manens in diuina mente simplicitas: indeclinabilem causarum ordinem promat. **Dic** vero ordo res mutabiles et alioquin temere fluituras propria immutabilitate/coerceat

Dic philosophia ostendit que sunt illa que fato disponuntur. concludit quod illa que intellectui prouidentie videntur. in diuina gubernatione sunt rationabiliter ordinata. ibi duo fit. Primo dicitur Ea series fati de qua dictum est mouet celum et sidera. et perat elementa in se inuicem ne tollerent se corrumpant. et transformant ipsa alterna commutatio. ita quod ex aqua fiat aer et conuerso. eadem series fati renouat omnia nascentia et occidentia. i. moxientia per similes progressus fetuum que ad animalia. et seminum que ad vegetabilia. et fatum etiam restringit indissolubili coniunctione causarum. actus. i. operationes et fortunas hominum. que omnes res cum proficiantur. i. procedant ab exordijs diuine prouidentie necesse est eas esse immutabiles. Ita enim res optime geruntur. i. reguntur si simplicitas manens in diuina mente promat. i. explicet indeclinabilem. i. immutabilem ordinem causarum. Dic autem ordo diuine prouidentie coerceat propria immutabilitate res mutabiles. et alioquin temere. i. casualiter fluituras. Non quod fatum considerat dupliciter. vno modo videtur in causis sedis que ordo et dispositio dei fatum. et sic fatum est mobile et res facte subiacetes sunt mobiles. Alio modo considerat fatum secundum quod dependet a prouidentia diuina que omnino immobilis est. et sic fatum sortitur immobilitatem. et sic etiam res fatales videtur sic. secundum substantiam sunt immobiles. Non quod si aliquis posset declinare ab ordine prouidentie tunc prouidentia diuina deficit a suo effectu. et hoc redudaret in impotentiam regentis. Est dicitur. si omnia subiacent prouidentie diuine. sed omnia eueniunt ex necessitate. Dicendum quod non

Prosa sexta

quod deus prouidet res sicut sunt future, quedam prouidet necessario euenire, et quedam contingenter, **Quo fit ut taces nobis hunc ordinem nime considerare** ualētibus: p̄fusa oīa p̄urbataq; uideant, nihilominus tū suus modus ad bonū dirigēs cūcta disponat. **Ni**hil ē enī qd̄ mali causa ne ab ip̄is q̄dem improbis fiat. **Quos** (ut uerissime demonstratū est) bonū querētes prauus error auertit, ne duz ordo de summi boni

cardine p̄ficiscēs a suo quoq; deflectat exordio. **hil** enī est qd̄ cā mali fiat, nec etiā ab ip̄is improbis q̄s bonū querētes, prauus error auertit ut prius demōstratū est neduz, i. multo minus ordo fatalis p̄ficiscens de cardine summi boni, i. ab ip̄o deo deflectit a suo exordio, i. a deo qui est finis et principium oīm cā mali, cuius oppositū p̄z, multi enī mali se ip̄os interimūt. **Dicendū** q̄ nlls operat respiciēs ad malū qz oīa bonū appetūt. **Si** at̄ q̄s malū operat: hoc p̄tingit sub phantasia boni. Nam aliq̄s in magna anxietate ex̄ns estimat esse bonū / fugē anxietatē, et nihil aliud ip̄se p̄siderans sequit̄ hāc estimationē se ip̄m interficiens, et talis prius se bono ducit

Que hō inq̄es potest ylla iniq̄or eē p̄fusio: q̄ ut bonis / tum aduersa / tum pros̄pa malis etiā tum optata, tum odiosa p̄tingāt? **Num** igit̄ ea mētis integritate hoīes degūt, ut q̄s probos im̄p̄os uē cēsuerūt, eos quoq; uti existimāt eē necesse sit? **Atq;** i hoc hoīm iudicia depugnāt, ut q̄s aliq̄ p̄mio, aliq̄ supplicio dignos arbitrant, **Sz** cedamus ut aliq̄s possit bonos malos q; discernē. **Nū** igit̄ poterit intueri illam intimā temperiem uelut in corporibus dici solet animoz?

odiosa, cū sp̄ malis deberēt odiosa euenire. **Dic** phia. Nunq̄d hoīes degūt, i. uiuūt ea integrate, i. integro iudicio mētis ut necesse sit eos esse probos uel im̄p̄obos quos ip̄si censuerūt, i. iudicauerūt esse tales? **Atq;** p̄ certo in hoc depugnāt, i. p̄trariant iudicia hoīm, ut quos aliq̄ p̄mio aliq̄ arbitrent dignos supplicio. **Sed** cedamus ut aliq̄s possit discernē bonos et malos, nunq̄d ip̄se poterit intueri illā intimā temperiē, i. interiorē p̄ditionē et q̄litate aīoz ueluti solet dici i cor̄poribus, q. d. ego loqr̄ de animis fm̄ q̄ hoīes p̄sueuerūt loqr̄ de corporibus. **Nō** q̄ p̄t̄ defectuoz sum iudiciū hoīm p̄tingit q̄ iudicāt eos esse bonos q̄ mali sūt, et eōuerso. **Si** ḡ iudicāt malos eē bonos, et si illis eueniāt mala, putāt bonis euenire mala, et si bonis q̄s iudicāt malos eueniāt bona, putāt malis euenire bona. **Et** iō etiā sepe putāt bonos deprimi cū mali deprimunt: iudicant̄ res malos esse bonos, et putant malos extolli cum boni extollunt̄, qz iudicāt bonos esse malos.

Nō enī dissile ē / miraculū / nesciēti cur sanis corpib⁹ his qd̄ dulcia, illis hō amara p̄ueniāt. **Cur** egri etiā qd̄ lenib⁹, qd̄ hō acrib⁹ adiuuant. **At** h̄ medic⁹ q̄ sanitatis ip̄ius atq; egritudis modū tp̄amētūq; dinoscit nime mirat̄. **Quid** hō aliud aīoz salus uideēt eē q̄ p̄bitas? **Quid** egritudo q̄ uicia? **Quis** at̄ ali⁹ uel

et de hoc uidebit̄ magis in 1° hui⁹

Dic phia ont̄ q̄ ea que apparent in rebus p̄fusa: in diuina gubernatione sūt ordiata, d. **Quo** fit, i. ex hoc q̄ diuina p̄uidencia inenitabile ordinē rebus p̄stituit, sequit̄ ut et si nob̄ nime ualētibus p̄siderare hūc ordinē rez; uideant̄ nobis oīa p̄fusa et p̄urbata, nihilominus tū modus suus, i. ordo p̄rius diuine p̄uidencie disponit cūcta, dirigens ea ad bonū, ni

Nō q̄ dicit malos nihil facē nlls operat respiciēs ad phantasia boni, qz pro tūc putat bonū eē effugē anxietatē p̄uatonē uite

Dic phia soluit q̄nēm q̄re bona malis, et mala bonis p̄tingāt, et p̄mo ont̄ hoc in generali, 2° magis in speciali ibi. **Sed** si aliq̄s, **Primo** assignat cām p̄diati accidentis: ex defectuoso iudicio hoīm, 2° ex p̄rio iudicio dei et hoīm, ibi. **Nam** ut pauca, p̄mo facit qd̄ dicit̄ est, 2° declarat se p̄ sile ibi. **Nō** ei dissile, **P̄rio** dicit̄ boeci tu inq̄es que pōt esse ylla iniq̄oz p̄fusio q̄ ut bonis aliq̄ p̄spera / aliq̄ aduersa eueniāt, cū sp̄ boīs deberēt p̄spera euenire, et malis p̄trariū aliq̄ p̄tingāt optata, aliq̄

Dic phia declarat se p̄ sile, d. **I**stud miraculū nō est dissile, imo ual de sile ad p̄positum. **Nesciēti** alicui cur sanis corpibus his p̄ueniāt dulcia: his amara, etiā nesciēti cur q̄dam egri adiuuant lenibus, qd̄ acerbis, lz hoc uideat̄ mirū nesciēti tū medicus de hoc nō mirat̄ q̄ cognoscit modū et tp̄amentū sanitatis et egritudis. **Sic** sicut lz hō ignoret

Prosa sexta

Abhuc pmanēs i simplicitate tua bñdic deo z morere. **P**arcit itaq; illi sapiēs dispēsatio. i. pui dētia dei quē aduersitas possz facē deteriorē ne patiat eū laborare aduersitate cui nō pueniat.

Nō q; qdā bōi sūt ita imbecillis ai q; ex modica tentatiōe aduersitatis mutarent. qd videns de^o pait ipis ne eos aduersitate dicit. vñ **A**pl's. Fidel' x^o q; n̄ patit vos tētari vñ id qd pot est.

Est alius cūctis virtutibus absolut^o sanctusq; ac deo primus. hūc ptingi qbuslibet aduersis nefas prouidētia iudicat. adeo vt ne corporeis qdē morbis agitari sinat. **N**am vt quidam me quoq; excellentior ait **V**iri sancti corpus edificauerūt virtutes.

cuiusdā p̄hi. dicēs. **N**ā vt ait qdā p̄hs excellentior me. cuius autētem ponit i greco q; tāti sonat in leio. **C**orp^o viri sacri edificauerūt virtutes supple p̄seruādo ipm ab aduersis. **N**ō q; scdā cā qre aliqbus n̄ adueniūt aduersa ē excellēs scitas ipoz. sic ei de^o excellent' malos n̄ tm̄ punit i futuro s; etiā i p̄nti. sic aliq; excellent' bonos n̄ tm̄ p̄miat i futuro s; etiā i p̄nti ab aduersitate custo/ dit. **N**ō qre p̄hia dicat **Q**uidā excellentior me dixit. cuz nullus sit excellentior p̄hia. **D**icendū q; littera sic debz exponi. **N**ā quidā p̄hs excellentior alijs p̄his me. i. per me p̄hiā dixit. viri sancti corpus edificauerūt zc

Fit at̄ sepe vti bonis summa rez regēda deferaf. vt exuberās retidat improbitas. **A**lijs mixta quedā p̄aioz q̄litate distribuit. **Q**uosdā remordet ne lōga felicitate luxuriēt. **A**lios duris agitari. vt virtutes animi patie vsu atz exercitatōe p̄firmēt. **A**lij pl^o eq̄ metunt qd ferre p̄nt. **A**lij plus eq̄ despiciūt qd ferre nō p̄nt. **H**os i expimētū sui tristib^o ducit. **N**ō nllā venerandū seclī nomē glōse p̄cio mortis emerūt. **Q**uidā supplicijs iexpugnabiles: exēplū ceteris p̄tulerūt. in/ uictā malis eē virtutē. **Q**ue q̄recte atz disposite z ex eoz bono qbus accedē vident: fiant. nllā dubitatio ē

ut qd bñ ferre p̄nt. sic **T**homas formidauit igressū Indīe. d. **D**ñe mitte me q; vis p̄ret ad indos **A**lij pl^o eq̄ despiciūt qd ferre n̄ p̄nt. qz q̄i p̄sumēdo despiciūt tentationes q̄s tm̄ ferre non p̄nt. vt **P**etr^o q; dixit **E**ssi oportuerit me mori tecū nō te negabo. q; ad tentatiōez z accusatiōez acille ch̄im negauit **H**os vtrōsq; de^o ducit. i. tētat' istib^o. i. aduersitatib^o i expimētū sui. i. i rccognitōez sui vt sciāt qd possint z qd n̄ possint. z nōnulli. i. aliq; emerūt p̄cio mortis venerādū nomē seclī sic martyres. **Q**uidā iexpugnabiles supplicijs p̄tulerūt ceteris exēplū: virtutē eē inuictā a malis q; oia q̄recte disposite fiāt ex eoz bono qbus accedē vident nllā ē dubitatio. **N**ō q; qdā pl^o timēt q; timē deberēt aliquā aduersitatē. de qbus dī i p̄s^o **T**repidauerūt tiorē vbi n̄ erat tior. **T**a lib^o deus immittit aduersitates qbus resistāt vt p̄scant se grā dei posse resistē ei qd timebant. **A**lij at̄ p̄sumētes de p̄p̄ijs virib^o despiciūt tentatiōes q̄si potentes resistē eis. illis deus tenta/ tiones immittit z p̄mittit eos succūbere vt p̄gnoscant q̄s fragil' sit hūana natura sine dīna grā.

Nam illud quoq; q; improbis nūc tristia/ nūc optata pueniunt/ ex eisdem ducit' causis: ac de tristib^o qdem nemo mirat' q; eos male meritos oēs existimat. **Q**uorū quidem supplicio tum ceteros ab sceleribus deter/ rent. tum ipsos quibus inuehunt: emendant.

Dic assignat aliā cāz qre qbus/ dā bōis n̄ adueniāt mala. d. **E**st ali/ us hō absolut^o. i. p̄fēd^o cūctis virtutibus z sanā z p̄xim^o deo hūc ho/ minē p̄tigi. i. tāgi aliqbus aduersis puidētia dīna iudicat nefas axo. i. i tāti vt nec sinat ipz agitari mor/ bis corporeis. quod p̄firmat auctē

Dic oñt qre bonis sepe p̄tingāt bō. d. **F**it at̄. i. p̄tigit sepe vt summa rez regēda. i. p̄ncipat^o regendi res deferaf. i. p̄cedat p̄bis n̄ tm̄ p̄t v/ tilitatē bonoz hoīm s; vt improbi/ tas exuberās. i. abūdās maloz re/ tūdat. i. p̄p̄scat vel rep̄maf. **T**unc affigit eām qre bōis aliqñ p̄tigit mala. d. **A**lys. i. bōis de^o distribuit qdā mixta. i. nūc bō nūc mala p̄ q/ litate aīoz. qsdā ei bonos deus re/ mordet aduersitatib^o ne luxuriēt. i. supbiāt lōga felicitate. i. p̄p̄eritate **A**lios bonos patit' agitari. i. vexa/ ri duris. i. aduersitatib^o vt virtutes ai ipoz p̄firmet vsu z exercitacione patie. vt p̄z i Job. **A**lij pl^o eq̄ metu/

Dic affigit cās qre mal' qñq; bō qñq; mala p̄tingant. **E**t p^o oñt qre mal' p̄tigit mala. 2° qre bō ibi. **L**e/ ta vñ. **P**rio dīc. **E**x eisdē cāis ducit'. i. p̄bat q; improb' nūc pueniunt tristia. nūc optata. s; de tristibus q; mal' eueniūt nemo mirat' qz oēs existit/

Libri quarti de consolatione philosophie

ināt eos. s. malos eē meritos. i. dignos malo quoz maloz supplicia ceteros deterret. i. terrore retrahunt a sceleribus. z ipos malos emendat qbus inuehunt supplicia. **Nō** q phia innuit trea cas qre malis eueniūt mala. **Prīa** ē qz oēs hoies estimāt eos dignos malo. **Scda** qz p supplicia maloz alij a malo retrahunt. **Tertia** cā qz mali supplicijs emendant.

Hic assignat cas qre malis bona eueniāt. z soluit tacitaz obiectionē ibi. **Nāz** vt probis. **Prīo** dicit. **Leta** hō. i. pspira q malis eueniūt/loquūt tur. i. indicāt bonis magnū argumētū qd iudicare debēt de hōi felicitate quā sepe cernūt famlari improbis. hnt eni probi ex h certissimū argumētū q illa nō est vera felicitas q malis aduenit sed falsa deceptio. **Tūc** assignat pma cām qre de malis pcedit bonaz pspira. q qdē mali p pspira pseruant a peioribz sceleribus ne fiāt fures vl raptozes. z dicit **In** q re q malis eueniunt pspa illud credo dispēdari. i. dispēsarōne ordinari q forsitan natura alicuius mali ē tā pceptus ad malū z impoztuna. vt inopia rei familiaris. i. pauptas possit eū exacerbare. i. puocare ad scelera. s. ad furtū vel ad rapinam. cuius morbo diuina puidētia medef remedio collate pecunie. **Tūc** assignat scdam cāz ta lem q iō malis eueniūt pspira. vt pspirate emendēt vitā. q timētes ne ppter maliciā amittāt pspirate. **Un** dicit. hic. i. aliqs malus spectās. i. plderās psciam suā fedatā probis. i. maculatā vicijs. et ipse pparans se cū fortuna. i. pspirate sua/ forsitan ptimefcit. vt cuius rei. s. pspiritatis iocūdus est ei vsus. illius fiat tristis amissio. et dū metuit amittē fortunā derelinqt neqciā. **Tūc** ponit tētiā cām. d. **Alijs** malis aduenit pspiritas vt incidāt maiorē miferiam aduersitatis qz sic didū fuit z li. pfa qrtā **In** oī aduersitate fortune infelicissimū genus infortunij ē fuisse feliciem. vñ dicit in lra q felicitas indigne aucta. **Alia** lra hz acta. i. inducta alios malos pcepit in meritā cladem. i. miferiā. **Et** addit q qbusdā malis pmissum ē. i. pcessum ius puniendi. i. pās vt sint bonis cā exercitij in stutibus z patientia. et malis sint cā supplicij. **Nō** q felicitas qsdam pcepit in cladē aduersitatis. **Un** **Samaritan**. **Promouet** iniustos fortuna volubiles. vt quos scandē pcepites fecit. ad ima rotet **Nā** grauiore ruit turris tumefacta ruina. **Et** grauis pulsat alta cypressus humū **Et** nō q boni p aduersitates in stutibus z patientia exercent. **Un** idem paup **Henric**. **Aspera** ferre decet maturāt aspera mentē **Et** bñ matura plenius vua sapit **Per** nimios estus gelidas transit ad vndas. **Sic** qz p oppositū dulcia querit homo.

Hic soluit qndā obiectionez. scdo infert qndā pclusionēz ibi. **Ex** q sepe **Prīo** dicit **Aliqs** dicēt. dixisti q malis ē pcessus ius puniēdi vt sint causa supplicij alijs mal. hoc nō videt verū quia malus nō punit malum cū sint similes. h soluit phia. d. **Sic** probis z improbis nullū est fedus. i. pcordia qz semp iuicē pziāt **Ita** ipi improbi nequeūt int se cōuenire. **Quid** ni. i. qre nō eēt ita. cū quiqz. i. qlibet mali dissentiat a semetipis. vicijs discerpētibus. i. distrahētibus pscientiā ipoz z sepe mali faciāt q cū gesserint. i. fecerit decernāt. i. iudicēt nō fuisse gerēda. i. faciēda **Nō** q in ratū aliqs ē bonus inquantū seruat ordinē in vltimum finem qui finis est summū bonum. z quia illum finem z ordinem omēs boni seruant. ideo omēs boni in eo q boni sunt/ inuicē pcordāt. mali at qz hunc finē non obseruāt z a semetipis discordant mutuo sibi pcordare non possunt.

Hic infert qndā pclusionē. d. **Ex** q mali puniūt malos ex h diuina pu

Leta hō magnū bōis argumētū loquunt. **Quid** de hōi felicitate debeāt iudicare quā famulari sepe improbis cernāt. **In** q re illd etiā dispensari credo. qz ē forsitan alicui tam pceptus atqz impoztūa natura. vt eū in scelera. poti⁹ exacerbare possit rei familiaris inopia. h⁹ morbo: puidētia collate pecunie remedio medef. **Hic** fedatā pbris pscientiā spectās. z se cū fortuna sua pparās: forsitan ptimefcit. ne cui⁹ ei iocūd⁹ vsus est: sit tristis amissio. **Putabit** igif mores: ac dū fortunā metuit amittē/ neqciā derelinqt. **Alios** in cladem meritā pcepitauit indigne acta felicitas. **Quibusdam** permissum puniendi ius: vt exercitij bonis/ et malis esset causa supplicij.

Nā vt probis atqz improbis nullū fedus est/ ita ipi inter se improbi nequeūt puenire. **Quid** ni? cū a semet ipis discerpētibus pscientiā vicijs qsqz dissentiat faciāt qz sepe q cū gesserint non fuisse gerēda decernāt **Sic** probis z improbis nullū est fedus. i. pcordia qz semp iuicē pziāt **Ita** ipi improbi nequeūt int se cōuenire. **Quid** ni. i. qre nō eēt ita. cū quiqz. i. qlibet mali dissentiat a semetipis. vicijs discerpētibus. i. distrahētibus pscientiā ipoz z sepe mali faciāt q cū gesserint. i. fecerit decernāt. i. iudicēt nō fuisse gerēda. i. faciēda **Nō** q in ratū aliqs ē bonus inquantū seruat ordinē in vltimum finem qui finis est summū bonum. z quia illum finem z ordinem omēs boni seruant. ideo omēs boni in eo q boni sunt/ inuicē pcordāt. mali at qz hunc finē non obseruāt z a semetipis discordant mutuo sibi pcordare non possunt.

Ex quo sepe summa illa puidētia ptulit insigne m

Prosa sexta

raciū. vt malos mali: bonos facerēt. **Nā** dū iniqua sibi a pessimis q̄daz perpeti vident. noxiōz odio flagrātes. ad virtutis frugem rediere. duz se eis dissiles student esse quos oderāt. **Sola** est enī diuinavis. cui mala quoq; bona sint. cū eis p̄petenter vtendo: alicuius boni elicit effectū. **O**do enī q̄dā cuncta p̄plectit. vt q̄d ab assignata ordinis rōne discesserit. hoc licet i aliū tamen ordinē relabāt. ne quid in regno prouidētie liceat temeritati. **Fortissimus** in mundo deus oīa regit ad bonū atq; gubernat.

relabāt in aliū ordine. s. boni. ne in regno puidētie dei liceat q̄d. i. aliq̄d temeritati. i. inordinati/oni. et ponit auctoritatē in greco q̄ tantū sonat. fortissim⁹ in mūdo deus oīa regit. **Nō** duz q̄ bonū pueniēs ex malicia improboz nō ē imputandū ipis improbis s̄ tm̄ diuine x̄tuti q̄ nouit ex malis efficē bona. **Et** lz deus malū dirigat ad bonū sua intentiōe et potestate. nō tñ hō iō est ex culpā q̄ illd malū agit mala intentiōe. **Nō** q̄ ali⁹ ē ordo natural. ali⁹ ordo a deo p̄uisus. **O**rdo naturalis ē vt deūz primū diligam⁹. **O**rdo p̄uisus ē tp̄alis rex dispositio q̄ fatū vocat. et lz ordi nē naturalē sepe dimittimus aliq̄d plus deo diligēdo. et primū odiēdo. tñ ordinē p̄uisum a deo nunq; effugimus. qz nunq; aliter puenit q̄s deus prouidet. et si aliquid recedit ab ordine natura li relabāt in aliū. vt si aliq̄d est malū quo ad mīam. ipm est bonum in compatione ad iustitiā. ita q̄ in regno diuine puidētie nihil relinquit temeritati.

Nēq; enim fas est homini cunctas diuine opere machinas vel ingenio comprehendere/ vel explicare sermone. **Hoc** tm̄ perspexisse sufficiat q̄ naturarū oīm proditor/ deus/ idem ad bonū dirigens cuncta disponit. **Duz** q; ea que protulit in sui similitudinē retinē festinat: malū omne de reipublice sue terminis per fatalis seriem necessitatis eliminat. **Quo** fit vt q̄ in terris abūdare credunt: si disponētē puidētiā spectes: nihil vsquā mali esse ppendas. **Sz** video te iandudū et pondere questionis oneratū. et rōnis p̄lixitate fatigatū. aliquā carminis expectare dulcedinem. **Accipe** igit haustū q̄ refectus: firmior in vltiora p̄tendas.

stū dulcedis merice. q̄ refectus. i. recreatus firmior p̄cedas i vltiora. **Nō** q̄ dicit malū nunq; esse in p̄patione ad diuinā puidētiā. qz malū non est aliq̄ natura nec aliq̄ res. oīs enī natura et res appetit suā p̄fectionē. **Cū** aut appetibile hēat rōnez boni si malū esset natura et res appetēs p̄fectionē malū esset bonū. **Nō** q̄ nullū ē malū simplr et tōlit in mūdo q̄n in p̄patione ad diuinā puidētiā hēat rōnez boni. vñ expedit multos defect⁹ p̄tingē i vniuerso ne multa bō tollant. **Si** enī nō corrūpet aer/ ignis nō p̄seruaret. nec vita leonis p̄seruaret nisi occideret agnus vel asinus. neq; laudaret iusticia nec patientia si nō esset iniquitas. **Et** q̄ p̄z q̄ multa i p̄patione ad nos sūt mala q̄ in p̄patione ad diuinā puidētiā oīa disponētē fm̄ q̄ melius p̄petūt vniuerso/ bō st.

Metrū mixtū scz adoniū archilochiū tetrametrū. dactylicū

dentia ptulit insigne miraculū. s. vt mali facerēt malos bonos. quod declarat. **Nā** dum q̄dam mali vident perpeti iniq; a pessimis: ipi flagrant. i. ardētes odio noxiōz. i. dānoz suoz rediere ad frugem virtutis. i. ad vtilitatem dū tales stupēt se eē dissiles illis mal' q̄s oderāt. **Et** ad/ dit q̄ sola diuina vis t̄lis ē cui mala sint bona. i. cedūt in bonuz sic cū malus facit malū bonuz. **Uñ** s̄dit. **Cū** deus vtēdo p̄petent magis elicit effectū alicui⁹ boni. **O**rdo enī fatalis cuncta p̄plectit vt q̄d discesserit ab assignata rōe ordinis. s. mali. q̄d. i. aliq̄d temeritati. i. inordinati/oni. et ponit auctoritatē in greco q̄ tantū sonat. fortissim⁹ in mūdo deus oīa regit. **Nō** duz q̄ bonū pueniēs ex malicia improboz nō ē imputandū ipis improbis s̄ tm̄ diuine x̄tuti q̄ nouit ex malis efficē bona. **Et** lz deus malū dirigat ad bonū sua intentiōe et potestate. nō tñ hō iō est ex culpā q̄ illd malū agit mala intentiōe. **Nō** q̄ ali⁹ ē ordo natural. ali⁹ ordo a deo p̄uisus. **O**rdo naturalis ē vt deūz primū diligam⁹. **O**rdo p̄uisus ē tp̄alis rex dispositio q̄ fatū vocat. et lz ordi nē naturalē sepe dimittimus aliq̄d plus deo diligēdo. et primū odiēdo. tñ ordinē p̄uisum a deo nunq; effugimus. qz nunq; aliter puenit q̄s deus prouidet. et si aliquid recedit ab ordine natura li relabāt in aliū. vt si aliq̄d est malū quo ad mīam. ipm est bonum in compatione ad iustitiā. ita q̄ in regno diuine puidētie nihil relinquit temeritati.

Hic p̄hia excusat se de ampliori indagatiōe causaz. d. **Nēq;** enī est fas homi vel ingenio p̄prehendere vlt sermone explicare cūctas machinas. i. cās vlt dispōnes diuini opis. hoc tm̄ sufficiat p̄spexisse q̄ deus p̄ditor. i. p̄ductor oīm naturaz disponit cuncta/ dirigens ad bonū. **Et** dū ea q̄ p̄durit festinat retinē in similitudinē sui. i. i bono ipē elimiet. i. excludat p̄ serie. i. ordinē fatalis nēcitatē oīm malū de t̄minis sue publice rei. i. m̄s di. **Quo** fit vt mala q̄ credunt abū dare in tris si spectes puidētiā disponētē nihil ppendas vsq; eē malū. **Tūc** iuitat boeciū ad p̄solonē metricā. d. **V**ideo te eē oneratū pondere q̄onīs que difficilis est et fatigatū p̄lixitate oīonīs expectare aliquam dulcedinez carminis. igit accipe haustū dulcedis merice. q̄ refectus. i. recreatus firmior p̄cedas i vltiora. **Nō** q̄ dicit malū nunq; esse in p̄patione ad diuinā puidētiā. qz malū non est aliq̄ natura nec aliq̄ res. oīs enī natura et res appetit suā p̄fectionē. **Cū** aut appetibile hēat rōnez boni si malū esset natura et res appetēs p̄fectionē malū esset bonū. **Nō** q̄ nullū ē malū simplr et tōlit in mūdo q̄n in p̄patione ad diuinā puidētiā hēat rōnez boni. vñ expedit multos defect⁹ p̄tingē i vniuerso ne multa bō tollant. **Si** enī nō corrūpet aer/ ignis nō p̄seruaret. nec vita leonis p̄seruaret nisi occideret agnus vel asinus. neq; laudaret iusticia nec patientia si nō esset iniquitas. **Et** q̄ p̄z q̄ multa i p̄patione ad nos sūt mala q̄ in p̄patione ad diuinā puidētiā oīa disponētē fm̄ q̄ melius p̄petūt vniuerso/ bō st.

Metrū mixtū scz adoniū archilochiū tetrametrū. dactylicū

Id est sextum metrum huius quarti quod est quodammodo adoniciu. Et quodammodo archilochium ab inuictore. et cetera. dactylicum a pede pendente. In quo metrum philosophia commendat diuinam prudentiam in dispositione rerum. et primo ex parte rerum que diuina dispositione regunt. et secundo ex parte dei regentis. ibi. se habet interea. Primum commendat diuinam prudentiam in regimine corporum celestium. et in regimine elementorum. et tertio in regimine temporum. ubi in regimine generabilium corruptionibilibus. scilicet ibi. Hec discordia. tertiana ibi. Dis de causis. quarta ibi. Hec temperies. Primum dicitur. Si tu solers. et sapienter uis pura mente cernere iura. et regimiam que mundus regit celsi tonantis. et ubi aspice culmina. et altitudines summi celi. Illic sidera seruant veterem pacem. et antiqua discordia quam eis diuina prudentia indidit iusto federe que sol percutit. et in motu rutilo igne. et calore non impedit gelidum arem. phebem. et lunc. nec uisa que fleat rapidos motus circa poli septentrionalis. nunquam tota occidit profundo. et mari occidente tali cupit tingere. et mergere flamas oceanum. et mari cernens cetera sidera mergi in mari. Et loquitur more vulgari credit et vulgus stellas que occidunt descendere in mare. Et uelut. et uenit per equos vicibus temporis nunciat seras umbras noctis. et eadem uenit exiens. lucifer reuehit diei almu. et claret. Sic alternus amor pueniens ex diuina prudentia reficit eternos cursus siderum sic. et per tale mutuum discordiam bellum discors exulat. et expellit ab oris astrigeris. et a regionibus celestibus que gerunt astra. Non quod deus magis tonat tonans a tempestate tonandi que ab alia tempestate. que maior et fortior per eam incutit metibus hominum que per aliam. ubi per tempestatem tonandi homines magis inducunt ad recogitandam diuinam potentiam. Non quod uisa hinc septem stellas circa poli septentrionalis mora nunquam occidit sed per nos apparet. et alie stelle nobis orientantur et occidunt. De uenere autem que de nocte sequitur solem et mane lucifer dicta percedit solem. uisum fuit in per li. metro secundo. Non quod hec dictio solers dicitur que solliciti in arte uel utilis secundum Aristotelem. et secundum Uiguntionem dicitur a solone quod est totum uel multum et ars tunc. que totum uel multum in arte

Sis uis celsi iura tonantis
Pura solers cernere mente
Aspice summi culmina celi
Illic iusto federe rerum
Veterem seruat sidera pacem
Non sol rutilo concitus igne
Gelidum phebem impedit axem
Nec que summo brice mundi
Fleat rapidos uisa meatus
Nunquam occidit lora profundo
Cetera cernens sidera mergi
Cupit oceano tingere flamas
Semp uicibus temporis equis
Uesper seras nunciat umbras
Reuehit que diem lucifer almu
Sic eternos reficit cursus
Alternus amor. sic astrigeris
Bellum discors exulat oris.
Hec discordia temperat equis
Elementa modis. ut pugnantia
Vicibus cedant humida siccis
Jungantque fide frigora flammis
Pendulus ignis surgat in altum
Terree graues pondere sidant.
Hisdem causis uere tepenti
Spirat florifer annus odores
Estas cererem seruida siccant
Remeat pomis gruis autumnus
Hyemem defluus irrigat imber
Hec temperies alit ac profert.
Quicquid vitam spirat in orbe
Eadem rapiens condit aufert
Obitu mergens orta supremo
Aristotelis dicitur Creator omnium sua sapientia preparauit speras et in quibus
bet spera stellas lucidas et omnes sic fuit domino obediens et

Hec discordia
Hec philosophia commendat regimine diuine prudentie in elementis. dicitur. Hec discordia pueniens ex diuina prudentia terpar elementa equis modis. ut humida est pugnancia. et sic cedant siccis. uicibus. et vice versa. ita que quicquid pualeat humida. que sicca. et que frigora. et elata frigida uigant fide. et discordia flammis. et calidis elementis ne unum tollit aliud corrupat. Et hec concordia facit ut pendulus ignis surgat in altum. et moueat sursurum et reuehit uideat. Tunc commendat regimine dei circa tempora. dicitur. Hic dicitur. et sibilus causis per diuinam prudentiam ordiatis annus florifer. et in quo abundant flores spirat odores ipso uere. et tunc ueris tepente. et incalescente. estas feruida siccant. et maturat cererem. et fruges Autumnus remeat. et reuertitur gruis. et onerosus pomis. imber defluxus irrigat hyemem. Tunc commendat regimen dei circa generabilia et corruptibilia. dicitur. Hec temperies. et tempora dispositione prudentie diuine aliter profert que quod in orbe spirat uita. et que cetera uiuit. et eadem reperies rapiens ea que fecit. et dicitur. et abscondit aufert. et ab esse mergens orta. et perducta supremo obitu. et uelultima morte. Non est concordia. sicut philosophus. Primum autem tunc nihil facit sine secundo antiqua. et celo. et prima generatione et corruptione elementorum omnium in mundo et temporum distinctionem operantur mediis corporibus celestibus. Item in libro de primis principibus Aristotelis dicitur. Creator omnium sua sapientia preparauit speras et in quibus

Marginal notes on the right side of the page, including 'Prosa' and other commentary.

Prosa septima

Sedet interea conditor altus
 Rerumq; regens flexit habenas
 Rex et dominus fons et origo
 Lex et sapiens arbiter equi
 Et que motu concitat ire
 Sistit retrahens ac vaga firmat
 Nam nisi rector reuocans itus
 Flexos iterum cogat in orbem
 Que nunc stabilis continet ordo
 Dissepta suo fonte fatiscant

Hic est cunctis communis amor.
 Repetuntq; boni sine teneri
 Quia non aliter durare queant.
 Nisi conuerso rursus amore
 Refluant cause que dedit esse.

Hic ostendit omnem fortunam esse bonam.

Iam ne igitur vides quod hec omnia que diximus consequantur? **B.** Quidnam inquam? **P.** omnem inquit bonam prorsus esse fortunam. **B.** Et quomodo inquam fieri potest? **P.** Attende inquit cum omnis fortuna vel iocunda vel aspera tunc remunerandi exercendi ve bonos tunc puniendi corrigendi ve improbos causa deferat. **D.** Dis bona quam vel iustam commutat esse vel vitalem. **B.** Nimis quidem inquam vera ratio est si quam paulo ante docuisti providentiam fatum ve

considerem firmis viribus mixta sententia. **P.** niendi vel corrigendi improbos pro quod omnis fortuna est bona quam vel constat esse iustam sicut illa que punit malos et premit bonos vel constat esse vitalem sicut que exercet bonos et corrigit malos. **D.** Dicit boetius. **N.** firmata firmis viribus et rationibus. **P.** Non ex quod secundum divinam providentiam bonis et malis nunc prospera nunc adversa eveniunt bonis propter remunerationem prospera et propter exercitationem in virtutibus adversa pro quod prospera fortuna remunerat et adversa exercitans est bona. **I.** Item cum prospera fortuna malos emendet ut videlicet sum est prius et adversa ipsos corrigit et iuste punit patet ipsam etiam esse bonam. **S.** Et si placet inter eas que inopinabile paulo ante posuisti numerem? **P.** Qui inquit **B.** Quia id hominum sermo

Hic immedat providentiam divinam ex parte dei regentis. **D.** Interea dum res sic gerunt altus conditor id est summus creator rex deus se det id est in se immutabilis manet regens omnia flexit id est moderat habenas rex id est frena exus rex pro sapientiam gubernationis dominus pro potentiam creationis fons omnis bonitatis et origo omnium et ipse a nullo lex omnia ligans et sapiens arbiter id est iudex equi id est equitatis omnibus retribuens secundum iustitiam que sicut deus omnia regens procedit id est ex citat entia ire id est procedit ad eam motu id est pro motu et sistit id est permanere facit ad ipsam in esse rethens omnia ad non esse et ipse firmat pro gratiam vaga id est instabilia pro natura. **N.** Nam nisi deus reuocans rector itus id est rectorum progressum que est ab esse ad non esse cogat id est reducat entia in flexos orbem id est in quasdam circulationes eam a suo fonte id est a suo principio quod est deus fatiscant id est deficient ant et ad nihilum deveniunt. **Hic** fons est cunctis amor cunctis entibus id est pro fine boni quod res aliter non queunt durare id est esse perpetuari nisi converso amore refluant id est redeant cause id est ad eam primam que dedit eis esse pro creationem. **N.** Non quod entia regunt a deo pro quadam circulatione sed quod quodammodo perpetuant in esse. **Verbi gratia** Deus sic disposuit res ut ex semine perveniat herba et eodem converso ex herba producat semine sic in generatione elementorum fit quidam circulus dum ex acre generat ignis et iterum ex igne aer. **I.** Item in creaturis rationalibus que progrediuntur a deo productione nature fit iterum reflexio ad ipsum deum pro reductionem gratie ut sic nihil permaneat in rebus ens et perfectum nisi si pro quadam circulatione et hoc inquit philosophia in libro. **N.** Non quod finis ad quem omnia naturali appetitu tendunt est ipsum summum bonum quod est deus hunc finem consequuntur rationales creature pro operationem intellectum et voluntatis. **Sed** irrationales creature consequuntur ipsum solum pro hoc quod ipsum repugnant pro quadam participationem eundi et ideo eodem appetitu naturali que aliquid appetit suum esse eodem appetitu tendit in suum ultimum finem et hoc inquit in libro cum dicitur **Hic** cunctis communis amor.

Ita est septima et ultima prosa huius quartae in qua philosophia deducit quendam conclusionem ex premissis et pro facit hanc et subiungit quendam exhortationem. **Secunda** ibi. **Quare** inquit. **Primo** ponit conclusionem intentam et pro parat eam ad opinionem vulgi. **Secunda** ibi. **Sed** etiam. **Primo** dicit. **Vides** ne ista o boetii quod consequatur hec omnia que diximus? **D.** Dicit boetius quod inquam? **E.** et philosophia omnem fortunam prorsus esse bonam. **D.** Dicit boetius et quod inquit? quomodo potest fieri? **Cui** philosophia attende inquit. **Cum** omnis fortuna siue iocunda siue aspera deferat eam remunerandi vel exercendi bonos vel eam puniendi vel exercendi malos. **D.** Dicit boetius. **N.** firmata firmis viribus et rationibus. **P.** Non ex quod secundum divinam providentiam bonis et malis nunc prospera nunc adversa eveniunt bonis propter remunerationem prospera et propter exercitationem in virtutibus adversa pro quod prospera fortuna remunerat et adversa exercitans est bona. **I.** Item cum prospera fortuna malos emendet ut videlicet sum est prius et adversa ipsos corrigit et iuste punit patet ipsam etiam esse bonam.

Hic propter hanc conclusionem ad opinionem vulgi omnia eam vulgo esse inopinabilem.

Metrum septimum

tuna bona est vt pbatū est. Vel p̄t p̄pari fortuna ad istū cui euenit, z sic solū illa d̄ bona que ali quod bonū p̄fert illi cui aduenit, z illa mala que nihil boni confert

P. Quare inq̄t ita vir sapiēs moleste ferre nō debz: quotiēs in fortūe certamē adducit. Ut virū fortē nō decz indignari/quotiēs increpuit bellicus tumultus. **U**triqz enī huic quidē glorie p̄pagande. illi h̄o p̄for mande sapie difficultas ip̄a materia ē. **E**x q̄ etiā vir/ tus vocat̄ q̄ suis viribus nitēs nō superet aduersis **N**eqz enī vos ī p̄uēctū positi h̄tutis: diffinē delicijs z emarcescere voluptate venistis. **P**relū cū oī for/ tūa nimis acre cōseritis, ne vos aut tristis opprimat, aut iocūda corrūpat. firmis mediū viribus occupate **Q**uicqd̄ aut infra s̄sistit: aut vltra p̄gredit̄: habet cō temptū felicitatis: nō habet p̄mū laboris. **I**n vīa cī sitū manu, q̄lē vob̄ fortunā formare malitis. **D**is enī q̄ videt̄ aspera, nisi aut exercet, aut corrigit: p̄mittit.

endo in desperationē, aut iocūda corrūpat alliciendo ad voluptatē, occupate, i. tenete ergo mes diū h̄tutis firmis viribus, qz q̄cqd̄ infra subsistit/ a medio virtutis deficiendo, aut vltra p̄gredit̄ mediū h̄tutis excedendo: illud h̄z p̄temptū felicitatis, i. h̄tutis, et nō h̄z p̄mū laboris, z in vīa manu, i. p̄tate sitū ē qualē fortunā vobis velitis formare, s. bonā vel malā. **D**is enī fortunā q̄ vide tur aspera aut exercet bonos, aut punit malos, z sic bona est. **N**ō q̄ p̄bia hortat̄ sapiētē ad ma gnanimitatē cū dic̄ Sapiens nō debet moleste ferre fortunaz. **N**ā s̄m **A**rl. in eth. Sapiens b̄n scit ferre fortunaz qz h̄z se sine vituperio sic terragonū. **C**orpus enī terragonū quocūqz p̄uicif firmit̄ stat, et magnanim⁹ est q̄ p̄ difformes insultus fortunē vnanimi mētis p̄stātia militat. **N**ō q̄ h̄tus p̄sistit ī medio int̄ duo vicia extrema ad q̄z vnū impellit p̄spera fortuna, ad aliud aduer sa fortuna, vbi gr̄a **A**dversitas impellit ad desperationē et timiditatē, p̄speritas aut̄ ad p̄sumpti onē et audaciā/ int̄ que p̄sistit mediū h̄tutis cuius excessus vel defectus ē viciosus, z hoc innuit p̄bia in l̄ra. **N**ō q̄ in p̄tate hoīs est facē fortunā sibi qualē vult, s. bonā vel malā, qd̄ declarat p̄bia s̄ aduersa fortuna, qz si eā accipimus bono aīo pro exercitioz correctione/ ip̄a est bona, si at eā toleram⁹ malo aīo etiā p̄ pena/ ip̄a mala est.

Metrum sapphicum

Bella bis quinīs operatus ānis
Ultor atrides phrygiē ruinis
Fratri amissos thalamos p̄iavit
Ille dum graie dare vela classī
Optat, et ventos redimit crude.
Exuit patrem, miserumqz tristis
Federat nate iugulum sacerdos.

Hic incipit septimū z vltimū metrum h̄ q̄rti, qd̄ d̄ sapphicū ab inuētoze, trochaicū a pede p̄d̄nante in q̄ p̄bia p̄firmat suā exhortationē exemplo viro rū fortunū q̄ sp̄retis voluptatibus magnos subierūt labores spe laudis et glē. **E**t p̄mo ponit p̄la exem pla, 2º hortat̄ nos ad imitationē eoz ibi. **I**te nunc fortes. **P**rima ps posset diuidi ī tot p̄tes q̄t exem pla ponit q̄ patebūt. **P**rimū exemplū ē tale **P**aris filius **P**riami regis troianoz in greciam p̄fer tus: rapuit **D**elenā vrozē **M**enelai, et duxit eaz in phrygiā regionē. **M**enelaus at̄ p̄questus fratri suo **A**gamēnoni h̄ factū. **M**enelaon p̄uocatis p̄n cipibus grecoz trāsiretauit in phrygiā z obsedit **T**roiam decē annis quā tandē destruxit, z ma/ torib⁹ infectis pplm captiuauit. **C**ū at̄ **A**gamēnon p̄ficisceret versus **T**roia deuenit ī q̄ndā insu lā vbi factus est ei ventus p̄trarius z req̄siuit vates qd̄ eēt faciendū q̄ dixerūt q̄ nō h̄ret ventū p̄pez nisi placaret **D**ianā sacrificādo, ei suā filiā, cui l̄z b̄ videret dux̄ p̄t pietatē p̄nā, tū suadē

Retrum septimum

Pydra combusto perijt veneno
pusto veneno suo. Ubi nō q̄ i lerna palude fuit qdā serpens hñs pla capita quoz vno p̄ciso succrescebant tria. quē hercules aggressus sagittādo cū non videret se proficē collecta congerie

Dic ponit septimū laborē. d. Pydra. i. serpens perijt

Fronte turpatus achelous amnis

Ora demersit pudibunda ripis.

se i diuersas formas pugnādo p̄tra herculē. Cū at̄ vltimo mutasset se i spēm tauri hercules ip̄o deicēdo abstulit sibi vnū cornū qd̄ sacrificauit. copie. i. deē fortūe p̄pter qd̄ Achelous verecūdia p̄fusus fugit. et in aq̄s latuit. vñ diē in l̄ra. Achelous amnis. i. ille flum̄ fr̄ōte turpat̄ p̄t ablati onē cornū ip̄e merfit in ripis ora pudibūda quia latuit p̄e pudore in ripis.

Dic ponit octauū laborē Herculi. Ubi sciēdū q̄ euz
hercules vellet deducē filiā cuiusdā regis q̄ dicebatur
Diamira. flum̄ Achelous quē debebat trāsire mutauit
Cū at̄ vltimo mutasset se i spēm tauri hercules ip̄o deicēdo abstulit sibi vnū cornū qd̄ sacrificauit. copie. i. deē fortūe p̄pter qd̄ Achelous verecūdia p̄fusus fugit. et in aq̄s latuit. vñ diē in l̄ra. Achelous amnis. i. ille flum̄ fr̄ōte turpat̄ p̄t ablati onē cornū ip̄e merfit in ripis ora pudibūda quia latuit p̄e pudore in ripis.

Stravit Antcum libycis arenis

gionis. Ubi nō q̄ Antcum erat gigas de terra p̄genit̄ cui⁹ erat talis stus q̄ si aliqn̄ ex fati gariōe debilitaret. tactu terre statim recuperabat vires Qui cū exercēt magnā tyrānidē in Lybia. aduenit Hercules. et p̄gresus cū eo. diu sil̄ luctabant. Cū aut̄ Antcum sentiret se debilitari. sponte cecidit in terrā et sic resumpsit vires. qd̄ Hercules cognoscens ip̄m a tra eleuauit. et sup̄ pedus suū ip̄m tenendo oppressit quousq̄ sp̄m̄ exhalaret.

Dic ponit nonū laborē. d. Hercules stravit. i. occidit
Antcum illū gigantē arenis libycis. i. arenis lybie re/

Cacus euandri fatiuit iras

Manebat at̄ Cacus in mōte auentino/spolians et occidens hoies et furto plurimū insistēs. Cū at̄ Hercules veniret de hispania ducēs secū multos boues. Cacus q̄sdā boues herculis furabāt et traxit in antrū suū retrorsū p̄ caudas ne furtū pateret. cū at̄ hercules q̄reret boues. p̄ mugitū vnus bouis puenit ad antrū Caci. q̄ extracto ip̄m infecit. cuius morte placata est ira Euandri. quē idem Cacus multū offenderat. Vñ diē in l̄ra Cacus sup̄ple morte sua. quā passus est ab hercule fatiuit. i. p̄pescuit iras Euandri quē Cacus multū offenderat

Dic ponit decimū laborē. Ubi nōndū q̄ Cacus fu
it monstrū euomēs ignē p̄ os. cuius p̄ fuit Vulcanus
Manebat at̄ Cacus in mōte auentino/spolians et occidens hoies et furto plurimū insistēs. Cū at̄ Hercules veniret de hispania ducēs secū multos boues. Cacus q̄sdā boues herculis furabāt et traxit in antrū suū retrorsū p̄ caudas ne furtū pateret. cū at̄ hercules q̄reret boues. p̄ mugitū vnus bouis puenit ad antrū Caci. q̄ extracto ip̄m infecit. cuius morte placata est ira Euandri. quē idem Cacus multū offenderat. Vñ diē in l̄ra Cacus sup̄ple morte sua. quā passus est ab hercule fatiuit. i. p̄pescuit iras Euandri quē Cacus multū offenderat

Quos q̄ pressurus foret altus orbis

Scitiger spumis humeros notauit

Sustulit collo. preciumq̄ rursus

Ultimi celū meruit laboris.

Uti nunc fortes vbi celsa magni

Ducit exempli via: cur inertes

Terga nudatis? superata tellus

Sidera donat

Uti nunc fortes vbi celsa magni

Ducit exempli via: cur inertes

Terga nudatis? superata tellus

Sidera donat

rena p̄cupia sup̄ata donat hōi sidera. i. celū qz sup̄ata trena p̄cupia. efficit hō dign⁹ celo. qd̄ ē lo/ cus deoz et sp̄um. Nā fm̄ Atl. i. celi et mū. Des eū locū q̄ surū est deo attribuit et barbari et greci q̄cunq̄ putāt deos esse. De q̄ loco diē Plato in Fedrone. Viri spectatiui viuētes fm̄ viā p̄templatiuā celestes sedes recipiunt. in q̄bus felicitate deoz potiunt. Qua felicitate nos faciat participes Iesus christus qui est deus sup̄ oīa bñdīctus in secula seculoz. Amen.

Dic ponit vndeci^m laborē hculis. Ubi nō q̄ i ar
cadia erat qdam aper deuastans totā regionē quē cū
hercules agitaret. aper sibi insultans/humeros hercu
lis spuma maculauit quē ap̄rū tandē infecit. Vñ diē Scitiger. i. aper gerens setas notauit. i. ma
culauit humeros hculis sup̄ple spuma vl̄
salua. quos humeros altus orbis foret. i. erat p̄pressus
qz vt statim patebit hculis humeris suis celū sustulit
Dic ponit duodecimū et vltimū laborē eius. Ubi
nō q̄ Atlas fingit̄ fuisse qdam gigas supportans celū
humeris suis. hic fatigatus rogauit herculem vt celū
supportaret q̄sq̄ ip̄e respiraret. qd̄ et hculis fecit. et p̄
hoc celū meruit. Vñ diē in l̄ra Ultimus labor herculis fuit q̄ sustulit. i. supportauit celū collo ir
reflexo. i. inclinato. et rursus meruit celū tanq̄ precū vltimi sui laboris.

Dic hortat̄ p̄hia ad imitationē p̄dītoz fortūū vi
roz. d. Ite nūc fortes. i. resistentes aduersitatibus. ite
illuc vbi ducit via celsa. i. ardua magni herculis q̄ est
via stutū et via magni exempli ad aggrediēdū fortia.
et tunc inuehit̄ tardos et viciosos. d. Cur vos iner
tes. i. hoies sine arte sic hoies desidiōsi nudatis terga
i. dorfa vīa fugiēdo labores et aduersa nā tellus. i. te/

Amici Manlii Severini Boetii Exconsulis Ordi
narū Patricii de p̄lotatione p̄hie liber q̄rtus finit.

Dic incipit quintus liber Boecij de consolatione philosophiae. cuius haec est prima propositio. in qua philosophia vult solvere quaedam dubia in sua determinatione consequentia de fato et providentia. Videtur ei ex dictis quod casus non sit. quia si omnia sunt praeserta ita quod nihil eveniat propter ordinem providentiae divinae; videtur quod nihil casualiter eveniat. quia casus importat eventum inopinatum. **I**tem videtur ex dictis quod liberum arbitrium non sit. quia omnia disponuntur secundum ordinem fatali necessitatis. liberum autem arbitrium necessitate excludit. videtur ergo si ponitur providentia et fatalitas quod omnino excludatur liberum arbitrium. philosophia ergo in primo libro inquit videtur utrum casus sit et quid sit. et inquit videtur liberum arbitrium sit. ponendo argumenta quibus liberum arbitrium cum providentia divina non videtur posse stare. post hoc ponit falsam solutionem quaedam quam improbat. ponit propositam quam rationibus confirmat. et de certitate determinationis alia plura sic patebit. **E**t dividitur iste liber in undecim partes. quia sex sunt proloquia et quinque metra eius. quae partes quae in eis determinantur patebunt in processu libri.

In prima propositio determinat de casu. et primo boecius tangit acta philosophiae commendans eius exhortationem factam. et movet questionem de casu. et philosophia excusat se ab eius determinatione. et boecius illam excusationem remouet. 3° philosophia determinat de casu. secunda ibi. **T**um illa festino. tertia ibi. **T**um illa modo. **P**rimo dicit. Philosophia dixerat haec praedicta et praeterebat cursum orationis. i. sermonis ad tractanda quaedam alia atque expedienda. **T**um ego boecius inquit philosophia recta est tua exhortatio facta. et praesertim est dignissima auctoritate. sed quod dudum dixisti scilicet propositio quae tibi libri questionem de providentia implicatam esse pluribus alijs. scilicet quoniam ego experior re. i. realiter. quoniam enim an arbitreris casum omnino aliquid esse supplet in re natura. et quoniamnam arbitraris esse casum supplet in re natura. **N**on pro hoc quod dicit boecius dixerat. inuit philosophiam iam expediuisse quae ad sui speculationem spectabat. et ita determinasse principalem huius libri intentionem. et philosophia praeterebat cursum orationis. i. orationem currentem. quia oratio philosophiae non impediebat ignorantiam docentis nec tarditatem dicentis. haec orationem vertebat ad quaedam alia tractanda. **Q**uae autem fuerunt illa boecius non exprimit. quia forsitan sua opinione minus erat desideranda. vel forsitan quantum ad propositum extranea. **N**on quod dicit exhortationes philosophiae fuisse rectas quia philosophia hortabatur ad virtutes. et ad contemptum fortuito. talis autem exhortatio quae fit ad bonum prosequendum et malum fugiendum recta est. **E**t dicit exhortationem philosophiae esse dignissimam auctoritate. quia quod a sapientibus dei auctoritate sapientis dignum reputat.

Dic philosophia excusat se de huius opinionis vel questionis determinatione. et boecius illam excusationem remouet. d. **P**hilosophia inquit. ego festino absolue. i. perficere debitum promissionis et aperire viam quae reueharis ad patriam. **H**ec autem quae tibi quis de casu. etsi per quoslibet pericula cognita. i. cognitione. tamen paulisper auersa sit a tramite. i. via nostra propositi. et dicit paulisper quia non sit totaliter auersa sed aliquantulum elucidat promissa. et est verendum. i. timendum ne tu fatigatus de vijs. i. quoniamibus exneis non possis sufficere ad metiendum. i. transendum rectum iter. dicit boecius. **Q**uod philosophia ne illud vereare. i. non timeas. quia si fuerit mihi loco quaeris agnosce ea quae magis delectator. et cum omne latus. i. omni circumstantia tuae disputationis mihi praesiterit fide indubitata: nihil est quod ambigat de sequentibus. **N**on quod dicit qua via reueharis patriam. sed patriam vocat beatitudinem quam prius inuenire docuit. illa autem per quam homo pervenit ad ipsam sunt virtutes de quibus boecius interdebat agere non in hoc libro sed in ultimis libris musicae suae. agendo de musica humana. intentiones autem

Prosa prima
Exponit quid sit casus.

Dixerat orationisque cursu ad alia quaedam tractanda atque expedienda praeterebat. **S.** Tum ego. **R**ecta quidem inquam exhortatio. tuamque praesertim auctoritate dignissima. sed quod tu dudum de providentia

questionem pluribus alijs implicatam esse dixisti: re experior. **Q**uoniam enim. an esse aliquid omnino. et quoniamnam esse casus arbitrere

quibus liberum arbitrium cum providentia divina non videtur posse stare. post hoc ponit falsam solutionem quaedam quam improbat. ponit propositam quam rationibus confirmat. et de certitate determinationis alia plura sic patebit. **E**t dividitur iste liber in undecim partes. quia sex sunt proloquia et quinque metra eius. quae partes quae in eis determinantur patebunt in processu libri. **I**n prima propositio determinat de casu. et primo boecius tangit acta philosophiae commendans eius exhortationem factam. et movet questionem de casu. et philosophia excusat se ab eius determinatione. et boecius illam excusationem remouet. 3° philosophia determinat de casu. secunda ibi. **T**um illa festino. tertia ibi. **T**um illa modo. **P**rimo dicit. Philosophia dixerat haec praedicta et praeterebat cursum orationis. i. sermonis ad tractanda quaedam alia atque expedienda. **T**um ego boecius inquit philosophia recta est tua exhortatio facta. et praesertim est dignissima auctoritate. sed quod dudum dixisti scilicet propositio quae tibi libri questionem de providentia implicatam esse pluribus alijs. scilicet quoniam ego experior re. i. realiter. quoniam enim an arbitreris casum omnino aliquid esse supplet in re natura. et quoniamnam arbitraris esse casum supplet in re natura. **N**on pro hoc quod dicit boecius dixerat. inuit philosophiam iam expediuisse quae ad sui speculationem spectabat. et ita determinasse principalem huius libri intentionem. et philosophia praeterebat cursum orationis. i. orationem currentem. quia oratio philosophiae non impediebat ignorantiam docentis nec tarditatem dicentis. haec orationem vertebat ad quaedam alia tractanda. **Q**uae autem fuerunt illa boecius non exprimit. quia forsitan sua opinione minus erat desideranda. vel forsitan quantum ad propositum extranea. **N**on quod dicit exhortationes philosophiae fuisse rectas quia philosophia hortabatur ad virtutes. et ad contemptum fortuito. talis autem exhortatio quae fit ad bonum prosequendum et malum fugiendum recta est. **E**t dicit exhortationem philosophiae esse dignissimam auctoritate. quia quod a sapientibus dei auctoritate sapientis dignum reputat.

P. Tum illa. **F**estino inquit debitum promissionis absolvere: viamque tibi qua patriam reueharis aperire. **H**ec autem etsi pericula cognita tamen a propositi nostri tramite paulisper auersa sit. **V**erendumque est ne deuijs fatigatus ad emetiendum rectum iter sufficere non possis. **S.** **N**e id inquam praesertim vereare. **N**am quietis mihi loco fuerit: ea quibus maxime delector agnosce: simul cum omne disputationis tuae latus indubitata fide constiterit: nihil de sequentibus ambigatur.

Quod philosophia ne illud vereare. i. non timeas. quia si fuerit mihi loco quaeris agnosce ea quae magis delectator. et cum omne latus. i. omni circumstantia tuae disputationis mihi praesiterit fide indubitata: nihil est quod ambigat de sequentibus. **N**on quod dicit qua via reueharis patriam. sed patriam vocat beatitudinem quam prius inuenire docuit. illa autem per quam homo pervenit ad ipsam sunt virtutes de quibus boecius interdebat agere non in hoc libro sed in ultimis libris musicae suae. agendo de musica humana. intentiones autem

Cuius non implevit quia a Rege Theoderico morte preventus fuit.

Prosa
P. Tum illa. Festino inquit debitum promissionis absolvere: viamque tibi qua patriam reueharis aperire. Hec autem etsi pericula cognita tamen a propositi nostri tramite paulisper auersa sit. Verendumque est ne deuijs fatigatus ad emetiendum rectum iter sufficere non possis. S. Ne id inquam praesertim vereare. Nam quietis mihi loco fuerit: ea quibus maxime delector agnosce: simul cum omne disputationis tuae latus indubitata fide constiterit: nihil de sequentibus ambigatur. Quid philosophia ne illud vereare. i. non timeas. quia si fuerit mihi loco quaeris agnosce ea quae magis delectator. et cum omne latus. i. omni circumstantia tuae disputationis mihi praesiterit fide indubitata: nihil est quod ambigat de sequentibus. Non quod dicit qua via reueharis patriam. sed patriam vocat beatitudinem quam prius inuenire docuit. illa autem per quam homo pervenit ad ipsam sunt virtutes de quibus boecius interdebat agere non in hoc libro sed in ultimis libris musicae suae. agendo de musica humana. intentiones autem

Prosa prima

P. Tum illa. **Horē** inquit gerā tibi/simulq; sic exorsa est. **Siquidez** inquit/aliquis euentū temerario motu nullaq; causaz connexionē pductū/casum esse definiat: nihil oīno casum esse confirmo. et preter subiecte rei significationē/inanē proorsus vocē eē decerno

bo me volūtati tue. et simul sic est exorsa. i. sic incepit. si aliq; definit q; ad nomē dicēs casuz eē euentū pductū motu temerario. i. improuiso et nlla pnexionē causaz. **Ego** pbia affirmo casuz sic oīo nihil eē decerno. i. iudico vocē casuz proorsus esse inanē pter significationē rei subiecte sic hee vox chimera inanis ē. **Nō** q; quis qstio si est precedat qōnem qd est fm q; qd est qrit de qditate rei. qz qd est rei/ nulli debet nllī enti. tñ qō qd est querēs de quo qd est nois. est pma cognitio. z iō exā qd est nois oportet scire de aliq; si est. pte h pbia ad qrendū de casu vtz sit vl nō: accipit q; qd est qd significat p nomē. z dic **Si** aliq; dicit casū esse euentū temerariū sine oī causa producū ego video vocē casuz esse inanē tanq; sibi nihil correspondeat in re.

Quis enī(coercente in ordinē cūcta deo) locus esse vllus temeritati reliquus potest?

Stoteles me. **Primo** ponit vnā rōnē. 2° aliā ibi **Nā** nihil. **Antiq;** dicebāt q; casus est euentus temerarius. i. improuisus. **Contra** h arguit pbia sic. **Ubicūq;** oīa st pūsa/ibi nihil est temerariū. s. oīa que st/ pūsa st a deo. q; int ea que st/ nihil ē temerariū. **Hāc** rōnem breuit inuit i lra. d. **Quis enī** locus vllus pte esse reliquus. i. reliquus temeritati. i. improuisioni: deo coercente cūcta i ordinē. s. pūsum? q. d. nlls. **Nō** q; oīa a deo st pūsa cui^o rō est. **Quorūcūq;** deus est cā/ oīa talia pūsa sunt a deo. s. deus est cā oīs entis. q; oīa entia a deo st pūsa **Q; at de?** sit cā oīs entis pte. qz ab ipō dependet celū z tota natura. vt pte ex. xij. metaphysice

Nā nihil ex nihilo existere: vera sententia ē. **Cui** nemo vnq; veterū refragatus est. quanq; id illi non de operante principio sed de materiali subiecto (hoc est oīm de natura rationū) q; quoddā iecerint fūdamētū **At** si nullis ex causis aliquid oriat: id de nihilo ortū esse videt. **Q; si** hoc fieri neq;: nec casum q; dez hmōi esse possibile ē qualem paulo an diffiniui^o. **B.** **Quid** igit inquit? **Nihil** ne est: qd vel casus/ vel fortuitū iure appellari queat? **An** est aliquid: tamen vulgus lateat. cui ista vocabula conueniant?

ra fundata in materia. et exponit se ipm. d. hoc est de natura oīm rōnū. i. de materia que est subiectū formaz naturalū. s. si aliq; oriat ex nullis causis id videt esse ortū ex nihilo. s. hoc fieri nequit vt aliq; oriat ex nihilo. q; nō est possibile casum esse hmōi. i. talem quale paulo an diffiniui mus fm antiq; q; sit euentus temerarius sine pnexionē causaz. **Quid** q; dicendū est de casu. qrit boecius. **Est** ne nihil i rex natura qd iure possit appellari casus vel fortuitū. vel ē aliq; d. tamen p quis lateat vulgus cui ista vōbula pueniāt? **Nō** q; hec pō. ex nihilo nihil existē. vera ē in patione ad cām picularē q; in sua adione psupponit materiā. tñ in patione ad cām vlez q; ē cā totius entis. nō est vera. vñ dicim^o deū oīa creasse ex nihilo et fide tenemus. s. antiq; de isto mō pductōis p creationē nō loquebant s. pmo mō. **Un** **Art.** i. phys **Impossibile** ē aliq; fieri ex his que nō st. de hac enī opione pueniūt oēs q; de natura st.

P. **Aristoteles** meus id inquit in physicis. z breui z

Dic pbia definit de casu: soluē do pmissas causas z qōnes. pmo soluit primā an casus sit. 2° scdam qd sit casus ibi. **Licet** igit. **Primo** ont qd significet p nomeu casuz ponē do opionem qritā. 2° improbat illā opionē ibi. **Quis** enī. **Prō** dic **Boeci** ego gerā tibi more. i. pforma/

Dic pbia improbat opionē istaz oīdens casuz nihil esse fm eā. 2° soluit qōnem fm rei veritatē. ibi **Art/**

Dic ponit aliā rōnē pbantē q; casus nō pt esse sine oī cā pductus sic dicebāt antiq;. et arguit sic. **Qd** est ex nihilo/nihil ē. s. qd ex nlla cā est ex nihilo ē. q; qd ex nlla cā est: nihil est. s. fm antiq; casus est ex nlla cā qz ē pductus sine oī pnexionē cāz q; casus nihil est. vñ dic in lra. **Ve/** ra snia ē cui nemo vnq; veter refragatus ē. i. dicit. s. ex nihilo nihil existere. qnq; illi antiq; illā pponē. ex nihilo nihil existē iecerit. i. posuerit q; qddā fundamētū nō de operante pncipio. s. de deo creatore qz ille ex nihilo aliq; fecit. s. intellexerunt s. de materiali subiecto. i. de tota natu

ra fundata in materia. et exponit se ipm. d. hoc est de natura oīm rōnū. i. de materia que est subiectū formaz naturalū. s. si aliq; oriat ex nullis causis id videt esse ortū ex nihilo. s. hoc fieri nequit vt aliq; oriat ex nihilo. q; nō est possibile casum esse hmōi. i. talem quale paulo an diffiniui mus fm antiq; q; sit euentus temerarius sine pnexionē causaz. **Quid** q; dicendū est de casu. qrit boecius. **Est** ne nihil i rex natura qd iure possit appellari casus vel fortuitū. vel ē aliq; d. tamen p quis lateat vulgus cui ista vōbula pueniāt? **Nō** q; hec pō. ex nihilo nihil existē. vera ē in patione ad cām picularē q; in sua adione psupponit materiā. tñ in patione ad cām vlez q; ē cā totius entis. nō est vera. vñ dicim^o deū oīa creasse ex nihilo et fide tenemus. s. antiq; de isto mō pductōis p creationē nō loquebant s. pmo mō. **Un** **Art.** i. phys **Impossibile** ē aliq; fieri ex his que nō st. de hac enī opione pueniūt oēs q; de natura st.

Dic pbia soluit qōnez de casu. z pmo ont eā eē solutā ab aristotele z ont modū eius. 2° declarat q; casus

Libri quinti de consolatione philosophiæ

licet non habeat casus per se. h3 tñ casus per accidens. ibi De se igitur. Prio dicit Aristoteles meus. i. dicitur mea nutritus et dedit diffiniuit casum in physica. i. in 2º physicoz breui ronez per pinqua veri. i. nitari. Et querit boetius. Quoniam inquam modo? Dicit philosophia Quotiens aliquid gerit. i. fit gratia cuiuspiam rei et aliud contingit quibusdam de causis quod intendebat illud vocat casus. ut si aliquis cum colendi agri fodiens humum inueniat pondus auri defossium. hec inuentio auri creditur fortuita. i. a casu accidisse. verum per se. talis euentus casualis non est de nihilo. i. de nulla causa sic dicebat diffinitio antiquorum. nam euentus casualis h3 proprias causas quarum cursus inopinatus et improuisus supple ab eo quod aliquid fecit causa alterius rei. videtur operatus esse casum. nisi enim cultor agri fodit humum. que supple fossio est vna causa inuentio nis auri. et nisi eo loco depositor obruisset. i. abscondisset pecuniam suam que est alia causa inuentio nis auri. aurum non esset inuentum. Non quod casus secundum Aristotelem est quod aliquid fit propter aliquem finem. ut fossio agri propter seminationem si aliquid aliud euenit ex quibusdam causis propter quod intendebat. sed est casus. ut inuentio thesauri casualis est que non intendebat a fossore agri. Ex quo patet quod inuentio thesauri est casualis: non ideo quod non est puissa a deo: sed quod non est puissa ab homine. et ita casus nihil est quod ad deum sed est aliquid quod ad hominem propter cuius intentionem et missionem euenit.

Dicit philosophia quod h3 casus habeat causas non tñ h3 casus per se sed per accidens. d. De igitur se cause fortuiti conpendij. i. fortuiti euentus. quod fortuitum conpendij. i. unum puenit ex causa obuijs et consequentibus non ex intentione gerentis. non enim ille qui aurum obruit vel qui agrum exercuit. i. fodit/intendebat ut ea pecunia reperiret. sed ut dixi propter gerentis intentionem euenit hunc fodere ille obruit pecuniam. et occurrit supple inuentio pecunie. Non quod causa efficiens non agit nisi moueat a fine. finis non mouet nisi secundum quod est in intentione. et ideo respectu illius effectus qui est in intentione: agens est causa per se. sed si aliquid contingat in actione propter intentionem agentis illius: agens est causa per accidens. et sic casus quod contingit propter intentionem agentis: non h3 causam agentem per se sed per accidens.

Dicit philosophia soluit sedas quoniam ostendit dedit quod sit casus. Concludit quod diffinitionem eius ex ista dicitur. d. Licet igitur de finire casum esse euentum inopinatum ex causis consequentibus in his que geruntur ob aliquid aliud. Tunc ostendit quod effectus casualis cadit sub ordine prudentie. Dicitur est ei quod casus puenit ex causis consequentibus. quod autem cause consequuntur h3 puenit ex ordine prudentie. vñ dicitur Causas non concurrerit consequuntur ere facit iste ordo. i. fatalis procedens inenitabili conexione. i. causa que descendens supple ordo de fonte prudentie cum causa disponit suis temporibus et locis. Non quod diffinitio casus est bonum quod per eam casus distinguitur ab alijs. Per hoc quod dicitur casus est euentus inopinatus: excludit effectum necessario eueniens vel ut frequenter sic sole oriri vel homines nasci cum quibus digitis in vna manu. talia enim non eueniunt casualiter et inopinante. Per hoc quod dicitur ex consequentibus causis: excludit casum primo modo dicitur quod secundum antiquos ponebat per duci ex nulla conexione causa. Per hoc autem quod dicitur in his que geruntur ob aliquid aliud. per hoc excludit a casu casualitas per se. casus enim et fortuna sunt cause per accidens et fiunt propter intentionem agentis.

Istud est metrum primum h3 quod dicitur metrum elegiacum. et primum est dactylicum hexametrum. sed est trochaicum per

veri. pinqua: rone diffiniuit. **B.** Quoniam inquam modo?

P. Quoties ait aliquid cuiuspiam rei gratia gerit. aliquid quibusdam de causis quod intendebat obringit: casus vocat. Ut si quis colendi agri causa fodiens humum: defossi auri pondus inueniat. Hoc igitur fortuitum quod dicitur accidisse. verum non de nihilo est. Nam proprias causas h3 quod improuisus inopinatusque percursor casum videtur operatur. Nam nisi cultor agri humum fodit: nisi eo loco pecuniam suam depositor obruisset: aurum non esset inuentum.

De sunt igitur fortuiti cause compendij. quod ex obuijs sibi et consequentibus causis. non ex gerentis intentione puenit. Neque enim vel qui aurum obruit. vel qui agrum exercuit ut ea pecunia reperiret intendit. sed ut dixi quo ille obruit: hunc fodisse puenit. atque concurrat.

Licet igitur diffinire casum esse inopinatum ex consequentibus causis: in his que ob aliquid geruntur euenit. Concurrere vero atque confluere causas: facit ordo ille inenitabili conexione procedens: qui de prudentie fonte descendens: cuncta suis locis/ temporibusque disponit.

Non quod diffinitio casus est bonum quod per eam casus distinguitur ab alijs. Per hoc quod dicitur casus est euentus inopinatus: excludit effectum necessario eueniens vel ut frequenter sic sole oriri vel homines nasci cum quibus digitis in vna manu. talia enim non eueniunt casualiter et inopinante. Per hoc quod dicitur ex consequentibus causis: excludit casum primo modo dicitur quod secundum antiquos ponebat per duci ex nulla conexione causa. Per hoc autem quod dicitur in his que geruntur ob aliquid aliud. per hoc excludit a casu casualitas per se. casus enim et fortuna sunt cause per accidens et fiunt propter intentionem agentis.

Q Metrum elegiacum
Opis achemenie scopulis. vbi h3 sequentium

Metz primū et prosa scda

Pedibus figit spicula pugna fugax:
Zigris et euphrates vno se forte resoluunt
Et mox abiunctis dissociantur aquis.
Si coeant, cursuq; itez reuocent in vnu
Confluat alterni quod trahit vnda vadi
Conueniāt puppes, et vulli flumine truci.
Mixtaq; fortuitos implicet vnda modos
Quos tñ ipsa vagos terre decliua casus
Gurgitis et lapsi defluus ordo regit
Sic q; pmissis fluitare videtur habentis

Fors patitur frenos, ipsaq; lege meat.
Sagitta figit pedibus sequentiū. **E**st enī p̄suetudo parthoz q; fugiendo pugnat sagittado a tergo
Insequētes, et mox, i. post paruū spaciū tigris et euphrates dissociant abiunctis aquis supple alijs
Est dicitur fluij iterū coeant, i. pueniāt et reuocent in vnu cursū. pfluat, i. oportet pfluere illud qd
vnda alterni vadi, i. vtriusq; flumis ehit, i. secū ducit, et pueniant puppes et truci vulli, i. eradicati
flumie, i. p. flumē, et vnda mixta pfluēs implicet, i. implicabit fortuitos modos, qz vnda faciet cō
currē fortuitu naues et trucos qd tñ vagos casus, i. casuales euētus regit ipsa decliua tre, i. de/
pressio tre dans viā flumio, et defluus ordo lapsi gurgitis, i. currētis aque regit illos vagos cur
sus, et ita est de euētū casuali respectu puidētie, vñ dic. fors, i. casus vel fortuna q̄ videt fluita
re pmissis habentis, i. sine regimine: illa patit frenos, i. regimīa, et meat, i. transit ipa lege, i. p ipsaz
legē dine puidētie **N**ō q; scribit i **S**en **Z**igris et euphrates se flua qz ori^o ē i paradiso. **D**ies
ronym^o aucte **S**alustij dic q; ori^o tigris et euphratis demōstrat i Armenia, i. i parthia cui videt
Bocci^o p̄sentire **B**eat^o at Aug^o. sup **S**en ad lram istā p̄trarietate p̄cordat di. **I**ll^o p̄tingit in
istis flumibus qd i alijs experimur, i. q; aliqñ absorbent a fraz itez oriunt, et qz h sepe p̄t p̄gē,
iō de ortu ipoz fluij diuersa p̄nt dici. **Q**ñ enī **M**oyse dic i **S**en q; oriant i paradiso, p̄t itel
ligi de p̄ma origine eoz, h qd d̄r ab alijs q; alias oriant p̄t intelligi de ortu eoz scdario **N**ō q;
parthia ē q̄daz regio q̄ alio noie d̄r achementia, vñ dicunt hoies parthi q̄ vincūt hostes suos fu
giedo, sagittas a tergo mittendo, et sic amor vincēdus ē fugiedo, vñ poeta dixit. **Q**ua specie ma
tis cedit vidoria parthiis **C**ypriis ea p̄te sili qz vicit arte **C**ypriis, i. ven^o q̄ colebat in cypro.

De libero arbitrio

Aimaduerto inquam, idq; vti tu dicis ita esse
psentio. **S**z in hac berentii sibi serie causaz:
est ne vlla nri arbitrij libertas, an ipsos qz humano/
rū mor^o animozū fatalis catena p̄stringit? **P.** Est in
quit. **N**eq; enī fuerit vlla rōnalis natura, qñ eidez li
bertas assit arbitrij. **N**az qd rōne vti naturalit̄ p̄t: id
hz iudiciū q̄ qdq; discernat. **P**er se igit fugienda optā
da ve dinoscit. **Q**d hō qd optandū esse iudicat petit.
refugit hō quod estimat esse fugiendū. **Q**uare qbus
inest ratio i ipsis inest etiā volendi nolēdiq; libertas.

tametrū, vel dactylicus p̄ramet̄. **I**n q; p̄bia ont
quō cucntus casualis se hz ad puidētiā diuinā
Est at materia exempli q; tigris et euphrates se
duo fluij ab eodez fonte p̄cedentes q̄ postea ab
inuicē diuidant. est itez p̄currāt necesse ē naues
et alia que p̄ ista flumia deferrunt p̄currē, q̄ qdēz
p̄curus puenit in q̄ntū regunt decursu istoz flu
uioz, et tñ est p̄ter intētiōe istoz q̄ regūt naues.
Eodē mō p̄curus causaz casualis q̄uis sit p̄ter
intētiōe ipsoz agentū: tñ p̄currūt s̄m d̄ h̄mū
ordis fatalis ex regimie diuie puidētie, et q̄uis
nobis ignorātibus ordinē diuine puidētie: videt
atur aliqd casuale et fortuitū, tñ in p̄patione ad
um oia s̄t ordinata et p̄uilla, vñ dic i lra. **Z**igris et
euphrates resoluunt se ab vno fonte scopulis, i. ex
pcauitatibus rupis achementie, i. montis parthie
vbi, i. in parthiis fugax pugna verfa spicula, i. sa
gitta figit pedibus sequentiū. **E**st enī p̄suetudo parthoz q; fugiendo pugnat sagittado a tergo
insequētes, et mox, i. post paruū spaciū tigris et euphrates dissociant abiunctis aquis supple alijs
est dicitur fluij iterū coeant, i. pueniāt et reuocent in vnu cursū. pfluat, i. oportet pfluere illud qd
vnda alterni vadi, i. vtriusq; flumis ehit, i. secū ducit, et pueniant puppes et truci vulli, i. eradicati
flumie, i. p. flumē, et vnda mixta pfluēs implicet, i. implicabit fortuitos modos, qz vnda faciet cō
currē fortuitu naues et trucos qd tñ vagos casus, i. casuales euētus regit ipsa decliua tre, i. de/
pressio tre dans viā flumio, et defluus ordo lapsi gurgitis, i. currētis aque regit illos vagos cur
sus, et ita est de euētū casuali respectu puidētie, vñ dic. fors, i. casus vel fortuna q̄ videt fluita
re pmissis habentis, i. sine regimine: illa patit frenos, i. regimīa, et meat, i. transit ipa lege, i. p ipsaz
legē dine puidētie **N**ō q; scribit i **S**en **Z**igris et euphrates se flua qz ori^o ē i paradiso. **D**ies
ronym^o aucte **S**alustij dic q; ori^o tigris et euphratis demōstrat i Armenia, i. i parthia cui videt
Bocci^o p̄sentire **B**eat^o at Aug^o. sup **S**en ad lram istā p̄trarietate p̄cordat di. **I**ll^o p̄tingit in
istis flumibus qd i alijs experimur, i. q; aliqñ absorbent a fraz itez oriunt, et qz h sepe p̄t p̄gē,
iō de ortu ipoz fluij diuersa p̄nt dici. **Q**ñ enī **M**oyse dic i **S**en q; oriant i paradiso, p̄t itel
ligi de p̄ma origine eoz, h qd d̄r ab alijs q; alias oriant p̄t intelligi de ortu eoz scdario **N**ō q;
parthia ē q̄daz regio q̄ alio noie d̄r achementia, vñ dicunt hoies parthi q̄ vincūt hostes suos fu
giedo, sagittas a tergo mittendo, et sic amor vincēdus ē fugiedo, vñ poeta dixit. **Q**ua specie ma
tis cedit vidoria parthiis **C**ypriis ea p̄te sili qz vicit arte **C**ypriis, i. ven^o q̄ colebat in cypro.

Hic incipit p̄sa scda h^o q̄nti i q̄ in
cipit d̄tmiare de pueniētia liberi ar
bitrij ad puidētiā diuinā, et p^o q̄rit an
libez arbitrij possit stare cū puidē
tia diuina, et p̄bia p̄bat libez arbitrij
eē. 2° ont quō diuersificat i diuersis,
et 3° ont ad^o liberi arbitrij cadē s̄
puidētia diuina, scda ibi. **S**z h̄ac, ter
tia ibi. **Q**ue tñ. **P**rio dic. **A**imaduer
to inquam, i. p̄ḡsco quō casus stat euz
puidētia et ita p̄sentio sic dixisti, et
qrit boeci^o **E**st ne vlla libertas ar/
bitrij i hac serie cāz sibi h̄erētū, an
fatal catena, i. fatal n̄citas p̄stringit
mor^o, i. affect^o h̄ūanoz aioz. **T**unc
p̄bia p̄bat libez arbitrij eē. **D.** **L**i/
bertas arbitrij ē nō obstante p̄d̄cta
p̄nēxiōe cāz **N**eq; ei fuerit, i. eē po
teris vlla rōnalis natura large p̄ o
m q

Libri quinti de consolatione philosophiae Prosa secunda

eo quod habet cognitionem intellectus. Probat autem quod omni nature rationali insit liberum arbitrium dicens, Illud quod potest naturaliter uti ratione id habet iudicium quod discernat unumquodque, igitur per se discernit fugienda et optanda. Quod autem iudicat optandum id petit, id est, persequitur, et refugit illud quod estimat fugiendum, quare quibus inest ratio illis inest libertas volendi et nolendi, potest ergo sic ratio formari. De quod potest uti ratione habet iudicium cognoscendi fugienda et optanda, sed quod quisque iudicat optandum persequitur et quod iudicat fugiendum hoc refugit, ergo omne quod potest uti ratione habet voluntatem volendi et nolendi. Non quod dicit illud quod utitur ratione habet iudicium quo discernat unumquodque, sed dicit ad differentiam iudicii naturalis quod est in brutis quod non iudicat unumquodque agendum sed aliquid particulare, sicut ovium non iudicat ut quilibet fugiendo se timet de lupo, et apes non habent industriam ad faciendum aliquid opus nisi ad favos mellis, sed iudicium rationis est de quolibet quod agunt. Non quod dicit quod habens rationis iudicium per se iudicat persequendum vel fugiendum, licet enim bruta quodammodo cognoscant fugienda vel persequenda non tamen per se quod non sunt causa iudicii. Quod autem non solum cognoscit finem et ordinata in finem sed cognoscit universaliter per modum collationis et per modum syllogisticum, etiam homo suum iudicium iudicat et discernit quod intellectus est virtus quersa super se.

Hic ostendit philosophia quomodo liberum arbitrium diversificat in diversis, scilicet in angelis et hominibus dicens. Hanc, scilicet, libertatem arbitrii non potest esse equam, id est, eam qualem in omnibus quia maior est in substantiis divinis quam in hominibus. Nam supernis et divinis substantiis inest perspicax iudicium, id est, infallibile iudicium et inest eis incorrupta voluntas, id est, inflexibilis ad malum et in eis est potestas id est parata efficax potestas optatorum, quia non est in eis impedimentum executionis. Aias vero humanas necesse est esse liberiores quam conservant se in speculatione divine mentis minus vero libere sunt cum dilabuntur ad corpora id est ad curam rerum corporali. Et adhuc minus libere sunt cum colligantur terrenis artibus id est affectibus quibus minus resistere possunt passionibus.

Inter gentibus extrema vero id est maxima est servitus aiam quam dedit viciis, ceciderit a possessione propria rationis, qua regi id est dirigi deberet in agendo. Nam ubi id est postquam aie deiecerint oculos rationis et intellectus a luce summe veritatis ad inferiora et tenebrosa id est ad terrena et carnalia mox caligant id est obscurantur nube inscitie id est ignorantie, et turbantur perniciosis affectibus id est passionibus quibus accedendo et consentiendo adiuvant id est augmentant servitutem quam sibi inuenerunt id est induxerunt, et aie viciosorum sunt quodammodo captivae propria libertate. Non dicitur quod liberum arbitrium est libertas iudicandi et exequendi res, vel secundum Boetium super primo per hermenias, liberum arbitrium est de voluntate iudicium aut nullo extrinseco aut violenter cogente aut violenter impediente, nullo cogente ad faciendum quod displicet, nullo in libertate exequendi iudicata, primum scilicet libertate iudicandi impedit ignorantia, sed libertate exequendi impedit impotentia executionis et corruptio voluntatis. Quandoque enim possumus bonum perficere tamen voluntate corrupta vicio non perficimus. In substantiis autem separatis non est ignorantia iudicandi nec impotentia perficiendi nec corruptio voluntatis, ergo in eis est maxima libertas arbitrii. Intelligentie enim in nullo falluntur ergo habent perspicax iudicium et nunquam volunt nisi bonum, ergo in eis est incorrupta voluntas et possunt perficere quicquid desiderant ergo in eis est efficax potestas optatorum. Non quod quidam dixerunt fuisse de intentione Platonis aias humanas simul esse creatas in celo et postea de scedere in corpora et in eis detineri tanquam in viculis, secundum illos gradus libertatis aiaz humanarum quod ponit in libro sic distinguuntur scilicet quod aie cum sint in celo create in contemplatione divine mentis sunt maxime libere, cum autem desiderio corporum incipiunt descendere ad corpora sunt minus libere, cum autem iam sunt colligate corporibus adhuc sunt minus libere, sed minima libertas est in eis quando subduntur viciis, ista tamen expositio non tenet secundum veritatem. Iam aliter exponitur quod illas aias necesse est esse liberiores quam contemplationi divine in se utuntur ut aie philosophorum et contemplativorum, quorum quersatio in celis est. Ille autem sunt minus libere qui dilabuntur

Sed hanc non in omnibus equam esse potest. Nam supernis divinisque substantiis et perspicax iudicium, et incorrupta voluntas et efficax optatorum potestas. Humanas vero aias liberiores quidem esse necesse est, cum se in mentis divine speculatione perservant, minus vero cum dilabuntur ad corpora, minusque etiam cum terrenis artibus colligantur. Extrema vero est servitus cuius viciis deditur rationis proprietate possessione ceciderunt. Nam ubi oculos a summe luce veritatis ad inferiora et tenebrosa deiecerint, mox inscitie nube caligant, perniciosis turbantur affectibus, quibus accedendo persentiendoque, quam inuenerunt sibi adiuvant servitutem, et sunt quodammodo propria libertate captivae.

Berz scd

ad corpus...
ita ut...
non...

ad...
non...

Metz scdm et Prosa tertia

ad corpora. i. q̄ descēdūt ad curā rerū tēporaliū sicut sūt practici q̄ negociantē circa bona tēporalia ad cōmune vtilitatē dispēlanda: adhuc min⁹ libere sunt anime que frenis artubus colligātur. i. que descēdūt ad curādū ppriū corpus et ppriā vtilitatē. mīme at libe sūt q̄ s̄bdite vicys rōnē amittūt. viciōsus enī nō vni⁹ tm̄ dñi est. s̄ tot dñorū quot viciōrū s̄m Augustinum

Que tñ ille ab eterno cūcta p̄spiciens p̄uidētie certit intuitus. et suis quoq; meritis predestinata disponit. omnia videt. et omnia audit.

ad⁹ inde pueniētes cernit ille intuit⁹ p̄uidētie dīne cūcta p̄spiciēs et queq; p̄destinata disponit suis meritis. reddēdo bonis bona et malis mala. Et hoc p̄firmat auctoritate greca q̄ sonat in latino. **Dia videt de⁹ et oia audit. vel s̄m alios sonat. Deus illustrat oia clarius q̄ sol. Nō q̄ licet dīna p̄uidētia ab eterno oia p̄spexerit nō tñ p̄pter hoc necessitatē libez arbitriū ad faciendū bonū vel malū Quia s̄m Aristotele iij. ethicozū. Dō est dñs suaz opationū a principio vsq; ad finē. et ergo s̄m merita operationū liberi arbitriū recipit penam vel p̄mūz**

Petrū dactylicū archilochiū

Pro clarū lumine p̄hebū
Dellisui canit oris homer⁹

Qui tamen intima viscera terre

Non valet aut pelagi radiorū

Infirma perrumpere luce

Haud sic magni cōditōz orbis

Huic ex alto cūcta tuenti

Nulla terre mole resistunt.

Non nox atris nubibus obstat

Que sint. que fuerint. veniantq;

Uno mentis cernit in icū.

Quem quia respicit omnia solus.

Verum possis dicere solem.

q̄ si essent sole creature seruiliter operātes cuiusmodi sūt oēs creature p̄ter hoīem et angelūz q̄ ex determinatione nature necessitantur ad sua opera.

Boecius disputat utrū valeat liberū arbitriū quoniā de⁹ cūcta p̄spicit quē falli nihil potest

Um ego. En inquā difficiliōri rursus ambiguitate cōfūdōz. **P.** Quenā inquit est ista. iā

enim quibus perturbere coniecto

ambiguitas. iam enī p̄dicō. i. iudico q̄bus tu pturbere. i. pturberis. Nō q̄ cōiectare ē ex aliq; bus signis aliq̄d putare. et sic p̄bia cōiectit p̄ locū a cōiter accidētib⁹ dubitationē Boeci. qz cōiter quicūq; loquebant de p̄uidētia et libero arbitrio dubitabāt de cōpassibilitate corūz

Hic ont p̄bia quō ad⁹ libeī arbitriū cadūt sub p̄uidētia dīna. qz p̄ hoc q̄ dīna cognitio se extendit ad oia dicēs Que oia dicta q̄ ad dūerfos gradus libertatis et quo ad oēs

Itud est metz scūdū hui⁹ c̄nti qd̄ dicitur archilochiū ab inētoze. dactylicū a p̄de p̄domināte. in q̄ p̄bia cōmēdat excellētia dīne cognitiois in cōparatiōe ad solē materialē di. Dōmerus oris mellisui. i. dulcis eloq̄ntie canit. i. describit p̄hebū. i. solē clarū puro lumie. forsitan ei Dōmer⁹ fecit libzū de claritate solis. qui. s. sol nō valet p̄rūperē. i. penetrare intima viscera. i. p̄funda terre et pelagi. i. maris infirma. i. debili luce radioz. haud sic. i. nō sic habet se cōditōz magni orbis. s. de⁹. s̄ ip̄e sua cognitioe penetrat oia cū nihil possit ip̄m latē. huic. s. cōditōz tuēti. i. respiciēti cūcta ex alto celo tre sibi resistūt nulla mole. i. magnitudine sicut cōsistūt radijs solis. Nec etiā nox obscura obstat sibi atris nubib⁹ imo in vno icū mētis. i. i vnicō mētali intuitu cernit q̄ sunt quātū ad p̄ntia. que fuerūt quātū ad p̄terita. q̄ veniūt quātū ad futura quē. s. cōditōz qz respicit oia sol⁹ tu poteris dicē vtz solē. Nō licet de⁹ oia cognoscēdo p̄uideat. etiā illa q̄ sūt ex libeō arbitrio/ voluit tñ q̄s dā creaturas esse liberi arbitriū. qz s̄ magis decet di/ uinā bonitatē. sicut enī meli⁹ et nobilius ē regnū i q̄ nō tm̄ seruiē regi a seruis s̄ etiā a liberis q̄ vbi tm̄ s̄/ uis a seruis Sic meli⁹ erit regnū dei et decētius ex hoc q̄ sūt aliq; creature libeī fūiētes sicut hō et āgel⁹

Hic incipit tertia p̄sa hui⁹ c̄nti li b̄ri in q̄ Boeci⁹ obijcit p̄tra p̄dicā oīs nō posse s̄l stare p̄uidētia r̄ libez arbitriū. Et p̄mo p̄mittit q̄ dicta p̄nt habē dubitationē. scdō p̄ponit rōnē dubitatiois ibi. Nimiū in quā Primo dicit Tū p̄ tūc finit̄is p̄dicāis ego Boecius inquā. o p̄bia rur⁹ ego p̄fūdōz difficiliōri ābiguitate. Et querit p̄bia Quenā est ista

Libri quinti de consolatione philosophie

Vic Boeci^o exprimit suam dubitationem omnes providentiam et libertatem arbitrii esse incompatibilia. Primum scilicet hoc, secundo excludit quaedam vias quibus aliquid conabatur defendere providentiam ibi. **Quid** igitur ad probandum ergo incompatibilitatem predictorum ponit tres rationes, secunda ibi. **Ad** hanc tertiam ibi. **Postremo** Primum ponit primam rationem, secundo excludit quaedam solutionem eius ibi. **Neque** enim. Primum dicit, Nihilum videtur adversari et repugnare deum providentiam universalem et esse velle libertatis arbitrii. **Quod** autem ista repugnant probatur. **Nam** si deus providentiam cuncta neque velle modo falli potest, nec est evenire illud quod providentiam prouiderit esse futurum, quod si non eveniret falleret providentiam, quare si ab eterno non modo, id est non tamen facta hominum sed etiam ipsa et voluntates prouiscit, nulla erit libertas arbitrii sed omnia eveniret de necessitate. **Quod** autem de sua providentia omnia prouiscit declarat. **Neque** ei poterit existere aliquid factum vel aliquid voluntas nisi quam prouiscit providentia divina nescia, id est non potest falli, nec potest aliter evenire quam prouiscit sunt. **Nam** si valeret detorqueri alioquin, id est vel aliter eveniret quam prouiscit sunt non erit iam firma prescientia dei, sed potest erit incerta opinio quod iudico nefas credere de deo. **Non** quod ex ista sic formatur ratio. **Illa** que prouident infallibiliter de necessitate eveniunt, sed omnia prouident a deo infallibiliter ergo omnia de necessitate eveniunt, et sic perit libertas arbitrii. **Non** quod scientia dei non est opinio, quia opinio est eorum quae sicut aliter se prouident hinc et primo posterorum. **Scientia** autem est eorum quae non prouident se aliter hinc, ergo scientia dei non est dicenda opinio.

Vic proba excludit quaedam rationem quam posset dari ad predictam rationem, et primum ponit eam, secundo eam excludit ibi. **Quasi** vero, Primum dicit. **Neque** enim probo, id est approbo illam rationem, id est responsionem quam quaedam credunt se posse dissolvere difficultatem questionis. **Autem** enim non ideo quod esse venturum quam prouidentiam prouiscit illud esse venturum sed potest e converso quam quod futurum est illud non posse latere prouidentiam divinam. **Quasi** dicitur, evenit rei est causa praesens, et non e converso et ideo ex eventu debet concludi necessitas praesens non et e converso secundum eos. **Et** isto modo necessarium est hoc quod concludit de eventu relati in contrariam partem, id est vel quod concludit de eventu hoc concludat de praesentia. **Neque** enim necesse est contingere quae prouident secundum eos, sed quae futura sunt necesse est prouideri. **Non** quod prior ratio praedebat quod omnia futura de necessitate eveniant quia de futura infallibiliter prouidet, responsio autem quaedam dicit contrarium, dicit enim. **Non** ideo quia de prouidet futura necario eveniunt, sed quia ventura sunt, ideo de ea prouidet

Vic excludit istam rationem dicit, **Si** ista ratio procedit quasi laboraret quod dicitur cuius rei causa sit praesentia, ut sit causa necessitatis futurorum, vel ut sit necessitas futurorum sit causa prouidentiae, sed nos nitamur, id est laboramus hoc demonstrare scilicet necessarium esse eventum praesentiarum rerum quod modo, id est quodcumque modo se habeat ordo causarum, nisi per quos praesentia non videat inferre necessitate evenire de rebus futuris, quod declarat in exemplo dicit. **Si** aliquid sedeat necesse est opinionem esse veram quae praedat eum sedere, et e converso si de aliquid vera sit opinio quia sedet necesse est eum sedere, igitur in utroque, scilicet in opi-

B. Nihilum inquam adversari ac repugnare videtur. prouiscere universalem deum: et esse velle libertatis arbitrii. **Nam** si cuncta prouiscit deus: neque falli velle modo potest: evenire necesse est, quod prouidentiam futurum esse prouiderit. **Quare** si ab eterno non facta hominum modo, sed etiam ipsa voluntatesque prouiscit: nulla erit arbitrii libertas. **Neque** enim vel factum aliud velle, vel quilibet existere poterit voluntas nisi quam nescia falli prouidentiam divina prouiscerit. **Nam** si alioquin quam prouiscit sunt detorqueri valent: non iam erit futuri firma praesentia sed opinio potest incerta, quod de deo credere nefas iudico.

Neque enim illam probo rationem qua se quidam credunt hinc que studio nodum posse dissolvere. **Autem** enim, non ideo quod esse venturum quam id prouidentiam futurum esse prouiscerit, sed e contrario potest, quam quod futurum est id divina prouidentiam latere non posse. **Eorum** modo necessarium hoc in contrariam relati partem. **Neque** enim necesse esse contingere que prouident sed necesse esse que futura sunt prouideri

Quasi vero que cuius rei causa sit: praesentia ne futurorum necessitas, an futurorum necessitas prouidentiae laboretur. **Ac** non illud demonstrare nitamur quoque modo se habeat ordo causarum: necessarium esse eventum praesentiarum rerum: etiam si praesentia futuris rebus: evenire de necessitate non videat inferre. **Etenim** si quod praesentia sedeat: opinionem que eum sedere coniectat vera esse necesse est. **Atque** e contrario rursus si de quod praesentia: vera si opinio quam sedet, eum sedere necesse est. **In** utroque igitur necessitas inest. **In** hoc quidem sedere dicitur, at hoc in al-

Prosa tertia

tero veritatis. Sed non idcirco quicquid sedet quoniam vera est opinio. sed hec potius vera est quoniam quepiam sedere precessit. Ita cum causa veritatis ex altera parte procedat: in eam tamen cois in utraque veritas. Similiter de providentia. futurisque rebus rōcinari potest. Nam etiam si idcirco quoniam futura sunt providetur non vero id quoniam providentem eveniunt. nihilominus tamen a deo vel ventura provideri vel provida necesse est evenire

quod ad perimendam arbitrii libertatem solum satis est quoniam idcirco providentem quoniam futura sunt. non tamen id eveniunt quoniam providentem. nihilominus tamen necesse est a deo vel ventura provideri vel provida evenire. ita quod utriusque parti igitur necitas quoniam alteri causalitas. quod solum satis est. i. sufficit ad perimendam libertatem arbitrii. Notandum quod ratio ista quam inuit in ista videtur fuisse ipsi Prigenis quod super epistolam ad Romanos sic dicit. Non propterea aliquid erit quod illud deus scit futurum. sed quod futurum est id scit a deo antequam fiat. quod tamen potest intelligi dupliciter. Uno modo quod eventus rei sit causa prescientie secundum rationem prescientie. et sic ratio est vera. Alio modo potest intelligi quod eventus rei sit causa prescientie secundum existentiam. et sic est falsa. et hoc modo improbat hic a Boetio responsio non est ad propositum. secundo ostendit quod non includit veritatem ibi. Jam vero

Ita vero quod propter posterum est ut eterne prescientie: temporalium rerum eventus causa esse dicatur. Quid est autem aliud arbitrari ideo deum futura quoniam sunt eventura. providere. quod putare quod olim acciderunt causam summe illius esse providentie?

sa eterne prescientie quod dicitur in ista responsione. Unde subdit. Quia est aliud arbitrari deum id pro videre futura quoniam sunt ventura quod putare que olim acciderunt. i. ipsa futura esse causam summe providentie. quod dicitur. nihil est aliud dicere. Notandum quod nullum temporale est causa eterne sed potest esse converso. Indignius enim non est causa dignioris. eo quod causa dignior est effectu. temporale autem est indignius eterno sicut corruptibile incorruptibili ergo etc.

Ad hec. Sicuti cum quod esse scio: id ipsum esse necesse est. ita cum quod futurum novi id ipsum futurum esse: necesse est. Sic fit igitur ut eventus prescientie rei nequeat evitari.

ita cum novi quid futurum necesse est id ipsum esse futurum sic igitur fit. i. contingit ut eventus rei prescientie nequeat evitari. Notandum quod ratio sic potest formari. Sicut se habet scientia respectu scibilis presentis sic prescientia respectu effectus futuri. sed cum scio in presenti aliquid esse necesse est ipsum esse ergo cum prescientur aliquid futurum esse necesse est ipsum futurum esse. sed deus prescient oia futura ergo necessario eveniunt. et sic iterum tollitur libertas arbitrii. Postremo si quod aliquid aliorum atque sese. res habet existimet. id non modo scia non est. sed est opinio fallax: ab scientie veritate longe diversa. Quare si quid ita futurum est ut eius certum ac necessarium non sit eventus: id eventurum esse prescienti quod poterit. Sicut enim scia ipsa impmixta est falsitati. ita id quod ab ea percipitur esse aliter atque percipitur nequit. Ea namque causa est cur mendacio scia careat. quod se ita re quicquid habere necesse est. uti eam sese habere scia comprehendit.

modo et sedere est veritas. in h. s. i. sedere est veritas sedendi in altero. s. i. opinione est veritas veritatis. s. non idcirco quicquid sedet supple causaliter quoniam causa est opinio quoniam veritas opiniois non est causa sessionis sed hec seque opinio potest esse causa quoniam precessit quepiam. i. alique sedere et ita causa veritatis ex altera parte procedit. tamen in utroque est cois veritas. et eodem modo arguetur de providentia et de his quod providentem. Unde dicitur. Pater. i. manifestum est rōcinari sicut de providentia et de rebus futuris. nam rati pro

videtur ostendit quod ista responsio includit falsitatem. quia ponit quod aliquid quod temporale sit causa eterne. dicunt enim quod res future sint cause provisionis eterne. Unde dicitur. Jam vero propter posterum est. i. perversum est ut eventus rerum temporalium dicatur esse causa

Temporale ostendit quod ista responsio ad probandam secundam conclusionem dicens. Ad hec supple predicta addenda est hec ratio. Sicuti scio esse quid. i. aliquid. necesse est ipsum esse

Temporale ostendit quod ista responsio ad probandam tertiam rationem ad idem dicens. Si quis existimet aliquid esse aliorum id est aliter quod res se habeat illud non modo id est non tamen non est scientia sed est fallax opinio longe diversa a veritate scientie quare si aliquid ita futurum est ut eius eventus non sit certum et necessarium quo modo illud poterit prescienti eventurum. quod dicitur. nullo modo. Cuius rationem assignat dicens. Sicut ipsa scia est impmixta falsitati. sic illud quod

Libri quinti de consolatione philosophie

concipitur ab ea non potest aliter esse quam concipitur, quia si posset aliter se habere tunc scientia posset esse falsa. **U**n subdit. **I**ta est causa quare scientia caret mendacio, quia necesse est unquamque rem ita se habere sicut scientia comprehendit eam se habere. **N**ondum quod ratio quam intedit est ista. **Q**uicumque existimat rem aliter esse quam est: eius estimatio est falsa et non est scientia sed fallax opinio. **S**i si deus presciat aliquid futurum esse et si ipsum non necessario evenit sicut presciunt prescientia dei, non erit scientia sed fallax opinio: ergo futura a deo preuisa necessario eveniunt, et sic perit liberum arbitrium.

Hic philosophia improbat modos quibus aliqui nituntur saluare providentiam, et primo querit quomodo possit saluari providentia divina in probando duos modos quibus aliqui conabantur ipsam saluare, scilicet cum modo ponit tertium modum similem ipsi in probando, scilicet ibi. **Q**uod si apud **P**rimo dicit. **Q**uid igitur dicemus? **Q**uamvis modo dici potest quod deus providens hanc futuram incertam. **P**rimus modus est ut dicat deus ea que providet iudicare infallibiliter quibus possint non evenire. **S**ed id est inconueniens, quia tunc falleret sua providentia unde dicit. **N**am si deus ceterum iudicat evenire infallibiliter que etiam possibile est non evenire, fallitur supple deus, quod non modo, id est non tamen nefas est sentire de deo sed etiam nefas est voce perferre. **S**ecundus modus est ut dicat deus providet futura indeterminata sicut futura sunt, sed isto modo providentia dei non est certa. **U**n dicit. **S**i deus discernit ista futura esse, que providentia indeterminata sicut sunt ut scilicet cognoscatur ea eque i. equaliter posse fieri vel non fieri quam est ista prescientia quam nihil certum, nihil stabile comprehendit, quasi dicat, talis providentia nulla est, et quod hanc prescientia differt ab illo vaticinio ridiculo **T**yresie quam dicebat. **Q**uicquid dicam hoc erit vel non erit. **Q**uo etiam, id est in qua divina providentia presciterit, id est pualetur humana opinio si iudicat incerta sicut homines ea quorum eventus est incertus, id est in nullo differt. **N**ondum quod cum **T**yresias vidisset duos serpentes simul coire plecto baculo ipsos separavit ab invicem et mutavit fuit i mulierem, post septem annos iterum serpentes coeuntes baculo separavit et mutatus fuit in virum. **C**um autem orta fuisset dissensio inter **J**ouem et **J**unonem an maior esset delectatio in coitu viri quam mulieris, electus fuit **T**yresias in iudicem quod exptus erat sortem utriusque seruis. **C**um autem diceret maiore esse delectationem mulieris, **J**uno commota excecavit ipsum. **J**upiter autem sui miseratus in recuperationem amissi viri dedit sibi ipsum vaticinandi, fuit autem hanc sua vaticinatio. **Q**uicquid dicam erit vel non erit. **S**i si deus non aliter presciat futura indeterminata nisi quod erunt vel non erunt: non differet sua prescientia a prescientia **T**yresie quod est ridiculosus.

Hic ponit tertium modum conatum saluare providentiam. **E**t est ut ponamus omnia evenire de necessitate et auferamus liberum arbitrium. **P**rimo ergo ponit istum modum, secundum ostendit que inconuenientia sequantur ipsum ibi. **Q**uo semel. **P**rimo ergo concludit istum modum dicens. **Q**uod si apud illum certissimum fontem omnium rerum nihil potest esse incertum, certus est eventus eorum que ipse firmiter presciverit futura. **Q**uare nulla erit libertas humanis consiliis et actionibus quas divina mens sine errore falsitatis cuncta prospiciens alligat et constringit ad unum eventum. **N**otandum est quod nulla mutatio cadit, cum ea fontem omnium rerum quia cognitio eius non potest esse incerta, et si esset incerta esset imperfecta et diminuta, si ergo est certa res impedu futurorum necesse est ut omnia futura presciant a deo necessario eveniant.

Quid igitur? **Q**uoniam modo deus hanc incerta futura prescivit. **N**am si inevitabiliter evenitura ceterum, que etiam non evenire possibile est: fallit. **Q**uod non sentire modo nefas est hanc etiam voce perferre. **A**t si ita vti sunt: ita ea futura esse decernit, ut eque vel fieri ea vel non fieri posse agnoscat: quam est hanc prescientia quam nihil certum: nihil stabile prehendit. **A**ut quod hoc refert vaticinio illo ridiculo tyresie, quicquid dicam aut erit aut non. **Q**uid etiam divina providentia: humana opinione presciterit si vti homines incerta iudicat quorum est incertus eventus?

Secundus modus est ut dicat deus providet futura indeterminata sicut futura sunt, sed isto modo providentia dei non est certa. **U**n dicit. **S**i deus discernit ista futura esse, que providentia indeterminata sicut sunt ut scilicet cognoscatur ea eque i. equaliter posse fieri vel non fieri quam est ista prescientia quam nihil certum, nihil stabile comprehendit, quasi dicat, talis providentia nulla est, et quod hanc prescientia differt ab illo vaticinio ridiculo **T**yresie quam dicebat. **Q**uicquid dicam hoc erit vel non erit. **Q**uo etiam, id est in qua divina providentia presciterit, id est pualetur humana opinio si iudicat incerta sicut homines ea quorum eventus est incertus, id est in nullo differt. **N**ondum quod cum **T**yresias vidisset duos serpentes simul coire plecto baculo ipsos separavit ab invicem et mutavit fuit i mulierem, post septem annos iterum serpentes coeuntes baculo separavit et mutatus fuit in virum. **C**um autem orta fuisset dissensio inter **J**ouem et **J**unonem an maior esset delectatio in coitu viri quam mulieris, electus fuit **T**yresias in iudicem quod exptus erat sortem utriusque seruis. **C**um autem diceret maiore esse delectationem mulieris, **J**uno commota excecavit ipsum. **J**upiter autem sui miseratus in recuperationem amissi viri dedit sibi ipsum vaticinandi, fuit autem hanc sua vaticinatio. **Q**uicquid dicam erit vel non erit. **S**i si deus non aliter presciat futura indeterminata nisi quod erunt vel non erunt: non differet sua prescientia a prescientia **T**yresie quod est ridiculosus.

Quod si apud illum rerum omnium certissimum fontem nihil incerti esse potest: certus eorum est eventus que futura firmiter ille presciverit. **Q**uare nulle est humanis consiliis actionibusque libertas: quas divina mens sine falsitatis errore cuncta prospiciens ad unum alligat et constringit eventum.

Prosa tertia

Quo semel recepto: quantus occasus humanarum rerum
sequatur: liquet. Frustra enim bonis malisque premia pe-
ne ve proponuntur. que nullus meruit liber ac voluntari-
us motus animorum. Id quod omnium videbitur iniquissimum quod
nunc equissimum iudicatur: vel puniri improbos/ vel remu-
nerari probos. quos ad alterutrum non propria mittit vo-
luntas sed futuri cogit certa necessitas. Nec vicia igitur
nec virtutes quicquam fuerint: sed omnium meritorum potius
mixta atque indiscreta confusio

posito scilicet ut neque liberum arbitrium liquet. i. manifestum est quantum occasus. i. quanta destructio huma-
narum rerum consequatur. frustra enim proponunt bonis premia et malis pene. ita statuta et leges humane
sunt inutiles que penas et premia statuunt que nullus mortuus aiorum liber ac voluntarius meruit et illud
videbitur iniquissimum omnium quod nunc iudicatur equissimum scilicet puniri improbos et remunerari probos. quos ad
alterutrum. i. ad probitatem vel improbitatem non mittit propria voluntas sed cogit certa necessitas futuri.
igitur virtutes et vicia non erunt quicquam sed potius erit mixta et indiscreta confusio omnium meritorum scilicet
bonorum et malorum. Non quod omnes virtutes et vicia oriuntur ex libera electione boni et mali. et similiter puni-
tio et remuneratio sunt propter liberam actionem boni vel mali si ergo tollit libertas arbitrii non erit li-
bera electio nec libera actio bona vel mala et propter consequens nulla erit virtus et nullum viciu. et iniuste malum
punietur cum ex necessitate malum operetur. et iniuste bonum premietur cum ex necessitate operetur bonum quod absurdum est dicere

Quo quod nihil sceleratius excogitari potest cum ex punitio-
ne rerum omnis ordo ducatur nihilque consilii liceat humanis:

sic ut vicia quae nostra ad bonorum omnium referantur auctore
sequitur ut vicia nostra referantur in auctorem omnium supple deum quod nihil sceleratius excogitari potest quod deum
dicere auctorem malorum quod tamen necessarium est ablata libertate
aut non est in potestate rei ut evitetur. necessario est ab agente et a producente. Si ergo actio voluntatis no-
stre non est libera. defectus ad idem secundum voluntatem reducet in
deum nostrorum quod est absurdum

Igitur nec sperandi aliquid nec deprecandi vlla ratio est.

Quid enim vel speret quisque vel etiam deprecet/ quoniam optata
omnia series inflexa procedit? Auferet igitur vnicum
illud inter homines deusque commercium: sperandi scilicet ac deprecandi.
Si quidem iuste humilitatis precio: inestimabilem vicem
diuine gratie promeremur (quod solus modus est quo cum
deo colloqui homines posse videantur: illi quibus inaccessibilem lu-
ci: prius quoque quam impetrent: ipsa supplicandi ratione con-
iungitur) Que si recepta futurorum necessitate nihil virum ha-
bere credatur. quod erit quod summo illi reipsum principi conecti atque
adherere possim? Quare nec erit humanum genus: vti pau-
lo ante catervas disseptum atque disiectum suo fonte fatiscere
petret quod petit. prius ei preces porrigimus quam effectum consequamur. quod si spes et deprecatio si nihil credantur
habere virum recepta. i. concessa. necessitate futurorum. quid erit quo coniungi possim? illi summo

Dic ponit inconuenientia quae sequitur
tur si auferat liberum arbitrium. Et pri-
mo ostendit quod inconuenientia sequitur ex
parte hominum. secundo que ex parte dei.
tertio quod ex parte coniunctionis hominum
ad deum. scilicet ibi. Quo nihil. tertia
ibi Igitur nec sperandi. Inconuenientia
ex parte hominum sunt. Si non sit liberum
arbitrium. frustra proponuntur hominibus pe-
ne vel premia. et iuste puniuntur ma-
li et premiantur boni. nec erunt vicia nec
virtutes in hominibus sicut nec in alijs
que agunt necessitate nature et non li-
bertate animi vnde dicit. Quo semel

Dic ostendit inconuenientiam quod sequitur
ex parte dei scilicet quod deus erit auctor ma-
lorum. vnde dicit cum omnis ordo rerum ducatur
ex punitioe divina et si nihil liceat
atque liberum fieri ex humanis consilijs. fit. i.
Non dicitur quod defectus in operatione quod defectus
in deum. et sic deus erit causa defectuum

Dic ponit inconuenientia quae sequitur
tur ex coniunctione hominum ad deum quia
tolleret actus deprecandi et actus spe-
randi quibus maxime coniungimur deo
vnde dicit. Igitur si tollit liberum arbitri-
um nec vlla ratio est sperandi aliquid.
nec deprecandi inter deum et homines.
Quid enim quisque deprecet vel speret si
series inflexa procedit optata
quod dicitur frustra fieret vtriusque. igitur auferet
illud vnicum commercium. i. sperandi et de-
precandi inter deum et homines. Vocat autem
spem et deprecationem commercium. quia
istis mercamur omnia beneficia. vnde
subdit Si quidem precio iuste humilita-
tis homo promeret inestimabilem vicem. i.
retributionem diuine gratie qui modus
deprecandi solus est quo homines vide-
tur posse colloqui cum deo et coniungi in-
accessibili luci scilicet deo propter quod homo im-
petret quod petit. prius ei preces porrigimus quam effectum consequamur. quod si spes et deprecatio si nihil credantur
habere virum recepta. i. concessa. necessitate futurorum. quid erit quo coniungi possim? illi summo

Dic ponit inconuenientia quae sequitur
tur ex coniunctione hominum ad deum quia
tolleret actus deprecandi et actus spe-
randi quibus maxime coniungimur deo
vnde dicit. Igitur si tollit liberum arbitri-
um nec vlla ratio est sperandi aliquid.
nec deprecandi inter deum et homines.
Quid enim quisque deprecet vel speret si
series inflexa procedit optata
quod dicitur frustra fieret vtriusque. igitur auferet
illud vnicum commercium. i. sperandi et de-
precandi inter deum et homines. Vocat autem
spem et deprecationem commercium. quia
istis mercamur omnia beneficia. vnde
subdit Si quidem precio iuste humilita-
tis homo promeret inestimabilem vicem. i.
retributionem diuine gratie qui modus
deprecandi solus est quo homines vide-
tur posse colloqui cum deo et coniungi in-
accessibili luci scilicet deo propter quod homo im-
petret quod petit. prius ei preces porrigimus quam effectum consequamur. quod si spes et deprecatio si nihil credantur
habere virum recepta. i. concessa. necessitate futurorum. quid erit quo coniungi possim? illi summo

Prosa quarta

An cum mentem cerneret altam
 Pariter summam et singula norat
 Nunc membrorum condita nube
 Non in totum est oblita sui
 Summamq; tenet/singula perdens.
 Igitur quisquis vera requirit
 Neutro est habitu, nam neq; nouit
 Nec penitus tamen omnia nescit
 Sed quam retinens meminit summam
 Consultat, alte visa retractans.
 Ut seruatis queat oblitus
 Addere partes

nis soluere rō prius tacta. Vel aia scit qd desiderat vel nescit? Dico q nescit in spēali z in p̄pria forma s̄ scit i vli. Et cū dī. Nlls desiderat notū, vey ē sic est notū in vli. tñ desiderat ipm vt est ignotū i speciali. Et cū dī. si ignorat/nunq; inueniet, vey est si ignorat tā in generali q̄ in spēali, et si ignorat in potentia et in actu, si tñ scit in potentia et in vli et ignorat actu z in p̄pria forma: p̄t ipm inuenirez addiscere

**Philosophia inquit. Prescientia tu-
 turorum nihil his que ventura sunt
 necessitatis importat**

Quam illa, Vetus inquit hec est de puidētia querela. Marcoq; tullio: cū diuinationez dis- tribuit vehement agitata, tibiq; ipsi res diu prorsus multaq; q̄sita. s̄ haud quaq; ab vllō vīm haften? satis diligent ac firmit expedita. Cuius caliginis cā ē, q̄ humane rōnationis motus/ad diuine p̄scie simplici- citatē nō p̄t admoueri, q̄ si vllō mō cogitari queat: ni- hil prorsus reliquet ambigui. Qd ita demū patefacē atz expedire tentabo: si prius ea q̄b? moueris expendero atz excogitari nihil relinquet prorsus ambigui, qd, s̄ rōnem z cām difficultatis ita demū patefacēz expedire tentabo si pri? expendero, i. declarauero ea q̄bus tu moueris. Nō q̄ q̄stio de puidē- tia dina z libero arbitrio est oim q̄onū difficillima de q̄ multi antiq; dubitabāt, z nō nllī modno rūp̄t ei? difficultatē lapsi s̄t, quā Eull. in li. diuin. p̄ctans/ z nō valēs dissoluē ei? difficultatez: negat penit? puidētiā z p̄sciaz futuroz a deo in p̄dicto li.

Quero enī cur illam soluentiū ratiōem minus effica- cē putes, que quia prescientiā non esse futuris rebus cām necessitatis existimat, nihil impediri prescientia arbitrij libertatem putat. Num eniz tu aliunde argu- mentiū futuroz necessitatis trahis nisi q̄ ea q̄ presci-

Hic soluit obiectionez. Ubi nōndū q̄ Plato posuit aias esse in celo creatas z hīc cognitionē oim p̄fectā, s̄ p̄ lapsum ad corpea/ eā obliuisci cognitionez rez i p̄ti- culari z retinē eā in vli, et postea p̄ exercitiū recupare cognitionē rez in p̄ticulari. Vñ dīc sic, An/ est nota so- lutionis cū aia cernēt, i. specularēt altā mentē, i. p̄fun- dā mentē dei, ipsa parit, i. sil' nouerat sumā, i. vlem cog- nitionē z singula, i. singularē cognitionē rez, s̄ nūc ip̄a p̄dita, i. reāta nube mēbroz nō est oblita sui p̄ totū, i. to- talit, s̄ ip̄a tenet summā, i. cognitionē vlem rez p̄dens singula, i. singularē cognitionē. Igitur q̄squis requirit, i. in- uestigat cognoscē vera, talis ē neutro habitu supple vt p̄fecte coḡscat vel q̄ oīo ignoret, vñ dīc Nā neq; nouit, s̄ in spēali z p̄fecte illud qd querit, nec penitus ne- scit oia s̄ ipse mem̄it, i. in memoria hz summaz, i. vlem cog- nitionē quā retinēs p̄sulit supple actuali p̄sideratōe retractans, i. reuocās p̄ studiū alte, i. subtilit visa, i. pri- us in speciali cognita vt ipse queat addē pres p̄tibus, seruatis supple i memoria Nō q̄ fm istā viā Plato

Dec est q̄rta p̄sa h? q̄nti in qua phia incipit dissoluē q̄onez de p̄pal- sibilitate puidētiēz liberi arbitrij, z p̄mo tangit difficultatē h? q̄onis z cām difficultatis, z tāgit modū p̄ cedēdi circa ei? solonez, 2? dissoluit eā ibi Quero ei? P̄rio dīc Dec q̄re- la, i. q̄o hec de puidētia est vetus z est vehement agitata, i. p̄tractata a Marco tullio cū disibuit, i. diuidit diuinationē, s̄ in libro diuinationū vbi diuidit diuinationē i suas spēz, z non solū huic, s̄ tibi ipsi ē res multū diu q̄sita/ s̄ haud q̄q; i. nō alicubi ab vl- lo vīm satis diligent z firmit expe- dita Cuius caliginis, i. difficultatis cā ē q̄ motus, i. actus hūane rōnis nō p̄t admoueri, i. applicari ad simplici- tatē dīne puidētiē, q̄ si vllō mō que-

Hic phia accedit ad solutionem q̄onis, z p̄mo discutit motiua boeciū 2? soluit dubitationē siue q̄onem ibi Qm̄ igit, Circa primū scienduz q̄ duo fuerūt motiua boeciū p̄ncipalia circa hāc q̄onem Primuz qz videt̄ nēcariū s̄ d? puidet̄ futura q̄ nēcario

Hic phia accedit ad solutionem q̄onis, z p̄mo discutit motiua boeciū 2? soluit dubitationē siue q̄onem ibi Qm̄ igit, Circa primū scienduz q̄ duo fuerūt motiua boeciū p̄ncipalia circa hāc q̄onem Primuz qz videt̄ nēcariū s̄ d? puidet̄ futura q̄ nēcario

Prosa quarta

In hoc probatione firma ratione subnixā pstat, non ex signis neque petitis extrinsecus argumentis, sed ex conuenientibus necessarijsque causis esse ducendam.

ex signis neque ex argumentis extrinsecis petitis, i. acceptis, s. firma ratio ducenda est ex conuenientibus, i. ex proprijs et necessarijs causis. Cū igitur p̄dicta ratio p̄cesserit ex signo, nō ē efficacis et demōstratiua cū sit a posteriori. Demōstratio autē que est potissima p̄bationū ipsa ē a priori cū sit ex causis: p̄ se: im mediatis: prioribus: et p̄ tanto etiam demōstratio est syllogismus faciens scire: efficacis ad probandū, ex p̄mo poster].

B. Sed quod fieri potest ut ea non proueniat quod futura esse prouident?

P. Quasi hoc nos ea quod prouidentia futura esse prouident, non esse euentura credamus, ac non illud potest arbitremur, licet eueniat, nihil tamen ut eueniret sui natura necessitatis habuisse.

Ad hinc facile ppendas/licebit.

Plura etenim dux sunt subiecta oculis intuemur/ ut ea quod in quadrigis moderandis atque flectendis facere spectant aurige atque ad hunc modum cetera.

Num igitur quodcumque illorum ita fieri necessitas vlla p̄pellit?

B. Minime. **P.** Frustra enim esset artis effectus, si omnia coacta mouerentur.

Que igitur cum sunt: careret existendi necessitate, eadem priusquam fiat sine necessitate futura sunt.

Quare sunt quedam euentura, quorum exitus ab omni necessitate sit absolutus?

Ad illud quod quidam nullum arbitror esse dicunt: quod quod nunc sunt: priusquam fieret euentura uo fuerint.

Dec igitur etiam p̄cognita: liberos habent euentura? **Ad** sic scia p̄ntium reze nihil his quod sunt, ita p̄scire:

tria futuroz nihil his quod uentura sunt necessitatis importat, sunt in fieri, sic ea quod videntur aurige facere moderandis et flectendis quadrigis, et cetera videmus ad hunc modum ut que sunt in alijs actibus voluntarijs.

Numquid vlla necessitas p̄pellit aliquid illorum ita fieri sic oculis videtur? **Di**c boecius. **Ad** minime. **Et** assignat rationem. Frustra enim esset effectus artis si omnia mouerentur coacta, et frustra esset ars flectendi quadrigam si necario flecteret.

Igitur illa que cum sunt: careret necessitate existendi: eadem sit futura sine necessitate priusquam fiat.

Ex quod p̄cludit quod quedam sunt uentura que exitus, i. euentus est absolutus ab omni necessitate. **Et** forsitan aliquis dicet, ea quod nunc sunt non erant futura antequam essent, s. excludit. **D.** Nullum arbitror esse dicunt quod que nunc sunt: euentura non fuerint, s. enim esset nimis irrationabile.

Item necario p̄cludit quod hec etiam p̄cognita sunt euentus liberos, quod sic scia p̄ntium/ nihil importat necessitatis his rebus quod sunt in p̄nti sic patet in exemplo p̄dicto de regimine quadrigarum, ita p̄ntia futuroz nihil importat necessitatis his quod uentura sunt.

Nō quod futura in p̄batione ad diuinam prouidentiam sit necaria/ necessitate p̄ditionata, nō tamen omnia sunt necaria necessitate absoluta.

Multa enim a ratione eueniunt sic ea quod sunt ab arte et a voluntate ut regimine quadrigarum, si enim regimine quadrigarum necario eueniret: frustra esset ars regendi quadrigam.

Nō quod sic res actu sunt ita erant futura, s. quod actu libere sunt, s. erant libere future, et p̄ p̄ntis nō omnia sunt necario futura, s. necessitate p̄ditionata in quantum p̄panē ad prouidentiam diuinam, nō tamen in sui natura p̄siderata necario eueniunt necessitate absoluta sic postea videbitur, ubi distinguet duplicem necessitatem p̄ditionatam et absolutam.

Sed hoc inquis ipsum dubitat, an earum reze que necessarios exitus non habent/ vlla possit esse p̄notio?

Dissonat

Dic omni modum pbandi ex signo non esse efficacem, et dicit **C**onstat, i. manifestum est rationem subnixam, i. firmatam demonstrationem eam non esse ducendam

firmam ratio ducenda est ex conuenientibus signo/ nō ē efficacis et demōstratiua cū sit a priori cū sit ex causis: p̄ se: im mediatis: prioribus: et p̄ tanto etiam demōstratio est syllogismus faciens scire: efficacis ad probandū, ex p̄mo poster].

Dic p̄bia p̄bat quādā dubitatio nē et soluit eam, videt enim ex dictis se qui quod aliquid p̄nt p̄sciri quod tamen non necessario eueniat, si autem non necessario eueniat: p̄nt nō euenire, et sic sequitur quod aliquod p̄scitum a deo/ nō eueniat.

Prio igitur p̄bia dubitatio de hoc querit, d. **Ex** quod ita est quod ea que sc̄p̄scita nō sunt necaria s. p̄nt non euenire, quod i. quod fieri potest ut ea que prouident futura esse/ nō eueniant?

Tūc soluit dubitatio nē, d. quod nō negat quod p̄scita nō eueniat, imo oportet dicere quod p̄scita ta eueniat/ s. tamen nō eueniunt de necessitate, vñ dicit **Q**uasi hoc, quod d. ista dubitatio p̄cedit quod nō credamus ea quod prouidentia p̄noscit nō esse uentura, s. hoc nō ē verum, s. potius arbitremur illud, s. quod licet futurum eueniat: nihil tamen necessitatis habuisse in sui natura ut eueniret.

Et manifestat exemplo quod aliquid certe p̄prehendit quod tamen nō ē necessarium, d. quod aliquid cognitum eueniat et tamen nō necario/ licebit quod tu s. ppendas hinc, i. ex tali exemplo **I**ntuemur enim p̄la exempla oculis dum sunt, i. dum

Prosa quarta

materia iudicat figurā Ratio hō hāc q̄q̄ trāscēdit. spēm̄q̄ ip̄am que singularib⁹ inest: vniuersali p̄side/ rione perpendit. Intelligentie hō celsior ocul⁹ exi/ stit. Suppressa nāq̄ vniuersitatis ambitū: ipsaz illā simplicem formam pura mentis acie contuet.

exterior sic visus iudicat figurā hoīs in sbiecta materia. i. i sensibili materia. s. imaginatio solaz figurā oñdit sine materia. i. i absentia rei materialis. Rō hō hāc imaginatōnē trāscendit ip̄az spēm̄. i. naturā specificā hoīs q̄ singularib⁹ inest perpendit. i. discernit vniuersali p̄sideratiōe. o/ culus hō. i. p̄sideratio intelligētie ē excellior qz intelligētia dīna suppressa ambitū vniuersitatis q̄ existit in singularibus illā simplicē formā. i. ideā hoīs q̄ est in mente dīna p̄tuet acie. i. specula/ tione pure metis. Nō q̄ p̄mū exēplū fuit de s̄tutibus p̄scitūis nō sbordinatis sic de visu z taū. istud at exēplū est de s̄tutibus sbordinatis q̄ sunt q̄tuor. i. sensus exterior q̄ inest oibus aialibus. imaginatio q̄ tm̄ inest aialibus p̄fectis. ratio que tm̄ est in hoīb⁹. z intelligētia p̄ quā intelligit diuinā cognitionē. Iste s̄tutes habēt diuersum modū cognoscēdi eandē rem. s. hoiez vt declarat in lra. qd̄ nō esset nisi cognitio fieret fm̄ facultatē s̄tutū p̄scitūū nō rei cognite.

In q̄ illud maxie p̄siderandū ē. Nā superior p̄prehen/ dēdi vis amplectit inferiorē. inferior hō ad superiorē nullo mō p̄surgit. Neq̄ enī sensus aliqd̄ extra mate/ riā valet vel vniuersales species imaginatio p̄tuet. vel rō capit simplicē formaz. s. intelligētia q̄si desup spectās. cōcepta forma. q̄ sb̄sunt etiā cūcta dijudicat. sed eo mō quo formā ip̄az q̄ nulli aliq̄ nota eē potēat: p̄prehendit. Nā z rōnis vniuersum. z imaginatiōis figurā. z materiale sensibile p̄gnoscit. Nec rōne v/ tēs nec imaginatiōe nec sensibus. sed illo vno iūtu

mētis formaliter (vt ita dicam) cūcta p̄spiciens p̄t simplicē. i. vniuersalē formā. Intelligentia at diuina q̄i desup spectās cū sit in sup̄mo ḡdu cog/ nitionis: ip̄a p̄cepta forma ideali dijudicat etiā cūcta que subit illi forme vt cognoscēdo ideā hoīs cognoscit oia que s̄t in hoie. s. eo mō p̄p̄hendit ip̄am formā q̄ mō nulli inferiori s̄tuti no/ ta esse poterit. nā ipsa coḡscit vniuersū. i. vniuersalē formā rōnis et figurā imaginatiōis. z mate/ riale sensibile qd̄ spectat ad sensū exteriorē nō vtens rōne nec imaginatione sensibus. s. p̄spici/ ens cūcta vno iūtu mētis. i. absq̄ discursu coḡscit. qd̄ nō facit rō. Nō q̄ qz s̄tutus superior s̄tutes inferiorē sic tetragonū includit trigonū. vt p̄z. z. de aia. iō q̄cqd̄ p̄t s̄tutus inferior: p̄t et superior. et magis. qz mō magis vniuersali p̄p̄hendit. qd̄ inferior mō magis p̄ticulari. lz nō ecōuer/ so. iō que p̄t intelligētia hūana p̄p̄hendē p̄t et diuina intelligētia licet nō econuerso. iō q̄ p̄t intelli/ gētia hūana p̄p̄hendē p̄t et diuina intelligētia. lz nō ecōuerso.

Ratio q̄z cuz qd̄ vniuersale respicit: nec imaginatio/ ne. nec sensibus vtens: imaginabilia vel sensibilia cō/ p̄hendit. Nec est enī que p̄ceptionis sue vniuersale ita diffinit. hō ē aial bipes rōnale. Que cū vniuersa/ lis notio sit. tum imaginabilē sensibilib⁹ eē rē null⁹ ignorat. qd̄ illa: nō imaginatiōe vel sensu. s. in rōnali

Hic ponit scdm̄ exēplū in s̄tuti/ bus p̄scitūis sbordinatis. scdo oñt quō iste s̄tutes se habeāt inuicēz ibi In q̄ illd̄. P̄rio ḡ declarat quō idē a diuersis potētij⁹ diuersimode p̄/ prehēdit. d. S̄tutus exterior alit p̄/ tuet ip̄z hoiez. alit imaginatio. alit rō. alit intelligētia dīna. S̄tutus ei

Hic oñt p̄hia quō dīctē s̄tutes p̄scitūe se habēt ad inuicēz. oñs q̄ q̄cqd̄ p̄t s̄tutus inferior pōt etiā z superior. z āplius. Et p̄mo s̄t oñt de intelligētia respectu aliaz s̄tutum. Scdo oñt idem de rōne. scda ibi. Rō q̄q̄. P̄rio dīct In q̄. i. in ordine istaz s̄tutū illd̄ ē maxie p̄siderandū q̄ vis p̄prehēdēdi superior āplecti/ tur i se inferiorē. qz s̄tutus superior cog/ noscit oē illud qd̄ inferior. Inferior at nō p̄surgit ad superiorē ita vt app̄ hendat illud qd̄ superior. qd̄ manife/ stat in exēplo. d. Neq̄ enīz vllus sensus aliqd̄ valet app̄hendē eē ma/ teriā et imaginatio p̄tuet spēs vni/ uersales. i. minus p̄ticularēs. s. rō ca

Hic oñt idem de rōne q̄ sic itel/ ligentia p̄p̄hendit alias tres s̄tutes inferiores. sic rō etiā p̄p̄hendit sub se alias duas. i. imaginationē et sen/ sū. d. q̄ rō p̄cipit qd̄ vlt nō vtēs i/ maginatione nec sensib⁹ z p̄p̄hendit imaginabilia z sensibilia vlt p̄phen/ sione. Nec enī ē rō q̄ ita diffinit vlt sue p̄ceptōis hō ē aial bipes rōna/ le. q̄ diffō cū sit vltis notio. i. notifica

Retrum quartū

Notis subdita corporum
 Cassasq; in speculi vicem
 Rerum reddit imagines.
 Unde hec sic animis viget
 Cernens omnia notio?
 Que vis singula perspicit.
 Aut que cognita diuidit
 Que diuisa recolligit
 Alternum q; legens iter.
 Nūc summis caput inserit
 Nunc decidit in infima.
 Cum sese referens sibi
 Veris falsa redarguit.
Hec est efficiens magis
 Longe causa potentior.
 Q; que materie modo
 Impressas patitur notas
 Pcedit tamen excitans
 Ac vires animi mouens
 Vno in corpore passio
 Cum vel lux oculos ferit
 Vel vox auribus instrepit
 Cum mētis vigor excitus
 Quas intus species tenet
 Ad motus similes vocans
 Notis applicat exteris
 Introsum q; reconditis
 Formis miscet imagines.
 Aie erit intellectus agens, cui^o opatio est facē potentia intellecta adu intellecta, ita q; a rebus ex
 stute intellectus agentis impmit aliqd intellectui possibili p qd in adu intelligēdi reducitur. Non
 est g intentio boeci negare qn mens sit passiuā rōne intellectus possibilis, s; vult q; mens sine aia
 magis habeat efficiētā in intellectu q; sit passiuā ab ipsis corpibus ex, et p seque; efficien/
 tia intellectus nō debet attribui rebus ex, qd erat de intentione stoicorū.

Disputat sensum et imaginatiouem sedere rationi: rationē

Quod si in corporibus sentiendis: quis affi/
 ciant instrumēta sensuum: forinsecus obiecte

Hec est qnta p̄sa hui^o qnti libri
 m ij

qz p solā impressionē corporū tm cogsceret corporalia, nūc at ma/
 nifestū est q; etiā incorporea cogscit. Aliud inconueniēs ponit, d.
Si aia tm est passiuā q; vis aie singula pspicit, i. iudicat, aut q;
vis aie cognita diuidit aut diuisa recolligit, aut que vis aie le/
gens, i. apphēdēns alternū iter pponēdi et diuidēdi, nūc inse/
rit caput summis, i. generalissimis/ ascendēdo a specialissimis ad
generalissima colligēdo multitudinē, et nūc decidit vel decedit
fm aliā l̄raz, i. cadit in inf. ma. In infima, i. in spēalissima pcedē
do a generalissimis ad spēalissima diuidēdo. Tum, i. tandē aia
referens, i. pparās se sibi redarguit falsa veris, i. p vera. Nō
q; ex l̄ra talis format rō. Illa aia nō est tm passiuā s; actiuā que
iudicat: pponit, et diuidit, et veris falsa redarguit, s; aia intelle/
ctiuā est hmōi. g. Maior nota est qz iudicare: pponē; diuidē; re/
dar guē videntē esse opationes actiue. Minor apparet Aia iudi
cat int̄ vez et falsum, pponit p̄dicatū cuz subiecto, aliqñ diuidit
p̄dicatū a subiecto, et falsas opinionones redarguit.

Hec est efficiens magis. **Hic p̄sia ponit ve/**
ritatē, d. Hec mens est
magis cā efficiens que est cā longe potentior q; illa q; mō mate
rie, i. similitudine materie patif notas impressas. Et qz aliq; cre/
deret q; in aia nlla esset passio iō subdit qdā passio pcedit opati
ones aie i viuo corpe excitans 7 mouēs vires ai ad opandū ve
qñ lux ferit oculos tūc patif visus, vel cū vox instrepit, i. insonat
auribus tūc patif auditus, 7 tandē vigor mentis excitus, i. exci
tatus vocās species quas intus tenens ad siles motus applicat
eas notis exteris, i. similitudinib^o exterioribus, 7 miscet, i. applicat
imagines exteriores corporū formis, i. spēbus introsum, i. i aia,
reconditis. Nō q; boecius h; vtr̄ sententia platonica q; ponit
spēs rez a pncipio naturalit inditas aie, s; aia sopita est in cor/
pore, ita q; nō intelligit p eas nisi excitef p imutationē sensuuz
exteriorū, excitata aut euocat spēm siles illi quā sensus exterior
impressit, et applicādo eā rei exteriori/ sic intelligit p eā. Ad hāc
intentionē etiā loquit^r Linconien, i. posterl, d. Ratio i nob sopi/
ta nō agit nisi prius p opationes sensuuz qbus admiscef fuerit
expredā. Nō q; ex l̄ra videt q; intellectus possibilis intelligē
do etiā sit actiuus cū sit cā efficiens vt dic in l̄ra. Aristl. ar. ij. de
aia vult q; intelligē sit pati, et q; intellectus nullā hz naturā ni
si q; est possibilis vocatus. Ad hoc dicūt aliq; q; qz aia pprehē
dit tā intellectū possibile q; agentē, aia est actiuā imo causa esse
ctiuā intellectiōnis rōne intellectus possibilis. Vel dicēdū q; in
tellectus possibilis est potētia passiuā saltē q; ad p̄mū eius adū,
cū intelligē sit pati, s; ois potētia passiuā de neitate regrit potē/
tia actiuā q; reducat ipam ad adū. Tale at actiuū nō p̄t esse res
corporalis ex/ cū agens sit prestantius passio, iō tale actiuuz ex p̄t

Prosa quinta

iudicium nec quod est sensibile, aut quoniam sibi notum sit plura sensibus et imaginationi esse subiecta inanem preceptionem esse rationis, que quod sensibile sit ac singulare quasi quoddam uniuersale consideret. Ad hec si ratio protra responeat se quidem et quod sensibile et quod imaginabile sit: in uniuersitatis ratione prospicere, illa homo ad uniuersitatis cognitionem aspirare non posse, quoniam eorum notio corporales figuras non possit excedere. De rebus homo cognitione firmiori potius perfectioribus iudicio esse credendum. In huiusmodi igitur lite nos quibus tam rationandi quam imaginandi etiam sentiendique vis inest, nonne rationis potius causam probaremus?

Est esse verum, et per se nec quod est sensibile quod est absurdum. Aut quoniam notum est sibi, sensus et imaginationi plura esse subiecta sensibus et imaginationi que necesse est esse sensibilia, credens ne preceptionem rationis esse inanem que prederat illud quod est sensibile et singulare quasi quoddam verum. Ad hec si ratio respondeat se prospicere in ratione verum quod est sensibile et imaginabile, illa homo, sensus et imaginationem non posse aspirare, id est puenire ad cognitionem veris que cognitio eorum non excedit figuras corporales, et dicet ratio potius esse credendum firmiori et perfectiori iudicio rebus. In huiusmodi igitur lite, si inest sensus et imaginationem ex vna parte et rationem ex altera parte nos quibus inest ratio vis rationandi quam imaginandi et sentiendi nonne potius probaremus eorum rationis et reputaremus motiua sensus et imaginationis esse insufficientia, quasi dicat imo. Non quod iudicio nobilitatis potentie potius est astandum quam iudicio potentie ignobilioris, cum igitur ratio sit potentia nobilior quam sensus et imaginatio eo quod ratio apprehendit proprium obiectum, et obiectum sensus et imaginationis, et non e converso, sed potius astandum est iudicio rationis quam potentiarum inferiorum.

Sile est quod humana ratio diuinam intelligentiam futura nisi ut ipsa cognoscit non putat intueri. Nam ita differis,

Si qua certos ac necessarios habere non videant euentus: ea certo euentura presciri nequeant. Vnde igitur rerum nulla est prescientia, quam si etiam in his esse credamus: nihil erit quod non ex necessitate pueniat. Si igitur vti rationis participes sumus: ita diuine iudicium mentis habere possemus sicut imaginationes sensusque rationi cedere oportere iudicauimus, sic diuine sese menti humanam summittere rationem iustissimum censeremus.

rationi, sic censeremus, id est iudicaremus iustissimum humane rationi se summittere diuine menti. Non quod sile est de iudicio sensus et imaginationis respectu rationis, et rationis respectu intelligentie diuine. Nam sensus et imaginationi videtur quod ratio talis non possit apprehendere rem nisi sic ipsa apprehendit, quod tamen falsum est. Sic sicut videtur rationi humane quod intelligentia diuina non possit res incertas cognoscere aliter quam ipsa cognoscit quod falsum est. Nam que ratio humana incerte cognoscit, intelligentia diuina certa apprehendit.

Quare in illius summe intelligentie cacumen si possumus erigamur. Illuc enim ratio videbit quod in se non potest

Silitudo autem quam intendit talis est. Sensus et imaginatio sunt cognitiones inferiores quam ratio. Si ergo sensus et imaginatio vellet iudicare modum cognoscendi rationis ex modo cognoscendi proprio, et diceret quod verum nihil esset quod ratio apprehendit, vel si verum esset iudicium rationis vel esset particulare et sensibile, ratio homo diceret contrarium. Manifestum est quod nos que vigemus utraque cognitiones potius assentiremus rationi iudicando motiua sensus et imaginationis esse insufficientia. Dic ergo. Quid igitur si sensus et imaginatio refragentur, id est dicant rationi dicentes nihil esse verum id quod ratio putat se intueri sic arguendo. Ad cuius est sensibile aut imaginabile id non potest esse verum sed iudicium sensus et imaginationis. Aut igitur iudicium rationis necesse

est esse verum, et per se nec quod est sensibile quod est absurdum. Aut quoniam notum est sibi, sensus et imaginationi plura esse subiecta sensibus et imaginationi que necesse est esse sensibilia, credens ne preceptionem rationis esse inanem que prederat illud quod est sensibile et singulare quasi quoddam verum. Ad hec si ratio respondeat se prospicere in ratione verum quod est sensibile et imaginabile, illa homo, sensus et imaginationem non posse aspirare, id est puenire ad cognitionem veris que cognitio eorum non excedit figuras corporales, et dicet ratio potius esse credendum firmiori et perfectiori iudicio rebus. In huiusmodi igitur lite, si inest sensus et imaginationem ex vna parte et rationem ex altera parte nos quibus inest ratio vis rationandi quam imaginandi et sentiendi nonne potius probaremus eorum rationis et reputaremus motiua sensus et imaginationis esse insufficientia, quasi dicat imo. Non quod iudicio nobilitatis potentie potius est astandum quam iudicio potentie ignobilioris, cum igitur ratio sit potentia nobilior quam sensus et imaginatio eo quod ratio apprehendit proprium obiectum, et obiectum sensus et imaginationis, et non e converso, sed potius astandum est iudicio rationis quam potentiarum inferiorum.

Dic applicat illud sile ad propositum et dicit. Illud quod est dictum de sensu et imaginatione respectu rationis sile est ei quod humana ratio nihil putat diuinam intelligentiam intueri nisi ut ipsa ratio cognoscit quod apparet ex ipso modo arguendi. Nam ita differis, id est arguis si que videant non habere certos et necessarios euentus, talia nequeunt presciri certe euentura. Igitur talium rerum nulla est prescientia, quam scilicet prescientia si credimus esse in his, nihil erit quod non pueniat ex necessitate. Si igitur sic sumus participes rationis ita possemus habere iudicium diuine mentis, sic nunc iudicamus imaginationem et sensus oportere cedere imaginationem et sensus oportere cedere diuine menti. Non quod sile est de iudicio sensus et imaginationis respectu rationis, et rationis respectu intelligentie diuine. Nam sensus et imaginationi videtur quod ratio talis non possit apprehendere rem nisi sic ipsa apprehendit, quod tamen falsum est. Sic sicut videtur rationi humane quod intelligentia diuina non possit res incertas cognoscere aliter quam ipsa cognoscit quod falsum est. Nam que ratio humana incerte cognoscit, intelligentia diuina certa apprehendit.

Dic phia hortatur ut erigamur nos ad cognitionem diuine intelligentie, d. Quare si possumus erigamur per diuina
n. liij

Libri quinti Metz quintum et

gentes consideratione i cacumen illi^o sume intelligentie, s. diuine, illic enim rō videbit qd in se nō p̄t intueri, s. quō certa r definita p̄notio dei cognoscat illa q̄ non h̄nt certos exitus, et illud nō erit op̄io, s. pot̄o erit simplicitas sume scie nullis finis inclusa qz simplicitas sume sapie ē infinita. **Nō** q̄ si cognitio sequeret facultatem rei cogniter nō p̄ntis cogscntis, tūc sic rō h̄uana cognoscat futura p̄tingētia incerte, sic filiter intelligētia diuina ea incerte cogsceret, s. qz facultas cognitionū ē fm facultatē p̄ntis cogscntiū, et intelligentia diuina in cogscendo excedit rōnē humanā, poterit ip̄a certe cogscere q̄ rō humana incerte cogscit

Hic incipit q̄ntū metz hui^o q̄nti qd d̄r archilochiū ab inuētoze, da/tylicum a pede p̄d̄ante. **In** q̄ oñt hoim esse dispositū ad p̄templationē celestiu ex figura corpis sui, r p̄mo describit figurā corpalem aliaz bestiaz, r figuram hois ibi. **Unica** gens, **Pr̄io** dic̄, aialia p̄meant terras q̄uarijs, i. valde varijs figuris, nāqz alia aialia extento corpe sic s̄t serpentes et reptilia, illa verrunt, i. vertūt puluere, r incitata, i. mota vi pectoris trahūt p̄tinuū sulcū suple in puluere, **Sūt** alia aialia q̄bus in est vaga leuitas alaz q̄ s̄berant vētos r enatant, i. Enseunt liq̄do volatu spacia lōgi etheris, i. aeris. **Sūt** alia q̄ gaudent vestigia pressisse solo, i. tre gressibus suis, et trāsmittē, i. p̄transire virides campos, et gaudēt subire siluas q̄ oia aialia lz videas ea discrepare varijs formis, tū facies coz prona, i. ad trā incliata valet ingrauare, i. inq̄uatos oñdē sensus hebetes, i. brutales. **Nō** q̄ p̄hia tangit tria genera aialiu, s. reptilia, volatilia, et gressibilia, que lz differant i formis qz quedā formant ad reptandū vt serpētes, quedā ad volandū vt aues, qdā ad ḡdiendū vt bestie, tū in h̄ oia p̄ueniūt q̄ h̄nt faciē inclinatā ad trā.

Hic describit figurā hois, d. **Unica** gens hoim, i. solū gen^o h̄uani leuat celsū cacumē, i. caput suū altius et leuis stat recto, i. erecto corpe, et despiciat fr̄as vultu eleuato ad celū, tu hō frenus q̄ recto corpe petis celū, et exeris, i. erigis frontē, **Hec** recta figura admonet te q̄ tu desipis nisi etiā feras, i. extollas animū tuū in sublime, i. i celestia, ne mens grauata, i. ḡuedine depresso p̄ssum, i. sub sidat, i. resideat inferior corpe leuato celsius. **Nō** cū hō h̄eat figurā corpis erectā ad celū si aia nō erigeret ad p̄templationē celestiu: videret corpus esse nobilius aia. **Nō** fm **Al.** in xvi. de aialibus **Nō** in oia aialia h̄z figurā rectilinearē, de qua figura etiā loquit **Quidē** i li. metamorphoseos dicēs. **Pronā** cū spectat aialia cetera trā **Os** homini sublime dedit celūqz vidē **Iussit** et erectos ad sidera tollē vultus

Hic incipit s̄x̄ p̄sa et vltima h̄o q̄nti, in q̄ definitat v̄itatē de p̄passibilitate p̄scie diuine liberi arbitrii r p̄mo ponit suā defminationē, r sub iūgit vtilē exhortationē circa finē libri ibi **Auersami** igit. **Pr̄mo** oñs modū diuine cognitōis, r soluit obis

inueni. **Id** aut̄ est quonā modo etiā que certos exitus non habent: certa tū videat ac definita p̄notio neqz id sit opinio, s. summe potius scientie nullis terminis inclusa simplicitas

Metz archilochiū p̄tans tetrametro bucolico et tribus trocheis.

Quā varijs terras aialia permeant figuris
Nāqz alia extento s̄t corpe puluerēqz veri
Continuū qz trahūt vi pectoris incitata sulcū
Sunt quibus alaz leuitas vaga verberet qz ventos
Et liquido longi spacia etheris enatet volatu
Hec pressisse solo vestigia gressibus qz gaudent.

Vel virides campos transmittere vel subire siluas
Que varijs videas licet omnia discrepare formis
Prona tamē facies hebetes valet ingrauare sensus
P̄transire virides campos, et gaudēt subire siluas q̄ oia aialia lz videas ea discrepare varijs formis, tū facies coz prona, i. ad trā incliata valet ingrauare, i. inq̄uatos oñdē sensus hebetes, i. brutales. **Nō** q̄ p̄hia tangit tria genera aialiu, s. reptilia, volatilia, et gressibilia, que lz differant i formis qz quedā formant ad reptandū vt serpētes, quedā ad volandū vt aues, qdā ad ḡdiendū vt bestie, tū in h̄ oia p̄ueniūt q̄ h̄nt faciē inclinatā ad trā.

Unica gens hominum celsum leuat altius cacumen
Atqz leuis recto stat corpore despiciatqz terras
Hec nisi terrenus male desipis admonet figura
Qui recto celum vultu petis, exerisqz frontem
In sublime feras animū quoqz ne grauata p̄ssum

Inferior sidat mens/corpore celsius leuato.
Et est p̄ssum aduerbiū loci, ne illa in eo ad celū si aia nō erigeret ad p̄templationē celestiu: videret corpus esse nobilius aia. **Nō** fm **Al.** in xvi. de aialibus **Nō** in oia aialia h̄z figurā rectilinearē, de qua figura etiā loquit **Quidē** i li. metamorphoseos dicēs. **Pronā** cū spectat aialia cetera trā **Os** homini sublime dedit celūqz vidē **Iussit** et erectos ad sidera tollē vultus

Disputat de eternitate dei. De presentitpali ac de p̄terito r de futuro, r qz ea q̄ s̄nt i dei p̄ntia n̄caria s̄t, ad p̄ns p̄siderata pendēt ex libero arbitrio

Quoniam igit vti paulo ant̄ monstratū est, omne qd sc̄i: nō ex sua s. ex p̄phendentium natura

Prosa sexta

cognoscit: intueamur nunc quantum fas est: quod sit diuine
substantie status. ut quenam etiam scia eius sit possimus
agnoscere. Deum igitur eternum esse / cunctorum ratione degentium
commune iudicium est. Quid sit igitur eternitas consideremus
Hec enim nobis naturam pariter diuinam sciam quod patefecit.

determinat de ea ibi Eternitas igitur. Pro dicit Quam miratum est paulo ante quod omne quod scit: cognoscit non ex
sua natura. id est non ex natura rei scire sed ex natura cognoscitum. intueamur nunc quantum fas est quod sit statum di
uine essentie vel substantie ut possimus agnoscere quod sit eius scia. Et subdit quod eodem iudicium cunctorum degentium. id est ut
tunc ratione est deum esse eternum. id est consideremus quod sit eternitas. hec enim nobis patefacit naturam diuinam sciam

Non quod quod eternitas deorum naturam et sciam dei non duntaxat sed substantiam: id est cognita eternitate cognoscit natu
ra et scientia dei.

Eternitas igitur est interminabilis vite tota simul et per
fecta possessio

nit eius diffinitionem. et declarat eam ibi Non si ex collatione. Pro dicit Eternitas
est possessio vite interminabilis ex quo totum sit et perfecta Non sicut Abrahama super li. de cau
sis. Aliquid est eternum est in eternitate et est ipsa eternitas sic deus. Aliquid sit eternum sit in eternitate sed non sit ipsa
eternitas sic substantie separe. Alia sit eterna: non in eternitate. nec sit ipsa eternitas ut motus. tempus. et mundus. Non
cum dicitur eternitas est possessio. ibi videtur notie possessio ad designandum immobilitatem et indeficientiam eternita
tis quod ipsa firmiter possidet et quod habet. Et dicit vite. ad inuendum quod non viuendum non mensuratur etni
tate. et dicit interminabilis. ad dicitur illi vite quod habet terminum a parte ante et a parte posteriori. sic vita hominis. vel a parte ante
tamen sic vita angelorum. et dicit totum sit. ad dicitur vite angelice. quoniam enim esse angeli secundum substantiam sit totum sit.
non tamen secundum operationem. cum habeat operationes successiuas et intellectiones. et dicit perfecta ad designandum quod

Eternitati nihil deest. perfectum enim est cui nihil deest. pro celis mundi.

Quod ex collatione temporalium clarius liquet. Nam quicquid
viuit in tempore: id prius a preteritis in futura preedit. Nihil
quod est in tempore constitutum: quod totum vite sue spacium pariter pos
sit amplecti. sed crastinum quod nondum apprehendit. hesternum
vero iam perdidit. In hodierna quoque vita non amplius viu
tis quod in illo mobili transitorioque momento. Quod igitur tempus
patitur additionem / sed illud sicuti de mundo cessit Aristoteles
les / nec ceperit unquam esse. nec desinat. vitamque eius cum tempus
infinitate tendat: non dum tamen tale est ut eternum esse iure credat
Non enim totum sit infinite sed vite spacium apprehendit atque
implectitur. sed futura nondum transacta iam non habet. Quod igitur
interminabilis vite plenitudine totam pariter apprehendit ac
possidet. cui neque futuri quicquam absit: nec preteriti fluxerit:
id eternum esse iure prohibet. Id quod necesse est et sui compos

prius sibi se assistere et infinitatem mobilis temporis habere presentem.
de mundo. et sed vita. id est duratio eius tendat. id est extendat cum infinitate temporis. nondum tamen tale est ut iure
credat esse eternum. quod non apprehendit neque implectitur sit totum spacium vite sue. id est duratiois sed infinite
id est infinito tempore durat. sed futura nondum habet transacta. id est pertransita et preterita non habet. Quicquid igitur apprehen
dit et possidet pariter totam plenitudinem interminabilis vite / cui nihil absit futuri / nec aliquid fluxerit
preteriti illud iure prohibet esse eternum. quod illud eternum sui compos eo quod nihil sibi deest: necesse est se
sibi assistere prius. et est necesse presentem habere infinitatem. id est infinitam durationem temporis mobilis. id est successiuam.

Non quod quod per cognitionem temporis deuenimus in cognitionem eternitatis eo quod opposita in se posita ma
lis elucescit. id est per naturam successionem temporis declarat nobis naturam eternitatis. Sic enim totum temporis presentem

Prosa sexta

Nō q̄ infinitus motus rez t̄paliū q̄ntū p̄t imitat statū et̄nitatis qz nō p̄t eū totalit̄ exp̄mē. qz status t̄paliū est successiuus. status et̄nitatis nō. et status t̄paliū respicit p̄teritū et futuz. status et̄ cernitatis t̄m p̄ns. t̄m in hoc imitat statū et̄nitatis q̄ sic et̄nitas nūq̄ deficit. sic infinitus motus rez t̄paliū nunq̄ esse definit. et sic in t̄pe est dare instans qd̄ h̄z quandā imaginē cū et̄nitate. ita q̄ sic in et̄nitate aliqd̄ d̄i esse. sic illa dicim̄ esse q̄ st̄ in p̄nti instāti. iō status rez t̄paliū lz nō pot̄ sic imitari statū et̄nitatis p̄ntialit̄ p̄manēdo t̄m ip̄m imitat suā duracionē successiue p̄tinuādo

Itaq̄ si digna rebus noīa velimus imponē **Plato** nē sequentes: deum quidem eternum: munduz vero dicamus esse perpetuum.

Nō dicamus p̄petuū. et hoc sonat dictō auctoris **Gregis**. Perpetuū cui p̄ncipiū sed sine carebit.

Quoniā igit̄ / om̄e iudiciū fm̄ sui naturā que sibi subiecta sunt p̄prehendit. **E**st aut̄ deo sp̄ eternus ac p̄sentarius status. **S**cientia q̄z eius oēm t̄p̄is sup̄gressa motionē / in sue manet simplicitate presentie. infini

taq̄ p̄teriti ac futuri spacia complectens: oīa quasi iā gerant̄ in sua simplici cognitionē p̄siderat. **I**taq̄ si p̄

scientiā pensare velis qua cūctā dimoscit: nō esse p̄sci

entiam quasi futuri. sed scientiā nunq̄ deficientis in

stante rectius estimabis. vnde nō p̄uidentia s̄z p̄

uidentia potius dicat̄ q̄ porro ab rebus infimis p̄sti

tuta q̄i ab excelso rez cacumie cūctā prospiciat

am hui⁹ noīs p̄uidentia. d. **U**n̄ cognitio diua nō d̄i p̄uidentia qz illa importat ordinez ad fu

tuz. s̄ d̄i p̄uidentia q̄i porro. i. p̄cul a rebus infimis p̄stituta / ab excelso cacumie rez cūctā p̄

spicat. **N**ō qz cognitio sequit̄ modū rei coḡscētis. iō cognitio et scia dei sequit̄ statū et dispō

nem dei. status at̄ dei est et̄nus et p̄sentarius. cū esse diuinū mēsuret̄ et̄nitate. s̄ scia dei erit eter

naz p̄sentaria ita q̄ oīa que s̄t p̄terita et futura: coḡscit q̄i sunt p̄ntia **N**ō aliq̄s dicēt **N**on ens

nō p̄t alicui esse p̄ns. s̄ p̄teritū et futuz ē nō ens. s̄ nō p̄t esse p̄ns cognitioni diuine. **D**ōm q̄ du

plex est nō ens. q̄ddā qd̄ nullo mō est ens. et tale nō est realit̄ p̄ns alicui. cū nihil sit. **A**liud est nō

ens nō simplr̄ s̄ qz adū nō est ens. et lz h̄mōi nō possit̄ realit̄ coexistē et̄nitate. qz et̄nitas cuz sit

infinita / excedit t̄ps p̄ns: extendēdo se ad p̄t̄m et futuz. **E**t sic p̄t̄m et futuz s̄t et̄nitate coexistētis

p̄ntialit̄. qz i et̄nitate nō est successio. **U**n̄ nō sequit̄. si aliqd̄ coexistit et̄nitate q̄ p̄ t̄tō simplr̄ ex

istat. qz et̄nitas etiā extendit se ad nō ex̄ns sic ad p̄t̄m et futuz **N**ō q̄ d̄o oīa s̄t p̄ntia et sibi nihil

est futuz. iō scia sua nō est dicēda p̄scia que sonat aliqd̄ futuz. nec debz dici p̄uidentia p̄t̄ eandē

cām. s̄ debet dici p̄uidentia q̄i p̄cul p̄stituta a rebus inferioribus oīa prospiciens.

Quid igit̄ postulas vt necessaria fiant que diuino lu

mine lustrent̄. cū ne hoīes qd̄ necessaria faciant esse

que videāt? **N**um enī ea que p̄ntia cernis aliquā eis

necessitatē tuus addit intuit⁹? **B.** **D**inime. **P.** **A**tq̄

si est diuini h̄ūanigz p̄ntis digna collatio. vti vos ve

stro hoc temporario presenti quedam videtis: ita ille

omnia suo cernit eterno.

In ista p̄te p̄bia docet quō p̄prie loquenduz sit de deo et de mūdo. d.

Si nos sequētes platonē velimus imponē noīa digna. i. p̄uenientia re

bus dicamus deū esse eternū. mūdu

Eternū verē sine p̄ncipio sine fine.

Nic p̄bia ex dictis ont̄ modū sci

entie diuine. **P**rio s̄ ont̄ q̄lis sit scia

diuina. et q̄lis sit noianda. d. **Q**m̄ oē

iudiciū p̄prehendit ea que s̄t subiecta

i. sua obiecta s̄z sui naturā. i. fm̄ na

turā et̄ntis cognoscētis. **N**atura at̄

dei talis est q̄ sp̄ ip̄i deo ē stat⁹ eter

nus et p̄ntarius. **E**x q̄ sequit̄ q̄ scia

dei sup̄gressa oēm motionē t̄p̄is ma

net in simplicitate p̄ntie. et p̄p̄tēs

infinita spacia p̄teriti et futuri t̄p̄is

oīa p̄siderat q̄i iā. i. p̄ntialit̄ gerant̄

in sua simplici cognitione. **T**ūc ont̄

quō scia dei est noianda. d. **I**taq̄ si

velis pensare p̄scientiam que cūctā

coḡscit: nō dices diuinā sciaz esse p̄

scientiā q̄i futuri s̄ rectius estimab̄ di

uinā sciam esse instātie. i. p̄ntie nūq̄

deficiētis. qd̄ p̄firmat p̄ etymologi

Dic soluit obiectiones sup̄ius fa

ctas s̄ p̄uidentiaz. Prio s̄ ont̄ q̄lis

hmōi obiectiones soluant. 2. resumit̄

p̄ma obiectionē ip̄az fortificādo vt

formalius soluat. sc̄da ibi. **N**ic si di

cas. **C**irca p̄mū nōndū q̄ tres erāt

rōnes q̄z p̄ma et sc̄da fundant̄ sup̄

hoc q̄ nihil p̄t esse p̄scitū a deo nisi

id sit n̄c̄rū. **T**ertis fundat̄ sup̄ hoc

q̄ euentus incertus nō p̄t certitudi

Libri quinti de consolatione philosophie

nalit cognosci. **Facit ergo duo.** Primo ostendit q̄ presciētia nō imponit necessitatem rei p̄scire p̄ qd̄ soluit p̄ma et scda rō. 2° ont q̄ scia dei non mutat naturam rei s̄ simul stāt certitudo a pte scie et incertitudo a pte euentus. p̄ qd̄ soluit t̄tia rō. scda ibi **Quare hec diuina.** P̄rio dicit **Ex q̄** deus coḡscit oia tanq̄ p̄ntia. qd̄ igit̄ postulas vt illa fiant n̄cāria q̄ lustrant̄. i. p̄prehendunt̄ diuino lumine. i. diuina cognitione. cū nec hoies faciāt ea n̄cāria q̄ p̄ntialit̄ vidēt. **Verbi gr̄a.** q̄ hō videt in p̄nti nō facit esse n̄cāriū. nunq̄d̄ eni intuitus tuus dabit aliquā n̄citatē eis q̄ tu cernis p̄ntia. **Dicit boecius. Minie. Et p̄bia** **Si** ē digna collatio diuiniz humani intuitus respectu p̄ntis sic vos videtis quedā hoc p̄nti temporario. i. in p̄nti tpe. ita deus suo etno intuitu oia cernit tanq̄ p̄ntia. **Nō** q̄ intuitus n̄r rei p̄ntis nullā imponit n̄citatē rei p̄nti. qz visio soctis currētis nō imponit n̄citatē socrati currētī. qz p̄t socrates currē vel nō currē. **Sic etiā** intuitus diuus q̄ oia p̄ntialit̄ coḡscit nullā imponit rebus n̄citatē. s̄ videt ea p̄ntialiter sic futura s̄ n̄cārio futura et p̄tingentia videt p̄tingent̄ futura

Hic ont q̄ circa p̄tingentia simul stant certa cognitio dei et incertus euentus rei. **d.** **Quare hec diuina** p̄notio qua deus nouit futura: illa nō mutat p̄rietatē rez q̄ ad n̄citatez et p̄tingentia. qz nō imponit n̄citatē rei que p̄tingens est. s̄ talia apud se spectat p̄ntia q̄lia olim puenient futura. **Nec** p̄fundit rez iudicia vt cōtingens faciat nō eē p̄tingēs/ s̄ vno intuitu mētis coḡscit tam n̄cārie q̄ nō n̄cārie futura. qd̄ declarat i cre/ plo. **d.** **Sicuti** vos hoies q̄n parit̄. i. in eodē instāti videtis hoīem ambulare in frat̄ solē oziri i celo. licet vtrūq̄ sil̄ sit p̄spectū/ t̄n discernitis s̄ eē volūtariū. i. hoīem ambulare i tra. et illud esse n̄cāriū. i. solem oziri

Ita sil̄iter diuinus intuitus cūcta despiciens. i. deorsū aspiciens mīme p̄turbat rez q̄litatē. i. p̄tingentia et n̄citatē. **Rez** dico apud se p̄ntiuz rōne etnitatez. s̄ futurariū ad p̄ditionē t̄pis. **Quo** fit vt cognitio futuroz dei tanq̄ p̄ntiū non sit opio s̄ cognitio p̄tate n̄ra. i. p̄firmata cū coḡscit aliqd̄ eē extaturū. i. futurū q̄ idem nō nesciat. i. carē p̄t n̄citate existendi

Nō de h̄ qd̄ d̄r deū oia p̄ntialit̄ coḡscere. i. p̄terita et futūra/ ponūt qd̄dam exemplū de baculo fixo in aqua q̄ successiue toti fluuiū p̄ns est/ qz p̄tibus ei⁹. sic etnitas sil̄ est cū toto tpe/ cū oibus que sūt in tpe. ita q̄ totū tps et q̄cqd̄ est successiū in tpe/ ē p̄ns etnitatez. vt si ponat̄ etnitas sic centz. et totū tps sic circūferētia. tūc l̄z circūferētia p̄tinue moueat et ps toti succedat. t̄n in p̄patione ad centz vniformit̄ se h̄z. **Aliud** exemplū ponit̄ de aliq̄ q̄ vadit p̄ viā et nō videt hoies p̄ se venientes. sed ille qui de alta turri respicēt videret totā viā et hoies p̄ eā transeuntes eā p̄cedentes q̄ sequentes. **Sic** deus de specula sue eternitatez respiciens/ oia p̄sentialit̄ videt tā p̄sentia q̄ futura

Quare hec diuina p̄notio naturā rez p̄rietatē qz nō mutat **Taliaq̄** apud se p̄ntia spectat: q̄lia in tpe olim futura puenient. **Nec** rez iudicia p̄fundit/ vnoq̄ sue mentis intuitu tā necessarie q̄ nō necessarie v̄tura dinoscit. **Sicuti** vos cū parit̄ ambulare i terra hoīez: et oziri in celo solē videtis. quanq̄ simul vtrūq̄ cōspectū: t̄n discernitis. et hoc volūtariū/ illud esse necessariū/ iudicatis. **Ita** igit̄ cūcta despiciens diuinus intuitus: qualitatem rez mīme p̄turbat. apud se quidez p̄ntiuz: ad p̄ditionē ho t̄pis futuroz. **Quo** fit vt hoc nō sit opinio. s̄ veritate potius n̄ra cognitio. cū extaturū quid esse cognoscit: quod idem existendi necessitate carere non nesciat

Hic si dicas. **Qd̄** euentū de⁹ videt id nō euenire nō posse. qd̄ at nō pōt nō euenire id ex n̄citate cōtingē. meq̄ ad hoc nomē n̄citatez astringas. **Fatebor** rē q̄ dē solidissime etnitatez. s̄ cui vix aliq̄ nisi diuini speculator accesserit. **Respondebo** nanq̄. **Idem** futurū cū ad diuinā notionē refert̄/ necessariū. cū ho i sua natura p̄pendit: libez prozsus atq̄ absolutū videri

Prosa quarta

sariū. Ego fatebor rem solidissime veritatis cui vix aliq̄s accesserit eā pcedēdo nisi speculatoz diuini. i. diuine nature. Tūc soluit obiectionē dicēs. Si coartaueris me vt pcedā aliquā veritatem futuroz. Rēdebo Idem qd futurū est q̄ ad nos; cū refert ad diuinā notionē cui ip̄m est p̄ns/di co ncarū esse. i. veritate p̄ditionata. i. rōne p̄ntie. cū aut̄ idem futurū ppendit̄ i sui natura rōne cuius h̄z futuritionē. et inde t̄minationē in sui cā necesse est videri libez. Nō q̄ sic illud qd in se est p̄tingēs qn̄ est nob̄ p̄ns rōne p̄ntie sortit̄ quidaz veritatem q̄ necesse ē ip̄m esse dū p̄ns sit. qz oia s̄ deo p̄ntia. rōne istius p̄ntie in ordine ad ip̄am diuinā cognitionē sortunt̄ quāda veritatem licet in sui natura proliis videant̄ libera

Due sūt etenim veritates. Simplex vna. veluti q̄ necesse ē oēs hoīes eē mortales. Altera p̄ditionis vt si aliquē ābulare scias. eū ābulare n̄cē ē. Qd̄ enī q̄sq̄ nouit. id eē aliē ac notū ē/nequit. S̄z hec p̄ditio mī me secū illā simplicē trahit. Hāc enī veritatē nō p̄ria facit natura s̄z p̄ditionis adiectio. Nulla enī veritas cogit incedē volūtate gradientē. q̄uis eū tuz cū gradit̄ incedē n̄cariū sit. Eodē igit̄ modo si quid p̄uidētia p̄ns videt/id esse necesse est. tamen si nullā nature habeat necessitatez. Atq̄ deus ea futura que ex arbitrij librate pueniūt: p̄ntia contuet̄. Nec igit̄ ad intuituz relata diuinū/necessaria sūt p̄ditionē diuine notio/nis. per se nō considerata: ab absoluta nature sue lib̄ertate non desinunt

et qua ponit̄ sibi p̄ns. q̄uis nullaz habeat veritatem nature. s̄ deus oia futura p̄tuet̄ tanq̄ p̄ntia q̄ ex librate arbitrij pueniūt. Igit̄ hec relata ad intuitū diuinū sūt n̄cariā p̄ cognitionē diuine notio/nis. p̄ se nō. i. i sui natura nō habito respectu ad diuinā cognitionē ip̄a nō deficiūt ab absoluta. i. a p̄fecta librate sue nature Nō s̄m intentionē boeciū ista rō q̄cqd̄ est p̄uisum a deo/necessario euenit. soluit̄. dicendo q̄ vez est q̄ n̄cario euenit veritate p̄ditionata. s̄ nō veritate absoluta Alij aliē soluit̄ q̄ illa p̄pō est vera in sensu p̄posito. s̄ falsa in sensu diuiso. vñ cū d̄i Quidcqd̄ p̄uisum est/n̄cario euenit. vez est i sensu p̄posito. qz impossibile ē p̄uisum a deo nō euenire. tñ i sensu diuiso falsa est qz euentus rei saltē p̄tingentis in se non est necessarius.

Fient igit̄ p̄culdubio cūcta q̄ futura deus esse p̄no/scit. Sed eoz quedā de libero p̄ficiscunt̄ arbitrio. q̄ q̄uis eueniāt: existendo tñ naturā p̄riā nō amittūt. que priusq̄ fierent etiā non euenire potuissent.

Quid igit̄ refert nō eē necessaria cū p̄pter diuine sci/entie p̄ditionē modis oib̄ necessitatis instar eueniet. hoc sc̄z q̄ ea que pauloātē p̄posui/sol oriens z gradi/ens homo. que dū sūt non fieri non p̄nt: eoz tñ vnū

Dic p̄hia declarat solonem p̄ qn̄ dā distinctionē veritatis. z eaz appli cat ad p̄positū. 2° p̄cludit ex p̄missis s̄l̄ stare q̄ aliq̄ s̄m se p̄tingētia z incerta q̄ tñ eueniūt certitudinalit̄ i q̄ntū a deo p̄uisa. sc̄d̄a tñ. fient igit̄ p̄culdubio cūcta. P̄rio d̄ic Due sūt veritates. Vna simplex q̄ est veritas nature sic oēs hoīes n̄cario eē mor/tales. Alia ē veritas p̄ditionis vt si scias hominē ābulare: illū ābulare necesse est. qz qd̄ q̄sq̄ nouit: illud nō p̄t aliē esse q̄ notū est. s̄ hec p̄ditio. i. veritas p̄ditionata mī me trahit secū simplicē veritatē. qz veritatē p̄ditionis nō facit p̄ria natura sed adiectio p̄ditionis. Illa enī veritas cogit ābulare volūtate ambulante q̄uis n̄cariū sit euz ābulare tūc cū ābulat. Hāc distinctionē appli cat ad p̄positū. d. Eodē mō si qd̄ p̄uidētia diuina p̄ns videt. illud eē necesse est. i. ea p̄ditionē q̄ p̄uisum est

Dic p̄hia p̄cludit ex p̄dictis q̄ t̄ sta s̄l̄ stant q̄ aliq̄ s̄m se s̄t p̄tingen/tiaz incerta q̄ tñ certitudinalit̄ eueniūt in q̄ntuz p̄uisa a deo. 2° obijcit̄ p̄ hoc tñ. Quid igit̄ refert nō eē necessaria P̄rio d̄ic P̄roculdubio cū

Dic obijcit̄ p̄ solonē z soluit̄ obiectionē. 2° p̄ illā solonem itez obijcit̄ tñ. S̄z si i mea. Obiectio i s̄ p̄sistit. Ex q̄ futurū p̄tingēs p̄scitū certitudinalit̄ euenit z n̄cario. nō videt eē

102
Prosa quarta

rū prouentu rez/ s; ex ppria de? simplicitate sortitus est. Ex quo illud qz resoluit qd paulo añ posuisti in/ dignū esse: si scientie dei causaz: futura nra prestare di cant. Nec eniz scientie vis p̄sentaria notione cuncta complectens. rebus modū oibus ipsa constituit. nihil vero posterioribus debet.

cūta p̄lectens p̄ntialis: ip̄a imponit modū oibus reb⁹. qz scia dei est cā rez. ip̄a s̄o nihil debet ip̄his rebus qz nihil ab eis accipit sic nos accipim⁹ sciam a rebus. Nō si deus sil nō coḡsceret ea q̄ successiue eueniūt in tpe: tūc scia dei esset variabilis p̄p̄ s̄ q̄ cognitionē vntus succedēt coḡnito alterius. s; qz oia sil coḡscit tanq̄ p̄ntia. iō in sua scia nō cadit variatio vt prius nesciat eē alicui⁹ et postea sciat. vel q̄ prius sciat hoc nō esse et postea esse imo sil oia coḡscit. et ideo simul scit aliqd nō esse in vna differentia t̄pis mensurātis rē z esse in alia differentia t̄pis.

Que cū sint manet intemerata mortalibus arbitrij li bertas. Nec inique leges. solutis oī necessitat volun tatibus p̄mia penasq; p̄ponūt. Manet etiā spectatoz desup cūctoꝝ p̄scius deus. visionisq; eius p̄ns sp̄ eternitas. cū n̄foꝝ actūū futura qualitate p̄currit. bo nis premia: malis supplicia dispensans. Nec frustra s̄t in deo. posite spes precesq;: que cum recte sint. ineffi/ caces esse non possunt

ces z spes i deo q̄ nō p̄nt esse inefficaces cū sint recte. Nō ex q̄ p̄t libez arbitriū p̄nt res sic et alit euenire: non iniuste bonis p̄mia z malis supplicia p̄ponunt. nec spes z p̄ces frustrant. frustra/ rent s̄t oia hec si oia vinculo necessitatis vterent sicut p̄z ex dicitis

Auersamini igit vicia. colite virtutes. ad rectas spes animū subleuate. humiles preces in excelsa porrigite Magna vobis est si dissimulare nō vultis necessitas indiāa p̄bitatis: cuz ante oculos agitis iudicis cun/ ta cernentis!

bitudinē tendūt. porrigite i excelsum. s. ad deū hūiles p̄ces. Et hoc merito faciatis qz si nō vul tis dissilare auertēdo aim v̄m ab his. tūc magna est vob indiāa nēitas p̄bitatis. i. virtutis qz illd qd agitis nō p̄t latere illuz q̄ est iudex actūū v̄ioꝝ. vñ subdit cū agatis añ oculos. i. cum adiones v̄ie sint in p̄spectu iudicis cūta cernētis. s. dei. Nō vicia s̄t spernēda qz reddūt hoīem seruilē nā q̄ facit p̄ccm: seruus est p̄ccī. Et Sen̄ dicit Si scirē deos p̄ccā ignoscituros z hoīes ignora/ tuos adhuc p̄pter vilitatē p̄ccī peccare erubescēm. Virtutes s̄t colende. qz virtus est q̄ habētē pficit et opus eius bonuz reddit. Recta spes z recte p̄ces s̄t deo porrigēde. qz his deo p̄iungimur z ip̄m alloq̄mur. etsi nō dissimulam⁹ negligēdo p̄dicta: magnā virtutis p̄bitatē nobis indiāa z p̄ missam inde p̄sequemur. qm̄ oia q̄ agimus sunt in p̄spectu dei cūta cernentis. sic enī scribit ad Deb. iij. Dia nuda et apta s̄t oculis eius qui est b̄ndictus in secula seculoz Amen.

nunc illud successiue sic tu estimas. s; manēs libera mutatōne vno idū p/ uenit z p̄lectit tuas mutatōes. quā p̄ntiam p̄phendēdi oia tanq̄ p̄ntia deus nō sortit ex rebus futuris s; ex ppria simplicitate. Ex q̄ resoluit. i. d. clarat illud qd paulo añ posuisti. s. indignū esse si futura nra dicant p/ stare cāz scie dei. virtus enī scie diue

stare cāz scie dei. virtus enī scie diue

Dic p̄cludit ex p̄missis p̄passibili tatē liberi arbitrij cū p̄scia dina. d. Que cū ita sint vt p̄dictū ē: manet libtas arbitrij intemerata. i. in corru pta. Nec leges p̄ponunt hoibus pe nas et p̄mia inique. i. iniuste/ volūta tib⁹ n̄ris solutis. i. liberatis ab oī ne cessitate. manet etiā imobilis deus p̄ scius cūctoꝝ z p̄ns eternitas sue visi/ onis p̄currit cuz futura q̄litate. s. bo nitate z malicia n̄foꝝ actūū dispen/ sans. i. distribuēs bonis p̄mia z mal is supplicia. nec frustra s̄t posite p/

Dic p̄hia subiūgit exhortationez vitē. d. Ex q̄ sic ē q̄ nō estis coacti nēitate ad faciendū aliqd s; magis i vob libera voluntas. iō auersamini. i. spernite vicia. ne p̄ ea iuste incurra tis penas. colite. i. exercete virtutes p̄p̄t quas merita cōsequamini. s. bleua/ te aim v̄m ad rectas spes q̄ i verā

Libri quinq; de consolatione philosophiæ Boecij cū cōmento per me Johem koelhoff de Lubeck Colonie Ciue diligenter elaborati Anno salutis Mcccclxxxviii. ip̄o dei b̄ti Johis chrysofomi finiūt feliciter.

Johes de
Parthen

De r
logie